Ålands landskapsregering

FÖRSLAG TILL

BUDGET

FÖR LANDSKAPET ÅLAND

2005

Ålands landskapsregering

FRAMSTÄLLNING nr 1/2004-2005

Förslag till budget för år 2005
Datum
2004-10-27

Till Ålands lagting

ALLMÄN MOTIVERING

EKONOMISK ÖVERSIKT

Den internationella utvecklingen

Trots allt fler indikationer på en förstärkt internationell konjunkturuppgång kvarstår under budgetberedningen fortfarande viss osäkerhet om uppgångens styrka och långsiktighet. Osäkerheten gäller bland annat inflationseffekterna av de rekordhöga råvarupriserna (inkl. oljan), den överraskande svaga arbetsmarknadsutvecklingen i USA och Euroländernas fortsatta ekonomiska strukturproblem.

De positiva signalerna dominerar dock de internationella konjunkturbedömningar som offentliggjorts under sommaren och den tidiga hösten. De viktigaste ingredienserna i den över lag positiva bedömningen av konjunkturbilden är den fortsatta uppgången med växande efterfrågan och import inom de amerikanska och ostasiatiska ekonomierna samt en allt tydligare geografisk breddning av konjunkturuppgången till att även omfatta allt större delar av Europa.

Under fjolåret växte den globala ekonomin med 3,9 procent och världshandelsvolymen med 4,5 procent. I år räknar flertalet av de mer etablerade prognosinstituten med en global BNP-tillväxt på i storleksordningen upp emot 5 procent och en expansion av världshandeln på ca 7 procent. Den stigande sysselsättningen och de rekordhöga råvarupriserna anses dock under de kommande två åren leda till ett ökande inflationstryck och en allmän uppstramning av den ekonomiska politiken, inte minst i USA. Detta motiverar en försiktigare bedömning av den globala tillväxten under åren 2005 och 2006 på i storleksordningen ca 4 procent per år. På motsvarande sätt tenderar bedömningarna av handelsvolymens utveckling att peka mot något lägre tillväxtnivåer efter år 2004.

Den amerikanska ekonomin ser ut att fortsätta sin sedan början av år 2003 starka tillväxt. Under de två sista kvartalen i fjol var BNP-tillväxten sålunda hela 1 respektive 2 procent, och enligt tillgängliga data har tillväxten under första halvan av innevarande år legat på samma höga nivå. Om utvecklingen skulle fortsätta i samma banor under resten av året - vilket många prognosinstitut tycks räkna med - kommer årets tillväxt att nå upp

emot 5 procent, den högsta på tjugo år.

Trots ouppklarade strukturproblem på arbetsmarknaden, betydande statliga budgetunderskott och svag intern efterfrågeutveckling blir tecknen allt fler på att den globala efterfrågeuppgången med USA och Kina i spetsen nu även nått Euroområdet. Enligt preliminära siffror ökade sålunda Euroländernas samlade BNP under årets första kvartal med 0,6 procent vilket överstiger fjolårets hela tillväxt på svaga 0,4 procent. Uppgången har dock hittills främst gällt exporten och investeringarna, medan den inhemska konsumtionen fortfarande inte riktigt tagit fart.

Ett tecken på den sakta ökande ekonomiska aktiviteten är svagt stigande realräntor och något ökad inflationstakt, något som dock inte hittills nämnvärt försämrat företagens finansieringsmöjligheter. Det fortsättningsvis låga resursutnyttjandet och det faktum att den ökade inflationen huvudsakligen beror på prisboomen inom råvarumarknaden, gör det dock mindre troligt att inflationstrycket framöver kommer att växa sig starkare än den europeiska centralbankens målsättning om högst 2 procent på årsbasis. Andra positiva tecken är stigande indexkurvor för den europeiska industrins egna konjunkturbedömningar, något som även gäller motsvarande bedömningar gjorda av företagens inköpschefer.

Den långsamma konsumtionstillväxten och den fortsatt höga arbetslöshetsnivån på ca 9 procent gör dock att den europeiska konjunkturuppgången ändå är rätt trög. Euroländernas samlade ekonomi beräknas under innevarande år växa med ca 2 procent, en tillväxttakt som förväntas förstärkas något till strax över 2 procent år 2005.

Konjunkturutvecklingen inom Ålands närmarknader

Den finska ekonomin uppvisade en jämfört med övriga Euroområdet rätt god BNP-tillväxt under fjolåret: 1,9 procent jämfört med eurogenomsnittet på endast 0,4 procent. Bakom tillväxten låg en god exportutveckling och en positiv utveckling av hushållens konsumtion. I år beräknas tillväxten öka ytterligare till upp emot 3 procent. Även under nästa år förväntas tillväxten ligga kvar på ungefär samma nivå.

En orsak till den positiva bedömningen är den förväntade konjunkturuppgången inom Euroområdet. Detta bör kunna bidra på ett positivt sätt till den finska exporten. En annan viktig orsak till den positiva prognosen är den fortsatt starka köpkraften hos hushållen. Under fjolåret ökade sålunda detaljhandeln sin försäljningsvolym med nästan 4 procent (att jämföra med 1 procent inom Euroområdet som helhet).

Bakgrunden till den starka inhemska konsumtionsutvecklingen är konsumenternas allmänt sett positiva syn på framtiden och den goda realinkomstutvecklingen påspädd av årets ovanligt stora vinstutdelningar och statliga inkomstskattelättnader. Den låga inflationstakten, för år 2004 som helhet beräknad till maximalt 0,5 procent, torde även den ge sitt bidrag till en fortsatt hög inhemsk efterfrågan. Även räntenivån - med dess betydelse för bostads- och annan dyrare hushållskonsumtion - ser ut att ligga kvar på historiskt sett förhållandevis låga nivåer.

Det finns dock ett par problem och osäkerhetsfaktorer som grumlar den annars över lag positiva finländska konjunkturbilden. Ett sådant frågetecken är - trots den internationella konjunkturuppgången - exportutvecklingen. Under första halvan av innevarande år har sålunda exporten utvecklats sämre än väntat och dessutom fluktuerat betydligt mer från månad till månad än vad som normalt är fallet. Huvudorsaken till årets hittills förhållandevis instabila exportutveckling synes vara de svårigheter som drabbat Nokia-koncernen. Med tanke på att detta företag ensamt står för hela 20 procent av den finska exportvolymen är detta inget obetydligt problem. Ett betydligt större strukturproblem är dock den fortsättningsvis mycket höga arbetslöshetsnivån på upp emot 10 procent. Trots en förhållandevis expansiv statlig finanspolitik med profilerade skattesänkningar i syfte

att höja arbetskraftsefterfrågan beräknas arbetslöshetsnivån ligga kvar på 8 - 9 procent under detta såväl som nästa år. Instabiliteten på den finska arbetsmarknaden förstärks även av det faktum att man står inför förnyade allmänna löneförhandlingar eftersom avtalen för breda löntagargrupper går ut i början av nästa år.

Den svenska konjunkturuppgången har hittills i huvudsak varit exportdriven. Under årets första sju månader steg exportvolymen sålunda med hela 8 procent. Exportuppgången är särskilt påtaglig inom tillverkningsindustrin, och då framför allt beträffande motorfordon och telekommunikationsprodukter. Samtidigt har investeringsviljan inom näringslivet under årets första två kvartal vänt starkt uppåt. Behovet av nya infrastrukturella satsningar inom den offentliga sektorn späder ytterligare på investeringsuppgången.

Sammantaget förväntas den positiva utvecklingen av såväl den externa som den interna efterfrågan leda till en svensk BNP-tillväxt i år på ca 3,5 procent, alltså högre än Finland och betydligt högre än Euroblockets genomsnitt. Den förväntade försvagningen av den internationella konjunkturuppgången under nästa år antas av flertalet bedömare dock leda till en något mer dämpad tillväxttakt under år 2005 på i storleksordningen drygt 3 procent.

Sedan början av år 2001 har kronans värde i förhållande till euron fluktuerat kring en kurs på drygt 9 kronor/euro. De fortsatta överskotten i den svenska bytes- och handelsbalansen förväntas under den närmaste 12-månadersperioden stärka kronan något till strax under 9 kronor/euro.

Den åländska konjunkturbilden

Den åländska ekonomin uppvisade under fjolåret en volymtillväxt på den internationellt sett mycket goda fyraprocentnivån. Prognosen för innevarande och nästa år pekar dock – trots den generellt sett goda konjunkturen i omvärlden - på en klart avtagande tillväxttakt. Under år 2004 beräknas sålunda den samlade tillväxten inom den åländska ekonomin stanna vid 2,5 procent medan tillväxttakten under år 2005 ser ut sjunka ned mot enprocentsnivån.

Utfall och prognoser för den ekonomiska utvecklingen på Åland jämfört med motsvarande utveckling i omvärlden fram till utgången av det kommande budgetåret redovisas i tabellen nedan:

Tabell 1: BNP-tillväxten (%) på Åland jämfört med omvärlden

	2000	2001	2002	2003	2004**	2005**
Åland	2,2	-1,4	-2,4*	4,1*	2,5	1,1
Finland	5,1	1,2	2,2	1,9	2,9	2,7
Sverige	4,4	1,1	2,1	1,6	3,5	3,1
Eurozonen	3,4	1,5	0,9	0,4	2,0	2,3
USA	3,8	0,3	2,2	3,0	4,7	3,5

* Preliminära data ** Prognos

En viktig förklaring till den vikande tillväxtprognosen efter den starka återhämtningen under år 2003 är den gradvis försvagade marknadspositionen och lönsamheten inom delar av den åländska färjnäringen. Utflaggningen av färjtonnage till Sverige under hösten 2003 slog också först under innevarande år igenom på allvar i de åländska tillväxtsiffrorna. En annan faktor som drar ner tillväxtprognosen är tendensen till stagnation och osäkerhet inom delar av landekonomin. Detta gäller t ex den landbaserade turismen. I samma riktning pekar ett växande behov av åtstramningar inom den offentliga sektorn, inte minst inom den kommunala ekonomin.

Trots dessa över lag tillväxtdämpande faktorer, står det ändå klart att den åländska ekonomin inte står inför någon omedelbar eller mer dramatisk nedgång. Det handlar snarare om en gradvis uppbromsning av tillväxttakten. Konjunkturen i omvärlden är ju också på väg upp vilket gynnar den åländska exportindustrin, fraktsjöfarten och den landbaserade besöksnäringen. Den senkomna men för åländsk del ytterst viktiga anpassningen av den statliga sjöfartspolitiken till det faktiska konkurrensläget i omvärlden har gjort att utflaggningarna på rutterna mellan Åland, Sverige och Finland nu ser ut att ha avstannat. Inom den landbaserade tjänstesektorn går den lilla men expansiva IT-branschen fortsättningsvis bra och finans- och försäkringssektorn gynnas av god kreditefterfrågan och den relativt höga allmänna aktivitetsnivån inom samhällsekonomin som helhet.

Den förhållandevis goda, men samtidigt gradvis mer dämpade, åländska konjunkturbilden märks även på arbetsmarknaden. Arbetslösheten ligger sålunda fortfarande strax över den internationellt sett mycket låga tvåprocentsnivån. Sedan slutet av sommaren märks dock en (säsongrensad) trend uppåt i arbetslösheten. Samtidigt har antalet lediga platser i förhållande till de arbetssökande ända sedan början av året varit på väg nedåt.

Även nettoinflyttningen har under senare tid gått ner från rekordinflyttningen under år 2002 och beräknas i år stanna vid ca 110 personer.

SJÄLVSTYRELSEUTVECKLING

Det åländska samhället präglas i hög grad av viljan att själv ta ansvar för utformningen av framtiden. Denna vilja grundas i övertygelsen om att identifieringen med det egna samhället är en väsentlig förutsättning för utveckling och välstånd. Enligt regeringens proposition till 1991 års självstyrelselag är självstyrelselagens syfte att garantera landskapets befolkning dess svenska språk, kultur och lokala sedvänjor samt göra det möjligt för befolkningen att själv ordna sin tillvaro inom gränserna för landskapets statsrättsliga ställning. Självstyrelsen är därför det främsta medlet för landskapet Ålands utveckling.

Den politiska strategin för självstyrelseorganen har under det senaste decenniet i hög grad bestått i att genom att upprätthålla välfungerande grundläggande samhällssystem tillhandahålla allmänna förutsättningar för att samhället skall utvecklas. Ett samhälle som är säkert, har goda kommunikationer, där sjukvården fungerar, där det grundläggande utbildningssystemet håller en god standard och där miljön är ren är attraktivt när såväl enskilda som företag söker formerna för sin framtid. Om människor vill bo på Åland och känner samhörighet med det omgivande samhället kommer de att söka sitt uppehälle här och därmed medverka till näringslivets och därmed samhällets utveckling.

En väsentlig del i det självstyrelsesystem som skall förverkliga strategin är hur dess finansiering är uppbyggt. Landskapsregeringen anser för sin del att det nuvarande systemet har goda sidor i och med att det medgett en för en autonomin godtagbar grad av frihet i utformningen av budgetpolitiken. Däremot har det visat sig ha klara brister såtillvida att det inte lyckats upprätthålla en flexibilitet i förhållande till förändringar i statens budgetpolitik och till omstruktureringsåtgärder. Det nuvarande ekonomiska systemet ger även mycket begränsade möjligheter att inom ramen för EG-rätten anpassa skattepolitiken till den näringslivsstruktur som finns i landskapet. I sammanhanget är det värt att notera att grundlagsutskottet vid behandlingen att förslaget till den nuvarande självstyrelselagen fäste uppmärksamhet vid att bestämmelserna om behörighetsfördelningen i skattefrågor redan vid antagandet var föråldrade. Utskottet ansåg att det fanns skäl för regeringen att utreda en modernisering.

I samband med Finlands inträde i EU förhandlade Finland fram en lösning för landskapet som skulle innebära

att kommunikationerna (färjtrafiken) som varit en förutsättning för det åländska välståndet skulle kunna fortsätta att utvecklas. För den landbaserade näringen innebar dock den därav uppkomna skattegränsen stora nackdelar. En arbetsgrupp tillsatt av finansministeriet har arbetat med frågan om förenkling av skattegränsen. Rapporten kommer att vidarearbetas politiskt.

Den omvärldsanalys landskapsregeringen framtagit visar att satsningar på utvecklingen av det åländska näringslivet bör koncentreras på de sektorer där landskapet haft stora framgångar och då i första hand sjöfarten som har mångåriga traditioner i landskapet och utgjort en stabil grund för det åländska samhället. Under de senaste åren har näringen varit utsatt för större påfrestningar än de flesta näringsgrenar och med utvidgningen av EU blir påfrestningarna om möjligt ännu större. Tillfälliga lösningar, som det nuvarande stödpaketet för sjöfarten, som sträcker sig över en tidsperiod om fem år, har inneburit att konkurrenskraften kunnat bibehållas på viktiga marknader under den närmaste framtiden. Den åländska sjöfarten utgör en resurs i ett globalt näringsperspektiv där allt fler transporter, bland annat av miljöskäl, kommer att ske till sjöss. Utvecklingsmöjligheter på sikt för den åländska sjöfarten kräver dock en bredare satsning som innefattar områden som miljö och utbildning. Kommunikationsministeriet tillsatte en arbetsgrupp med mandat att ta fram långsiktiga lösningar på sjöfartens område. Utredningsgruppen skall färdigställa sitt arbete till april 2005.

Landskapsregeringens strategi är att bibehålla och om möjligt stärka det åländska näringslivets konkurrenskraft för att därigenom trygga sysselsättningen och en skattekraft som är tillräcklig för att upprätthålla välfärden samt förhindra utflyttning till Sverige. Beskattningen är ett viktigt instrument i näringspolitiken som kan gynna svagare näringslivssektorer alternativt stärka de starkare sektorer där det redan idag finns kunskap och varumärke.

Beskattningen skall således anpassas till det åländska näringslivets förutsättningar. Det här är något som naturligtvis skall ske inom ramen för de begränsningar EG-rätten uppställer. Det finns framförallt behov av att dels stärka de landbaserade näringarnas förutsättningar.

Landskapet har inte förmått materialisera den potentiella fördel det innebär att stå utanför EU:s skatteunion. Från rikets sida har inte heller denna möjlighet ännu setts som önskvärd. Det åländska handlingsutrymmet har snarare minskat än ökat efter EU inträdet. Landskapet har visserligen lagstiftningsbehörigheten vad gäller kommunalbeskattningen, men genom att i riket omvandla delar av kommunalbeskattningen till statsskatt minskar landskapets lagstiftningsbehörighet i praktiken.

Det är inom området för den indirekta beskattningen som landskapets position inom EU ger ett visst handlingsutrymme. Landskapsregeringen anser att det skulle vara behövligt att stärka den landbaserade turismen. Det finns naturligtvis många sätt att åstadkomma detta men ett bra sätt skulle t.ex. vara att utvidga tillämpningsområdet för en lägre momsnivå, t.ex. på restaurangtjänster, vilket skulle gynna den landbaserade turismen. Detta skulle kunna åtgärdas inom ramen för rikets lagstiftningsbehörighet alternativt av landskapet efter en överföring av lagstiftningsbehörigheten i fråga om hela mervärdesbeskattningen till landskapet.

Samfundsbeskattningen är ett annat instrument som under många år diskuterats. Landskapsregeringens principiella uppfattning i frågan är att den lagstiftningsbehörighet landskapet under åren erhållit inte får urholkas eller ändras annat än genom ändring av självstyrelselagen. Så är nu fallet då både staten och landskapet har behörighet att lagstifta om beskattningen av samfunden på Åland. Situationen är olycklig och i längden ohållbar. Landskapsregeringen anser av denna anledning att lagstiftningsbehörigheten i fråga om samfundsbeskattningen därmed borde överföras på landskapet i sin helhet.

Landskapsregeringen har i augusti 2004 tillsatt en arbetsgrupp, där det även finns företrädare för näringslivet.

Gruppen förväntas avge en mellanrapport under oktober månad, avseende förslag på skatteåtgärder inom ramen för gemenskapsrätten som gynnar det åländska näringslivet. Utgående från deras mellanrapport kommer landskapsregeringen att överväga preciserade förslag inför aftonskolan i november.

Då den ekonomiska utredningen är färdigställd anser landskapsregeringen det med beaktande av ovanstående angeläget för att trygga det åländska samhällets långsiktiga utveckling att det ekonomiska systemet och bestämmelserna om behörighetsfördelningen i skattefrågor granskas i en gemensam arbetsgrupp på hög nivå.

Genom den nuvarande självstyrelselagen (29 §) infördes en möjlighet att utan ändring av självstyrelselagen överföra vissa behörighetsområden till Åland. Instrumentet infördes år 1993, men har aldrig använts. Till de områden som genom vanlig lag på detta sätt skulle kunna överföras hör bl.a. fartygsregister och alkohollagstiftningen, förutom utskänkningen av alkohol. Detta är ett område som skulle ha betydelse för den moderna åländska gårdsturismen med nischprodukter av hög kvalitet. Den åländska småskaliga förädlingen av egna produkter, såsom bär och frukter, skulle kunna stärka utkomstmöjligheterna och samtidigt dra nytta av den turismvolym som finns på Åland. Önskemål om övertagande av lagstiftningsbehörigheten på detta område har framförts vid olika tillfällen, bl.a. i samband med statsministerns besök på Åland.

Landskapsregeringens målsättning är att snarast kunna överta lagstiftningsbehörigheten vad beträffar alkohollagstiftningen.

Behörigheten vad gäller fartygsregister är också under diskussion men blir beroende av hur de långsiktiga lösningarna för sjöfarten kommer att formas.

EKONOMISK POLITIK

Budgetprocessen

Föreliggande budgetförslag är det första som föregåtts av ett meddelande till lagtinget om budgetramen för det följande året och plan för de två därpå följande åren. Landskapsregeringen konstaterar att systemet lider av en del brister främst så att de interna processerna ytterligare behöver utvecklas. Trots att det nya systemet leder till visst merarbete totalt sett överväger tillsvidare de positiva erfarenheterna varför landskapsregeringen avser att avlämna ett meddelande även om budgetramen för år 2006 och plan för åren 2007 - 2008. Förändringen av budgetprocessen har inneburit att de långsiktiga översikterna hänskjuts till meddelandet vilket överlämnas till lagtinget under vårvintern. Fördelen med detta är att det är lättare att fokusera på landskapets långsiktiga ekonomiska situation och planering separat från de mer omedelbara frågeställningar som ingår i ett budgetförslag för ett enskilt år.

Budgetsituationen

Landskapsregeringen konstaterar att budgetläget förbättrats även i förhållande till hur situationen kunde bedömas i samband med meddelandet om budgetramen för år 2005. Orsaken är främst att inkomsterna stiger till högre belopp än väntat vilket framförallt gäller skattegottgörelsen som enligt nu förhandenvarande uppgifter upptagits till 20 miljoner euro i budgetförslaget. Eftersom situationen förbättrats även vad gäller år 2004 bedömer landskapsregeringen att bokslutet för år 2004 kan uppvisa en ackumulerad budgetsituation som i det närmaste är i balans. Det föreliggande budgetförslaget uppvisar med beaktande av detta ett överskott om närmare 0,3 miljoner euro.

Eftersom förbättringarna i inkomstbilden med hänsyn till konjunkturutvecklingen såväl i Finland som på Åland samt till vidtagna och planerade statens skattereformer, i all synnerhet vad gäller skattegottgörelsen, till

stor del är av tillfällig natur är det skäl att påminna om att landskapets långsiktiga budgetsituation visserligen något förbättrats men fortfarande är oroande. Landskapsregeringen anser därför att de långsiktiga besparingsåtgärderna måste fortsättas för att välfärden skall kunna bibehållas och resurserna kunna avsättas för de politiskt faktiskt prioriterade områdena.

Omslutningen i det budgetförslag landskapsregeringen förelägger lagtinget minskar med 0,7 procent och förslaget balanserar på drygt 249,5 miljoner euro.

Nedanstående jämförelse av utgifter och inkomster åren 2004 - 2005 bygger på antagen budget för år 2004 inklusive andra tilläggsbudgeten i förhållande till landskapsregeringens förslag för år 2005. Vid bedömningen av förändringarna bör bl.a. observeras följande

- konsumtionsutgifterna påverkas dels av justeringar till följd av redan ingångna kollektivavtal samt förväntade lönejusteringar till följd av nya avtal under budgetåret, dels av allmänna prisökningar
- överföringsutgifterna under kansliavdelningen påverkas främst av högre anslag för understöd för investeringar i radio- och TV-anläggningar och understöd för befrämjande av förnybar energi samt lägre anslag för understöd under kapitlet för främjande av bostadsproduktion
- i investeringsutgifterna under kansliavdelningen ingår delanslag för tillbyggnad av polishuset
- inkomsterna under kansliavdelningen sjunker i förslaget till följd av att det i budgeten för år 2004 ingick en extra överföring från Posten på Åland
- konsumtionsutgifterna under finansavdelningen ökar främst för de pensionsrelaterade utgifterna
- under år 2004 ingår det extra anslaget om 6,15 miljoner euro i finansavdelningens överföringsutgifter. År 2005 är bidragen ur penningautomatmedel högre
- i förslaget för år 2005 ingår under finansavdelningen högre delanslag för byggande av kultur- och kongresshus
- i förslaget för år 2005 ingår under finansavdelningen anslag för utgivande av lån ur penningautomatmedel
- inkomsterna under finansavdelningen stiger till följd av högre avkastning av Ålands Penningautomatförenings verksamhet samt högre överföring från pensionsfonden trots oförändrad procentuell andel av pensionsutgifterna
- i social- och miljöavdelningens investeringsutgifter ingår under år 2005 anslag för såväl Ålands hälso- och sjukvårds investeringar som anslag för samordning av laboratorier
- investeringsutgifterna under utbildnings- och kulturavdelningen påverkas år 2004 främst av anslag för tillbyggnad av Ålands lyceum samt år 2005 av anslag för grundförbättringar vid Ålands sjömansskola och om- och tillbyggnad av Ålands hotell- och restaurangskola
- överföringsutgifterna under näringsavdelningen sjunker år 2005 främst till följd av att EU-målprogrammen 2 och 3, åtgärd 3 budgeterats i en snabbare takt än finansieringsplanen
- lån och övriga finansinvesteringar under näringsavdelningen är lägre år 2005 p.g.a. lägre anslag för aktieteckning i bolag i.o.m. att tilläggsanslag för aktieteckning upptogs i andra tillägget till budgeten för år 2004
- under trafikavdelningen stiger utgifterna för sjötrafiken kraftigt till följd av höga oljepris
- i förslaget för år 2005 föreslås anslag för täckande av ett underskott om drygt 0,7 miljoner euro i av lagtinget tidigare godkända väginvesteringsprojekt
- under finansieringsutgifter ingår år 2004 anslag om 5,7 miljoner euro för täckande av ackumulerat budgetunderskott i 2003 års bokslut. För år 2005 föreslås inte anslag för täckande av tidigare års budgetunderskott eftersom budgeten ackumulerat beräknas vara i det närmaste i balans i bokslutet för år 2004. I förslaget ingår anslag om ca 0,3 miljoner euro för överföring av budgetöverskott.

JÄMFÖRELSE AV UTGIFTER OCH INKOMSTER ÅREN 2004 - 2005

HUVUDTITEL	UTGIFTER			INKOMSTER		ANSLAG NETTO		
	År 2004 Grund+II tb 1.000 euro	År 2005 Lr:s förslag 1.000 euro	Förändring 2004 - 2005 %	År 2004 Grund+II tb 1.000 euro	År 2005 Lr:s förslag 1.000 euro	År 2004 Grund+II tb 1.000 euro	År 2005 Lr:s förslag 1.000 euro	Förändring 2004 - 2005 %
HT 41 LAGTINGET	**-2 388**	**-2 481**	**3,9%**	**2**	**2**	**-2 386**	**-2 479**	**3,9%**
Konsumtionsutgifter	-2 388	-2 481	3,9%					
HT 42 LANDSKAPSREGERINGEN	**-2 203**	**-2 200**	**-0,1%**	**190**	**196**	**-2 013**	**-2 004**	**-0,4%**
Konsumtionsutgifter	-2 203	-2 200	-0,1%					
HT 43 KANSLIAVDELNINGEN	**-17 894**	**-19 112**	**6,8%**	**6 501**	**4 744**	**-11 393**	**-14 368**	**26,1%**
Konsumtionsutgifter	-8 628	-9 064	5,1%					
Överföringsutgifter	-4 066	-4 998	22,9%					
Investeringsutgifter	-200	-1 050	425,0%					
Lån och övriga finansinv.	-5 000	-4 000	-20,0%					
HT 44 FINANSAVDELNINGEN	**-35 055**	**-35 462**	**1,2%**	**15 858**	**22 648**	**-19 197**	**-12 814**	**-33,2%**
Konsumtionsutgifter	-17 488	-18 913	8,1%					
Överföringsutgifter	-13 517	-9 169	-32,2%					
Investeringsutgifter	-1 550	-3 750	141,9%					
Lån och övriga finansinv.	-2 500	-3 630	45,2%					
HT 45 SOCIAL- OCH MILJÖ-AVDELNINGEN	**-88 639**	**-90 916**	**2,6%**	**10 114**	**9 938**	**-78 525**	**-80 978**	**3,1%**
Konsumtionsutgifter	-62 528	-63 726	1,9%					
Överföringsutgifter	-21 976	-22 240	1,2%					
Investeringsutgifter	-4 000	-4 900	22,5%					
Lån och övriga finansinv.	-135	-50	-63,0%					
HT 46 UTBILDNINGS- OCH KULTUR-AVDELNINGEN	**-50 276**	**-50 352**	**0,2%**	**3 170**	**3 190**	**-47 106**	**-47 162**	**0,1%**
Konsumtionsutgifter	-26 500	-27 099	2,3%					
Överföringsutgifter	-19 957	-19 215	-3,7%					
Investeringsutgifter	-3 773	-4 022	6,6%					
Lån och övriga finansinv.	-46	-16	-65,2%					
HT 47 NÄRINGSAVDELNINGEN	**-25 713**	**-22 746**	**-11,5%**	**4 750**	**4 816**	**-20 963**	**-17 930**	**-14,5%**
Konsumtionsutgifter	-6 014	-5 773	-4,0%					
Överföringsutgifter	-17 653	-15 778	-10,6%					
Investeringsutgifter	-10	0	-100,0%					
Lån och övriga finansinv.	-2 036	-1 195	-41,3%					
HT 48 TRAFIKAVDELNINGEN	**-22 031**	**-24 564**	**11,5%**	**1 584**	**1 189**	**-20 447**	**-23 375**	**14,3%**
Konsumtionsutgifter	-18 491	-20 001	8,2%					
Överföringsutgifter	-1 200	-1 150	-4,2%					
Investeringsutgifter	-2 340	-3 413	45,9%					
HT 49 FINANSIERINGSUTGIFTER	**-7 142**	**-1 726**	**-75,8%**	**209 172**	**202 836**	**202 030**	**201 110**	**-0,5%**
Övriga utgifter	-7 142	-1 726	-75,8%					
TOTALT	**-251 341**	**-249 559**	**-0,7%**	**251 341**	**249 559**			
Konsumtionsutgifter	-144 240	-149 257	3,5%					
Överföringsutgifter	-78 369	-72 550	-7,4%					
Investeringsutgifter	-11 873	-17 135	44,3%					
Lån och övriga finansinv.	-9 717	-8 891	-8,5%					
Övriga utgifter	-7 142	-1 726	-75,8%					

Landskapet och kommunerna

Landskapsregeringen har även inför avlämnandet av budgetförslaget för år 2005 hållit överläggningar med kommunerna representerade av Ålands kommunförbund om landskapsandelssystemet och övriga ekonomiska relationer mellan landskapet och den kommunala sektorn. Förhandlingarna har berört behovet av att anpassa den offentliga sektorn i landskapet till de ekonomiska förutsättningarna och vikten av att söka långsiktigt kostnadseffektiva lösningar. Under förhandlingarna har man varit överens om att det är viktigt att samarbetet mellan landskapet och kommunerna och kommunerna sinsemellan fungerar samt att de kommunala synpunkterna framförs till och sammanvägs av kommunförbundet som underlag för överläggningarna med landskapets företrädare.

I överläggningarna har man nått enighet om innehållet i arbetet med att reformera landskapsandelssystemet som sålunda kan föras vidare utgående från en gemensam grundsyn. I överenskommelsen ingår att landskapsandelar för anläggningskostnader erläggs enligt gällande lagstiftning varför den ifjol planerade framställningen med förslag till ändrade bidragsprocenter inte överlämnas till lagtinget. Detta medför en hårdare prioritering av de projekt som kan beviljas andelar. Avsikten är att projektens godtagbara kostnader ändå fastställs med hjälp av normer för ytor och enhetspriser per kvadratmeter eftersom detta enligt landskapsregeringens uppfattning är ändamålsenligt och möjligt enligt gällande lagstiftning.

Det system som parterna tidigare gått in för och som innebär att lagtinget tar uttrycklig ställning till förändringar i kommunalbeskattningen som ett led i den förda ekonomiska politiken genomförs så att i budgetens allmänna motivering anges de relevanta förändringarna i kommunalbeskattningen på Åland som genomförs om lagstiftningsåtgärder inte vidtas. Ingendera parten har dock bedömt att det hittills för år 2005 framkommit sådana förslag, med undantag av samfundsbeskattningen, om förändringar av den rikslagstiftning som via blankettlagstiftningen skulle medföra behov av nya stadganden i landskapets kommunalskattelag. Landskapsregeringen anser i sammanhanget att en kompensation för tidigare utökning av förvärvsinkomstavdraget är motiverad så att det i budgeten för år 2005 föreslås ett anslag om 1.400.000 euro. Även de särskilda lösningarna inom missbrukarvården är att betrakta som en form av kompensation för förändringar i förvärvsinkomstavdraget.

Ålands kommunförbund och Ålands landskapsregering har överenskommit om att finansieringen av Fixtjänst, d.v.s. den verksamhet i sysselsättningssyfte för handikappade och arbetsverksamhet för handikappade som bedrivs av Ålands Handikappförbund r.f., fr.o.m. år 2005 sköts av kommunerna under förutsättning att för verksamheten fortsättningsvis utgår bidrag som motsvarar hälften av den nuvarande verksamhetsfinansieringen, 109.000 euro. Beloppet har beaktats vid dimensioneringen av anslaget för bidrag ur penningautomatmedel för social verksamhet (Bm 45.25.50).

Sammantaget har landskapsregeringen konstaterat att den kommunala ekonomin visserligen är satt under ökande press men i relation till omgivande regioner ändå totalt sett är i godtagbart skick - vilket även avspeglar sig i att kommunalbeskattningen i landskapet är på en lägre nivå än i riket och att skillnaderna snarare tenderar att öka än att minska. Problemställningen ligger därför i hög grad i skillnader i kommunernas ekonomiska förutsättningar, förmågan att bära tillfälliga fluktuationer i inkomster och utgifter samt framför allt skattekraftens långsiktiga utveckling. Landskapsregeringens målsättning är att det skall finnas godtagbar basservice i alla 16 kommuner.

BOSTADSPOLITIKEN

Bostadspolitiken är av avgörande betydelse för välfärden i samhället. Det övergripande målet för bostadspoli-

tiken är att verka för att tillgången på bostäder är tillräcklig så att bristen på bostäder inte utgör ett hinder för en gynnsam samhällsutveckling. Eftersom efterfrågan på arbetskraft är fortsatt hög avser landskapsregeringen fortsätta stöda produktion av hyresbostäder, då tillgången på hyresbostäder är en avgörande faktor för arbetskraftens rörlighet.

Befolkningstillväxten och de låga räntenivåerna gör att bostadsmarknaden förväntas vara fortsatt livlig under år 2005, med relativt stora produktionsvolymer av såväl ägar- som hyresbostäder. Efterfrågan på hyresbostäder beräknas fortsättningsvis överstiga utbudet, även om ett närmande mot en jämviktsnivå kan skönjas. Ökningstakten för hyrorna i landskapet har minskat till måttliga 1,2 % enligt hyresstatistiken från april 2004. Speciellt för landskapsbelånade hyresfastigheter på landsbygden finns det dock fortfarande ett uppdämt behov att anpassa hyrorna till den verkliga kostnadsnivån.

Landskapsregeringen tillsatte i maj 2004 en arbetsgrupp med uppgift att se över hyreslagstiftningen, utreda hur stöden till bostadsproduktionen skall utvecklas, samt utreda möjligheten att skapa förutsättningar för förtida avslut av de bostadslån som utgivits för finansiering av hyresbostäder.

SOCIAL- OCH MILJÖPOLITIK

Socialpolitik

Landskapsregeringens uppgift är att allmänt planera, leda, utveckla, samordna, följa upp och utöva tillsyn över social-, hälso- och sjukvården i landskapet.

Ett reviderat förundervisningsprogram kommer att överlämnas till landskapsregeringen före utgången av år 2004. Landskapsregeringen kommer i enlighet med detta program att under år 2005 fortsätta arbetet med att stödja utvecklandet av den pedagogiska verksamheten inom barnomsorgen och att främja samarbetet mellan barnomsorg och skola.

Den långsiktiga målsättningen inom socialpolitiken är att trygga den grundläggande välfärden med tillräckliga resurser för vård och omsorg samt att verka för en social rättvisa. Landskapsregeringen målsättning är att alla skall ha tillgång till likvärdig och trygg socialvård. Likvärdigheten uppnås huvudsakligen genom de lagstadgade serviceformerna och stödsystemen. Trygg socialvård förverkligas främst genom överföringar till kommunerna så att kommunerna kan tillhandahålla vård och omsorg efter behovet och genom utvecklingsarbete.

Särskild uppmärksamhet skall ägnas åt drogbekämpningen. Förverkligandet av det alkohol- och narkotikapolitiska programmet åren 2002 - 2005 kräver resurser även under år 2005. Landskapsregeringen avser understöda kommunerna ekonomiskt för rehabilitering för missbrukare och genom att under år 2005 fortsättningsvis stöda upprätthållandet av en extra ungdomsbehandlare i Mariehamn. Landskapsregeringen avser därtill att utreda hur missbrukarvården och dess finansiering bör ordnas så kostnadsbelastningen utjämnas och en enskild kommun inte drabbas orimligt hårt.

Behovet av anslag för landskapsandelar för anläggningsprojekt inom den sociala sektorn kommer att minska under planperioden. Projekt och verksamheter som sker i samarbete med flera kommuner och som strävar till en större kostnadseffektivitet kommer att prioriteras under förutsättning att de geografiska förhållandena det medger.

För att trygga en fortsatt stabil flyktingmottagning har resurser för mottagande av 6 - 9 flyktingfamiljer under åren 2005 - 2007 beaktats.

Hälso- och sjukvårds- samt miljöhälsovårdspolitik
Landskapsregeringen skall i sitt arbete prioritera hälsofrämjande åtgärder och förebyggande vård för att på sikt stärka folkhälsan. För att kunna fokusera insatserna på rätta punkter inleds ett flerårigt övergripande projekt i avsikt att, med tyngdpunkten primärt lagd på barn och ungdomar och deras levnadsbetingelser i ett psykosocialt perspektiv i det åländska samhället och med utnyttjande av resultaten från tidigare utförda undersökningar, utreda hur de olika samhällsektorerna kan och bör samverka för att samfällt verka för en förbättrad folkhälsa. Utredningen kommer att skapa ytterligare frågeställningar som mera specifikt bör utredas inom olika specialinstanser. På grund av begränsade resurser utförs arbetet under det kommande året inom gränserna för hälso- och sjukvårdsbyråns egna resurser.

I enlighet med landskapsregeringens handlingsprogram skall alla ha tillgång till en god hälso- och sjukvård. Utgående från synsättet ”patienten i centrum” skall ÅHS´s organisation, verksamhetsinriktning, kvalitetssäkring, interna koordination och externa samverkan med olika instanser ses över och utvecklas för att på sikt uppnå och bibehålla detta. Särskild uppmärksamhet bör man fästa vid att skapa optimala betingelser för en framgångsrik personalrekrytering, utan vilka en åländsk vårdsektor inte kan bibehållas eller utvecklas.

Den tidigare inledda utvärderingen och utvecklingen av vårdkedjorna inom hälso- och sjukvården kommer att fortsätta med en granskning av de kirurgiska och internmedicinska verksamheterna, med beaktande av eventuella tangerande utredningar som görs internt inom ÅHS.

Landskapsregeringen avser att ägna frågan om samverkan med kommunerna och ÅHS inom äldrevården särskild uppmärksamhet för att söka möjligheter att förbättra den sammantagna effektiviteten trots de problem som vållas av att socialvården och sjukvården har olika huvudmän.

ÅHS har ansvaret för att vården utom Åland fyller rimliga krav på kvalitet och språklig service. Möjligheterna till en så kallad andra bedömning införs inom ramen för befintliga resurser.

Hälso- och sjukvårdsbyrån medverkar till att man internt inom ÅHS inrättar en kvinnomottagning, en verksamhet utgående från kvinnors särskilda behov gentemot hälso- och sjukvårdsservicen.

Landskapsregeringen främjar ibruktagandet av telemedicinska tillämpningar där det föreligger möjligheter att förbättra och utveckla, dels servicen för skärgårdens befolkning dels konsultationer med kunskapscentra utanför Åland.

Det övergripande målet inom det miljömedicinska området är att trygga konsumentskyddet, förebygga och bekämpa sjukdomars spridning inklusive djurskyddet. ÅHS´s smådjursklinik skall, efter det att den i hälso- och sjukvårdsplanen avsedda handlingsplanen uppgjorts, privatiseras.

Livsmedelssäkerheten utgör alltjämt ett prioriterat område. Landskapsregeringens målsättning är att högklassig livsmedelskvalitet skall garanteras i hela livsmedelskedjan.

Miljöpolitik
Den övergripande målsättningen med landskapets miljöarbete är att nå en hållbar utveckling. Miljöfrågor har varit betonade under ett flertal år med tyngdpunkt på avloppslösningar.

Ärendemängden vid Ålands miljöprövningsnämnd kräver fortsättningsvis under år 2005 och delvis under år 2006 tillfällig förstärkning av personalresurserna. Lagstiftningen rörande verksamheter som kräver tillstånd

från miljöprövningsnämnden skall förenklas och förtydligas i syfte att antalet tillståndspliktiga verksamheter minskas och hanteringen av ärendena blir mer ändamålsenlig.

Miljötillsynsarbetet hålls på minst samma nivå år 2005 som innevarande år. Landskapsregeringen avser att under planperioden föreslå ändringar av lagstiftningen och tydliga anvisningar för att inom ramen för nuvarande personalresurser kunna administrera det nu ökande antalet tillståndsgivna verksamheter.

Anskaffning av områden för naturskyddsändamål inriktas fortsättningsvis på förverkligande av Natura 2000-programmet. Skötseln av de befintliga naturreservaten hålls på minst samma nivå som tidigare för att inte ifarosätta resultaten av tidigare års arbete.

Den inledande undersökningen enligt EU:s vattendirektiv av sjöar och grundvatten avslutas år 2004. Den övriga vattenövervakningen och vattenundersökningarna fortsätter i samma omfattning som tidigare med en viss ökning för att ta fram beslutsunderlag för en preliminär klassificering av de åländska skärgårdsvattenområdena.

Långsiktiga reduktionsmål för utsläppen till vattnen fastställs i ett miljöhandlingsprogram. De viktigaste åtgärdsområdena är fiskodling, jordbruk, avloppsvattenutsläpp och luftutsläpp från sjöfarten. Ett prioriterat område under året är att påbörja arbete med att utveckla vattenskyddsplaner för våra viktigaste insjöar.

Det samordnade avloppsprojektet för byggande av överföringsledningar mellan norra Åland, Hammarland och Mariehamn, inklusive om- och tillbyggnad av Lotsbroverket prioriteras. För ändamålet upptas anslag under åren fram t.o.m. år 2007. Stöd för avfallshanteringsprojekt minskas tills det samordnade avloppsprojektet slutfinansierats.

En samordning av avfallshanteringen, innebärande en koordinering av resurserna inom avfallshanteringen och en gemensam planering utgående från en plan om vad Åland behöver framledes, är fortsatt en målsättning för landskapsregeringen. Landskapsregeringen avser därför att noga följa arbetet med en kommunal samordning av avfallshanteringen. För det fall erforderliga resultat inte uppnås, överväger landskapsregeringen av vidta lagstiftningsåtgärder.

Mätning och beräkning av luftutsläppen utvecklas för att bättre motsvara lagstiftningens krav.

Miljöinformationen förbättras både vad gäller tillståndet i miljön och relevant miljölagstiftning. Allmänheten skall informeras om miljöförbättrande åtgärder förslagsvis genom offentliga meddelanden eller på annat lämpligt sätt.

En samlokalisering av laboratorieverksamheterna vid Ålands miljölaboratorium i Guttorp, livsmedelslaboratoriet och Ålands försöksstation utreds under hösten 2004, med syftet att ett genomförande kan ske under år 2005. Samtidigt utvärderas verksamheten avseende kostnadseffektiviteten. I samband därmed övervägs även behovet av ackreditering av de verksamheter som idag inte uppfyller dessa krav. Eventuellt inleds ett ackrediteringsarbete för miljölaboratoriet under år 2005.

UTBILDNINGS- OCH KULTURPOLITIK

Utbildningspolitiken

Internationaliseringen och europafrågorna tillför vår kultur och vårt samhälle nya utmanande element. Livslångt lärande är ett vedertaget begrepp och anses vara en förutsättning för en god samhällsutveckling.

Enligt landskapsregeringens mening skall det åländska utbildningssystemet utformas så att det motsvarar samhällets specifika behov. Förändringar i omvärlden och i det åländska samhället, i närings- och sysselsättningspolitiken, skall återspeglas i utbildningssystemet.

Utbildningen skall utveckla de studerandes sociala kompetens och förmedla en god allmän bildningsnivå inom såväl tekniska och naturvetenskapliga som humanistiska och samhällsvetenskapliga kunskapsområden. Utbildningen skall vara av hög kvalitet och ligga på en internationellt jämförbar nivå. Kvaliteten i utbildningen skall granskas och kvalitetssäkras genom ett utvärderingsförfarande.

Utbildningssystemet skall även fungera som ett instrument för att bevara och utveckla den åländska kulturen, självstyrelsen och det svenska språket.

Kommunernas och landskapsregeringens ansvar för utbildning och undervisning

Alla elever i grundskolan skall få en likvärdig allmänbildande grund för fortsatta studier oavsett boningsort och skolans läge. En central läroplan för grundskolan fungerar som grund och garanti för målsättningen att man inom kommunerna skall uppnå en landskapsomfattande enhetlighet i undervisningen. Enligt läroplanen skall skolorna, oavsett sitt läge och sin storlek, befrämja inte bara elevernas lärande, trygghet och trivsel utan även det åländska kulturarvet och den åländska identiteten.

Landskapsregeringens övergripande uppgift är att mot bakgrunden av kommunens befolkningsutveckling tillse att alla skolor ges handlingsutrymme att nå den ovan nämnda målsättningen och kan upprätthålla och utveckla sin grundskoleundervisning.

På basis av internationella Pisa utvärderingar (Programme for International Student Assessment) samt av skolbyrån arrangerade lokala uppföljningar har landskapsregeringen under de senaste åren erhållit uppgifter om grundskoleelevernas läskunnighet samt kunskaper i matematik och naturvetenskapliga ämnen. Mot bakgrunden av de erhållna inlärningsresultaten avser landskapsregeringen att under året bistå kommunerna i att utveckla metoder och arbetssätt för att stärka undervisningen - också för de elever som behöver specialundervisning och särskilt stöd.

Det nyligen inrättade Rådet för utbildningsutvärdering i Finland har ett nationellt uppdrag att utvärdera grundtryggheten, tillgången och kvaliteten på stöd- och specialundervisning samt elevvårdstjänster i rikets grundskolor. Utvärderingen kommer att resultera i en redogörelse för Finlands riksdag i maj 2005. Mot bakgrunden av detta samt enstaka åländska resultat i riksmyndigheten Stakes rapport Hälsa i skolan 2003: Ungdomens välfärd och hälsa på Åland avser landskapsregeringen att i samråd med Rådet för utbildningsutvärdering på motsvarande sätt som på rikshåll noggrant följa upp och utvärdera grundtryggheten, tillgängligheten och ordnandet av stöd- och specialundervisning samt elevvårdstjänster i de åländska grundskolorna.

Landskapsregeringens målsättning är att alla elever som genomgått grundskolan under det aktuella året och önskar studera vidare, samt ungdomar som ännu inte genomgått en gymnasialstadieutbildning, skall erbjudas en studieplats på gymnasialstadiet. Utbildningen på gymnasialstadienivån skall utformas både med hänsyn till de studerandes yrkesrelaterade och personliga tillväxt. Den åländska arbetsmarknadens behov, de studerandes

önskemål och eventuella behov av särskilda insatser för att aktivt befrämja en önskad åländsk samhällsutveckling, utgör grund för landskapsregeringens fördelning av utbildningsutbud och utbildningsplatser. Även studieintresserade äldre ungdomar och vuxna skall ges möjlighet att studera, såväl inom den studieförberedande som inom den yrkesinriktade utbildningen.

I förhållande till landskapets nuvarande ekonomiska resurser och handlingsutrymme har landskapsregeringen försökt finna alternativa lösningar för att så långt som möjligt upprätthålla det långsiktiga utbildningsutbud och de utbildningsplatser som tidigare planerats. Trots att landskapsregeringen prioriterar utbildningen på gymnasialstadienivå innebär de kommande budgetåren att det i besparingssyfte krävs förändringar i skolornas verksamhet och i utbildningsstrukturen.

En kommitté tillsatt av landskapsstyrelsen har i uppgift att under år 2004 studera hur den åländska utbildningen på gymnasialstadiet kan anpassas till nya nordiska utbildningsstrukturer på sådant sätt att både pedagogiska och ekonomiska vinster kan uppnås. Kommittén har även i uppgift att se över utbildningsutbudet på gymnasialstadienivå. Mera omfattande förslag på strukturella åtgärder inom utbildningssystemet kommer att framgå av kommitténs förslag som torde läggas inom år 2004. Målsättningen är att få en samordnad gymnasialstadieutbildning.

Landskapsregeringen avser att under året utvärdera det befintliga utbildningsavtalet inför tecknandet av ett nytt avtal med Högskolan på Åland. Som en konsekvens av den ekonomiska situationen föreslås att undervisningen vid Högskolan på Åland inte expanderar och att högskolans driftskostnader minskas.

Alternativa möjligheter att skaffa sig olika former av ny kunskap och nya kompetenser, fortbildning och tilläggsutbildning efterfrågas alltmer bland de vuxna. Landskapsregeringen föreslår därför att den försöksverksamhet som bedrivits vid lärcentret Navigare skall permanentas. Lärcentret Navigare erbjuder tekniskt stöd vid nätbaserad utbildning för vuxna. Landskapets skolor skall ansvara för den pedagogiska handledningen och utvecklingen av det nätbaserade utbildningsutbudet inom sin skola. Landskapsregeringen avser inte att tillhandahålla resurser för tekniska plattformer för nätbaserad utbildning i de enskilda skolorna. Navigare skall erbjuda handledning och tekniskt stöd även för studerande som i egen regi studerar nätbaserat utanför Åland. För att leda och stöda samordningen och utvecklingen av den nätbaserade pedagogiska utvecklingen i landskapet, på gymnasialstadiet och i högskolan har landskapsregeringen tillsatt en kommitté för perioden 2004 – 2007. Landskapsregeringen stöder även via mål 3 medel utvecklingen av ett flexibelt utbildningssystem för att öka vuxnas möjligheter att uppnå önskade grundläggande behörigheter och specialkompetens som krävs för kvalificerade arbetsuppgifter.

Kommunernas och landskapsregeringens ansvar vad gäller lokaler avsedda för undervisnings- och kulturverksamhet

Då det gäller lokaler inom undervisnings- och kulturverksamheten (anskaffning, nybyggnation, om- och tillbyggnad, renovering och sanering av lokaler för skol- och biblioteksverksamhet) har landskapsregeringen och kommunerna ett gemensamt ansvar för

- hur befintliga skol- och biblioteksbyggnader används (ytor och nyttjandegrad) samt
- hur byggandet av nya lokaler dimensioneras så att lokalernas utformning och samverkansformer mellan olika undervisnings- och kulturverksamheter befrämjas.

Då ytorna bestäms skall hänsyn tas till kommunens skolnät och -struktur, elevprognoser och befolkningstal samt skolans och bibliotekets pedagogiska och kulturella inriktning. En allmän målsättning är att kommunernas biblioteks- och skolfunktioner så långt som möjligt skall samordnas och att lokaliteterna och anskaffningarna används gemensamt.

Landskapsregeringens anvisningar och riktlinjer för utrymmesbehovet i skolor av olika storlek utgör grund då ett anläggningsprojekts landskapsandelsberättigade ytor för olika undervisnings- och verksamhetsutrymmen fastställs och de landskapsandelsberättigade kostnaderna bestäms.

De kommunala anläggningsprojekt som enligt landskapsregeringens finansieringsplan planeras under perioden 2005 - 2009 bedöms vara nödvändiga antingen med anledning av ett beräknat växande elev- och befolkningstal, nya pedagogiska behov eller på grund av sanitära och sociala omständigheter.

Som huvudman för utbildningen efter grundskolan har landskapsregeringen det övergripande ansvaret för landskapets skolfastigheter. Enligt landskapsregeringens mening skall skolornas utrymmen och lokaler användas gemensamt och resurserna samordnas så långt som möjligt - både av de olika utbildningarna på gymnasialstadienivå och av utbildningen inom Högskolan på Åland. De kommande årens ökning av antalet elever i grundskolans avgångsklasser innebär att användningen av gymnasialstadiets undervisningsutrymmen ses över och i vissa avseenden byggas om och förstoras.

För den kommande treårsperioden föreslås
- att en ombyggnad av taket på Ålands folkhögskola genomförs under budgetåret 2005
- inköp av ett begagnat fartyg för ombyggnad till skolfartyg
- att om- och tillbyggnaden av Ålands hotell- och restaurangskola färdigställs inför höstterminen 2005
- att en om- och tillbyggnad av Ålands sjömansskola förverkligas utifrån tidigare fastställt rumsprogram, fastställda skissritningar och detaljplanering
- en utredning kring framtida användningsändamål för Ålands sjömansskolas övningsbassäng fortgår
- en förflyttning av Ålands hantverksskola till Ålands folkhögskola vilket medför en ombyggnad av utrymmen samt att en nybyggd verkstad planeras och projekteras
- att undervisningsutrymmen för högskolans behov skall tillgodoses i nuvarande befintliga skolenheter och skolbyggnader samt
- att fastigheten Ålands husmodersskola säljs.

KULTUR, UNGDOMSARBETE OCH IDROTT

Kulturpolitiken

Ett av de prioriterade kulturområdena är fortsättningsvis den allmänna biblioteksverksamheten. Denna sektor erbjuder såväl kunskap, konstupplevelser och förströelse på ett jämlikt sätt över hela landskapet och är därigenom en viktig faktor för såväl utbildning, konst och övrig kultur.

Ett utvidgat kultursamarbete med EU blir tämligen kostnadskrävande. Inom det internationella kultursamarbetet prioriteras det etablerade nordiska samarbetet.

Sedan år 1997 handhar Ålands kulturdelegation en stor del av landskapsregeringens kulturpolitik. Kulturdelegationen är en myndighet underställd landskapsregeringen. Under hösten 2004 inledde delegationen, på landskapsregeringens uppdrag, revideringen av det kulturpolitiska programmet. Arbetet präglas av kulturlivets delaktighet. Det nya programmet kommer att bli klart under år 2005 och landskapsregeringen avser överlämna ärendet i form av ett meddelande till Ålands lagting under året.

Det kulturpolitiska programmet som nu är under beredning kommer under året att kompletteras av ett särskilt program för det åländska kulturarvet (se nedan). Programmet skall bland annat behandla aktuella frågeställ-

ningar som kulturens samverkan med turistnäringen och möjligheterna för professionella kulturutövare att verka på Åland samt beakta de nya möjligheterna som kultur- och kongresshuset erbjuder.

Det fria bildningsarbetet är mångsidigt i landskapet och har ett flertal betydelsefulla aktörer. Landskapsregeringen avser att bibehålla samhällsstödet på ungefär samma nivå som år 2004. Av särskild vikt är den fortsatta planeringen av en flyttning av Ålands hantverksskola till Ålands folkhögskola**.**

Ungdomspolitiken

I enlighet med det ungdomspolitiska programmet för landskapet Åland (2003) avser landskapsregeringen

- att främja ungdomarnas delaktighet och inflytande i samhällsfrågor
- att främja ungdomarnas intresse för och kunskaper i samhällsfrågor
- att klarlägga behoven av ungdomspolitiska insatser, såväl på kort som på lång sikt samt
- att visa hur landskapsregeringen avser att organisera ärenden av ungdomspolitisk karaktär.

Sedan det ungdomspolitiska programmet antogs år 2003 har en del insatser gjorts, bl a för att finna nya sätt för samverkan mellan Ålands ungdomsråd och landskapsregeringen. Landskapsregeringen strävar till ytterligare åtgärder för att stärka ungdomsrådets verksamhet under de kommande åren. Till dessa åtgärder hör att renodla momentet för ungdomsarbete ur penningautomatmedel. För användningen av detta moment skall ungdomsrådet ha stort medbestämmande.

Idrottspolitiken

Landskapsregeringen är medveten om idrottens och motionens betydelse såväl som positiv samhällsaktivitet som för den enskildes hälsa och livskvalitet. Den organiserade tävlingsidrotten har därtill stor betydelse för besöksnäringen och för att samhället skall kunna få även direkt ekonomisk nytta av de satsningar i idrotts- och motionsanläggningar som gjorts i landskapet genom åren. Landskapsregeringen avser därför att med Ålands Idrottsförbund r.f. dryfta kriterierna för och dimensioneringen av stödet till tävlingsidrotten vid sidan av stödet till ungdoms-, motions- och handikappidrotten. Landskapsregeringen ser även den satsning på idrottsutbildning på gymnasialstadiet som genomförs i samarbete med idrottsförbundet som ett led i satsningen på idrotten.

KULTURARVSPOLITIKEN

Kulturarvet är en viktig del av landskapsregeringens kulturpolitik. Trots ett minskande ekonomiskt utrymme ser landskapsregeringen kulturarvet som en grundläggande resurs för samhället idag och i framtiden. Kulturarvet är en tillgång i många sammanhang, alltifrån turism till rekreation. Landskapsregeringen konstaterar att det i kulturarvet ingår stora samhälleliga, kulturella och ekonomiska värden. Kulturarvet är inte bara en viktig del av landskapets kultur utan kan även bidra till att skapa en bättre livsmiljö för medborgarna.

Med ett kulturarvspolitiskt program vill landskapsregeringen ställa upp riktlinjer för att såväl upprätthålla som höja värdet på det gemensamma kulturarvet. Det är nödvändigt att formulera riktlinjer för politikområdet i morgondagens samhälle, klargöra roll- och ansvarsfördelningen inom kulturarvsområdet, samt museibyråns uppdrag. I val av arbetssätt inom politikområdet lägger landskapsregeringen vikten på dialog och delaktighet. Målet för landskapsregeringen är att de landskapsägda museerna ska erbjuda innevånarna en modern och intresseväckande verksamhet. En verksamhet som såväl berör och engagerar människorna i landskapet och är anpassad till de ekonomiska förutsättningarna.

Museibyråns roll i förvaltningen är att vara kunskapscentrum i ärenden som rör kulturhistorie-, kulturmiljö- och byggnadsvård samt konst. Till museibyrån hör dels myndighetsarbete, dels en omfattande övrig verksam-

het. Landskapsregeringen anser att en tydlig åtskillnad bör göras mellan myndighetsutövning och museiverksamhet och vill utreda möjligheten att skapa en fristående organisation för museiverksamheten.

NÄRINGSPOLITIK

Näringspolitiken inriktas på att skapa förutsättningar för ett livskraftigt, dynamiskt och lönsamt näringsliv som bidrar till ekonomisk tillväxt, hållbar utveckling, god arbetsmiljö och sysselsättning på hela Åland.

När omvärlden förändras och konkurrensen ökar är det en uppgift för näringspolitiken att medverka till att det allmänt finns fördelar med att verka på Åland. En annan motsvarande uppgift är att tillse att nackdelar och hinder minimeras i verksamheten på Åland och i utbytet med omvärlden.

Näringspolitiken innebär en fokusering på områden som anknyter till teknologiutveckling, utbildning och miljö och som syftar till ekonomisk tillväxt, stabilitet och hållbar utveckling. Näringspolitiken inriktas i allt högre utsträckning på kunskap, kompetensutveckling och lärande, på export och på samverkan med omvärlden.

I handelspolitiken är det landskapsregeringens ambition att bredda marknaderna samtidigt som näringslivet diversifieras inom de områden där det finns förutsättningar att bibehålla och utveckla den åländska konkurrenskraften. Målsättningen är en bättre balans mellan export och import. Landskapsregeringen verkar för att Åland i högre utsträckning skall vara en integrerad del av den inre marknaden med fri rörlighet och en enkel skattegränshantering.

Omvärlden
Det åländska näringslivet verkar i en internationell marknadsekonomi där omvärlden förändras allt snabbare. De finansiella marknaderna är globalt integrerade och produktionsstrukturen anpassas till kostnadsskillnaderna mellan olika regioner. Utöver den traditionella omfördelningen av produktionen mellan låg- och höglöneländer finns det nya tendenser i världsekonomin.

Den så kallade ”Kina-effekten” innebär konkurrens med låga löner och avancerad teknologi i produktionen. Närmare hälften av världens mobiltelefoner tillverkas idag i Kina och China Mobile är världens största mobiltelebolag med 170 miljoner abonnenter. Kina har på kort tid gjort ett ”teknologiskt språng” som också lockat till sig nordiska investeringar. Tillväxten är stark och marknadspotentialen är stor, men det finns också risker för finansiell instabilitet, stigande inflation och överutnyttjande av infrastrukturen.

En annan ny tendens i världsekonomin är att tjänstehandeln, som traditionellt har betraktats som stationär, har blivit mera internationell. Informations- och kommunikationsteknologin, IKT, möjliggör tjänsteproduktion över långa avstånd. Indien är mest känt för utvecklingen av så kallade ”Call centers” som via telefonförbindelser via nätet kan förmedla samtal, upplysningar och information.

Internationella tjänster utvecklas också i Kina, Ryssland, Sydostasien, Österuropa och Sydafrika. Tjänsteproduktionen har mest handlat om kombinationen IKT och enkla tjänster, men utvecklingen går mot relativt mera krävande tjänster som ekonomi, juridik, medicinsk diagnos, programmering och forsknings- och analysarbete.

Den Europeiska Unionen, EU, utvidgades i maj 2004 med tio nya länder till EU25. Ett av villkoren för medlemskap var en fungerande marknadsekonomi för att kunna möta konkurrensen på EU:s gemensamma marknad. Antalet EU-medborgare ökade till över 450 miljoner invånare. De nya länderna i Central- och Österuropa har krav på att uppfylla samma konvergenskriterier som tidigare medlemmar, nämligen prisstabilitet, ränta,

budgetunderskott, offentlig skuldsättning och växelkursstabilitet. De nya länderna har olika position i den monetära unionen. Estland, Litauen och Slovenien är med i växelkursmekanismen ERM2. Tillväxten förväntas inte vara särskilt hög och en vanlig uppfattning är att det tar närmare 25 år för att utjämna förhållandet mellan de gamla och de nya EU-länderna.

Utvecklingen i världsekonomin och i Ålands närområden innebär både möjligheter och hot för det åländska näringslivet. Nya marknader öppnas för produkter och tjänster med ett högre kunskapsinnehåll och en ökad internationell konkurrens gynnar konsumenterna. Samtidigt kommer allt mer avancerade produkter och tjänster att kunna produceras i länder med betydligt lägre kostnader.

Samverkande företag
För de enskilda företagen innebär internationell konkurrens och teknisk utveckling att kunskap och förnyelse är avgörande för konkurrensförmågan. Företagen samverkar alltmer med kunder, leverantörer och också med konkurrenter för att förbättra verksamhetsförutsättningarna. I vissa branscher utvecklas beroenden mellan flera olika företag i så kallade ”kluster” eller ”kompetensblock” med förgreningar inom och utanför Åland. Exempel på klusterliknande system på Åland är sjöfarten, jordbruket och livsmedelsförädlingen samt turismen. Näringspolitiken blir därmed dels inriktad på enskilda företag och dels på samarbetsstrukturer mellan företag.

Näringspolitiken och samhället
En del av en övergripande, indirekt näringspolitik är att bibehålla Åland som ett attraktivt område för bosättning. Det innebär hög nivå på välfärden, kvalitet i utbildningen, tillgång till bra bostäder på hela Åland, ett brett kultur- och nöjesutbud och goda kommunikationer. För företagen är en stabil arbetsmarknad och möjlighet till kompetensutveckling av stor betydelse. En viktig uppgift för landskapsregeringen är att informera i skolorna och till allmänheten om betydelsen av näringsliv, företag och företagande.

Näringspolitikens nivåer
Näringspolitiken utvidgas när konkurrensen ökar mellan företag och regioner. Traditionella stödformer räcker inte för att utveckla ett konkurrenskraftigt näringsliv. Entreprenörer, företagare och anställda är samhällsmedborgare som verkar i en viss miljö där välfärd, kultur, infrastruktur, kommunikation, vård och omsorg och utbildning bidrar till den ”kreativa samhällsmiljö” som gynnar förnyelse och utveckling.

I detta breda perspektiv är näringspolitikens tillämpningsfält hela samhället med stöd eller åtgärder inriktade på
- företagare och företag
- företags- och kunskapsnätverk, regioner
- arbetsmarknad, handel, teknologi, kunskaps- och kompetensutveckling, infrastruktur samt
- samhälle och välfärd.

För en liten region som Åland är det nödvändigt att kombinera bredden i näringspolitiken med strategiska val av områden där det är möjligt att i framtiden bibehålla och utveckla konkurrenskraft.

Sjöfart
Sjöfartspolitiken i Finland har anpassats till EU:s riktlinjer med ett nettolönesystem jämförbart med stödnivån i Sverige. Regeringen beslöt också i november 2003 att utarbeta ett stöd för finansiering av fartygsanskaffning. Landskapsregeringen anser att det är angeläget med klara regler för finansiering av fartygsanskaffning. Medelåldern för den åländska handelsflottan är hög och det behövs en förnyelse för lastfartyg såväl som för passagerarfartyg. Finansieringsstödet bör inriktas på förnyelse, standarhöjning och expansion mot bakgrund av ökad efterfrågan, särskilt i Östersjöområdet. Birka Lines nybygge under finsk flagg visar att det finns utvecklings-

förutsättningar för åländska rederier.

Samtidigt som riksdagen godkände lagen om ändring av lagen om en förteckning över handelsfartyg i utrikesfart, som innehåller en ändring av stödsystemet gällande passagerarfartyg, godkändes också två klämmar

- riksdagen förutsätter att regeringen snabbt vidtar åtgärder för att rederier som huvudsakligen bedriver utrikesfart får stöd från staten på lika villkor för verksamhet som uppfyller kraven i lagen om en förteckning över handelsfartyg i utrikesfart och
- riksdagen förutsätter att regeringen utreder hur man på lång sikt på lika villkor och utan snedvridning av konkurrensen kan säkerställa och stödja sjöfarten på Åland och på annat håll i Finland.

Kommunikationsministeriet har i augusti 2004 tillsatt en utredningsgrupp med uppdrag att utreda

- de åtgärder med vilka man på lång sikt på lika villkor och utan snedvridning av konkurrensen kan säkerställa och stödja sjöfarten på Åland och på annat håll i Finland
- de åtgärder med vilka rederier som huvudsakligen bedriver utrikesfart garanteras stöd på lika villkor för verksamhet som uppfyller kraven i lagen om en förteckning över handelsfartyg i utrikesfart
- de ändringsbehov som de av kommissionen fastställda riktlinjerna för statligt stöd föranleder i lagen om en förteckning över handelsfartyg i utrikesfart och
- de förslag till ändring av stödlagstiftningen som har gjorts inom sjöfartsdelegationen (ro-ro-fartygens passagerarantal, stöd för källskatteskyldiga sjöfarare som arbetar på passagerarfartyg och stöd till finska operatörer av fartyg avsedda för bareboatbefraktning som seglar under finsk flagg).

Mandatet gäller till den 30 april 2005. Landskapsregeringen har en representant i utredningsgruppen. I arbete kommer bland annat m/s Fjärdvägens konkurrenssituation och stödmöjligheter att utredas. Rederibeskattningen och den framtida stödpolitiken kommer också att behandlas.

Landskapsregeringen arbetar för att tillförsäkra både frakt- och passagerarsjöfarten på Åland likvärdiga konkurrensvillkor och verksamhetsförutsättningar som i sjöfartsländerna inom EU. En långsiktig lösning förutsätter också överenskommelser mellan arbetsmarknadens parter. Landskapsregeringen eftersträvar en öppen dialog med parterna och Finlands regering i sjöfartsfrågorna. I ett klusterperspektiv är en långsiktig lösning för sjöfarten av stor betydelse för både Åland och riket. Målsättningen är att Åland skall vara ledande på sjöfart i Östersjöregionen.

Sjöfarten och dess kringnäringar ingår också som ett viktigt fokusområde i uppbyggnaden av ett affärs- och innovationssystem med inriktning på säkerhet, miljö, praktik och utbildning.

EU och näringspolitiken

Näringspolitiken på Åland är till stora delar beroende av EU:s statsstödsregler, målprogram inom strukturfonderna (regionalpolitik), den gemensamma jordbruks- och fiskeripolitiken och riktlinjerna för sjöfart. För det övriga näringslivet finns strategier, policydokument, utredningar och projekt inom olika näringssektorer.

Europeiska rådet kom vid sitt möte i Lissabon i mars 2000 överens om målet att Europeiska Unionen fram till år 2010 skulle bli ”världens mest konkurrenskraftiga och dynamiska kunskapsbaserade ekonomi, med möjlighet till hållbar ekonomisk tillväxt med fler och bättre arbetstillfällen och en högre grad av social sammanhållning”. Vid sitt möte i Göteborg i juni 2001 införde rådet miljöaspekten i Lissabonstrategin och fastställde samtidigt en strategi för hållbar utveckling. I arbetet ingår liberalisering av energimarknaderna och telekommunikationstjänster, inrättandet av ett europeiskt område för forskning samt förslag om liberalisering av järnvägs- och flygtransporter.

En viktig faktor för Europeiska Unionens slutliga framgång med att förverkliga Lissabonmålen kommer att vara medlemsstaternas och regionernas engagemang. Den sociala agendan från Nice kompletterar och ingår i Lissabonstrategin. Den reviderades i juni 2003 för att beakta utvecklingen på arbetsmarknaden och i samhället. Utvidgningen förväntas medföra en större rörlighet på arbetsmarknaden, stabilare institutioner och klarare regler. Farhågorna om en social turism som missbrukar välfärdssystemen i medlemsstater med högre skatter har dock visat sig överdrivna.

Utvecklad handel och ekonomiskt samarbete med nya EU-medlemmar och grannområden särskilt runt Östersjön främjar stabiliteten och säkerheten. Också Ålands medverkan i en sådan process har betydelse och utvecklingen kan också ses i samband med Ålands demilitariserade och neutraliserade status.

En för Åland viktig betoning i den europeiska näringspolitiken är territoriell sammanhållning som bereds av kommissionen inför perioden 2007 - 2013. Kommissions utgångspunkt är tillväxt, innovationer och en bredare arbetsmarknad. Sammanhållningspolitiken skall inte innebära en omfördelning av resurser mellan olika regioner. Kommissionen föreslår att programmen bör organiseras genom trepartskontrakt mellan kommissionen, medlemsstaten och regionen. Kommissionen föreslår en mera decentraliserad strukturpolitik där strategierna skall fastställas av ministerrådet och följas upp med policydokument för varje medlemsstat.

Förslaget till ny sammanhållningspolitik har tre prioriterade mål

1. Konvergens
2. Regional konkurrenskraft och sysselsättning
3. Europeiskt territoriellt samarbete

Konvergensmålet är att fattiga, perifera och glest bebodda regioner skall komma ikapp. Målet om konkurrenskraft innebär att samtliga politikområden skall samordnas för att stärka regionens utvecklingsmöjligheter. Inriktningen på innovationer, kompetenshöjning och miljö ligger väl i linje med landskapsregeringens ambitioner för företagsutvecklingen på Åland.

De regionala samarbetsprogrammen Interreg med inriktning på ekonomisk omstrukturering blir delvis kvar eftersom erfarenheterna av interregionalt samarbete är positiva.

Förslaget är att den framtida politiken för social och ekonomisk sammanhållning skall fokusera på hållbar tillväxt och sysselsättning i hela unionen. I slutet av året kommer landskapsregeringen att ta ställning till en eventuell fortsatt strukturfondsperiod.

Andra viktiga inslag i EU för den åländska näringspolitiken är uppföljning av innovationspolitiken, integration av personer som står utanför arbetsmarknaden, handlingsplan för eEurope 2005 och olika reformer av beskattning och regler för statsstöd.

Norden
Inom det nordiska samarbetet görs en kraftsamling för Norden som internationellt ledande tillväxt- och innovationsregion. Den så kallade ”innovationsboken”, som har arbetats fram av direktören för ÅSUB Bjarne Lindström, anger tre prioriterade områden.

1. Övergripande policyformulering: Nationell nytta och global excellence
2. Operativa innovationssystem: Mot ett gränslöst nordiskt innovationssystem
3. Nordiska nätverkssatsningar: nordisk synergi i kreativa nätverk och klusterbildningar.

Landskapsregeringen verkar för att på olika sätt sammanlänka det åländska Affärs- och innovationssystemet till det nordiska samarbetet. Även om Åland i sammanhanget är en liten aktör utan några nämnvärda forskningsresurser kan det nordiska samarbetet vara av betydelse och ömsesidigt intresse inom vissa utvalda områden.

Affärs- och innovationssystem
Innovation, i betydelsen förändring, nyskapande, lärande, utgör en politisk prioritering i Norden och i EU. Innovationssystem innebär i allmänhet en samverkan mellan utbildning, forskning- och utveckling (FoU) och myndigheter i ett system.

Högskolan på Åland, Ålands teknologicentrum och Ålands Utvecklings Ab utgör tillsammans med företagen, företagens intresseorganisationer och landskapsregeringen en åländsk plattform för ett affärs- och innovationssystem. Eftersom Åland knappast kan bygga ut fristående forskning i någon större utsträckning bör innovationer och FoU inriktas på kommersiell tillämpning och samverkan mellan FoU och företag. Systemets inriktning skall vara ”från idé till faktura”.

För att utveckla affärs- och innovationssystemet (AIS) har landskapsregeringen påbörjat ett samarbete med ett ”kunskapsnätverk” i riket i syfte att förbättra förutsättningarna för idéutveckling, utveckla tekniska innovationer och främja forskningsverksamhet inom ramen för Högskolans på Åland verksamhet. Avsikten är att Åland skall kunna utbyta kunskaper på ett betydligt bredare plan och också utveckla motsvarande samarbete med andra regioner, främst Stockholm - Uppsala området.

Ålands teknologicentrum får under budgetåret i uppgift att utveckla en ”inkubationsverksamhet” som skall fånga upp nya idéer och hjälpa fram entreprenörer till kommersialisering och företagsbildning. Teknologistöd kompletteras av riskkapital (Ålands Utvecklings Ab) och kompetensutveckling (Högskolan på Åland). Inkubatorverksamheten skall erbjuda en gynnsam miljö och särskild rådgivning i den s.k. teknikbyn. Utvecklingspolitiken inriktas i allmänhet på att samordna olika aktörer och organisationer så att alla kan bidra till en gemensam långsiktig, utåtriktad och aktiv verksamhet för att utveckla näringslivet på Åland och kontakterna till omgivningen.

Turism
Landskapsregeringen har i ett meddelande till lagtinget om Ålands turismstrategi redogjort för den övergripande målsättningen för turismen och de åtgärder som landskapsregeringen kommer att prioritera under de närmaste åren.

Landskapsregeringens övergripande mål för turismen på Åland är att Åland skall ha hög attraktionskraft, turismnäringen skall vara långsiktigt hållbar samt verka över hela Åland.

Attraktionskraften hos en destination är summan av alla dess beståndsdelar innefattande utbud, kvalitet, natur, infrastruktur, service, öppettider och den allmänna bilden av samhället.

Hållbar turism innebär ett ansvarstagande för naturen, kulturen och den sociala miljön, samt lönsamhet för företagen.

Regional spridning av turismen möjliggörs av goda kommunikationer samt intressanta aktiviteter och sevärdheter runt om i landskapet.

För att Åland skall ha framgång inom turismen krävs en fortlöpande utveckling av näringen och landskapsregeringen ställer därför upp de mätbara målen att

- den landbaserade turistsektorns förädlingsvärde uppgår till 36 miljoner euro år 2010. Det innebär en ökning med 3 procent per år. (29,3 miljoner år 2003)
- det totala antalet gästnätter uppgår till 700 000 år 2010 (620 000 år 2003 inkl. gästhamnar) samt
- övernattningarna fördelas jämnare över året och högsäsongen är längre.

Målsättningarna är högt ställda med tanke på osäkerheten för den åländska ekonomin som helhet, konkurrensen från andra destinationer och sjöfartens förutsättningar. Landskapsregeringens bedömning är dock att strategin och de genomförda och planerade investeringarna bör leda till att den landbaserade turismens förädlingsvärde växer i högre takt än ekonomin i övrigt.

Bedömningen i turismstrategin är att barnfamiljer, seniorer, golfare, sportfiskare, idrottsgrupper samt mötes- och affärsresenärer är Ålands viktigaste målgrupper. Grannländerna och då i synnerhet närområdena bedöms vara de viktigaste marknaderna.

Landskapsregeringens grundläggande utgångspunkt är dock att det även i fortsättningen är branschen som väljer målgrupp och segmenterar marknaden.

Med genomförandet av turismstrategin ökar den landbaserade turismnäringens förädlingsvärde och kapacitetsutnyttjandet höjs. De genomförda investeringarna i badhus och idrotts- och motionscenter och de planerade investeringarna i bl.a. kultur- och kongresshus och golfbana innebär en breddning, säsongsförlängning och kvalitetshöjning av Ålandsturismen; ett sommarparadis för barnfamiljer blir också ett attraktivt resmål för affärsresenärer och kvalitetsmedvetna gäster som söker upplevelser.

Industri och tjänster

Ålands statistik- och utredningsbyrå har i ”På jakt efter tillväxt” (ÅSUB 2004:6) analyserat de senaste årens utveckling och framtidsförutsättningarna för industrin och vissa landbaserade tjänstenäringar. Syftet var att identifiera näringar, förutom primärnäringar och turism, som har tillväxt- och utvecklingsmöjligheter och som näringspolitiken bör inriktas på.

Studien lyfter fram två former av tillväxtregimer. För det första den tillväxt som bygger på entreprenörskap och nyföretagande. Genom att nya företag startas skapas tillväxt i ekonomin. Den andra tillväxtformen bygger på tillväxt inom redan befintliga företag, företrädesvis inom de lite större företagen, ”intraprenörskap”. Rapporten visar att det inom de studerade branscherna förekommer tillväxt av båda formerna. De sektorer som undersöks har vuxit snabbare än näringslivet i genomsnitt både när det gäller omsättningen och lönesumman. Studien har också visat att det finns konkurrenskraftiga företag med både produktivitet och innovationsförmåga inom alla de olika sektorerna. Bokslutsanalysen visar att branscherna domineras av ekonomiskt sunda företag.

Företagen inom de branscher som studerats har under de fyra senaste åren haft en genomgående positiv syn på företagets utveckling och faktorer som omsättning, lönsamhet samt nyrekryteringsbehov. Om utvecklingen på längre sikt uppgav företagen i de här branscherna att de tänkte satsa offensivt genom att söka nya marknader, förändra produktionsinriktningen och öka antalet anställda. Övrig industri liksom företag som tillhandahåller personliga och företagstjänster var mer offensiva än genomsnittsföretagen när det gäller investeringsplaner.

Den tillväxtbild som framträder i studien ger stöd för landskapsregeringens inriktning av näringspolitiken på ökad tillväxt och breddad näringsstruktur genom nyföretagande och genom utveckling i de större företagen.

Utredningen framhåller att tillväxtpolitiken till sin karaktär är genuint sektorövergripande. Det är därför av avgörande betydelse att samordna tillväxtmålen inom näringspolitiken med utvecklingen och tillväxtambitionerna inom övriga samhällsområden.

Industrin och tjänsteföretagen finns i olika branscher och sektorer. De har i allmänhet en stor betydelse för den framtida näringspolitiken genom att ökad diversifiering ger minskad sårbarhet, medan specialisering ger styrka.

Tjänsteföretagen har en viktig roll i näringslivet och den teknologiska utvecklingen öppnar nya möjligheter. Landskapsregeringen avser att se över regelverket för näringsstöd och eventuella behov av reformer i lagstiftningen. Tjänsteföretagen uppmärksammas också i samband med utformandet av strategier för diversifiering av näringslivet.

Enligt landskapsregeringen bör utvecklingsmöjligheterna inom tjänstenäringarna lyftas fram bland annat med tanke på möjligheterna med modern kommunikationsteknologi där det inte finns några administrativa gränshinder. Den utvecklingspotential som den moderna kommunikationsteknologin medger bör även göras tillgänglig för skärgårdsområdena.

En viktig insats för industrin är ett affärs- och innovationssystem som gynnar kompetenshöjning och tillämpning av ny teknologi i företagen.

Lantbruk

Verksamhetsförutsättningarna för åländskt lantbruk har förändrats kraftigt under de senaste 10 åren. EU-medlemskapet innebar en stor förändring av det jordbrukspolitiska systemet på Åland. Från att jordbruket verkat inom en nationell jordbrukspolitik på en skyddad marknad övergick Åland i och med EU-medlemskapet till en gemensam jordbrukspolitik och en gemensam marknad med ökad konkurrens och sänkta priser som följd. Under åren som följt EU-inträdet har jordbrukspolitiken reformerats både på EU-nivå och nationell nivå flera gånger och senast har de nationella stöden reformerats och beslut om en CAP-reform har också fattats vilken kommer att implementeras i Finland från och med år 2006.

Ytterligare påverkar andra faktorer som utvidgningen av gemenskapen som har blivit verklighet från maj månad år 2004 och WTO:s krav om att nya regler kring frihandel av jordbruksprodukter skall införas. WTO ställer krav på att EU måste marknadsanpassa eller miljö- och strukturanpassa den gemensamma jordbrukspolitiken. Utöver detta kan jordbruket och livsmedelsindustrin förmodligen förvänta sig ökade miljö-, kvalitets-, hygien och avfallshanteringskrav som påverkar kostnaderna i negativ utsträckning. Ytterligare beskrivs ofta livsmedelhandelns globalisering och koncentrering som ett hot mot småskaligt jordbruk då inköpen centraliseras och leverantörernas ställning försvagas.

Jordbruket på Åland har de senaste 10 åren verkat under relativt turbulenta och kortsiktiga verksamhetsförutsättningar som inte varit gynnsamma för att utveckla jordbruksföretagen. Det finns stora investeringsbehov bland företagen för att näringen skall kunna anpassa sig och hantera hotbilderna.

Enligt landskapsregeringens handlingsprogram är primärnäringarna av avgörande betydelse för sysselsättningen och möjligheten att bibehålla ett öppet landskap med utvecklingsmöjligheter för både tätort, landsbygd och skärgård.

Lokalt producerade råvaror och förädlade livsmedelsprodukter får en allt större betydelse. Landskapsregeringens övergripande målsättning är att öka konkurrenskraften inom primärnäringarna. Målsättningen att skapa ett

stabilt och konkurrenskraftigt lantbruk som utvecklas på ett långsiktigt hållbart sätt och som producerar säkra och högkvalitativa produkter.

Landskapsregeringen har tillsatt en arbetsgrupp och en politisk referensgrupp för att ta fram en jordbrukspolitisk strategi för den nu nödvändiga förändringsprocessen. Syftet med strategin är att få fram ett heltäckande dokument som kan utgöra grunden för en långsiktig jordbrukspolitik på Åland och styra beslutsfattande rörande jordbruket inom näringsavdelningens förvaltningsområde. Landskapsregeringen har för avsikt att meddela strategin till lagtinget för en politisk diskussion om jordbrukspolitiken för att ytterligare förankra strategin.

Fiskeripolitik
Landskapsregeringens övergripande mål för fisket är att främja en hållbar utveckling av såväl fiske som vattenbruk samt befrämja och utveckla lönsamheten och konkurrenskraften hos det småskaliga kustnära fisket.

Landskapsregeringens åtgärder utgår ifrån de generella riktlinjer och förändringar av förutsättningarna för fisket som följer av EU:s beslut.

Riktlinjerna baserar sig på tre grundprinciper
- hållbart fiske och vattenbruk
- rena och trygga livsmedel för konsumenterna samt
- bättre samverkan mellan förvaltning, forskning och berörda näringsidkare.

Landskapsregeringen avser att i samråd med näringen och andra berörda parter samla in bättre bedömningsunderlag för en hållbar utveckling av såväl fiske som vattenbruk samt befrämja och utveckla lönsamheten och konkurrenskraften hos det småskaliga kustnära fisket. Målsättningen förutsätter utökat samarbete och kontakter såväl inom landskapet som med närregionerna, aktiva intresseorganisationer samt effektiv information till olika parter i samhället. Långsiktiga tillstånd och utveckling av ny teknik är viktigt för att uppnå landskapets miljömål.

Skogsbruk
Systemet för skogscertifieringen är nu genomfört. I enlighet med det regionala skogsprogrammet för åren 2002 - 2006 verkar landskapsregeringen för att höja aktiviteten i skogsbruket på Åland. Målet är ett hållbart och ekonomiskt skogsbruk som bidrar till sysselsättningen.

Skogsbruket kommer också att samverka inom ramen för affärs- och innovationssystemet för att utveckla produktionsmetoderna och att ta fram nya och mera förädlade produkter.

Landskapsregeringen kommer att i samarbete med Skogsforskningsinstitutet att grunda en fröplantage för klibbal på Åland under åren 2005 - 2008. Avsikten är att plantagen skall producera förädlat frö som lämpar sig för plantproduktion på Åland samt södra Finlands och Upplands kusttrakter. Motsvarande plantage saknas helt i Finland idag. Klibbalen bedöms ha en stor och outnyttjad marknad inom möbel- och inredningssektorn och en åländsk fröplantage kan på sikt ge upphov till en nisch för åländska plantskolor och träförädlingsföretag.

Hållbar utveckling
Landskapsregeringen har beviljats Interreg III A stöd för ett delprojekt inom ramen för projektet Skärgårds-MILJÖ, ett "paraplyprojekt" där Finland, Sverige och Åland samverkar för att förbättra miljön i skärgårdarna. Projektets långsiktiga mål är en förbättrad havsmiljö samt ett fungerande nätverk mellan ländernas olika miljöaktörer.

Näringsavdelningen ansvarar för delprojektet ”Näringsverksamhet i ett ekologiskt perspektiv - förutsättningar för hållbar utveckling”, där avsikten är att utreda olika näringsgrenars förutsättningar för hållbar utveckling; ekologiskt, ekonomiskt, socialt.

I första hand utgår projektet från kända och etablerade fakta från organisationer, myndigheter och forskningsinstitut.

Näringsverksamheten skall ses både i ett kortsiktigt och långsiktigt perspektiv och i ett större ekologiskt och i ett lokalt perspektiv.

Projektet riktar sig till lekmän och företagare utan specialiserad miljökunskap, men med ett intresse för hållbar utveckling och balansen mellan samhällsverksamhet och miljöbelastning. Projektet skall genomföras i aktiv samverkan med andra regioner i Östersjöområdet.

Arbetsmarknad
Ändringar i den arbetsföra befolkningens åldersstruktur håller på att leda till ett nytt arbetsmarknadsläge, där de åldersklasser som träder ut från arbetsmarknaden är större än de som träder in. De viktigaste näringspolitiska och arbetsmarknadspolitiska målen är att skapa nya konkurrenskraftiga arbetsplatser samt att utbudet av arbetskraft på lång sikt växer. Åtgärder som främjar en smidig generationsväxling, tillväxt i befintliga företag, nyetableringar, tidigareläggning av ungas inträde på arbetsmarknaden, stödande av äldre att stanna längre i arbetslivet samt ökad åter-/inflyttning är centrala mål som prioriteras för att säkerställa vår framtida välfärd.

Regionalpolitik
Mål 2 programmet fortskrider som planerat. Det är ännu för tidigt att dra bestämda slutsatser om de avsedda effekterna. Utvärderingarna av programmet visar att strategin och åtgärderna är väl grundade även om målsättningen 200 nya arbetsplatser är hög. Utvecklingen i skärgården har varit sådan att om projekten kan bidra med att bibehålla arbetsplatser är det ett nettotillskott i den totala sysselsättningen.

Landskapsregeringen arbetar aktivt för att större och mer strategiska projekt skall stödas inom programmet. Samverkan inom ramen för affärs- och innovationssystemet kommer att öka möjligheterna att kunna initiera nya projekt.

Landskapsregeringen fullföljer regionalpolitiken inom ramen för mål 2 och med annat stöd i syfte att skapa nya arbetsplatser och därmed bidra till en positiv befolkningsutveckling också i skärgården och glesbygden.

Behörighet i jordbruksfrågor
Jord- och skogsbruksministeriet har på landskapsregeringens initiativ tillsatt en arbetsgrupp för att utreda behörigheten mellan riket och landskapet Åland gällande jordbrukets olika stödformer. Bakgrunden till arbetet har varit det så kallade tilläggstödet till jordbrukets miljöstöd som är ett nytt nationellt stöd som framkommit som ett resultat av Finlands artikel 141 förhandlingar med Europeiska kommissionen. Då landskapsregeringen och jord- och skogsbruksministeriet inte var slutligt överens om stödet hör till landskapets eller rikets behörighetsområde överenskom parterna i mars 2004 om att stödet under år 2004 administreras och finansieras av staten men att behörighetsfrågan utreds för att åstadkomma en långsiktig lösning. I samband med att denna fråga utreds skall arbetsgruppen också utreda behörighetsfrågan kring kommande liknande ärenden, bl.a. ett liknande tilläggstöd till LFA-stödet och behörigheten kring de s.k. kompletterande villkoren innehållande bl.a. miljövillkor för CAP-stödet. Ett resultat av arbetsgruppens arbete kan vara förslag på ändrade skrivningar i självstyrelselagen, förslag på eventuell överenskommelseförordning för att klargöra situationen eller att stödformer direkt överförs till landskapets ansvar och att landskapet därmed får ett administrations- och finansieringsan-

svar. Arbetsgruppens tidtabell är att behörighetsfrågan kring de båda tilläggstöden och de kompletterande villkoren skall vara utredd till den 30 oktober 2004 medan arbetsgruppens övriga uppdrag skall vara slutförda senast den 30 juni 2005.

Landskapsregeringen anser att det finns behov av att klargöra behörighetsgränserna och samordningen med den av staten bedrivna jordbrukspolitiken. Utgångspunkten i arbetet bör vara att den faktiska möjligheten att påverka i de för Åland väsentliga frågorna bibehålles medan det inte bör vara ett självändamål att hantera administrationen av stöd där det inte finns möjligheter att göra prövningar av utformningen. Eftersom det inte kan anses tillfredsställande att självstyrelselagens ordalydelse inte ger tillräcklig vägledning om hur lagen skall tillämpas ställer landskapsregeringen sig positiv till en revidering till denna del.

TRAFIK- OCH TRANSPORTPOLITIK

Allmänt

Inom trafik- och transportpolitiken ligger den största utmaningen i att med tillgängliga resurser göra riktiga prioriteringar mellan intressen som delvis står mot varandra. Trafiken på fasta Åland och i skärgården bör utformas utgående från en även i framtiden upprätthållbar servicenivå för bofasta, näringslivet och besökare samtidigt som en rimlig driftsekonomi eftersträvas. Målsättningen är sålunda att upprätthålla en rimlig nivå på trafiken som beaktar skärgårdens möjligheter till överlevnad och utveckling.

Landskapsregeringens uppgift är att, utifrån lagstiftning och övriga bestämmelser, upprätthålla, utveckla och förnya landskapets infrastrukturella trafiknät inom ramen för landskapets budget, landskapsregeringens handlingsprogram, av landskapsregeringen fattade beslut samt gällande trafiksäkerhetsplan och trafikplan.

Trafiknätet är en av landskapets viktigaste anläggningstillgångar och bör därför förvaltas på ett samhällsekonomiskt försvarbart sätt.

Avdelningens organisation skall utvecklas och effektiviseras.

Utredningen av de alternativa sätten att ordna trafiken till Föglö och därmed en eventuell fast förbindelse fortsätter. I första tilläggsbudgeten avser landskapsregeringen att redogöra för de kalkylmässiga resultaten och vilket alternativ landskapsregeringen utgående från då tillgängligt material föreslår. Om det är motiverat med mera ingående undersökningar än vad som möjliggörs genom föreliggande budgetförslag äskas i det skedet om anslag för främst akustisk/refraktionsseismiska undersökningar.

Konkurrensutsättning, alternativt bolagisering eller affärsverk, övervägs i de fall där detta är försvarbart och medför fortgående kostnadsinbesparingar.

Flygtrafiken

Flygtrafiken till och från Åland är synnerligen viktig för samhällsutvecklingen. Reguljär flygtrafik till och från Åland, både österut och västerut, antas under året upprätthållas på marknadsmässiga villkor. Landskapsregeringen har medverkat till att en utredning om långsiktig flygtrafik på Åland genomförts. Näringslivet förutsätts i enlighet med denna agera drivande motor. Landskapsregeringens roll är att inom ramen för statstödsreglerna tillse att de allmänna förutsättningarna är så goda som möjligt.

Kollektivtrafiken

Stödet till busskollektivtrafiken fortsätter men reducerat. Lagstiftningsåtgärder vidtas för att trafiken på ett

bättre sätt skall kunna upphandlas under konkurrens.

Skärgårdstrafiken
Budgetanslaget för driften av skärgårdsfärjorna har dimensionerats så att en turlista som möjliggör i stort oförändrad trafik i förhållande till innevarande år kan fastställas. Landskapsregeringen anser dock att om bränslepriset ändrar från den nu antagna medelnivån bör detta kunna beaktas i en tilläggsbudget. Målsättningen är att tillämpa samma turlista under en längre tid än ett år. Medel har upptagits för eventuellt införskaffande av ett nytt bokningsprogram.

Väghållningen
Målsättningen är att kostnadseffektivera vägunderhållet så att den nuvarande standarden i stort kan bibehållas. Vägunderhållet kan utföra arbeten åt utomstående förutsatt att den egna verksamheten inte blir lidande. Under år 2005 inleds en förändringsprocess som skall leda fram till att ett vägområde kan bjudas ut till privat entreprenör senast år 2007.

Projektering av vägarbeten utförs i egen regi samt vid behov av utomstående konsulter. Projekteringen kan även utföra arbeten åt utomstående till marknadsmässiga priser.

Vägförbättringar genomförs där behovet är mest påkallat. Upprustningen och beläggningen av glesbygdsvägar fortsätter enligt tidigare tillämpad princip om att i huvudsak följa den tidigare linjeföringen. Satsningarna på gång- och cykelvägar fortsätter.

Verkstad och lager
Verksamheten vid verkstaden och lagret fortsätter nettobudgeterad, vilket medför att arbeten och tjänster debiteras så att full kostnadstäckning erhålls.

Trafiksäkerhet
Trafiksäkerhetsarbetet skall genomsyra allt arbete inom trafikavdelningen, från projektering till underhåll. Som allmän målsättning gäller att antalet olyckor med dödlig utgång på grund av brister i vägens egenskaper inte skall förekomma och antalet olyckor med bestående skador som följd skall minimeras.

Miljö
Miljön skall vara ett övergripande element i all trafikplanering. Målet är att minska trafikens negativa inverkan på miljön bl.a. genom att miljökrav ställs vid upphandling av entreprenader och varor. Vintersaltningen för halkbekämpning har i stort redan upphört medan sommarsaltningen för dammbindning på grusvägar minimeras. Utvecklingen inom området följs upp kontinuerligt.

FÖRDELNINGEN AV PENNINGAUTOMATMEDEL OCH BUDGETEN

I enlighet med det som framgår i motiveringen till kapitel 44.20 intas årligen i budgetförslaget ett anslag som uppskattas motsvara Ålands Penningautomatförenings nettoavkastning för det löpande verksamhetsåret, d.v.s. året före budgetåret. Penningautomatmedlen kanaliseras huvudsakligen till ideéll verksamhet, den s.k. tredje sektorn, för att gynna medborgaraktivitet inom sektorer där det huvudsakliga ansvaret inte åligger samhället och vilka därmed inte förutsätts bekostade med skattemedel samt till investeringar som ger ett betydande mervärde för samhället men som annars vore svåra att finansiera. En stor del av det rika föreningsliv och möjligheterna till fritidsaktiviteter som finns i landskapet erhåller sålunda stöd ur penningautomatmedel eller har tillkommit genom finansiering med penningautomatmedel.

Landskapsregeringen konstaterar därför att storleken på penningautomatföreningens avkastning har stor betydelse för det åländska samhället. Samtidigt är såväl de rättsliga förutsättningarna för de nya spelformerna som avkastningen för den mer traditionella verksamheten på lite längre sikt oklara. Landskapsregeringen avser mot den här bakgrunden och vilka antaganden man längre fram i tiden kan göra om storleken på avkastningen under de närmaste åren ta till förnyat övervägande vilka verksamheter som lämpligen bör finansieras med penningautomatmedel samt beslutsprocesserna för fördelningen. Utgångspunkten för denna granskning kommer att vara att medlen fortsättningsvis skall kanaliseras till medborgaraktiviteter i föreningsliv och annat som förbättrar förutsättningarna för positiva aktiviteter i samhället.

LANDSKAPET ÅLANDS PENSIONSFOND

Vid slutet av budgetåret 2005 har det förlupit tio år sedan Landskapet Ålands pensionsfond inledde sin verksamhet. Målsättningen med fonden är att trygga betalningen av framtida pensioner för dem som omfattas av landskapets pensionssystem samt att utjämna pensionsutgifterna för landskapet. I bokslutet för år 2003 anges fondens kapital till 128,2 miljoner euro medan landskapsregeringen uppskattat landskapets pensionsansvarsskuld till 461 miljoner euro. Kapitalet då antas ha uppgått till mellan 25 - 30 % av ansvarsskulden vilket landskapsregeringen med beaktande av den tid fonden verkat anser vara tillfredsställande. Statens pensionsfond hade med ett underliggande pensionsansvar på 55,1 miljarder euro och pensionsmedel som täcker ansvaret på 5,9 miljarder euro 10,7 % av ansvarsskulden täckt per 31.12.2003.

Pensionsfondens placeringsstrategi bygger på en normalfördelning enligt vilken 55 % av kapitalet placeras i långa ränteplaceringar, 40 % i aktier och 5 % i penningmarknadsinstrument och likvida medel. Med beaktande av att kapitalet i fonden kontinuerligt ökat sedan strategin fastslogs har styrelsen för fonden inlett ett arbete med att se över såväl strategin som sitt eget sätt att arbeta. I detta arbete avser styrelsen överväga om och i så fall hur fondens medel i högre utsträckning kan placeras så att det kommer utvecklingen av det åländska samhället till nytta utan att risknivån höjs eller den allmänna avkastningsmålsättningen behöver sänkas. Styrelsen har upprepade gånger som vägkost för beredningen av en reviderad placeringsplan framhållit att alla placeringar i första hand skall göras med beaktande av pensionstagarnas intresse.

Landskapsregeringen har samma uppfattning som styrelsen och anser därför att även en samverkan med budgetekonomin borde övervägas så att pensionsfondens medel på lämpligt sätt kan kanaliseras till bostadsbyggande och fastigheter för den offentliga sektorns bruk. Eftersom landskapsregeringen även delar fondstyrelsens uppfattning om att den egna administrationen bör hållas på en låg nivå kan det visa sig ändamålsenligt att etablera samarbete med andra åländska aktörer med liknande behov av placeringar och riskspridning.

DISKRIMINERINGSOMBUDSMAN OCH DATAINSPEKTIONEN

Landskapsregeringen avser inom kort lägga fram ett lagförslag om inrättande av en ny myndighet för mänskliga rättigheter och enskildas rättigheter. Den nya myndigheten skall företräda barns och ungas rättigheter och intressen, bistå patienter inom hälso- och sjukvården och klienter inom socialvården samt motverka och förhindra diskriminering på grund av etnisk tillhörighet, religion eller annan övertygelse, funktionshinder, ålder eller sexuell läggning, i enlighet med Europeiska unionens råds direktiv 2000/43/EG och 2000/78/EG. Klient- och patientombudsmannaverksamheten vid social- och miljöavdelningen kommer enligt förslaget att överföras till den nya myndigheten. Förslaget innebär även att barnombudsmannafunktionen skall ingå i myndighetens verksamhet senast då det nuvarande avtalet med Rädda Barnen på Åland r.f. löpt till ända. Landskapsregering-

en avser att utgående från lagtingets behandling av det planerade lagförslaget att återkomma med förslag till förändringar i budgeten för år 2005 om myndigheten bedöms kunna inleda sin verksamhet under året.

Landskapsregeringen konstaterar samtidigt att framställningen om ny landskapslagstiftning om behandling av personuppgifter inom landskaps- och kommunalförvaltningen (framst. nr 8/2003-2004) är under behandling i lagtinget. Enligt framställningen skall tillsynen över behandlingen av personuppgifter utövas av en ny myndighet kallad Datainspektionen. Eftersom det vid avlämnadet av budgetförslaget är oklart när lagstiftningen kan träda i kraft avser landskapsregeringen att, om behövligt i tilläggsbudget, föreslå anslag för myndighetens verksamhet utgående från lagtingets beslut i anledning av framställningen.

PERSONALPOLITIK

I meddelandet om budgetram för år 2005 och plan för åren 2006 - 2007 konstaterade landskapsregeringen att förslaget medför personalminskningar dock så att personalpolitiken fortsättningsvis utgår från att permitteringar och uppsägningar skall undvikas. Landskapsregeringen konstaterade även att detta förutsätter att omplacering och andra specialarrangemang i samband med naturliga avgångar kan genomföras i högre utsträckning än vad som hittills varit vanligt inom landskapsförvaltningen. I det fall verksamheter läggs ner eller väsentligt minskas kan uppsägning av personal komma ifråga efter noggrant övervägande och med god framförhållning.

Landskapsregeringen konstaterar nu att det utgående från det gällande regelverket om indragning av tjänster, uppsägning, kungörelse av lediga tjänster, förflyttning m.m. är förenat med en del svårigheter att åstadkomma den flexibilitet i användningen av landskapets totala personalresurser som förvaltningen för att undvika uppsägningar har behov av vid verksamhetsminskningar. Landskapsregeringen kommer därför att överväga om det finns behov av förändringar i det formella regelverket genom vilka man kunde öka möjligheterna till flexibilitet t.ex. för förflyttningar mellan landskapets olika verksamhetsenheter.

Landskapsregeringen har under behandlingen av föreliggande budgetförslag konstaterat att ett antal verksamhetsenheter har överkapacitet i förhållande till den arbetsmängd det kan anses motiverat att landskapet även på sikt bekostar. Målsättning är en framtida flexibel förvaltning som motsvarar de verksamhetsbehov som politiskt prioriteras och som kan förverkligas på ett ekonomiskt rimligt sätt.

Vid verksamhetsförändring då tjänst indras skall i första hand berörd tjänsteman förflyttas till annan tjänst inom förvaltningen. Personalomsättningen i förhållande till verksamhetsförändringen och den specialistkompetens många tjänster kräver inom förvaltningen kan innebära att förflyttning och specialarrangemang vid naturlig avgång inte kommer att motsvara behovet av minskning av verksamheten totalt sett. Med beaktande av detta kommer uppsägningar inte helt att kunna undvikas.

En plan för vilka åtgärder som skall vidtas vid verksamhetsminskningar håller på att göras upp. Planen skall innehålla beskrivning av rutiner kring förändringsprocessen, dokumentation över hur information ges för att motsvara kraven på god personalpolitik samt vilka möjligheter arbetsgivaren har att ge stöd i form av handledning, förflyttningsmöjligheter, kompetenskomplettering m.m. För varje berörd tjänsteman skall en individbaserad handlingsplan göras upp innehållande åtgärder under förändringsprocessen.

Avsikten är att de anställda som berörs av verksamhetsminskningen så att anställningen upphör ges möjlighet till tjänstledighet med lön under uppsägningstiden för omställningsåtgärder, vilka överenskommes om i den individbaserade handlingsplanen. I den individbaserade handlingsplanen kan även ingå kompetenskomplette-

ringsåtgärder vid aktivt arbetssökande, studier med del av lön under viss tid, möjlighet att starta eget företag med lön, möjlighet till avgångsersättning, handledningstillfällen m.m.

BUDGETEN OCH AVLÖNINGSUTGIFTERNA

Enligt stadgandena i tjänstemannalagen (4 § 2 mom.) får tjänst inrättas endast om anslag för tjänsten anvisats i budget. I föreliggande budgetförslag anges sålunda uttryckligen under respektive moment när nya tjänster föreslås få inrättas. För att ge information om tjänstesituationen totalt sett anges alla tjänsters beteckningar och löneklass i tjänstetablån som har fogats till budgetförslaget (bilaga 5). Information om tjänsteförändringar och antalet tjänster ges för Ålands hälso- och sjukvård i den preliminära planen för hälso- och sjukvården (bilaga 1). I informationssyfte anges därtill under respektive moment i form av en tabell antalet anställningsförhållanden och deras art. För att ge en rättvisande bild av hur löneutgifterna fördelar sig mellan inrättade tjänster, tillfälliga tjänster och personal i arbetsavtalsförhållande redovisas lönesummorna som totaler vilka inkluderar olika typer av lönetillägg, pensionsavgifterna och de sociala kostnaderna.

Löneutgifterna har beräknats enligt löneläget den 1.10.2004. Pensionspremierna enligt LL om landskapet Ålands pensionsfond har beräknats enligt 22 % av de förskottsinnehållning underkastade löneutgifterna då annat inte angivits. De direkta sociala avgifterna har beaktats med 7,616 %.

ANSLAGENS BETECKNINGAR OCH JÄMFÖRELSER ÅRSVIS

I såväl sifferstaten som detaljmotiveringen betecknas förslagsanslag med (F), vanliga reservationsanslag med (R) och tvååriga reservationsanslag enligt det förfarande som beskrivs i budgetförslaget för år 1998 med (VR).

För varje moment anges uppgifter om motsvarande anslag i bokslutet för år 2003 och budgeten för år 2004. För verksamhetsutgiftsanslag (VR - anslag) anges även under bokslutsuppgiften för år 2003 hur mycket som under året använts av tidigare års anslag samt på motsvarande sätt under uppgiften om budgeten för år 2004 hur mycket som beräknas använt av tidigare års anslag. Informationen ges med beteckningen (t.a.)

Om ett anslag tidigare inte varit upptaget i budgeten anges detta med texten "Momentet nytt".

Uppställningen av budgetförslagets detaljmotivering följer 2004 års uppställning såtillvida att detaljmotiveringen för inkomstmoment visas under respektive kapitel för motsvarande utgiftsmoment. För att tydliggöra behovet av finansiering med budgetmedel visas inkomster som positiva tal och utgifter som negativa tal.

Med hänvisning till ovanstående och till den preliminära planen för hälso- och sjukvården 2005 får landskapsregeringen vördsamt föreslå

att lagtinget antar följande förslag till budget
för landskapet Åland under år 2005 samt bemyndi-

gar landskapsregeringen att uppta för budgetens förverkligande erforderliga lån

att lagtinget bemyndigar landskapsregeringen att ikläda sig de förpliktelser som verkställandet av förvaltningen för Interreg IIIA-programmet för skärgården medför.

Mariehamn den 27 oktober 2004

L a n t r å d Roger Nordlund

Vicelantråd Jörgen Strand

Bilagor:

1. Preliminär plan för hälso- och sjukvården 2005
2. Resultaträkningsprognos för landskapet Åland 1.1. - 31.12.2005
3. Personal per huvudtitel 2003 - 2005
4. Lönetabeller för A- och C-löner
5. Tjänstetablå 2005
6. Översikt över landskapets och kommunernas investeringsplaner

I N K O M S T E R

Avdelning 31

31.	**LAGTINGET**	**2 000**
31.05.	LAGTINGETS KANSLI	2 000
31.05.01.	Verksamhetens inkomster	2 000

Avdelning 32

32.	**LANDSKAPSREGERINGEN**	**196 000**
32.05.	LANDSKAPSREGERINGENS ÖVRIGA INKOMSTER OCH UTGIFTER	155 000
32.05.04.	Skärgårdssamarbetet och Interreg III	154 000
32.05.10.	Inkomster från Källskär	1 000
32.20.	KONSUMENTRÅDGIVNING	35 000
32.20.39.	Kommunernas ersättning för konsumentrådgivningsverksamhetens kostnader	35 000
32.40.	LAGBEREDNINGEN	6 000
32.40.01.	Verksamhetens inkomster	6 000

Avdelning 33

33.	**KANSLIAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE**	**4 744 000**
33.01.	ALLMÄN FÖRVALTNING	55 000
33.01.01.	Verksamhetens inkomster	55 000
33.03.	EXTERN INFORMATIONSVERKSAMHET	28 000
33.03.01.	Verksamhetens inkomster	28 000
33.04.	FRÄMJANDE AV JÄMSTÄLLDHETEN	15 000
33.04.01.	Verksamhetens inkomster	15 000
33.05.	RADIO- OCH TV-VERKSAMHET	2 100 000
33.05.60.	Inkomster av radio- och TV-verksamhet	2 100 000
33.15.	UNDERSTÖDJANDE AV POLITISK VERKSAMHET	100 000
33.15.50.	Statsanslag för understödjande av politisk verksamhet	61 000
33.15.51.	Statsanslag för understödjande av politisk information	39 000
33.27.	ELSÄKERHET OCH ENERGI	15 000
33.27.05.	Inkomst av elinspektionsverksamhet	15 000

33.30.	BRAND- OCH RÄDDNINGSVÄSENDET	3 000
33.30.04.	Inkomst från brand- och räddningsväsendet	3 000
33.32.	LANDSKAPSALARMCENTRALEN	18 000
33.32.20.	Verksamhetens inkomster	18 000
33.40.	FASTIGHETSFÖRVALTNING	240 000
33.40.01.	Verksamhetens inkomster	240 000
33.40.88.	Överlåtelse av fastigheter	0
33.60.	ÅLANDS POLISMYNDIGHET	397 000
33.60.20.	Verksamhetens inkomster	397 000
33.70.	MOTORFORDONSBYRÅN	703 000
33.70.20.	Verksamhetens inkomster	700 000
33.70.60.	Skrotningsavgifter	3 000
33.80.	POSTEN PÅ ÅLAND	1 000 000
33.80.23.	Posten på Åland	1 000 000
33.95.	ENLIGT FÖRVALTNINGSOMRÅDE ICKE FÖRDELADE POSTER	70 000
33.95.06.	Ersättningar från Folkpensionsanstalten för företagshälsovården	70 000

Avdelning 34

34.	**FINANSAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE**	**22 648 000**
34.10.	SÄRSKILDA UNDERSTÖD, LÅN OCH INVESTERINGAR	2 030 000
34.10.31.	Inkomst av danaarv	30 000
34.10.74.	Försäljning av fastigheter	2 000 000
34.20.	PENNINGAUTOMATMEDEL	9 000 000
34.20.50.	Avkastning av Ålands Penningautomatförenings verksamhet	9 000 000
34.90.	PENSIONER OCH PENSIONSAVGIFTER	11 250 000
34.90.04.	Överföring från pensionsfonden	11 250 000
34.95.	ENLIGT FÖRVALTNINGSOMRÅDE ICKE FÖRDELADE POSTER	368 000
34.95.01.	Verksamhetens inkomster	8 000
34.95.08.	Sjukförsäkringsersättningar	360 000

Avdelning 35

35.	**SOCIAL- OCH MILJÖAVDELNINGENS FÖRVALTNINGS-OMRÅDE**	**9 938 000**
35.01.	ALLMÄN FÖRVALTNING	13 000
35.01.01.	Verksamhetens inkomster	13 000
35.50.	ALLMÄN MILJÖVÅRD	1 000
35.50.01.	Verksamhetens inkomster	1 000
35.52.	NATURVÅRD	5 000
35.52.01.	Verksamhetens inkomster	5 000
35.56.	AVFALLSHANTERING	45 000
35.56.67.	Upplösning av skrotbilsfond	45 000
35.58.	ÅLANDS MILJÖLABORATORIUM	257 000
35.58.20.	Verksamhetens inkomster	257 000
35.59.	ÅLANDS MILJÖPRÖVNINGSNÄMND	117 000
35.59.01.	Verksamhetens inkomster	117 000
35.70.	ÅLANDS HÄLSO- OCH SJUKVÅRD	9 500 000
35.70.20.	Verksamhetens inkomster	5 429 000
35.70.39.	Kommunernas ersättning för Gullåsen	4 071 000

Avdelning 36

36.	**UTBILDNINGS- OCH KULTURAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE**	**3 190 000**
36.01.	ALLMÄN FÖRVALTNING	146 000
36.01.05.	Inkomster för kartläggning av utbildningsbehovet	146 000
36.03.	STUDIESERVICE	50 000
36.03.51.	Återindrivna studiestöd	50 000
36.13.	PENNINGAUTOMATMEDEL FÖR KULTURELL VERKSAMHET	2 000
36.13.55.	Inkomster av kulturell verksamhet	2 000
36.19.	VUXENUTBILDNING	3 000
36.19.05.	Verksamhetens inkomster	3 000
36.20.	EUROPEISKA UNIONEN - MÅLPROGRAM 3, ÅTGÄRD 1 OCH 2	438 000
36.20.45.	EU:s finansieringsandel - målprogram 3	438 000

36.25.	ÅLANDS LÄROMEDELSCENTRAL	102 000
36.25.20.	Verksamhetens inkomster	7 000
36.25.39.	Kommunernas andel i kostnaderna	95 000
36.32.	ÅLANDS FOLKHÖGSKOLA	143 000
36.32.20.	Verksamhetens inkomster	143 000
36.34.	ÅLANDS MUSIKINSTITUT	54 000
36.34.20.	Verksamhetens inkomster	54 000
36.35.	ÅLANDS LYCEUM	200 000
36.35.20.	Verksamhetens inkomster	200 000
36.40.	ÅLANDS SJÖMANSSKOLA	121 000
36.40.20.	Verksamhetens inkomster	121 000
36.41.	ÅLANDS SJÖSÄKERHETSCENTRUM	360 000
36.41.20.	Verksamhetens inkomster	360 000
36.42.	ÅLANDS YRKESSKOLA	78 000
36.42.20.	Verksamhetens inkomster	78 000
36.44.	ÅLANDS NATURBRUKSSKOLA	335 000
36.44.20.	Verksamhetens inkomster	335 000
36.48.	ÅLANDS HOTELL- OCH RESTAURANGSKOLA	179 000
36.48.20.	Verksamhetens inkomster	45 000
36.48.21.	Rörelseverksamhet	134 000
36.50.	ÅLANDS VÅRDINSTITUT	63 000
36.50.20.	Verksamhetens inkomster	63 000
36.52.	ÅLANDS HANDELSLÄROVERK	214 000
36.52.20.	Verksamhetens inkomster	214 000
36.55.	HÖGSKOLAN PÅ ÅLAND	400 000
36.55.20.	Verksamhetens inkomster	400 000
36.60.	MUSEIBYRÅN	301 000
36.60.20.	Verksamhetens inkomster	300 000
36.60.88.	Inkomst av donation	1 000
36.80.	ÅLANDS LANDSKAPSARKIV	1 000
36.80.20.	Verksamhetens inkomster	1 000

Avdelning 37

37.	**NÄRINGSAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE**	**4 816 000**
37.01.	ALLMÄN FÖRVALTNING	32 000
37.01.01.	Verksamhetens inkomster	32 000
37.03.	NÄRINGSLIVETS FRÄMJANDE	45 000
37.03.23.	Ålands landsbygdscentrum	35 000
37.03.88.	Försäljning av aktier	10 000
37.05.	EUROPEISKA UNIONEN - MÅLPROGRAM 2	774 000
37.05.45.	EU:s finansieringsandel - målprogram 2	774 000
37.15.	FRÄMJANDE AV LANTBRUKET	17 000
37.15.04.	Inkomster för avbytarservice inom lantbruket	17 000
37.17.	EUROPEISKA UNIONEN - PROGRAM FÖR LANDSBYGDENS UTVECKLING	3 176 000
37.17.45.	EU:s finansieringsandel - program för landsbygdens utveckling	3 176 000
37.22.	JAKT- OCH VILTVÅRD	146 000
37.22.04.	Inkomster för viltvårds- och jaktärenden	98 000
37.22.40.	Inkomster från hjortdjurslicenser och försålt fallvilt	48 000
37.26.	EUROPEISKA UNIONEN - STRUKTURPROGRAM FÖR FISKERI-SEKTORN	430 000
37.26.45.	EU:s finansieringsandel - strukturprogram för fiskerisektorn	430 000
37.40.	ARBETSFÖRMEDLINGEN	10 000
37.40.54.	Inkomster för sysselsättningens främjande	10 000
37.52.	SKÖTSEL AV JORDEGENDOMAR	30 000
37.52.20.	Verksamhetens inkomster	30 000
37.55.	SKÖTSEL AV EGNA SKOGAR	156 000
37.55.20.	Verksamhetens inkomster	156 000

Avdelning 38

38.	**TRAFIKAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE**	**1 189 000**
38.01.	ALLMÄN FÖRVALTNING	43 000
38.01.01.	Verksamhetens inkomster	43 000

38.10.	ÖVRIG TRAFIK	0
38.10.04.	Inkomster av oljesanering	0
38.10.70.	Inkomster från oljeskyddsfonden	0
38.20.	SJÖTRAFIKEN	725 000
38.20.20.	Verksamhetens inkomster	725 000
38.30.	VÄGAR, BROAR, HAMNAR OCH LINFÄRJOR	387 000
38.30.21.	Verksamhetens inkomster - projekteringsenheten	387 000
38.50.	VERKSTAD OCH LAGER	34 000
38.50.20.	Verksamhetens inkomster	34 000

Avdelning 39

39.	**SKATTER OCH AVGIFTER AV SKATTENATUR, INKOMSTER AV LÅN OCH FINANSIELLA POSTER**	**202 836 000**
39.01.	FINANSIELLA POSTER	2 386 000
39.01.91.	Räntor på lån	1 325 000
39.01.92.	Ränteinkomster	1 000 000
39.01.93.	Premier för landskapsgarantier	36 000
39.01.94.	Dividendinkomster	25 000
39.10.	SKATTER OCH INKOMSTER AV SKATTENATUR	191 275 000
39.10.90.	Avräkningsbelopp	168 000 000
39.10.91.	Skattegottgörelse	20 000 000
39.10.92.	Återbäring av lotteriskatt	2 700 000
39.10.93.	Apoteksavgifter	575 000
39.20.	ÅTERBETALADE LÅN	4 475 000
39.20.91.	Avkortningar på lån	4 475 000
39.30.	UPPTAGNA LÅN	2 500 000
39.30.87.	Regionallån	2 500 000
39.30.90.	Finansieringslån	0
39.90.	ÅTERFÖRDA ANSLAG	2 200 000
39.90.90.	Återförda utgiftsrester och reservationsanslag	1 700 000
39.90.95.	Återbokade bidrag	500 000
	Inkomsternas totalbelopp	**249 559 000**

U T G I F T E R

Huvudtitel 41

41.	**LAGTINGET**	**-2 481 000**
41.01.	LAGTINGET	-1 455 000
41.01.01.	Verksamhetens utgifter (VR)	-1 455 000
41.05.	LAGTINGETS KANSLI	-643 000
41.05.01.	Verksamhetens utgifter (VR)	-615 000
41.05.04.	Lagtingets bibliotek (VR)	-28 000
41.10.	LAGTINGETS ÖVRIGA UTGIFTER	-336 000
41.10.04.	Revisionsutgifter (F)	-44 000
41.10.05.	Expertutlåtanden	-6 000
41.10.06.	Till lagtingsgruppernas disposition för kansliändamål	-216 000
41.10.18.	Dispositionsmedel	-70 000
41.20.	ÅLANDS DELEGATION I NORDISKA RÅDET	-47 000
41.20.01.	Verksamhetens utgifter (VR)	-47 000

Huvudtitel 42

42.	**LANDSKAPSREGERINGEN**	**-2 200 000**
42.01.	LANTRÅDET OCH LANDSKAPSREGERINGENS LEDAMÖTER	-753 000
42.01.01.	Verksamhetens utgifter (VR)	-653 000
42.01.18.	Dispositionsmedel	-100 000
42.05.	LANDSKAPSREGERINGENS ÖVRIGA INKOMSTER OCH UTGIFTER	-360 000
42.05.04.	Skärgårdssamarbetet och Interreg III (F)	-154 000
42.05.05.	Utredningar	-30 000
42.05.07.	Kommittéer och sakkunniga (F)	-30 000
42.05.09.	Externt samarbete	-101 000
42.05.10.	Förvaltningsutgifter för Källskär	-20 000
42.05.19.	Oförutsedda utgifter	-25 000
42.20.	KONSUMENTRÅDGIVNING	-35 000
42.20.01.	Verksamhetens utgifter (VR)	-35 000
42.25.	REVISIONSBYRÅN	-132 000
42.25.01.	Verksamhetens utgifter (VR)	-132 000
42.30.	ÅLANDS STATISTIK- OCH UTREDNINGSBYRÅ	-402 000
42.30.20.	Verksamhetens utgifter (VR)	-402 000

42.40.	LAGBEREDNINGEN	-518 000
42.40.01.	Verksamhetens utgifter (VR)	-518 000

Huvudtitel 43

43.	**KANSLIAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE**	**-19 112 000**
43.01.	ALLMÄN FÖRVALTNING	-1 582 000
43.01.01.	Verksamhetens utgifter (VR)	-1 510 000
43.01.04.	Informationsverksamhet (VR)	-72 000
43.03.	EXTERN INFORMATIONSVERKSAMHET	-247 000
43.03.01.	Verksamhetens utgifter - Ålandskontoret i Helsingfors (VR)	-166 000
43.03.02.	Verksamhetens utgifter - Ålandskontoret i Stockholm (VR)	-81 000
43.04.	FRÄMJANDE AV JÄMSTÄLLDHETEN	-98 000
43.04.01.	Verksamhetens utgifter (VR)	-98 000
43.05.	RADIO- OCH TV-VERKSAMHET	-2 860 000
43.05.60.	Främjande av rundradioverksamhet (F)	-2 100 000
43.05.61.	Understöd för investeringar i radio- och TV-anläggningar (R)	-520 000
43.05.62.	Upphovsrättskostnader (F)	-240 000
43.10.	LAGTINGSVAL	-
43.10.04.	Utgifter för lagtingsval (F)	-
43.10.31.	Landskapets andel av valnämndernas utgifter	-
43.15.	UNDERSTÖDJANDE AV POLITISK VERKSAMHET	-100 000
43.15.50.	Understödjande av politisk verksamhet	-61 000
43.15.51.	Understödjande av politisk information	-39 000
43.20.	PLANLÄGGNINGS- OCH BYGGNADSVÄSENDET	-65 000
43.20.01.	Verksamhetens utgifter (VR)	-65 000
43.25.	FRÄMJANDE AV BOSTADSPRODUKTION	-4 643 000
43.25.31.	Understöd för hyresbostäder (R)	-40 000
43.25.51.	Landskapsstöd till organisationer inom bostadsbranschen	-8 000
43.25.61.	Understöd för bostadsreparationer (R)	-40 000
43.25.64.	Understöd och specialåtgärder gällande låntagare med ekonomiska svårigheter (R)	-20 000
43.25.66.	Bostadssparpremier samt räntestöd för lån som beviljats för anskaffande av ägarbostad (F)	-30 000
43.25.67.	Räntestöd och landskapsborgen för bostadsproduktion (F)	-500 000
43.25.69.	Räntestöd för renovering av flerfamiljshus	-5 000
43.25.83.	Bostadslån (R)	-4 000 000

43.27.	ELSÄKERHET OCH ENERGI	-1 365 000
43.27.04.	Befrämjande av energihushållning och tryggande av energiförsörjning	-40 000
43.27.05.	Utgifter för upprätthållande av elsäkerhet och övervakning av elmarknad	-5 000
43.27.40.	Understöd för befrämjande av förnybar energi (R)	-1 320 000
43.30.	BRAND- OCH RÄDDNINGSVÄSENDET	-150 000
43.30.01.	Verksamhetens utgifter (VR)	-75 000
43.30.30.	Landskapsandelar enligt landskapslagen om brand- och räddnings-väsendet	-75 000
43.32.	LANDSKAPSALARMCENTRALEN	-389 000
43.32.20.	Verksamhetens utgifter (VR)	-389 000
43.40.	FASTIGHETSFÖRVALTNING	-1 223 000
43.40.01.	Verksamhetens utgifter (VR)	-990 000
43.40.20.	Projektering och utredning för byggnadsinvesteringar (R)	-33 000
43.40.75.	Ombyggnader och grundförbättringar (R)	-200 000
43.60.	ÅLANDS POLISMYNDIGHET	-5 340 000
43.60.20.	Verksamhetens utgifter (VR)	-4 490 000
43.60.74.	Om- och tillbyggnad av polishuset (R)	-850 000
43.70.	MOTORFORDONSBYRÅN	-650 000
43.70.20.	Verksamhetens utgifter (VR)	-650 000
43.80.	POSTEN PÅ ÅLAND	
43.95.	ENLIGT FÖRVALTNINGSOMRÅDE ICKE FÖRDELADE POSTER	-400 000
43.95.05.	Utgifter för hyreslokaliteter	-130 000
43.95.06.	Utbildning, företagshälsovård, arbetarskydd och personalaktiviteter (VR)	-270 000

Huvudtitel 44

44.	**FINANSAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE**	**-35 462 000**
44.01.	ALLMÄN FÖRVALTNING	-1 870 000
44.01.01.	Verksamhetens utgifter (VR)	-1 625 000
44.01.04.	Verkställande av beskattningen (VR)	-185 000
44.01.05.	Utvecklingsarbete (VR)	-60 000
44.05.	ALLMÄNNA STÖD TILL KOMMUNERNA	-4 720 000
44.05.30.	Finansieringsunderstöd till kommunerna (F)	-2 000 000
44.05.31.	Allmänna landskapsandelar till kommunerna (F)	-750 000
44.05.32.	Kompensation för utebliven kapitalinkomstskatt till kommunerna (F)	-400 000
44.05.33.	Kompensation för utökat förvärvsinkomstavdrag	-1 400 000

44.05.34.	Kompensation i samband med förändrad samfundsskattefördelnings-nyckel (F)	-170 000
44.10.	SÄRSKILDA UNDERSTÖD, LÅN OCH INVESTERINGAR	-6 130 000
44.10.31.	Överföring av danaarv	-30 000
44.10.32.	Bidrag för samhällsekonomiska projekt (R)	0
44.10.74.	Landskapsprojekt (R)	-3 600 000
44.10.87.	Regionallån	-2 500 000
44.20.	PENNINGAUTOMATMEDEL	-5 549 000
44.20.50.	Bidrag ur penningautomatmedel	-550 000
44.20.51.	Projektbidrag ur penningautomatmedel	-3 669 000
44.20.52.	Evenemangsbidrag ur penningautomatmedel	-200 000
44.20.86.	Lån ur penningautomatmedel (R)	-1 130 000
44.90.	PENSIONER OCH PENSIONSAVGIFTER	-15 945 000
44.90.01.	Verksamhetens utgifter (VR)	-375 000
44.90.04.	Pensioner och familjepensioner (F)	-15 200 000
44.90.05.	Övriga pensionsutgifter (F)	-370 000
44.95.	ENLIGT FÖRVALTNINGSOMRÅDE ICKE FÖRDELADE POSTER	-1 248 000
44.95.01.	Verksamhetens utgifter (VR)	-580 000
44.95.04.	Ålandsdelegationen (VR)	-12 000
44.95.05.	IKT-utveckling (VR)	-160 000
44.95.08.	Övriga avlöningar	-346 000
44.95.70.	Anskaffning av inventarier (R)	-150 000

Huvudtitel 45

45.	**SOCIAL- OCH MILJÖAVDELNINGENS FÖRVALTNINGS-OMRÅDE**	**-90 916 000**
45.01.	ALLMÄN FÖRVALTNING	-1 165 000
45.01.01.	Verksamhetens utgifter (VR)	-1 165 000
45.10.	ÖVRIGA SOCIALA UPPGIFTER	-8 990 000
45.10.01.	Verksamhetens utgifter (VR)	-46 000
45.10.50.	Bostadsbidrag (F)	-620 000
45.10.52.	Moderskapsunderstöd (F)	-88 000
45.10.53.	Barnbidrag (F)	-8 211 000
45.10.54.	Utkomstskydd för personer med diagnosen fibromyalgi (F)	-25 000
45.15.	AV KOMMUNERNA ANORDNADE SOCIALA TJÄNSTER	-10 045 000
45.15.30.	Landskapsandel till kommunerna för driftskostnader för social-vården (F)	-8 535 000

45.15.31.	Landskapsandel till kommunerna och privata samfund för anläggningskostnader för sociala tjänster (R)	-1 260 000
45.15.33.	Understöd till kommunerna för drogförebyggande arbete och missbrukarvård	-250 000
45.20.	MOTTAGANDE AV FLYKTINGAR	-150 000
45.20.30.	Mottagande av flyktingar (R)	-150 000
45.25.	PENNINGAUTOMATMEDEL FÖR SOCIAL VERKSAMHET	-1 760 000
45.25.50.	Understöd för ideell verksamhet	-1 760 000
45.30.	ÖVRIGA HÄLSO- OCH SJUKVÅRDSUPPGIFTER	-825 000
45.30.01.	Verksamhetens utgifter (VR)	-15 000
45.30.23.	Luftburen patienttransport- och räddningsverksamhet	-800 000
45.30.52.	Understöd för Kumlinge filialapotek	-7 000
45.30.53.	Ersättning för resor i samband med vård i Sverige (F)	-3 000
45.35.	MILJÖHÄLSOVÅRD	-20 000
45.35.01.	Verksamhetens utgifter (VR)	-20 000
45.50.	ALLMÄN MILJÖVÅRD	-116 000
45.50.01.	Verksamhetens utgifter (VR)	-116 000
45.52.	NATURVÅRD	-219 000
45.52.01.	Verksamhetens utgifter (VR)	-10 000
45.52.20.	Verksamhetens utgifter - naturreservat (VR)	-149 000
45.52.60.	Bidrag för ersättande av skador förorsakade av sällsynta och särskilt skyddsvärda arter av djur	-3 000
45.52.63.	Bidrag för landskapsvård	-7 000
45.52.88.	Anskaffning av områden för naturskyddsändamål (R)	-50 000
45.54.	VATTENFÖRSÖRJNING OCH VATTENVÅRD	-1 815 000
45.54.01.	Verksamhetens utgifter (VR)	-320 000
45.54.31.	Räntestöd för vatten- och avloppsåtgärder	-20 000
45.54.60.	Understöd för samhällenas vatten- och avloppsåtgärder	-1 225 000
45.54.77.	Byggande av regleringsdamm i Vargsundsådran (R)	-250 000
45.56.	AVFALLSHANTERING	-104 000
45.56.04.	Verksamhetens utgifter (VR)	-28 000
45.56.62.	Främjande av avfallshanteringen	-50 000
45.56.65.	Räntestöd för lån för projekt som främjar avfallshanteringen	-6 000
45.56.67.	Understöd för skrotning av motorfordon (F)	-20 000
45.58.	ÅLANDS MILJÖLABORATORIUM	-1 057 000
45.58.20.	Verksamhetens utgifter (VR)	-257 000
45.58.74.	Investeringsutgifter för samordning av laboratorier (R)	-800 000

45.59.	ÅLANDS MILJÖPRÖVNINGSNÄMND	-400 000
45.59.20.	Verksamhetens utgifter (VR)	-400 000
45.70.	ÅLANDS HÄLSO- OCH SJUKVÅRD	-64 250 000
45.70.20.	Verksamhetens utgifter (VR)	-60 400 000
45.70.70.	Anskaffningar (R)	-950 000
45.70.74.	Byggnadsinvesteringar (R)	0
45.70.75.	Om- och tillbyggnad av centralsjukhuset (R)	-2 900 000

Huvudtitel 46

46.	**UTBILDNINGS- OCH KULTURAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE**	**-50 352 000**
46.01.	ALLMÄN FÖRVALTNING	-1 145 000
46.01.01.	Verksamhetens utgifter (VR)	-880 000
46.01.04.	Utvecklingsarbete (VR)	-75 000
46.01.05.	Utgifter för kartläggning av utbildningsbehovet (VR)	-150 000
46.01.74.	Fastighetsplanering (R)	-40 000
46.03.	STUDIESERVICE	-5 729 000
46.03.01.	Verksamhetens utgifter (VR)	-46 000
46.03.04.	Praktikantplatser för högskolestuderande	-83 000
46.03.50.	Studiepenning (F)	-5 500 000
46.03.51.	För övriga i landskapslagen om studiestöd förutsatta utgifter (F)	-70 000
46.03.52.	Vissa studiesociala förmåner och stipendier (F)	-30 000
46.05.	FRITT BILDNINGSARBETE OCH HANTVERKSUTBILDNING	-493 000
46.05.51.	Landskapsandel för medborgarinstituts driftskostnader (F)	-263 000
46.05.52.	Landskapsunderstöd för studieförbundens verksamhet (F)	-42 000
46.05.53.	Landskapsunderstöd för Ålands hantverksskola (F)	-150 000
46.05.55.	Understöd åt Bild- och formskolan	-38 000
46.07.	BIBLIOTEKSVERKSAMHETEN	-535 000
46.07.04.	Övriga utgifter för biblioteksverksamheten	-65 000
46.07.30.	Landskapsandel för kommunala bibliotek (F)	-449 000
46.07.50.	Understöd åt författare och översättare (RF)	-21 000
46.09.	ALLMÄN UNGDOMS-, IDROTTS- OCH KULTURVERKSAMHET	-800 000
46.09.04.	Utgifter för Ålands kulturdelegation	-17 000
46.09.05.	Nordiskt kulturutbyte	-89 000
46.09.23.	Utgifter för serien Det åländska folkets historia	-36 000
46.09.24.	Utgifter för Ålands konst- och arkitekturhistoria (VR)	0
46.09.26.	Utgifter för landskapskonstnärsprojekt	0
46.09.30.	Kommunal ungdoms-, idrotts- och kulturverksamhet	-239 000
46.09.53.	Understöd för 4/mbk Pommerns underhåll	-30 000

46.09.54.	Understöd åt Stiftelsen Ålands Sjöfartsmuseum r.s.	-250 000
46.09.56.	Understöd för Ålands brandkårsmuseum	-35 000
46.09.59.	Övrig kulturell verksamhet	-104 000
46.11.	PENNINGAUTOMATMEDEL FÖR UNGDOMSARBETE OCH IDROTT	-1 147 000
46.11.04.	Ålands ungdomsråd	-12 000
46.11.52.	Understöd till föreningar och organisationer för ungdomsarbete	-190 000
46.11.53.	Understöd för idrottsorganisationers verksamhet	-890 000
46.11.54.	Understöd för idrotts- och sportanläggningar	-40 000
46.11.86.	Lån till ungdomsorganisationer och -föreningar (R)	-15 000
46.13.	PENNINGAUTOMATMEDEL FÖR KULTURELL VERKSAMHET	-544 000
46.13.50.	Verksamhetsunderstöd till föreningar och organisationer samt projektmedel och stipendier	-544 000
46.15.	GRUNDSKOLEVÄSENDET	-10 032 000
46.15.30.	Landskapsandel för grundskolornas driftsutgifter (F)	-8 230 000
46.15.32.	Landskapsandel för anläggningskostnader för grundskolor och allmänna bibliotek (R)	-1 802 000
46.17.	YRKESUTBILDNING	-202 000
46.17.04.	Utgifter för studerande i behov av särskilt stöd (F)	-170 000
46.17.05.	Utgifter för åländska studerande i norden (F)	-32 000
46.19.	VUXENUTBILDNING	-803 000
46.19.04.	Läroavtalsutbildning (VR)	-490 000
46.19.05.	Yrkesinriktad vuxenutbildning (F)	-133 000
46.19.06.	Sysselsättningsfrämjande utbildning (F)	-150 000
46.19.07.	Tekniskt stöd - målprogram 3 (VR)	-30 000
46.20.	EUROPEISKA UNIONEN - MÅLPROGRAM 3, ÅTGÄRD 1 OCH 2	-288 000
46.20.40.	Landskapets finansieringsandel - målprogram 3, åtgärd 1 och 2 (RF)	-160 000
46.20.45.	EU:s finansieringsandel - målprogram 3, åtgärd 1 och 2 (RF)	-128 000
46.25.	ÅLANDS LÄROMEDELSCENTRAL	-142 000
46.25.20.	Verksamhetens utgifter (VR)	-142 000
46.32.	ÅLANDS FOLKHÖGSKOLA	-858 000
46.32.20.	Verksamhetens utgifter (VR)	-858 000
46.32.74.	Grundförbättringar och ombyggnad (R)	0
46.34.	ÅLANDS MUSIKINSTITUT	-682 000
46.34.20.	Verksamhetens utgifter (VR)	-682 000

46.35.	ÅLANDS LYCEUM	-3 854 000
46.35.20.	Verksamhetens utgifter (VR)	-3 254 000
46.35.76.	Grundförbättringar och ombyggnader (R)	-600 000
46.40.	ÅLANDS SJÖMANSSKOLA	-4 050 000
46.40.20.	Verksamhetens utgifter (VR)	-2 300 000
46.40.21.	Driftsutgifter för m.s. Utö (VR)	-90 000
46.40.70.	Anskaffning av ersättande skolfartyg (R)	-1 000 000
46.40.75.	Grundreparationer (R)	-660 000
46.40.76.	Tillbyggnad (R)	0
46.41.	ÅLANDS SJÖSÄKERHETSCENTRUM	-480 000
46.41.20.	Verksamhetens utgifter (VR)	-480 000
46.42.	ÅLANDS YRKESSKOLA	-3 920 000
46.42.20.	Verksamhetens utgifter (VR)	-3 920 000
46.42.74.	Om- och tillbyggnad för Ålands yrkesskola (R)	0
46.42.75.	Grundreparationer (R)	0
46.44.	ÅLANDS NATURBRUKSSKOLA	-1 091 000
46.44.20.	Verksamhetens utgifter (VR)	-1 091 000
46.44.76.	Lösdriftsladugård (R)	0
46.48.	ÅLANDS HOTELL- OCH RESTAURANGSKOLA	-3 152 000
46.48.20.	Verksamhetens utgifter (VR)	-1 360 000
46.48.21.	Rörelseverksamhet (F)	-92 000
46.48.74.	Om- och tillbyggnad av Ålands hotell- och restaurangskola (R)	-1 700 000
46.50.	ÅLANDS VÅRDINSTITUT	-1 077 000
46.50.20.	Verksamhetens utgifter (VR)	-1 077 000
46.52.	ÅLANDS HANDELSLÄROVERK	-1 149 000
46.52.20.	Verksamhetens utgifter (VR)	-1 149 000
46.55.	HÖGSKOLAN PÅ ÅLAND	-5 106 000
46.55.20.	Verksamhetens utgifter (VR)	-5 106 000
46.60.	MUSEIBYRÅN	-2 942 000
46.60.20.	Verksamhetens utgifter (VR)	-2 909 000
46.60.50.	Bidrag för renovering av kulturhistoriskt värdefulla byggnader	-10 000
46.60.70.	Inköp av konst med donationsmedel (RF)	0
46.60.71.	Inköp av konst (R)	-22 000
46.60.75.	Uppförande av museimagasin (R)	0
46.60.88.	Inköp av värdepapper med donationsmedel (RF)	-1 000

46.80.	ÅLANDS LANDSKAPSARKIV	-131 000
46.80.20.	Verksamhetens utgifter (VR)	-131 000

Huvudtitel 47

47.	**NÄRINGSAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE**	**-22 746 000**
47.01.	ALLMÄN FÖRVALTNING	-2 008 000
47.01.01.	Verksamhetens utgifter (VR)	-1 966 000
47.01.06.	Tekniskt stöd - målprogram 2 (VR)	-42 000
47.03.	NÄRINGSLIVETS FRÄMJANDE	-4 256 000
47.03.05.	Utgifter för investeringslån (F)	-70 000
47.03.23.	Ålands landsbygdscentrum (VR)	-136 000
47.03.40.	Bidrag för företagens internationalisering	-200 000
47.03.41.	Turismens främjande (R)	-1 210 000
47.03.42.	Landskapsunderstöd för kurs-, utbildnings- och rådgivningsverksamhet	-110 000
47.03.45.	Bidrag för produkt- och teknologiutveckling	-300 000
47.03.46.	Räntestöd för företags investeringar	-150 000
47.03.47.	Finansieringsstöd för företag i skärgården	-210 000
47.03.48.	Räntestöd för Finnvera Abp:s lån till åländska företag	-50 000
47.03.49.	Medel för evenemang och investeringar	-200 000
47.03.60.	Ersättande av kreditförluster (R)	-150 000
47.03.62.	Internationella utvecklingsprojekt	-300 000
47.03.85.	Produktutvecklingslån (R)	-670 000
47.03.88.	Aktieteckning i bolag (R)	-500 000
47.05.	EUROPEISKA UNIONEN - MÅLPROGRAM 2	-972 000
47.05.40.	Landskapets finansieringsandel - målprogram 2 (RF)	-450 000
47.05.45.	EU:s finansieringsandel - målprogram 2 (RF)	-522 000
47.15.	FRÄMJANDE AV LANTBRUKET	-2 364 000
47.15.04.	Förvaltningsarvoden och övriga gottgörelser för gårdsbrukslån (F)	-32 000
47.15.23.	Utgifter för avbytarservice inom lantbruket (F)	-717 000
47.15.43.	Utgifter för lantbrukets räntestödslån (F)	-100 000
47.15.44.	Investeringsstöd till lantbruket	-850 000
47.15.45.	Ersättningar för skördeskador (R)	-342 000
47.15.47.	Växtskydd och växtinspektionsverksamhet (F)	-3 000
47.15.48.	Stöd för producentorganisationer och rådgivning	-320 000
47.17.	EUROPEISKA UNIONEN - PROGRAM FÖR LANDSBYGDENS UTVECKLING	-7 023 000
47.17.04.	Utgifter för verkställande av program för landsbygdens utveckling (VR)	-50 000
47.17.40.	Landskapets finansieringsandel - stöd för miljövänlig odling och stöd till mindre gynnade områden (R)	-3 647 000
47.17.41.	Landskapets finansieringsandel - stödjande av unga odlare (R)	-150 000

47.17.45.	EU:s finansieringsandel - program för landsbygdens utveckling (R)	-3 176 000
47.21.	FRÄMJANDE AV SKOGSBRUKET	-325 000
47.21.01.	Verksamhetens utgifter (VR)	-70 000
47.21.40.	Särskilda understöd för skogsbruket (F)	-15 000
47.21.41.	Stöd för skogsbruksåtgärder (R)	-215 000
47.21.83.	Förhandsfinansiering av skogsförbättringsarbeten (F)	0
47.21.84.	Skogsförbättringslån (R)	-15 000
47.21.88.	Ersättning för biotopskydd (R)	-10 000
47.22.	JAKT- OCH VILTVÅRD	-128 000
47.22.04.	Utgifter för viltvårds- och jaktärenden (RF)	-98 000
47.22.40.	Bidrag för hjortdjursskador och utgifter för tillvaratagande av fallvilt (R)	-30 000
47.24.	FRÄMJANDE AV FISKERINÄRINGEN	-389 000
47.24.01.	Verksamhetens utgifter (VR)	-48 000
47.24.05.	Tekniskt stöd - strukturprogrammet för fiskerisektorn (VR)	-12 000
47.24.40.	Landskapets andel i skadeersättningar för försäkrade fiskeredskap och fiskebåtar (F)	-60 000
47.24.43.	Landskapsunderstöd till fond för fiskeriförsäkringar	-1 000
47.24.44.	Främjande av marknadsföringen och strukturpolitiken (F)	-180 000
47.24.46.	Förbättrande av fiskeleder och fiskehamnar (R)	0
47.24.49.	Övrigt understöd för fiskerinäringens främjande	-88 000
47.26.	EUROPEISKA UNIONEN - STRUKTURPROGRAM FÖR FISKERI-SEKTORN	-1 053 000
47.26.40.	Landskapets finansieringsandel - strukturprogram för fiskerisektorn (RF)	-623 000
47.26.45.	EU:s finansieringsandel - strukturprogram för fiskerisektorn (RF)	-430 000
47.40.	ARBETSFÖRMEDLINGEN	-2 554 000
47.40.20.	Verksamhetens utgifter (VR)	-708 000
47.40.23.	Arbeta och bo på Åland (VR)	-150 000
47.40.50.	Arbetslöshetsersättningar (F)	-900 000
47.40.52.	Specialutgifter för arbetskraftsservicen	-25 000
47.40.53.	Utbildningsstöd (F)	-80 000
47.40.54.	Sysselsättningens främjande	-691 000
47.41.	EUROPEISKA UNIONEN - MÅLPROGRAM 3, ÅTGÄRD 3	0
47.41.50.	Landskapets finansieringsandel - målprogram 3, åtgärd 3 (RF)	0
47.41.55.	EU:s finansieringsandel - målprogram 3, åtgärd 3 (RF)	0
47.43.	YRKESVÄGLEDNINGEN	-91 000
47.43.20.	Verksamhetens utgifter (VR)	-91 000

47.44.	ÅLANDS TEKNOLOGICENTRUM	-340 000
47.44.20.	Verksamhetens utgifter (VR)	-340 000
47.46.	FÖRSÖKSVERKSAMHETEN	-681 000
47.46.20.	Verksamhetens utgifter (VR)	-681 000
47.52.	SKÖTSEL AV JORDEGENDOMAR	0
47.52.77.	Utvecklande av Grelsby kungsgård (R)	0
47.55.	SKÖTSEL AV EGNA SKOGAR	-135 000
47.55.20.	Verksamhetens utgifter (VR)	-135 000
47.58.	ÅLANDS FISKODLING, GUTTORP	-427 000
47.58.20.	Verksamhetens utgifter (VR)	-427 000

Huvudtitel 48

48.	**TRAFIKAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE**	**-24 564 000**
48.01.	ALLMÄN FÖRVALTNING	-656 000
48.01.01.	Verksamhetens utgifter (VR)	-566 000
48.01.05.	Utredningar	-90 000
48.10.	ÖVRIG TRAFIK	-1 145 000
48.10.04.	Driftsutgifter för oljeskyddsberedskap (F)	-45 000
48.10.45.	Understöd för kollektivtrafik	-1 100 000
48.10.70.	Anskaffning och förnyande av oljeskyddsutrustning (R)	0
48.10.74.	Uppförande av oljeskyddslager (R)	0
48.20.	SJÖTRAFIKEN	-13 600 000
48.20.20.	Verksamhetens utgifter (VR)	-13 600 000
48.20.70.	Anskaffning av fartyg och färjor (R)	0
48.30.	VÄGAR, BROAR, HAMNAR OCH LINFÄRJOR	-9 163 000
48.30.20.	Verksamhetens utgifter (VR)	-5 174 000
48.30.21.	Verksamhetens utgifter - projekteringsenheten (VR)	-456 000
48.30.23.	Utgifter för underhåll av farleder	-70 000
48.30.30.	Landskapsunderstöd för byggande och förbättrande av kommunal-vägar (R)	-50 000
48.30.74.	Byggnadsinvesteringar (R)	0
48.30.77.	Vägbyggnads- och vägförbättringsarbeten (R)	-3 413 000

Huvudtitel 49

49.	**SKATTER OCH AVGIFTER AV SKATTENATUR, INKOMSTER AV LÅN OCH FINANSIELLA POSTER**	**-1 726 000**
49.01.	FINANSIELLA POSTER	-1 300 000
49.01.90.	Ränteutgifter (F)	-350 000
49.01.91.	Avkortningar på av landskapet upptagna finansieringslån (F)	-950 000
49.90.	ÅTERFÖRDA ANSLAG	-150 000
49.90.90.	Återförda inkomstrester (F)	-150 000
49.98.	ÖVERFÖRINGAR MELLAN OLIKA BUDGETÅR	-276 000
49.98.98.	Föregående års underskott	0
49.98.99.	Överföring av budgetöverskott	-276 000
	Utgifternas totalbelopp	**-249 559 000**

31./41. LAGTINGET

	Bokslut 2003	Budget 2004 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2005	Förändring 2004-2005	Förändring 2003-2005
Summa inkomster	2 399	2 000	2 000	0,0%	-16,6%
Utgifter enligt momentart					
Konsumtionsutgifter	-2 179 856	-2 388 000	-2 481 000	3,9%	13,8%
Överföringsutgifter					
Realinvesteringsutgifter					
Summa utgifter	-2 179 856	-2 388 000	-2 481 000	3,9%	13,8%
Anslag netto	-2 177 457	-2 386 000	-2 479 000	3,9%	13,8%

	Bokslut 2003	Budget 2004 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2005	Förändring 2004-2005	Förändring 2003-2005
Utgifter per uppgiftsområde					
Lagtinget	-1 388 967	-1 420 000	-1 455 000	2,5%	4,8%
Lagtingets kansli	-487 788	-585 000	-643 000	9,9%	31,8%
Lagtingets övriga utgifter	-281 664	-316 000	-336 000	6,3%	19,3%
Ålands delegation i Nordiska rådet	-21 438	-67 000	-47 000	-29,9%	119,2%
Summa	-2 179 856	-2 388 000	-2 481 000	3,9%	13,8%

41.01. LAGTINGET

	Bokslut 2003	Budget 2004 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2005
Inkomster			
Konsumtionsutgifter	-1 388 967	-1 420 000	1 455 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-1 388 967	-1 420 000	1 455 000
Anslag netto	-1 388 967	-1 420 000	1 455 000

Lagtinget utövar lagstiftnings-, budget- och kontrollmakt enligt de ramar självstyrelselagen och lagtingsordningen utstakar. Lagtingsarbetets omfattning beror i hög grad på den mängd framställningar som republikens president och landskapsregeringen överlämnar samt på i vilken utsträckning ledamöterna själva utövar sin initiativrätt. Bland annat som en följd av EU-medlemskapet har antalet framställningar från landskapsregeringen tenderat att minska något medan antalet ärenden rörande internationella avtal något ökat. Omfattningen av lagtingets arbete bedöms förbli i stort sett av samma omfattning som under senare år eller 170 - 180 sammanträdesdagar per år. Ledamotskapet i lagtinget innebär utöver närvaro i pleni- och utskottsarbetet även insatser från ledamöterna i form av grupparbete, nordiska och övriga internationella kontakter, behov att läsa in och följa med material och information samt kompetensutveckling inom t.ex. ADB och språk.

Landskapet deltar i EU-samarbetet på det sätt självstyrelselagen anger. På grund av unionens organisation och struktur bedrivs arbetet i huvudsak som ett regeringssamarbete medan de nationella parlamentens roll är att följa och kontrollera regeringarnas arbete för att garantera att regeringsorganen agerar så att de har parlamentens förtroende. Detta förutsätter en nära samverkan mellan lagtinget och dess organ å ena sidan och landskapsregeringen och dess beredningsapparat å andra sidan så att också de relativt begränsade resurser landskapet förfogar över

i möjligaste mån kan utnyttjas gemensamt. Kontinuerliga diskussioner förs om hur samspelet mellan lagtinget och dess organ och landskapsregeringen kan utvecklas och stärkas och de för landskapet väsentliga frågorna identifieras, varvid utgångspunkten är en så ändamålsenlig resursanvändning som möjligt. Lagtinget följer utvecklingen och utvärderar verksamhet och resurser på basis av vunna erfarenheter.

I lagtinget sker samråd i EU-ärenden med landskapsregeringen i något specialutskott eller självstyrelsepolitiska nämnden beroende på ärendets natur. Antalet samrådsärenden har hittills varit 5 - 10 per år men bedöms öka något. Härutöver konsulterar landskapsregeringen lagtingets relevanta organ i olika EU-relaterade ärenden av allmän natur utan anknytning till konkreta förslag till rättsakter. I frågor som inte förutsätter samråd håller landskapsregeringen utskotten och lagtingsgrupperna kontinuerligt informerade genom att tillhandahålla information om EU-ärenden av särskilt intresse. Specialutskotten eftersträvar att genom de ansvariga landskapsregeringsledamöterna hålla sig informerade om aktuella EU-frågor inom respektive ansvarsområde. Självstyrelsepolitiska nämnden följer också övriga EU-frågor av övergripande natur. I fokus står under året EU:s nya grundstadga och särskilt regionernas ställning inom unionen. Efter önskemål från lagtinget kommer landskapsregeringen framdeles årligen till lagtinget lämna en redogörelse över de viktigaste frågorna som gäller landskapsregeringens EU-politik. Detta ger möjlighet för lagtinget att behandla såväl de riktlinjer som följts i landskapets EU-politik som mera framåtsiktande frågor. Lagtinget medverkar i CALRE som är ett organ för talmännen i regionala lagstiftande organ inom EU:s medlemsländer. Organet arbetar bland annat på att stärka de lagstiftande regionernas roll i EU.

En följd av förslaget till en ny europeisk konstitution är en utökad s.k. subsidiaritetsbevakning. De nationella parlamenten ges rätt att inom en viss tid framställa invändningar om förslag till rättsakter anses strida mot subsidiaritetsprincipen. Regionala parlament får inte denna rätt men diskussioner pågår inom lagtinget och med riksdagen om ett förfarande som skulle trygga lagtingets inflytande i subsidiaritetskontrollen.

Lagtinget betonar vikten av att lagtingshusets utrymmen kontinuerligt underhålls. Med beaktande av den tid huset varit i bruk kartläggs behovet av underhålls- och förnyelsearbeten i samråd mellan lagtinget och fastighetsförvaltningen som under året vidtar de nödvändiga åtgärder som garanterar ett fortsatt ändamålsenligt utnyttjande och som bevarar fastighetens status.

Utgifter

41.01.01. <u>Verksamhetens utgifter (VR)</u>

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-1 388 966,81	-1 420 000	-1 455 000

Under momentet upptas främst medel för lagtingsledamöternas arvoden enligt lagtingets gällande beslut samt för lagtingsledamöternas och lagtingsorganens resekostnader.

Arvodet utgår enligt löneklass A 28 jämte sex ålderstillägg och beräknas som hittills utgående från 220 arvodesberättigade dagar per år. På grund av talmansuppdragets karaktär utgår dennes arvode på helårsbasis medan vicetalmännen och utskottsordförandena erhåller en förhöjning om 5 procent på sina arvoden. Medlemmarna i Nordiska rådet har rätt till särskilda dagsarvoden för förrättningsdagar som infaller under tider då lagtinget inte sammankommer.

Anslaget beräknas i övrigt täcka ledamöternas resekostnader, dagtraktamenten och logiersättningar samt kostnader för resor som utskott och delegationer från lagtinget företar, förutom kostnaderna för medlemmarna i Nordiska rådet som påförs moment 41.20.01.

Ur anslaget erläggs också kostnaderna för de hälsovårds- och utbildningstjänster som ledamöterna erhåller.

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- övriga löner och arvoden		-1 362 500
4300	Inköp av tjänster		-10 000
4800	Övriga utgifter		
	- resor	-77 500	
	- övrigt	-5 000	-82 500
	Anslagsbehov		**-1 455 000**

41.05. LAGTINGETS KANSLI

	Bokslut 2003	Budget 2004 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2005
Inkomster	2 399	2 000	2 000
Konsumtionsutgifter Överföringsutgifter Investeringsutgifter	-487 788	-585 000	-643 000
Summa utgifter	-487 788	-585 000	-643 000
Anslag netto	-485 388	-583 000	-641 000

Lagtingets kansli är ett serviceorgan som i första hand sköter kansli-, sekreterar- och informationsuppgifter för lagtinget, dess ledamöter och organ. Kansliet betjänar också förvaltningen i övrigt, massmedia och allmänhet. Ett viktigt mål för kansliet är att underlätta tillgången till lagtingets handlingar för olika användare i och med att lagtingshandlingarna finns tillgängliga på Internet. Datasystemet utvecklas kontinuerligt. Kanslikommissionen har låtit utreda utvecklingen av lagtingets informations- och kommunikationssystem. Arbetet har förankrats i en referensgrupp med representanter för lagtingsgrupperna. Arbetet siktar främst till förbättringar i fråga om ett informationssystem för pleniarbetet, en förnyad webbplats samt ett effektiverat dokument- och ärendesystem. Utvecklingen kan förväntas bli tämligen kostnadsdryg, varför arbete och kostnader kommer att fördelas över flera år.

Kanslikommissionen fastställer löne- och övriga arbetsvillkor för kansliets personal i enlighet med landskapslagen om personalen vid lagtingets kansli eftersom personalen på grund av verksamhetens natur står utanför tjänstekollektivavtalssystemet. Utgående från detta och i syfte att skapa en fastare ordning företas en genomgång av arbetsuppgifter och grunder för lönesättning.

Lagtingets bibliotek tillhandahåller ledamöterna och landskapsförvaltningen relevant biblioteks- och dokumentationsservice. Det fungerar som referens- och handbibliotek för lagtinget och dess medlemmar samt för landskapsförvaltningen. Det betjänar även andra bibliotek i landskapet och allmänheten genom att det är anslutet till ett datoriserat samkatalogiseringssystem och till flera utomstående databaser. En allt viktigare uppgift för biblioteket har blivit att tillhandahålla material och information med anknytning till EU-medlemskapet.

Inkomster

31.05.01. Verksamhetens inkomster

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
2 399,15	2 000	2 000

Inkomsterna härrör från prenumeration och försäljning av lagtingshandlingar och publikationer samt vissa inkomster från biblioteksverksamheten. På grund av ökad internetanvändning tenderar antalet prenumeranter av handlingarna att minska.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	2 000
	Totalt	**2 000**

Utgifter

41.05.01. Verksamhetens utgifter (VR)

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-460 571,24	-557 000	-615 000
(t.a. -49 876,00)		

I anslaget ingår avlöningsutgifter för den ordinarie kanslipersonalen samt arvoden på timbasis för tillfälliga uppdrag vid tidvis förekommande arbetsanhopning. Vidare ingår utgifter för kopiering och tryckning av lagtingshandlingarna och övrigt tryckarbete, post- och teleavgifter, kontorsmaterial och servicearbeten, personalens resor och fortbildning samt sedvanlig förnyelse av kontors- och dataututrustning för kansliet och lagtingsledamöterna. Höjningen motiveras framför allt med att anslag har beaktats för den nödvändiga utvecklingen av lagtingets internetservice, hemsida och övriga IT-funktioner och av informationsservicen under pågående plenum. Utvecklingen grundar sig på en av kanslikommissionen beställd konsultrapport och en utvärdering som pågår i en referensgrupp med företrädare för lagtingsgrupperna. Utvecklingsplanen förutsätter att anslag för ändamålet upptas även under kommande år.

	År 2003	År 2004	År 2005
Inrättade tjänster	5	5	5
Personal i arbetsavtalsförhållande	3	3	3

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- inrättade tjänster	-291 959	
	- tillfälliga tjänster	-6 671	
	- personal i arbetsavtalsförhållande	-110 399	
	- övriga löner och arvoden	-6 671	-415 700
4100	Material och förnödenheter		-12 500
4300	Inköp av tjänster		-143 300
4800	Övriga utgifter		
	- resor	-10 000	
	- övrigt	-1 000	-11 000
1125	Maskiner och inventarier		-32 500
	Anslagsbehov		**-615 000**

41.05.04. Lagtingets bibliotek (VR)

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-27 216,26	-28 000	-28 000

Föreslås ett anslag om 28.000 euro som avser kostnader för inköp av litteratur och prenumerationer till lagtingets och centrala ämbetsverkets handbibliotek, inbindning, datakatalogisering, informationssökning, anslutning till avgiftsbelagda databaser, kontorsmaterial och övriga konsumtionsutgifter.

Dispositionsplan:

4100	Material och förnödenheter	-26 000
4300	Inköp av tjänster	-2 000
	Anslagsbehov	**-28 000**

41.10. LAGTINGETS ÖVRIGA UTGIFTER

	Bokslut 2003	Budget 2004 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2005
Inkomster			
Konsumtionsutgifter Överföringsutgifter Investeringsutgifter	-281 664	-316 000	-336 000
Summa utgifter	-281 664	-316 000	-336 000
Anslag netto	-281 664	-316 000	-336 000

Under kapitlet upptas medel bland annat för landskapsrevisorernas verksamhet, för stöd av lagtingsgruppernas verksamhet samt för lagtingets representation.

Landskapsrevisorernas verksamhet bedrivs enligt bestämmelserna i landskapslagen om landskapsrevisionen. En målsättning för arbetet är att årligen granska landskapets hushållning och förvaltning på ett översiktligt plan. Nytillkomna och särskilt kostnadskrävande verksamheter ägnas särskild uppmärksamhet. Under en något längre tidsperiod skall i princip varje verksamhetsenhet granskas. Landskapsrevisorerna har även rätt att granska beviljandet och användningen av samt tillsynen över lån och bidrag som betalats av EU:s medel. I sitt arbete samverkar landskapsrevisorerna på det sätt revisionslagstiftningen anger med den interna revisionen. En målsättning är att ¼ av en revisors årsarbetstid skall kunna ställas till landskapsrevisorernas förfogande.

En viktig förutsättning för att främja demokratin är att det ges tillräckliga och jämlika verksamhetsbetingelser för att bedriva politiskt arbete och politisk opinionsbildning. Ett fungerande samarbete inom ramen för de olika lagtingsgrupperna är tillsammans med kansliresurser här viktiga beståndsdelar. I detta syfte beviljas lagtingsgrupperna ett årligt anslag för att stöda gruppkansliernas arbete och för utredningar.

Utgifter

41.10.04. Revisionsutgifter (F)

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-37 081,57	-45 000	-44 000

Under anslaget föreslås medel för landskapsrevisorernas arvoden samt deras

gransknings- och studieresor. Landskapsrevisorernas dagsarvoden motsvarar enligt lagtingets beslut 21.1.1991 lagtingsledamöternas dagsarvoden. I anslaget beaktas även kostnader för studiebesök och nödvändiga specialutredningar i anslutning till revisionsarbetet.

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter	
	- övriga löner och arvoden	-29 000
4300	Inköp av tjänster	-12 000
4800	Övriga utgifter	
	- resor	-3 000
	Anslagsbehov	**-44 000**

41.10.05. Expertutlåtanden

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-4 621,81	-6 000	-6 000

Anslaget avser kostnader för sakkunnigutlåtanden till utskott och övriga organ inom lagtinget samt för översättnings- och tolkningsuppdrag och liknande.

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter	
	- övriga löner och arvoden	-6 000
	Anslagsbehov	**-6 000**

41.10.06. Till lagtingsgruppernas disposition för kansliändamål

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-191 999,92	-205 000	-216 000

Anslaget utgår som stöd för lagtingsgruppernas verksamhet enligt riktlinjerna i 1985 års budgetbeslut kompletterat med anvisningar från kanslikommissionen. Beloppet föreslås fördelat på en andel per lagtingsgrupp enligt den gruppindelning som anmälts vid mandatperiodens början och en andel som fördelas per mandat.

Med beaktande av den allmänna kostnadsutvecklingen föreslås en mindre höjning av anslaget. Den slutliga fördelningen fastställs av kanslikommissionen enligt ovan angivna grunder.

Dispositionsplan:

8209	Övriga inkomstöverföringar	-216 000
	Anslagsbehov	**-216 000**

41.10.18. Dispositionsmedel

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-47 960,68	-60 000	-70 000

Anslaget avser medel för gästbesök, uppvaktningar, talmannens särskilda representationsersättning, vissa resekostnader i anslutning till inbjudningar och arrangemang och motsvarande. I anslaget ingår ett grundbelopp för framtida konstanskaffningar. Ur anslaget kan även verksamheten i lagtingets veteranförening stödas. Vidare ingår i anslaget kostnader för ett eventuellt möte med CALRE:s led-

ningsgrupp (”Standing Committe”). CALRE är ett samarbetsorgan för talmännen i de lagstiftande regionala församlingarna inom EU i vilket lagtinget har medverkat sedan år 1998.

Dispositionsplan:

4300	Inköp av tjänster		-29 000
4800	Övriga utgifter		
	- resor	-1 500	
	- representation	-38 000	
	- övrigt	-1 500	-41 000
	Anslagsbehov		**-70 000**

41.20. ÅLANDS DELEGATION I NORDISKA RÅDET

	Bokslut 2003	Budget 2004 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2005
Inkomster			
Konsumtionsutgifter	-21 438	-67 000	-47 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-21 438	-67 000	-47 000
Anslag netto	-21 438	-67 000	-47 000

Verksamheten vid delegationen och delegationssekretariatet bedrivs med stöd av landskapslagen om Ålands representation i Nordiska rådet (25/1984).

Liksom föregående år sköts sekreteraruppgifter och kansligöromål vid delegationen av en utskottssekreterare respektive byråsekreterare vid lagtingets kansli.

Utgifter

41.20.01. Verksamhetens utgifter (VR)

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-21 438,09	-47 000	-47 000
	tb -20 000	

(t.a. -12 995,00)

Under momentet föreslås ett anslag om 47.000 euro. Anslaget utgörs främst av delegationens resekostnader samt omkostnader i samband med att vissa möten inom ramen för Nordiska rådets arbete förläggs till Åland.

Dispositionsplan:

4100	Material och förnödenheter		-1 000
4300	Inköp av tjänster		-2 000
4800	Övriga utgifter		
	- resor	-38 000	
	- representation	-6 000	-44 000
	Anslagsbehov		**-47 000**

32./42. LANDSKAPSREGERINGEN

	Bokslut 2003	Budget 2004 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2005	Förändring 2004-2005	Förändring 2003-2005
Summa inkomster	147 499	190 000	196 000	3,2%	32,9%
Utgifter enligt momentart					
Konsumtionsutgifter	-1 703 148	-2 203 000	-2 200 000	-0,1%	29,2%
Överföringsutgifter					
Realinvesteringsutgifter					
Summa utgifter	-1 703 148	-2 203 000	-2 200 000	-0,1%	29,2%
Anslag netto	-1 555 650	-2 013 000	-2 004 000	-0,4%	28,8%

	Bokslut 2003	Budget 2004 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2005	Förändring 2004-2005	Förändring 2003-2005
Utgifter per uppgiftsområde					
Lantrådet och landskapsregeringens ledamöter	-648 964	-748 000	-753 000	0,7%	16,0%
Landskapsregeringens övriga inkomster och utgifter	-313 252	-382 000	-360 000	-5,8%	14,9%
Konsumentrådgivning	-32 000	-34 000	-35 000	2,9%	9,4%
Revisionsbyrån	-104 514	-130 000	-132 000	1,5%	26,3%
Ålands statistik- och utredningsbyrå	-363 068	-394 000	-402 000	2,0%	10,7%
Lagberedningen	-241 350	-515 000	-518 000	0,6%	114,6%
Summa	-1 703 148	-2 203 000	-2 200 000	-0,1%	29,2%

42.01. LANTRÅDET OCH LANDSKAPSREGERINGENS LEDAMÖTER

	Bokslut 2003	Budget 2004 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2005
Inkomster			
Konsumtionsutgifter	-648 964	-748 000	-753 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-648 964	-748 000	-753 000
Anslag netto	-648 964	-748 000	-753 000

Utgifter

42.01.01. Verksamhetens utgifter (VR)

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-577 725,55	-643 000	-653 000
(t.a. -39 989,00)		

Landskapsregeringen antas att under året bestå av 5 ledamöter jämte lantrådet. Arvodet till landskapsledamöterna utgår enligt landskapslagen om arvode för medlem av Ålands [landskapsstyrelse] (17/1985 ändrad 64/2000).

Anslaget avser främst

- löner och arvoden för lantrådet, ledamöter samt avlönande av personal enligt bilaga 5. Därtill ingår i anslaget för tillfälliga tjänster anslag för avlönande av en semestervikarie
- landskapsregeringsledamöternas resor

- underhåll, bränsle, försäkringar m.m. för två fordon samt
- prenumerationer, mindre inköp och övriga konsumtionsutgifter.

Inrättade tjänster	År 2003 1	År 2004 1	År 2005 1
Dispositionsplan:			
4000 Personalutgifter			
- inrättade tjänster	-38 092		
- tillfälliga tjänster	-2 578		
- övriga löner och arvoden	-549 030		-589 700
4100 Material och förnödenheter			-3 000
4300 Inköp av tjänster			-5 000
4800 Övriga utgifter			
- resor	-55 000		
- övrigt	-300		-55 300
Anslagsbehov			**-653 000**

42.01.18. Dispositionsmedel

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-71 238,66	-105 000	-100 000

Anslaget avser främst landskapsregeringens kostnader för kontakter med myndigheter och organisationer samt kostnader i samband med representationsuppdrag. Därutöver kommer lantrådet att stå värd för nyårsmottagningen år 2005.

Dispositionsplan:		
4100 Material och förnödenheter		-2 000
4200 Hyror		-2 000
4300 Inköp av tjänster		-8 000
4800 Övriga utgifter		
- resor	-10 000	
- representation	-78 000	-88 000
Anslagsbehov		**-100 000**

42.05. LANDSKAPSREGERINGENS ÖVRIGA INKOMSTER OCH UTGIFTER

	Bokslut 2003	Budget 2004 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2005
Inkomster	142 868	149 000	155 000
Konsumtionsutgifter Överföringsutgifter Investeringsutgifter	-313 252	-382 000	-360 000
Summa utgifter	-313 252	-382 000	-360 000
Anslag netto	-170 384	-233 000	-205 000

Inkomster

32.05.04. Skärgårdssamarbetet och Interreg III

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
140 852,19	142 000	154 000
	tb 6 000	

Med hänvisning till moment 42.05.04 föreslås här en motsvarande inkomst.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	154 000
	Totalt	**154 000**

32.05.10. Inkomster från Källskär

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
2 015,68	1 000	1 000

Momentet avser beräknad inkomst från försäljning av rundvandringskartor samt hyresinkomster och ersättning för telefonanvändning.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	1 000
	Totalt	**1 000**

Utgifter

42.05.04. Skärgårdssamarbetet och Interreg III (F)

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-140 852,19	-142 000	-154 000
	tb -6 000	

Skärgårdssamarbetet är ett gränsregionalt myndighetssamarbete som bedrivs sedan år 1978 i Stockholm, Åboland och på Åland. Sedan år 1996 har samarbetet utvidgats till att avse även gemenskapsinitiativet Interreg IIIA-Skärgården. Det nu gällande Interreg IIIA-Skärgården programmet gäller perioden 2000 - 2006. Målsättningen med interregprogrammet är att skapa goda förutsättningar för skärgårdsbefolkningen att leva och verka ute i skärgården.

Landskapsregeringen är förvaltande myndighet för Interreg IIIA-Skärgården programmet. I syfte att reglera främst kontroll av utbetalda medel samt revisionen har ett avtal ingåtts mellan Finlands och Sveriges regeringar samt Ålands landskapsregering.

Landskapsregeringen har personalansvaret för anställda vid Skärgårdssamarbetet och har även personalansvar för dem som handlägger Interreg-programmet. Med anledning av detta föreslås ett anslag om 154.000 euro för att täcka avlöningskostnaderna för en samarbetschef för skärgårdssamarbetet, en sekretariatschef för interregsekretariatet och en handläggare vid interregsekretariatet. För dessa kostnader, inklusive framtida pensioner, som landskapet åtar sig genom arrangemanget, erhålls en motsvarande inkomst, vilken föreslås upptagen under moment 32.05.04.

	År 2003	År 2004	År 2005
Tillfälliga tjänster	1	1	1
Personal i arbetsavtalsförhållande	2	2	2

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter	
	- tillfälliga tjänster	-61 000
	- personal i arbetsavtalsförhållande	-93 000
	Anslagsbehov	**-154 000**

42.05.05. Utredningar

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-12 315,12	-48 000	-30 000

Under momentet föreslås ett anslag avsett för utredningskostnader, men även kostnader för utvecklingsprojekt och andra konsultinsatser. Anslaget föreslås också kunna användas för tillfälliga projektanställningar avseende projekt som kan komma att bli aktuella under året.

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter	
	- övriga löner och arvoden	-11 000
4100	Material och förnödenheter	-4 000
4300	Inköp av tjänster	-15 000
	Anslagsbehov	**-30 000**

42.05.07. Kommittéer och sakkunniga (F)

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-24 357,09	-33 000	-30 000

Anslaget avser arvoden och reseersättningar för lagstadgade delegationer och övriga av landskapsregeringen tillsatta kommittéer, kommissioner och sakkunniga för vilka anslag ej upptagits särskilt. I anslaget ingår bl.a. översättningskostnader som uppkommer på grund av konsumentklagonämndens arbete.

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter	
	- övriga löner och arvoden	-26 000
4800	Övriga utgifter	
	- resor	-4 000
	Anslagsbehov	**-30 000**

42.05.09. Externt samarbete

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-93 039,51	-105 000	-101 000

Landskapsregeringen deltar i olika externa samarbeten, varav Skärgårdssamarbetet, Interreg IIIA-Skärgården, de sju stora östersjöarna (B7) samt CPMR är de väsentligaste. Bland andra externa samarbeten där landskapsregeringen aktivt deltar kan nämnas det så kallade Regleg-samarbetet, vilket är ett samarbete mellan lagstiftande regioner inom Europeiska Unionen som i dag bedrivs i oformaliserad form.

Landskapsregeringen har valt att prioritera de samarbeten som bedrivs i Östersjöområdet, samt samarbeten som ökar landskapets möjligheter att påverka inom EU.

Övergripande mål
- målsättningen med deltagandet i Skärgårdssamarbetet och Interreg IIIA-Skärgården samt Östersjösamarbetet är att stärka regionens utvecklingsmöjligheter och konkurrenskraft genom ett ökat samarbete inom regionerna i fråga
- målsättningen med deltagandet i Regleg samarbetet är att stärka lagstiftande områdens inflytande inom Europeiska Unionen och
- målsättningen med deltagandet i övriga externa samarbeten är att stärka öars respektive självstyrande områdens inflytande samt att ge ökade kunskaper genom erfarenhetsutbyte.

Då det gäller Interreg IIIA-Skärgården har landskapsregeringen beslutat att delta i samarbetet under programperioden 2000 - 2006.

Anslaget är främst avsett att användas för landskapsregeringens andel i de administrativa kostnaderna i finansieringen av Skärgårdssamarbetets, Interreg IIIA-Skärgårdens och de sju stora östersjööarnas sekretariat och gemensamma projekt. Anslaget är även avsett för finansiering av landskapsregeringens medlemsavgifter i andra internationella intresseorganisationer. Dessutom kan anslaget användas för att täcka kostnader som uppkommer med anledning av landskapsregeringens deltagande i enstaka projekt eller evenemang som dessa organisationer eller andra samarbetsorganisationer ordnar.

Med anledning av det ansträngda budgetläget har anslaget minskats, vilket innebär att det finns mindre utrymme för deltagande i enstaka projekt och evenemang.

Av anslaget beräknas
- 51.000 euro för landskapsregeringens andel av de administrativa kostnaderna för Interreg IIIA-Skärgårdens sekretariat, administrativa kostnader för Skärgårdssamarbetet samt deltagande i projekt inom ramen för Interreg IIIA-Skärgården eller skärgårdssamarbetet
- 10.000 euro för erfarenhets- och kunskapsutbyte inom näringslivet för B7
- 38.000 för medlemsavgifter i internationella intresseorganisationer och
- 2.000 euro för seminarier och internationellt samarbete.

Dispositionsplan:

4300	Inköp av tjänster		-7 000
4800	Övriga utgifter		
	- resor	-2 000	
	- medlemsavgifter	-38 000	-40 000
8209	Övriga inkomstöverföringar		-54 000
	Anslagsbehov		**-101 000**

42.05.10. Förvaltningsutgifter för Källskär

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-15 043,86	-22 000	-20 000

Föreslås ett anslag om 20.000 euro för huvudsakligen utgifter för förvaltning, underhåll och reparationer av byggnader och trädgårdsanläggningar.

Landskapsregeringen tillhandahåller karta över ön där information om Källskär framgår, såsom anläggningar och vandringsleder.

Inventering av Göran Åkerhielms boksamling kommer att slutföras under året. En vårdplan gällande inre detaljer och inredningar skall upprättas.

Landskapsregeringens målsättning har hela tiden varit att anläggningen i princip är öppen för allmänheten, dock så att landskapsregeringens gäster i görligaste mån tillförsäkras arbetsro.

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter	
	- personal i arbetsavtalsförhållande	-12 500
4100	Material och förnödenheter	-7 500
	Anslagsbehov	**-20 000**

42.05.19. Oförutsedda utgifter

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-27 644,46	-26 000	-25 000

Föreslås ett anslag om 25.000 euro för att i första hand täcka eventuella person-, sak- och förmögenhetsskador samt juridiska kostnader och andra på förhand oförutsedda kostnadsposter samt på lag baserade utgifter för vilka anslag ej särskilt upptagits.

Dispositionsplan:

4300	Inköp av tjänster	-20 000
4800	Övriga utgifter	-5 000
	Anslagsbehov	**-25 000**

42.20. KONSUMENTRÅDGIVNING

	Bokslut 2003	Budget 2004 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2005
Inkomster		34 000	35 000
Konsumtionsutgifter	-32 000	-34 000	-35 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-32 000	-34 000	-35 000
Anslag netto	-32 000	0	0

Ett övergripande mål är att tillhandahålla konsumentrådgivning för alla i landskapet fast bosatta invånare på för kommunerna förmånliga villkor.

Enligt självstyrelselagen 30 § 11 p. skall de uppgifter som enligt lagstiftningen om konsumentrådgivning ankommer på kommunerna handhas av kommunerna i enlighet med avtal mellan landskapsregeringen och kommunerna. Verksamheten bekostas i sin helhet av kommunerna. Sedan 1.1.2000 handhar Ålands kommunförbund k.f. på basis av avtal verksamheten.

Några mätetal som i viss mån beskriver utvecklingen har beräknats respektive uppskattats enligt vad som följer:

	2002	2003	2004	2005
Antal ärenden	331	323	330	340
Antal kontakter	772	695	700	710

Inkomster

32.20.39. Kommunernas ersättning för konsumentrådgivningsverksamhetens kostnader

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
0,00	34 000	35 000

Föreslagen inkomst balanserar mot motsvarande utgifter under moment 42.20.01.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	35 000
	Totalt	**35 000**

Utgifter

42.20.01. Verksamhetens utgifter (VR)

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-32 000,00 (t.a. 0,00)	-34 000	-35 000

För utgifter föranledda av konsumentrådgivningen föreslås ett anslag om 35.000 euro. Anslaget motsvaras av inkomster under moment 32.20.39.

Dispositionsplan:

4300	Inköp av tjänster	-35 000
	Anslagsbehov	**-35 000**

42.25. REVISIONSBYRÅN

	Bokslut 2003	Budget 2004 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2005
Inkomster			
Konsumtionsutgifter Överföringsutgifter Investeringsutgifter	-104 514	-130 000	-132 000
Summa utgifter	-104 514	-130 000	-132 000
Anslag netto	-104 514	-130 000	-132 000

Revisionsbyrån är en oberoende och opartisk revisionsmyndighet på området för landskapsregeringens förvaltning, underlydande verk, inrättningar och myndigheter. Revisionsbyråns verksamhet styrs av landskapslagen om [landskapsstyrelsens] revisionsbyrå (8/1996), vilket innebär att revisionen bedrivs enligt god revisionssed och inriktar sig på förhållanden av betydelse eller på omständighet där risk föreligger. I revisionsverksamheten beaktas numera i tillämpliga delar Intosai:s (internationell organisation för staternas högsta revisionsorgan) revisionsstandarder och de tillämpningsinstruktioner som Europeiska Unionen utfärdat ifråga om dem.

Revisionsbyrån har till uppgift att kontrollera huruvida landskapets rätt och bästa

tillgodoses, verksamheten bedrivs effektivt och med åsyftad effekt samt att landskapsregeringens beslut verkställs. Byrån kontrollerar även att verksamhetens organisation och inbyggda kontrollfunktioner är ändamålsenligt organiserade, att räkenskaper och bokslut ger en rättvisande bild och tillförlitlig uppfattning om budgetens iakttagande samt att förvaltningen i övrigt sköts enligt lag och gällande bestämmelser. Revisionsbyrån gör även utredningar inom området extern revision och bistår landskapsrevisorerna. Byrån rapporterar i första hand till landskapsregeringen och granskade enheter. Ifråga om projekt som medfinansieras genom strukturfonderna sker rapportering även till EU-kommissionen. Vid externa revisionsuppdrag rapporterar byrån till landskapsrevisorerna, som på begäran även har tillgång till revisionsbyråns övriga granskningsrapporter.

Målsättningar och målformuleringar för år 2005
Revisionsbyråns verksamhet omfattar redovisningsrevision och förvaltningsrevision. Denna indelning är vanlig internationellt för statlig myndighetsrevision. En särskild del av revisionen utgör granskningen av EG-stöd, målprogram och de projekt inom programmen som finansieras genom strukturfonderna och de egna nationella medlen. Revisionsarbetet som följer med EU-anslutningen har blivit omfattande och systematiserat till följd av de kontroller som EU-kommissionen ålagt medlemsstaten.

Revisionsbyrån har som målsättning att inom ramen för förvaltningsrevisionen inom en femårsperiod granska landskapsregeringens hela förvaltning inklusive Ålands hälso- och sjukvård förutom den av EU-kommissionen föreskrivna fortgående kontrollen av EU-målprogram och projekt inom dessa. Vid projektkontroller anlitas utomstående revisorer för ett mindre antal av kontrollerna. För kansliarbete får revisionsbyrån bistånd av byråsekreterare från andra avdelningar.

Revisionsbyrån avser också göra de granskningar som landskapsrevisorerna efterfrågar med hänsyn till deras arbete inom extern revision. I revisionsarbetet eftersträvas numera att kontrollera verksamhetens effektivitet och revisionsbyrån kommer därför att under år 2005 arbeta alltmer utgående från denna aspekt.

Revisionsbyrån har som resultatmål att genom granskningarna påverka förvaltningen, så att rättelser görs där så krävs, systemen, rutinerna och organisationen är så goda som möjligt och den interna kontrollen tillräcklig och fungerande. Avsikten är härvid att genom revisionsåtgärderna påverka förvaltningen så att denna är god och den finansiella hushållningen sund.

Ett steg i revisionsbyråns arbete år 2005 är att granska i vilken mån de allmänna principer om god förvaltning, vilka det numera lagstiftats om i riket och inom EU, finns inom den åländska lagstiftningen och tillämpas inom förvaltningen. Dessa regler finns i grundlagen och är på denna grund obligatoriska även för myndigheterna på Åland.

Några mätetal som i viss mån beskriver utvecklingen har beräknats respektive uppskattats enligt följande:

Utförda och planerade granskningar	2003	2004	2005
Förvaltnings- och redovisningsrevision	15	20	22
Granskningar för landskapsrevisorerna	7	7	7
EU-målprogram inkl. projekt/insatser	44	40	35
Sammanlagt	66	67	64

För år 2005 kommer landskapsregeringens förvaltning och underlydande enheter och verk att ägnas större uppmärksamhet så att något fler granskningar görs för dessa. Projektkontrollerna för EU-målprogrammen kan vara något färre under år

2005, eftersom kontrollerna varit omfattande under den första delen av nuvarande programperiod 2000 - 2006.

Utgifter

42.25.01. Verksamhetens utgifter (VR)

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-104 514,14	-130 000	-132 000
(t.a. -24 084,97)	(t.a. -20 000)	(t.a. -18 000)

För revisionsbyråns verksamhet föreslås ett anslag om 132.000 euro, varvid medel om 18.000 euro från tidigare år beaktats.

En del revisionsuppdrag genomförs genom köp av tjänster alternativt tillfällig arbetskraft.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5.

	År 2003	År 2004	År 2005
Inrättade tjänster	2	2	2

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter	
	- inrättade tjänster	-119 900
4100	Material och förnödenheter	-1 000
4300	Inköp av tjänster	-24 000
4800	Övriga utgifter	
	- resor	-5 100
	Anslagsbehov	**-150 000**
	Användning av tidigare års anslag	18 000
	Förslag	**-132 000**

42.30. ÅLANDS STATISTIK- OCH UTREDNINGSBYRÅ

	Bokslut 2003	Budget 2004 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2005
Inkomster			
Konsumtionsutgifter	-363 068	-394 000	-402 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-363 068	-394 000	-402 000
Anslag netto	-363 068	-394 000	-402 000

Ålands statistik- och utredningsbyrå (ÅSUB) är en fristående utrednings- och forskningsenhet och tillika Ålands officiella statistikmyndighet. Utredningsverksamheten omfattar hela det ekonomisk-politiska området. Målsättningen är att producera statistik och analytiskt underlagsmaterial för politiska beslut, samhällsinformation och debatt m.m. som håller högsta möjliga kvalitetsnivå.

Aktuellt under året är en fortsatt utveckling av statistikproduktionen och utredningsverksamheten med tyngdpunkt på ekonomisk statistisk och analyser.

ÅSUB`s roll i det internationella samarbetet växer. Förutom en allt mer tydlig profil i det nordiska statistiska samarbetet, är ÅSUB aktivt i flera olika internationella forsknings- och utredningsorgan. ÅSUB levererar numera också månat-

ligen statistik om Åland till FN i New York.

ÅSUB kommer under året att sträva till att erhålla vissa utrednings- och statistikuppdrag från externa aktörer som t.ex. EU-kommissionen, kommunerna och dem närstående organisationer, näringslivet och dess organisationer m.m.

Under år 2005 beräknas ÅSUB producera 8 statistikrapporter och 60 statistikmeddelanden förutom Statistisk Årsbok för Åland, Åland i siffror och leveranserna till vissa utomåländska statistikorgan (Statistikcentralen, det nordiska statistiksamarbetet samt FN's statistiska byrå). Inom utredningsverksamheten kommer ca 10 rapporter att ges ut. Förutom den i arbetsprogrammet angivna löpande utredningsverksamheten beräknas ÅSUB genomföra 3 - 5 externa utredningsuppdrag. En sammanställning över publikationsverksamheten under de två senaste åren samt planerna för det kommande budgetåret finns i tabellen nedan.

Publicerade produkter	2002	2003	2004	2005
Utredningsrapporter	9	8	10	10
Statistikrapporter	3	12	11	8
Statistikmeddelanden	50	56	61	60
Övrigt	6	8	6	6
Totalt	68	84	88	84

Utgifter

42.30.20. Verksamhetens utgifter (VR)

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-363 068,21	-394 000	-402 000
(t.a. -26 660,00)		

Under momentet föreslås ett nettoanslag om 402.000 euro.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5.

För verksamheten föreslås fortsättningsvis nettobudgetering enligt 8 § finansförvaltningslagen (43/1971) tillämpas så att de beräknade inkomsterna om totalt ca 80.000 euro gottskrivs momentet.

Nettoutgifterna för statistikverksamheten har beräknats uppgå till ca 221.000 euro, för utredningsverksamheten till ca 116.000 euro medan resterande 65.000 euro är ofördelade utgifter.

	År 2003	År 2004	År 2005
Inrättade tjänster	6	7	7
Tillfälliga tjänster	1		

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- inrättade tjänster	-370 959	
	- personal i arbetsavtalsförhållande	-7 593	
	- övriga löner och arvoden	-2 248	
	- planerade tjänstledigheter	20 800	-360 000
4100	Material och förnödenheter		-17 000
4200	Hyror		-28 000
4300	Inköp av tjänster		-67 000
4800	Övriga utgifter		

	- resor	-10 000
3000	Inkomster av verksamheten	80 000
	Nettoanslagsbehov	**-402 000**

42.40. LAGBEREDNINGEN

	Bokslut 2003	Budget 2004 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2005
Inkomster	4 631	7 000	6 000
Konsumtionsutgifter	-241 350	-515 000	-518 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-241 350	-515 000	-518 000
Anslag netto	-236 719	-508 000	-512 000

Arbetet vid lagberedningen består i huvudsak i att bereda författningsförslag samt i att utföra de uppgifter som hör samman med offentliggörandet av författningarna och arbetet med lagsamlingen. Kärnverksamheten, det arbete som består i beredning av författningsförslag, skiljer sig från egentligt förvaltningsarbete. Karaktäristiskt för författningsberedningsarbete är bl.a. det att arbetet bedrivs på en hög abstraktionsnivå och berör olika sektorer. Lagberedningsarbetet är därför personalintensivt och anslaget under momentet 42.40.01 är därför i huvudsak avsett att täcka löne- och lönebikostnader.

De inkomster som faller under lagberedningen härrör från försäljningen av Ålands författningssamling och Ålands lagsamling. Varken författningssamlingen eller lagsamlingen bär sina egna kostnader.

I kärnverksamheten, det egentliga lagberedningsarbetet, planeras inte några förändringar under året. I budgeten för år 2001 lämnade landskapsstyrelsen en redogörelse för de mål som uppställts för lagberedningsarbetet. Målen var långsiktiga och de kommer i huvudsak att ligga till grund för arbetet också under år 2005.

Det fortsatta teknikutvecklingsarbetet som hör samman med lagsamlingen till Internet skjuts på framtiden. Målsättningen är likväl att under budgetåret, i den utsträckning det blir möjligt inom ramarna för budgeten, öka rationaliteten i arbetet genom att utveckla strukturen på författningssamlingen och de mallar som används för författningarna och framställningarna.

Inkomster

32.40.01. Verksamhetens inkomster

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
4 630,95	7 000	6 000

Inkomsterna härrör i huvudsak från prenumerationerna och lösnummerförsäljningen av Ålands författningssamling och från försäljningen av Ålands lagsamling. Under året beräknas inkomsterna vara något större än under ett normalår till följd av inkomster från försäljningen av den lagsamling som utkom under år 2004.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	6 000
	Totalt	**6 000**

Utgifter

42.40.01. Verksamhetens utgifter (VR)

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-241 349,69	-515 000	-518 000
(t.a. -221 919,88)	(t.a. -67 000)	

Under momentet föreslås ett anslag om 518.000 euro.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5 i samma omfattning som under det senaste året. Liksom under de senaste åren har en tjänst som tillfällig lagberedare beaktats.

Inom ramarna för anslaget för personalutgifter kan istället för vikarier vid tjänstledigheter eller när en tjänst av annan orsak inte är besatt även utomstående anlitas för olika uppgifter, främst utrednings- och projektarbete.

Förutom anslaget för personalutgifter ingår tryckningen av Ålands författningssamling och kungörandet av landskapslagarna och -förordningarna, inbindning och prenumerationer. Också kostnaderna för enklare representation ingår.

		År 2003	År 2004	År 2005
Inrättade tjänster		7	7	7
Tillfälliga tjänster		1	1	1
Dispositionsplan:				
4000	Personalutgifter			
	- inrättade tjänster	-420 837		
	- tillfällig tjänst	-52 939		
	- övriga löner och arvoden	-2 224		-476 000
4100	Material och förnödenheter			-4 000
4300	Inköp av tjänster			-33 000
4800	Övriga utgifter			
	- resor	-4 000		
	- övrigt	-1 000		-5 000
	Anslagsbehov			**-518 000**

33./43. KANSLIAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

	Bokslut 2003	Budget 2004 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2005	Förändring 2004-2005	Förändring 2003-2005
Summa inkomster	4 355 004	6 501 000	4 744 000	-27,0%	8,9%
Utgifter enligt momentart					
Konsumtionsutgifter	-8 221 217	-8 628 000	-9 064 000	5,1%	10,3%
Överföringsutgifter	-3 645 498	-4 066 000	-4 998 000	22,9%	37,1%
Realinvesteringsutgifter	-7 637	-200 000	-1 050 000	425,0%	13648,1%
Lån och övriga finansinvesteringar	-2 881 112	-5 000 000	-4 000 000	-20,0%	38,8%
Summa utgifter	-14 755 464	-17 894 000	-19 112 000	6,8%	29,5%
Anslag netto	-10 400 460	-11 393 000	-14 368 000	26,1%	38,1%

	Bokslut 2003	Budget 2004 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2005	Förändring 2004-2005	Förändring 2003-2005
Utgifter per uppgiftsområde					
Allmän förvaltning	-1 413 952	-1 580 000	-1 582 000	0,1%	11,9%
Extern informationsverksamhet	-234 551	-240 000	-247 000	2,9%	5,3%
Främjande av jämställdheten	-84 384	-134 000	-98 000	-26,9%	16,1%
Radio- och TV-verksamhet	-2 836 507	-2 602 000	-2 860 000	9,9%	0,8%
Lagtingsval	-87 480	0	0		-100,0%
Understödjande av politisk verksamhet	-98 000	-99 000	-100 000	1,0%	2,0%
Planläggnings- och byggnadsväsendet	-6 672	-15 000	-65 000	333,3%	874,2%
Främjande av bostadsproduktion	-3 417 339	-6 262 000	-4 643 000	-25,9%	35,9%
Elsäkerhet och energi	-67 646	-46 000	-1 365 000	2867,4%	1917,8%
Brand- och räddningsväsendet	-113 408	-155 000	-150 000	-3,2%	32,3%
Landskapsalarmcentralen	-351 562	-360 000	-389 000	8,1%	10,6%
Fastighetsförvaltning	-909 482	-1 106 000	-1 223 000	10,6%	34,5%
Ålands polismyndighet	-4 229 043	-4 288 000	-5 340 000	24,5%	26,3%
Motorfordonsbyrån	-589 609	-659 000	-650 000	-1,4%	10,2%
Posten på Åland					
Enligt förvaltningsområde icke fördelade poster	-315 828	-348 000	-400 000	14,9%	26,7%
Summa	-14 755 464	-17 894 000	-19 112 000	6,8%	29,5%

43.01. ALLMÄN FÖRVALTNING

	Bokslut 2003	Budget 2004 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2005
Inkomster	51 953	50 000	55 000
Konsumtionsutgifter	-1 413 952	-1 580 000	-1 582 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-1 413 952	-1 580 000	-1 582 000
Anslag netto	-1 361 999	-1 530 000	-1 527 000

Avdelningens målsättningar för år 2005

- att långsiktigt arbeta för att utveckla och förbättra informationen om de rättigheter som är knutna till den åländska hembygdsrätten
- att arbeta för en sammanhållen landskapsförvaltning med en enhetligare profil samt att hålla och ytterligare förbättra servicenivån såväl externt som in-

ternt
- att se till att förvaltningen är tillgänglig, ger ett korrekt bemötande och en riktig ärendehantering med beaktande av att rättssäkerheten hålls på en hög nivå
- att den interna och externa informationen planeras och utvecklas
- att satsa på aktiv utbildning om information, kommunikation och service inom förvaltningen
- att genomföra informationssatsningar riktade till särskilda målgrupper, vid behov i samarbete med andra intresseorganisationer
- att främja demokratin genom att tillhandahålla ett mångsidigt utbud av fakta, åsikter och diskussion i samhällsfrågor
- att främja insikterna i och förståelsen för de grundläggande principerna för självstyrelsen, det vill säga bevarandet av det svenska språket, utvecklandet av kulturlivet, stärkandet av samhörighetskänslan hos befolkningen och fördjupandet av den samhällspolitiska debatten och demokratin samt
- att främja programutbudets allmänbildande karaktär och stöda studieverksamhet samt förmedla myndighetsmeddelanden
- att följa upp konsekvenserna av det nya EU-fördraget som antogs av regeringskonferensen den 18 juni 2004 och som skall sändas till lagtinget för bifall under år 2005
- att prioritera arbetet med ändring av självstyrelselagen med anledningen av EU:s grundfördrag som påbörjades hösten 2004
- att se över de interna prioriteringarna och rutinerna vad gäller handläggningen av EU-ärenden
- att ta del av förberedelserna inför Finlands EU-ordförandeskap hösten 2006
- att en konferens arrangeras under året på temat "Föräldraskap, kön och våld"
- att personalpolitiska programmet implementeras i förvaltningen
- att könsindelad sjukfrånvarostatistik inom landskapets förvaltning analyseras och eventuella åtgärder vidtas
- att all individbaserad statistik insamlas, analyseras och presenteras indelad på kön
- att det tvärsektoriella samarbetet utvecklas och stärks så inom ramen för "Kvinnofrid" att det under året utarbetas en för alla berörda myndigheter känd och strukturerad samverkansplan
- att verka för en god tillgång på ändamålsmässiga bostäder för olika målgrupper och i olika regioner
- att skapa förutsättningar för ett bostadsbestånd som medger ett hälsosamt boende
- att upprätthålla och utveckla fastighetsförvaltningen
- att avyttra sådana fastigheter som är obehövliga eller saknar särskilt landskapsintresse
- att slutföra arbetet med att framta ett förslag till ny plan- och bygglag
- att planeringen av samordningen av landskapsalarmcentralens och polisens alarmfunktioner slutförs samt
- att utarbeta förslag till förordningar som baseras på den nya räddningslagen.

Inkomster

33.01.01. <u>Verksamhetens inkomster</u>

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
51 953,04	50 000	55 000

Momentet avser inkomster av försäljning av intyg och utdrag ur register, försäljning av böcker och broschyrer samt avgifter för expeditioner i kansliavdelningens allmänna byrå.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	55 000
	Totalt	**55 000**

Utgifter

43.01.01. Verksamhetens utgifter (VR)

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-1 372 202,51	-1 506 000	-1 510 000
(t.a. -106 588,00)	(t.a. -100 000)	(t.a. -110 000)

Föreslås, med beaktande av tidigare års anslag, ett anslag om 1.510.000 euro för kansliavdelningens allmänna förvaltning.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5.

Förutom direkta personalutgifter och kostnader för EU-specialrådgivaren upptas under förevarande moment anslag för tjänstemäns resor, prenumerationer, underhåll och bränsle m.m. för två fordon, diverse inköp och andra konsumtionsutgifter inklusive avdelningens representation. Därtill ingår anslag för avdelningens utgifter för den yrkesspecifika personalutbildningen.

I anslaget ingår också medel för kostnader som kan uppstå i samband med arrangerandet av seminarier och andra arrangemang som hör till denna verksamhet. Visst förberedelsearbete inför Bomarsunds jubileet 2006 kommer att belasta momentet.

	År 2003	År 2004	År 2005
Inrättade tjänster	28	29	29
Tillfälliga tjänster	2	2	2

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- inrättade tjänster	-1 301 288	
	- tillfälliga tjänster	-91 612	-1 392 900
4100	Material och förnödenheter		-25 000
4300	Inköp av tjänster		-150 000
4800	Övriga utgifter		
	- resor	-40 500	
	- representation	-10 900	
	- övrigt	-700	-52 100
	Anslagsbehov		**-1 620 000**
	Användning av tidigare års anslag		110 000
	Förslag		**-1 510 000**

43.01.04. Informationsverksamhet (VR)

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-41 749,79	-74 000	-72 000

Under momentet föreslås ett anslag om 72.000 euro för kostnader för tryckning av årsberättelse, köp av reklambyrå- och layouttjänster m.m., produktion av informationsmaterial och översättningar samt utgifter för pressklipp. För personalinformation ingår ca 5.000 euro.

Dispositionsplan:

4300	Inköp av tjänster	-72 000
	Anslagsbehov	**-72 000**

43.03. EXTERN INFORMATIONSVERKSAMHET

	Bokslut 2003	Budget 2004 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2005
Inkomster	33 644	30 000	28 000
Konsumtionsutgifter	-234 551	-240 000	-247 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-234 551	-240 000	-247 000
Anslag netto	-200 907	-210 000	-219 000

Den grundläggande principen för den externa informationsverksamheten är att landskapsregeringen och den allmänna förvaltningen skall ha beredskap att öppet, korrekt, lättillgängligt och snabbt informera om sin verksamhet och presentera åtgärder och beslut. Både politiker och tjänstemän ansvarar för informationen om sitt verksamhetsområde.

Ålandskontoret i Helsingfors respektive Ålandskontoret i Stockholm förmedlar Ålandsinformation samt skapar, utvecklar och förmedlar kontakter mellan Åland och riket och mellan Åland och Sverige. Ålandskontoren står till hela förvaltningens tjänst och samarbetar med alla avdelningar.

Utredningar och erfarenheten av försöket med en särskild informationschef har entydigt visat att behovet av samordning av den externa informationsverksamheten är stort. Därför utarbetas en informationsplan med beaktande av tjänstemännens informationsansvar och nuvarande resurser, vari bör ingå planeringen av en aktiv utbildning inom kommunikation och service för tjänstemännen vid förvaltningen samt planeringen av särskilda informationssatsningar som görs i samarbete med organisationer och näringsliv. Avsikten är att ge Ålandskontoret i Helsingfors en förstärkt roll dels i samordningen av informationsarbetet och dels i kontakterna med samarbetspartners inom riksmyndigheterna.

Inkomster

33.03.01. Verksamhetens inkomster

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
33 643,80	30 000	28 000

Föreslås en inkomst om 28.000 euro från Ålandskontoret i Helsingfors. Inkomsterna utgörs av hyresinbetalningar.

Specifikation:

3300	Hyresinkomster och ersättningar	28 000
	Totalt	**28 000**

43.03.01. Verksamhetens utgifter - Ålandskontoret i Helsingfors (VR)

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-159 256,50	-162 000	-166 000
(t.a. -7 221,00)		

Ålandskontoret i Helsingfors är landskapsregeringens informationskontor i Helsingfors. Kontoret verkar i hyrda lokaler med centralt läge, utrymmen finns för möten och mottagningar samt även arbetsutrymme och utrustning för regeringstjänstemän på tjänsteresa i Helsingfors.

Ålandskontoret förmedlar information samt skapar, utvecklar och förmedlar kontakter mellan myndigheter, massmedia, företag och organisationer på Åland och i riket.

Förslås ett anslag om 166.000 euro för verksamheten vid Ålandskontoret i Helsingfors.

Under året görs särskilda informationssatsningar riktade till utvalda målgrupper, i samarbete med den allmänna förvaltningen och i enlighet med landskapsregeringens informationsstrategi.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5.

	År 2003	År 2004	År 2005
Inrättade tjänster	1	1	1
Tillfälliga tjänster	1	1	1

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- inrättad tjänst	-55 718	
	- tillfällig tjänst	-30 182	-85 900
4100	Material och förnödenheter		-2 400
4200	Hyror		-66 600
4300	Inköp av tjänster		-6 200
4800	Övriga utgifter		-4 900
	Anslagsbehov		**-166 000**

43.03.02. Verksamhetens utgifter - Ålandskontoret i Stockholm (VR)

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-75 294,68	-78 000	-81 000
(t.a. -163,00)		

Ålandskontoret i Stockholm är landskapsregeringens informationskontor i Sverige. Verksamheten delas tidsmässigt mellan Stockholm och Mariehamn. Ålandskontoret verkar i hyrda lokaler hos Finsk-svenska handelskammaren i centrala Stockholm där även utrymmen för landskapsförvaltningens möten och evenemang finns att tillgå.

Basverksamheten är Ålandsrelaterad information mot myndigheter, företag, media, organisationer och privatpersoner samt att vara kontaktlänk mellan landskapsregeringen och svenska myndigheter.

Arbetet med rivandet av gränshinder mellan Sverige och Åland fortsätter genom

de redan upparbetade kontakterna med svenska regeringskansliet men också på nordisk nivå.

Under året fortsätter informationstillfällen för svenska regeringskansliets aspirantutbildningsprogram, diplomatiska kåren samt besökande grupper m fl.

För verksamheten vid Ålandskontoret föreslås ett anslag om 81.000 euro.

Ökningen av anslaget avser aviserade hyres- och löneökningar samt stegrade resekostnader.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5.

		År 2003	År 2004	År 2005
Tillfälliga tjänster		1	1	1
Dispositionsplan:				
4000	Personalutgifter			
	- tillfällig tjänst			-52 000
4100	Material och förnödenheter			-1 000
4200	Hyror			-10 500
4300	Inköp av tjänster			-4 200
4800	Övriga utgifter			
	- resor		-11 500	
	- representation		-300	
	- övriga utgifter		-1 500	-13 300
	Anslagsbehov			**-81 000**

43.04. FRÄMJANDE AV JÄMSTÄLLDHETEN

	Bokslut 2003	Budget 2004 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2005
Inkomster	1 867	43 000	15 000
Konsumtionsutgifter Överföringsutgifter Investeringsutgifter	-84 384	-134 000	-98 000
Summa utgifter	-84 384	-134 000	-98 000
Anslag netto	-82 517	-91 000	-83 000

Det övergripande målet för det åländska jämställdhetsarbetet är ett samhälle där kvinnor och män har samma rättigheter, skyldigheter och möjligheter inom alla väsentliga områden i livet. Detta inkluderar även frihet från alla former av könsrelaterat våld. Kvantitativa och kvalitativa aspekter av jämställdhet skall beaktas. Kvinnor och män skall synliggöras i statistiken. Jämställdhetsarbetet skall drivas professionellt dels utgående från nordisk och internationell forskning dels genom att tillvarata och nyttja tillgänglig kunskap, kompetens och erfarenhet genom att delta i nordiska och europeiska samarbetsprojekt. Ramprogrammet för det åländska jämställdhetsarbetet kompletteras av årliga handlingsplaner med konkreta åtgärder, projekt och aktiviteter.

Prioriterade områden jämte målsättningar för året
Kvinnofrid

- Alternativ till våld, Ålandsprojektet, behandlingserbjudande för män med agressions- och våldsproblem gentemot kvinnor, utvecklas och stärks bl.a. så att gruppledarna erbjuds kontinuerlig handledning och kompetensutveckling
- det tvärsektoriella samarbetet utvecklas och stärks så att det utarbetas en för

alla berörda myndigheter känd och strukturerad samverkansplan
- grundläggande kunskaper i ämnet mäns våld mot kvinnor och barn ur ett medicinskt, juridiskt och samhälleligt perspektiv erbjuds berörda myndigheter, barnomsorg och skola så att berörda erbjuder professionalism och kompetens beträffande kvinnofrid
- konferens på temat ”Föräldraskap, kön och våld” arrangeras under året.

Ungdomsverksamhet
- genomförande av det nordiska samarbetsprojektet ”Hur pornografins utbredning inverkar på pojkars och flickors uppfattning om kön”.

Arbetsliv och arbetsmarknad
- kunskap, strategier och metoder att upptäcka, tillvarata och utveckla köns- och jämställdhetsaspekterna i arbetslivet skall erbjudas
- individbaserad statistik skall insamlas, analyseras och presenteras indelat på kön.

Inkomster

33.04.01. Verksamhetens inkomster

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
1 866,95	3 000	15 000
	tb 40 000	

Beräknade inkomster härrör från internationella, nordiska och lokala samarbetsprojekt som i första hand syftar till att höja kunskapsnivån för olika målgrupper i frågor som berör olika aspekter av jämställdhet. Målsättningen med projekten är bl.a. att pröva och utveckla strategier och metoder för att integrera köns- och jämställdhetsaspekten i ordinarie verksamheter. En del av inkomsterna härrör från den nordiska programkommittén för ”Kön och våld” och skall användas till åländsk slutkonferens för programmet.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	15 000
	Totalt	**15 000**

Utgifter

43.04.01. Verksamhetens utgifter (VR)

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-84 383,71	-94 000	-98 000
	tb -40 000	

(t.a. -3 083,00)

Föreslås ett anslag om 98.000 euro för såväl personalutgifter enligt bilaga 5 som kostnader för resor, program, broschyrer, informations-, undervisnings- och utbildningsmaterial. Anslaget inkluderar även pågående projekt och aktiviteter i enlighet med gällande ramprogram och åtgärdsplan på verksamhetsområdet. Anslaget inkluderar såväl fortbildning, kompetensutveckling och handledning för gruppledarna i ålandsprojektet ”Alternativ till Våld” som utgifter för operativa gruppen. I anslaget för resor ingår även resekostnader för föreläsare och handledare.

	År 2003	År 2004	År 2005
Inrättade tjänster	1	1	1

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- inrättad tjänst	-55 340	
	- övriga löner och arvoden	-7 560	-62 900
4300	Inköp av tjänster		-23 800
4800	Övriga utgifter		
	- resor	-11 000	
	- representation	-300	-11 300
	Anslagsbehov		**-98 000**

43.05. RADIO- OCH TV-VERKSAMHET

	Bokslut 2003	Budget 2004 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2005
Inkomster	1 821 290	1 920 000	2 100 000
Konsumtionsutgifter Överföringsutgifter Investeringsutgifter	-2 836 507	-2 602 000	-2 860 000
Summa utgifter	-2 836 507	-2 602 000	-2 860 000
Anslag netto	-1 015 217	-682 000	-760 000

Ålands Radio och TV Ab är ett samhällsägt bolag vars målsättning enligt bolagsordningen är att bedriva allmännyttig rundradioverksamhet. Den allmännyttiga verksamheten skall särskilt

- främja demokratin genom att tillhandahålla ett mångsidigt utbud av fakta, åsikter och diskussion i samhällsfrågor
- värna om yttrande- och åsiktsfriheten, vara kritiskt granskande och följa principen om fri och obunden journalistik
- främja insikterna i och förståelsen för de grundläggande principerna för självstyrelsen, det vill säga bevarandet av det svenska språket, utvecklandet av kulturlivet, stärkandet av samhörighetskänslan hos befolkningen och fördjupandet av den samhällspolitiska debatten och demokratin samt
- främja programutbudets allmänbildande karaktär och stöda studieverksamhet samt förmedla myndighetsmeddelanden.

Inkomster

33.05.60. Inkomster av radio- och TV-verksamhet

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
1 821 290,45	1 920 000	2 100 000

Momentet avser inkomster från avgifter för innehav av televisionsmottagare. Avgiften för innehav av televisionsapparat föreslås förbli oförändrad 200 euro under år 2005. Föreslås med hänvisning till 8 § 2 mom. landskapslagen om landskapets finansförvaltning (43/1971) att kostnaderna för uppbörd och kontroll av avgifterna vilka består av ersättning till Posten på Åland för uppbörden och avlöning av granskare får belasta momentet. Kostnaderna för avgiftsgranskare beräknas belöpa sig till ca 40.000 euro. Enligt avtal utgör ersättningen till Posten ca 40.000 euro. Med beaktande av detta beräknas nettointäkterna till 2.100.000 euro.

Genom effektivisering av uppbörden har antalet personer som betalar sin avgift ökat. Det bör dock beaktas att antalet betalare ”flyter” under året och mellan betalningsraterna. För att avgifterna skall flyta in som beräknat förutsätts att indrivningen bibehålls på nuvarande nivå genom att den effektiverade kontrollen

upprätthålls.

Specifikation:

4000	Personalutgifter	
	- övriga löner och arvoden	-40 000
4300	Inköp av tjänster	-40 000
3000	Inkomster av verksamheten	2 180 000
	Totalt	**2 100 000**

Utgifter

43.05.60. Främjande av rundradioverksamhet (F)

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-2 196 507,44	-2 414 000	-2 100 000

Rubriken ändrad.
Enligt finansutskottets betänkande vid behandlingen av landskapets rambudget förutsätter lagtinget att intäkterna från avgifterna för innehav av televisionsapparat i sin helhet kommer att överföras till Ålands radio och TV Ab.

Licensintäkterna beräknas utgående från den ökning i licensintäkter som kontstaterats under år 2004 uppgå till ca 2.100.000 euro, vilket belopp föreslås som anslag under momentet.

Till Ålands Radio och TV överförs i månadsrater under året ett belopp som i stort motsvarar de beräknade licensintäkterna. En slutreglering görs under påföljande år på basis av de faktiska licensintäkterna i bokslutet.

För landskapets upphovsrättskostnader föreslås ett nytt moment 43.05.62.

Dispositionsplan:

8209	Övriga inkomstöverföringar	-2 100 000
	Anslagsbehov	**-2 100 000**

43.05.61. Understöd för investeringar i radio- och TV-anläggningar (R)

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-640 000,00	-188 000	-520 000

Föreslås ett anslag om 520.000 euro att användas enligt Ålands Radio och TV Ab:s förvaltningsråds investeringsplan och landskapets rambudget. Anslaget avser inköp av en digital sändare som skall sända FST, Sveriges TV4, Finlands TV1 och TV2. Vidare ingår utbyte av rör för IOT-sändare, digital mätutrustning, reparation av Smedsbölemasten och övriga reparationer enligt underhållsplanen.

Dispositionsplan:

8309	Övriga kapitalöverföringar	-520 000
	Anslagsbehov	**-520 000**

43.05.62. Upphovsrättskostnader (F)

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
		-240 000

Momentet nytt.
Landskapsregeringen erlägger enligt avtal med Sveriges television Ab, Sveriges Utbildningsradio Ab, Sveriges Radio Ab, Kopiosto r.f. och Säveltäjäin tekijäinoikeustoimisto r.f. avgift för upphovsrättskostnader i samband med återutsändningar. Landskapsregeringen har likaledes ingått avtal med Sveriges TV4 och de finländska upphovsrättsorganisationerna Kopiosto r.f. och Teosto r.f. om återutsändning av Sveriges TV4 över Åland.

För de beräknade ersättningarna föreslås ett anslag om 240.000 euro.

Dispositionsplan:

4800	Övriga utgifter	-240 000
	Anslagsbehov	**-240 000**

43.10. LAGTINGSVAL

	Bokslut 2003	Budget 2004 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2005
Inkomster			
Konsumtionsutgifter	-80 609		
Överföringsutgifter	-6 870		
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-87 480	0	0
Anslag netto	-87 480	0	0

Utgifter

43.10.04. Utgifter för lagtingsval (F)

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-80 609,31		

Inget anslag föreslås då inget lagtingsval eller kommunalval hålls.

43.10.31. Landskapets andel av valnämndernas utgifter

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-6 870,30		

Inget anslag föreslås då inget lagtingsval eller kommunalval hålls.

43.15. UNDERSTÖDJANDE AV POLITISK VERKSAMHET

	Bokslut 2003	Budget 2004 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2005
Inkomster	96 875	99 000	100 000
Konsumtionsutgifter Överföringsutgifter Investeringsutgifter	-98 000	-99 000	-100 000
Summa utgifter	-98 000	-99 000	-100 000
Anslag netto	-1 125	0	0

Inkomster

33.15.50. Statsanslag för understödjande av politisk verksamhet

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
59 035,00	60 000	61 000

Föreslås en inkomst om 61.000 euro. Se moment 43.15.50.

Specifikation:

8009	Övriga inkomstöverföringar	61 000
	Totalt	**61 000**

33.15.51. Statsanslag för understödjande av politisk information

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
37 840,00	38 000 tb 1 000	39 000

Föreslås en inkomst om 39.000 euro. Se moment 43.15.51.

Specifikation:

8009	Övriga inkomstöverföringar	39 000
	Totalt	**39 000**

Utgifter

43.15.50. Understödjande av politisk verksamhet

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-59 999,99	-60 000	-61 000

I statens budget anslås en summa för understödande av politisk verksamhet av vilken 1/200 överförs till landskapet Åland.

Från och med år 1988 har fördelningen till de politiska organisationerna gjorts i enlighet med mandatfördelningen i lagtinget.

Som kriterier för politisk organisation vilket berättigar till stöd för politisk verksamhet gäller att

- organisationen skall vara företrädd i lagtinget
- organisationen skall vara registrerad eller under registrering
- organisationen skall ha partiprogram
- organisationen skall ha en fast organisation och fungera som ett parti.

Innan fördelningen till de politiska organisationerna verkställs kan ett särskilt stöd för riksdagsmannens verksamhet avskiljas.

Övergår en lagtingsledamot under mandatperioden till en annan politisk organisation skall följande gälla
- av ett partis lagtingsledamöter skall minst tre eller, om gruppen består av fem eller färre medlemmar, mer än hälften av dessa frånträda medlemsskapet i sin tidigare organisation för att understödet skall erläggas till den organisation de anslutit sig till eller bildat
- understöd vid byte av organisation utbetalas inte till ny organisation för det kalenderår bytet skett utan först följande kalenderår
- avgår lagtingsledamot från en organisation utan att ansluta sig till en annan kan understöd inte utbetalas till denna enmansgrupp.

Dispositionsplan:

8209	Övriga inkomstöverföringar	-61 000
	Anslagsbehov	**-61 000**

43.15.51. Understödjande av politisk information

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-38 000,00	-38 000	-39 000
	tb -1 000	

Av det anslag som i statens budget anslås för presstöd och motsvarande elektronisk information till partierna överförs 1/200 del till landskapet Åland för understödande av politisk information.

Anslaget fördelas till de politiska organisationerna på basis av mandaten i lagtinget.

Dispositionsplan:

8209	Övriga inkomstöverföringar	-39 000
	Anslagsbehov	**-39 000**

Utgifter

43.20. PLANLÄGGNINGS- OCH BYGGNADSVÄSENDET

	Bokslut 2003	Budget 2004 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2005
Inkomster			
Konsumtionsutgifter Överföringsutgifter Investeringsutgifter	-6 672	-15 000	-65 000
Summa utgifter	-6 672	-15 000	-65 000
Anslag netto	-6 672	-15 000	-65 000

Landskapsregeringens geografiska informationssystem (LSGIS), för digital hantering av geografiskt relaterad information har ca 40 användare fördelat på jordbruksbyrån, skogsbruksbyrån, museibyrån, miljöbyrån, fiskeribyrån, byggnadsbyrån och trafikavdelningen. Den digitala hanteringen av kartdata har blivit ett betydande inslag i det dagliga arbetet för dem som hanterar geografisk information. LSGIS innehåller idag en stor mängd digital kartdata som ger användaren

möjlighet att kombinera olika typer av geografisk data.

Under år 2005 kommer utveckling av det intranätbaserade kartsystemet ArcIMS att göras. Användare som tidigare inte har haft tillgång till landskapsregeringens geografiska informationssystem får möjlighet att via webbläsaren ta del av kartmaterial.

Övergången till version 8 av ArcView kommer att påbörjas under år 2005. I samband med detta kommer utbildning att ges till användarna.

Dessutom fortsätter arbetet med uppbyggnad, drift och utveckling av geografiska databaser för avdelningars/byråers olika ändamål.

Den digitala fastighetskartan, ägaruppgifter, råstenar samt väg-/adressdatabasen kommer att uppdateras i början av året.

Framställningen med förslag till ny plan- och byggnadslag återtogs av landskapsstyrelsen för ytterligare en genomgång. Den fortsatta beredningen beräknas kunna slutföras under år 2005.

43.20.01. Verksamhetens utgifter (VR)

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-6 672,43	-15 000	-65 000
(t.a. -64 000,18)	(t.a. -50 000)	

Föreslås ett anslag om 65.000 euro för informations- och uppföljningsverksamhet inom byggnads- och planläggningsväsendet samt för fortsatt utveckling och underhåll av landskapets geografiska informationssystem.

I anslaget ingår medel för avlönande av tjänsten som projektledare för landskapets geografiska informationssystem.

Vidare ingår medel för uppdatering av kartmaterial, utbildning för projektledaren och de som använder det geografiska informationssystemet samt för utveckling av vissa användarfunktioner.

Därtill ingår medel för uppföljning och information inom plan- och byggnadsväsendet.

		År 2003	År 2004	År 2005
Inrättade tjänster		1	1	1
Dispositionsplan:				
4000	Personalutgifter			
	- inrättad tjänst			-45 000
4300	Inköp av tjänster			-5 000
4800	Övriga utgifter			-15 000
	Anslagsbehov			**-65 000**

43.25. FRÄMJANDE AV BOSTADSPRODUKTION

	Bokslut 2003	Budget 2004 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2005
Inkomster	187 552		
Konsumtionsutgifter			
Överföringsutgifter	-593 267	-1 262 000	-643 000
Investeringsutgifter			
Lån o övr. finansinv.	-2 824 072	-5 000 000	-4 000 000
Summa utgifter	-3 417 339	-6 262 000	-4 643 000
Anslag netto	-3 229 787	-6 262 000	-4 643 000

Målsättningarna för bostadspolitiken är
- att verka för en god tillgång på ändamålsmässiga bostäder för olika målgrupper och i olika regioner samt
- att skapa förutsättningar för ett bostadsbestånd som medger ett livslångt och hälsosamt boende.

För att uppnå dessa målsättningar används en palett av olika stödformer vars uppgift är att stimulera till ändamålsenliga bostadsinvesteringar och -reparationer. Stöden fyller också en viktig funktion i perioder med svagare konjunktur. Inga omfattande strukturella ändringar i stöden föreslås i förslaget.

Ägarbostäder stöds med räntestödslån för nybyggnad av egnahemshus eller inköp av nybyggd lägenhet i flerbostadshus. I glesbygden kan dessutom landskapsborgen beviljas för en del av lånefinansieringen. För renovering av bostäder med kulturhistoriskt värde kan ett bidrag för planeringskostnader jämte räntestöd för lån beviljas. I stöd av bostadssparavtal beviljas räntestöd, och i vissa fall sparpremie, för anskaffning av den första egna bostaden. Bidrag beviljas ålderspensionärer och funktionshindrade för reparation av deras egna bostäder med avsikten att de skall kunna bo kvar i hemmet. Åt hushåll vars bostäder drabbats av sanitära olägenheter såsom fuktskador, mögel, ohyra och liknande företeelser kan också understöd beviljas.

Stödet för produktion av hyresbostäder sker i första hand genom direkta landskapslån med förmånliga villkor.

För att möjliggöra att äldre personer bor kvar i sina lägenheter finns ett speciallån för installation av hissar i befintliga flervåningshus.

Landskapsregeringen tillsatte den 23 april 2004 en arbetsgrupp med uppgift att se över hyreslagstiftningen, utvärdera finansieringsstöden och ge förslag till förändring av stödstrukturen, samt utreda förutsättningarna för förtida avslutning av tidigare utgivna hyresbostadslån i avsikt att befria bostäderna från användnings- och överlåtelserestriktioner.

I samband med arbetsgruppens arbete utreds även möjligheterna till samverkan med landskapet Ålands pensionsfond.

Utgifter

43.25.31. Understöd för hyresbostäder (R)

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
0,00	-45 000	-40 000

Med beaktande av tillgängliga medel från tidigare år föreslås ett anslag om 40.000 euro för understöd till kommuner för anskaffning av hyresbostäder till bo-

stadslösa och flyktingar. Understödet beviljas enligt prövning och kan högst uppgå till 30 % av godkända anskaffningskostnader.

Dispositionsplan:

8206	Bostadsproduktion	-40 000
	Anslagsbehov	**-40 000**

43.25.51. Landskapsstöd till organisationer inom bostadsbranschen

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-9 000,00	-8 000	-8 000

Föreslås ett anslag om 8.000 euro för stöd till organisationer inom bostadsbranschen.

Dispositionsplan:

8206	Bostadsproduktion	-8 000
	Anslagsbehov	**-8 000**

43.25.61. Understöd för bostadsreparationer (R)

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
0,00	-40 000	-40 000

Föreslås ett anslag om 40.000 euro med beaktande av medel från tidigare år att användas som finansieringsunderstöd för att underlätta boendet för främst pensionärer och rörelsehindrade, för avlägsnande av hälsorisker i bostadsbyggnader, för bekämpning av husbock och därmed jämförbara skadeinsekter. Vidare föreslås anslaget kunna användas till bidrag för planering av åtgärder på kulturhistoriskt värdefulla bostadsbyggnader.

Understöd för reparationsåtgärder i pensionärers och rörelsehindrades bostäder ges på basen av inkomstprövning. Påvisade merkostnader för handikappanpassning föreslås kunna beviljas understöd utan inkomstprövning. Stödet uppgår f.n. till högst 40 % av godkända kostnader, dock högst 8.000 euro (i speciella fall 70 % och maximalt 14.000 euro). För avlägsnande av hälsorisker i privatpersoners ägarbostäder uppgår stödet f.n. till maximalt 25 %, dock högst 5.100 euro. Understödet för avlägsnande av hälsorisker är ej inkomstprövat. Avvikande från praxis under tidigare år föreslås att inget understöd beviljas för anslutning till kommunala eller därmed jämförbara vattenledningsnät.

Bidraget för planering av reparationer och renoveringar av bostäder som har ett betydande arkitektoniskt eller kulturhistoriskt värde föreslås utgöra högst 50 % av planeringskostnaderna, dock högst 2.000 euro. Stödet riktar sig enbart till sådana byggnader som efter färdigställandet bebos året runt. Bidraget kan kombineras med ett räntestödslån som utgör huvudfinansieringen. Inget av stöden är inkomstprövat. Bidraget utges i samarbete med museibyrån sålunda att museibyråns utlåtande över det stödda objektet inhämtas innan bidrag beviljas. Kriterierna för stöd är desamma som används för bidrag under moment 46.60.50. Eftergranskningen av det stödda objektet åligger museibyrån.

Dispositionsplan:

8306	Bostadsproduktion	-40 000
	Anslagsbehov	**-40 000**

43.25.64. **Understöd och specialåtgärder gällande låntagare med ekonomiska svårigheter (R)**

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
0,00	-70 000	-20 000

Med beaktande av tillgängliga medel från tidigare år föreslås ett anslag om 20.000 euro.

Föreslås att anslaget får användas till betalning av räntor för landskapsbelånade hyreshus som har betydande ekonomiska svårigheter och, i särskilda fall, för att kunna avskriva lånefordringar eller inlösa aktier i fastighetsaktiebolag som äger landskapsbelånade hyresbostäder.

Därtill föreslås anslaget kunna användas för att täcka kreditförluster förorsakade av låntagare med landskapsbelånad ägarbostad där låntagaren blivit permanent insolvent.

Vidare föreslås anslaget användas för att täcka eventuella åtaganden för de borgensförbindelser för ägarbostäder som utges med stöd av moment 43.25.67. Åtaganden för borgensförbindelser för hyresbostäder föreslås finansieras via tilläggsbudget.

Dispositionsplan:

8206	Bostadsproduktion	-20 000
	Anslagsbehov	**-20 000**

43.25.66. **Bostadssparpremier samt räntestöd för lån som beviljats för anskaffande av ägarbostad (F)**

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-25 671,50	-180 000	-30 000

Föreslås ett anslag om 30.000 euro för utbetalning av räntegottgörelser, bostadssparpremier och kreditreserveringsersättningar under år 2005. Stöden betalas ut med stöd av LL om bostadssparpremier (16/1982), LL om räntestödslån för förvärv av ägarbostad (29/1983) och LL om tillämpning i landskapet Åland av vissa riksförfattningar angående stöd vid förvärv av bostad (41/1994). Räntestödet utgör, beroende på lag, endera 3,5 % av kapitalet dock så att låntagarens egenränta är minst 4 %, eller 70 % av den del av räntan som överskrider 4 %.

Anslagsbehovet har minskat kraftigt beroende på de sjunkande räntorna, men också genom ett minskat antal låntagare. Utestående lånesaldo som erhåller räntestöd är ca 5 miljoner euro.

Antalet nya lån med stöd av bostadssparavtal var lågt under åren 2003 och 2004. Denna trend beräknas fortsätta under år 2005, varför antalet bostadslån som utges med stöd av bostadssparavtal beräknas uppgå till ca 10 st.

Dispositionsplan:

8306	Bostadsproduktion	-30 000
	Anslagsbehov	**-30 000**

43.25.67. Räntestöd och landskapsborgen för bostadsproduktion (F)

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-544 700,99	-900 000	-500 000

Under momentet föreslås ett anslag om 500.000 euro. Utvecklingen av anslagets volym är betydligt lägre än vad som angetts under tidigare budgetår, vilket är en följd av den sänkta räntenivån. För närvarande betalas räntestöd först då låntagarens bruttoränta överstiger 3,5 % för ägarbostäder och 2,5 % för hyresbostäder. På räntemarknaden finns det en förväntan om stigande räntenivåer i förhållande till läget under början av år 2004. Den kalkylerade kostnaden för utelöpande räntestödslån, vilken framgår i tabellen nedan, är beräknad med en genomsnittlig ränta om 4,2 % för låntagarens del.

Finansieringsstöd för ägarbostäder föreslås fortsättningsvis utgå som räntestöd, dock endast för nybyggnad av egnahemshus och för anskaffning av ägarbostad i nybyggda flerfamiljshus. Räntestödets storleksnivå föreslås i stort sett kvarbli på samma nivå som tidigare år och utgå under högst 10 år.

Stödet är behovsprövat med sökandes inkomster och familjestorlek som huvudsakliga prövningsvariabler. I skärgårdskommunerna och Eckerö, Geta, Hammarlands, Lumparlands, Saltviks och Sunds kommuner tillämpas förhöjda inkomstgränser. Vidare föreslås att räntestöd för renovering av bostadsbyggnader med kulturhistoriskt värde beviljas på samma grunder som tidigare.

Föreslås att räntestödslån får beviljas för totalt 5.000.000 euro, vilket beräknas räcka till ca 55 ägarbostäder.

Den framtida kostnadsbelastningen utgående från existerande räntestödsförbindelser framgår ur tabellen nedan. Beräkningen baserar sig på den ränta som använts för kalkylering av budgetanslaget (kundens bruttoränta 4,2 %). Räntestöd för ägarbostäder har beräknats utgå för en genomsnittlig period om 10 år och för hyresbostäder 35 år. I tabellens sista kolumn framgår kostnaden enligt det sämsta möjliga scenariot, d.v.s. ett sådant ränteläge då högsta möjliga räntestöd betalas.

Räntestöd ägarbostäder	Kostnad år 2005	Kostnad år 2006	Beräknad återstående totalkostnad vid ett ränteläge om 4,2 %	Återstående kostnad om räntenivån kontinuerligt ligger över 7 %
Lån utgivna åren 1998 - 2004	280 000	280 000	1 230 000	5 600 000
Bevillningsfullmakt år 2005	10 000	20 000	230 000	1 100 000
Sammanlagt ägarbostäder	*290 000*	*300 000*	*1 460 000*	*6 700 000*
Räntestöd hyresbostäder				
Lån utgivna åren 1999 - 2001	*210 000*	*200 000*	*3 730 000*	*9 300 000*
Räntestöd sammanlagt	500 000	500 000	5 190 000	16 000 000

Föreslås att landskapsborgen enligt 13 § LL om bostadsproduktion får ställas för byggande av ägarbostäder. Borgensåtagandet får högst utgöra 15 % av godkänt

lånevärde (anskaffningskostnad) i Eckerö, Geta, Hammarlands, Lumparlands, Saltviks och Sunds kommuner och högst 30 % av lånevärdet i skärgårdskommunerna, dock högst 34.000 euro per bostad. För borgen till ägarbostäder uppbärs en avgift om 1,5 % av borgensåtagandet. Om räntestöd utgår för låneobjektet uppbärs ingen avgift.

Det totala beloppet av beviljade borgensförbindelser föreslås få uppgå till högst 4.500.000 euro.

Dispositionsplan:

8306	Bostadsproduktion	-500 000
	Anslagsbehov	**-500 000**

43.25.69. Räntestöd för renovering av flerfamiljshus

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-13 894,94	-19 000	-5 000

Som räntegottgörelse för tidigare beviljade räntestödslån föreslås ett anslag om 5.000 euro. Föreslås att inga nya räntestödslån beviljas från momentet under år 2005.

Dispositionsplan:

8306	Bostadsproduktion	-5 000
	Anslagsbehov	**-5 000**

43.25.83. Bostadslån (R)

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-2 824 071,52	-5 000 000	-4 000 000

Föreslås ett anslag om 4.000.000 euro för utgivande av bostadslån, främst till hyreshus. Lån till hyreshus föreslås utgå på samma grunder som för år 2004, som annuitetslån med en löptid på mellan 35 och 45 år täckande 90 % av investeringskostnaden.

Föreslås att landskapsregeringen ges rätt att under år 2005 ge förhandsbesked om bostadslån till hyreshus år 2006 till ett högsta belopp om 4.000.000 euro.

Föreslås att inom ramen för anslaget även kan utges lån för finansiering av hissinstallation och därav föranledda ombyggnadsarbeten i äldre flerfamiljshus. Stödet för hissinstallationer föreslås följa den linje som tillämpats sedan år 2000, i form av ett amorteringslån på högst 35 år täckande 90 % av investeringskostnaden.

Landskapsregeringen utreder även en samverkan med landskapet Ålands pensionsfond.

Dispositionsplan:

1520	Lånefordringar	-4 000 000
	Anslagsbehov	**-4 000 000**

43.27. ELSÄKERHET OCH ENERGI

	Bokslut 2003	Budget 2004 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2005
Inkomster	33 027	15 000	15 000
Konsumtionsutgifter	-32 936	-46 000	-45 000
Överföringsutgifter	-34 710		-1 320 000
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-67 646	-46 000	-1 365 000
Anslag netto	-34 619	-31 000	-1 350 000

Målsättningen med elsäkerhetsarbetet är att upprätthålla elsäkerheten på en hög nivå så att antalet elolyckor och bränder förorsakade av el skall hållas på ett minimum.

För övervakningen utnyttjas tillbudsstående medel enligt den åländska ellagen samt informations-, rådgivnings- och kursverksamhet i elsäkerhetsfrågor. Behovsanpassat utvecklingsarbete av gällande regelverk pågår kontinuerligt.

Inom energiområdet är målet tryggad, konkurrenskraftig och säker energiförsörjning beaktande miljöskydd och en hållbar utveckling.

Arbetet med att öka användningen av förnybara energikällor samt att förverkliga antagen energiplan fortsätter.

Landskapsregeringen är angelägen om att öka andelen biobränsle för uppvärmning och föreslår att medel anslås för investeringsstöd till biobränslebaserad fjärrvärme. Lokalt producerat biobränsle förutsätts att användas.

Inkomster

33.27.05. Inkomst av elinspektionsverksamhet

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
33 027,00	15 000	15 000

Föreslås en inkomst om 15.000 euro för avgifter baserade på prestationer utförda vid el- och energienheten.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	15 000
	Totalt	**15 000**

Utgifter

43.27.04. Befrämjande av energihushållning och tryggande av energiförsörjning

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-31 989,18	-40 000	-40 000

Anslaget avser att täcka kostnader för

- informations-, rådgivnings-, skolnings- och upplysningsverksamhet på energiområdet med inriktning på en hållbar utveckling och försörjningstrygghet
- landskapsregeringens utveckling av och delaktighet i energiutvecklingsprojekt i landskapet, innefattande förstudier
- landskapets finansieringsdel i samarbetsprojekt på energiområdet med aktörer och organisationer i syfte att befrämja förnybar energi, energieffektive-

ring och försörjningstrygghet
- understöd till energibesiktningar enligt landskapsregeringens villkor och utveckling av energisparavtal samt
- inköp av externa tjänster inom energiområdet.

Dispositionsplan:

4300	Inköp av tjänster	-20 000
4800	Övriga utgifter	
	- resor	-6 000
8205	Övrigt näringsliv	-14 000
	Anslagsbehov	**-40 000**

43.27.05. Utgifter för upprätthållande av elsäkerhet och övervakning av elmarknad

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-947,29	-6 000	-5 000

Föreslås ett anslag om 5.000 euro för att täcka utgifter för landskapsregeringens besiktningsverksamhet, utbildning, kostnader för publikationer, examensprov, registerhållning, kontroll av elmateriel o.dyl. Anslaget täcker även omkostnaderna för övervakning av den åländska elmarknaden.

Dispositionsplan:

4100	Material och förnödenheter	-2 000
4300	Inköp av tjänster	-2 000
4800	Övriga utgifter	-1 000
	Anslagsbehov	**-5 000**

43.27.40. Understöd för befrämjande av förnybar energi (R)

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-34 710,00	0	-1 320 000

Ett kraftvärmeverk med en bränsleeffekt om ca 10 - 11 MW för kombinerad produktion av elkraft och fjärrvärme är under planering. Kraftvärmeverkets eleffekt kommer att vara 1,7 - 2,0 MW och fjärrvärmeeffekten 7,7 - 8,5 MW. Avsikten är att den åländska skogsindustrin skall försörja kraftvärmeverket med bränsle. Behovet beräknas uppgå till ca 90.000 m^3/år vilket motsvarar ca 5.500 ton/år tung brännolja.

Grundmotiven för projektet är att minska användningen av fossilt bränsle för energiförsörjningen för fjärrvärmenätet i Mariehamn och delar av Jomala kommun samtidigt som det åländska skogsbruket och dess industrier ges ökade avsättningsmöjligheter för trädbränslen, som hittills inte kunna utnyttjas i full omfattning.

Sysselsättningseffekten om projektet förverkligas beräknas till ca 3,5 - 4,5 manår.

Landskapsregeringen föreslår att ett bidrag om 30 % beviljas för ett biobränslebaserat kraftvärmeverk utgående från den antagna investeringskostnaden om 4.400.000 euro, d.v.s. sammanlagt 1.320.000 euro. Världsmarknadspriserna på stålprodukter har under den senaste tiden stigit mycket kraftigt och det befaras att projektets kostnader kan komma att stiga mellan 15 och 25 % eller uppemot 5.500.000 euro. Landskapsregeringen avser ta ställning till eventuella ytterligare bidrag för projektet i samband med 2006 års budget.

Med hänvisning till ovanstående föreslås ett anslag om 1.320.000 euro för bidrag för kraftvärmeverksprojektet.

Dispositionsplan:

8305	Övrigt näringsliv	-1 320 000
	Anslagsbehov	**-1 320 000**

43.30. BRAND- OCH RÄDDNINGSVÄSENDET

	Bokslut 2003	Budget 2004 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2005
Inkomster	7 765	3 000	3 000
Konsumtionsutgifter	-65 908	-75 000	-75 000
Överföringsutgifter	-47 500	-80 000	-75 000
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-113 408	-155 000	-150 000
Anslag netto	-105 643	-152 000	-147 000

Verksamhetens övergripande målsättning är att skapa en god säkerhet i samhället för personer, egendom och miljö samt att säkra de grundläggande samhällsfunktionerna.

Denna målsättning strävar man till att uppnå genom verksamheter som omfattar följande områden

- brand- och räddningsväsendet där målsättningen är att skapa förutsättningar för en god förebyggande verksamhet mot olyckor och för ändamålsenliga resurser för räddningsväsendet
- explosionsfarliga ämnen där landskapsregeringen verkar som övervakande och tillståndsgivande myndighet
- transport av farliga ämnen där landskapsregeringen verkar som övervakande myndighet
- befolkningsskydd och beredskapsfrågor där landskapsregeringen tillsammans med länsstyrelsen har målsättningen att säkra samfällsfunktionerna samt att skapa god beredskap i samhället mot omfattande olyckshändelser och krislägen samt
- inkvarterings- och trakteringsverksamhet där landskapsregeringen verkar som övervaknings- och registreringsmyndighet.

Ett förslag till räddningslag har utarbetats år 2004 och målsättningen är att lagen skall träda i kraft under år 2005. I lagförslaget ingår stadganden som bl.a. strävar till bättre samordning av verksamheten och nytt sätt att beräkna landskapsandelarnas storlek.

Utöver den normala verksamheten kommer följande projekt att vara aktuella under året

- planering av samordningen av landskapsalarmcentralens och polisens alarmfunktioner och
- ikraftträdande av ny räddningslag och utarbetande av förordningar som baseras på lagen.

Inkomster

33.30.04. Inkomst från brand- och räddningsväsendet

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
7 765,25	3 000	3 000

Föreslås en inkomst om 3.000 euro.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	3 000
	Totalt	**3 000**

Utgifter

43.30.01. Verksamhetens utgifter (VR)

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-65 907,98	-75 000	-75 000

Föreslås ett anslag om 75.000 euro för

- att skapa ekonomiska och praktiska förutsättningar för utbildning, information, planering och övning för myndigheter och personal som deltar i räddningsverksamhet
- att upprätthålla organ som delegation och ledningsgrupp för brand- och räddningsväsendet med uppgift att följa med utvecklingen och ta initiativ till utveckling inom området samt att samordna räddningsväsendet
- att tillsammans med länsstyrelsen upprätthålla en organisation för befolkningsskyddet samt utföra och initiera förberedelser för förhållanden och händelser som avviker från de normala
- att utföra utredningar och utarbeta regelverk med syfte att förbättra säkerheten i samhället och effektiviteten hos räddningsmyndigheterna samt
- att genomföra anskaffningar av utrustning för räddningsverksamhet och säkerhet där särskilda motiv för detta finns.

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter	
	- övriga löner och arvoden	-4 000
4100	Material och förnödenheter	-2 000
4300	Inköp av tjänster	-62 000
4800	Övriga utgifter	-4 000
1125	Maskiner och inventarier	-3 000
	Anslagsbehov	**-75 000**

43.30.30. Landskapsandelar enligt landskapslagen om brand- och räddningsväsendet

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-47 500,00	-80 000	-75 000

Föreslås ett anslag om 75.000 euro, vilket avser landskapsandelar för förverkligande av för år 2005 utgivna fullmakter.

Målsättningen är att skapa goda förutsättningar för kommunerna att upprätthålla en god standard på sin räddningsmateriel vilket man avser att uppnå genom att ekonomiskt bidrag erläggs enligt förhandsprövning så som anges i 7 kap. LL om brand- och räddningsväsendet (37/1977). Härvid är den av landskapsstyrelsen

fastställda anskaffningsplanen för brandkårerna i landskapet Åland riktgivande.

Föreslås därtill att landskapsregeringen ges rätt att under år 2005 ge förhandsbesked om landskapsandelar för anskaffningar år 2006 till ett högsta belopp om 90.000 euro.

Dispositionsplan:

8309	Övriga kapitalöverföringar	-75 000
	Anslagsbehov	**-75 000**

43.32. LANDSKAPSALARMCENTRALEN

	Bokslut 2003	Budget 2004 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2005
Inkomster	15 450	18 000	18 000
Konsumtionsutgifter	-351 562	-360 000	-389 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-351 562	-360 000	-389 000
Anslag netto	-336 111	-342 000	-371 000

Övergripande målsättning för landskapsalarmcentralen är att ta emot inkommande nödanmälningar och alarmera ut erforderliga räddningsresurser eller förena dessa till andra myndigheters jourställe.

Landskapsalarmcentralen har som delmål
- att kunna hålla hög driftsäkerhet för datasystemet då larmmottagning alltmer kräver fungerande datasystem
- att alltid kunna hålla en bemanning med säker och kompetent personal under dygnets alla tider året runt och
- att anpassa jourrummet och dess utrustning så att arbetsmiljön lämpar sig för kontinuerlig bemanning dygnet runt.

För att uppnå delmålen planeras följande åtgärder
- alarmsystemet bör anpassas så att flera av varandra oberoende system finns i beredskap inför eventuella avbrott
- all tillfällig personal måste med jämna mellanrum upprätthålla sin kompetens och testas
- kontinuerlig utbildning och uppföljning av personalens kunskaper samt
- anpassning av båda svarsplatserna så att all verksamhet kan skötas från en och samma plats.

Landskapsalarmcentralen skall därtill i början av budgetåret förbereda samordningen med polisens verksamhet inför flyttningen till polishuset.

Inkomster

33.32.20. Verksamhetens inkomster

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
15 450,18	18 000	18 000

Landskapsalarmcentralens inkomster härrör sig från
- trygghetstelefoner
- servicealarm och
- alarmeringstjänster som inte berör brand- och räddningsväsendet.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	18 000
	Totalt	**18 000**

Utgifter

43.32.20. Verksamhetens utgifter (VR)

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-351 561,66	-360 000	-389 000

För landskapsalarmcentralens verksamhet föreslås ett anslag om 389.000 euro.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5.

I anslaget för tillfälliga tjänster ingår anslag för avlönande av vikarier.

	År 2003	År 2004	År 2005
Inrättade tjänster	7	7	7

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- inrättade tjänster	-297 949	
	- tillfälliga tjänster	-18 151	
	- övriga personalutgifter	-1 700	-317 800
4100	Material och förnödenheter		-1 000
4200	Hyror		-16 100
4300	Inköp av tjänster		-45 000
4800	Övriga utgifter		-2 000
1125	Maskiner och inventarier		-7 100
	Anslagsbehov		**-389 000**

43.40. FASTIGHETSFÖRVALTNING

	Bokslut 2003	Budget 2004 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2005
Inkomster	241 858	252 000	240 000
Konsumtionsutgifter	-851 799	-906 000	-1 023 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter	-643	-200 000	-200 000
Lån o övr. finansinv.	-57 040		
Summa utgifter	-909 482	-1 106 000	-1 223 000
Anslag netto	-667 624	-854 000	-983 000

Under år 2004 har landskapsregeringen genom en särskild sakkunnig arbetsgrupp utrett vilka fastigheter som kan avyttras såsom obehövliga eller som saknar särskilt landskapsintresse. Arbetet med utredningen har dock varit betydligt mer omfattande än beräknat och en sammanställning beräknas vara klar i början av år 2005.

Utgående från en mellanrapport från 31.3.2004 har landskapsregeringen gått in för att följande objekt kan avyttras

- en outbruten fritidshustomt i Bomarsund/ Prästö, Sund
- bostads- jämte uthus vid f.d. plantskolan vid Grelsby kungsgård, Grelsby,

Finström samt
- två personalbostäder, Jomalaby, Jomala.

Innan försäljning av bostäderna sker bör förutsättningarna för de befintliga hyresgästernas framtida boende klarläggas.

Ytterligare förslag om försäljning av fastigheter kan bli aktuella då arbetsgruppen lämnat sitt slutbetänkande.

Landskapsregeringen återkommer till lagtinget med konkretiserade förslag när preliminära överenskommelser angående avyttring har uppgjorts.

Under kapitlet upptas anslag för den direkta förvaltningen av Självstyrelsegården, Ålands museum, Eriksonska gården, Eckerö post- och tullhus, landskapets bostadshus vid Grindmattesvägen, huvudbyggnaden vid Grelsby kungsgård samt skolbyggnaderna för Ålands hantverksskola vid Tosarby samt Stora och Lilla Båtskär. Därtill har förvaltningen av de under försäljning varande fastigheterna f.d. Hälsocentralen vid Norragatan i Mariehamn och Ålands husmodersskola beaktats under kapitlet.

Dessutom har landskapet under år 2004, i enlighet med självstyrelselagen, av finska staten, övertagit före detta lotsstationen på Kökar, vilken inte längre behövs för egentlig statsförvaltning. Även förvaltningen av denna fastighet ingår under detta kapitel.

Beträffande försäljning av hälsocentralen se moment 34.10.74.

I verksamheten ingår även fastighetsskötseln av Ålands Turisthotell, vilken debiteras det förvaltande fastighetsbolaget. Därtill ingår även kostnader för vissa förvaltningsuppgifter av fastigheter som genom avtal sköts av byggnadsbyrån. Dessa kostnader debiteras respektive enhet.

Drift- och underhåll av Eckerö allhall sköts av det privata driftsbolag som hyr anläggningen. Till den del landskapsregeringen, som fastighetsägare, ansvarar för förvaltningen ingår anslag för denna under detta kapitel.

I enlighet med budgeten för år 2004 har landskapsregeringen överlåtit fastigheten Tullkammarplan RNr 7:0, Degerby, Föglö, till Föglö kommun.

Byggnadsbyrån erbjuder numera olika drift- och underhållstjänster till landskapets olika fastighetsförvaltare, som komplement till enhetens egen förvaltning. Byrån debiterar härvid för sina tjänster. Denna lösning möjliggör att även mindre enheter kan ha en välfungerande fastighetsförvaltning. Byggnadsbyråns personella resurser är begränsade, och byrån anlitar därför även externa företag för drift och underhåll av fastigheterna.

Under år 2005 planeras en fortsatt genomgång av landskapets fastigheter och förvaltningen av dessa i avsikt att vid behov kunna utveckla byggnadernas drift, underhåll och användning.

Inkomster

33.40.01. Verksamhetens inkomster

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
241 857,61	250 000	240 000

Uppskattade inkomster enligt följande:

Byggnadsbyråns byggnadsverksamhet	50.000 euro
Inkomster för fastighetsförvaltning och projektledning	40.000 euro
Hyresinkomster från Självstyrelsegården	10.000 euro
Hyra för befolkningsskyddet	20.000 euro
Inkomster för sålda tjänster (turisthotellet)	96.000 euro
Inkomster från hyresbostäderna vid Grindmattesvägen	14.000 euro
Hyresinkomster från Eckerö post- och tullhus	10.000 euro
	240.000 euro

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	186 000
3300	Hyresinkomster och ersättningar	54 000
	Totalt	**240 000**

33.40.88. Överlåtelse av fastigheter

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
	2 000	0

Under momentet föreslås inga inkomster för sålda fastigheter. Se moment 34.10.74.

Utgifter

43.40.01. Verksamhetens utgifter (VR)

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-851 798,81	-906 000	-990 000
(t.a. -110 217,00)	(t.a. -60 000)	

Föreslås ett anslag om 990.000 euro för drift och underhåll av de i kapitelmotiveringen nämnda fastigheterna.

I anslaget ingår även kostnader för smärre åtgärder i upphyrda utrymmen vilka inte bekostas av hyresvärden.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5.

Föreslås att tjänsten som gårdskarl indras.

Därtill föreslås under anslaget för personal i arbetsavtalsförhållande anslag för avlönande av en gårdskarl på deltid vid Eckerö post- och tullhus.

Föreslås vidare att deltidstjänsten som verksamhetsledare för Eckerö post- och tullhus fortsättningsvis upprätthålles under år 2005.

		År 2003	År 2004	År 2005
Inrättade tjänster		2	2	1
Personal i arbetsavtalsförhållande		16	14	15

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- inrättade tjänster	-51 936	
	- personal i arbetsavtalsförhållande	-466 564	-518 500
4100	Material och förnödenheter		
	- rengöringsmedel och -förnödenheter	-15 000	
	- värme, el och vatten	-192 000	
	- övrigt	-20 600	-227 600
4200	Hyror		-22 000
4300	Inköp av tjänster		
	- reparations- och underhållstjänster	-100 000	
	- teletjänster	-3 000	
	- avfallstjänster	-17 000	
	- övrigt	-21 900	-141 900
4800	Övriga utgifter		
	- resor	-3 500	
	- fastighetsskatt	-36 300	
	- övrigt	-10 200	-50 000
1125	Maskiner och inventarier		-30 000
	Anslagsbehov		**-990 000**

43.40.20. Projektering och utredning för byggnadsinvesteringar (R)

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
0,00	0	-33 000

För projektering och utredningar av byggnadsinvesteringar föreslås ett anslag om 33.000 euro.

Dispositionsplan:

4300	Inköp av tjänster	-33 000
	Anslagsbehov	**-33 000**

43.40.74. Om- och tillbyggnad av självstyrelsegården (R)

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
0,00	0	

Landskapsregeringen konstaterar att en utbyggnad av självstyrelsegården inte är aktuellt varför utrymmesproblematiken löses genom utlokalisering till andra, mestadels hyrda lokaliteter. En del renoveringsåtgärder som varit tänkta att genomföras samtidigt som tillbyggnaden bör dock genomföras inom de närmaste åren. Mest angeläget är förnyande av ventilationssystemet vilket närmare planeras under året.

Med beaktande av detta föreslås momentet tillsvidare utgå.

43.40.75. Ombyggnader och grundförbättringar (R)

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-642,93	-200 000	-200 000

Anslaget avser renoveringar, ombyggnader och anskaffningar av utrustning till de i kapitelmotiveringen angivna fastigheterna. Därtill ingår även kostnader för oförutsedda reparationer av landskapets fastigheter.

Under året planeras bl.a. följande åtgärder och anskaffningar
- utbyte av klimatanläggningen i landskapsarkivet (ca 30.000 euro)
- installation av varvtalsreglering på ventilationen samt viss ombyggnad av ventilationsystem vid museibyggnaden (ca 25.000 euro)
- utbyte av takljuskupoler på lagtingshuset och museibyggnaden (ca 10.000 euro)
- utbyte av datakabel i lagtingsbyggnaden (ca 5.000 euro)
- utbyte av belysningsstyrning i lagtingssalen (ca 5.000 euro)
- utbyte av markisdukar på Självstyrelsegården (ca 15.000 euro)
- utbyte av heltäckningsmattor i lagtingshuset (ca 10.000 euro)
- renoveringsåtgärder på vattentaket vid museibyggnaden (ca 10.000 euro)
- reparations- och renoveringsåtgärder av byggnaderna på Lilla Båtskär (ca 10.000 euro)
- reparationsåtgärder av lotsstugan på Stora Båtskär (ca 5.000 euro)
- komplettering och förnyande av maskiner och utrustning (ca 10.000 euro)
- kompletterande anskaffningar och åtgärder vid Eckerö allhall (ca 5.000 euro)
- förnyelse av vissa planteringar vid Självstyrelsegården samt flyttning av gång- och cykelbana med anledning av en utbyggnad av antalet bilparkeringsplatser på tomten (ca 15.000 euro)
- diverse ombyggnadsåtgärder i berörda fastigheter (ca 10.000 euro)
- förstudie av ventilationsrenovering i självstyrelsegården (10.000 euro) samt
- oförutsedda reparationer av landskapets fastigheter (ca 25.000 euro).

Dispositionsplan:

1122	Byggnader	-180 000
1125	Maskiner och inventarier	-20 000
	Anslagsbehov	**-200 000**

43.60. ÅLANDS POLISMYNDIGHET

	Bokslut 2003	Budget 2004 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2005
Inkomster	405 564	317 000	397 000
Konsumtionsutgifter	-4 222 048	-4 288 000	-4 490 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter	-6 995		-850 000
Summa utgifter	-4 229 043	-4 288 000	-5 340 000
Anslag netto	-3 823 479	-3 971 000	-4 943 000

Polisverksamheten i landskapet bedrivs i enlighet med bestämmelserna i landskapslagen och landskapsförordningen om Ålands polismyndighet (26/2000 och 34/2000), samt enligt ett av landskapsregeringen fastställt reglemente för polismyndigheten. Polismyndighetens verksamhet är uppdelad på en ordnings-, en brottmåls- och en kansliavdelning.

Allmänna mål
Det allmänna målet för polisverksamheten är att trygga den lagstadgade rätts- och samhällsordningen, att upprätthålla allmän ordning och säkerhet, minska

brottsligheten och öka tryggheten i samhället samt ge en god service till allmänheten.

Ålands centrala läge mellan Sverige och Finland ställer särskilda krav på samverkan med angränsande regioner. Direkttrafiken med Estland, samt utökad kryssningstrafik till Estland och Lettland innebär nya utmaningar inte minst för polisen. Färjanlöpen även nattetid ställer krav på ökad bemanning. Då Estland till en början inte tillämpar Schengenavtalet krävs passkontroll. Brottsligheten är allt mera rörlig mellan olika länder och regioner. Denna brottslighet bör förebyggas genom god kontroll i hamnarna. Den förändrade hotbilden bör mötas med effektivt samarbete särskilt mellan polis, tull och gränsbevakning. På det lokala planet fortsätter polisen att samverka med olika myndigheter, särskilt de sociala myndigheterna samt skolmyndigheterna.

Inriktningsmål för år 2005
För allmän ordning och säkerhet är målsättningarna att
- upprätthålla en hög alarmberedskap
- utryckningstiderna minimeras särskilt gällande brotts- och olyckstillfällen mot person och egendom samt
- genom synlig övervakning på allmänna platser förebygga brott och ordningsstörningar, samt öka allmänhetens trygghetskänsla.

För trafikövervakning är målsättningarna att
- minimera antalet trafikolyckor, särskilt svåra trafikolyckor med personskador eller dödlig utgång
- övervakningen inriktas mot farligt beteende i trafiken såsom farliga omkörningar, hastighetsöverträdelser på särskilt angelägna platser och underlåtenhet att visa hänsyn för den lätta trafiken, särskilt respekt för fotgängare vid övergångsställe
- intensifiera övervakningen av uppsåtligt farligt beteende i trafiken, särskilt höga hastighetsöverträdelser eller medveten hänsynslös framfart samt
- övervakningen av trafikfylleri kommer att fortsätta minst på nuvarande nivå. Den svåra drogsituationen kräver särskilda insatser mot körning under påverkan av narkotika eller andra droger, vilket underlättas av ny lagstiftning.

För brottsbekämpningen är målsättningarna att
- genom en effektiviserad utredningsverksamhet öka risken att lagföras så att detta sänker benägenheten att begå brott
- utredningstiderna skall vara korta, särskilt när det gäller unga förbrytare. Målet är att minska antalet ungdomar som involveras i kriminalitet samt att tidigt kartlägga ungdomar i riskzonen
- prioritera utredningar av våldsbrott, särskilt när det gäller våld mot kvinnor och barn. Målet är att öka kvinnors och barns benägenhet att anmäla brott i enlighet med målsättningarna inom ramen för Kvinnofridsprojektet
- polismyndigheten bör utveckla kapaciteten att utreda miljö- och databrott för att möta utvecklingen på dessa områden
- utveckla kriminalteknikarbetet genom att förbättra verksamhetsförutsättningarna så att bl.a. flere s.k. vardagsbrott kan klaras upp bl.a. med hjälp av DNA-teknik och
- att fortsätta satsningen på att uppdaga och utreda narkotikabrott. Målet skall vara ett narkotikafritt Åland och att hela samhället engageras i drogproblematiken. Detta arbete förutsätter ett nära samarbete särskilt med tullen och sjöbevakningen.

För förebyggande verksamhet är målsättningarna att
- all polisverksamhet syftar till att förebygga brott. Synlig övervakning, hög grad av uppklarade brott samt god samverkan mellan tillståndsgivningen,

särskilt beviljande av skjutvapentillstånd, och den egentliga polisverksamheten skall minska brottsligheten eller åtminstone motverka ökningen och
- att öka allmänhetens insikt om betydelsen av egna insatser för att skydda sig mot brott kommer skyddsrådgivning att bedrivas, t.ex. upplysning om åtgärder för att förbättra inbrottsskyddet.

För serviceverksamheten är målsättningarna att
- polisen skall ge allmänheten god service genom hög tillgänglighet samt genom snabb och korrekt handläggning av tillståndsärenden och
- att öka användningen av Internet för att ge allmänheten service, bl.a. skapas möjligheter att ansöka om tillstånd eller göra brottsanmälningar över Internet.

Landskapsregeringen har konstaterat att polisverksamheten i skärgården inte till alla delar fungerar helt tillfredsställande bl.a. till följd av svårigheter att upprätthålla tillräckligt lockande och ändamålsenliga tjänstearrangemang. Under budgetåret har därför polismyndigheten i uppdrag att utreda möjliga altenativa lösningar för hur polisverksamheten, inkluderande utryckningarna, kan organiseras ändamålsenligt för skärgården.

Under året bör därtill kostnaderna för anskaffande och drift av trafikövervakningskameror utredas.

Inkomster

33.60.20. <u>Verksamhetens inkomster</u>

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
405 563,74	317 000	397 000

Inkomsterna har beräknats enligt följande:

Inkomst av polis lämnad handräckning	3.500 euro
Inkomst av hittegodsförsäljning	5.000 euro
Hyresinkomster	3.000 euro
Sjukförsäkringsersättningar	25.000 euro
Diverse inkomster	5.500 euro
Inkomster av kansliexpeditioner	
- enligt landskapslagstiftning	55.000 euro
- enligt rikslagstiftning	120.000 euro
Ersättning från polisskolan	180.000 euro
Totalt	397.000 euro

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	178 500
3300	Hyresinkomster och ersättningar	3 000
3900	Övriga inkomster	190 500
4000	Personalutgifter (minskning)	25 000
	Totalt	**397 000**

43.60.20. Verksamhetens utgifter (VR)

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-4 222 048,10	-4 288 000	-4 490 000
(t.a. -9 395,00)	(t.a. -80 000)	

Under momentet föreslås ett anslag om 4.490.000 euro.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5.

	År 2003	År 2004	År 2005
Inrättade tjänster	80	80	80
Personal i arbetsavtalsförhållande	5	5	5

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- inrättade tjänster	-3 876 321	
	- tillfälliga tjänster	-100 600	
	- personal i arbetsavtalsförhållande	-101 979	
	- övriga personalutgifter	-8 500	-4 087 400
4100	Material och förnödenheter		-112 500
4200	Hyror		-24 000
4300	Inköp av tjänster		-140 000
4800	Övriga utgifter		
	- resor	-40 000	
	- representation	-2 500	
	- övrigt	-3 600	-46 100
1125	Maskiner och inventarier		-80 000
	Anslagsbehov		**-4 490 000**

43.60.74. Om- och tillbyggnad av polishuset (R)

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-6 994,50	0	-850 000

Efter att även andra alternativa lösningar på utrymmesfrågan för polisens och alarmcentralens utrymmesbehov har utretts har landskapsregeringen konstaterat att den tidigare planerade utbyggnaden av polishuset kompletterad med vissa upphyrda utrymmen är den mest ändamålsenliga och ekonomiskt fördelaktiga.

Detaljprojekteringen av utbyggnaden av polishuset beräknas vara klar i mitten av år 2005 varefter byggnadsarbetet kan igångsättas. En förutsättning för projekteringen är dock att erforderlig stadsplaneändring har erhållits samt att villkoren för tilläggsutrymmena klarlagts.

För genomförande av projektet föreslås ett delanslag om 850.000 euro utöver det tidigare planeringsanslaget om 250.000 euro. Totalkostnaden antas fortsättningsvis uppgå till ca 1,9 miljoner euro.

Dispositionsplan:

1122	Byggnader	-850 000
	Anslagsbehov	**-850 000**

43.70. MOTORFORDONSBYRÅN

	Bokslut 2003	Budget 2004 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2005
Inkomster	736 450	695 000	703 000
Konsumtionsutgifter	-560 966	-636 000	-650 000
Överföringsutgifter	-28 643	-23 000	0
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-589 609	-659 000	-650 000
Anslag netto	146 841	36 000	53 000

Det övergripande målet är att tillhandahålla i LL om Motorfordonsbyrån (9/1975) angivna och av landskapsregeringen ålagda tjänster till rimlig kostnad och på god servicenivå med hög kompetens och öppenhet. För att uppnå detta strävar Motorfordonsbyrån till ett effektivare utnyttjande av informationsteknologin och att hålla väntetiderna för förarexamen och besiktning under en vecka.

Målet för året är en fortsatt långsiktig planering av verksamheten, personalutveckling för att befrämja en fortsatt god effektivitet.

Några mätetal som i viss mån beskriver utvecklingen, har beräknats, respektive uppskattats enligt följande:

	2002	2003	2004	2005
Årlig kontrollbesiktning	14.829	15.209	14.800	15.500
Avgastest	9.989	10.579	9.900	11.000
Förarexamen	533	590	520	750
Mopedförarbevis	205	244	230	0
Fordonsregistret, antal fordon	27.610	28.690	27.600	29.000
Nybilsregistrering	551	712	550	650
Ändringar i fordonsregister	8.069	9.013	8.000	9.000
Nyregistreringar och ändringar i båtregister	1.438	530	500	500
Nya körkort och ändringar	2.049	2.237	2.000	2.200
Trafikbrott som registrerats	1.066	448	900	500

Från och med 1.6.2004 ingår mopedbevisen i förarexamen.

Inkomster

33.70.20. Verksamhetens inkomster

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
707 807,10	655 000	700 000
	tb 17 000	

Under momentet föreslås en inkomst om 700.000 euro.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	
	- avgifter	97 000
	- registerbrickor	88 000
	- besiktningsavgifter	480 000
	- förarexamensavgifter	35 000
	Totalt	**700 000**

33.70.60. Skrotningsavgifter

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
28 642,95	23 000	3 000

Med beaktande av landskapsstyrelsens framställning nr 14/2003-2004 angående ändrad lagstiftning om producentansvar för skrotfordon m.m. föreslås att skrotningsavgift inte uppbärs för de fordon som omfattas av producentansvar.

Föreslås vidare att skrotningsavgift fortsättningsvis uppbärs för de fordonstyper för vilka producentansvar inte gäller. Se även moment 43.70.60 och moment 45.56.67.

Med beaktande av ovanstående föreslås en inkomst om 3.000 euro.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	3 000
	Totalt	**3 000**

Utgifter

43.70.20. Verksamhetens utgifter (VR)

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-560 966,22	-619 000	-650 000
	tb -17 000	

(t.a. -42 155,21)

Under momentet föreslås ett anslag om 650.000 euro.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5.

Därtill ingår i anslaget för tillfälliga tjänster samt i anslaget för personal i arbetsavtalsförhållande anslag för avlönande av semestervikarier.

	År 2003	År 2004	År 2005
Inrättade tjänster	9	9	9
Tillfälliga tjänster	1	1	1
Personal i arbetsavtalsförhållande	1	1	1

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- inrättade tjänster	-375 380	
	- tillfälliga tjänster	-36 503	
	- personal i arbetsavtalsförhållande	-33 617	-445 500
4100	Material och förnödenheter		-30 000
4300	Inköp av tjänster		
	- reparations- och underhållstjänster för byggnader	-13 000	
	- reparations- och underhållstjänster för inventarier	-8 000	
	- tryckningstjänster	-79 000	
	- experttjänster	-27 000	
	- övrigt	-14 000	-141 000
4800	Övriga utgifter		
	- resor	-6 000	

	- övrigt	-6 500	-12 500
1125	Maskiner och inventarier		-21 000
	Anslagsbehov		**-650 000**

43.70.60. Överföring till skrotbilsfond (F)

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-28 642,95	-23 000	

Momentet utgår. Med beaktande av landskapsstyrelsens framställning nr 14/2003-2004 angående ändrad lagstiftning om producentansvar för skrotfordon m.m. föreslås att skrotbilsfonden upplöses och att fondens medel upptas som inkomst i budgeten. Se moment 35.56.67.

Se även moment 45.56.67.

43.80. POSTEN PÅ ÅLAND

	Bokslut 2003	Budget 2004 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2005
Inkomster	666 000	3 000 000	1 000 000
Konsumtionsutgifter Överföringsutgifter Investeringsutgifter			
Summa utgifter	0	0	0
Anslag netto	666 000	3 000 000	1 000 000

Verksamhet

Målet för Postens verksamhet är att se till att postverksamheten utvecklas ändamålsenligt och att utbudet av tjänster motsvarar kundernas och hela samhällets behov. Produkterna och tjänsterna skall prissättas enligt företagsekonomiska principer och så, att överskott från verksamheten kommer kunderna och verksamheten tillgodo. Posten på Åland bekostar sålunda själv den olönsamma samhällsomfattande postservicen i glesbygden utan att detta särskilt beaktas vid kalkyleringen av avkastningskravet.

Den grundläggande, samhällsomfattande postservicen som skall finnas allmänt tillgänglig i hela landskapet består av adresserade brevförsändelser upp till två kilo och postpaket upp till tio kilo, transport och utdelning av ankommande utrikesförsändelser upp till trettio kilo samt tjänster som gäller rekommenderade och adresserade försändelser.

Av de 1 klass brev, som inlämnats till postbefordran inom utsatt tid, skall 98 % nå adressaten följande arbetsdag och resten under därpå följande arbetsdag. Uppnått resultat år 2003 var 98,9 procent.

Tidningarna i normal postutdelning dagtid måndag - fredag skall nå adressaten inom den tid utgivaren beställt.

I varje kommun skall det finnas minst en fast postserviceenhet.

Investeringar och lån

Postens största investeringsobjekt under finansåret är tillbyggnad av postterminalen i Sviby samt anskaffande av fordon och postal utrustning.

Totalt får Postens investeringar uppgå till högst 3,0 miljoner euro under år 2005.

Postens resultat och inbetalning till budgeten
Resultatmålet för Posten år 2005 är en vinst på 1.350.000 euro enligt nedanstående uppställning.

KALKYLERAD RESULTATRÄKNING 1.1.2005 - 31.12.2005

Omsättning	20.622.000
Övriga rörelseintäkter	10.000
Material och tjänster	
Inköp	700.000
Köpta tjänster	975.000
Personalkostnader	
Löner och arvoden	5.871.000
Lönebikostnader	1.453.000
Avskrivningar	984.000
Övriga rörelsekostnader	9.306.000
Rörelsevinst	**1.343.000**
Finansiella intäkter och kostnader	7.000
Räkenskapsperiodens vinst	**1.350.000**

Posten erlägger till landskapets pensionsfond en pensionspremie om 19 % av avlöningsutgifterna.

Postens grundkapital uppgår till 5.281.100,89 euro.

I samband med budgetbehandlingen för år 2004 konstaterade finansutskottet att den överenskommelse som ingåtts om dimensioneringen av avkastningen från Posten var oändamålsenlig, att nya hållbara principer borde utarbetas och att lagstiftningen borde ändras. Landskapsregeringen har såsom framgick av meddelandet om budgetramarna för avsikt att utarbeta dessa förslag så att det kan införas fr.o.m. år 2006. Landskapsregeringen anser det i sammanhanget väsentligt att beslutet om inbetalningen till budgeten fattas på så god grund som möjligt och utreder därför ett system enligt vilket budgetering av inbetalningen till budgeten skulle ske på basis av prognosen för det år som pågår då budgetförslaget lämnas.

Med beaktande av kapitalstrukturen i Posten och presenterade prognoser föreslås att inbetalningen i budgeten för år 2005 som tidigare aviserats dimensioneras till 1.000.000 euro. Avkastningen beräknad med enbart grundkapitalet som grund enligt 5 § LL om Posten på Åland uppgår därmed till 18,9 %.

Inkomster

33.80.23. Posten på Åland

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
666 000,00	3 000 000	1 000 000
	tb 0	

Med hänvisning till 8 § finansförvaltningslagen (43/1971) föreslås att det belopp om 1.000.000 euro som överförs från Posten på Åland får gottskrivas netto på momentet. Se kapitelmotiveringen.

Specifikation:

5000	Finansiella inkomster	1 000 000
	Totalt	**1 000 000**

43.95. ENLIGT FÖRVALTNINGSOMRÅDE ICKE FÖRDELADE POSTER

	Bokslut 2003	Budget 2004 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2005
Inkomster	55 708	59 000	70 000
Konsumtionsutgifter Överföringsutgifter Investeringsutgifter	-315 828	-348 000	-400 000
Summa utgifter	-315 828	-348 000	-400 000
Anslag netto	-260 120	-289 000	-330 000

De övergripande målen är att tillgodose personalens behov av kompetensutveckling, företagshälsovårdstjänster och intern information samt att verka för en god arbetsplatsdemokrati och en utveckling av arbetarskyddets funktion i avsikt att skapa en god arbetsmiljö inom förvaltningen så att personalen kan garanteras en god arbetslivskvalité.

Utbildning i första hjälp genomförs och en ökad budgetering föreslås gällande förebyggande hälso- och friskvård.

Målsättningen med personalutbildningen är att utifrån förvaltningens och personalens behov öka och stärka personalens allmänna kompetens och optimera arbetsförutsättningarna, genom internt och externt arrangerade kurser, seminarier, föreläsningar och studiebesök. Målsättningen med datautbildningen är att tillgodose behovet av datakunskaper som det dagliga arbetet kräver både på grund- och fortsättningsnivå. Ledarskapsutbildningen skall stimulera till och resultera i ett aktivt och gott ledarskap på olika nivåer.

Målsättningen med företagshälsovården är dels att vidta åtgärder och förbättringar för att förebygga arbetsrelaterade sjukdomar och att upprätthålla och förbättra de anställdas arbets- och funktionsförmåga dels att förbättra arbetsmiljön och därmed arbetslivskvalitén hos de anställda.

Målsättningen för friskvårds- och personalaktivitetsanslaget är att aktivt stimulera personalen till olika friskvårds- och motionsaktiviteter för att uppnå positiva hälsoeffekter och ett ökat välbefinnande.

Inkomster

33.95.06. Ersättningar från Folkpensionsanstalten för företagshälsovården

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
55 708,45	59 000	70 000

Under momentet upptas gottskrivna ersättningar från Folkpensionsanstalten för skäliga kostnader för företagshälsovård samt eventuella inkomster för kursavgifter.

Specifikation:

4300	Inköp av tjänster (minskning)	70 000
	Totalt	**70 000**

Utgifter

43.95.05. Utgifter för hyreslokaliteter

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-119 623,66	-124 000	-130 000

Anslaget avser kostnader för hyres- och driftsutgifter såsom städning, el, m.m. för de allmänna kontors- och förrådsutrymmen vid Strandgatan 7 och 14, Ekonomiegatan 1, Parkgatan 6 och Storagatan 9 samt för studieserviceenheten vid Ålandsvägen 31 som landskapsregeringen hyrt för förvaltningens behov. I anslaget ingår även kostnader för riksdagsmannens kontor på Åland.

Föreslås, med hänvisning till 8 § finansförvaltningslagen (43/1971), att hyresinkomsterna från Skärgårdssamarbetet inkl. Interregkansliet samt Östersjöfonden fortsättningsvis kan gottskrivas momentet.

	År 2003	År 2004	År 2005
Personal i arbetsavtalsförhållande	1	1	1

Dispositionsplan:

4100	Material och förnödenheter	-1 500
4200	Hyror	-130 800
4300	Inköp av tjänster	-20 000
4800	Övriga utgifter	-4 700
3300	Hyresinkomster och ersättningar	27 000
	Anslagsbehov	**-130 000**

43.95.06. Utbildning, företagshälsovård, arbetarskydd och personalaktiviteter (VR)

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-196 204,69	-206 000	-270 000
	tb -18 000	

(t.a. -15 286,99)

Under momentet föreslås ett anslag om 270.000 euro. Av anslaget har 167.000 euro beräknats för lagstadgad företagshälsovård (Lag om företagshälsovård FFS 1383/2001) och sjukvård på allmänläkarnivå, samt kostnader för arbetsglasögon för bildskärmsarbete, subventionerad massage, första hjälp material, utbildning och mediciner.

Av anslaget har 40.000 euro beaktats för personalvård vid beslut om verksamhetsminskningar och indragningar av tjänster som fattas utgående från föreliggande budgetförslag. Kostnaderna innefattar bl.a. handledning individuellt och i grupp för personal och handledning för ansvariga tjänstemän. Anslaget kan även användas för kompetenskompletterande utbildning i avsikt att underlätta förflyttning inom landskapsförvaltningen och förbättra personalens möjligheter på arbetsmarknader vid aktivt arbetssökande. Se även allmänna motiveringen.

För personalutbildning har beräknats 31.000 euro. Personalutbildningen genomförs enligt särskilt fastställd utbildningsplan. Under år 2005 prioriteras utbildning i avsikt att utveckla ledarskapet på olika nivåer inom förvaltningen samt datautbildning. Anslaget kan även användas för utbildning och studiebesök för arbetarskyddskommissionernas medlemmar (Arbetarskyddslag FFS 738/2002).

För friskvård och personalaktiviteter samt för den traditionella julfesten har 32.000 euro beaktats.

Dispositionsplan:

4100	Material och förnödenheter	-1 000
4300	Inköp av tjänster	-265 000
4800	Övriga utgifter	
	- resor	-4 000
	Anslagsbehov	**-270 000**

34./44. FINANSAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

	Bokslut 2003	Budget 2004 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2005	Förändring 2004-2005	Förändring 2003-2005
Summa inkomster	15 385 919	15 858 000	22 648 000	42,8%	47,2%
Utgifter enligt momentart					
Konsumtionsutgifter	-16 111 388	-17 488 000	-18 913 000	8,1%	17,4%
Överföringsutgifter	-8 295 080	-13 517 000	-9 169 000	-32,2%	10,5%
Realinvesteringsutgifter	-91 509	-1 550 000	-3 750 000	141,9%	3997,9%
Lån och övriga finansinvesteringar	-165 000	-2 500 000	-3 630 000	-100,0%	-100,0%
Summa utgifter	-24 662 978	-35 055 000	-35 462 000	1,2%	43,8%
Anslag netto	-9 277 058	-19 197 000	-12 814 000	-33,2%	38,1%

	Bokslut 2003	Budget 2004 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2005	Förändring 2004-2005	Förändring 2003-2005
Utgifter per uppgiftsområde					
Allmän förvaltning	-1 592 293	-1 835 000	-1 870 000	1,9%	17,4%
Allmänna stöd till kommunerna	-6 721 158	-4 638 000	-4 720 000	1,8%	-29,8%
Särskilda understöd, lån och investeringar	-1 180 921	-11 080 000	-6 130 000	-44,7%	419,1%
Penningautomatmedel	-558 000	-1 699 000	-5 549 000	226,6%	894,4%
Pensioner och pensionsavgifter	-13 807 917	-14 595 000	-15 945 000	9,2%	15,5%
Enligt förvaltningsområde icke fördelade poster	-802 689	-1 208 000	-1 248 000	3,3%	55,5%
Summa	-24 662 978	-35 055 000	-35 462 000	1,2%	43,8%

44.01. ALLMÄN FÖRVALTNING

	Bokslut 2003	Budget 2004 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2005
Inkomster			
Konsumtionsutgifter	-1 592 293	-1 835 000	-1 870 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-1 592 293	-1 835 000	-1 870 000
Anslag netto	-1 592 293	-1 835 000	-1 870 000

Finansavdelningens huvudsakliga verksamhetsområde är enligt LL om Ålands [landskapsstyrelses] allmänna förvaltning (70/1998), landskapets ekonomi och den ekonomiska utvecklingen i landskapet.

Finansavdelningens övergripande målsättning är därför att främja en sund och öppen användning av landskapets medel samt att verka för en god ekonomisk utveckling i landskapet.

Avdelningen har till uppgift
- att uppgöra och sammanställa beslutsunderlag om tilldelning av resurser för och finansiering av landskapets olika verksamhetsområden
- att följa de ekonomiska relationerna mellan landskapet och staten
- att följa de ekonomiska relationerna mellan landskapet och kommunerna
- att sköta landskapets kassahantering, bokföring och bokslut vari ingår övervakning av underredovisare

- att handha löne- och pensionsutbetalningar
- att handlägga pensionsärenden för de personer som tillhör landskapets pensionssystem
- att handlägga ärenden angående kollektiva avtal och tolkningen av dessa, de landskapsanställdas rättsliga ställning samt tjänsteregleringar
- att administrera av landskapet utgivna lån
- att förvara och bevaka ingångna avtal och erhållna säkerheter
- att samordna förvaltningens IKT-utveckling, -drift och -kommunikation
- att samordna landskapets allmänna IKT-utveckling
- att handha kassahantering och bokföring för vissa separata organisationer såsom pensionsfonden, Nordens Institut och Skärgårdssamarbetet
- att utföra de arbetsuppgifter som ankommer på landskapsregeringen i egenskap av fondförvaltare för Interreg III A - Skärgården
- att bereda EU-ärenden inom avdelningens rättsområden
- att delta i implementeringen av skatteundantaget och
- att handha beredningen av övriga skattefrågor.

Några mätetal som i viss mån beskriver utvecklingen har beräknats respektive uppskattats enligt följande:

	2002	2003	2004	2005
Bokförda dokument	67.835	64.245	69.000	69.000
Lön-, pensions- och arvodestagare	6.582	6.574	6.700	6.700
Utestående lån	1.808	1.586	1.550	1.450
Räntestödslån	957	977	1.050	1.050
Dataarbetsplatser (Självstyrelsegården)	202	214	215	215

Påpekas kan att ett bokfört dokument kan innehålla en mängd in- respektive utbetalningar. Antalet löntagare är mätt genom antalet utgivna skatteinnehållningsbevis varvid samma person kan vara såväl lön- som arvodestagare.

Målsättningar för år 2005
- att utveckla formerna för och rutinerna vid utarbetande av budgetramar och planer för därpå följande år
- att se över och utarbeta förslag till ny finansförvaltningslag, vilket arbete under flera år fått stå tillbaka till följd av andra arbetsuppgifter
- att fortsätta arbetet med att se över transfereringarna till kommunala sektorn
- att utarbeta förslag till personalbokslut samt hur detta, bokslutet och landskapsregeringens berättelse skall formas som årliga redovisningar av det gångna verksamhetsåret
- att genom minst 4 informations- och utbildningstillfällen öka personalens medvetenhet och kunskap om datasäkerhetsfrågor
- att utreda och utvärdera hur digitala signaturer kan utnyttjas i landskapsregeringens verksamhet
- att ytterligare öka driftsäkerhet och tillgänglighet hos landskapsregeringens centrala IT-system genom anskaffning av redundant utrustning samt förbereda för att placera den centrala datorutrustningen i skyddade utrymmen
- att tillsammans med representanter för kommunerna arbeta för ett gemensamt nyttjande av IT-resurser och kompetens
- att till finansavdelningen inlämnade utanordningar och godkända fakturor skall vara behandlade och utbetalda inom en vecka
- att erlägga alla utbetalningar/ersättningar senast på förfallodagen
- att inlämnat faktureringsunderlag skall vara fakturerat inom två veckor
- att införa ett system för elektronisk dokumenthantering inom förvaltningen så långt att distributionen och hanteringen av inkommande fakturor under hös-

ten 2005 sköts digitalt. Detta innebär att nya rutiner skall införas beträffande fakturahanteringen
- att slutföra och utvärdera försöket med nya grunder för lönesättning som genomförs vid några enheter inom ÅHS och därefter ta ställning till hur erfarenheterna kan appliceras på myndigheten totalt sett och allmänt i landskapet samt
- att utreda vilka konsekvenser den stora reformen av pensionslagstiftningen som träder i kraft 1.1.2005 har på arbetsförutsättningarna och den pensionsservice som kan tillhandahållas bl.a. på basis av ett avtal med statskontoret.

Utgifter

44.01.01. Verksamhetens utgifter (VR)

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-1 459 567,56	-1 595 000	-1 625 000
(t.a. -73 340,00)		(t.a. -46 000)

Under momentet föreslås, med beaktande av tidigare års anslag, ett nettoanslag om 1.625.000 euro.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5.

Föreslås att tjänsten som löneadministratör ombildas till biträdande förhandlare (lkl A23) fr.o.m. 1.3.2005 då arbetsuppgifterna förändras.

Föreslås att pensionsfonden fortsättningsvis debiteras för de lönekostnader som vållas av registerföringen av värdepappersportföljerna. Med hänvisning till 8 § finansförvaltningslagen (43/1971) föreslås att momentet gottskrives med dessa inkomster.

I anslaget för inköp av tjänster har bl.a. beaktats kostnaderna för hanteringen av reseräkningar, avdelningens officiella kungörelser, utbildning samt tryckningen av budgetförslag och bokslut.

		År 2003	År 2004	År 2005
Inrättade tjänster		36	36	36
Tillfälliga tjänster		1	1	1
Personal i arbetsavtalsförhållande		1	1	1

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- inrättade tjänster	-1 544 181	
	- tillfälliga tjänster	-59 730	
	- personal i arbetsavtalsförhållande	-35 089	-1 639 000
4100	Material och förnödenheter		-5 200
4300	Inköp av tjänster		-50 000
4800	Övriga utgifter		
	- resor	-19 800	
	- representation	-1 500	-21 300
3000	Inkomster av verksamheten		44 500
	Nettoanslagsbehov		**-1 671 000**
	Användning av tidigare års anslag		46 000
	Förslag		**-1 625 000**

44.01.04. Verkställande av beskattningen (VR)

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-132 725,00	-180 000	-185 000
(t.a. -67 275,00)	(t.a. -20 000)	(t.a. -15 000)

För kostnader enligt överenskommelseförordningen (72/1997) om verkställandet av kommunalbeskattningen i landskapet Åland samt för utredningskostnader som har samband med verkställandet av beskattningen föreslås ett anslag om 185.000 euro, varvid beaktats tidigare års anslag.

Anslaget avser främst kostnader för skatteåret 2005.

Dispositionsplan:

4300	Inköp av tjänster	-200 000
	Anslagsbehov	**-200 000**
	Användning av tidigare års anslag	15 000
	Förslag	**-185 000**

44.01.05. Utvecklingsarbete (VR)

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
0,00	-60 000	-60 000
(t.a. -49 639,28)	(t.a. -12 000)	(t.a. -23 000)

För utrednings- och utvecklingsarbete inom avdelningens verksamhetsområde föreslås ett anslag om 60.000 euro varvid tidigare års anslag har beaktats. Under år 2005 pågår fortsättningsvis arbetet med att utveckla pensionsdataregistret samt utredning av skattefrågor och revidering av landskapsandelar. Anslaget kan användas för köp av tjänster och avlöningsutgifter för tillfällig personal.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5.

	År 2003	År 2004	År 2005
Personal i arbetsavtalsförhållande	1	1	1

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter	
	- personal i arbetsavtalsförhållande	-38 100
4300	Inköp av tjänster	-44 900
	Anslagsbehov	**-83 000**
	Användning av tidigare års anslag	23 000
	Förslag	**-60 000**

44.05. ALLMÄNNA STÖD TILL KOMMUNERNA

	Bokslut 2003	Budget 2004 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2005
Inkomster			
Konsumtionsutgifter Överföringsutgifter Investeringsutgifter	-6 721 158	-4 638 000	-4 720 000
Summa utgifter	-6 721 158	-4 638 000	-4 720 000
Anslag netto	-6 721 158	-4 638 000	-4 720 000

Syftet med de allmänna stöden till kommunerna är att minska skillnaderna i eko-

nomisk bärkraft mellan kommunerna och främja förutsättningarna att upprätthålla den verksamhet som förutsätts i landskapslagstiftningen.

Genom att möjliggöra stöd för strukturella och organisatoriska åtgärder som främjar en gemensam skötsel av kommunala uppgifter och åstadkommer påvisbara besparingar främjas åtgärder för en effektiv skötsel av kommunala uppgifter.

Landskapsregeringen har även inför uppgörandet av budgetförslaget för år 2005 hållit överläggningar angående landskapsandelssystemet och övriga ekonomiska relationer mellan landskapet och kommunerna. Se även allmänna motiveringen.

Utgifter

44.05.30. Finansieringsunderstöd till kommunerna (F)

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-4 782 791,39	-2 700 000	-2 000 000

För utjämning av skatteinkomsterna och understöd enligt prövning enligt LL om landskapsandelar till kommunerna (70/1993, ändr. 89/2003) föreslås ett anslag om 2.000.000 euro. Anslaget kan även användas som stöd för att åstadkomma organisatoriska och strukturella samarbetslösningar mellan kommuner vilka medför besparingar i handhavandet av kommunala uppgifter.

Dispositionsplan:

8207	Allmänna stöd	-2 000 000
	Anslagsbehov	**-2 000 000**

44.05.31. Allmänna landskapsandelar till kommunerna (F)

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-1 774 280,96	-600 000	-750 000

Föreslås ett anslag om 750.000 euro. Anslaget avser allmänna landskapsandelar enligt LL om landskapsandelar till kommunerna (70/1993, ändr. 25/1998 och 89/2003).

Anslaget har beräknats utgående från ett basbelopp om 90,87 euro per kommuninvånare.

I förslaget har beaktats den kompensation som den totala effekten slopandet av ÅHS-avgifter och inkomstbortfallet till följd av införandet av det allmänna skatteavdraget om 5 % medfört för kommunerna (26/1999). Kompensationen hänför sig till år 2003.

Dispositionsplan:

8207	Allmänna stöd	-750 000
	Anslagsbehov	**-750 000**

44.05.32. Kompensation för utebliven kapitalinkomstskatt till kommunerna (F)

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-46 076,86	-340 000	-400 000
	tb -58 000	

Kompensationen för uteblivna intäkter från beskattningen av kapitalinkomst enligt LL om landskapsandelar till kommunerna (70/1993, ändr. 7/2002 och 69/2002) beräknas uppgå till ca 400.000 euro för år 2005, vilket föreslås upptaget under momentet. Beräkningen utgår från att den skatt på kapitalinkomst som skall kompenseras uppgår till i stort sett oförändrad nivå jämfört med beskattningen år 2002. Det exakta beloppet som skall kompenseras blir tillgängligt först efter att beskattningen för år 2003 har slutförts.

Dispositionsplan:

8207	Allmänna stöd	-400 000
	Anslagsbehov	**-400 000**

44.05.33. Kompensation för utökat förvärvsinkomstavdrag

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
		-1 400 000
	tb -700 000	

Under momentet föreslås ett anslag om 1.400.000 euro att utges åt kommunerna som kompensation för det utökade förvärvsinkomstavdraget. Kompensationen föreslås fördelad mellan kommunerna enligt de tre senast fastställda beskattningarna.

Dispositionsplan:

8207	Allmänna stöd	-1 400 000
	Anslagsbehov	**-1 400 000**

44.05.34. Kompensation i samband med förändrad samfundsskattefördelningsnyckel (F)

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-118 009,25	-240 000	-170 000

Med hänvisning till LL om ändring av kommunalskattelagen för landskapet Åland (6/2002, ändr. 85/2003) angående fördelningen av skatteintäkter från företagssektorn mellan kommunerna föreslås ett anslag om 170.000 euro att utges som kompensation till de kommuner som ekonomiskt förlorar på att ny fördelningsnyckel tillämpas för skatteåret 2004. Beräkningen utgår från att kommunernas andel av samfundsskatten för år 2004, enligt ÅSUB:s prognos, uppgår till sammanlagt ca 9,1 miljoner euro. Det slutliga beloppet kan beräknas först efter att beskattningen för år 2004 har slutförts.

Dispositionsplan:

8207	Allmänna stöd	-170 000
	Anslagsbehov	**-170 000**

44.10. SÄRSKILDA UNDERSTÖD, LÅN OCH INVESTERINGAR

	Bokslut 2003	Budget 2004 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2005
Inkomster	115 921	30 000	2 030 000
Konsumtionsutgifter			
Överföringsutgifter	-1 015 921	-7 180 000	-30 000
Investeringsutgifter		-1 400 000	-3 600 000
Lån o övr. finansinv.	-165 000	-2 500 000	-2 500 000
Summa utgifter	-1 180 921	-11 080 000	-6 130 000
Anslag netto	-1 065 000	-11 050 000	-4 100 000

Under kapitlet upptas moment av blandad natur. Av syftena med anslagen under kapitlet kan speciellt nämnas anslag för investeringar för att höja intresset för Åland och förbättra möjligheterna att utöva olika aktiviteter i landskapet.

Inkomster

34.10.31. Inkomst av danaarv

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
115 921,28	30 000	30 000

Enligt 63 § självstyrelselagen tillfaller danaarv landskapet Åland. Se även moment 44.10.31.

Specifikation:

6000	Extraordinära inkomster	30 000
	Totalt	**30 000**

34.10.74. Försäljning av fastigheter

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
		2 000 000

Momentet nytt.
I enlighet med tidigare budgeter har landskapsregeringen ånyo bjudit ut f.d. hälsocentralfastigheten till försäljning och erhållit anbud på 1.650.000 euro. Landskapsregeringen förslår att fastigheten avyttras till denna köpeskilling.

Landskapsregeringen har vidtagit åtgärder för att sälja husmodersskolans fastighet i Kvarnbo, Saltvik men bedömer att inkomna anbud är för låga. Landskapsregeringen avser därför att under år 2005 bjuda ut fastigheten på nytt.

Ytterligare avser landskapsregeringen avyttra ett ca 2.100 m^2 stort tomtmarksområde tillhörande fastigheten Pehrsberg RNr 1:2 i Godby, Finström. Likaså förbereds, koordinerat med detta, en försäljning av den s.k. Länsmansgården i Godby.

Därtill kan ytterligare avyttringsförslag bli aktuella då den arbetsgrupp som har till uppgift att göra en redovisning över det totala fastighetsinnehavet och en avyttringsplan för de fastigheter som bör överlåtas har lämnat sitt betänkande.

Landskapsregeringen avser att föra de slutliga besluten om försäljningar av nämnda fastigheter till lagtinget så att lagtinget kan ta ställning på basis av slutliga villkor i bindande anbud.

Föreslås med hänvisning till 8 § finansförvaltningslagen (43/1971) att direkta

kostnader i samband med försäljningar, så som mäklararvoden, kan belastas momentet.

Med hänvisning till ovanstående föreslås i detta skede en nettoinkomst om 2.000.000 euro upptagen under momentet.

Vidare har diskussioner upptagits gällande en eventuell försäljning av Fastighets Ab Ålands Turisthotell, vilket äger turisthotellet intill Självstyrelsegården. Då en försäljning blir aktuell avser landskapsregeringen återkomma till lagtinget.

Specifikation:

1120	Jord- och vattenområden (minskning)	
1122	Byggnader (minskning)	
3900	Verksamhetens övriga inkomster	2 000 000
	Totalt	**2 000 000**

Utgifter

44.10.31. Överföring av danaarv

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-115 921,28	-30 000	-30 000

Anslaget möjliggör överföring av danaarv till kommun.

Avsikten är att under året utreda verksamhetsprinciper för en eventuell arvsfond.

Dispositionsplan:

8309	Övriga kapitalöverföringar	-30 000
	Anslagsbehov	**-30 000**

44.10.32. Bidrag för samhällsekonomiska projekt (R)

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-900 000,00	-1 000 000	0

Under momentet föreslås inget anslag. Se moment 44.20.51.

44.10.61. Bidrag för reservkraftsanläggning (R)

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
	tb -6 150 000	

Momentet utgår.

44.10.74. Landskapsprojekt (R)

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
0,00	-1 400 000	-3 600 000
	tb 0	

Detaljprojekteringen av kultur- och kongresshuset har påbörjats. För projektet har antagits följande tidsplan:
Detaljprojektering: augusti 2004 - april 2005

Upphandling: april - juni 2005
Byggande: september 2005 - mars 2007
Inredning och ibruktagning: mars - april 2007

Planeringen utgår från att totalkostnaderna för projektet får uppgå till högst 15.000.000 euro.

I enlighet med lagtingets beslut har landskapregeringen undersökt intresset för privat deltagande i finansiering och drift av kultur- och kongresshuset. Genom annons inbjöds privata företag att anmäla sitt intresse för KK-husets finansiering och drift. Diskussioner förs under hösten 2004 med de två intressenterna gällande förutsättningarna att ingå ett avtal om investering, hyra och drift av anläggningen.

Då det framkommit att de privata företagen endast är intresserade av att driva KK-huset under förutsättning att de samtidigt driver hotellverksamheten i turisthotellet, har diskussioner om en försäljning av det fastighetsbolag som äger turisthotellet intagits i förhandlingarna om KK-husets drift.

Om förhandlingarna leder till ett för parterna tillräckligt förmånligt resultat kan ett förhandsavtal tecknas gällande försäljning av aktierna i fastighetsbolaget samt gällande hyra och drift av KK-huset tecknas. Slutliga avtal kan tidigast tecknas efter att landskapsregeringen ingått entreprenadavtal om byggande av KK-huset.

Utöver tidigare beviljade anslag föreslås att 3.600.000 euro upptas i budgeten för år 2005 för slutförande av detaljplaneringen samt för igångsättning av byggnadsarbetet.

Utgifterna avses delvis balanseras genom försäljning av vissa obehövliga fastigheter. Se även moment 34.10.74.

Dispositionsplan:

1122	Byggnader	-3 600 000
	Anslagsbehov	**-3 600 000**

44.10.87. Regionallån

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-165 000,00	-2 500 000	-2 500 000

Föreslås att ett anslag om 2.500.000 euro upptas för utgivande av lån ur Nordiska Investeringsbankens regionallånekvot. Lånen utges i allmänhet mot bankmässigt betryggande säkerhet men landskapsregeringen kan enligt prövning utge lånen utan säkerhet. Lån till samhällsägda bolag ges sålunda utan krav på säkerhet. I övrigt utges lånen på motsvarande villkor som de lån som lyfts från Nordiska Investeringsbanken, vilka upptas som inkomst under moment 39.30.87.

Dispositionsplan:

1520	Lånefordringar	-2 500 000
	Anslagsbehov	**-2 500 000**

44.20. PENNINGAUTOMATMEDEL

	Bokslut 2003	Budget 2004 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2005
Inkomster	5 000 000	5 080 000	9 000 000
Konsumtionsutgifter			
Överföringsutgifter	-558 000	-1 699 000	-4 419 000
Investeringsutgifter			
Lån o övr. finansinv.			-1 130 000
Summa utgifter	-558 000	-1 699 000	-5 549 000
Anslag netto	4 442 000	3 381 000	3 451 000

I enlighet med 17 § LF om Ålands Penningautomatförening och dess verksamhet (56/1993) intas årligen i landskapets budget ett anslag som uppskattas motsvara beloppet av Ålands Penningautomatförenings nettoavkastning året före budgetåret. Sedan fördelningsrådet på basis av ansökningar har lagt fram ett fördelningsförslag fattas beslut om fördelning av lån och bidrag till särskilda mottagare eller för särskilda ändamål.

Ålands Penningautomatförening har i den ordning 17 § penningautomatförordningen (56/1993) föreskriver meddelat om den beräknade nettoavkastningen för år 2004.

Med beaktande av Ålands Penningautomatförenings meddelande om den beräknade nettoavkastningen samt oförändrad praxis vad gäller behandlingen av den lotteriskatt som återförs till landskapet föreslås att 9.000.000 euro upptas som inkomst. För att säkerställa en jämn bidragsnivå totalt sett även under följande år för de verksamheter inom den tredje sektorn som erhåller bidrag ur penningautomatmedel lämnas därmed 1.000.000 euro ofördelat till senare års fördelning.

Avkastningen föreslås med beaktande av ovanstående i sammandrag fördelat enligt följande:

BIDRAG:	
Social verksamhet	1.760.000 euro
Ungdomsarbete	202.000 euro
Idrott	930.000 euro
Kulturell verksamhet	544.000 euro
Evenemangsbidrag	200.000 euro
Övriga bidrag	550.000 euro
Projektbidrag	3.669.000 euro
	7.855.000 euro
LÅN:	
Ungdomsarbete	15.000 euro
Övriga lån	1.130.000 euro
	1.145.000 euro

Genom de anslag som budgeteras under detta kapitel främjas de ideella föreningarnas verksamheter som inte naturligt hänför sig till något annat budgetkapitel som finansieras med penningautomatmedel men som har sådan verksamhet som faller inom ramen för fördelningen av penningautomatmedel. Därtill understöds investeringar och projekt som gynnar de verksamheter för vilka penningautomatmedel beviljas och som främjar penningautomatföreningens verksamhet.

Se även kapitel 45.25, 46.11 och 46.13 samt LF om Ålands Penningautomatförening och dess verksamhet (56/1993).

Inkomster

34.20.50. Avkastning av Ålands Penningautomatförenings verksamhet

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
5 000 000,00	5 080 000	9 000 000

Med hänvisning till kapitelmotiveringen föreslås en inkomst om 9.000.000 euro upptagen.

Specifikation:

5000	Finansiella inkomster	9 000 000
	Totalt	**9 000 000**

Utgifter

44.20.50. Bidrag ur penningautomatmedel

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-483 000,00	-550 000	-550 000

Föreslås ett anslag om 550.000 euro, vilket avser bidrag ur penningautomatmedel för ideella föreningar och organisationer vilka inte hänför sig till sociala-, kultur-, ungdoms- eller idrottssektorn samt penningautomatmedel till landskapsregeringens disposition.

Dispositionsplan:

8209	Övriga inkomstöverföringar	-550 000
	Anslagsbehov	**-550 000**

44.20.51. Projektbidrag ur penningautomatmedel

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-75 000,00	-1 149 000	-3 669 000

Föreslås ett anslag om 3.669.000 euro att utges som bidrag för aktivitetsfrämjande och sysselsättningsskapande projekt eller andra investeringar som faller inom ramen för principer för fördelning av penningautomatmedel.

Anslaget får även användas som slutfinansiering av bidrag för byggande av badhus i Mariehamn samt idrotts- och motionscentrum, simhallsdelen, i Godby, så att badhusprojektet i Mariehamn beviljas 1.460.000 euro och simhallsdelen i Godbyprojektet 1.404.000 euro.

Anslaget kan därtill användas för att stöda en utredning av ett tekniskt allaktivitetscentrum så att ett ändamålsenligt beslutsunderlag för projektets förutsättningar och byggnadskostnader kan tas fram. Stödet kan beviljas på basen av en ansökan där huvudmannaskapsfrågan, markfrågan, projektets nu planerade inriktning samt planerade finansiering klargörs.

Dispositionsplan:

8309	Övriga kapitalöverföringar	-3 669 000
	Anslagsbehov	**-3 669 000**

44.20.52. Evenemangsbidrag ur penningautomatmedel

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
		-200 000

Momentet nytt.
Som framgår av landskapsregeringens meddelande angående Ålands turismstrategi 2003 - 2010 avser landskapsregeringen att utreda möjligheterna att skapa en evenemangsfond. I avvaktan på att formerna för denna klarlagts föreslås att av penningautomatmedel upptas ett anslag om 200.000 euro att utges som stöd för evenemang.

Evenemangsbidrag kan komma ifråga till ideella föreningar för stora arrangemang av engångskaraktär eller under ett uppbyggnadsskede som kräver planering under flera budgetår och som har en positiv effekt på besöksnäringen. Vid behandlingen av ett enskilt ärende skall särskild vikt läggas vid
- hur många inresande till landskapet och hur många övernattningar i landskapet som evenemanget beräknas leda till samt
- den totala budgeten för arrangemanget.

Då evenemang blir återkommande skall det beaktas vid dimensioneringen av eventuellt ordinarie verksamhetsbidrag och därmed beaktas vid budgeteringen av respektive moment.

Se även moment 47.03.49.

Dispositionsplan:

8209	Övriga inkomstöverföringar	-200 000
	Anslagsbehov	**-200 000**

44.20.86. Lån ur penningautomatmedel (R)

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
0,00	0	-1 130 000

Föreslås ett anslag om 1.130.000 euro att utges som lån för aktivitetsfrämjande och sysselsättningsskapande projekt. Lånen kan även utges för socialvårdsanläggningar, idrottsanläggningar och liknande projekt.

Lånen utges åt kommuner och via kommunens förmedling och på kommunens ansvar åt föreningar och sammanslutningar.

Räntan föreslås i allmänhet uppgå till f.n. 2,5 %.

Dispositionsplan

1520	Lånefordringar	-1 130 000
	Anslagsbehov	**-1 130 000**

44.90. PENSIONER OCH PENSIONSAVGIFTER

	Bokslut 2003	Budget 2004 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2005
Inkomster	9 800 000	10 400 000	11 250 000
Konsumtionsutgifter	-13 807 917	-14 595 000	-15 945 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-13 807 917	-14 595 000	-15 945 000
Anslag netto	-4 007 917	-4 195 000	-4 695 000

Målet är en effektivare pensionsadministration bl.a. genom ett förbättrat pensionsdataregister. Inom de närmaste åren skall alla pensionsgrundande anställningar som är möjliga att registrera införas i registret. Också mer gamla löneuppgifter än tidigare skall registreras eftersom reglerna för uträkning av pension ändras 1.1.2005.

Målsättningen är också att under året utreda vilka konsekvenser den stora reformen av statens pensionslagstiftning 1.1.2005 för med sig gällande landskapets pensionsadministration och pensionsdataregister.

En stor ökning av pensionsutgifterna är att vänta. Antalet pensionsansökningar år 2004 har ökat märkbart i jämförelse med tidigare år. Det är främst ålders- och deltidspensionerna som ökar.

De fem senaste åren har antalet personer som beviljats respektive lyft landskapspension i december varit:

År	1999	2000	2001	2002	2003
Beviljade	126	107	120	129	130
Lyfta	1.158	1.205	1.257	1.306	1.356

Inkomster

34.90.04. Överföring från pensionsfonden

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
9 800 000,00	10 400 000	11 250 000

Enligt LL om landskapet Ålands pensionsfond (71/1995) skall för dem som hör till landskapets pensionssystem pensionspremier och pensionsavgifter betalas till fonden medan från fonden till budgeten kan överföras ett belopp som får uppgå till högst tre fjärdedelar av landskapets årliga pensionsutgifter. Med beaktande av detta föreslår landskapsregeringen att det även under år 2005 överförs ett belopp som uppgår till ca 75 % av pensionsutgifterna från pensionsfonden till landskapets budget. Med hänvisning till ovanstående föreslås en inkomst om 11.250.000 euro för överföringar under år 2005.

Med beaktande av detta beräknas fonden under år 2005 tillföras medel om ca 12,4 miljoner euro netto varvid totalbehållningen i fonden vid slutet av år 2005 kan uppskattas till ca 175 miljoner euro värderat enligt marknadsvärde.

Specifikation:

7000	Pensionsinkomster	11 250 000
	Totalt	**11 250 000**

Utgifter

44.90.01. Verksamhetens utgifter (VR)

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-49 813,08	-60 000	-375 000
(t.a. -20 579,00)		

Anslaget avser utgifter för köp av pensionstjänster, främst uträknings- och sakkunnigtjänster från Statskontoret och Kommunernas pensionsförsäkring samt de kostnader som avtalet med Pensionsskyddscentralen om överföring av uppgifter till arbetsförhållanderegistret medför.

Landskapsregeringen för underhandlingar om vad pensionsreformen medför för konsekvenser för den service som regleras i avtalet med statskontoret. Med beaktande av att s.k. slutfribrev skall uträknas per den 31.12.2004 kommer landskapets årliga kostnader att stiga betydligt. Med beaktande av detta föreslås i detta skede ett anslag om 375.000 euro varvid den preliminära målsättningen är att alla fribrev skall vara uträknade per den 30.6.2008. Se även landskapsregeringens framställning om ändring av blankettlagen om statens pensioner.

Dispositionsplan:

4300	Inköp av tjänster	-375 000
	Anslagsbehov	**-375 000**

44.90.04. Pensioner och familjepensioner (F)

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-13 482 092,00	-14 235 000	-15 200 000

Anslaget avser lagbundna utgifter (4/1997 m.fl.). För ålderspensioner, invalidpensioner och rehabiliteringsstöd, arbetslöshetspensioner, deltidspensioner och familjepensioner samt rehabiliteringspenning och andra utgifter i samband med yrkesinriktad rehabilitering. Anslaget får även vid behov användas för att bekosta specialundersökningar om arbetsoförmåga och rehabiliteringsbehov för personer som söker invalidpension.

Dispositionsplan:

7100	Pensionsutgifter	-15 200 000
	Anslagsbehov	**-15 200 000**

44.90.05. Övriga pensionsutgifter (F)

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-276 011,61	-300 000	-370 000

Anslaget avser pensionsbaserad KomPL-betalningsandel (tidigare KTAPL) enligt lagen om kommunala pensioner. Landskapet övertog betalningsansvaret i samband med ÅHS-reformen, varför avgiften således är att betrakta som betalning av Ålands folkhälsoförbunds och Ålands vårdförbunds skuld till Kommunernas pensionsförsäkring. Anslaget får även användas för betalning av vissa självriskandelar enligt 131 § KomPL som hänför sig till anställningar vid de nämnda kommunalförbunden.

Dispositionsplan:

4800	Övriga utgifter	-370 000
	Anslagsbehov	**-370 000**

44.95. ENLIGT FÖRVALTNINGSOMRÅDE ICKE FÖRDELADE POSTER

	Bokslut 2003	Budget 2004 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2005
Inkomster	469 998	348 000	368 000
Konsumtionsutgifter	-711 179	-1 058 000	-1 098 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter	-91 509	-150 000	-150 000
Summa utgifter	-802 689	-1 208 000	-1 248 000
Anslag netto	-332 691	-860 000	-880 000

Inkomster

34.95.01. Verksamhetens inkomster

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
73 905,92	8 000	8 000

Anslaget avser inkomster för vilka inte upptagits särskilda anslag, bl.a. ersättning för kopior, postporton och telefonsamtal m.m.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	8 000
	Totalt	**8 000**

34.95.08. Sjukförsäkringsersättningar

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
396 091,89	340 000	360 000

Uppskattad inkomst i form av dagpenningar som inflyter vid en anställds tjänstledighet med lön på grund av sjukdom och moderskap.

Specifikation:

4000	Personalutgifter (minskning)	360 000
	Totalt	**360 000**

Utgifter

44.95.01. Verksamhetens utgifter (VR)

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-508 841,35	-650 000	-580 000
(t.a. -61 553,83)		(t.a. -70 000)

Föreslås, med beaktande av tidigare års anslag, ett anslag om 580.000 euro för förvaltningens gemensamma kostnader för vissa centrala av finansavdelningen

administrerade kontorsfunktioner, inköp av tjänster för likviditetsförvaltning och försäkring av egendom.

Dispositionsplan:

4100	Material och förnödenheter		
	- kontorsmaterial	-90 000	
	- reservdelar och tillbehör	-5 000	-95 000
4200	Hyror		-20 000
4300	Inköp av tjänster		
	- underhåll av inventarier	-20 000	
	- tryckningstjänster	-5 000	
	- banktjänster	-35 000	
	- posttjänster	-130 000	
	- teletjänster	-110 000	
	- brandförsäkringar	-90 000	
	- expert- och utredningstjänster	-100 000	-490 000
4800	Övriga utgifter		-45 000
	Anslagsbehov		**-650 000**
	Användning av tidigare års anslag		70 000
	Förslag		**-580 000**

44.95.04. Ålandsdelegationen (VR)

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-5 271,26	-12 000	-12 000
(t.a. -2 679,00)		

För landskapets kostnader för Ålandsdelegationens verksamhet föreslås ett anslag om 12.000 euro.

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter	
	- övriga löner och arvoden	-6 000
4800	Övriga utgifter	-6 000
	Anslagsbehov	**-12 000**

44.95.05. IKT-utveckling (VR)

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-16 908,29	-160 000	-160 000
(t.a. -77 104,00)		

Föreslås ett anslag om 160.000 euro för central IKT-utveckling för den allmänna förvaltningens behov för vilket inte upptagits särskilda anslag och projektledningsstöd för övrig systemutveckling. Anslaget kan användas för konsultkostnader, inköp av ADB-program m.m. I anslaget ingår centrala kostnader för utveckling av elektronisk dokument- och ärendehantering inom förvaltningen.

Anslaget kan även användas för förvaltningens allmänna utgifter för IKT-utveckling.

Dispositionsplan:

4300	Inköp av tjänster	-100 000
4800	Övriga utgifter	-10 000

1112	Immateriella rättigheter	-50 000
	Anslagsbehov	**-160 000**

44.95.08. Övriga avlöningar

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-175 173,75	-236 000	-346 000

Under momentet föreslås ett anslag om 346.000 euro. Då verksamheten vid Ålands husmodersskola upphör och budgetkapitlet därmed utgår föreslås kostnaderna för skolans återstående personalutgifter beaktade under momentet. Av de tre tjänsterna som berörs av åtgärden indras tjänsten som lektor i textilslöjd och tjänsten som fastighetsskötare på deltid. Tjänsten som rektor kvarstår eftersom innehavaren kan ges arbetsuppgifter främst som timlärare vid landskapets övriga skolor.

Anslaget avser även kostnader för anställande av vikarier för sjuk- och moderskapslediga tjänstemän, annan tillfällig arbetskraft och övriga tjänstearrangemang såsom omplaceringar.

Därtill ingår kostnader för personliga lönetillägg samt kostnader för förtroendemannaarvoden och övriga arvoden och ersättningar för facklig verksamhet i enlighet med gällande tjänstekollektivavtal.

	År 2003	År 2004	År 2005
Inrättade tjänster			1

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter	
	- inrättade tjänster	-96 497
	- tillfälliga tjänster	-183 518
	- personal i arbetsavtalsförhållande	-55 475
	- övriga löner och arvoden	-10 510
	Anslagsbehov	**-346 000**

44.95.70. Anskaffning av inventarier (R)

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-91 509,38	-150 000	-150 000

Under momentet föreslås ett anslag om 150.000 euro. Anslaget avser anskaffning och utbyte av datorer och övrig datautrustning samt möbler och kontorsmaskiner.

Dispositionsplan:

1125	Maskiner och inventarier	-150 000
	Anslagsbehov	**-150 000**

35./45. SOCIAL- OCH MILJÖAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

	Bokslut 2003	Budget 2004 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2005	Förändring 2004-2005	Förändring 2003-2005
Summa inkomster	8 945 218	10 114 000	9 938 000	-1,7%	11,1%
Utgifter enligt momentart					
Konsumtionsutgifter	-58 342 164	-62 528 000	-63 726 000	1,9%	9,2%
Överföringsutgifter	-21 074 823	-21 976 000	-22 240 000	1,2%	5,5%
Realinvesteringsutgifter	-366 168	-4 000 000	-4 900 000	22,5%	1238,2%
Lån och övriga finansinvesteringar	-20 600	-135 000	-50 000	-63,0%	142,7%
Summa utgifter	-79 803 756	-88 639 000	-90 916 000	2,6%	13,9%
Anslag netto	-70 858 538	-78 525 000	-80 978 000	3,1%	14,3%

	Bokslut 2003	Budget 2004 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2005	Förändring 2004-2005	Förändring 2003-2005
Utgifter per uppgiftsområde					
Allmän förvaltning	-1 027 136	-991 000	-1 165 000	17,6%	13,4%
Övriga sociala uppgifter	-8 871 319	-9 012 000	-8 990 000	-0,2%	1,3%
Av kommunerna anordnade sociala tjänster	-10 283 135	-10 335 000	-10 045 000	-2,8%	-2,3%
Mottagande av flyktingar	-169 126	-140 000	-150 000	7,1%	-11,3%
Penningautomatmedel för social verksamhet	-1 670 000	-1 750 000	-1 760 000	0,6%	5,4%
Övriga hälso- och sjukvårdsuppgifter	-432 528	-449 000	-825 000	83,7%	90,7%
Miljöhälsovård	-32 791	-20 000	-20 000	0,0%	-39,0%
Allmän miljövård	-103 241	-149 000	-116 000	-22,1%	12,4%
Naturvård	-149 944	-299 000	-219 000	-26,8%	46,1%
Vattenförsörjning och vattenvård	-139 104	-783 000	-1 815 000	131,8%	1204,8%
Avfallshantering	-99 641	-360 000	-104 000	-71,1%	4,4%
Ålands miljölaboratorium	-247 483	-263 000	-1 057 000	301,9%	327,1%
Ålands miljöprövningsnämnd	-308 241	-388 000	-400 000	3,1%	29,8%
Ålands hälso- och sjukvård	-56 270 069	-63 700 000	-64 250 000	0,9%	14,2%
Summa	-79 803 756	-88 639 000	-90 916 000	2,6%	13,9%

45.01. ALLMÄN FÖRVALTNING

	Bokslut 2003	Budget 2004 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2005
Inkomster	17 574	13 000	13 000
Konsumtionsutgifter	-1 027 136	-991 000	-1 165 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-1 027 136	-991 000	-1 165 000
Anslag netto	-1 009 562	-978 000	-1 152 000

Social- och miljöavdelningens huvudsakliga verksamhetsområde är enligt LL om Ålands [landskapsstyrelses] allmänna förvaltning (70/1998) att sörja för välbefinnandet hos människor, djur och miljön. Avdelningens övergripande uppgifter är därför att allmänt planera, leda, utveckla, samordna, följa upp och utöva tillsyn över social-, hälso- och sjukvården samt miljömedicinen och miljövården.

Målsättningar

Allmänt

- att avdelningens allmänna servicenivå skall höjas genom att inkomna ärenden upptas för avgörande inom två månader och
- att förvaltningens miljöledningssystem skall genomsyra avdelningens verksamhet.

Socialpolitik

- det långsiktiga målet är att trygga den grundläggande välfärden med tillräckliga resurser för vård och omsorg samt att verka för en social rättvisa och för minskade ekonomiska och sociala klyftor i det åländska samhället
- att verka för att alla skall ha tillgång till likvärdig och trygg socialvård
- att särskild uppmärksamhet skall ägnas åt drogbekämpningen och rehabilitering för missbrukare samt att fortsättningsvis förverkliga alkohol- och narkotikapolitiska programmet
- att se över barnomsorgslagstiftningen
- att genomföra det reviderade förundervisningsprogrammet samt
- att trygga en fortsatt stabil flyktingmottagning.

Hälso- och sjukvårds- samt miljöhälsovårdspolitik

- att prioritera hälsofrämjande åtgärder och förebyggande vård för att på sikt stärka folkhälsan
- att gällande tobakslagstiftning revideras
- att utvärderingen av vårdkedjor inom de kirurgiska och internmedicinska verksamheterna fortsätter
- att ställning tas till handlingsplanen för smådjursmottagningsverksamheten
- att kostnadseffektiviteten inom livsmedelslaboratoriets verksamhet utvärderas
- att övervakningsprogram för animaliska livsmedel tas fram
- att hälso- och livsmedelslagstiftningen revideras
- att utveckla en ökad samordning av miljöhälsovårdens arbetsuppgifter i syfte att ge bättre kundservice och en effektivare förvaltning
- att utreda en långsiktig lösning för destruktion av s.k. högriskmaterial eller alternativt utreda möjligheterna för att skapa ett åländskt hästregister
- verksamheterna vid livsmedelslaboratoriet, miljölaboratoriet samt försöksstationens laboratorium samlokaliseras till landskapets lokaler vid f.d. plantskolan i Jomala
- hälso- och sjukvårdsplanen som styrinstrument för hälso- och sjukvården på Åland utvecklas ytterligare genom införandet av kontinuerliga avrapporteringar till landskapsregeringen
- lagstiftningsåtgärder vidtas för att möjlighet till en så kallad andra bedömning inom vården kan införas
- möjligheter att samarbeta och samnyttja resurser mellan hälso- och sjukvårdsmottagningarna och kommunerna utreds allmänt, dock med särskild vikt vid verksamheten inom äldreomsorgen, så att den av ÅHS och kommunerna anställda personalen skall kunna verka som en enhet och med gemensamma arbetsuppgifter, trots att de har olika huvudmän samt
- tillsätta en arbetsgrupp för att mäta arbetstyngden vid de olika hälso- och sjukvårdsmottagningarna i syfte att optimera resursfördelningen.

Miljöpolitik

- den övergripande målsättningen med landskapets miljöarbete är att nå en hållbar utveckling
- att i samarbete med kommunerna informera med anledning av strängare regler för enskilda avloppsanläggningar
- att det samordnade avloppsprojektet för byggande av överföringsledningar mellan norra Åland, Hammarland och Mariehamn, inklusive om- och till-

byggnad av Lotsbroverket prioriteras
- att lagstiftningen rörande verksamheter som kräver tillstånd från miljöprövningsnämnden skall förenklas och förtydligas i syfte att minska ärendebalanserna vid Ålands miljöprövningsnämnd
- att personalresurserna för miljötillsynsarbetet bibehålls oförändrade
- att anskaffning och skötsel av områden för naturskyddsändamål fullföljs i enlighet med Natura 2000-programmet
- att fortsätta förverkligandet av miljöhandlingsprogrammet för Åland 2004 - 2007
- att aktivt följa kommunernas arbete att nå en gemensam avfallsstrategi för landskapet
- att laboratorieverksamheterna vid Ålands miljölaboratorium, livsmedelslaboratoriet och Ålands försöksstations laboratorium samlokaliseras samt
- att utarbeta informationsmaterial om miljöbyråns verksamhet.

Inkomster

35.01.01. Verksamhetens inkomster

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
17 573,86	13 000	13 000

Inkomstbeloppet utgör avgifter för beslut om serveringstillstånd och avgifter för tillsyn över servering av alkohol. Beloppet av tillsynsavgifter är beräknat utifrån tillståndsinnehavarens inköp av alkoholdrycker omräknat i 100% alkohol. Beloppet av serveringstillståndsavgifter baseras på ett uppskattat antal tillstånd under året.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	13 000
	Totalt	**13 000**

Utgifter

45.01.01. Verksamhetens utgifter (VR)

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-1 027 135,98	-1 001 000	-1 165 000
	tb 10 000	
(t.a. -28 937,00)	(t.a. -100 000)	

Under momentet föreslås ett anslag om 1.165.000 euro.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5.

En tillfällig tjänst som miljöutredare har överflyttats från moment 45.50.01 tillika med ett sammanlagt anslag om 47.000 euro.

I anslaget har beaktats 10.000 euro för individuell kompetensutveckling för avdelningens personal.

Därtill ingår utgifter för tjänsteresor och handledning samt för litteratur, information, utbildning, utredningar, material, förnödenheter, teletjänster, annonsering, representation och för driften av motorfordon.

	År 2003	År 2004	År 2005
Inrättade tjänster	17	18	18
Tillfälliga tjänster	3	2	3
Personal i arbetsavtalsförhållande	1	1	1

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- inrättade tjänster	-967 607	
	- tillfälliga tjänster	-108 363	
	- personal i arbetsavtalsförhållande	-34 430	-1 110 400
4100	Material och förnödenheter		-8 600
4300	Inköp av tjänster		-18 000
4800	Övriga utgifter		
	- resor	-25 000	
	- representation	-3 000	-28 000
	Anslagsbehov		**-1 165 000**

45.10. ÖVRIGA SOCIALA UPPGIFTER

	Bokslut 2003	Budget 2004 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2005
Inkomster			
Konsumtionsutgifter	-38 941	-66 000	-46 000
Överföringsutgifter	-8 832 378	-8 946 000	-8 944 000
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-8 871 319	-9 012 000	-8 990 000
Anslag netto	-8 871 319	-9 012 000	-8 990 000

I kapitlet upptas utgifter för verksamheter och understöd som främjar utvecklingen av främst socialvården och för familjepolitiska förmåner och för tryggande av skälig utkomst och skäliga boendekostnader, samt för förverkligandet av det alkohol- och narkotikapolitiska programmet 2002 - 2005.

Förtroenderådet verkar för att klienternas och patienternas rättigheter och intressen tas till vara och att integritet skyddas. Dessutom skall rådet bland annat främja kontakten mellan brukare och personal, förmedla förslag och synpunkter. Rådet, som verkat sedan år 1997, har behandlat ett stort antal ärenden och frågeställningar. Rådet har tillställt landskapsregeringen, ÅHS och andra instanser olika förslag till åtgärder för att stärka brukarnas ställning och för att främja kvaliteten inom vården. Förtroenderådets målsättningar för år 2005 är att undersöka ställningen hos patienter med bestående svårdiagnostiserade smärtor och smärtpatienternas ställning i allmänhet. Rådet undersöker vidare om det finns möjlighet att med befintliga resurser arrangera ungdomsmottagning vid någon befintlig enhet inom ÅHS eller sociala sektorn. Rådet skall även reda ut vilket utbud av tjänster mottagningen borde producera.

Rådet skall dessutom utreda fördelarna ur klienternas synvinkel med att samordna större kommunala samarbetsdistrikt för socialservice.

Handikapprådet verkar för att tillgodose de funktionshindrades intressen genom att följa utvecklingen inom handikappområdet, göra framställningar om och ta initiativ till åtgärder som ger möjlighet för personer med funktionsnedsättning till full delaktighet och jämlikhet i samhället. Under år 2005 är målsättningen att påbörja arbetet med de konkreta åtgärder som finns i målprogrammet från år 2004. Under år 2005 har rådet sålunda som målsättning att engagera kommunerna i arbetet med att skapa ett samhälle med lika möjligheter för funktionshindrade och

fokuserar på service till funktionshindrade och tillgänglighet för alla.

Missbrukarvårdssamarbetsgruppen skall utvärdera och utveckla samarbetet inom missbrukarvården. Gruppen som tillsattes under år 2001 består av ledande tjänstemän inom missbrukarvården. Målsättningen under året är att fortsätta utvecklingen av samarbetet mellan ÅHS och den egentliga missbrukarvården vid avgiftningen av unga missbrukare.

År 2002 antog landskapsstyrelsen ett alkohol- och narkotikapolitiskt program för åren 2002 - 2005. Målet för den åländska alkoholpolitiken är att minska alkoholkonsumtionen och skadeverkningarna samt höja alkoholdebutåldern. För narkotikapolitiken är målet ett narkotikafritt Åland. Delmålen är att minska berusningsdrickandet, göra alkoholen mindre tillgänglig för minderåriga och förändra attityderna till alkohol och därmed minska efterfrågan på alkohol, stoppa utbudet och efterfrågan på narkotika, tidigt upptäcka alkohol- och narkotikamissbruk och tillhandahålla förebyggande åtgärder, vård och behandling för alla. Utbildning arrangeras för dem som arbetar förebyggande och de som möter drogproblematiken i sitt arbete.

En politisk referensgrupp och en styrgrupp finns för att förverkliga programmet och samordna alkohol- och narkotikapolitiska verksamheter på Åland. Den deltidsanställda projektledaren från år 2003 är klar med sitt arbete vid årsskiftet. Under år 2005 skall det som återstår av de konkreta åtgärderna i programmet förverkligas. Arbetet, som sker med befintliga resurser, fortsätter med att förverkliga det alkoholpolitiska programmet genom att bl.a. hjälpa arbetsplatser med att utforma en egen alkohol- och drogpolicy. Vidare ordnas utbildning som personalen behöver för att utveckla det förebyggande arbetet inom sjuk- och socialvård.

Under år 2003 och år 2004 beviljades Mariehamns stad understöd för att anställa en extra ungdomsbehandlare för motivations- och behandlingsarbete. Landskapsregeringen avser fortsätta att stöda utvecklingsarbetet under år 2005 och utvärdera verksamheten.

Förverkligandet av programmet innebär kompetensutveckling, informationsverksamhet och åtgärder för att förändra attityder såsom riskreduceringskurser för ungdomar på gymnasialstadiet. Understöd till kommunerna för stödjande av nätverksuppbyggnad och stöd till föräldrar samt drogförebyggande och hälsofrämjande verksamhet på lokal nivå understöds till 50 % av kostnaderna dock högst 1.500 euro per kommun och år. År 2005 prioriteras projekt med målet att ge stöd till föräldrar.

Utgifter

45.10.01. <u>Verksamhetens utgifter (VR)</u>

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-38 940,66	-66 000	-46 000
(t.a. -4 684,99)		

Föreslås ett anslag om 46.000 euro för handikapprådets, förtroenderådets och missbrukarvårdssamarbetsgruppens verksamhet, för de ersättningar posten debiterar för tilläggskostnader vid hembärning av post till personer med funktionshinder samt för utgifter för utvecklingsarbete inom socialvården och förverkligandet av det alkohol- och narkotikapolitiska programmet 2002 - 2005.

	År 2003	År 2004	År 2005
Personal i arbetsavtalsförhållande		½	

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter	
	- övriga löner och arvoden	-7 900
4100	Material och förnödenheter	-400
4300	Inköp av tjänster	-37 100
4800	Övriga utgifter	
	- resor	-600
	Anslagsbehov	**-46 000**

45.10.30. Understöd för missbrukarvård

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
	-55 000	
	tb 55 000	

Momentet utgår.

45.10.50. Bostadsbidrag (F)

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-510 821,14	-580 000	-620 000

För bostadsbidrag, som enligt LL om tillämpning av lagen om bostadsbidrag (63/1975) beviljas enligt i Finland gällande grunder, föreslås ett anslag om 620.000 euro. Utgifterna för bostadsbidrag förväntas stiga på grund av hushållens försämrade ekonomi. Även administrativa kostnader för handläggande av bostadsbidragsärenden kan påföras momentet.

Dispositionsplan:

4300	Inköp av tjänster	-20 000
8202	Social- och hälsovård samt utkomstskydd	-600 000
	Anslagsbehov	**-620 000**

45.10.51. Stipendier för vidareutbildning och kompletterande utbildning inom socialvården utomlands

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-4 000,00	-8 000	

Momentet föreslås utgå.

45.10.52. Moderskapsunderstöd (F)

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-66 017,14	-93 000	-88 000

I enlighet med LL om tillämpning i landskapet Åland av lagen om moderskapsunderstöd (10/1994) föreslås ett anslag om 88.000 euro. Anslaget har beräknats utgående från ett födelsetal om 300, fyra internationella adoptioner och fyra tvillingfödslar år 2005 samt en kostnad om 230 euro per moderskapsförpackning. Kostnader för inköp av informationsmaterial kan påföras momentet.

Dispositionsplan:

4100	Material och förnödenheter	-500

8202	Social- och hälsovård samt utkomstskydd	-87 500
	Anslagsbehov	**-88 000**

45.10.53. Barnbidrag (F)

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-8 227 039,94	-8 240 000	-8 211 000

Med hänvisning till LL om tillämpning i landskapet Åland av barnbidragslagen (48/1994) och LF om barnbidrag (106/1995, ändr. 56/2001) föreslås ett anslag om 8.211.000 euro. Även administrativa kostnader för skötseln av barnbidragsärenden kan påföras momentet.

Dispositionsplan:

4300	Inköp av tjänster	-11 000
8202	Social- och hälsovård samt utkomstskydd	-8 200 000
	Anslagsbehov	**-8 211 000**

45.10.54. Utkomstskydd för personer med diagnosen fibromyalgi (F)

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-24 499,92	-25 000	-25 000

För att användas som utkomstskydd för vissa personer med diagnosen fibromyalgi föreslås ett anslag om 25.000 euro.

Landskapsregeringen beaktar vid prövningen om utkomstskydd skall beviljas, om personen inte har rätt till lagstadgad eller avtalad arbetslöshetsersättning, ålders-, invalid-, arbetslöshets- eller deltidspension, om personen de sex senaste åren varit sjukskriven med diagnosen fibromyalgi eller motsvarande diagnos och om personen haft hemkommun i landskapet de fyra senaste åren. Dessutom beaktas att avslag på ansökan om nämnda ersättning eller pension ej är äldre än två år vid den tidpunkt då ansökan om utkomstskydd lämnas in, om det inte är uppenbart att personen i fråga ej är berättigad till nämnda ersättning eller pension.

Beloppet av utkomstskyddet fastställs enligt samma grunder som gäller för invalidpension och invaliditetspension i pensionslagstiftningen. Förskott på utkomstskydd får betalas innan beloppet fastställs.

Från och med år 2005 kan utkomstskyddstagarna vid uppnådd pensionålder ansöka om att få mellanskillnaden mellan utkomstskyddsbeloppet och det totala ålderspensionsbeloppet från landskapsregeringen. Då förmånen ansöks bör ålderspensionsbeslut från samtliga pensionsanstalter samt uppgifter om nettopensionsbeloppet bifogas.

Dispositionsplan:

8202	Social- och hälsovård samt utkomstskydd	-25 000
	Anslagsbehov	**-25 000**

45.15. AV KOMMUNERNA ANORDNADE SOCIALA TJÄNSTER

	Bokslut 2003	Budget 2004 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2005
Inkomster			
Konsumtionsutgifter Överföringsutgifter Investeringsutgifter	-10 283 135	-10 335 000	-10 045 000
Summa utgifter	-10 283 135	-10 335 000	-10 045 000
Anslag netto	-10 283 135	-10 335 000	-10 045 000

Kapitlet omfattar främst utgifter föranledda av landskapslagen om planering av och landskapsandel för socialvården (71/1993).

Till kommunerna betalas årligen landskapsandel för driftskostnaderna för socialvården enligt kalkylerade grunder. Grunderna för landskapsandelarna är basbelopp enligt åldersgrupp som landskapsregeringen fastställer årligen. För år 2005 fastställs basbeloppen genom att 2004-års basbelopp justeras med ca 2,3 %.

Landskapsregeringen har inlett en diskussion med Ålands kommunförbund om en eventuell utvidgning av rätten till partiellt stöd som avses i landskapslagen om stöd för vård av barn i hemmet (50/1985) främst så att den skulle gälla även föräldrar till barn i första och andra årets undervisning inom den grundläggande undervisningen. Avsikten är härvid att under året avlämna en framställning till lagtinget med förslag om behövliga lagändringar samt att beakta merkostnaden inom landskapsandelssystemet för socialvården under förutsättning att Ålands kommunförbund omfattar förslaget.

Landskapsandel för anläggningsprojekt som är nödvändiga för ordnande av socialvård kan på ansökan beviljas kommuner och kommunalförbund. Kommunernas och kommunalförbundens ansökningar sammanställs i en projektplan för anläggningsprojekt. Landskapsregeringen fastställer sedan utifrån projektplanen vilka anläggningsprojekt som får inledas under verksamhetsåret. Avsikten är att under året bevilja landskapsandelar till ett belopp om högst 1.260.000 euro.

Utgifter

45.15.30. Landskapsandel till kommunerna för driftskostnader för socialvården (F)

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-8 325 172,37	-8 430 000	-8 535 000

Med hänvisning till 3 kap. LL om planering av och landskapsandel för socialvården (71/1993) och socialvårdsplanen för åren 2005 - 2009 föreslås ett anslag om 8.535.000 euro.

I socialvårdsplanen har fastställts följande basbelopp per kommuninnevånare som grund för landskapsandelarna:

0	-	6	år	6.141,87 euro
7	-	64	år	328,86 euro
65	-	74	år	875,92 euro
75	-	84	år	3.533,40 euro
85	-		år	10.533,41 euro

Dispositionsplan:

8202	Social- och hälsovård samt utkomstskydd	-8 535 000
	Anslagsbehov	**-8 535 000**

45.15.31. Landskapsandel till kommunerna och privata samfund för anläggningskostnader för sociala tjänster (R)

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-1 957 962,18	-1 700 000	-1 260 000

Med hänvisning till 4 kap. LL om planering av och landskapsandel för socialvården (71/1993) och socialvårdsplanen för åren 2005 - 2009 föreslås att landskapsregeringen skulle befullmäktigas att fastställa nya projekt inom socialvården under år 2005 så att landskapsandelarna för dessa uppgår till totalt högst 1.260.000 euro. Därtill kan landskapsregeringen godkänna projekt som finansieras genom anslag beviljade under tidigare år.

Landskapsregeringen håller för närvarande på att revidera och utveckla riktlinjerna för utrymmesbehov i anläggningsprojekt inom den sociala sektorn. Dessa riktlinjer utgör grund för fastställandet av ett anläggningsprojekts landskapsandelsberättigade ytor samt för de landskapsandelsberättigade kostnaderna för anläggningsprojektet.

Dispositionsplan:

8302	Social- och hälsovård	-1 260 000
	Anslagsbehov	**-1 260 000**

45.15.33. Understöd till kommunerna för drogförebyggande arbete och missbrukarvård

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
		-250 000
	tb -205 000	

Föreslås ännu detta år i enlighet med kapitelmotiveringen till kapitel 45.10 ett tillfälligt anslag om 250.000 euro för understöd till kommunerna för drogförebyggande arbete, missbrukarvård på behandlingshem och för en kommunal ungdomsbehandlartjänst. Kommunerna kan beviljas understöd för kostnader som orsakas av missbrukarvårdsåtgärder som antecknats i vårdplaner och som per klient sammanräknat överskrider ett belopp (kommunens självrisk) om året räknat från den dag då den första vårdplanen gjordes upp. Kommunens självrisk för kommuner placerade i bosättningsstrukturgrupp 1 är 4.000 euro, grupp 2, 6.000 euro, grupp 3, 8.000 euro och grupp 4, 10.000 euro. Understödet kan uppgå till högst 50.000 euro per klient minskat med kommunens självrisk.

Dispositionsplan:

8202	Social- och hälsovård samt utkomstskydd	-250 000
	Anslagsbehov	**-250 000**

45.20. MOTTAGANDE AV FLYKTINGAR

	Bokslut 2003	Budget 2004 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2005
Inkomster			
Konsumtionsutgifter Överföringsutgifter Investeringsutgifter	-169 126	-140 000	-150 000
Summa utgifter	-169 126	-140 000	-150 000
Anslag netto	-169 126	-140 000	-150 000

Mottagningsverksamheten har som mål att främja flyktingarnas sociala, ekonomiska och kulturella jämlikhet samt deltagande i och anpassning till det åländska samhället, samt att förebygga att flyktingarna isolerar sig. Mottagandet av flyktingar organiseras av kommunerna. Till kommunerna betalas ersättning av landskapets medel för utgifterna för utkomststöd, ordnandet av service och den allmänna administreringen av mottagandet.

Landskapsregeringen och Mariehamns stad har tecknat ett avtal om mottagandet av flyktingar. Avtalet gäller ordnande av de tjänster som hör till mottagandet av flyktingar och tryggande av utkomsten för 6 - 9 flyktingfamiljer under åren 2001 - 2004 samt de ersättningar landskapet skall betala till staden för de kostnader staden har för mottagandet och tryggandet av flyktingarnas utkomst. Under hösten 2004 kommer frågan om en förlängning av avtalet alternativt ett nytt avtal att diskuteras mellan landskapsregeringen och Mariehamns stad.

Utgifter

45.20.30. Mottagande av flyktingar (R)

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-169 126,48	-140 000	-150 000

Rubriken ändrad.
Anslaget om 150.000 euro är avsett att användas till betalning av ersättningar enligt avtal mellan staden och landskapet om mottagandet av flyktingar. Kostnaderna bedöms vara på en något högre nivå än innevarande år. Anslaget får även användas som understöd för kostnader för det första mottagandet och för undervisning i svenska.

Dispositionsplan:

8202 Social- och hälsovård samt utkomstskydd	-150 000
Anslagsbehov	**-150 000**

45.25. PENNINGAUTOMATMEDEL FÖR SOCIAL VERKSAMHET

	Bokslut 2003	Budget 2004 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2005
Inkomster			
Konsumtionsutgifter Överföringsutgifter Investeringsutgifter	-1 670 000	-1 750 000	-1 760 000
Summa utgifter	-1 670 000	-1 750 000	-1 760 000
Anslag netto	-1 670 000	-1 750 000	-1 760 000

Penningautomatmedel för social verksamhet fördelas mellan ett stort antal frivilliga organisationer, år 2004 34 st., för deras verksamhet inom social- och hälso-

vårdssektorn.

Fördelningen sker på basis av inkomna ansökningar, varvid beaktas framförallt verksamhetens natur, samhällsintresset av verksamheten, antalet medlemmar och deras aktivitet, frivilliginsatsernas andel av verksamheten och möjligheter att i samverkan med samhällsinsatser, lokalt och på landskapsplanet, möta aktuella behov.

Anslaget är avsett att ge grundförutsättningar för en bred och mångfacetterad medborgarverksamhet inom social- och hälsovårdssektorn. Frivilligverksamheten skall på ett ändamålsenligt sätt komplettera de samhälleliga insatserna med tillvaratagande av medborgarnas kunskaper, engagemang, initiativ och idealitet. Särskilt betydelsefull har den ideella verksamheten varit och är fortfarande vid prövningen och utvärdering av befintliga och nya verksamhetsformer samt även tillgodoseende av sådana gruppers intresse som annars skulle ha svårt att göra sig hörda.

Under senare år har önskemålen om understöd för kostnader för verksamhetsledare i organisationerna blivit fler. Med de anslag som står till förfogande är det inte möjligt att i någon nämndvärd omfattning understöda organisationer, som nu saknar finansiering av verksamhetsledare, för kostnader för anställande av sådana. Det finns exempel på organisationer som utan fast anställd personal bedriver en aktiv, bred och mångfacetterande verksamhet. Organisationerna bör eftersträva att aktivera så många medlemmar som möjligt i de verksamheter som organisationerna bedriver samt att strukturera styrelsearbete och andra sysslor i organisationen så att många ges en aktiv och stimulerande roll i arbetet för organisationens syften. Landskapsregeringen har för avsikt även år 2005 att vid fördelningen av anslaget särskilt beakta andelen medlemmar som aktivt tar del i organisationernas arbete och antalet frivilligarbetstimmar.

Se även kapitel 44.20.

Utgifter

45.25.50. <u>Understöd för ideell verksamhet</u>

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-1 670 000,00	-1 750 000	-1 760 000

Föreslås ett anslag om 1.760.000 euro att beviljas som verksamhetsunderstöd till ideella organisationer.

Inom ramen för anslaget avser landskapsregeringen att bevilja ett understöd om 109.000 euro för upprätthållande av skyddad arbetsverksamhet, Fixtjänst. (Se även allmänna motiveringen).

Dispositionsplan:

8202 Social- och hälsovård samt utkomstskydd	<u>-1 760 000</u>
Anslagsbehov	**-1 760 000**

45.30. ÖVRIGA HÄLSO- OCH SJUKVÅRDSUPPGIFTER

	Bokslut 2003	Budget 2004 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2005
Inkomster			
Konsumtionsutgifter	-431 470	-439 000	-815 000
Överföringsutgifter	-1 057	-10 000	-10 000
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-432 528	-449 000	-825 000
Anslag netto	-432 528	-449 000	-825 000

I kapitlet ingår anslag för verksamheter och funktioner inom områdena hälsofrämjande och hälso- och sjukvård i huvudsak utom ÅHS.

Landskapsregeringen betalar för de åländska kommunernas del en medlemsavgift baserad på invånarantalet samt ett mindre understöd till Ålands Cancerförening r.f. Genom medlemskapet har åländska cancerpatienter tillgång till patienthotell och viss annan service i Åbo kostnadsfritt eller till kraftigt rabatterade priser.

Med anslaget för hälsofrämjande och minskande av tobaksrökning kan landskapsregeringen understöda verksamheter inom ÅHS men i huvudsak initiativ och projekt utom den offentliga hälsovården. Målet är att understöda hälsofrämjande faktorer samt på lång sikt aktivera medborgarna till eget ansvar och egna initiativ rörande sin hälsa. Anslaget kan också utnyttjas för landskapsregeringens egna initiativ inom hälsofrämjande verksamhet.

Avsikten med understödet för ambulansflygningar är att trygga i landskapet baserade flygresurser för räddning av i första rummet liv och hälsa, men också miljö och egendom.

Kumlinge filialapotek betjänar skärgårdsregionen Kumlinge - Brändö. Befolkningsunderlaget räcker inte till för att på affärsmässiga grunder bedriva apoteksverksamhet där. I strävan att bevara serviceutbudet och sålunda en förutsättning för en stationär befolkning i skärgården är det motiverat att understöda en trygg läkemedelsdistribution och -hantering där även i fortsättningen.

Anslaget för ersättande av resekostnader för patienter i samband med vård i Sverige är avsett att kompensera de patienter, som av ÅHS remitteras till institutioner utom Stockholm-Uppsalaregionen och som inte erhåller ersättning av Folkpensionsanstalten (FPA). Ersättning utbetalas på samma grunder, som FPA tillämpar för resor inom landet.

Utgifter

45.30.01. Verksamhetens utgifter (VR)

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-7 636,86	-15 000	-15 000
(t.a. -3 741,00)		

Anslaget avser att täcka kostnaderna för medlemsavgift till Ålands Cancerförening r.f. samt understöd för allmän hälsofrämjande verksamhet och minskande av tobaksrökning.

Dispositionsplan:

4800 Övriga utgifter	-1 150

8202 Social- och hälsovård samt utkomstskydd -13 850
Anslagsbehov **-15 000**

45.30.23. Luftburen patienttransport- och räddningsverksamhet

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-423 833,52	-424 000	-800 000

Föreslås ett anslag om 800.000 euro för de uppskattade kostnaderna för helikoptertjänster under år 2005 samt utbildning av medföljande sjukvårdspersonal.

Dispositionsplan:

4300 Inköp av tjänster -800 000
Anslagsbehov **-800 000**

45.30.52. Understöd för Kumlinge filialapotek

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
0,00	-7 000	-7 000

Föreslås ett anslag om 7.000 euro för att understöda läkemedelsdistributionen i Kumlinge - Brändöregionen.

Dispositionsplan:

8202 Social- och hälsovård samt utkomstskydd -7 000
Anslagsbehov **-7 000**

45.30.53. Ersättning för resor i samband med vård i Sverige (F)

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-1 057,39	-3 000	-3 000

Föreslås ett anslag om 3.000 euro för resekostnadsersättning åt patienter, som av ÅHS remitterats till vård i Sverige utanför Stockholm - Uppsalaregionen till den del dessa kostnader inte ersätts av Folkpensionsanstalten. Ersättningarna utgår enligt de grunder som FPA tillämpar för resor i hemlandet.

Dispositionsplan:

8202 Social- och hälsovård samt utkomstskydd -3 000
Anslagsbehov **-3 000**

45.35. MILJÖHÄLSOVÅRD

	Bokslut 2003	Budget 2004 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2005
Inkomster			
Konsumtionsutgifter	-27 360	-20 000	-20 000
Överföringsutgifter	-5 431		
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-32 791	-20 000	-20 000
Anslag netto	-32 791	-20 000	-20 000

Rubriken ändrad.
I kapitlet ingår anslag för verksamheter och funktioner inom området miljöhälsovården i huvudsak utom ÅHS.

Övergripande mål för miljöhälsovården är ett gott konsumentskydd, förebyggande och bekämpande av sjukdomars spridning samt en god djurhälsa, inklusive djurskydd.

Livsmedelssäkerheten kräver insatser från primärproduktion till det produkterna når konsumenterna (jord-bord kedjan).

För att säkra livsmedelskvaliteten genomförs under året övervakningsprogram av animaliska livsmedel.

Bekämpningsprogram och beredskapsplaner analyseras och uppdateras under året tillsammans med andra myndigheter och aktörer inom näringslivet.

Förbudet att deponera organiskt avfall fr.o.m. år 2005 kräver kartläggning av konkurrenskraftiga alternativa åtgärder för hantering av högriskavfall, för att motsvara och uppfylla gällande regelverk på området. En utredning gällande en lokal anläggning för hantering av organiskt högriskavfall slutförs.

Utgifter

45.35.01. Verksamhetens utgifter (VR)

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-27 359,97	-10 000	-20 000
	tb -10 000	

(t.a. -15 645,00)

Föreslås ett anslag om 20.000 euro för kostnader för provtagning, laboratorieanalyser, utredningar, beredskapsplanering, information och skolning samt för utvecklandet av djurskyddet.

Anslaget används för övervakning av främmande ämnen i livsmedel, algtoxiner i vatten samt för genomförande av beredskapen för hantering och transport av högriskmaterial som produceras i primärproduktionen och vid slakterier.

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter	
	- tillfälliga tjänster	-5 500
4300	Inköp av tjänster	-14 500
	Anslagsbehov	**-20 000**

45.50. ALLMÄN MILJÖVÅRD

	Bokslut 2003	Budget 2004 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2005
Inkomster	125	15 000	1 000
Konsumtionsutgifter Överföringsutgifter Investeringsutgifter	-103 241	-149 000	-116 000
Summa utgifter	-103 241	-149 000	-116 000
Anslag netto	-103 116	-134 000	-115 000

Målsättningen för landskapsregeringens miljöarbete är att alla verksamheter i landskapet skall bidra till en hållbar utveckling och att miljön skall skyddas och vårdas i tillräcklig grad. Miljölagstiftningen ställer krav på att verksamhetsidkare

bl a skall veta vilka miljökonsekvenser deras verksamhet kan ge upphov till och även att verksamhetsidkarna bör använda bästa tillgängliga teknik. I all verksamhet skall skadliga miljökonsekvenser förebyggas. Om de inte helt kan förebyggas skall de begränsas i så stor utsträckning som möjligt.

Den större delen av personalkostnaderna för miljöbyrån redovisas under moment 45.01.01.

Landskapsregeringen har det lagstadgade ansvaret för miljötillsynen. Tillsynen omfattar cirka 900 objekt. För att tillsynen skall kunna anses vara effektiv upptas anslag för att säkerställa tillräckliga personalresurser för miljötillsynen.

Miljöledningsarbetet inom landskapsregeringens allmänna förvaltning är på god väg och kommer att ytterligare utvecklas under år 2005.

Miljöbyrån kommer att förbättra informationen på miljöområdet. Information kommer att ges om regelsystemet, arbetet på miljöbyrån, tillståndet i miljön och miljösamband. Sedan tidigare ges information om exempelvis algsituationen sommartid. Den förbättrade informationen kommer att ges både skriftligt och muntligt, samt genom att komplettera miljöbyråns hemsida.

Inkomster

35.50.01. Verksamhetens inkomster

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
125,00	15 000	1 000

Föreslås upptaget en inkomst om 1.000 euro.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	1 000
	Totalt	**1 000**

Utgifter

45.50.01. Verksamhetens utgifter (VR)

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-103 240,57	-149 000	-116 000
(t.a. -67 351,55)	(t.a. -38 000)	

Under momentet föreslås ett anslag om 116.000 euro.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5. Därtill ingår andel i lön för kretsloppsutredaren, se moment 45.56.04. Kostnaderna för den tillfälliga miljöutredaren föreslås överföras till moment 45.01.01.

I anslaget ingår kostnader för arbetet med att miljöanpassa landskapsförvaltningen, tillsynsarbetet, miljöinformation och annat miljöarbete.

	År 2003	År 2004	År 2005
Tillfälliga tjänster	2	2	2

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter	
	- tillfälliga tjänster	-89 300
4100	Material och förnödenheter	-2 700
4300	Inköp av tjänster	-17 000
4800	Övriga utgifter	-7 000
	Anslagsbehov	**-116 000**

45.52. NATURVÅRD

	Bokslut 2003	Budget 2004 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2005
Inkomster	4 441	11 000	5 000
Konsumtionsutgifter	-120 475	-154 000	-159 000
Överföringsutgifter	-8 868	-10 000	-10 000
Investeringsutgifter			
Lån o övr. finansinv.	-20 600	-135 000	-50 000
Summa utgifter	-149 944	-299 000	-219 000
Anslag netto	-145 503	-288 000	-214 000

Den åländska naturen har under de senaste 40 åren påtagligt förändrats av jord- och skogsbruk samt av en urban livsstil med fritidsboende i stugor. Generellt sett är naturen idag artfattigare och mindre mångformig, även om det totala antalet arter på Åland inte torde ha minskat.

Flera av landskapets artrikaste och mest mångformiga naturreservat är formade av äldre jordbruksmetoder och bete. Under senare år har delvis igenväxta kulturbiotoper röjts och hävden enligt äldre principer utökats. En utebliven hävd minskar områdenas naturvärden och äventyrar flera års arbete. Restaurering av nya delområden sker nu i mindre omfattning. Arbetsinsatserna inriktas på den årliga hävden (kontinuerliga skötseln) av reservaten.

De väsentligaste övergripande målsättningarna för landskapsregeringens naturvårdsarbete är

- att underhålla och vårda landskapets naturreservat för att upprätthålla den biologiska mångfalden, samt att på lämpligt sätt informera allmänheten om områdenas naturvärden och möjligheterna till friluftsliv inom dessa
- att utföra de tillsyns- och övervakningsuppgifter som enligt naturvårdslagen ankommer på landskapsregeringen
- att verka för att särskilt skyddsvärda biotoper inte förstörs och att arter som hör hemma i landskapets flora och fauna fortlever i livskraftiga populationer
- att i möjligaste mån bistå allmänhet och verksamhetsutövare med information om värdefull natur och
- att tillse att förpliktelser enligt EU:s naturvårdsdirektiv uppfylls, i första hand genom att följa upp och förverkliga Natura 2000-programmet.

Inkomster

35.52.01. Verksamhetens inkomster

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
4 440,96	11 000	5 000

Under momentet upptas beräknade inkomster från avgifter för prövning av ansökningar, arrendeinkomster och inkomster från försäljning av virke och publikationer. Inkomsterna beräknas vara lägre år 2005 p.g.a. mindre omfattande försälj-

ning av röjningsvirke.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	5 000
	Totalt	**5 000**

Utgifter

45.52.01. Verksamhetens utgifter (VR)

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-120 475,19	-10 000	-10 000
(t.a. -69 193,54)		

Anslaget avser täcka kostnader för kartering av Ålands natur, bl.a. inventeringar av fridlysta fjärilar och havsörnsbeståndet.

Dispositionsplan:

4300	Inköp av tjänster	-10 000
	Anslagsbehov	**-10 000**

45.52.20. Verksamhetens utgifter- naturreservat (VR)

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
	-144 000	-149 000
	(t.a. -30 000)	(t.a. -33 000)

Föreslås ett anslag om 149.000 euro varvid beaktas tidigare års anslag om 33.000 euro. Anslaget används för tillsyn och underhåll av landskapets naturreservat inklusive byggnader och anläggningar på dessa. I anslaget ingår medel för tillfällig arbetskraft för skötseln samt för inköp av redskap och maskiner inklusive service. Kostnaderna för tillsyn och skötsel av naturreservat förväntas öka med genomförandet av Natura 2000.

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- personal i arbetsavtalsförhållande	-123 300	
	- övriga personalutgifter	-1 700	-125 000
4100	Material och förnödenheter		-20 000
4200	Hyror		-4 000
4300	Inköp av tjänster		-5 000
4800	Övriga utgifter		-13 000
1125	Maskiner och inventarier		-15 000
	Anslagsbehov		**-182 000**
	Användning av tidigare års anslag		33 000
	Förslag		**-149 000**

45.52.60. Bidrag för ersättande av skador förorsakade av sällsynta och särskilt skyddsvärda arter av djur

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-900,00	-3 000	-3 000

Föreslås ett anslag om 3.000 euro för ersättande av skador som förorsakats av ar-

ter av djur som är sällsynta eller särskilt skyddsvärda enligt LF om naturvård (113/1998). Ersättningen ges i de fall förebyggande åtgärder vidtagits utan framgång.

Dispositionsplan:

8209	Övriga inkomstöverföringar	-3 000
	Anslagsbehov	**-3 000**

45.52.63. Bidrag för landskapsvård

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-7 968,35	-7 000	-7 000

Föreslås ett anslag om 7.000 euro för stöd för naturvårdsåtgärder i odlingslandskapet. Bidraget betalas enligt riktlinjer som slagits fast av landskapsregeringen och beviljas endast för en del av kostnaden samt för sådana projekt som inte kan erhålla EU:s miljöstöd. Bidraget kan åren 2005 - 2006 samverka med Interregprojekt med skärgårdens odlingslandskap och företagande i centrum.

Dispositionsplan:

8209	Övriga inkomstöverföringar	-7 000
	Anslagsbehov	**-7 000**

45.52.88. Anskaffning av områden för naturskyddsändamål (R)

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-20 600,38	-135 000	-50 000

Med beaktande av från tidigare år reserverade medel föreslås detta år ett anslag om 50.000 euro. Anslaget är avsett för att förverkliga Natura 2000-programmet och för övrig naturvård av stor betydelse. Landskapets Natura 2000-program omfattar befintliga naturreservat, mark ägd av landskapet, samt natur belägna på ett 50-tal privata markskiften. Programmet förväntas genomföras inom de närmast kommande åren. Medlen skall i första hand användas för s.k. intrångsersättning till markägare enligt 37 och 39 §§ LL om naturvård (82/1998). Anslaget kan även användas för markvärdering och andra utgifter för inrättande av fredade områden. Behoven av medel för att förverkliga den privata delen av Natura 2000-programmet förväntas öka åren 2005 - 2007.

Dispositionsplan:

1112	Övriga immateriella rättigheter	-50 000
	Anslagsbehov	**-50 000**

45.54. VATTENFÖRSÖRJNING OCH VATTENVÅRD

	Bokslut 2003	Budget 2004 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2005
Inkomster			
Konsumtionsutgifter	-103 612	-308 000	-320 000
Överföringsutgifter	-35 493	-475 000	-1 245 000
Investeringsutgifter			-250 000
Summa utgifter	-139 104	-783 000	-1 815 000
Anslag netto	-139 104	-783 000	-1 815 000

De övergripande målen för vattenvården i landskapet är att verka för ett hållbart

nyttjande av vattenmiljön, att minska förorening och skadlig påverkan och därigenom bevara och förbättra vattenkvaliteten i havet, sjöar och grundvatten samt att kontinuerligt övervaka vattenkvaliteten i hav, sjöar och grundvatten.

Åtgärderna i förslaget till handlingsprogram för vattenvården 2004 - 2007 genomförs. Förslaget innehåller en mängd konkreta åtgärder för att nå de övergripande målen. De viktigaste åtgärdsområdena är fiskodling, jordbruk, avloppsvattenutsläpp och luftutsläpp från sjöfarten. Ett prioriterat område under året är att påbörja arbetet med att utveckla vattenskyddsplaner för våra viktigaste insjöar. En uppföljning av programmet genomförs under våren som underlag till budgetberedningen för år 2006.

Avloppsvattenbehandlingen har tre viktiga funktioner; hindra smittspridning via avloppsvatten, minska utsläpp av närsalter och miljöfrämmande ämnen till recipienten samt att återföra näringsämnen till jordbruket. Landskapregeringen kommer i första hand att stöda projektet att avleda avloppsvatten från Finström, Sund, Saltvik och Hammarland till Lotsbroverket i Mariehamn samt utbyggnaden av Lotsbroverket. Ett annat viktigt arbete är att informera framför allt kommunerna om de nya kraven på enskilda avloppslösningar.

Den inledande undersökningen enligt EU:s vattendirektiv av sjöar och grundvatten avslutas år 2004. Den övriga vattenövervakningen och vattenundersökningarna fortsätter i samma omfattning som tidigare med en viss ökning för att ta fram beslutsunderlag för vattenkvalitetsnormer år 2006.

Vattenövervakningen genomförs med syfte att ge en sammanhängande och heltäckande översikt av vattenmiljöns tillstånd i hela det åländska havsområdet inklusive de inre vikarna samt de viktigaste vattentäkterna. Det innefattar undersökningar av kemisk-fysikalisk vattenkvalitet, bottenfauna och alger inklusive förekomsten av giftalger samt att mäta belastningen från luften och diken.

Samarbetet med Husö biologiska station för att undersöka vattenmiljön fortsätter och hålls på samma nivå som år 2004.

De pågående Interreg-projekten fortsätter planenligt. Det innefattar tre projekt: Fiskyngelproduktion i grunda havsvikar som ska ge ökad kunskap om olika fiskarters lek- och uppväxtmiljöer, Bättre vattenkvalitet som ska utveckla hanteringen av avloppsvatten samt Ett gemensamt beslutsstödsystem för effektiva vattenskyddsåtgärder som skall klargöra vilka som är de mest effektiva åtgärderna för att förbättra vattenkvaliteten i våra skärgårdar.

Landskapsregeringen sammanställer information om den övervakning och forskning som genomförs och presenterar den på ett lättillgängligt och stimulerande sätt för allmänheten bland annat på Internet.

Utgifter

45.54.01. <u>Verksamhetens utgifter (VR)</u>

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-103 611,55	-308 000	-320 000
(t.a. -46 845,00)	(t.a. -30 000)	(t.a. -13 000)

Föreslås ett anslag om 320.000 euro varvid beaktas tillgängliga medel om 13.000 euro från tidigare år. Extra resurser behövs för att ta fram beslutsunderlag för vattenkvalitetsnormer, för arbete med att utveckla vattenskyddsplaner för våra viktigaste insjöar samt för ökat underhåll av reglerdammarna. I anslaget ingår

193.000 euro för de undersökningar som genomförs vid Ålands miljölaboratorium för miljöbyråns räkning.

Anslaget avser utgifter för
- vattenövervakning som genomförs av Ålands miljölaboratorium
- samarbetet med Husö biologiska station
- övrig vattenövervakning och -undersökningar än de som genomförs av Ålands miljölaboratorium och Husö biologiska station
- undersökningar som genomförs med anledning av EG:s ramvattendirektiv och för framtagande av kvalitetsnormer
- driften och underhållet av reglerdammarna i Kloströmmen i Sund och Vargsundsådran i Finström samt grundvattenstationen i Jomala och
- annat arbete med vattenvårdsfrågor.

	År 2003	År 2004	År 2005
Tillfälliga tjänster		1	
Personal i arbetsavtalsförhållande	1		

Dispositionsplan:

4300	Inköp av tjänster	-223 500
4800	Övriga utgifter	-53 500
8209	Övriga inkomstöverföringar	-56 000
	Anslagsbehov	**-333 000**
	Användning av tidigare års anslag	13 000
	Förslag	**-320 000**

45.54.31. Räntestöd för vatten- och avloppsåtgärder

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-10 601,68	-25 000	-20 000

Föreslås att landskapsregeringen befullmäktigas att bevilja nya räntestödslån om högst 150.000 euro under år 2005.

För räntegottgörelse för under år 2005 och tidigare beviljade räntestödslån föreslås ett anslag om 20.000 euro.

Räntegottgörelsen föreslås vara 4 % under de 8 första låneåren och 2 % under de följande 8 låneåren, dock så att låntagarens ränta är minst 2 %.

Dispositionsplan:

8309	Övriga kapitalöverföringar	-20 000
	Anslagsbehov	**-20 000**

45.54.60. Understöd för samhällenas vatten- och avloppsåtgärder

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-24 891,00	-440 000	-1 225 000

Föreslås ett anslag om 1.225.000 euro som stöd för vatten- och avloppsprojekt under år 2005. Stöden beviljas i överensstämmelse med LL om understöd för vatten- och avloppsprojekt (31/1983) och landskapsregeringens principer om stöd för miljöförbättrande åtgärder. Det samordnade avloppsprojektet för byggande av överföringsledningar mellan norra Åland, Hammarland och Mariehamn, inklusive om- och tillbyggnaden av Lotsbroverket i Mariehamn, prioriteras. Landskapsregeringen har meddelat staden hur bidrag för projektet avses beviljat samt att en

förutsättning är att staden inkommer med en bekräftelse på att villkoren för anslutningen till stadens reningsverk överenskommits med de övriga kommunerna.

Anslaget har beräknats enligt följande fördelning:

Stöd för det samordnade avloppsprojektet	1.100.000 euro
Stöd för byggande av vattenledning mot Vårdö	125.000 euro
	1.225.000 euro

Dispositionsplan:

8309	Övriga kapitalöverföringar	-1 225 000
	Anslagsbehov	**-1 225 000**

45.54.61. Understöd för vattenmiljöförbättrande åtgärder

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
0,00	-10 000	

Momentet utgår.

45.54.77. Byggande av regleringsdamm i Vargsundsådran (R)

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
		-250 000

Momentet nytt.
Landskapsstyrelsen anhöll 25.3.1999 om miljöprövningnämndens tillstånd att bygga en regleringsdamm i Vargsundsådran för att reglera vattennivån i Vargsundet/Ösundet. Ansökan gjordes av såväl miljöskäl som nyttoanvändningsskäl. Av miljöskäl är det viktigt att förhindra saltvatteninträngning i sjöarna emedan det salta vattnet förorsakar syrebrist i sjöarnas underskikt och därmed försämrad vattenkvalitet. Beträffande nyttoanvändningen har nämnts bättre förutsättningar för kräftfiske, bättre torrläggning på hösten av lågt belägna åkerområden samt bättre möjligheter att använda sjön som vattentäkt och för rekreation. Kostnaderna för att bygga dammen uppskattas till 250.000 euro.

Då miljöprövningsnämndens beslut vunnit laga kraft avser landskapsregeringen att först ta slutlig ställning till hurudan damm som anläggs och därefter starta projektet. Föreslås därför ett anslag om 250.000 euro.

Dispositionsplan:

1124	Vägar och infrastruktur	-250 000
	Anslagsbehov	**-250 000**

45.56. AVFALLSHANTERING

	Bokslut 2003	Budget 2004 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2005
Inkomster		0	45 000
Konsumtionsutgifter	-30 306	-50 000	-28 000
Överföringsutgifter	-69 335	-310 000	-76 000
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-99 641	-360 000	-104 000
Anslag netto	-99 641	-360 000	-59 000

Den övergripande målsättningen för en ekologiskt hållbar avfallshantering på Åland kan sammanfattas på följande sätt
- minska mängden avfall, särskilt avfall som måste deponeras
- minska användningen och spridningen av hälso- och miljöfarliga ämnen
- minska miljöpåverkan genom hushållning med material och energi samt
- minska nedskräpningen.

Kommunerna har enligt renhållningslagen det primära ansvaret för att målsättningen uppnås. Landskapsregeringen har det övergripande ansvaret. Det är landskapsregeringens förhoppning att det kommunala samarbetet skall utvecklas så att kommunerna kan enas om en gemensam avfallsstrategi. För närvarande sköts det kommunala samarbetet genom Ålands Problemavfall Ab och kommunalförbundet för Ålands Miljöservice.

Avfallsdeponierna i kommunerna, undantaget deponien vid Svinryggen, har stängts av miljöskäl. Hittills har det inte varit möjligt att komma överens om ett nytt gemensamt avfallsupplag för hela landskapet. Avfall som måste deponeras körs därför bort ifrån landskapet. Erfarenheterna av avfallstransporterna under de närmaste åren till deponier utanför Åland kommer att visa om vi kan klara oss utan en egen deponeringsanläggning.

I enlighet med landskapsförordningen om deponering av avfall (76/2001) får biologiskt nedbrytbart avfall inte deponeras fr.o.m. 1.1.2005. Landskapsregeringen bistår kommunerna i arbetet att hitta en hållbar lösning för det biologiska avfallet.

Landskapsregeringens arbete att minska nedskräpningen och få ett slut på okontrollerad avfallsförbränning fortsätter. Effektiv information och tillsyn krävs.

Målsättningen är att införa producentansvar för förpackningar och andra avfallskategorier. Tillämpningen av EU-förordningen om avfallsstatistik förväntas underlätta arbetet.

Inkomster

35.56.67. <u>Upplösning av skrotbilsfond</u>

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
		45 000

Momentet nytt.
Under momentet föreslås en inkomst om 45.000 euro vilken avser inkomstföring av de medel som ingår i skrotbilsfonden i samband med att fonden upplöses. Se även moment 43.70.60 och 45.56.67.

Specifikation:

5000	Finansiella inkomster	<u>45 000</u>
	Totalt	**45 000**

45.56.04. Verksamhetens utgifter (VR)

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-30 305,96	-50 000	-28 000
(t.a. -11 998,00)		(t.a. -21 000)

Föreslås ett anslag om 28.000 euro varvid beaktas tillgängliga medel om 21.000 euro från tidigare år. Anslaget föreslås för fortsatta utredningar och undersökningar i syfte att kretsloppsanpassa avfallshanteringen. Anslaget avser även kostnader för åtgärder som ankommer på landskapsregeringen i enlighet med renhållningslagen och andra lagar och förordningar som berör avfallshantering bl.a. kostnader för att införa producentansvar.

Anslaget för personalutgifter avser 75 % av avlöningen för kretsloppsutredaren. Se även moment 45.50.01.

	År 2003	År 2004	År 2005
Tillfälliga tjänster	1	1	1

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter	
	- tillfällig tjänst	-39 000
4100	Material och förnödenheter	-500
4300	Inköp av tjänster	-7 000
4800	Övriga utgifter	-2 500
	Anslagsbehov	**-49 000**
	Användning av tidigare års anslag	21 000
	Förslag	**-28 000**

45.56.62. Främjande av avfallshanteringen

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-68 937,59	-304 000	-50 000

Anslaget avser stöd till Ålands Problemavfall Ab för merkostnader som förorsakas av bolagets återvinningsverksamhet i skärgården och randkommunerna samt stöd för kommunala återvinningsstationer och andra investeringar som främjar avfallshanteringen.

Dispositionsplan:

8309	Övriga kapitalöverföringar	-50 000
	Anslagsbehov	**-50 000**

45.56.65. Räntestöd för lån för projekt som främjar avfallshanteringen

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-397,46	-6 000	-6 000

Föreslås att landskapsregeringen befullmäktigas att bevilja nya räntestödslån om högst 150.000 euro under år 2005.

För räntegottgörelse för under år 2005 och tidigare beviljade räntestödslån föreslås ett anslag om 6.000 euro.

Räntegottgörelsen föreslås vara 4 % under de 8 första låneåren och 2 % under de följande 8 låneåren, dock så att låntagarens ränta är minst 2 %.

Dispositionsplan:

8309	Övriga kapitalöverföringar	-6 000
	Anslagsbehov	**-6 000**

45.56.67. Understöd för skrotning av motorfordon (F)

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
		-20 000

Momentet nytt.
Med hänsyn till landskapsstyrelsens framställning nr 14/2003-2004 angående ändrad lagstiftning om producentansvar för skrotfordon föreslås att understöd kan utges för de fordon där producentansvar börjar gälla och som tagits i bruk före den 1.7.2002. Understödet föreslås uppgå till 35 euro per omhändertaget fordon, vilket motsvarar det understöd som erlagts per skrotat fordon under år 2004. Understödet föreslås gälla under en övergångsperiod, åren 2005 - 2006. Fr.o.m. år 2007 ingår dessa fordon i systemet för producentansvar.

Anslaget kan även användas som understöd för skrotning av de fordon som inte omfattas av producentansvar.

Med beaktande av ovanstående föreslås ett anslag om 20.000 euro. Se även moment 33.70.60 och 35.56.67.

Dispositionsplan:

8209	Övriga inkomstöverföringar	-20 000
	Anslagsbehov	**-20 000**

45.58. ÅLANDS MILJÖLABORATORIUM

	Bokslut 2003	Budget 2004 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2005
Inkomster	78 021	263 000	257 000
Konsumtionsutgifter	-247 483	-263 000	-257 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			-800 000
Summa utgifter	-247 483	-263 000	-1 057 000
Anslag netto	-169 461	0	-800 000

Från och med år 2004 har budgeten gjorts upp utifrån att Ålands miljölaboratorium skall vara ekonomiskt självbärande. Miljölaboratoriets verksamhetsprogram för provtagningar och analyser syftar till att ge en sammanhängande och heltäckande översikt av vattenmiljöns tillstånd på Åland. Kontinuerliga provtagningar sker i havsområdet och i de inre vikarna samt i vattentäkter och sjöar. Belastningen från tillrinningsområden kontrolleras. Laboratoriet utför egna algobservationer men deltar även i en landsomfattande alggranskning. För kommuner och företag analyseras hushållsvatten, avloppsvatten, bevattningsvatten och grundvatten. Recipientkontroller utföres även, innehållande både fältprovtagningar och analyser för att bestämma vattendragens ekologiska och kemiska status.

Några mätetal som i viss mån beskriver miljölaboratoriets verksamhet.

	År 2002	År 2003	År 2004	År 2005
Utförda analyser	13.214	14.335	13.000	13.000

Påpekas kan att analyser av skilda slag kräver olika stor arbetsinsats.

Under år 2005 genomförs ombyggnadsarbeten i landskapets lokaler vid f.d. plantskolan i Jomala för att möjliggöra en samordning av verksamheterna vid livsmedelslaboratoriet, Ålands miljölaboratorium samt försöksstationens laboratorium. Ombyggnadsarbetena beräknas vara slutförda under året, så att de nya lokalerna kan tas i bruk senast vid årsskiftet 2005/2006. En organisatorisk översyn av de tre laboratorierna kommer att göras, för att uppnå ändamålsenliga och kostnadseffektiva verksamhetsförutsättningar.

Inkomster

35.58.20. Verksamhetens inkomster

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
78 021,08	263 000	257 000

Anslaget avser inkomster från miljölaboratoriets analysarbete och provtagningsverksamhet.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	257 000
	Totalt	**257 000**

Utgifter

45.58.20. Verksamhetens utgifter (VR)

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-247 482,55	-263 000	-257 000
(t.a. -24 245,00)		

Föreslås ett anslag om 257.000 euro för utgifter för laboratoriets verksamhet.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5. Därtill ingår i anslaget för personal i arbetsavtalsförhållande anslag för avlönande av extra arbetskraft. I anslaget ingår därtill utgifter för inköp av klimatskåp och tilläggsutrustning för analys av belastningen från förorenat vatten, tjänsteresor, utbildning, material, teletjänster och annonsering.

	År 2003	År 2004	År 2005
Inrättade tjänster	2	2	2
Personal i arbetsavtalsförhållande	3	3	3

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- inrättade tjänster	-73 060	
	- personal i arbetsavtalsförhållande	-117 740	-190 800
4100	Material och förnödenheter		-27 600
4200	Hyror		-1 100
4300	Inköp av tjänster		-18 900
4800	Övriga utgifter		-13 100

1125	Maskiner och inventarier	-5 500
	Anslagsbehov	**-257 000**

45.58.74. Investeringsutgifter för samordning av laboratorier (R)

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
		-800 000

Momentet nytt.
Anslaget om 800.000 euro avser att täcka de uppskattade kostnaderna för att planera och genomföra ombyggnadsarbeten i f.d. plantskolans lokaler i Jomala i syfte att anpassa dem till en gemensam laboratorielokal för livsmedelslaboratoriet, Ålands miljölaboratorium samt försöksstationens laboratorium.

Dispositionsplan:

1122	Byggnader	-800 000
	Anslagsbehov	**-800 000**

45.59. ÅLANDS MILJÖPRÖVNINGSNÄMND

	Bokslut 2003	Budget 2004 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2005
Inkomster	27 186	112 000	117 000
Konsumtionsutgifter Överföringsutgifter Investeringsutgifter	-308 241	-388 000	-400 000
Summa utgifter	-308 241	-388 000	-400 000
Anslag netto	-281 054	-276 000	-283 000

Ålands miljöprövningsnämnd är tillståndsmyndigheten enligt vattenlagen för landskapet Åland (61/1996), landskapslagen om renhållning (3/1981), landskapslagen om hälsovården (36/1967) samt landskapslagen om miljöskydd och miljötillstånd (30/2001), se landskapslagen om Ålands miljöprövningsnämnd (65/1997). Miljöprövningsnämnden består av fem ledamöter med kompetens inom områdena juridik, biologi, teknik, ekonomi samt en ledamot med särskild kännedom om näringslivet. Handläggningen av nämndens ärenden och verksamhet sköts av en byråsekreterare, fyra miljöhandläggare och en chef. På grund av den komplexitet som finns i de olika typerna av miljötillståndsärenden som handläggs av nämnden behövs bred kompetens bland personalen.

Från och med den 1 juli 2001 överfördes prövningen av de tidigare lufttillstånden, avfallstillstånden och förläggningstillstånden på miljöprövningsnämnden genom den nya miljöskydds- och miljötillståndslagstiftningen enligt det omfattande IPPC-direktivet om samordnade miljötillstånd. Detta ökade miljöprövningsnämndens arbetsmängd kraftigt. Enligt nämnda lag kommer alla nu givna tillstånd som berör miljöfrågor att förfalla den 31 december 2004, vilket förklarar behovet av utökade personalresurser även under år 2005. För närvarande handläggs drygt 90 ärenden hos nämnden.

Avgjorda och aktuella ärenden hos miljöprövningsnämnden framgår av nedanstående översiktstabell:

År	Ingående balans	Inkomna	Beslutade	Beslutade avlopp	Utgående balans
1997		38	4	6	28
1998	28	118	31	70	45
1999	45	119	39	72	53
2000	53	140	42	78	73
2001	73	77	44	30	76
2002	76	37	57	-	56
2003	56	72	44	-	84
2004	84	33	22	-	95

Fr.o.m. år 2005 kommer alla miljöhandläggare att vara föredragande inför miljöprövningsnämnden för att förkorta handläggningstiderna.

Inkomster

35.59.01. Verksamhetens inkomster

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
27 186,25	112 000	117 000

Anslaget avser inkomster för avgifter för miljöprövningsnämndens miljötillståndsprövning enligt landskapslagen om miljöskydd och miljötillstånd (30/2001).

De fakturerade annonskostnaderna avser de annonskostnader som uppkommer i samband med ärendenas kungörelser i massmedia och som sökanden betalar.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	
	- avgifter för tillståndsprövning	84 000
	- fakturerade annonskostnader	33 000
	Totalt	**117 000**

Utgifter

45.59.20. Verksamhetens utgifter (VR)

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-308 240,71 (t.a. -4 486,00)	-388 000	-400 000

Föreslås ett anslag om 400.000 euro.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5.

I anslaget har beaktats kostnaderna för avlönande av två tillfälliga miljöhandläggare. I budgeten för år 2004 ingick anslag för en miljötillståndsutredare och en biträdande miljötillståndsutredare.

Därtill ingår kostnader i samband med miljöprövningsnämndens möten, sakkunnigutlåtanden, utredningar, utbildning för nämndens ledamöter och personal, inköp av litteratur samt programvara, övriga kostnader föranledda av miljöprövningsnämndens verksamhet samt för hyror, städning och el. Av anslaget utgör 33.000 euro annonskostnader som nämnden fakturerar sökanden särskilt, se moment 35.59.01.

		År 2003	År 2004	År 2005
Inrättade tjänster		2	3	3
Tillfälliga tjänster		3	3	3
Dispositionsplan:				
4000	Personalutgifter			
	- inrättade tjänster	-157 083		
	- tillfälliga tjänster	-124 678		
	- personal i arbetsavtalsförhållande	-8 426		
	- övriga löner och arvoden	-20 013		-310 200
4100	Material och förnödenheter			-5 300
4200	Hyror			-14 600
4300	Inköp av tjänster			-62 600
4800	Övriga utgifter			
	- resor	-2 300		
	- övrigt	-5 000		-7 300
	Anslagsbehov			**-400 000**

45.70. ÅLANDS HÄLSO- OCH SJUKVÅRD

	Bokslut 2003	Budget 2004 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2005
Inkomster	8 817 871	9 700 000	9 500 000
Konsumtionsutgifter	-55 903 900	-59 700 000	-60 400 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter	-366 168	-4 000 000	-3 850 000
Summa utgifter	-56 270 069	-63 700 000	-64 250 000
Anslag netto	-47 452 198	-54 000 000	-54 750 000

Enligt LL om hälso- och sjukvården (60/1993) skall Ålands hälso- och sjukvård (ÅHS) handha den hälso- och sjukvård som befolkningen i landskapet behöver. I sin serviceproduktion skall ÅHS utgå från vars och ens hälsotillstånd samt de resurser som anvisats ÅHS. Enligt samma lag skall också veterinärvården ombesörjas av ÅHS. I anslutning till ÅHS finns en hälsonämnd vars uppgift är att verka som miljö-, tillsyns- och tillståndsmyndighet i enlighet med stadganden i andra landskapslagar.

Årligen uppgörs en hälso- och sjukvårdsplan, som mera i detalj beskriver de uppgiftshelheter som åläggs ÅHS. Hälso- och sjukvårdsplanen utgör också en verksamhetsplan för budgetåret och är alltså det viktigaste styrinstumentet för hälso- och sjukvården i landskapet. Den preliminära planen för år 2005 är fogad till landskapsregeringens budgetförslag som underlag för budgetbehandlingen (se bilaga 1). Nedan följer en sammanfattning av planen.

Allmänt
Visionen för verksamheten är att Ålands hälso- och sjukvård skall framstå som en förebild genom vårdkvalitet, patientbemötande och en för samhället god totalekonomi samt som en arbetsplats där personalen känner sig motiverad i sina uppgifter.

Samarbetet mellan specialsjukvården och primärvården utvecklas så att patienterna alltid befinner sig på rätt vårdnivå, så att information om patienterna alltid finns tillhands vid rätt tidpunkt och så att ingen patient upplever sig bortglömd i remitteringen mellan vårdinstanserna.

Personalutbildningen, både den interna och den externa, och handledning av personalen är ett prioriterat område för att upprätthålla god kvalitet i vården. Centralsjukhuset, men också andra enheter inom ÅHS, fungerar som ett undervisningssjukhus både för vårdpersonal under praktikperioden och för läkare under specialistutbildningen.

Inför år 2005 utreds möjligheterna och formerna för att göra ÅHS helt rökfritt enligt de modeller som redan finns för rökfria sjukhus i övriga Finland och Sverige.

Den fortsatt strama ekonomiska situationen innebär att även budgetåret 2005 kommer att präglas av verksamhetsdiskussioner i syfte att se över ledningsstrukturerna, rationalisera vården, granska rutiner, noggrant överväga anskaffningar och skapa kostnadsmedvetenhet på alla nivåer.

De förslag gällande bl.a. förändringar i organisationsstrukturen, som den av styrelsen utsedda arbetsgruppen presenterat under år 2004, kommer till en del att förverkligas under år 2005. Speciell vikt skall fästas vid ett modernt ledarskap som beaktar personalens delaktighet i beslutsfattandet. En produktivitetskartläggning, som utförs av ett utomstående konsultföretag hösten 2004, kan leda till förändringar i verksamheten under år 2005, bl.a. gällande grundbemanningen och vilken vård som skall skötas på Åland och vilken som är bättre att sköta utanför Åland.

Anslaget för anskaffningar och byggnadsrenoveringar har under åren 2003 och 2004 av besparingsskäl varit nästan halverat jämfört med åren 2001 - 2002, vilket har lett till att endast de absolut nödvändigaste apparatanskaffningarna och renoveringarna har kunnat genomföras. Det finns därför ett behov av att höja på anslaget med 150.000 euro jämfört med år 2004.

Större investeringar (över 100.000 euro) presenteras i investeringsplanen, som är 3-årig och som finns presenterad i kapitel 9.8 i hälso- och sjukvårdsplanen. Större delen eller 2,9 milj euro av investeringsanslaget år 2005 går till det byggnadsprojekt som skall ge centralsjukhuset nytt kök, matsal, centrallager, tekniska utrymmen och mötesrum. Enligt den antagna fastighetsutvecklingsplanen kommer denna etapp I att följas av etapp II (huvudsakligen ombyggnader i befintliga fastigheter) och etapp III, (en ny psykiatrisk enhet vid centralsjukhuset som ersättning för Grelsby sjukhus).

Styrelsen har fastställt en miljöpolicy för Ålands hälso- och sjukvård och ett strukturerat miljöarbetet har påbörjats utgående från den miljöutredning som gjordes år 2003.

Primärvården
Inom primärvården kommer utmaningen att vara att öka det förebyggande hälso- och sjukvårdsarbetet, rekrytera fasta medarbetare på läkartjänsterna, tillgodose ett ökat behov av personal inom hemsjukvården, ändra deltidstjänster till heltid inom långvården, överväga vilken verksamhetsform som är bäst lämpad för företagshälsovården och veterinärverksamheten och se över vilka mottagningspunkter som skall bibehållas med tanke på fastighetskostnaderna men framförallt med tanke på att uppnå största möjliga kvalitet i patientarbetet. Teamarbetet läkare-sjukskötare vidareutvecklas.

För att skapa större enheter, bättre personalutnyttjande och minska på fastighetskostnaderna kommer hälso- och sjukvårdsmottagningarna i Eckerö och Hammarland att sammanföras till mottagningen i Hammarland, likaså sammanförs mottagningarna i Lumparland och Lemland till Lemland.

Projektet ”Förebyggande hembesök till 75 åringar”, som startade under år 2004, fortsätter och finansieras med projektmedel. Tillsammans med specialsjukvården framläggs ett förslag till hur en kvinnomottagning kan skapas. Konceptet ”lätt-akuten ”, vilket innebär att flertalet av de patienter som idag sköts utanför normal kontorstid kommer att tas omhand dagtid, verkställs.

På Kökar testas ett nytt arbetstidssystem som möjliggör dygnet runtberedskap för hälsovårdarna utan ytterligare personaltillskott. Möjligheten till samverkan mellan skärgårdskommunernas socialvård och ÅHS utreds vidare. En utredning över hur telemedicin kan förbättra vården för skärgårdsborna görs under året.

På Gullåsens avdelning Norrgård-Östergårds ändras två 3-personers rum, som är trångbodda och tunga att arbeta i, till 2-personers rum. Därmed minskar platsantalet från 98 till 96 platser, vilket även påverkar inkomsterna. Bemanningen utökas motsvarande två deltidstjänster som ombildas till heltidstjänster. Därtill erhåller en omplacerad personal en ordinarie deltidstjänst för nuvarande funktion.

Miljöhälsovården eftersträvar att säkerställa en hälsosam och säker livsmiljö. EU-medlemskapet ställer stora krav på verksamheten såväl rent administrativt som i fältarbetet. Man planerar att livsmedelslaboratoriet kan lämna sina tillfälliga utrymmen årsskiftet 2005-2006 och flytta in i nya verksamhetsutrymmen tillsammans med miljölaboratoriet, vilket ger synergieffekter för båda laboratorierna. En deltidsprovtagartjänst ombildas till deltidslaboranttjänst (70%).

En handlingsplan uppgörs för hur smådjursmottagningsverksamheten inom ÅHS skall skötas med beaktande av ansvarsfördelningen mellan ÅHS och den privata sektorn.

Specialsjukvården
Specialsjukvården kännetecknas av ständiga medicinska, omvårdnadsmässiga och tekniska framsteg. Vårdperioderna på bäddavdelningarna blir allt kortare och intensivare. I och med den fortsatt snabba medicinska utvecklingen håller gränserna mellan de olika specialiteterna på att utsuddas. Detta innebär att all personal bör vara beredd på att utvecklas i sitt arbete och bli mera flexibla och gränsöverskridande, och samtidigt vara beredda att ändra sina handlingsvanor.

Specialsjukvården på Åland bör kunna leva upp till de växande och berättigade krav som befolkningen ställer på verksamheten. Konsultverksamhet kontra remiss till andra sjukhus baserar sig på vad som är mest ändamålsenligt ur ekonomisk, medicinsk och språklig synpunkt. Expertis inom den egna verksamheten skall alltid användas i första hand.

Dagkirurgiverksamheten skall utvecklas, effektiveras och samlas på ett ställe. Behovet är ca 8-10 bäddplatser. I väntan på etapp II av centralsjukhusets ombyggnad inleds diskussioner med berörda enheter hur dagkirurgin bäst skall bedrivas för att uppnå effektivering och kostnadsinbesparing.

Under året strävar man till att centralisera receptionen och kassafunktionen för de patienter som besöker specialsjukvårdens mottagningar i centralsjukhusbyggnaden.

Samarbetet mellan sjukvårdschef, basenhetschefer och överskötare utökas för att förbättra koordinationen och informationen mellan enheterna och de olika personalgrupperna. Arbetsfördelningen mellan överskötare och avdelningsskötare ses över i enlighet med den rapport som en arbetsgrupp lämnat, med målsättningen att beslutsfattandet skall vara så verksamhetsnära som möjligt.

En målsättning för akutenheten är att undvika korta intagningar till avdelningarna genom ökad användning av akutens övervakningsplatser. Primärvårdens s.k. lättakut utvärderas bl.a. genom att studera hur den inverkar på patientströmmarna.

Efterfrågan på specialistvård inom det inremedicinska fältet kan förväntas öka i takt med att befolkningen blir äldre och att medicinskt effektiva och motiverade insatser kan göras högt upp i åldrarna. Ett av de kvalitativa målen är att komma igång med sjuksköterskebaserad reumamottagning. Konsulter inom neurologi och hudsjukdomar besöker Centralsjukhuset regelbundet och ger ålänningarna tillgång till dessa specialister på hemorten.

Kirurgiska enhetens målsättning är att erbjuda kirurgisk basservice med de resurser som står till förfogande. Den urologiska verksamheten, som sköts på konsultbasis, förväntas öka något. Strumakirurgi planeras att påbörjas under år 2005 tack vare den specialistkompetens som finns inom personalen. Dagkirurgin skall koordineras och planeras i samverkan med andra enheter.

BB-gynekologienhetens målsättning är att uppnå tidigare servicenivå efter en period med bristande personella resurser både inom läkarkåren och vårdpersonalen. Samarbete med primärvården kring den förebyggande verksamheten (mödra- och preventivmedelsrådgivning, papascreening) fortsätter och utvecklas. En barnmorskebaserad inkontinensmottagning planeras i nära samarbete med primärvård, kirurgi, urologi och fysioterapi. Möjligheterna att inrätta en s.k. kvinnomottagning utreds.

Barn- och ungdomsenhetens mottagningsutrymmen omdisponeras för att erbjuda fler mottagningsrum för att svara mot nya verksamhetsförutsättningar. Den av Ålands Barnfond donerade lekpaviljongen med möjlighet till utvärdering och undersökning av vissa barnpatienter tas i bruk år 2005. En samordning av rådgivningsverksamheten och skolhälsovården med barn- och ungdomsenheten planeras. Samarbete med barn- och ungdomspsykiatriska enheten utökas.

Ögonenheten koncentrerar sin verksamhet på synhotande sjukdomar. Den nya överläkaren som tillträdde hösten 2004 kommer att sköta den operativa verksamheten (huvudsakligen gråstarrsoperationer) och laserbehandlingarna inom tjänstetid, vilket ersätter de tidigare ögonkonsulternas insatser och delvis även remitteringar till ögonkliniken i Åbo.

Överläkartjänsten vid öron-, näs- och halsenheten har varit omöjlig att besätta sedan hösten 2001. Därför har endast den mest angelägna verksamheten kunnat skötas genom tillfälliga arrangemang (”läkarstafetter” och konsultavtal). Likaså är hörselvårdsassistenttjänsten obesatt, varför denna service måste ske i form av köptjänst. En satsning på att utbilda en hälsovårdare till hörselvårdsassistent planeras.

Nya verksamhetsformer för rehabiliteringsenheten är demensutredningar och utredning av körförmågan som påbörjades år 2004 p.g.a. de nya bestämmelserna kring körkort. Bland målsättningarna för år 2005 kan nämnas satsning på omvårdnadsplanering och -dokumentation samt utvärdering av de uppgjorda vårdprogrammen inom talterapin. En tillfällig talterapeuttjänst ändras till ordinarie tjänst. Möjligheterna till en habiliterings- och rehabiliteringskoordinator utreds.

Ett datasystem för operationsplanering tas i bruk för att bättre kunna planera tidsanvändningen för alla inblandade parter. Dialysen verkar i trånga utrymmen, något som så snart som möjligt bör åtgärdas genom omflyttningar inom dialys-uppvak-intensivvårds utrymmet.

Verksamheten på laboratoriet fortsätter i stort som tidigare, men en återhållsamhet beträffande antalet beställda analyser inom ÅHS kan förutsägas tack vare ökat samarbete med beställande enheter. Laboratoriet planerar att under år 2005 sätta mera resurser på kvalitetsarbete. Bland röntgenenhetens kvalitativa mål kan nämnas en klinisk auditering (en form av ackreditering) av en utomstående expertgrupp. Läkemedelscentralen planerar att utvidga projektet ”databeställningar” till primärvården enligt samma mönster som redan är i bruk inom specialsjukvården.

Målsättningen för den psykiatriska enheten är att erbjuda patienten en individuellt anpassad vård och behandling. Ökad efterfrågan av den öppna vårdens service har lett till kötider på upp till 2 - 3 månader. Psykiaterbristen har skapat stora problem för både den slutna och den öppna vården, men situationen har förbättrats under hösten 2004 genom nyanställningar.

För projektet ”Pojkar i riskzonen”, är år 2005 det sista året av ett treårigt projekt som syftar till att förhindra psykosocial utslagning av pojkar i prepuberteten och puberteten. En tillfällig tjänst finns för detta ändamål. Projektet ”Utökat familjestöd till psykiskt sjuka föräldrar och deras barn” som är ett förebyggande psykiatriskt arbete fortsätter med utbildningssatsningar under år 2005. Projektet ”Alternativ till våld” riktar sig till män som misshandlar sin partner. Nya projekt under år 2005 är projektet att skapa en idealmodell för mentorskap och ett utbildningsprojekt inom den psykiatriska rehabiliteringen tillsammans med arbetsförmedlingsbyrån och Miranda. Delfinansiering kommer att anhållas från EU. En mentalvårdartjänst inrättas vid rehabiliteringsavdelningen (tidigare omplacering).

Den av styrelsen antagna planen för Vård utom Åland (12.2.1999/§ 22) utstakar principerna för vart ålänningarna remitteras när de egna resurserna inte är tillräckliga. De medicinska aspekterna skall vara avgörande vid remittering men samtidigt bör man fästa uppmärksamhet på att patienterna har rätt till vård på svenska. Under de senaste åren har speciell uppmärksamhet riktats på att remittering till vård utom Åland inte sker ifall patienten kan tas omhand inom den egna organisationen. Denna granskning fortsätter även framledes.

Administration och försörjning
Produktivitetskartläggningen av verksamhetsenheterna som påbörjades hösten 2004 fortsätter under år 2005. Ett handlingsprogram gällande mobbing färdigställs.

Personalvården utvecklas i samråd med personalrådet och anslaget för olika friskvårdsprojekt och aktiviteter för personalens trivsel utökas till 50.000 euro vilket innebär ca 50 euro per anställd. Anslaget för personalskolning för hela ÅHS uppgår till 400.000 euro (inklusive ledarskaps- och miljöutbildning), vilket motsvarar 1,19 % av den totala lönekostnaden inom ÅHS.

Anslaget för omplacering av personal minskas med 8.000 euro till 130.000 euro. Från detta anslag avlönas sådan personal, som av hälsoskäl är omplacerad från sin ordinarie tjänst. Alternativet är långtidssjukskrivning och i slutändan utslagning från arbetslivet. Endast undantagsvis kan en omplacerad person beviljas arbetstid som överstiger 25 veckotimmar.

Till de prioriterade områdena inom vårdarbetet hör patientsäkerheten och vidareutvecklandet av processtänkandet i vården. Därtill skall arbetsuppgifterna och -fördelningen visavi avdelnings- och biträdande avdelningsskötarna genomgås. För utbildning för de enheter, som deltar i studerandes handledning, reserveras ca 20.000 euro. Summan motsvarar inkomsten för handledningen. För hospitering reserveras 13.900 euro.

Den administrativa kompetensen hos städarbetsledningen kommer att vidareutvecklas med tanke på att städarbetsledaren blir basenhetschef för sitt område. Organiseringen av städarbetet har som utgångspunkt att trots ökande städytor inte öka städpersonalens antal.

Målsättningen för IT-verksamheten under år 2005 är bl.a. i bruktagning av system för miljöhälsovården och ett nytt system för operationsplanering, utveckling av den elektroniska journalen och de patientadministrativa funktionerna samt implementering av ett nytt schemaläggningsprogram. Användningen av telemedicin för att förbättra vården utreds under året.

Ekonomi- och löneenheten kommer att sträva till att förbättra den administrativa kunskapen, rutinerna och datasystemen inom organisationen för att minska antalet fel och det merarbete som de förorsakar. Under åren 2005 - 2006 kommer upphandling och implementering av ett nytt ekonomisystem att ske.

När byggnationen av det nya försörjningshuset påbörjas kan inte mat-, varu- och patienttransporterna mellan Centralsjukhuset och Gullåsen längre ske via kulverten, som rivs. En extra vaktmästarresurs behövs för dessa tranporter, som måste ske med bil till dess att den nya kulverten tas ibruk.

Kosthållet bildar tillsammans med representanter för personalen ett matråd för att förbättra samarbetet mellan köken och avdelningarna. Inom klädförsörjningen är tvätterikostnaderna avsevärda (ca 250.000 euro).

Inom bostadsförvaltningen har antalet upphyrda lägenheter minskat från i genomsnitt 87 bostäder under år 2001 till 29 bostäder under år 2004. Detta har varit möjligt genom att ÅHS fått tillgång till 21 egna bostäder år 2002 och genom att personalen flyttat till egna lägenheter efter högst ett års boende i en ÅHS bostad. En ytterligare minskning planeras under år 2005.

Landskapsregeringen har, med beaktande av tidigare års medel, intagit anslag om 64.250.000 euro och beräknade inkomster om 9.500.000 euro för ÅHS`s verksamhet år 2005. Budgetförslaget kan sammanfattas enligt nedanstående uppställning.

	Primärvård	Special-sjukvård	Administration och försörjning	Totalt 2005	Budget 2004 (inkl. I o. II tb)
Inkomster					
Driftsinkomster	2 449 000	2 310 000	670 000	5 429 000	5 880 000
Kommunernas ersättning för Gullåsen	4 071 000			4 071 000	3 820 000
INKOMSTER TOTALT	6 520 000	2 310 000	670 000	9 500 000	9 700 000
Utgifter					
Personalutgifter	-12 175 000	-24 296 000	-6 932 000	-43 403 000	-41 670 000
Vård utom Åland	-44 000	-4 366 000		-4 410 000	-4 040 000
Övriga konsumtionsutgifter	-2 129 000	-7 968 000	-3 530 000	-13 627 000	-13 774 000
Anskaffning av inventarier o. utrustning (<100.00 euro)	-120 000	-280 000	-390 000	-790 000	-640 000
Summa driftsutgifter	-14 468 000	-36 910 000	-10 852 000	-62 230 000	-60 124 000
Anskaffningar (>100.000 euro)				-950 000	
Byggnadsinvesteringar				-2 900 000	-4 000 000
UTGIFTER TOTALT	-14 468 000	-36 910 000	-10 852 000	-66 080 000	-64 124 000
ANSLAGSBEHOV NETTO	-7 948 000	-34 600 000	-10 182 000	-56 580 000	-54 424 000
Användning av tidigare års anslag				1 830 000	424 000
FÖRSLAG NETTO				-54 750 000	-54 000 000
Nettodriftsutgifter 2004	-6 951 000	-33 273 000	-10 200 000		-50 424 000
Byggnadsinvesteringar					-4 000 000
Användning av tidigare års anslag					424 000
ANSLAG NETTO 2004					-54 000 000

Inkomster

35.70.20. <u>Verksamhetens inkomster</u>

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
4 955 887,08	5 880 000	5 429 000

Under momentet föreslås en inkomst om 5.429.000 euro.

Patientavgiftshöjningarna som genomförts år 2004 har inte inneburit så stora inkomsthöjningar som förväntades bl.a. beroende på svårigheterna att beräkna effekterna av högkostnadsskyddet på förhand. Förslaget för inkomster under år 2005 har därför justerats neråt för att motsvara verkligheten och beräknas i stort fördela sig enligt följande:

Patientavgifter	4.064.000 euro
Ersättning från kommuner och staten	513.900 euro
Försäljningsinkomster	517.900 euro
Hyresinkomster och ersättningar	292.500 euro
Övriga inkomster	40.700 euro
	5.429.000 euro

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	5 095 800
3300	Hyresinkomster och ersättningar	292 500
3900	Övriga inkomster	40 700
	Totalt	**5 429 000**

35.70.39. Kommunernas ersättning för Gullåsen

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
3 861 983,84	3 820 000	4 071 000

Under momentet föreslås en inkomst om 4.071.000 euro för kommunernas ersättning för Gullåsen. Inkomsten har beräknats utgående från en debiteringsgrund om 159,98 euro/vårddygn.

Platsantalet minskas från 98 till 96 för att förbättra trivseln för patienterna och arbetsmiljön för personalen, vilket påverkar inkomsterna negativt. Därtill har hänsyn tagits till att beläggningsprocenten under de senaste åren varit något lägre än tidigare och att patientomsättningen ökat.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	4 071 000
	Totalt	**4 071 000**

35.70.89. Inkomst av arv

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
0,00		

Momentet utgår.

Utgifter

45.70.20. Verksamhetens utgifter (VR)

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-55 903 900,05	-59 700 000	-60 400 000
	(t.a. -424 000)	(t.a. -1 830 000)

Under momentet föreslås ett nettoanslag om 60.400.000 euro. Vid dimensioneringen av anslaget har återstående medel om 1.830.000 euro från år 2004 beaktats. Anslaget avses använt för den verksamhet som beskrivs i den preliminära planen för hälso- och sjukvården för år 2005 (se bilaga 1), vilken sammanfattas i kapitelmotiveringen.

I anslaget för personalutgifter har anslag beaktats för följande tjänsteförändringar
- inrättande av 1 tjänst, vilken upprätthållits med anslag för tillfällig tjänst
- 1 deltidstjänst ombildas till heltid samt
- ombildningar av 4 tjänster.

Därtill ingår anslag för 18 tillfälliga tjänster, varav 14 heltid och 4 deltid, under hela året.

Närmare information om tjänsteförändringarna framgår av den preliminära planen för hälso- och sjukvården för år 2005.

Hänvisande till finansförvaltningslagen 8 § (43/1971) föreslås ersättningarna från Folkpensionsanstalten fortsättningsvis nettoförda under momentet.

	År 2003	År 2004	År 2005
Inrättade tjänster	824	834	835
Tillfälliga tjänster	29	19	18
Personal i arbetsavtalsförhållande	1		

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- inrättade tjänster	-38 331 000	
	- tillfälliga tjänster	-5 258 000	
	- personal i arbetsavtalsförhållande	-128 000	
	- övriga löner och arvoden	-137 000	
	- personalersättningar	451 000	-43 403 000
4100	Material och förnödenheter		-6 958 000
4200	Hyror		-803 000
4300	Inköp av tjänster		
	- personalutbildning	-400 000	
	- hälsovårdstjänster		
	- vård utom Åland	-4 410 000	
	- övriga vårdtjänster	-1 879 000	
	- patienttransporter	-1 091 000	
	- övrigt	-2 058 000	-9 838 000
4800	Övriga utgifter		
	- resor	-212 000	
	- övrigt	-226 000	-438 000
1122	Byggnader		-70 000
1125	Maskiner och inventarier		-720 000
	Nettoanslagsbehov		**-62 230 000**
	Användning av tidigare års anslag		1 830 000
	Förslag		**-60 400 000**

45.70.70. Anskaffningar (R)

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
		-950 000

Momentet nytt.
Under momentet föreslås ett anslag om 950.000 euro. Anslaget har, med hänvisning till den preliminära planen för hälso- och sjukvården, beräknats enligt följande ungefärliga fördelning:

Hjärtultraljudsapparater	250.000 euro
Nytt ekonomisystem	300.000 euro
Modulskåp för lagervaror på avdelningarna	150.000 euro
Inventarier till livsmedelslaboratoriet	250.000 euro
Sammanlagt	950.000 euro

Dispositionsplan:

1112	Immateriella rättigheter	-300 000
1125	Maskiner och inventarier	-650 000
	Anslagsbehov	**-950 000**

45.70.74. Byggnadsinvesteringar (R)

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-149 295,70	0	0

Föreslås inget anslag detta år.

45.70.75. Om- och tillbyggnad av centralsjukhuset (R)

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-216 872,78	-4 000 000	-2 900 000

På basis av anbud för utbyggnaden av centralsjukhuset, etapp I, kan konstateras att totalkostnaden för projektet något överstiger den tidigare kostnadsberäkningen så att projektets totalkostnad uppgår till drygt 9,5 miljoner euro. Landskapsregeringen konstaterar att projektet därmed i stort ryms inom den tidigare kostnadsberäkningen om sammanlagt 9.400.000 euro, vari inräknats planerings- och projekteringsanslag från år 2002.

Byggnadsarbetena beräknas kunna påbörjas i november 2004 och projektet planeras därmed vara färdigställt till sommaren 2006.

Med hänvisning till ovanstående föreslås ett ytterligare anslag om 2.900.000 euro varefter sammanlagt 8.600.000 euro upptagits för projektet. Resterande anslag upptas i budgeten för år 2006.

Dispositionsplan:

1122	Byggnader	-2 900 000
	Anslagsbehov	**-2 900 000**

45.70.89. Överföring av arv till fond utanför budgeten

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
0,00		

Momentet utgår.

36./46. UTBILDNINGS- OCH KULTURAVDELNINGENS FÖRVALTNINGS-OMRÅDE

	Bokslut 2003	Budget 2004 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2005	Förändring 2004-2005	Förändring 2003-2005
Summa inkomster	2 241 156	3 170 000	3 190 000	0,6%	42,3%
Utgifter enligt momentart					
Konsumtionsutgifter	-25 123 681	-26 500 000	-27 099 000	2,3%	7,9%
Överföringsutgifter	-20 450 200	-19 957 000	-19 215 000	-3,7%	-6,0%
Realinvesteringsutgifter	-945 586	-3 773 000	-4 022 000	6,6%	325,3%
Lån och övriga finansinvesteringar	-6 000	-46 000	-16 000	-65,2%	166,7%
Summa utgifter	-46 525 466	-50 276 000	-50 352 000	0,2%	8,2%
Anslag netto	-44 284 310	-47 106 000	-47 162 000	0,1%	6,5%

	Bokslut 2003	Budget 2004 (inkl. I o.II tb)	Förslag 2005	Förändring 2004-2005	Förändring 2003-2005
Utgifter per uppgiftsområde					
Allmän förvaltning	-940 793	-986 000	-1 145 000	16,1%	21,7%
Studieservice	-5 328 195	-5 759 000	-5 729 000	-0,5%	7,5%
Fritt bildningsarbete och hantverksutbildning	-509 000	-482 000	-493 000	2,3%	-3,1%
Biblioteksverksamheten	-507 258	-522 000	-535 000	2,5%	5,5%
Allmän ungdoms-, idrotts- och kulturverksamhet	-799 523	-795 000	-800 000	0,6%	0,1%
Penningautomatmedel för ungdomsarbete och idrott	-1 007 303	-1 087 000	-1 147 000	5,5%	13,9%
Penningautomatmedel för kulturell verksamhet	-537 543	-544 000	-544 000	0,0%	1,2%
Grundskoleväsendet	-11 163 717	-9 402 000	-10 032 000	6,7%	-10,1%
Yrkesutbildning	-177 541	-210 000	-202 000	-3,8%	13,8%
Vuxenutbildning	-601 247	-892 000	-803 000	-10,0%	33,6%
Europeiska Unionen - målprogram 3, åtgärd 1 och 2	-955 204	-1 713 000	-288 000	-83,2%	-69,8%
Ålands läromedelscentral	-145 814	-139 000	-142 000	2,2%	-2,6%
Ålands folkhögskola	-900 185	-1 145 000	-858 000	-25,1%	-4,7%
Ålands musikinstitut	-620 428	-667 000	-682 000	2,2%	9,9%
Ålands lyceum	-2 973 932	-6 023 000	-3 854 000	-36,0%	29,6%
Ålands sjömansskola	-1 988 667	-2 160 000	-4 050 000	87,5%	103,7%
Ålands sjösäkerhetscentrum	-490 310	-470 000	-480 000	2,1%	-2,1%
Ålands yrkesskola	-4 165 047	-3 579 000	-3 920 000	9,5%	-5,9%
Ålands naturbruksskola	-1 076 382	-1 194 000	-1 091 000	-8,6%	1,4%
Ålands husmodersskola	-56 109	-134 000	0	-100,0%	-100,0%
Ålands hotell- och restaurangskola	-1 246 029	-1 707 000	-3 152 000	84,7%	153,0%
Ålands vårdinstitut	-966 338	-1 100 000	-1 077 000	-2,1%	11,5%
Ålands handelsläroverk	-1 085 378	-1 186 000	-1 149 000	-3,1%	5,9%
Högskolan på Åland	-5 143 380	-5 225 000	-5 106 000	-2,3%	-0,7%
Museibyrån	-3 027 941	-3 026 000	-2 942 000	-2,8%	-2,8%
Ålands landskapsarkiv	-112 204	-129 000	-131 000	1,6%	16,8%
Summa	-46 525 466	-50 276 000	-50 352 000	0,2%	8,2%

46.01. ALLMÄN FÖRVALTNING

	Bokslut 2003	Budget 2004 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2005
Inkomster		43 000	146 000
Konsumtionsutgifter	-894 148	-966 000	-1 105 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter	-46 645	-20 000	-40 000
Summa utgifter	-940 793	-986 000	-1 145 000
Anslag netto	-940 793	-943 000	-999 000

Utbildnings- och kulturavdelningen handhar i stöd av gällande lagstiftning, landskapsregeringens allmänna ledning, tillsyn och utveckling av utbildningen på Åland. Till avdelningens verksamhetsområde hör även kultur-, ungdoms-, idrotts-, arkiv- och museiverksamhet samt det fria bildningsarbetet och vuxenutbildningen.

Avdelningens övergripande målsättningar för år 2005 är
- att uppnå kostnadseffektivitet på utbildningsområdet
- att säkra yrkesmässig behörighet och examensgiltighet för åländska examina
- att ivra för utvecklande av mångsidiga och ändamålsenliga miljöer för inlärning och studier
- att utveckla samarbetet mellan utbildning och näringsliv och
- att sträva till att få ett större helhetsgrepp om kulturpolitikens olika sektorer (ex. kulturarv, musik).

Konkretisering av målsättningarna återfinns i kapitel- och momentmotiveringarna nedan.

Inkomster

36.01.05. Inkomster för kartläggning av utbildningsbehovet

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
		146 000
	tb 43 000	

Föreslås en inkomst om 146.000 euro för Mål 3-projekt med syfte att kartlägga utbildningsbehovet och utveckla en databas för utbildningsbehovet i landskapet. Projektet påbörjas under år 2004 och skall avslutas under år 2005.

Specifikation:

3900	Verksamhetens övriga intäkter	146 000
	Totalt	**146 000**

Utgifter

46.01.01. Verksamhetens utgifter (VR)

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-813 762,09	-848 000	-880 000
(t.a. -2 456,00)		

Föreslås ett anslag om 880.000 euro under momentet.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5.

I anslaget ingår medel för inköp av juridiska och andra experttjänster, då det är fråga om rättskyddsärenden samt specifika frågor inom utbildningsområdet.

I anslaget ingår kostnader för löpande utveckling av databasen för landskapets skolor samt kostnader för allmänna avtalsenliga serviceavgifter.

I anslaget ingår personalutbildnings- och personalutvecklingskostnader.

	År 2003	År 2004	År 2005
Inrättade tjänster	13	13	13
Tillfälliga tjänster	4	4	4

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- inrättade tjänster	-659 100	
	- tillfälliga tjänster	-167 700	-826 800
4100	Material och förnödenheter		-5 000
4300	Inköp av tjänster		-21 700
4800	Övriga utgifter		
	- resor	-19 500	
	- representation	-4 000	
	- övrigt	-3 000	-26 500
	Anslagsbehov		**-880 000**

46.01.04. Utvecklingsarbete (VR)

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-80 386,15	-75 000	-75 000
(t.a. -42 473,60)		

Under momentet föreslås ett anslag om 75.000 euro.

Anslaget avser utgifter för utvecklingsarbete gällande utbildning, kultur samt den museala verksamheten på Åland i samband med

- fortsatt uppföljning av grundskolans och yrkesutbildningens undervisning i matematik
- fortsatt utvecklande av grundskolans läromedel i Ålands historia
- att stöda samverkan mellan barnomsorg och skola
- att stöda idrott och hälsa (EU's temaår Utbildning genom idrott)
- att stöda samarbetet inom miljö och trafik (drogförebyggande verksamhet, miljömedvetenhet)
- fortsatt utvecklande och uppföljning av gymnasialstadiets läroplansgrunder, kärnämnesläroplan samt utvecklande av uppföljningssystem
- fortsatt utveckling av nätbaserad distansutbildning
- utvecklingsinsatser med anledning av den parlamentariska gymnasialstadie-kommitténs slutsatser
- utvärdering av gällande högskoleavtal och
- åtgärder för att stöda lärares formella och informella kompetensutveckling.

	År 2003	År 2004	År 2005
Tillfälliga tjänster	1		

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter	
	- tillfälliga tjänster	-25 000

4100	Material och förnödenheter		-10 000
4300	Inköp av tjänster		-30 000
4800	Övriga utgifter		
	-resor	-5 000	
	-övrigt	-5 000	-10 000
	Anslagsbehov		**-75 000**

46.01.05. **Utgifter för kartläggning av utbildningsbehovet (VR)**

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
		-150 000

tb -43 000

Föreslås ett anslag om 150.000 euro för Mål 3-projekt med syfte att kartlägga utbildningsbehovet och utveckla en databas för utbildningsbehovet i landskapet. Projektet påbörjas under år 2004 och skall avslutas under år 2005.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5.

	År 2003	År 2004	År 2005
Personal i arbetsavtalsförhållande			1

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- personal i arbetsavtalsförhållande	-47 100	
	- övriga löner och arvoden	-4 000	-51 100
4100	Material och förnödenheter		-41 500
4200	Hyror		-10 000
4300	Inköp av tjänster		-38 900
4800	Övriga utgifter		-8 500
	Anslagsbehov		**-150 000**

46.01.74. **Fastighetsplanering (R)**

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-46 644,68	-20 000	-40 000

Landskapsregeringen har som huvudman det övergripande ansvaret för planering och samordning av om- och tillbyggnader för utbildningens behov. Enligt praxis har anslag för planering och projektering av enskilda byggprojekt upptagits under respektive skola vilket landskapsregeringen i de fall det är klart urskiljbart till vilken skola eller hur ett utrymmesproblem skall lösas finner mest ändamålsensligt. Samtidigt finns ett behov av en övergripande samordning och planering för projekt som initialt inte kan hänföras till en enskild skola eller som är gemensamt för flera skolor.

Inom ramen för anslaget föreslås en fortsatt planering och projektering av tilläggsutrymmen som mer allmänt riktar sig till gymnasialstadie- och högskolenivån.

Utgångspunkten i budgeten för år 2004 var att Ålands hantverksskola skulle placeras invid Ålands naturbruksskola. Den fortsatta planeringen har dock visat på att synergieffekterna är större om denna undervisning kan samordnas med Ålands folkhögskola. Den fortsatta planeringen av behövliga tilläggsutrymmen föreslås därför utgå från en placering vid folkhögskolan.

Därtill föreslås en fortsatt planering av hur tilläggsutrymmen för främst Ålands vårdinstituts behov kan tillgodoses samt fortsatta användningsändamål för övningsbassängutrymmet i Ålands sjömansskola.

För planering av detta och för övergripande fastighetsplanering för landskapets skolor föreslås ett anslag om 40.000 euro. Anslaget kan användas för anställande av tillfällig personal för planering av nämnda byggprojekt samt för betalning av arvoden för projekt- och kommittéarbeten.

Dispositionsplan:

4300	Inköp av tjänster	-40 000
	Anslagsbehov	**-40 000**

46.03. STUDIESERVICE

	Bokslut 2003	Budget 2004 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2005
Inkomster	60 290	45 000	50 000
Konsumtionsutgifter	-123 278	-115 000	-129 000
Överföringsutgifter	-5 204 917	-5 644 000	-5 600 000
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-5 328 195	-5 759 000	-5 729 000
Anslag netto	-5 267 905	-5 714 000	-5 679 000

Studieserviceenhetens övergripande mål är att handha det åländska studiestödet, ansvara för genomförandet av den samåländska elevantagningen samt högskolepraktiken. Enheten är en kontaktlänk och förhandlare vad gäller studerandes behörighet och rättigheter till studier utanför Åland. Till enhetens uppgift hör också att administrera och informera om Nordiska ministerrådets NORDPLUS-program på Åland.

Målsättningar för året är
- att fortsätta översynen av studiestödsförordningen
- att utveckla administrationen av studiestödet och
- att utveckla datasystemet för den samåländska elevantagningen.

Se även kapitel 47.40.

Inkomster

36.03.51. Återindrivna studiestöd

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
55 426,30	45 000	50 000

Den beräknade inkomsten av återindrivning av de studielån som landskapet på basis av borgensansvar erlagt till kreditinrättningar uppskattas uppgå till 50.000 euro under år 2005. Se LL om studiestöd (94/1995).

Specifikation:

8008	Återbetalning av inkomstöverföringar	50 000
	Totalt	**50 000**

46.03.01. Verksamhetens utgifter (VR)

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-38 063,32	-32 000	-46 000
(t.a. -2 271,41)	(t.a. -30 000)	

Under momentet föreslås ett anslag om 46.000 euro för studieserviceenhetens verksamhet.

I anslaget ingår utgifter för bl.a databehandling av den samåländska elevantagningen och studiestödet, informationsmöten, tryckning av informationsmaterial, annonsering samt inköp av kontorsmaterial.

Dispositionsplan:

4100	Material och förnödenheter		-1 500
4300	Inköp av tjänster		
	- tryckningstjänster	-6 000	
	- annons-, reklam- och marknadsförings-tjänster	-5 300	
	- expert- och utredningstjänster	-26 000	
	- övrigt	-1 000	-38 300
4800	Övriga utgifter		
	- resor	-2 500	
	- representation	-800	
	- patent- och licensavgifter	-1 000	-4 300
1125	Maskiner och inventarier		-1 900
	Anslagsbehov		**-46 000**

46.03.04. Praktikantplatser för högskolestuderande

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-85 214,41	-83 000	-83 000

Målsättningen med högskolepraktiken är att förhindra en kompetensflykt från Åland genom att ge studerande möjlighet att erhålla praktik inom sitt utbildningsområde samt via utredningsarbete knyta värdefulla kontakter med åländskt arbetsliv med tanke på framtida arbetsmöjligheter. Anslaget är beräknat för att erbjuda ca 25 studerande en ca 2 månader lång praktikanställning.

Ett anslag om 83.000 euro föreslås för ändamålet.

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter	
	- personal i arbetsavtalsförhållande	-83 000
	Anslagsbehov	**-83 000**

46.03.50. Studiepenning (F)

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-5 119 422,78	-4 890 000	-5 500 000
	tb -600 000	

Det beräknade antalet studiestödsbeslut som fattas på basen av under året inläm-

nade ansökningar är ca 3.000.

Landskapsregeringen avser att avlämna en framställning till lagtinget beträffande förändringar i studiestödslagstiftningen, vilken antas träda i kraft 1.8.2005. Utgående från detta och ett ökande antal studerande föreslås ett anslag om 5.500.000 euro.

Studiepenning, högskola	1.990.000 euro
Studiepenning, ej högskola	1.380.000 euro
Vuxenstudiepenning	225.000 euro
Bostadstillägg	1.780.000 euro
Försörjartillägg	125.000 euro
	5.500.000 euro

Dispositionsplan:

8202 Social- och hälsovård samt utkomstskydd	-5 500 000
Anslagsbehov	**-5 500 000**

46.03.51. För övriga i landskapslagen om studiestöd förutsatta utgifter (F)

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-53 422,21	-110 000	-70 000

Föreslås ett anslag om 70.000 euro för räntestöd för studielån, erläggande av borgensansvarsbelopp samt ränteunderstöd i enlighet med LL om studiestöd (94/1995).

Dispositionsplan:

5100 Finansiella utgifter	-66 600
8202 Social- och hälsovård samt utkomstskydd	-3 400
Anslagsbehov	**-70 000**

46.03.52. Vissa studiesociala förmåner och stipendier (F)

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-32 072,14	-44 000	-30 000

Anslaget avser kostnader för s.k. utökade studiesociala förmåner för gäststuderande vid landskapets skolor. Anslaget används också för att täcka studiesociala kostnader för de ålänningar som studerar på gymnasialstadiet utanför Åland.

Dispositionsplan:

8202 Social- och hälsovård samt utkomstskydd	-30 000
Anslagsbehov	**-30 000**

46.05. FRITT BILDNINGSARBETE OCH HANTVERKSUTBILDNING

	Bokslut 2003	Budget 2004 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2005
Inkomster			
Konsumtionsutgifter			
Överföringsutgifter	-509 000	-482 000	-493 000
Investeringsutgifter		0	0
Summa utgifter	-509 000	-482 000	-493 000
Anslag netto	-509 000	-482 000	-493 000

Syftet med det landskapsunderstödda fria bildningsarbetet är att i enlighet med de landskapslagar som reglerar verksamheten öka medborgarnas kunskap om och engagemang i samhällslivsfrågor, främja kulturell aktivitet, befrämja en meningsfull användning av fritiden, öka intresset för självstudier samt ge en god grund för fortsatta studier.

Landskapsunderstöd för fritt bildningsarbete beviljas dels för medborgarinstitutets verksamhet, dels de två i landskapet verksamma bildningsförbunden.

Ålands bildningsförbund och Arbetarnas bildningsförbund på Ålands anordnar i första hand kurser i samarbete med de föreningar och organisationer som är anslutna till förbunden.

Ålands hantverksskola, som upprätthålls av Ålands slöjd och konsthantverk r.f, ger ettårig orienterande grundutbildning i hantverk. Utbildningen är uppdelad i en textillinje respektive en trä-/metallinje.

Landskapsbidraget till Bild och formskolan r.f. gäller framförallt föreningens kurser och liknande aktiviteter för barn och ungdomar.

Landskapsregeringen avser att under år 2005 upprätthålla i stort sett samma nivå på landskapsunderstödet till ovannämnda folkbildningsorganisationer som under år 2004.

Utgifter

46.05.51. Landskapsandel för medborgarinstituts driftskostnader (F)

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-261 999,96	-257 000	-263 000

Med hänvisning till LL om planering av och landskapsandel för undervisnings- och kulturverksamhet, §§ 16 - 17 (72/1993), samt LL om medborgarinstitut, 8 § (75/1993), föreslås ett anslag om 263.000 euro. Landskapsandelen baserar sig på 10.000 undervisningstimmar och ett basbelopp om 65,64 euro.

Avsikten är att granska lagstiftningen om medborgarinstitutet. Arbetet inleds sannolikt tidigast i slutet av budgetåret 2005.

Dispositionsplan:

8201	Undervisning, kultur och idrott	-263 000
	Anslagsbehov	**-263 000**

46.05.52. Landskapsunderstöd för studieförbundens verksamhet (F)

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-45 999,84	-44 000	-42 000

Hänvisande till LL om landskapsbidrag för studiecirkelverksamheten (31/1965) föreslås ett anslag om 42.000 euro för studieförbundens verksamhet år 2005. Verksamheten omfattar studiecirklar, kurser och föreläsningar.

Anslaget föreslås användas enligt följande:

Studiecirkelverksamhet	700 timmar à 5 euro	3.500 euro
Kursverksamhet	450 timmar à 77 euro	34.650 euro
Till landskapsregeringens disposition för övrig verksamhet (föreläsningar, seminarier etc)		3.850 euro
		42.000 euro

Dispositionsplan:

8201	Undervisning, kultur och idrott	-42 000
	Anslagsbehov	**-42 000**

46.05.53. Landskapsunderstöd för Ålands hantverksskola (F)

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-161 000,00	-143 000	-150 000

Vid skolan ges undervisning i textilslöjd och i trä- och metallslöjd. Föreslås ett anslag om 150.000 euro som avser nettokostnaderna för den ettåriga orienterande grundutbildningen under vårterminen och höstterminen 2005. Ca 3.000 euro avser smärre reparationer på skolbyggnaden. Även pensionskostnader för lärare anställda efter år 1998 ingår i understödet.

Dispositionsplan:

8201	Undervisning, kultur och idrott	-150 000
	Anslagsbehov	**-150 000**

46.05.55. Understöd åt Bild- och formskolan

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-40 000,00	-38 000	-38 000

Bild- och formskolan ger konstundervisning åt såväl barn och ungdomar som åt vuxna. Föreslås ett anslag om 38.000 euro för verksamheten år 2005 att användas för bild- och formkurser som riktar sig till barn och unga.

Dispositionsplan:

8201	Undervisning, kultur och idrott	-38 000
	Anslagsbehov	**-38 000**

46.07. BIBLIOTEKSVERKSAMHETEN

	Bokslut 2003	Budget 2004 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2005
Inkomster			
Konsumtionsutgifter	-66 839	-65 000	-65 000
Överföringsutgifter	-440 418	-457 000	-470 000
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-507 258	-522 000	-535 000
Anslag netto	-507 258	-522 000	-535 000

De allmänna biblioteken har till uppgift att tillgodose allmänhetens behov av kunskap, bildning och förströelse (LL om allmänna bibliotek 82/1997). Biblioteken skall främja intresset för litteratur, stöda utbildning och självständiga studier samt verka för att databaserad information görs tillgänglig för allmänheten.

Biblioteken lånar kostnadsfritt ut böcker och andra biblioteksmedier ur egna samlingar och ger handledning i sökning av information och i användandet av bibliotekens resurser. Under år 2005 beräknas de allmänna biblioteken låna ut ca 500.000 böcker och andra medier, vilket utgör drygt 19 lån per innevånare i landskapet.

Totalt finns i landskapet 18 allmänna bibliotek. Av dessa fungerar Mariehamns stadsbibliotek samtidigt som centralbibliotek för landskapet enligt avtal med landskapsregeringen. Centralbibliotekets uppgifter specificeras i landskapsförordning (2 § 83/1987).

Den omfattande användningen av elektronisk informationsförmedling kräver kontinuerlig uppdatering av datautrustningen vid centralbiblioteket. För att utrustningen skall fungera smidigt krävs också teknisk sakkunskap.

Landskapsregeringen har tillsatt en kommitté med uppdrag att följa utvecklingen på biblioteksområdet generellt och att följa med behoven inom bibliotekssektorn i landskapet samt att till landskapsregeringen rikta förslag till åtgärder. Under år 2005 fortgår kommitténs arbete.

Högskolan ges i uppdrag att under verksamhetsåret i samarbete med Mariehamns stad utarbeta en strategiplan för utveckling av högskolans biblioteksfunktion i Mariehamns stadsbibliotek - centralbiblioteket för Åland.

Nivån på anslaget för biblioteksverksamheten år 2005 är i stort detsamma som under föregående år.

Utgifter

46.07.04. Övriga utgifter för biblioteksverksamheten

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-66 839,21	-65 000	-65 000

Föreslås ett anslag om 65.000 euro.

Enligt avtal med Mariehamns stad deltar landskapsregeringen i driftskostnaderna för centralbiblioteket avseende lönekostnaderna för en bibliotekarie, licens-, försäkrings- och servicekostnaderna för samkatalogen Katrina, kostnaderna för fjärrlån, service till synskadade, informationssökning i databaser samt upprätthållande av Alandicasamlingen.

Dispositionsplan:

4100	Material och förnödenheter	-7 000
4300	Inköp av tjänster	-50 000
4800	Övriga utgifter	-8 000
	Anslagsbehov	**-65 000**

46.07.30. Landskapsandel för kommunala bibliotek (F)

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-420 018,36	-437 000	-449 000

Hänvisande till LL om planering av och landskapsandel för undervisnings- och kulturverksamhet (72/1993) föreslås ett anslag om 449.000 euro.

Anslaget har beräknats enligt följande basbelopp per kommuninnevånare:

Bosättningsstrukturgrupp 1 (skärgårdskommunerna)	54,78 euro
Bosättningsstrukturgrupp 2 (övriga landskommuner)	42,06 euro
Bosättningsstrukturgrupp 3 (Finström och Jomala)	43,57 euro
Bosättningsstrukturgrupp 4 (Mariehamn)	46,57 euro

Dispositionsplan:

8201	Undervisning, kultur och idrott	-449 000
	Anslagsbehov	**-449 000**

46.07.50. Understöd åt författare och översättare (RF)

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-20 400,00	-20 000	-21 000

Enligt LL om stöd för litterär verksamhet (29/1985) skall varje år anslås ett belopp för litteraturstipendier till författare och översättare. Beloppet skall motsvara 10 procent av det belopp som under föregående kalenderår använts för anskaffande av litteratur till de allmänna bibliotek som upprätthålls av kommunerna.

Dispositionsplan:

8201	Undervisning, kultur och idrott	-21 000
	Anslagsbehov	**-21 000**

46.09. ALLMÄN UNGDOMS-, IDROTTS- OCH KULTURVERKSAMHET

	Bokslut 2003	Budget 2004 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2005
Inkomster			
Konsumtionsutgifter	-176 492	-132 000	-142 000
Överföringsutgifter	-623 031	-663 000	-658 000
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-799 523	-795 000	-800 000
Anslag netto	-799 523	-795 000	-800 000

Enligt gällande lagstiftning skall landskapsregeringen och kommunerna gemensamt skapa allmänna förutsättningar för den ungdoms-, idrotts- och kulturverksamhet som bedrivs av organisationer och föreningar i landskapet. Verksamheten stöds ekonomiskt av landskapsregeringen som beviljar kommunerna landskaps-

andelar i stöd av LL om planering av och landskapsandel för undervisnings- och kulturverksamhet (72/1993).

Under kapitel 46.09 finns förutom lagstadgade utgifter även utgifter som grundar sig på ingångna avtal med föreningar och organisationer. Till dessa hör Nordens institut vars administrativa utgifter landskapsregeringen betalar enligt avtal med Nordiska ministerrådet, samt Mediaverkstan Ab och Ålands Brand- och Räddningsförbund r.f. för Brandkårsmuseet med vilka landskapsstyrelsen har avtal beträffande särskilda uppgifter.

En stor mottagare av landskapsbidrag under kapitlet är Ålands sjöfartsmuseum. Mariehamns stad har tidigare erhållit ett landskapsunderstöd för underhållet av museifartyget Pommern. Föreslås att detta på sikt, dock ej under år 2005, upphör och att landskapet istället endast stöder större reparationer som kräver dockning och kostnadsberäknas till mer än 100.000 euro i enlighet med gemensamt utformad åtgärdsplan.

Till de prioriterade åtgärderna under år 2005 hör den fortsatta planeringen av Bomarsunds minnesår inför demilitariseringens jubileumsår 2006.

Utgifter

46.09.04. Utgifter för Ålands kulturdelegation

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-8 872,07	-16 000	-17 000

Hänvisande till 7 § LL om Ålands kulturdelegation (53/1996) föreslås ett anslag om 17.000 euro för kulturdelegationens verksamhet. Anslaget avser utgifter för ledamöternas års- och mötesarvoden, resekostnader, information samt diskussionsmöten.

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- övriga löner och arvoden		-12 500
4200	Hyror		-500
4800	Övriga utgifter		
	- resor	-3 900	
	- representation	-100	-4 000
	Anslagsbehov		**-17 000**

46.09.05. Nordiskt kulturutbyte

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-84 485,30	-80 000	-89 000

Föreslås ett anslag om totalt 89.000 euro för Nordens institut på Åland. Anslaget avser täckande av kansliutgifter i enlighet med avtal mellan landskapsregeringen och Nordiska ministerrådet.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5.

I anslaget ingår förutom personalutgifter även hyror, städ- och teletjänster, kostnader för internetuppkoppling samt materialanskaffningar för administrationen.

	År 2003	År 2004	År 2005
Personal i arbetsavtalsförhållande	1	1	1

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter	
	- personal i arbetsavtalsförhållande	-36 500
4100	Material och förnödenheter	-3 500
4200	Hyror	-34 000
4300	Inköp av tjänster	-13 000
4800	Övriga utgifter	-2 000
	Anslagsbehov	**-89 000**

46.09.23. Utgifter för serien Det åländska folkets historia

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-56 000,00	-36 000	-36 000

Föreslås ett anslag om 36.000 euro för täckande av kostnaderna för Ålands kulturstiftelses fortsatta arbete med serien Det åländska folkets historia. De volymer i serien som närmast står i tur för tryckning och publicering är Frihetstiden och den gustavianska tiden 1721-1809 (del III), Den ryska tiden 1809-1920 (del IV) och Ålandsrörelsen och självstyrelsens tillkomst (del V:2).

Dispositionsplan:

4300	Inköp av tjänster	-36 000
	Anslagsbehov	**-36 000**

46.09.24. Utgifter för Ålands konst- och arkitekturhistoria (VR)

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
0,00	0	0
(t.a. -1 738,60)		

Anslag för detta ändamål reserveras inte under år 2005.

46.09.26. Utgifter för landskapskonstnärsprojekt

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-27 134,63	0	0

Anslag för en ny landskapskonstnärsperiod föreslås inte under år 2005.

46.09.30. Kommunal ungdoms-, idrotts- och kulturverksamhet

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-223 851,72	-233 000	-239 000

Med hänvisning till LL om planering av och landskapsandel för undervisnings- och kulturverksamhet (72/1993 med ändr. 27/1998) föreslås ett anslag om 239.000 euro. Anslaget har beräknats utifrån basbelopp enligt följande:

Kommunalt ungdomsarbete	6,36 euro
Idrott och motion	12,72 euro
Kommunal kulturverksamhet	5,05 euro

Dispositionsplan:

8201	Undervisning, kultur och idrott	-239 000
	Anslagsbehov	**-239 000**

46.09.53. Understöd för 4/mbk Pommerns underhåll

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-72 000,00	-30 000	-30 000

För museifartyget Pommerns underhåll föreslås 30.000 euro för det kontinuerliga underhållet.

Dispositionsplan:

8301	Undervisning, kultur och idrott	-30 000
	Anslagsbehov	**-30 000**

46.09.54. Understöd åt stiftelsen Ålands Sjöfartsmuseum r.s.

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-227 000,00	-227 000	-250 000

Bland museerna på Åland bör Ålands sjöfartsmuseum anses vara ett av de mest prioriterade. Föreslås därför att landskapsbidraget höjs till 250.000 euro.

Dispositionsplan:

8201	Undervisning, kultur och idrott	-250 000
	Anslagsbehov	**-250 000**

46.09.56. Understöd för Ålands brandkårsmuseum

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-40 320,00	-35 000	-35 000

Föreslås ett anslag om 35.000 euro som framförallt avser hyra för museets samling av föremål med anknytning till brand- och räddningsväsendets historia på Åland. Anslaget avser inte täckande av kostnader för museivakter och marknadsföring.

8201	Undervisning, kultur och idrott	-35 000
	Anslagsbehov	**-35 000**

46.09.59. Övrig kulturell verksamhet

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-59 859,70	-159 000	-104 000
	tb 21 000	

Momentet inkluderar under år 2005 framförallt kostnader för fortsatt planering av Bomarsunds minnesår som avslutas år 2006, samt avtalsenligt landskapsstöd till Mediaverkstan Ab. Föreslås ett anslag om totalt 104.000 euro som används enligt följande:

Mediaverkstan Ab enligt avtal	42 000 euro
Bomarunds minnesår, projektledning	38.000 euro

Bomarsunds minnesår, planeringskostnader	19 000 euro
Till landskapsregeringens disposition	5 000 euro
	104.000.euro

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5.

	År 2003	År 2004	År 2005
Personal i arbetsavtalsförhållande	1	1	1

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter	
	- personal i arbetsavtalsförhållande	-34 000
4200	Hyror	-4 000
4300	Inköp av tjänster	-55 000
4800	Övriga utgifter	-9 000
8201	Undervisning, kultur och idrott	-2 000
	Anslagsbehov	**-104 000**

46.11. PENNINGAUTOMATMEDEL FÖR UNGDOMSARBETE OCH IDROTT

	Bokslut 2003	Budget 2004 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2005
Inkomster			
Konsumtionsutgifter	-6 197	-10 000	-12 000
Överföringsutgifter	-1 001 106	-1 042 000	-1 120 000
Investeringsutgifter			
Lån o övr. finansinv.		-35 000	-15 000
Summa utgifter	-1 007 303	-1 087 000	-1 147 000
Anslag netto	-1 007 303	-1 087 000	-1 147 000

Det ungdomsarbete som stöds med penningautomatmedel bedrivs av enskilda ideella föreningar och organisationer. Landskapsomfattande ungdomsorganisationer beviljas årligt landskapsunderstöd för sin verksamhet. Enskilda ungdomsföreningar beviljas bidrag och lån genom kommunal förmedling för grundrenovering av ungdomslokalerna. Enskilda föreningar kan även beviljas understöd för olika ungdomsprojekt.

Det nordiska och internationella ungdomssamarbetet finansieras delvis med medel som ställts till landskapsregeringens disposition under moment 46.11.52.

Ålands ungdomsråd tillsattes år 2003 som en följd av landskapsregeringens ungdomspolitiska program.

Centralidrottsorganisationer och specialidrottsföreningar beviljas årligt understöd för verksamheten. I anslaget för understöd till idrottsorganisationerna ingår också stöd för främjande av handikappidrott och -motion. För idrottsanläggningar och -redskap kan såväl kommuner som föreningar beviljas understöd.

Under kapitlet har Öspelen år 2005 beaktats, liksom ett anslag för fortbildning av idrottsledare.

Under år 2005 avser landskapsregeringen föra diskussioner med turistnäringen och idrottsorganisationerna gällande idrottsturismens betydelse för landskapet och möjligheterna att utveckla idrottsturismen.

46.11.04. Ålands ungdomsråd

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-6 197,00	-10 000	-12 000

Föreslås ett anslag om 12.000 euro för Ålands ungdomsråds verksamhet. I anslaget ingår mötesarvoden, studieresor, ordnande av ungdomsseminarier och -diskussionsträffar samt övriga utgifter som hör samman med rådets verksamhet.

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter	
	- övriga löner och arvoden	-6 000
4800	Övriga utgifter	-6 000
	Anslagsbehov	**-12 000**

46.11.52. Understöd till föreningar och organisationer för ungdomsarbete

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-186 367,00	-192 000	-190 000

För verksamhetsunderstöd till organisationer inom ungdomssektorn och stöd för renoveringar av ungdomslokaler föreslås 190.000 euro enligt följande:

Dispositionsplan:

8201	Undervisning, kultur och idrott	-176 000
8301	Undervisning, kultur och idrott	-14 000
	Anslagsbehov	**-190 000**

46.11.53. Understöd för idrottsorganisationers verksamhet

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-797 000,00	-783 000	-890 000

Föreslås ett anslag om 890.000 euro. Anslaget överförs i enlighet med LF om överföring av vissa förvaltningsuppgifter på Ålands Idrottsförbund r.f. (3/1999) till Ålands Idrottsförbund r.f. efter att lagtinget antagit 2005 års budget. Anslaget har beräknats enligt följande

- 580.000 euro som verksamhetsunderstöd till föreningar och organisationer
- 20.000 euro som resebidrag till föreningar
- 125.000 euro till idrottsförbundets verksamhet
- 30.000 euro som profilidrottsmedel (stipendier)
- 10.000 euro som marknadsföringsbidrag för enskilda evenemang
- 20.000 euro för utbildning och fortbildning av idrottsledare
- 80.000 euro för Öspelen år 2005 samt
- 25.000 euro till Idrottsförbundets disposition inklusive återkommande idrottsgala och seminarier samt för oförutsedda kostnader.

Dispositionsplan:

8201	Undervisning, kultur och idrott	-890 000
	Anslagsbehov	**-890 000**

46.11.54. Understöd för idrotts- och sportanläggningar

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-17 739,00	-67 000	-40 000

Föreslås med hänvisning till 11 § idrottslag för landskapet Åland (42/1983, ändr. 95/1993) ett anslag om 40.000 euro för anskaffande av idrottsredskap och -anläggningar.

Dispositionsplan:

8301	Undervisning, kultur och idrott	-40 000
	Anslagsbehov	**-40 000**

46.11.86. Lån till ungdomsorganisationer och -föreningar (R)

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
0,00	-35 000	-15 000

Föreslås ett anslag om 15.000 euro att utges som lån till kommun eller via kommuns förmedling och kommuns ansvar till ungdomsorganisationer och -föreningar för renoveringar av ungdomslokaler.

Dispositionsplan:

1520	Lånefordringar	-15 000
	Anslagsbehov	**-15 000**

46.13. PENNINGAUTOMATMEDEL FÖR KULTURELL VERKSAMHET

	Bokslut 2003	Budget 2004 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2005
Inkomster	2 604	1 000	2 000
Konsumtionsutgifter Överföringsutgifter Investeringsutgifter	-537 543	-544 000	-544 000
Summa utgifter	-537 543	-544 000	-544 000
Anslag netto	-534 939	-543 000	-542 000

Under år 2004 börjar Ålands kulturdelegation i enlighet med landskapsregeringens handlingsprogram arbeta med en revidering av det kulturpolitiska programmet. Arbetet kommer att läggas upp så, att aktiva kulturarbetare och -organisationer samt övriga intresserade skall kunna ge synpunkter och förslag till prioriterade kulturpolitiska åtgärder. Landskapsregeringen beslutar om det nya programmets slutgiltiga utformning i början av år 2005.

Enligt dagens kulturpolitiska modell är en mycket stor del av det åländska kulturlivet inklusive konstnärligt arbete beroende av penningautomatmedel. Omkring 50 kulturföreningar och -organisationer beviljas årliga verksamhetsbidrag och Ålands kulturdelegation som disponerar penningautomatmedlen för kulturell verksamhet beviljar även bidrag till ett stort antal kulturprojekt av engångskaraktär. Dessutom beviljas en gång per år kulturstipendier till enskilda personer.

Inkomster

36.13.55. Inkomster av kulturell verksamhet

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
2 604,14	1 000	2 000

Föreslås ett anslag om 2.000 euro för intäkter av försäljning av boken Alla tiders Åland.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	2 000
	Totalt	**2 000**

Utgifter

46.13.50. Verksamhetsunderstöd till föreningar och organisationer samt projektmedel och stipendier

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-537 543,00	-544 000	-544 000

Föreslås ett anslag om 544.000 euro att fördelas som understöd till det åländska kulturlivet. Momentet omfattar verksamhetsunderstöd och projektunderstöd till föreningar och projektgrupper. Dessutom ett anslag till Ålands kulturdelegations disposition för bl. a. stipendier till enskilda kulturutövare och firandet av Ålands självstyrelsedag med mera.

Anslaget inkluderar även i enlighet med kulturdelegationens handlingsplan medel för särskild satsning på kultur för barn och ungdomar.

Dispositionsplan:

4300	Inköp av tjänster	-17 000
4800	Övriga utgifter	
	- övrigt	-2 000
8201	Undervisning, kultur och idrott	-525 000
	Anslagsbehov	**-544 000**

46.15. GRUNDSKOLEVÄSENDET

	Bokslut 2003	Budget 2004 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2005
Inkomster			
Konsumtionsutgifter Överföringsutgifter Investeringsutgifter	-11 163 717	-9 402 000	-10 032 000
Summa utgifter	-11 163 717	-9 402 000	-10 032 000
Anslag netto	-11 163 717	-9 402 000	-10 032 000

I enlighet med bestämmelserna i Grundskolelagen för landskapet Åland (18/1995) ankommer ledningen av grundskolornas undervisning och övriga verksamhet på huvudmännen - kommunerna. Landskapsregeringen handhar den allmänna tillsynen och utvecklingen av grundskolan.

Landskapsregeringens övergripande uppgift är
- att följa det decentraliserade kommunala beslutsfattandet och utvärdera hur

målsättningen för utbildningen har uppfyllts och
- att på basis av erhållna uppföljnings- och utvärderingsresultat tillse att det är möjligt för skolorna att uppnå den i lagen och den centrala läroplanen angivna målsättningen att alla elever i landskapet skall erhålla möjligheter till en likvärdig allmänbildande grundutbildning.

Målsättningar för år 2005 är att i samförstånd med kommunerna
- utveckla samarbetet mellan daghemmens förundervisning och grundskolornas nybörjarundervisning, bl.a. läs- och skrivinlärningen
- utveckla undervisningen och elevhandledningen på området för hälsa och idrott, drogförebyggande verksamhet samt miljö- och trafikfrågor
- utveckla skolornas språkundervisning, bl.a. då det gäller undervisningsgruppernas storlek och implementera de reviderade läroplansanvisningarna i matematik och historia samt ta fram underlag för adekvata läromedel i historia, hembygds- och samhällskunskap
- utveckla nu gällande centrala grunder och riktlinjer för ytor och verksamhetsutrymmen då det gäller anläggningskostnader för grundskolor och
- utvärdera grundtryggheten, specialundervisningen och elevvården i grundskolan.

Utgifter

46.15.30. Landskapsandel för grundskolornas driftsutgifter (F)

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-6 939 898,12	-7 980 000	-8 230 000

Elevantalet inom de kommunala grundskolorna (26) som hösten 2003 var 3.094 (+16) är innevarande höst 3.049 (-45). Inom grundskolans träningsundervisning är elevantalet 33 (+1).

För finansiering av driften av sina grundskolor erhåller kommunerna utan ansökan landskapsandel enligt kalkylerade grunder. Grunderna anges i LL om planering av och landskapsandel för undervisnings- och kulturverksamheten (72/1993, ändr. 27/1998 samt 46/2003).

Landskapsandelen bestäms utgående från ett basbelopp per kommuninvånare i åldersgruppen 6 - 15 år.

Basbeloppen för åldersgruppen har fastställts till 6.298,44 euro (6.155,52 euro). För en elev inom träningsundervisningen har basbeloppet fastställts till 17.695,30 euro (17.293,78 euro).

Med hänvisning till ovanstående föreslås ett anslag om 8.230.000 euro.

Anslaget kan även användas som understöd för sådan extra stödundervisning i svenska för elever som flyttar till landskapet (ca 30.000 euro), som kommunerna anordnar i stöd av 17 § grundskolelagen (18/1995).

Dispositionsplan:

8201	Undervisning, kultur och idrott	-8 230 000
	Anslagsbehov	**-8 230 000**

46.15.32. Landskapsandel för anläggningskostnader för grundskolor och allmänna bibliotek (R)

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-2 500 000,00	-1 422 000	-1 802 000

För finansieringen av sina anläggningskostnader erhåller kommunerna på ansökan landskapsandel enligt bestämmelserna i LL om planering av och landskapsandel för undervisnings- och kulturverksamheten (72/1993).

Ett anläggningsprojekts högsta godtagbara kostnader fastställs för ny- och tillbyggnadsarbeten med hjälp av enhetspriser per kvadratmeter nyttoyta (NY) för de ytor som beskrivs i projektets rumsprogram. Vid ombyggnads-, ändrings-, renoverings- och saneringsarbeten fastställs kostnaderna så att de motsvarar 70 % av enhetspriset för ny- och tillbyggnadsarbeten. Landskapsregeringen håller för närvarande på att revidera och utveckla riktlinjerna för anläggningsprojekt. Dessa riktlinjer utgör grund för fastställandet av ett anläggningsprojekts landskapsandelsberättigade ytor samt för de landskapsandelsberättigade kostnaderna för anläggningsprojektet.

Landskapsregeringens riktlinjer för utrymmesbehovet i skolor av olika storlek, som för närvarande revideras och utvecklas, utgör grund då ett anläggningsprojekts landskapsandelsberättigade ytor för olika undervisnings- och verksamhetsutrymmen fastställs och de landskapsandelsberättigade kostnaderna bestäms. Då ytorna bestäms skall hänsyn tas till kommunens skolnät och -struktur, elevprognoser och befolkningstal samt skolans och bibliotekets pedagogiska och kulturella inriktning. En allmän målsättning är att kommunernas biblioteks- och skolfunktioner alltmer skall samordnas och att lokaliteterna och anskaffningarna skall användas gemensamt.

Under verksamhetsåret 2004 slutfördes om- och tillbyggnadsarbeten av skol- och biblioteksutrymmen i Saltvik (Rangsby skola). Av Sunds kommun och landskapsregeringen fastställd om- och tillbyggnad av Sunds skola påbörjades.

För ovan nämnda byggnadsprojekt har kommunerna med stöd av den nämnda skol- och landskapsandelslagstiftningen beviljats landskapsandel utgående från av lagtinget anvisad bevillningsfullmakt för nya anläggningsprojekt för år 2004 (1.422.000 euro).

Under den kommande femårsperioden planeras nya biblioteks- och skolbyggnadsprojekt i kommunerna Brändö (Brändö skola), Hammarland (Näsby skola), Jomala (Södersunda skola) och Mariehamn (Ytternäs skola och Övernäs högstadieskola).

De planerade anläggningsprojekten (byggande eller anskaffning av lokaler för skol- och biblioteksverksamhet, om- och tillbyggnader samt renoveringar) bedöms vara nödvändiga antingen med anledning av ett beräknat växande befolknings- och elevantal, nya pedagogiska behov eller på grund av sanitära och sociala omständigheter.

Med beaktande av föreliggande behov av att genomföra det nämnda skolprojektet i Jomala avser landskapsregeringen att under år 2005 fastställa anläggningsprojektet så att landskapsandelen för detta uppgår till högst 450.000 euro.

Med i 25 - 26 §§ LL om planering av och landskapsandel för undervisnings- och kulturverksamhet (72/1993) nämnda anläggningsprojekt avses sådana åtgärder vars beräknade totalkostnader uppgår till minst 200.000 euro. Finansieringsplanen för perioden 2005 - 2009 omfattar därmed landskapsandelar om 1.802.000

euro för år 2005 och 1.950.000 euro för år 2006. Totalt för perioden ingår landskapsandelar om 7.536.000 euro.

Med hänvisning till ovanstående föreslås ett anslag om 1.802.000 euro. Med beaktande av revisorernas berättelse för år 2003 har i.o.m. detta anslag upptagits för resterande landskapsandelar för projekt som beviljats landskapsandel under tidigare år.

Dispositionsplan:

8301	Undervisning, kultur och idrott	-1 802 000
	Anslagsbehov	**-1 802 000**

46.17. YRKESUTBILDNING

	Bokslut 2003	Budget 2004 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2005
Inkomster			
Konsumtionsutgifter	-177 541	-210 000	-202 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-177 541	-210 000	-202 000
Anslag netto	-177 541	-210 000	-202 000

Den yrkesinriktade utbildningen på gymnasialstadienivå skall med grundskolan som grund ge den studerande sådana teoretiska och praktiska kunskaper som krävs för att kvalificera sig för uppgifter i arbetslivet och som motsvarar samhällets krav på utbildad arbetskraft inom respektive yrkessektor. Den studieförberedande utbildningen med yrkesprofil skall därtill fördjupa och utveckla de studerandes kunskaper och färdigheter som förberedelse för högskolestudier eller andra gymnasialstadiebaserade studier. Den yrkesinriktade utbildningen anordnas i form av utbildningsprogram och leder till examen på gymnasialstadienivå inom ett eller flera yrkesområden, annan examen med angiven yrkesinriktning eller med angiven yrkesprofil. I begreppet utbildning på gymnasialstadienivå inkluderas den kompletterings- och vidareutbildning, fortbildning eller kursverksamhet som anordnas med stöd av lag. Yrkesinriktad utbildning på gymnasialstadienivå kan även genomföras i form av läroavtalsutbildning.

Högskoleutbildningen skall med gymnasialstadieutbildningen som grund och utgående ifrån arbetslivets krav och samhällets behov ge den studerande fördjupade kunskaper av hög kvalitet. Högskoleutbildningen som ges i Högskolan på Åland vilar såväl på vetenskaplig eller konstnärlig grund som på beprövad erfarenhet. I högskolan kan bedrivas forsknings- och utvecklingsarbete, uppdragsverksamhet och kursverksamhet som tjänar undervisningen och det åländska samhällets behov. Den examensinriktade utbildningen ordnas i form av utbildningsprogram och leder till yrkeshögskolexamen med angiven inriktning.

Europeiska rådet fastslog år 2000 i Lissabon att kommissionens övergripande målsättning är att göra Europa till världens mest konkurrenskraftiga och dynamiska kunskapsbaserade samhälle. Europeiska Rådet har för att nå sina övergripande målsättningar rekommenderat åtgärder för att höja kvaliteten, tillgängligheten och utbudet i de europeiska utbildningssystemen. De ekonomiska och sociala förändringarna i kunskapssamhället kräver enligt rådet ett radikalt nytt synsätt för allmän och yrkesinriktad utbildning. Åtgärderna skall syfta till att ge medborgarna fri rörlighet mellan olika miljöer för lärande, utbildning och arbete samt möjlighet att utnyttja sina färdigheter. Medlemsstaterna har med hänvisning till huvudmålsättningen uppmanats att fastställa enhetliga strategier och praktiska åt-

gärder för att främja det livslånga lärandet.

Inom den åländska utbildningsstrukturen på gymnasialstadienivå pågår ett utvecklingsarbete för att uppnå förändringar inom utbildningsstrukturen. En kommitté tillsatt av landskapsstyrelsen har i uppgift att under år 2004 studera hur den åländska utbildningen på gymnasialstadiet kan anpassas till nya nordiska utbildningsstrukturer på sådant sätt att både pedagogiska och ekonomiska vinster kan uppnås. Kommittén har även i uppgift att se över utbildningsutbudet på gymnasialstadienivå. Mera omfattande förslag på strukturella åtgärder inom utbildningssystemet kommer att framgå av kommitténs förslag som torde läggas inom år 2004. För inkommande budgetår prioriteras utbildningsplatser avsedda för ungdomar som går ut grundskolan under det aktuella året eller ännu inte genomgått en gymnasialstadieutbildning.

Under den gångna hösten har en arbetsgrupp sammansatt av företrädare för arbetsgivaren och de fackliga centralorganisationerna utrett möjligheterna att utveckla undervisningssektorns tjänstekollektivavtal bl.a. så att lärarnas anställningsvillkor på ett ändamålsenligt sätt förenhetligas mellan landskapets olika läroinrättningar. Strävan är även att förenkla och förkorta regelverket. Arbetet är en fortsättning på ett tidigare mångårigt samarbete med samma målsättning. I utredningen, som fortfarande pågår, är frågan om lärarnas arbetstid av särskilt intresse. Nu har en övervägande del av lärarna fortfarande en undervisningsskyldighet per vecka och övertimmar. Ett alternativ är totalarbetstid eller årsarbetstid i förening med en mera enhetlig avlöning. Det har efterhörts vilka erfarenheter man har utav sådana arbetstidsformer i såväl Finland som i Sverige. Vidare undersöks möjligheten att sammanslå de avsnitt av avtalet som gäller gymnasialstadiets sju skolor till ett enda avsnitt. Avsikten är att arbetsgruppens utredning skall läggas till grund för de förhandlingar om nya tjänstekollektivavtal som kommer att föras under vårvintern 2005.

Vuxnas möjligheter till en breddad utbildningsaktivitet stöds via lärcentret Navigare som utgör en teknisk stödresurs för nätbaserad utbildning i landskapet samt verkar för en utveckling av digitala samverkansprojekt mellan lokala utbildningsarrangörer, näringslivet samt utbildningsarrangörer i omkringliggande regioner. Lärcentret Navigare utgör en strukturell åtgärd för att höja kvalitén i utbildningen på gymnasialstadiet och högskolan genom att stöda nätbaserad undervisning och utbildning i enlighet med riktlinjer och målsättningar tagna i Lissabonavtalet. Inom ramen för Europeiska Rådets rekommenderade åtgärder ligger en satsning på ökad användning av informationsteknologi i undervisningen som en prioriterad åtgärd. Landskapsregeringen har inlett ett 4-årigt utvecklingsprojekt för att stöda och utveckla den nätbaserade undervisningen i landskapets skolor och på högskolan. Projektet pågår t.o.m. år 2007. Målsättningen med utvecklingsprojektet är att uppnå en aktiv samverkan mellan de lokala utbildningsarrangörerna av nätbaserad utbildning. En samverkan gynnar utvecklingen av utbildningsutbudet, tillvaratar den samlade datatekniska och pedagogiska kompetensen samt möjliggör ett erfarenhetsutbyte. I utvecklingen av den landskapsstödda nätbaserade utbildningen ansvarar de enskilda skolorna för den pedagogiska utvecklingen.

Övergripande mål för yrkesutbildningen anges i gällande lagstiftning. Landskapsregeringen handhar som huvudman för den yrkesinriktade gymnasialstadieutbildningen den allmänna ledningen, tillsynen och utvecklingen av utbildningen. I egenskap av huvudman för Högskolan på Åland handhar landskapsregeringen ett lednings- och tillsynsansvar genom det utbildningsavtal som ingås mellan landskapsregeringen och styrelsen för högskolan.

Målen för det aktuella budgetåret är
- att handha den allmänna lednings-, tillsyns- och utvecklingsverksamhet som förutsätts enligt gällande lagstiftning
- att vidareutveckla en långsiktig dimensioneringsplan för antalet studieplatser inom dels studieförberedande, dels yrkesinriktad utbildning på gymnasialstadienivå med beaktande av den åländska arbetsmarknadens behov, samhällets krav och de studerandes efterfrågan på utbildningsplatser utgående ifrån utbildningskommitténs förslag
- att skapa förutsättningar för ökad flexibilitet i undervisningen genom att stöda och utveckla möjligheter till nätbaserad utbildning
- att uppgöra principer för intern uppföljning och utvärdering av gymnasialstadieutbildningen
- att kartlägga praktikhanteringen inom gymnasialstadieutbildningen
- att utveckla en integrationsutbildning för bl.a. inflyttade ungdomar och vuxna med studier i bl.a. svenska, samhällskunskap, medborgarfärdighet och studiefärdighet
- att utveckla utbildningsutbudet för studerande med särskilda behov
- att utreda och strukturera åländska ställningstaganden inom EU – området för livslångt lärande inför kommande EU-programperiod
- att implementera de reviderade läroplansgrunderna för den studieförberedande och den yrkesinriktade utbildningen samt fortsätta utarbetandet av en ny läroplan för kärnämnen
- att vidareutveckla befintliga funktioner i skolornas gemensamma databas
- att fortsätta översynen och revideringen av studiestödsmöjligheterna för vuxenutbildning och fortbildning
- att utarbeta ett förslag till ändring i de studiesociala förmånerna för vuxenstuderande inom den gymnasiala utbildningen
- att utarbeta riktlinjer för avgiftsbelagda utbildningar, fortbildningar och kursverksamhet i landskapets skolor
- att utarbeta möjligheter för att avlägga yrkesexamen på Åland
- stöda lärarnas formella och informella kompetensutveckling samt
- att utvärdera nu gällande högskoleavtal.

Under budgetåret beräknas 1.176 (1.146) studerande erhålla utbildning på gymnasialstadienivå. Inom ramen för högskoleutbildningen beräknas totalt 384 (357) studerande bedriva studier. Antalet läroavtal beräknas uppgå till 60 (48) under budgetåret.

Nettodriftsutgifterna per studerande beräknas enligt följande:

	År 2003 Bokslut	År 2004 Budget	År 2005 Förslag
Ålands handelsläroverk	12.887	10.800	11.011
Ålands hotell- och restaurangskola	16.345	15.256	14.021
Ålands husmodersskola	14.677	0	0
Ålands lyceum	6.595	6.493	6.518
Ålands naturbruksskola	32.793	18.358	19.786
Ålands sjömansskola	19.041	12.297	14.608
Ålands vårdinstitut	12.002	12.429	10.529
Ålands yrkesskola	13.662	12.062	13.135

46.17.04. Utgifter för studerande i behov av särskilt stöd (F)

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-120 971,50	-160 000	-170 000

Föreslås ett anslag om 170.000 euro att användas för avlöning av personal samt anskaffning av handikapphjälpmedel till åländska studerande i landskapets skolor. Medlen skall fördelas utgående ifrån aktuella behov i landskapets skolor, bl.a. för behov av stödfunktioner samt för handledning i specialpedagogiska frågor vid genomförandet av individuella program. Anslaget avser även förberedande åtgärder inför antagning av studerande.

Medlen kan även användas för att utveckla och inleda integrationsutbildning för inflyttade ungdomar och vuxna samt att utöka utbildningsutbudet för studerande med särskilda behov.

LL om utbildning på gymnasialstadienivå 4 § 5 mom. (52/1997) stadgar att verksamheten i skolorna skall utformas så att även studerande med särskilda behov kan genomföra sin utbildning. Med begreppet "Studerande med särskilda behov" avses de studerande som är beroende av särskilda åtgärder beträffande skolans miljö, hjälpmedel eller den pedagogiska verksamheten. Medel som är direkt avsedda för denna studerandegrupp har inte reserverats inom ramen för skolornas budgeter.

Avsikten med anslaget är inte att binda medlen till specifika tjänster eller typer av tjänster utan medlen skall kunna fördelas utgående från det aktuella behovet.

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter	
	- tillfälliga tjänster	-155 000
4100	Material och förnödenheter	-5 000
4300	Inköp av tjänster	-10 000
	Anslagsbehov	**-170 000**

46.17.05. Utgifter för åländska studerande i Norden (F)

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-56 569,06	-50 000	-32 000

Föreslås ett anslag om 32.000 euro.

De ordinarie utbildningskostnaderna för åländska studerande i Sverige och övriga Norden ersätts av det land där studierna bedrivs i enlighet med överenskommelser och nordiskt utbildningssamarbete. I vissa fall, i första hand då det gäller specialgymnasier, tillkommer kostnader som debiteras elevens hemkommun. I dylika fall kan landskapsregeringen efter prövning påta sig sådana extra utbildningskostnader som inte täcks inom ramen för nordiskt samarbetsavtal.

I förslaget till anslag för dessa utbildningskostnader har endast beaktats kostnader för elever som har inlett sin utbildning före år 2005.

Dispositionsplan:

4300	Inköp av tjänster	-32 000
	Anslagsbehov	**-32 000**

46.19. VUXENUTBILDNING

	Bokslut 2003	Budget 2004 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2005
Inkomster	5 976	4 000	3 000
Konsumtionsutgifter	-601 247	-892 000	-803 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-601 247	-892 000	-803 000
Anslag netto	-595 271	-888 000	-800 000

Den viktigaste övergripande målsättningen för landskapets yrkesinriktade vuxenutbildning är att verka för en högre utbildningsnivå för den arbetsföra befolkningen i landskapet och att samtidigt bidra till en minskning av den utbildningsklyfta som fortfarande råder mellan landskapet och andra regioner. Att verka för ett kontinuerligt utbud av utbildningsmöjligheter för den vuxna befolkningen i landskapet främjar jämställdhet, konkurrenskraft och ekonomisk tillväxt. Flexibla studiesystem blir allt viktigare för att utbildning skall bli tillgänglig för större målgrupper. Detta innebär att infrastrukturen för det livslånga lärandet måste utvecklas till en välfungerande kedja av ändamålsenliga lärmiljöer, som svarar mot vuxnas förutsättningar och behov av lärande. Till infrastrukturen hör också ett fortlöpande uppföljningssystem. En övergripande målsättning är också att etablera system för dokumentation och värdesättning av vuxnas realkompetens, som ger legitimitet i såväl arbetslivet som utbildningssystemet.

Europeiska rådet har uppmanat medlemsstaterna att fastställa enhetliga strategier och praktiska åtgärder för att främja livslångt lärande för alla. Detta är en central del i den strategi som fastställdes i Lissabon, nämligen att göra Europa till världens mest konkurrenskraftiga och dynamiska kunskapsbaserade samhälle. De ekonomiska och sociala förändringarna i kunskapssamhället kräver enligt rådet ett radikalt nytt synsätt för allmän och yrkesinriktad utbildning. Ett europeiskt område för livslångt lärande syftar till att ge medborgarna fri rörlighet mellan olika miljöer för lärande, utbildning och arbete samt utnyttja sina färdigheter. Kommissionen fäster också vikt vid utvecklingen av lokala centrum för lärande.

NMR:s Styrgrupp för Vuxnas Lärande har som målsättning att stimulera och utveckla förståelse för mångfald och gemenskap på området i Norden och att stärka den nordiska dimensionen i internationella sammanhang genom

- att stimulera förnyelse och organisering av utveckling och metoder för aktiva och flexibla inlärningsmiljöer för vuxna
- att stimulera till goda metoder för validering och dokumentation av vuxnas reella kompetens och
- att motivera nya samarbetsstrukturer mellan miljöer som organiserar utbildning för vuxna.

Detta är viktiga utvecklingsområden även för landskapets yrkesinriktade vuxenutbildning. Inledande arbete för flexibla inlärningsmiljöer har bedrivits bl.a. inom försöksverksamheten vid lärcentret Navigare. Dessutom har inledande utvecklingsåtgärder också bedrivits inom ramen för de ESF-finansierade målprogrammen, som syftar till att utveckla ett aktivt partssamarbete och nationsövergripande helhetstänkande gällande administration och förvaltning.

Vuxenutbildningen bedrivs i första hand utgående från LL om utbildning efter grundskolan (52/1997), LL om läroavtalsutbildning (59/1998), LL om sysselsättningsfrämjande utbildning (39/1988) samt LL om lån, räntestöd och understöd ur landskapets medel samt om landskapsgaranti (50/1988). Köp av utbildningstjäns-

ter baseras på för ändamålet avsedd lagstiftning.

Lärcentret Navigare har under försöksperioden utvecklats som teknisk stödresurs för distansutbildning på Åland genom utökade möjligheter till distansstudier medan ansvaret för utveckling av utbildningarnas innehåll ankommer på skolorna. Navigare kan även erbjuda tekniskt stöd till enskilda åländska distansstuderande vid andra skolor. Under försöksperioden har lärcentrets stödtjänster anlitats av över 200 studerande.

Landskapsregeringen anser att den utbildningsplattform och det nätverk som lärcentret Navigare skapat utgör en mycket god grund för fortsatt utveckling av IKT-baserad utbildning i landskapet.

Målsättningar för år 2005 är att
- utveckla läroavtalsutbildningen utgående från den nya lagstiftning, som förväntas bli klar under året
- verksamheten vid lärcentret Navigare ges en permanent status för att utvecklas till en gemensam resurs inom IKT-baserad undervisning inom landskapet. Detta är en grundförutsättning för ett långsiktigt utvecklingsarbete, så att olika institutioner och intressegrupper kan få möjlighet att ta del av och samverka vid utvecklandet av kompetenshöjande utbildningsinsatser
- följa upp och utveckla regelverken inom enhetens ansvarsområde
- anordna VUX 2005 i seminarieform för att belysa olika teman inom vuxenutbildningsområdet samt
- fortsätta de fleråriga utbildningsinsatserna inom arbetslivet enligt Mål 3-programmet (2000 - 2006) samt följa upp EU:s planer för nästa programperiod.

Inkomster

36.19.05. Verksamhetens inkomster

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
5 976,00	4 000	3 000

Under momentet föreslås en inkomst om 3.000 euro.

Specifikation:

3300	Hyresinkomster och ersättningar	3 000
	Totalt	**3 000**

Utgifter

46.19.04. Läroavtalsutbildning (VR)

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-390 409,54	-442 000	-490 000

Under momentet föreslås ett anslag om 490.000 euro. Anslaget har dimensionerats så att ca 55 läroavtalsplatser, varav 26 st. är redan påbörjade läroavtal, kan finansieras under år 2005. Målsättningen är att bl.a. inleda läroavtalsutbildning för 15 närvårdare våren 2005 samt att fortsätta inlett samarbete med åländska rederier och Ålands sjömansskola för att planera en läroavtalsutbildning inom sjöfartsbranschen, maskinreparatör.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5.

Kostnaderna för utbildningstjänster avser köp av teoriutbildning för lärlingarna samt utbildningsersättning till arbetsplatser.

	År 2003	År 2004	År 2005
Inrättade tjänster	1	1	1
Tillfälliga tjänster	1	1	1

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- inrättad tjänst	-46 795	
	- tillfällig tjänst	-27 258	
	- övriga löner och arvoden	-4 847	-78 900
4100	Material och förnödenheter		-4 000
4300	Inköp av tjänster		
	- utbildningstjänster	-320 000	
	- övrigt	-22 000	-342 000
4800	Övriga utgifter		
	- resor	-63 600	
	- representation	-1 000	
	- avgifter för nyttjanderätt	-500	-65 100
	Anslagsbehov		**-490 000**

46.19.05. Yrkesinriktad vuxenutbildning (F)

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-102 159,76	-133 000	-133 000

Föreslås ett anslag om 133.000 euro för finansiering av yrkesinriktad vuxenutbildning. Anslaget är dels avsett för lärcentret Navigares personal- och driftskostnader, inköp av tjänster för utveckling av fristående yrkesexamen och seminarier i anslutning till VUX 2005.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5.

	År 2003	År 2004	År 2005
Tillfälliga tjänster	1	1	1

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- tillfälliga tjänster	-64 207	
	- personal i arbetsavtalsförhållande	-4 281	
	- övriga löner och arvoden	-3 212	-71 700
4100	Material och förnödenheter		-2 500
4200	Hyror		-14 500
4300	Inköp av tjänster		-38 800
4800	Övriga utgifter		-3 000
1125	Maskiner och inventarier		-2 500
	Anslagsbehov		**-133 000**

46.19.06. Sysselsättningsfrämjande utbildning (F)

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-90 849,94	-182 000	-150 000
	tb -110 000	

Anslaget är avsett för utbildning som anordnas för att tillgodose arbetsmarknadens behov av utbildad arbetskraft och motverka arbetslöshet (39/1988).

Föreslås ett anslag om 150.000 euro för köp av utbildningstjänster för undervisning i svenska för inflyttade och studieplatser inom olika yrkesområden, utgående från enskilda behov.

Dispositionsplan:

4300	Inköp av tjänster	
	- utbildningstjänster	-150 000
	Anslagsbehov	**-150 000**

46.19.07. Tekniskt stöd - målprogram 3 (VR)

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-17 827,33	-25 000	-30 000
(t.a. -14 268,00)		

Föreslås ett anslag om 30.000 euro för den nationella finansieringsdelen under år 2005 för tekniskt stöd i Ålands Mål 3-program 2000 - 2006. Inom ramen för prioriteten tekniskt stöd finansieras utgifter för administration, genomförande, information, uppföljning, övervakning och utvärdering av programmet. EU:s delfinansiering av det tekniska stödet upptas under moment 46.20.45. Kostnaden är beräknad i programdokumentet.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av 40 % personalutgifter enligt bilaga 5. Se även moment 46.20.45. Resterande 60 % belastar näringsavdelningens anslag för tekniskt stöd för Mål 2-programmet, moment 47.01.06 och 47.05.45.

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter	
	- tillfällig tjänst	-12 300
4300	Inköp av tjänster	-17 700
	Anslagsbehov	**-30 000**

46.20. EUROPEISKA UNIONEN – MÅLPROGRAM 3, ÅTGÄRD 1 OCH 2

	Bokslut 2003	Budget 2004 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2005
Inkomster	0	358 000	438 000
Konsumtionsutgifter Överföringsutgifter Investeringsutgifter	-955 204	-1 713 000	-288 000
Summa utgifter	-955 204	-1 713 000	-288 000
Anslag netto	-955 204	-1 355 000	150 000

Landskapets Mål 3-program 2000 - 2006 godkändes av kommissionen den 27.9.2000. Programmets uppgift är att stödfinansiera kompetensutvecklingsprojekt i syfte att komplettera och tillföra ett mervärde till landskapets egna insatser inom företagande samt i utbildnings- och arbetsmarknadsfrågor för den vuxna

befolkningen på Åland.

Programmets huvudprioritet är ”Kompetens i arbetslivet genom livslångt lärande” och är fördelat på följande tre åtgärdsområden:

Åtgärd	Ansvarig avdelning
System för kompetenshöjning	Utbildnings- och kulturavdelningen
Utbildningsinsatser i arbetslivet	Utbildnings- och kulturavdelningen
Arbetsmarknadsintegrering	Näringsavdelningen

Inom ramen för ”system för kompetenshöjning” pågår ett större projekt och avdelningens egna kartläggningsprojekt påbörjas under hösten 2004 och slutförs under år 2005.

Inom ramen för åtgärden ”utbildningsinsatser i arbetslivet” har år 2004 haft förhållandevis få ansökningar om stödfinansiering. Ett nytt projekt påbörjades under sommaren och en förprojektering görs under hösten. De pågående projekten fortsätter enligt planerna.

I enlighet med den halvtidsöversyn av Mål 3-programmet som genomfördes under år 2003 har det åländska målprogrammet tilldelats den resultatreserv (4 procent av EU:s finansieringsram) som exkluderats vid programbesluten. För åtgärd 1 och 2 inom målprogram 3 har detta medfört ytterligare 108.000 euro i EU-medel. Därtill kommer landskapets finansieringsandel om 160.000 euro.

I anslutning till halvtidsutvärderingen av Mål 3-programmet skall en revidering av densamma genomföras och slutföras senast den 31 december 2005 (1260/1999 EG art.42.4). Revideringen innebär en mindre uppdatering av programmets måluppfyllelse samt uppföljning av de rekommendationer som utvärderarna givit i halvtidsutvärderingen.

Inkomster

36.20.45. EU:s finansieringsandel - målprogram 3

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
0,00	358 000	438 000

Med hänvisning till momenten 46.20.45 och 47.41.55 föreslås en inkomst om 438.000 euro i enlighet med programmets fastslagna finansieringstabell gällande Europeiska Socialfondens finansiering för programmets samtliga åtgärder år 2005. I beloppet har den tilldelning av resultatreserven som kommissionen beviljat det åländska Mål 3-programmet beaktats.

Specifikation:

8000	Europeiska Unionen	438 000
	Totalt	**438 000**

46.20.40. Landskapets finansieringsandel – målprogram 3, åtgärd 1 och 2 (RF)

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-507 814,07	-736 000	-160 000
	tb -258 000	

Under momentet föreslås ett anslag om 160.000 euro för landskapets finansieringsandel för att möta den tilldelning av resultatreserven om 108.000 euro som kommissionen beviljat det åländska Mål 3-programmet. Se även kapitelmotiveringen jämte moment 46.20.45.

Dispositionsplan:

8301	Undervisning, kultur och idrott	-160 000
	Anslagsbehov	**-160 000**

46.20.45. EU:s finansieringsandel – målprogram 3, åtgärd 1 och 2 (RF)

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-447 389,63	-527 000	-128 000
	tb -192 000	

Under momentet föreslås ett anslag om 128.000 euro för EU:s andel av finansieringen av målprogram 3, åtgärderna 1 och 2, inkluderande EU:s andel av tekniska stödet. 108.000 euro av anslaget avser den tilldelning av resultatreserven som kommissionen beviljat det åländska Mål 3-programmet. Se även kapitelmotiveringen samt momenten 36.20.40 och 46.20.40.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av 40 % personal enligt bilaga 5. Se även momenten 46.19.07, 47.01.06 och 47.05.45.

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter	
	- tillfällig tjänst	-8 200
4300	Inköp av tjänster	-11 800
8301	Undervisning, kultur och idrott	-108 000
	Anslagsbehov	**-128 000**

46.25. ÅLANDS LÄROMEDELSCENTRAL

	Bokslut 2003	Budget 2004 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2005
Inkomster	101 882	101 000	102 000
Konsumtionsutgifter Överföringsutgifter Investeringsutgifter	-145 814	-139 000	-142 000
Summa utgifter	-145 814	-139 000	-142 000
Anslag netto	-43 932	-38 000	-40 000

Läromedelscentralens uppgift är att sköta information om nya läromedel till skolorna i landskapet, anskaffningen av audiovisuella läromedel och pedagogiska hjälpmedel samt utlåningen av dem. Mot bakgrund av centralens reglemente, som fastställs av landskapsregeringen i samråd med kommunerna, skall centralen samarbeta även med daghem, bibliotek och museer.

I stöd av det avsedda reglementet utser landskapsregeringen en direktion för centralen. Direktionen har i huvudsaklig uppgift att leda och utveckla centralen, lämna förslag till budget och presentera verksamhetsplan och årsberättelse för centralen.

Kostnaderna för läromedelscentralen finansieras i stöd av reglementet av landskapet (40 %) och kommunerna (60 %) tillsammans. Kommunernas andel fördelas enligt kommunernas beskattningsbara inkomster och elevantal i grundskolan.

Långsiktiga mål för centralens verksamhet är att stöda och utveckla produktionen av läromedel om Ålands lokalhistoria och om det åländska samhället och att utveckla verksamheten så att den motsvarar dagens krav på teknisk kvalitet och pedagogiskt innehåll och sålunda utgör en resurs för undervisningen på Åland.

Mål för centralens verksamhet under budgetåret är
- att medverka vid produktionen av undervisningsmaterial för grundskolan i hembygdskunskap, samhällslära och Ålands historia
- att successivt övergå från vhs till dvd för utlåning av tv-program och inköpta filmer
- att utveckla informationen till låntagarna på Internet och med e-post samt
- att arbeta för samverkan med andra verksamheter som riktar sig till undervisningssektorn.

Tabellen nedan beskriver utlåningen under tre budgetår.

	2003	2004	2005
Antal lån	10.693	11.000	11.500

Inkomster

36.25.20. Verksamhetens inkomster

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
7 052,93	7 000	7 000

Under momentet föreslås 7.000 euro som inkomster från försäljning av studiematerial och utbildningstjänster.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	7 000
	Totalt	**7 000**

36.25.39. Kommunernas andel i kostnaderna

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
94 829,52	94 000	95 000

Under momentet föreslås en inkomst om 95.000 euro avseende kommunernas andel i läromedelscentralens drifts- och kapitalkostnader. Kapitalkostnaderna räknas fram på basis av Finlands banks grundränta. Kommunernas andel av verksamhetskostnaderna utgör drygt 85.000 euro år 2005 och drygt 10.000 euro för kapitalkostnaden.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	95 000
	Totalt	**95 000**

Utgifter

46.25.20. Verksamhetens utgifter (VR)

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-145 814,01 (t.a. -303,10)	-139 000	-142 000

Under momentet föreslås ett anslag om 142.000 euro.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5.

	År 2003	År 2004	År 2005
Inrättade tjänster	2	2	2
Tillfälliga tjänster	1	1	1

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- inrättade tjänster	-85 316	
	- tillfälliga tjänster	-17 228	
	- personal i arbetsavtalsförhållande	-6 312	
	- övriga löner och arvoden	-1 144	-110 000
4100	Material och förnödenheter		-15 000
4200	Hyror		-3 500
4300	Inköp av tjänster		-5 000
4800	Övriga utgifter		
	- resor	-2 500	
	- övrigt	-1 500	-4 000
1125	Maskiner och inventarier		-4 500
	Anslagsbehov		**-142 000**

46.32. ÅLANDS FOLKHÖGSKOLA

	Bokslut 2003	Budget 2004 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2005
Inkomster	138 399	125 000	143 000
Konsumtionsutgifter	-900 185	-825 000	-858 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter		-320 000	0
Summa utgifter	-900 185	-1 145 000	-858 000
Anslag netto	-761 786	-1 020 000	-715 000

Ålands folkhögskolas uppgift och målsättning är formulerad i landskapslagen om Ålands folkhögskola, I kapitlet (53/1999).

Ålands folkhögskola har en vinterkurs, som pågår i 34 veckor, och därutöver kortkursverksamhet, särskilt sommartid. De studerande kan vara internatselever eller bo utanför skolan, som dagelever.

Skolan skall i enlighet med sin folkbildningstradition erbjuda en alternativ skolmiljö som ger unga och vuxna möjlighet till fria allmänbildande studier utanför

det ordinarie systemet för behörighetsgivande och yrkesförberedande utbildning. Den folkhögskolekultur, som utmärker skolan och som är dess viktigaste resurs, skall upprätthållas och stärkas, i skolans och hela det åländska samhällets intresse.

Folkhögskolan skall utöver en miljö för studier erbjuda en samhälls- och hemmiljö för allsidigt lärande - intellektuellt, emotionellt och socialt. Skolans pedagogiska frihet och internatskoleformen skall användas för att skapa arbets- och samlevnadsformer som främjar engagemang, personlig utveckling, samspel och samarbete med andra, ansvarstagande och handlingsberedskap.

Skolans vinterkurs skall ge inspiration för fortsatt utbildning, för nytt livsinnehåll eller nya vägval, i form av ett mellanår för unga eller som en nystart för vuxna, samtidigt som den ger kunskaper och erfarenheter som stärker eleverna inför fortsatta studier för examen och yrke.

Skolan har en bred konstutbildning i bildkonst, foto, hantverk, drama och teater med syfte att bygga upp en tilltro till den egna förmågan till iakttagelse och uttryck.

Under de senaste åren har utvecklats en verksamhet som syftar till att göra idrott, friluftsliv och hälsa till ytterligare en ny huvudinriktning. Idrottslinjen, som vänder sig till elever som kommer direkt från grundskolan har dels allmänbildande ämnen, dels sin linjeinriktning, där man får lära känna och pröva olika idrottsformer och bli medveten om den egna hälsan; hur man främjar den och utvecklar sin fysik.

Målsättningen med friluftslinjen, som vänder sig till litet äldre elever är att ge god kunskap om olika friluftsaktiviteter, och hur man på ett säkert sätt ensam och med grupp kan bedriva dessa med minimal åverkan på naturen. Linjen har startats i medvetenhet om en ökande efterfrågan inom turistnäringen på friluftsledare med lokalkännedom.

De båda linjerna kommer att samverka vilket medför både pedagogiska och ekonomiska fördelar. Den inriktning på naturfoto och friluftsliv, som fotolinjen fått skapar också samverkans- och besparingsmöjligheter.

Skolan satsar också på en medialinje som vänder sig till elever som kommer direkt från grundskolan. Ett syfte är att eleverna skall få testa sitt intresse och sina förutsättningar för studier och arbete inom mediasektorn. Skolan samarbetar ifråga om linjen med Mediaverkstan på Åland Ab.

I sin inriktning och sitt linjeutbud är det nödvändigt för skolan att prestera kvalitet. Det förutsätter att skolan utvecklar specialområden och kan knyta lärare med specialkunskaper till linjerna. Det senare förutsätter att verksamheten har en tillräcklig volym för tjänsterna. Här erbjuder skolans utbud av dels allmänna linjer med profilering på idrott, konst och media, dels specialiserade linjer för konst, hantverk, foto och friluftsliv sammanlagt ett tillräckligt underlag för att nödvändiga lärarkrafter skall kunna knytas till skolan. Därtill ges samverkans- och besparingsmöjligheter.

Skolan ingår i ett nätverk mellan folkhögskolor inom B7 projektet för öar i Östersjön. I anslutning till detta har skolan gått med som samarbetspartner till Ölands folkhögskola, Kalmar Museum och Ålands Museum i ett projekt om Östersjökultur, för vilket nordiska medel sökts. Skolans fotolinje är med i ett nordiskt nätverk för fotolärare vid folkhögskolor.

Utbildningsprogram	Antal studerande				Utbildningsplatser	
	År 2003		År 2004		År 2005	
	Vt	Ht	Vt	Ht	Vt	Ht
Allmänna linjer						
Mediainriktning	7	7	6	12	12	12
Skapande verksamhet	7	11	9	15	12	12
Idrott	9	7	5	5	12	12
Speciallinjer						
Konst och hantverk	8	9	7	10	12	12
Foto	16	13	13	12	12	12
Friluftsledare	-	8	8	7	12	12
Studerande sammanlagt	47	55	48	61	72	72
Utexaminerade	46		41			

Under sommaren arrangeras kurser i konst och hantverk, kurser som presenterar Åland och en kurs som anknyter till skolans friluftsledarlinje. Skolan erbjuder också utrymmen och service för institutioner och organisationer som vill arrangera kurser med syften som överensstämmer med skolans målsättning. Som samarbetskurs mellan folkhögskolan och Fortbildningscentralen vid Åbo akademi arrangeras en kurs i svenska och nordisk kultur. Kurser i anknytning till landskapets nyligen avslutade landskapskonstnärsprojekt ”Åländskt ordbruk” kan också komma ifråga.

Inkomster

36.32.20. Verksamhetens inkomster

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
138 398,90	125 000	143 000

Elevavgifterna för speciallinjerna hålls på samma nivå som under år 2004. Sommarkursverksamheten förväntas dock vara mera omfattande än år 2004 varför intäkter från kurser, kosthåll och internatsboende förväntas kunna öka de totala intäkterna något.

Föreslås en inkomst om 143.000 euro, varav ca 110.000 euro beräknats för vinterkurs och övrig fortlöpande verksamhet samt ca 33.000 euro för sommarkursverksamheten.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten		
	- elevavgifter	49 000	
	- inkomster av kursverksamhet	8 100	
	- inkomster av kosthåll	36 200	
	- försäljning av studiematerial	16 000	109 300
3300	Hyresinkomster och ersättningar		
	- hyror för bostäder	9 000	
	- internatsavgifter	24 500	
	- telefonersättningar	200	33 700
	Totalt		**143 000**

46.32.20. Verksamhetens utgifter (VR)

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-900 185,04	-825 000	-858 000
(t.a. -78 211,00)	(t.a. -10 000)	

För verksamheten vid Ålands folkhögskola föreslås med hänvisning till kapitelmotiveringen och dispositionsplanen ett anslag om 858.000 euro.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5.

I anslaget för tillfälliga tjänster ingår anslag för avlönande av timlärare samt i övriga löner och arvoden bl.a. direktionsarvoden.

Föreslås med hänvisning till 8 § finansförvaltningslagen (43/1971) att momentet för gottskrivas med inkomster från skolans fonder.

	År 2003	År 2004	År 2005
Inrättade tjänster	13	13	13
Personal i arbetsavtalsförhållande	2	2	2
Timlärare vid läsårets ingång			
Huvudsyssla	3	2	2
Bisyssla	3	5	2

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- inrättade tjänster	-468 410	
	- tillfälliga tjänster	-54 261	
	- personal i arbetsavtalsförhållande	-35 866	
	- övriga löner och arvoden	-26 018	
	- övriga personalutgifter	-945	-585 500
4100	Material och förnödenheter		
	- livsmedel	-34 500	
	- värme, el och vatten	-56 500	
	- övrigt	-34 600	-125 600
4200	Hyror		-13 800
4300	Inköp av tjänster		
	- reparation och underhåll av byggnader	-4 000	
	- annonserings-, reklam-, marknadsförings- och teletjänster	-17 700	
	- transporttjänster	-27 600	
	- övrigt	-70 000	-119 300
4800	Övriga utgifter		
	- resor	-4 600	
	- fastighetsskatt	-1 000	
	- övrigt	-8 200	-13 800
	Anslagsbehov		**-858 000**

46.32.74. Grundförbättringar och ombyggnad (R)

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
	-320 000	0

I budgeten för år 2004 beaktades ett anslag om 320.000 euro för ombyggnad av de platta taken på nya skolan och nya internatets tak. Häri ingick också byte av fläktsystem till ett system för återvinnande av värme. Arbetena bjöds ut på entreprenad, men inga anbud för själva byggnadsarbetena kom in, trots upprepad annonsering. Landskapsregeringen har därför beslutat vidta vissa tillfälliga åtgärder och i övrigt att framskjuta projektet.

Ytterligare anslag föreslås inte i detta skede. Istället föreslås att 2004 års budgeterade medel i första hand inriktas på reparation av nya skolans tak för vilket åtgärder är mest akuta. För övriga planerade reparationer görs en flerårsplan så, att en del av de ovan nämnda åtgärderna kan genomföras etappvis under en längre period.

46.34. ÅLANDS MUSIKINSTITUT

	Bokslut 2003	Budget 2004 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2005
Inkomster	50 865	53 000	54 000
Konsumtionsutgifter	-620 428	-667 000	-682 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-620 428	-667 000	-682 000
Anslag netto	-569 562	-614 000	-628 000

Ålands musikinstitut bedriver sin verksamhet med stöd av LL om Ålands musikinstitut (80/1995, ändr. 53/1997) samt reglemente och läroplan fastställda av landskapsregeringen.

Musikinstitutet erbjuder åländska barn och ungdomar undervisning i musik och dans. Vid musikinstitutet finns förberedande undervisning, grundläggande undervisning samt undervisning på institutnivå.

Huvuddelen av verksamheten bedrivs i egna lokaler i Mariehamn men en del av undervisningen har utlokaliserats till Godby och Kökar. Dansundervisningen försiggår i för undervisningen särskilt inredda lokaler vilka hyrs.

Intresset för att studera vid Ålands musikinstitut är mycket stort med ett planerat elevantal på 250 fördelat enligt följande; musikskola och -institut 160 elever och dans 90 elever. Musikeleverna fördelar sig mellan 17 instrumentlinjer och danseleverna studerar klassisk balett eller modern dans. Av 126 sökande till läsåret 2004 - 2005 kunde 55 elever (23 musik och 32 dans) beviljas studieplats.

Inkomster

36.34.20. Verksamhetens inkomster

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
50 865,33	53 000	54 000

Under momentet föreslås en inkomst om 54.000 euro.

Terminsavgifterna bibehålles på tidigare nivå enligt följande:

Terminsavgifter för musikskola, -institut eller dansskola	100 euro
Avgift för biämne	50 euro
Avgift för utomstående att deltaga i ensembleverksamhet	50 euro

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	53 000
3300	Hyresinkomster och ersättningar	1 000
	Totalt	**54 000**

Utgifter

46.34.20. Verksamhetens utgifter (VR)

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-620 427,69	-667 000	-682 000
(t.a. -23 632,00)	(t.a. -10 000)	

För musikinstitutets verksamhet år 2005 föreslås ett anslag om 682.000 euro.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5.

I anslaget för tillfälliga tjänster ingår anslag för avlönande av timlärare samt i övriga löner och arvoden anslag för bl.a. direktionsarvoden.

	År 2003	År 2004	År 2005
Inrättade tjänster	8	8	8
Personal i arbetsavtalsförhållande	2	2	2
Timlärare vid läsårets ingång			
Huvudsyssla	2	3	3
Bisyssla	13	8	8

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- inrättade tjänster	-363 189	
	- tillfälliga tjänster	-167 111	
	- personal i arbetsavtalsförhållande	-55 579	
	- övriga löner och arvoden	-13 221	
	- övriga personalutgifter	-600	-599 700
4100	Material och förnödenheter		-22 600
4200	Hyror		-26 800
4300	Inköp av tjänster		-13 700
4800	Övriga utgifter		-19 200
	Anslagsbehov		**-682 000**

46.35. ÅLANDS LYCEUM

	Bokslut 2003	Budget 2004 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2005
Inkomster	198 615	150 000	200 000
Konsumtionsutgifter	-2 851 734	-3 033 000	-3 254 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter	-122 198	-2 990 000	-600 000
Summa utgifter	-2 973 932	-6 023 000	-3 854 000
Anslag netto	-2 775 317	-5 873 000	-3 654 000

Med utgångspunkt i LL om utbildning på gymnasialstadienivå (52/1997, ändr. 82/2002) har de övergripande målen för utbildningen vid gymnasiet Ålands lyceum i skolans reglemente formulerats enligt följande

- undervisningen skall ge de studerande möjlighet att skaffa sig kunskaper och färdigheter som är relevanta nu och i framtiden, för vidare studier och för livet
- gymnasiet skall ge de studerande möjlighet att inhämta en bred allmänbildning som förbereder dem för fortsatta studier på högskolenivå
- inlärningsmiljön skall vara sådan att den skapar förutsättningar för de studerande att ta ett personligt ansvar för sig och sin arbetsmiljö och utvecklar deras samarbetsförmåga samt
- utbildningen skall ur ett nordiskt och internationellt perspektiv hålla hög nivå.

Verksamhetens långsiktiga mål är

- att erbjuda nybörjarplatser för ca 45 % av årskullen i grundskolans nionde årskurs
- att upprätthålla en attraktiv skolmiljö för inlärning och studier, en god pedagogisk nivå i undervisningen och kontinuitet i skolans personalpolitik
- att hålla undervisningen ajour med samhällsutvecklingen och den pedagogiska forskningen
- att inom valfrihetens ram ge de studerande möjlighet att erhålla behörighet för högskolestudier inom humaniora, naturvetenskap, beteendevetenskap, kultur, konst och idrott
- att skolans studiehandledning och information är så aktiv och förutseende att de studerande ges möjlighet att avlägga gymnasiekursen på tre år och uppnå relevant behörighet för fortsatta studier samt
- att erbjuda lärare och övrig personal förutsättningar att delta i önskad ämnesinriktad fortbildning.

Målsättningarna för budgetåret är

- att slutföra skolans om- och tillbyggnad och därmed ge de studerande ändamålsenliga och rymliga undervisningslokaler
- att utgående från av landskapsregeringen fastställda läroplansgrunder (39 U30/21.6.2004) tillämpa nya läroplaner fr.o.m. hösten 2005
- att ge studerande möjlighet att inom ramen för fastställda läroplansgrunder välja studieprogram med olika inriktningar; humanistisk samhällsvetenskaplig, naturvetenskaplig och estetisk inriktning samt idrott och hälsa samt
- att ge de studerande möjlighet att konkret och demokratiskt ta del i skolans planerings- och utvecklingsarbete.

Ålands lyceum samarbetar med Ålands handelsläroverk genom att skolorna har gemensam fastighetsskötsel, gemensam dataansvarig, IT-handledare och städledare. Skolorna har också ett gemensamt datanät.

Antalet studerande vid skolan ökar under budgetåret och beräknas uppgå till 477 ordinarie studerande varav 7 som bedriver kompletteringsstudier.

Tabellen nedan beskriver antalet studerande under tre budgetår.

	2003	2004	2005
Första läsåret	140	154	168
Andra läsåret	140	140	154
Tredje läsåret	125	140	140
Fjärde läsåret	5	8	8
Kompletteringsstudier	6	6	7
Totalt	416	448	477

Antal som avlagt examen	2002	2003	2004
Studentexamen	62	53	74
Gymnasieexamen	78	59	59
Totalt	140	112	133

Inkomster

36.35.20. Verksamhetens inkomster

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
198 615,16	150 000	200 000

I inkomsterna har beaktats hyresinkomster, från Ålands handelsläroverk för gemensamma utrymmen samt inkomster från bespisningen. Fr.o.m. 1.3.2005 får skolan tillgång till gymnastiksal och tillbyggda utrymmen som kan hyras ut under kvällar och veckoslut och därför beräknas inkomsterna nu öka.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	150 000
3300	Hyresinkomster och ersättningar	50 000
	Totalt	**200 000**

Utgifter

46.35.20. Verksamhetens utgifter (VR)

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-2 851 734,40	-3 033 000	-3 254 000
(t.a. -90 384,96)		(t.a. -55 000)

Under momentet föreslås, med beaktande av tidigare års anslag, ett anslag om 3.254.000 euro.

Under år 2005 utökas antalet studerande i gymnasiet ytterligare genom att antalet studieplatser årligen ökats från 140 till 168. Detta har beaktas i anslaget för personalutgifter enligt bilaga 5. I anslaget för tillfälliga tjänster ingår anslag för avlönande av bl.a. timlärare och sjukvikarier.

Föreslås även att anslaget för avlönande av personal i arbetsavtalsförhållande utökas för avlönande av städare.

I övriga löner och arvoden ingår anslag för expertarvoden, föredragshållare och direktionsarvoden.

För personalens kompetensutveckling har reserverats ca 20.000 euro. Fortbild-

ningsbehovet är stort i och med att en ny läroplan skall utarbetas och tillämpas fr.o.m. hösten 2005.

I anslaget för material och förnödenheter ingår ca 125.000 euro för drift och underhåll av fastigheten, ca 110.000 euro för bespisningen och ca 15.000 euro för undervisningsmaterial. Anslaget för drift och underhåll har ökats p.g.a. att de tillbyggda utrymmena tas i bruk 1.3.2005.

I anslaget för hyror ingår bl.a. hyror för datorer och hyra av gymnastikanläggningar.

Under anslaget för inköp av tjänster ingår förutom föreläsnings- och konsultarvoden i anslutning till skolans undervisning och övriga verksamhet ca 80.000 euro för skolskjuts och ca 12.000 euro för IT-uppkoppling och programhantering för betygs- och schemaregister.

Under anslaget för övriga utgifter ingår fastighetsskatt, licensavgifter samt resor och dagtraktamenten.

I anslaget för maskiner och inventarier föreslås leasinginköp av ersättande datorer till en datasal samt annan kringutrustning till en kostnad på ca 10.000 euro. Därtill föreslås ca 5.000 euro för övriga diverse inventarier.

		År 2003	År 2004	År 2005
Inrättade tjänster		37	37	37
Personal i arbetsavtalsförhållande		10	10	12
Timlärare vid läsårets ingång				
Huvudsyssla		7	5	7
Bisyssla		4	3	6

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- inrättade tjänster	-1 945 760	
	- tillfälliga tjänster	-458 150	
	- personal i arbetsavtalsförhållande	-353 905	
	- övriga löner och arvoden	-29 085	
	- övriga personalutgifter	-3 500	-2 790 400
4100	Material och förnödenheter		-250 000
4200	Hyror		-60 000
4300	Inköp av tjänster		-170 000
4800	Övriga utgifter		
	- resor	-12 100	
	- representation	-600	
	- övrigt	-10 900	-23 600
1125	Maskiner och inventarier		-15 000
	Anslagsbehov		**-3 309 000**
	Användning av tidigare års anslag		55 000
	Förslag		**-3 254 000**

46.35.76. Grundförbättringar och ombyggnader (R)

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-122 197,61	-2 990 000	-600 000

För att färdigställa de om- och tillbyggnadsarbeten som startat i januari 2004 och

beräknas färdigställas i mars 2005, föreslås 600.000 euro.

Därmed har anslag för hela den beräknade kostnaden om 5.370.000 euro upptagits.

Dispositionsplan:

1122	Byggnader	-600 000
	Anslagsbehov	**-600 000**

46.40. ÅLANDS SJÖMANSSKOLA

	Bokslut 2003	Budget 2004 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2005
Inkomster	90 467	132 000	121 000
Konsumtionsutgifter	-1 988 667	-2 160 000	-2 390 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter	0	0	-1 660 000
Summa utgifter	-1 988 667	-2 160 000	-4 050 000
Anslag netto	-1 898 201	-2 028 000	-3 929 000

Den allmänna målsättningen för utbildningen vid sjömansskolan framgår av LL om utbildning på gymnasialstadienivå (52/1997, ändr. 82/2002). De övergripande målen för utbildningen har i stort formulerats i reglemente och kvalitetssystem på följande sätt

- Ålands sjömansskola skall tillgodose behovet av yrkeskunnig fartygspersonal för sjöfartsnäringen genom att upprätthålla en tidsenlig svenskspråkig grundläggande yrkes- och fortsättningsutbildning för yrken till sjöss
- skolan skall därtill erbjuda en näringsanpassad kursverksamhet för de studerande och för utomstående
- utbildningen skall stöda de studerandes utveckling till flexibilitet, kreativitet och initiativförmåga samt företagaranda
- utbildningen skall berättiga till nationell behörighet i enlighet med STCW-95 konventionen och därigenom trygga tillgången på kompetent sjöfolk i manskapsbefattning samt
- utbildningen skall ge behörighet för fortsatta studier på högskolenivå.

De långsiktiga målen är

- att skapa en attraktiv studiemiljö genom fortsatta reparationer i skolan
- att erbjuda lärare och personal förutsättningar att delta i önskad ämnesinriktad fortbildning och
- att stimulera utökad delaktighet bland de studerande i olika steg av planering och beslutsfattande i ärenden som rör deras utbildning.

Målsättningar för budgetåret är

- att ge resurser för studiehandledning, stödundervisning och information
- att förstärka och skapa rutiner i yrkesprov
- att systematisera studieplaneringen och därigenom skapa möjligheter för individuella studier samt
- att inleda en utveckling av de pedagogiska metoderna i undervisningen.

Verksamheten under budgetåret
Sjömansskolan kommer att ha ett betydligt större antal studerande under budgetåret än tidigare. Detta kommer att ställa större krav på administrationen och planeringen av undervisningen och användningen av skolans utrymmen. Det ökade antalet studerande kommer att öka skolans driftskostnader i form av flera undervisningsgrupper och ökade kostnader för arbetspraktiken.

Utbildningsprogram	Antal helårsstuderande År 2003	År 2004	År 2005	Antal nybörjarplatser Ht 2005
Grundskolebaserade				
Sjöfart				
Årskurs 1		24	48	48
Däcks- och maskinreparatör, åk 1	20	8,5		
Däcks- och maskinreparatör, åk 2	11	18,5	24	
Däcks- och maskinreparatör, åk 3	3	12	21	
Fartygsmekaniker	2,5			
Fartygselektriker, åk 1	9	4,5		
Fartygselektriker, åk 2	3	6,5	9,5	
Fartygselektriker, åk 3	3	3	6,5	
Vaktmaskinmästare, åk 1	9,5	4		
Vaktmaskinmästare, åk 2	8,5	3,5	6	
Vaktmaskinmästare, åk 3	5,5	4	2	
Vaktstyrman, åk 2			6	
Hotell och restaurang				
Årskurs 1	14	21	24	24
Årskurs 2	15	8,5	10,5	
Café, storkök och restaurang	6	6,5	7	2
Vidareutbildning				
Fartygselektriker (vuxenutbildning)	4	5	5	
Totala antalet helårsstuderande	**114**	**129,5**	**164,5**	**74**
Utexaminerade	14	13		
Sjökapten YH, inledningsperiod	6			
Överflyttade till hotell- och restaurangskolan för				
Årskurs 2		7	10	
Årskurs 3	22	8	11	

Inkomster

36.40.20. Verksamhetens inkomster

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
90 466,53	132 000	121 000

Under momentet föreslås en inkomst om 121.000 euro enligt följande fördelning:

Kursavgifter	17.000 euro
Yrkesprov	9.000 euro
Delade tjänster	33.000 euro
Kosthållning	52.000 euro
Försäljning av studiematerial	5.000 euro
Hyresinkomster	5.000 euro
	121.000 euro

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	121 000
	Totalt	**121 000**

46.40.20. Verksamhetens utgifter (VR)

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-1 939 700,79	-2 121 000	-2 300 000
(t.a. -246 269,00)	(t.a. -160 000)	(t.a. -134 000)

Föreslås, med beaktande av tidigare års medel, ett anslag om 2.300.000 euro för verksamheten i skolan.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5.

I anslaget för tillfälliga tjänster ingår anslag för avlönande av bl.a. timlärare samt i övriga löner och arvoden anslag för bl.a. läroplansrevisioner, kursverksamhet och direktionsarvoden.

Anslaget för livsmedel avser kostnaderna för de studerandes fria luncher för sjömansskolans och vårdinstitutets del, luncher för skolans personal och kursdeltagare vid Ålands Sjösäkerhetscentrum samt för övrig mattillredning. Inkomsterna redovisas under moment 36.40.20.

Anslaget för utbildningstjänster för studerande avser kostnader för kurser anordnade av utomstående inrättningar: bl.a. praktikkostnader för rederier, SRC- och ROC-kurser, livbåtskurser, brandkurser och kurser i heta arbeten.

Anslaget för transporttjänster avser kostnaderna för de studerandes fria skolresor till och från skolan.

	År 2003	År 2004	År 2005
Inrättade tjänster (*1 vakant)	29 *	29 *	29 *
Personal i arbetsavtalsförhållande	6	6	6
Timlärare vid läsårets ingång			
Huvudsyssla	1	1	3
Bisyssla	1	1	1

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- inrättade tjänster	-1 460 680	
	- tillfälliga tjänster	-124 450	
	- personal i arbetsavtalsförhållande	-148 586	
	- övriga löner och arvoden	-15 484	-1 749 200
4100	Material och förnödenheter		
	- små maskiner och inventarier	-10 000	
	- livsmedel	-100 000	
	- värme, el och vatten	-73 000	
	- byggnadsmaterial	-22 000	
	- övrigt	-49 000	-254 000
4200	Hyror		-120 000
4300	Inköp av tjänster		
	- reparations- och underhållstjänster	-38 600	
	- annonsering och tryckning	-15 000	
	- post-, tele- och banktjänster	-18 400	
	- renhållnings- och tvätteritjänster	-22 500	
	- utbildningstjänster för personal	-5 300	
	- utbildningstjänster för studerande	-90 000	

	- transporttjänster	-28 400	
	- övrigt	-17 100	-235 300
4800	Övriga utgifter		
	- resor	-19 000	
	- patent- och licensavgifter	-5 600	
	- övrigt	-4 000	-28 600
1112	Immateriella rättigheter		-6 800
1125	Maskiner och inventarier		-40 100
	Anslagsbehov		**-2 434 000**
	Användning av tidigare års anslag		134 000
	Förslag		**-2 300 000**

46.40.21. Driftsutgifter för m.s. Utö (VR)

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-48 966,32	-39 000	-90 000
(t.a. -26 172,00)	(t.a. -50 000)	

Föreslås ett anslag om 90.000 euro för driftsutgifter för m.s. Utö.

Personalen utgörs av en fartygsmästare i arbetsavtalsförhållande samt vid behov korttidsanställd tillfällig personal.

	År 2003	År 2004	År 2005
Personal i arbetsavtalsförhållande	1	1	1

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- personal i arbetsavtalsförhållande		-59 000
4100	Material och förnödenheter		-12 000
4200	Hyror		-500
4300	Inköp av tjänster		
	- reparation och underhåll	-10 000	
	- övrigt	-5 000	-15 000
4800	Övriga utgifter		-500
1125	Maskiner och inventarier		-3 000
	Anslagsbehov		**-90 000**

46.40.70. Anskaffning av ersättande skolfartyg (R)

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
		-1 000 000

Momentet nytt.
Landskapsregeringen har som av rammeddelandet framgår haft för avsikt att finna lösningar för skolfartygsövningar bl.a. genom olika samarbetsavtal för att undvika en större investering i skolfartyg. I praktiken har det dock visat sig ogenomförbart att tillhandahålla godtagbara övningsförhållanden i tillräcklig omfattning på detta sätt. Samarbete med rederierna koncentreras därför kring tillhandahållandet av den handledda praktiken.

Landskapsregeringen har sålunda kommit fram till att Ålands ställning som ett framtida sjöfartscentrum i Östersjön förutsätter att de åländska utbildningsenheterna har tillgång till ett skolfartyg för att även i framtiden kunna erbjuda en internationellt sett konkurrenskraftig sjöutbildning (manskap, ekonomi- och cate-

ringpersonal samt däcks- och maskinbefäl). Ett fartyg särskilt anpassat för utbildning, medför att de olika sjöfartsinriktade utbildningarna kan samordnas under skolfartygsövningarna. Detta bidrar till att manskap och befäl utbildade på Åland kommer att vara attraktiva sjömän internationellt och väl svara upp mot näringens behov.

Tillgång till ett bra skolfartyg är en förutsättning för en god kvalitetsnivå inom utbildningen och därmed även för att Åland skall kunna utvecklas till ett internationellt attraktivt sjöutbildningscentrum.

Nuvarande föråldrade skolfartyg föreslås med beaktande av ovanstående ersatt med ett modernare skolfartyg lämpligt för den åländska utbildningen inom sjöfart. För ändamålet föreslås ett anslag om totalt 1.000.000 euro vilket är avsett för både inköp av ett lämpligt begagnat fartyg och ombyggnaden till ett fungerande skolfartyg. Föreslås även att befintligt skolfartyg kan säljas då anskaffningen och eventuell ombyggnad genomförts.

Dispositionsplan:

1125	Maskiner och inventarier	-1 000 000
	Anslagsbehov	**-1 000 000**

46.40.75. Grundreparationer (R)

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
0,00	0	-660 000

Föreslås ett anslag om 660.000 euro.

Både simhallens och ”gamla” verkstadsbyggnadens yttertak är i behov av snabba åtgärder. Föreslås att medlen i första hand används för planering, projektering och ombyggnad av verkstadsbyggnadens tak och därefter till motsvarande åtgärder beträffande simhallens yttertak.

Dispositionsplan:

1122	Byggnader	-660 000
	Anslagsbehov	**-660 000**

46.40.76. Tillbyggnad (R)

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
0,00	0	0

Under momentet föreslås inget anslag.

46.41. ÅLANDS SJÖSÄKERHETSCENTRUM

	Bokslut 2003	Budget 2004 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2005
Inkomster	306 103	332 000	360 000
Konsumtionsutgifter Överföringsutgifter Investeringsutgifter	-490 310	-470 000	-480 000
Summa utgifter	-490 310	-470 000	-480 000
Anslag netto	-184 207	-138 000	-120 000

Ålands sjösäkerhetscentrum verkar i enlighet med LL om Ålands sjösäkerhetscentrum (17/2003). Ålands sjösäkerhetscentrum bildar en självständig samordningsenhet med uppgift att planera, koordinera, organisera och marknadsföra olika typer av kurser som sjöfartsnäringen och sjöskolorna behöver. Internationella konventioner såsom STCW-95, tillsammans med sjöfartsverkets bestämmelser, anger riktlinjer som skall följas.

De långsiktiga målsättningarna för Ålands sjösäkerhetscentrum är
- att erbjuda kursverksamhet inom sjösäkerhetsområdet i enlighet med internationella krav
- att varsebli nya bestämmelser och utbildningskrav som kan komma
- att erbjuda sjösäkerhetskurser för samhället via högstadieelever
- att erbjuda simulatorkurser till näringen för att uppnå högre nyttjandegrad av simulatorerna
- att utöka marknadsföringen av centret samt
- att garantera en hög säkerhetsnivå.

Målsättningar för år 2005 är
- att utveckla kursutbudet i simulatorerna och att samköra simulatorerna vid kurser
- att utveckla kurserna i hamn-, bassäng- och brandanläggningarna samt att förbättra marknadsföringen gentemot närliggande regioner samt
- att samordna bokningar av kurser med Högskolan på Åland.

Verksamheten förverkligas genom att sälja och köpa tjänster. Målgruppen är sjöskolornas studerande och sjöfartsbranchens aktörer.

Inkomster

36.41.20. Verksamhetens inkomster

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
306 103,21	332 000	360 000

Föreslås en inkomst om 360.000 euro. Inkomsterna avser kursavgifter, hyror och administrativa inkomster.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	360 000
	Totalt	**360 000**

Utgifter

46.41.20. Verksamhetens utgifter (VR)

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-490 310,43	-470 000	-480 000
(t.a. -24 228,00)		

För verksamheten vid Ålands sjösäkerhetscentrum föreslås ett anslag om 480.000 euro.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5. I övriga löner och arvoden ingår instruktörs- och styrelsearvoden.

Under expert- och utredningstjänster ingår anslag till säkerhetsdykare.

I inköp av tjänster ingår bl.a. inköp av städtjänster samt inköp av fastighetstjänster och vattenreningstjänster från Ålands sjömansskola. Utbildningstjänster avser bl.a. anslag för inköp av brandkurser från Mariehamns räddningsverk samt simulatorkurser i Högskolan på Åland.

Inrättade tjänster	År 2003 4	År 2004 4	År 2005 4
Dispositionsplan:			
4000 Personalutgifter			
- inrättade tjänster	-188 038		
- övriga löner och arvoden	-24 462		-212 500
4100 Material och förnödenheter			
- små maskiner och inventarier	-2 000		
- kontors- och skolmaterial	-3 500		
- kemikalier, bränsle och smörjmedel	-5 000		
- värme, el och vatten	-45 000		
- reservdelar och tillbehör	-5 000		
- övrigt	-3 500		-64 000
4200 Hyror			-5 200
4300 Inköp av tjänster			
- reparations- och underhållstjänster	-10 000		
- annonsering, tryckning o. marknadsföring	-13 000		
- städnings-, tvätteri- och avfallstjänster	-11 800		
- utbildningstjänster	-130 000		
- expert-, utrednings- o. förplägnadstjänster	-21 700		
- övrigt	-6 000		-192 500
4800 Övriga utgifter			
- resor	-3 000		
- representation	-300		
- fastighetsskatt	-1 500		
- övrigt	-1 000		-5 800
Anslagsbehov			**-480 000**

46.42. ÅLANDS YRKESSKOLA

	Bokslut 2003	Budget 2004 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2005
Inkomster	71 971	75 000	78 000
Konsumtionsutgifter	-3 388 936	-3 579 000	-3 920 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter	-776 111	0	0
Summa utgifter	-4 165 047	-3 579 000	-3 920 000
Anslag netto	-4 093 077	-3 504 000	-3 842 000

Den allmänna målsättningen för utbildningen vid yrkesskolan framgår av LL om utbildning på gymnasialstadienivå (52/1997, ändr. 82/2002). De övergripande målen för utbildningen har formulerats i reglementet på följande sätt

- den yrkesinriktade och studieförberedande utbildningen vid yrkesskolan skall skapa förutsättningar för eleverna att utveckla kunskaper som är attraktiva på arbetsmarknaden och som krävs för fortsatta studier
- läroplanernas innehåll skall utformas så att utbildningen tar sikte på områden inom arbetslivet som har naturliga eller önskvärda utvecklingsmöjligheter på Åland

- entreprenörskap, kreativitet och nyskapande är begrepp som skall vara vägledande för utbildningen vid yrkesskolan
- det pedagogiska arbetet skall inriktas på ökad ämnesintegration i syfte att uppnå intressanta och effektiva metoder för inlärning och
- de valbara ämnena skall utformas så att de studerande kan bredda sitt yrkeskunnande eller förbereda sig för fortsatta studier.

De långsiktiga målen är att
- förändra utbildningsprogrammen mot öppnare sektorbaserade utbildningar i syfte att öka nyttjandegraden och flexibiliteten och på så sätt uppnå inbesparingar
- förenkla yrkesvalet för grundskoleeleverna genom att skapa bredare sektorbaserade studieingångar vilket kan antas leda till intressantare studier och färre avhopp
- erbjuda lärare och personal förutsättningar att, förutom den fortbildning som ordnas internt, delta i önskad yrkesinriktad fortbildning
- ersätta tillfälliga lärarbefattningar med ordinarie tjänster och
- skapa en attraktiv skolmiljö genom fortsatta reparationer i skolan.

Målsättningar för år 2005 är att
- inleda utbildning i plastteknik inom ramen för utbildningsprogrammet inom verkstads- och produktionsteknik
- följa upp och revidera de läroplaner som togs i bruk läsåret 2002 - 2003 samt
- bygga godkända förvaringsbehållare för bioavfall och blandavfall.

Nio av utbildningsprogrammen på gymnasialstadiet har yrkesskolan som hemvist. Budgetåret 2005 beräknas antalet studerande uppgå till 292. Fördelningen framgår av tabellen nedan.

Utbildningsprogram	Antal helårsstuderande			Antal nybörjarplatser
	År 2003	År 2004	År 2005	Ht 2005
Grundskolebaserad utbildning				
Byggteknik	16	19,5	28	16
El- och datateknik	47	48	55,5	
- inriktning: datateknik				16
- inriktning: elteknik				16
Fordons- och transportteknik	33	28	34	14
Frisör	12	12	12	14
Hotell och restaurang	32,5	37	39	26
Media och kommunikation	25	29	30,5	16
Samhälleliga och sociala sektorn	45,5	47,5	48	16
Verkstads- och produktionsteknik	25	32	36,5	14
Yrkesträningen	11	11,5	9	4
Totala antalet helårsstuderande	**247**	**264,5**	**292,5**	
Utexaminerade	85	60	77	
Överflyttade till hotell- och restaurangskolan för				
andra studieåret			14	
tredje studieåret	20	20	14	

Inkomster

36.42.20. Verksamhetens inkomster

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
71 970,55	75 000	78 000

Inkomsterna härrör i huvudsak från den arbetsverksamhet som bedrivs inom de olika utbildningsprogrammen. Inkomster från kursverksamheten är beroende av intresset för ADR-utbildning hos körkortsinnehavare. En kompletteringskurs är inplanerad under år 2005.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten		
	- inkomster av kursverksamheten	3 000	
	- inkomster av arbetsverksamheten	67 000	
	- inkomster av undervisningsmaterial	1 000	
	- diverse inkomster	6 000	77 000
3300	Hyresinkomster och ersättningar		1 000
	Totalt		**78 000**

Utgifter

46.42.20. Verksamhetens utgifter (VR)

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-3 388 936,40	-3 579 000	-3 920 000
(t.a. -57 467,80)		

För verksamheten vid Ålands yrkesskola föreslås ett anslag om 3.920.000 euro.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5.

I anslaget för tillfälliga tjänster ingår bl.a. anslag för avlönande av timlärare samt tre assistentlärare, en till byggteknik och två till yrkesträningen. Under övriga löner och arvoden ingår anslag för föredragshållare och för direktionens sammanträden. I anslaget för hälsovårdstjänster ingår ersättning för gymnasialstadiets gemensamma kurator. Anslaget för utbildningstjänster avser inköp av tjänster för skolans kursverksamhet, för olika specialkurser för skolans studerande samt för behovet av specialkompetens, främst inom media och kommunikation och det datortekniska området.

För att klara fastställda krav på avfallshanteringen föreslås byggande av godkända förvaringsbehållare för bioavfall och blandavfall.

Utrustningen inom yrkesskolans tekniska utbildningar föreslås förnyas successivt.

Den tekniska grundutbildningen vid yrkesskolan är mycket viktig för det åländska näringslivets behov av yrkesutbildade medarbetare. Inom hela tekniska sektorn inkl. industrisektorn finns oerhört många arbetsplatser som kräver ett visst mått av allmäntekniska kunskaper. Dessutom utgör den tekniska grundutbildningen en viktig rekryteringsbas för Högskolan på Åland. Nyinvestering krävs både i maskiner och övrig utrustning. I och med att maskinparken och den övriga utrustningen föråldrats, ett flertal maskiner är över 30 år gamla. I anslaget för maskiner och inventarier föreslås byte av vissa verktygsmaskiner som är drygt 30

år gamla. I anslaget ingår även byte av datorer, dels inom media och kommunikation och dels inom den tekniska datorutbildningen.

	År 2003	År 2004	År 2005
Inrättade tjänster (*1 vakant, **1 vakant t.o.m. den 31.7.2005)	44 *	44 *	44 **
Tillfälliga tjänster	2	2	3
Personal i arbetsavtalsförhållande	1	2	1
Timlärare vid läsårets ingång			
Huvudsyssla	13	14	14
Bisyssla	5	4	5

Dispositionsplan:

4000 Personalutgifter		
- inrättade tjänster	-2 054 035	
- tillfälliga tjänster	-763 611	
- personal i arbetsavtalsförhållande	-28 379	
- övriga löner och arvoden	-22 475	
- övriga personalutgifter	-5 000	-2 873 500
4100 Material och förnödenheter		
- små maskiner och inventarier	-45 000	
- kontors-, skolmaterial och litteratur	-35 000	
- livsmedel och drycker	-130 000	
- skyddskläder och annan skyddsutrustning	-23 000	
- rengöringsmedel och förnödenheter	-23 000	
- bränslen, smörjmedel och kemikalier	-10 000	
- värme, el och vatten	-135 000	
- byggnads-, el- och liknande material	-50 000	
- reservdelar och tillbehör	-38 000	
- övrigt	-7 500	-496 500
4200 Hyror		-45 000
4300 Inköp av tjänster		
- reparations- och underhållstjänster	-40 000	
- annonsering och tryckning	-20 000	
- post-, tele- och banktjänster	-20 000	
- utbildningstjänster för personalen	-15 500	
- renhållnings-, snöröjnings- och miljötjänster	-18 000	
- transporttjänster	-125 000	
- utbildningstjänster	-30 000	
- hälsovårdstjänster	-18 000	
- expert- och utredningstjänster	-8 000	
- övrigt	-7 500	-302 000
4800 Övriga utgifter		
- resor	-22 000	
- fastighetsskatt	-9 000	
- övrigt	-4 000	-35 000
1112 Immateriella rättigheter		-20 000
1125 Maskiner och inventarier		-148 000
Anslagsbehov		**-3 920 000**

46.42.74. Om- och tillbyggnad för Ålands yrkesskola (R)

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-776 110,86	0	0

För år 2005 föreslås inget anslag under momentet.

46.42.75. Grundreparationer (R)

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
0,00	0	0

För år 2005 föreslås inget anslag under momentet.

46.44. ÅLANDS NATURBRUKSSKOLA

	Bokslut 2003	Budget 2004 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2005
Inkomster	320 800	322 000	335 000
Konsumtionsutgifter	-1 076 382	-1 194 000	-1 091 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-1 076 382	-1 194 000	-1 091 000
Anslag netto	-755 583	-872 000	-756 000

Den allmänna målsättningen för utbildningen vid Ålands naturbruksskola framgår av LL om utbildning på gymnasialstadienivå (52/1997, ändr. 82/2002).

Därutöver har skolans övergripande mål formulerats i reglementet på följande sätt

- utbildningen vid naturbruksskolan skall utformas så att det gagnar näringslivet och dess utvecklingsmöjligheter på den åländska landsbygden
- entreprenörskap, kreativitet och nytänkande är begrepp som skall vara vägledande för utbildningen vid naturbruksskolan
- det pedagogiska arbetet skall inriktas på ökad ämnesintegration i syfte att uppnå en effektivare inlärning samt ge en bättre helhetssyn för studeranden
- de valbara ämnena skall utformas så att de studerande kan bredda sitt yrkeskunnande eller förbereda sig för fortsatta studier
- skollägenheten Jomala gård skall ses som resurser för utbildningen och för detta ändamål utnyttjas på bästa möjliga vis och
- skolan skall också inom ramen för Ålands Landsbygdscentrum verka för en levande landsbygd på Åland genom att bedriva fortbildning och annan utåtriktad verksamhet.

De långsiktiga målen är

- att höja statusen på skolan genom att bygga upp ett utbildnings- och resurscentrum för djur, natur och miljö
- att verka för ett mångsidigt näringsutövande genom att utbilda initiativrika näringsutövare
- att verka för att naturen brukas och används på ett hållbart och miljövänligt sätt
- att utveckla naturbruksutbildningens stödjande funktion i förhållande till livsmedelsproduktionen och andra till jordbruket närstående näringar på Åland
- att främja bibehållandet av det öppna åländska landskapet genom undervisning i husdjursskötsel
- att göra utbildningen bredare och intressantare genom att erbjuda utökad valbarhet inom flera studieområden för att därigenom gynna binäringar och

mångsyssleri i lantbruket
- att öka möjligheten att studera vidare efter genomgången naturbruksutbildning genom att erbjuda valbara studiehelheter inom naturvetenskapliga ämnen
- att undervisningen skall gå mot mer projekt- och problemorienterat lärande i syfte att uppnå ämnesintegration
- att skapa en attraktiv och modern undervisningsmiljö på skoljordbruket
- att erbjuda lärare och personal möjlighet att delta i önskad pedagogisk och ämnesinriktad fortbildning samt
- att erbjuda intressanta och lärorika fortbildningskurser för jordbrukare och andra intresserade på landsbygden.

Målet för budgetåret är
- att ta in nya studerande i det treåriga utbildningsprogrammet i naturbruk.

Beskrivning av verksamheten
Skolan har en 3-årig grundskolebaserad utbildning inom inriktningarna lantbruk och hästskötsel.

Budgetåret 2005 beräknas antalet inskrivna studerande uppgå till totalt ca 38 st på vårterminen och ca 46 st på höstterminen fördelade enligt följande:

Utbildningsprogram	Antal helårsstuderande			Antal nybörjarplatser
	År 2003	År 2004	År 2005	Ht 2005
Grundskolebaserad utbildning				
Naturbruk	26	35	42	20
Kompletteringsutbildning eller vidareutbildning				
Grundkurs i lantbruk/trädgård, distans, 40 sv		8		
Totala antalet helårsstuderande	**26**	**43**	**42**	
Utexaminerade	1	6		

Skolan samarbetar med Stall Aftonsol i hästutbildningarna, med Svenska yrkesinstitutet i Vasa i valbara skogsämnen samt med Yrkesinstitutet Sydväst i kursverksamheten.

Skolan samarbetar även med Ålands försöksstation, Ålands Hushållningssällskap, Ålands Producentförbund samt privata jordbrukare, företag inom branschen och andra föreningar inom branschen genom den arbetsplatsförlagda praktikperioden.

Inkomster

36.44.20. Verksamhetens inkomster

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
320 799,67	322 000	335 000

Under momentet föreslås en inkomst om 335.000 euro. Av dessa inkomster har 93.200 euro beräknats inflyta i ersättningar för mjölkleveranser, 9.600 euro för försäljning av slakt- och livdjur samt 12.900 euro för försäljning av grödor. De föreslagna stödinkomsterna om 85.000 euro avser främst jordbruksstöd i form av CAP-stöd, LFA-stöd, djurpremier samt miljöstöd s.s. stöd för ekologisk produktion.

54.000 euro beräknas inflyta i form av hyror för personalbostäder, hästboxar, kontorsutrymmen samt en överföring från Ålands försöksstation för uppvärmning och städning. Därtill ingår 80.300 euro såsom inkomster av kosthåll, kursverksamhet, försäljning av studiematerial och övriga inkomster.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten		
	- lantbruksinkomster	115 700	
	- stödinkomster	85 000	
	- inkomster av kursverksamheten	25 000	
	- inkomster av kosthåll	36 000	
	- försäljning av studiematerial	4 000	265 700
3300	Hyresinkomster och ersättningar		54 000
3900	Övriga inkomster		15 300
	Totalt		**335 000**

Utgifter

46.44.20. Verksamhetens utgifter (VR)

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-1 076 382,20	-1 194 000	-1 091 000
(t.a. -97 026,53)		(t.a. -75 000)

Under momentet föreslås, med beaktande av tidigare års anslag, ett anslag om 1.091.000 euro.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal i skolan och på skoljordbruket i enlighet med bilaga 5.

Föreslås att den vakanta tjänsten som lektor i yrkesämnen med undervisning i skogsbruk dras in. Tillfälliga tjänster avser avlönande av timlärare i svenska och engelska samt i skogsbruk och jakt och viltvård.

Anslaget för personal i arbetsavtalsförhållande avser avlönande av praktikanter på skoljordbruket samt helg- och kvällsersättningar till personal som ansvarar för djurskötseln och internatsövervakningen.

Övriga löner och arvoden avser anslag för direktionens arvoden.

Hyror avser arrendemark samt hyra av maskiner s.s. potatissättare och -upptagare, kopiator samt 9 datorer.

Inköp av tjänster avser bl.a. utbildningstjänster från ridskola och travtränare samt inköp av utbildning för övrig kursverksamhet.

Övriga kostnader avser reseersättningar till timlärare och föreläsare samt fastighetsskatt.

	År 2003	År 2004	År 2005
Inrättade tjänster	8	8	7
Personal i arbetsavtalsförhållande	12½	11	11
Timlärare vid läsårets ingång			
Bisyssla	2	1	2

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- inrättade tjänster	-302 998	
	- tillfälliga tjänster	-35 552	
	- personal i arbetsavtalsförhållande	-327 206	
	- övriga löner och arvoden	-10 444	
	- övriga personalutgifter	-800	-677 000
4100	Material och förnödenheter		
	- små maskiner och inventarier	-13 000	
	- kontors- och skolmaterial samt litteratur	-15 500	
	- livsmedel och drycker	-34 000	
	- värme, el och vatten	-60 000	
	- övrigt	-90 500	-213 000
4200	Hyror		-55 000
4300	Inköp av tjänster		
	- reparations- och underhållstjänster	-17 300	
	- trycknings-, annonserings-, post- och tele-tjänster	-32 800	
	- personalutbildning	-1 400	
	- utbildningstjänster	-110 000	
	- övrigt	-34 500	-196 000
4800	Övriga utgifter		
	- resor	-17 000	
	- representation	-300	
	- övrigt	-7 700	-25 000
	Anslagsbehov		**-1 166 000**
	Användning av tidigare års anslag		75 000
	Förslag		**-1 091 000**

46.44.76. Lösdriftsladugård (R)

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
0,00	0	0

Föreslås att projektet inte förverkligas i det här skedet innan den framtida jordbruksstrategin klarlagts.

46.46. ÅLANDS HUSMODERSSKOLA

	Bokslut 2003	Budget 2004 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2005
Inkomster	31 971	60 000	0
Konsumtionsutgifter Överföringsutgifter Investeringsutgifter	-56 109	-134 000	0
Summa utgifter	-56 109	-134 000	0
Anslag netto	-24 138	-74 000	0

Då verksamheten vid Ålands husmodersskola upphört föreslås kapitlet utgå.

Inkomster

36.46.20. Verksamhetens inkomster

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
31 970,77	60 000	

Momentet utgår.

Utgifter

46.46.20. Verksamhetens utgifter (VR)

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-56 109,10	-134 000	

(t.a. -137 306,00)

Momentet utgår. Se även moment 44.95.08.

46.48. ÅLANDS HOTELL- OCH RESTAURANGSKOLA

	Bokslut 2003	Budget 2004 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2005
Inkomster	173 036	156 000	179 000
Konsumtionsutgifter	-1 246 029	-1 287 000	-1 452 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter		-420 000	-1 700 000
Summa utgifter	-1 246 029	-1 707 000	-3 152 000
Anslag netto	-1 072 993	-1 551 000	-2 973 000

Den allmänna målsättningen för utbildningen vid Ålands hotell- och restaurangskola framgår av LL om utbildning på gymnasialstadienivå (52/1997, ändr. 82/2002). De övergripande målen för utbildningen på gymnasialstadiet har i stort formulerats i skolans reglemente på följande sätt

- utbildningen skall ge de studerande möjlighet att utveckla kunskaper som är attraktiva inom hotell- och restaurangbranschen och som krävs för fortsatta studier
- utbildningen skall utformas så att den tar sikte på områden inom branscher som har naturliga och önskvärda utvecklingsmöjligheter på Åland
- utbildningen skall utveckla initiativförmåga, kreativitet samt eget ansvar. Utbildningen skall även stärka den studerandes sociala kompetens samt känsla för sin yrkesroll
- utbildningen skall ge de studerande möjligheter att tillämpa nya kunskaper och färdigheter i verkliga arbetssituationer i skolan och i samarbete med näringslivet samt
- utbildningen skall ur ett internationellt perspektiv hålla en hög nivå.

De långsiktiga målen är

- att läroplanerna för de olika utbildningsinriktningarna på gymnasialstadiet kontinuerligt utvecklas och förnyas
- att skolan skall fungera som ett resurscentrum för branschen genom att arrangera fortbildning och uppdragsutbildning
- att skolan ges förutsättningar att arrangera av branschen efterfrågade kompletterings- och vidareutbildningar
- att erbjuda lärare och personal förutsättningar att delta i önskad ämnesinriktad fortbildning
- att erbjuda yrkeslärarna möjligheter att genom yrkesinriktad fortbildning ut-

veckla kompletterande spetskompetenser
- att stimulera de studerande till större delaktighet i den gemensamma undervisningsplaneringen
- att ytterligare utveckla och bredda det internationella samarbetet samt
- att skapa en attraktiv skolmiljö för inlärning och studier.

Mål för budgetåret är
- att den påbörjade om- och tillbyggnaden av skolans lokaler slutförs
- att sanera och fuktisolera trappan på östra fasaden av skolhuset samt bygga ett förråd under trappan
- att ytterligare utveckla samarbetet mellan de skolor som är integrerade i hotell- och restaurangprogrammet
- att förbereda övertagandet av ytterligare en klass på årskurs två inom hotell- och restaurangprogrammet hösten 2005
- att ytterligare utveckla examensarbetet och målinrikta det för att uppfylla kraven på ett yrkesprov
- att erbjuda en 20 studieveckors påbyggnadsutbildning för servitörer till barmästare
- att under hösten 2005 kunna arrangera önskad utbildning och tentamen för fristående yrkesexamen för vuxna inom hotell- och restaurangbranschen och
- att öka utbudet av externa kurser.

Sammanfattningsvis bör det framhållas att skolans målsättning är att lyhört medverka till att turismen utvecklas till en av landskapets huvudnäringar.

Budgetåret 2005 beräknas antalet studerande uppgå till cirka 97 fördelade på följande utbildningar:

Utbildningsprogram	Antal helårsstuderande			Antalet nybörjarplatser
	År 2003	År 2004	År 2005	Ht 2005
Grundskolebaserad utbildning				
Hotell och restaurang				
Kock åk. 2			6	24
Servitör åk. 2		5,5	12,5	
Kock åk. 3	34,5	35	36	36
Servitör åk. 3	13,5	13	14	14
Kompletteringsutbildning eller vidareutbildning				
Servitör (gymn.bas.)	12,5	10,5	10	
Hotell och konferens (gymn.bas.)	12	12	10	20
Barmästare			8	16
Totala antalet helårsstuderande	**72,5**	**76**	**96,5**	
Utexaminerade	63	65		

Den gymnasialstadiebaserade utbildningen inom hotell- och restaurangprogrammet genomförs i ett integrerat samarbete med Ålands yrkesskola och Ålands sjömansskola. Under det första studieåret är utbildningen i huvudsak förlagd till yrkesskolan och sjömansskolan, det andra året överflyttas 2 klasser (1 kock- och 1 servitörklass) till hotell- och restaurangskolan. Det tredje studieåret är i sin helhet förlagt till Ålands hotell- och restaurangskola.

Ålands hotell- och restaurangskola ansvarar för utbildningen inom programmet och förverkligandet av läroplanens målsättningar samt fungerar som utexaminerande skola.

För att bereda utrymme åt två klasser på årskurs 2 inom hotell- och restaurangprogrammet, kommer studentklasserna med inriktningarna servitör och hotell- och konferenspersonal att slås ihop till en klass om 20 studerande. Studentklassen ges möjlighet att välja inriktning i yrkesämnen.

Övriga samarbetspartners för Ålands hotell- och restaurangskola är
- Ålands handelsläroverk, lärartjänster
- Ålands handelsläroverk, Ålands vårdinstitut och Ålands lyceum, psykologtjänst och
- Ålands sjömansskola, Ålands sjösäkerhetscentrum samt sjöfartsprogrammet inom Högskolan på Åland, utbildning i passagerarfartygssäkerhet samt Högskolan på Åland, undervisningslokaler och lärartjänster.

Inkomster

36.48.20. Verksamhetens inkomster

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
37 144,10	34 000	45 000

Inkomsterna härrör i huvudsak från elevbespisningen och kursverksamhet samt inkomster från arrangemang av fristående yrkesexamen för vuxna.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	
	- inkomster av fristående yrkesexamen	10 000
	- inkomster av kursverksamheten	9 500
	- inkomster av arbetsverksamhet	2 500
	- inkomster av kosthåll	17 000
	- försäljning av studiematerial	6 000
	Totalt	**45 000**

36.48.21. Rörelseverksamhet

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
135 891,55	122 000	134 000

Under momentet föreslås 134.000 euro såsom inkomst av skolans rörelseverksamhet. Se även moment 46.48.21.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	
	- inkomster av rörelse	134 000
	Totalt	**134 000**

Utgifter

46.48.20. Verksamhetens utgifter (VR)

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-1 157 028,87	-1 198 000	-1 360 000
(t.a. -112 000,00)	(t.a. -120 000)	(t.a. -80 000)

Under momentet föreslås ett anslag om 1.360.000 euro, varvid 80.000 euro av tidigare års anslag har beaktats.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5. Därtill ingår i anslaget för tillfälliga tjänster, anslag för avlönande av timlärare samt inom övriga löner och arvoden, kostnader för bl.a. kursverksamhet och övriga arvoden.

Föreslås att en tjänst som tvätt- och linneföreståndare och en tjänst som städare indras och att anslag istället upptas för anställande av en tvätt- och linneföreståndare i arbetsavtalsförhållande samt även en städare fr.o.m. 1.8.2005.

I anslaget har beaktats utgifter för preparandkurser inför yrkesprov för vuxna. Anslaget motsvaras av inkomster under moment 36.48.20.

Anslag för material och förnödenheter avser bl.a.
- kostnader för livsmedel och drycker
- värme, el och vatten
- förnyelse av mindre arbetsredskap, köks- och restaurangutensilier
- köks- och restauranglinne
- skyddskläder samt
- kontors-, skol- och städmaterial.

Inom anslaget för inköp av tjänster upptas de beräknade kostnaderna för arvoden till special- och gästföreläsare inom olika branschrelaterade fördjupningsområden, kostnader för köp av städning och övervakning på elevhemmet samt kostnader för de studerandes bussresor till och från skolan. Därtill upptas kostnader för lärar- och personalfortbildning samt andel i psykologtjänst och övriga tjänster.

Anslagen under de övriga utgifterna upptar resekostnader och traktamenten för special- och gästföreläsare samt för deltagande i den europeiska hotell- och restaurangskoleföreningens olika fortbildningsprogram, seminarier och tävlingar. Därtill har även reserverats anslag för fastighetsskatt, medlemsavgifter samt representation.

I anslaget för maskiner och inventarier föreslås ett anslag för inköp av diverse utrustning till undervisningsköken och övningsrestaurangen.

	År 2003	År 2004	År 2005
Inrättade tjänster	15 *	15	13
Tillfälliga tjänster	*		
Personal i arbetsavtalsförhållande	5	5	7
*3 tjänster överförda till moment 46.55.20.			
Timlärare vid läsårets ingång			
Huvudsyssla	2		
Bisyssla	1	4	5

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- inrättade tjänster	-748 641	
	- tillfälliga tjänster	-84 215	
	- personal i arbetsavtalsförhållande	-137 798	
	- övriga löner och arvoden	-39 001	
	- övriga personalutgifter	-945	-1 010 600
4100	Material och förnödenheter		
	- livsmedel och drycker	-110 100	
	- värme, el och vatten	-65 000	
	- övrigt	-33 100	-208 200

4200	Hyror		-94 500
4300	Inköp av tjänster		
	- byggnads-, reparations- och underhållstjänster	-16 000	
	- trycknings- och annonseringstjänster	-17 500	
	- post-, tele- och internettjänster	-13 300	
	- fortbildning av lärare och personal	-10 000	
	- renhållningstjänster	-11 500	
	- städtjänster	-10 000	
	- utbildningstjänster	-8 000	
	- buss- och transporttjänster	-13 000	
	- övrigt	-3 000	-102 300
4800	Övriga utgifter		
	- resor	-14 000	
	- fastighetsskatt	-2 900	
	- övrigt	-3 500	-20 400
1125	Maskiner och inventarier		-4 000
	Anslagsbehov		**-1 440 000**
	Användning av tidigare års anslag		80 000
	Förslag		**-1 360 000**

46.48.21. Rörelseverksamhet (F)

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-89 000,00	-89 000	-92 000

Föreslås ett anslag om 92.000 euro för rörelseverksamheten i hotell- och restaurangskolans övningsrestaurang. I anslaget ingår utgifter för löner, råvaror, dekorationer, tvätt, annonsering och tryckning m.m. Se även moment 36.48.21.

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- övriga löner och arvoden		-20 000
4100	Material och förnödenheter		
	- livsmedel och drycker	-60 000	
	- övrigt	-4 400	-64 400
4200	Hyror		-800
4300	Inköp av tjänster		-6 000
4800	Övriga utgifter		-800
	Anslagsbehov		**-92 000**

46.48.74. Om- och tillbyggnad av Ålands hotell- och restaurangskola (R)

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
	-420 000	-1 700 000

För att färdigställa om- och tillbyggnaden av hotell- och restaurangskolan samt för inventarier till lärar- och yrkesteknikrum samt skapande verkstad föreslås ett anslag om 1.645.000 euro, varvid hela den beräknade kostnaden om 2.065.000 euro upptagits.

Föreslås att anslaget även kan användas för fuktisolering och sanering av den befintliga trappan på östra fasaden utanför skolans övningsrestaurang samt nybyggnad av ett förråd om 38 m^2 under den befintliga trappan. Den beräknade kostna-

den för sanering, fuktisolering och byggandet av förråd uppgår till 55.000 euro.

Totalt under momentet föreslås sålunda 1.700.000 euro.

Dispositionsplan:

1122	Byggnader	-1 700 000
	Anslagsbehov	**-1 700 000**

46.50. ÅLANDS VÅRDINSTITUT

	Bokslut 2003	Budget 2004 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2005
Inkomster	54 208	56 000	63 000
Konsumtionsutgifter	-966 338	-1 100 000	-1 077 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-966 338	-1 100 000	-1 077 000
Anslag netto	-912 130	-1 044 000	-1 014 000

Verksamheten vid Ålands vårdinstitut grundar sig på landskapslag om utbildning på gymnasialstadienivå (52/1997, ändr. 82/2002) och LF om utbildning på gymnasialstadienivå (88/2002) samt på överenskommelseförordning om social- och hälsovårdsutbildning i landskapet Åland (LF 3/1996, FFS 1622/95) enligt vilken den åländska utbildningen skall fylla samma krav som gäller för utbildningar i riket.

Som allmän målsättning gäller för Ålands vårdinstitut att
- erbjuda undervisning inom yrkesinriktad utbildning för det åländska behovet av personal inom social- och hälsovårdsbranschen på gymnasialstadiet
- enligt det åländska behovet även ordna annan utbildning på gymnasialstadiet inom social- och hälsovårdsbranschen
- att garantera tillgången på vårdpersonal med examen på gymnasialstadiet på Åland
- att erbjuda fortbildning för personal med examen på gymnasialstadiet på Åland och
- i nära samarbete med arbetslivet bidra till utveckling av verksamheten inom social- och hälsovårdsbranschen.

Utbildningen till närvårdare (grundexamen inom social- och hälsovård) vid Ålands vårdinstitut ger
- en nationell och därmed internationell behörighet för anställningar inom social- och hälsovård i kommunen, inom Ålands hälso- och sjukvård samt privata sektorn
- behörighet för fortsatta studier vid yrkeshögskolor eller högskolor inom social- och hälsovårdsbranschen
- mångsidiga möjligheter att välja inriktning bland nio alternativ under det sista året, av dessa förverkligas två eller tre alternativa utbildningsprogram per år vid Ålands vårdinstitut
- möjlighet att i ett samarbete med svenskspråkiga utbildningar på fastlandet välja den inriktning som den studerande önskar
- intressant och efterfrågad utbildning med gedigen handledd inlärning i arbete som utförs ute i arbetslivet varje termin samt
- möjligheter till utbytesstudier, främst inlärning i arbete inom Norden via Nordplus stipendier och avtal.

Målsättningar för år 2005 är att
- utöka studieplatserna med 21 % från år 2004 till år 2005 och i intensivt samarbete med arbetslivet ordna praktikplatser på Åland
- dokumentera information och lämna förslag om behovet av övriga utbildningar inom social- och hälsovårdsbranschen som underlag för beslut vid dimensionering av utbildningsplatser
- förverkliga sådana övriga utbildningar som landskapsregeringen beviljar tillstånd och resurser för
- erbjuda fortbildning för yrkesverksamma personer i branschen med ca 50 kursdagar
- att förbättra undervisningsutrymmena genom samarbete med Ålands handelsläroverk, där klassrum hyrs från hösten 2005
- de hyrda utrymmena på Storagatan 15 sägs upp från juli 2005
- garantera flera lärare anställningstrygghet genom att arbeta för inrättandet av ordinarie tjänster för lektorer i yrkesämnen samt
- att förbättra arbetssituationen på kansliet genom utökad personalresurs.

Utbildningarna genomförs i samarbete med
- Ålands handelsläroverk gällande utrymmen
- Ålands yrkesskola gällande utrymmen och lärare
- Ålands sjömansskola gällande studiesociala förmåner samt
- Svenska yrkesinstitutet i Vasa gällande utbildning till livsmedelstekniker.

Utbildningsprogram	Antal helårsstuderande			Antalet nybörjarplatser
	År 2003	År 2004	År 2005	Ht 2005
Grundskolebaserade				
Närvårdare (ungdom)	39	39	54	20
Närvårdare (vuxen)	14,5	28,5	48	28
Uppdragsutbildningar*		12,5		
Närvårdare (läroavtal)	12,5	4		
Assistent utb. och omsorg	10			
Totala antalet helårsstuderande	**76**	**84**	**102**	
Utexaminerade**		33		

*Uppdragsutbildningar sålda till SYI (läkemedelstekniker) och Mariehamns Räddningsverk (ambulanssjukvård).

**Utexaminerade 33 st. närvårdare samt 8 st. inom ambulanssjukvård.

Inkomster

36.50.20. Verksamhetens inkomster

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
54 207,60	56 000	63 000

Inkomsterna avser bl.a. inkomster från kursverksamheten. Som övriga inkomster finns sålda utbildningstjänster om ca 20 sv till Svenska Yrkesinstitutet i Vasa, för utbildning av läkemedelstekniker. En minskning av Nordplus stipendier för utbytesverksamhet beror på att kriterierna för beviljande av stipendier har reformerats från år 2004.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	
	- inkomster av kursverksamhet	16 000
	- övriga inkomster	37 000

- Nordplusstipendier	10 000
Totalt	**63 000**

Utgifter

46.50.20. Verksamhetens utgifter (VR)

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-966 337,87	-1 100 000	-1 077 000
		(t.a. -60 000)

Under momentet föreslås, med beaktande av tidigare års medel, ett anslag om 1.077.000 euro för vårdinstitutets utbildning till närvårdare samt fortbildnings- och kursverksamhet.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal i enlighet med bilaga 5.

Föreslås anslag för en tillfällig kanslist på deltid. Arbetsuppgifterna i kansliet, skötseln av telefonväxel samt handläggning av studerandes studiesociala förmåner kräver tilläggsresurser då studerandeantalet ökar.

Därtill ingår i anslaget för tillfälliga tjänster anslag för avlönande av timlärare, utökat anslag för dataansvarig samt i övriga löner och arvoden anslag för bl.a. föreläsare och direktionens arvoden.

Fortbildning för lärare och övrig personal koncentreras till öppna högskolans kursutbud. Vid beviljande av medel för övrig fortbildning prioriteras uppehållande av yrkeskunskap, läroplansutveckling och distansundervisning.

Anskaffningarna av utrustning följer en av direktionen godkänd IT-utvecklingsplan vars syfte är att utöka tillgången på datorer för studerande och personal samt att hålla utrustningen uppdaterad. Andelen av virtuella kurser i utbildningen ökar under budgetåret och motiverar aktuell datautrustning.

	År 2003	År 2004	År 2005
Inrättade tjänster	9 *	9	9
Tillfälliga tjänster	1 *	1	2
Personal i arbetsavtalsförhållande	3	3	2
*3 tjänster överförda till moment 46.55.20.			
Timlärare vid läsårets ingång			
Huvudsyssla	6	7	7
Bisyssla	1	4	1

Dispositionsplan:

4000 Personalutgifter		
- inrättade tjänster	-494 803	
- tillfälliga tjänster	-360 137	
- personal i arbetsavtalsförhållande	-54 046	
- övriga löner och arvoden	-35 414	-944 400
4100 Material och förnödenheter		-30 000
4200 Hyror		-18 600
4300 Inköp av tjänster		
- inkvarterings- och övriga förplägnadstjänster	-35 000	
- transporttjänster	-25 000	

- övrigt	-60 000	-120 000
4800 Övriga utgifter		
- resor	-10 000	
- representation	-500	
- övrigt	-3 500	-14 000
1125 Maskiner och inventarier		-10 000
Anslagsbehov		**-1 137 000**
Användning av tidigare års anslag		60 000
Förslag		**-1 077 000**

46.52. ÅLANDS HANDELSLÄROVERK

	Bokslut 2003	Budget 2004 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2005
Inkomster	47 345	239 000	214 000
Konsumtionsutgifter	-1 085 378	-1 186 000	-1 149 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-1 085 378	-1 186 000	-1 149 000
Anslag netto	-1 038 033	-947 000	-935 000

De allmänna målsättningarna för utbildningen vid Ålands handelsläroverk framgår av LL om utbildning på gymnasialstadienivå (52/1997, ändr. 82/2002). Därtill skall Ålands handelsläroverk beakta de grunder som gäller för motsvarande undervisning i riket enligt överenskommelsförordningen om ordnandet av undervisningen vid Ålands handelsläroverk (64/1975).

Skolans övergripande mål har formulerats i reglementet på följande sätt
- begrepp som entreprenörskap, kreativitet och nyskapande skall vara vägledande för utbildningen
- utbildningen skall ge en bred bas för arbetsuppgifter inom handel och administration inom olika branscher
- utbildningen skall ge såväl teoretiska som praktiska kunskaper både för yrkeslivet och för fortsatta studier
- utbildningen skall ge baskunskaper för ett livslångt lärande
- utbildningen genomförs genom ett studerandeaktivt arbetssätt samt
- utbildningen skall utveckla förmåga till flexibilitet, förmåga att arbeta självständigt och kunna ta initiativ.

De långsiktiga målen är
- att skolans nya läroplan utvärderas både internt och externt som underlag för utveckling och förbättring
- att lärarna kontinuerligt deltar i pedagogisk och yrkesmässig fortbildning för att utveckla pedagogiken
- att öka de studerandes delaktighet i beslutsfattande i ärenden som rör deras utbildning och i undervisningsplanering
- att avsluta arbetet med en kvalitetshandbok för merkonomutbildningen på gymnasialstadiet
- att genomföra Mål 3-projektet ”Flex-learn” under perioden 2004 -2007 för att utveckla ett system för kompetenshöjning för vuxna samt
- att bedriva en god personalpolitik och bl a ersätta tjänster som timlärare i huvudsyssla med ordinarie tjänster.

Målen för budgetåret är
- att införa de nya läroplanerna för kärnämnen
- att ordna kurser för datakörkort samt AB-kort, sysselsättningsutbildningar i

samarbete med arbetsförmedlingen vid behov och uppdragsutbildningar för företag och organisationer under förutsättning att lärarresurser finns
- att avsluta arbetet med en kvalitetshandbok för gymnasialstadiet
- att lärarna i kärnämnena svenska, engelska, matematik, samhällslära och IT utvecklar distansutbildning i respektive ämne i samarbete med utbildningscentret Navigare
- att starta kurser inom Mål 3-projektet ”Flex-learn” med utvärderingen av behovet av olika utbildningar som grund
- att avsluta distansutbildningen till läkemedelstekniker, som skett i samarbete med Svenska yrkesinstitutet i Vasa, vårterminen 2005
- att utreda möjligheten att omorganisera kursverksamheten så att en egen kursavdelning finns inom skolans ram samt
- att följa med utvecklingen vad gäller införande av yrkesprov som införs som en del av läroplanen på fastlandet höstterminen 2005.

Beskrivning av verksamheten
Under år 2005 beräknas antalet studerande att uppgå till i medeltal 94 fördelade på olika utbildningar vid handelsläroverket. De olika utbildningarna fördelas enligt tabellen nedan.

Utbildningsprogram	Antal helårsstuderande			Antal nybörjarplatser
	År 2003	År 2004	År 2005	Ht 2005
Grundskolebaserad utbildning				
Handel och administration (120 sv)	57,5	63	68,5	36
Vuxenutbildning till				
merkonom (80 sv)	10	7	11,5	
merkonom, distans	14,5	17	14,5	16
Totala antalet helårsstuderande	**82**	**87**	**94**	
Utexaminerade	33	19	40	

Samarbetspartners för Ålands handelsläroverks del är
- Ålands lyceum - lärartjänster, fastighetsskötsel och vaktmästare, dataansvarig, IT-handledare
- Ålands hotell- och restaurangskola - lärartjänster
- program inom Högskolan på Åland - ekonomiska ämnen och datakörkort samt AB-kort och
- Ålands hotell- och restaurangskola, Ålands yrkesskola och Ålands lyceum - kurator och psykolog.

Dessutom samarbetar skolan med olika branschföretag för den obligatoriska praktiken, för studiebesök och projektarbeten.

Inkomster

36.52.20. <u>Verksamhetens inkomster</u>

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
47 345,45	239 000	214 000

Momentet avser inkomster från olika kurser samt Ålands lyceums andel i lön för dataansvarig samt inkomster från uthyrning av lokaler. Därtill ingår 157.000 euro som inkomster för planerad utbildning inom ramen för EU:s Mål 3-program.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	
	- inkomster av kursverksamheten	15 000

	- inkomster av övriga tjänster	35 000	
	- försäljning av studiematerial	1 000	51 000
3300	Hyresinkomster och ersättningar		6 000
3900	Verksamhetens övriga inkomster		157 000
	Totalt		**214 000**

Utgifter

46.52.20. Verksamhetens utgifter (VR)

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-1 085 378,10	-1 186 000	-1 149 000
(t.a. -18 674,13)	(t.a. -25 000)	(t.a. -100 000)

Under momentet föreslås, med beaktande av tidigare års anslag, ett anslag om 1.149.000 euro för handelsläroverkets verksamhet.

Handelsläroverket har startat ett Mål 3-projekt ”Flex-learn” vilket går ut på att utveckla ett system för kompetenshöjning för vuxna. Projektet pågår under perioden 2004 - 2007. Ålands handelsläroverk är projektägare med marginell egen finansiering och då i första hand genom kalkylerade arbetstidskostnader för berörda personer. Inkomsterna för projektet uppväger handelsläroverkets utgifter som består i merkostnader i anledning av projektet. Motsvarande inkomst har beaktats under moment 36.52.20.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5.

I anslaget för tillfälliga tjänster ingår anslag för avlönande av timlärare samt i övriga löner och arvoden anslag för direktionsarvoden och specialarvoden.

I anslaget för hyror ingår hyra till Ålands lyceum för våning 4 i den östra längan samt gymnastiksalen. Under lyceets byggtid måste handelsläroverket hyra andra utrymmen bl.a. för gymnastiksalen. Dessutom ingår hyror för maskiner och utrustning samt övriga hyror.

Anslaget för inköp av tjänster inkluderar bl.a. lön för vaktmästare, gårdskarl och fastighetsskötare, undervisningstjänster från övriga skolor, kurator, psykolog, IT-handledare samt konsulttjänster. Här ingår också de studerandes fria skollunch samt reseersättningar.

Övriga utgifter avser bl.a. fastighetsskatt, dagtraktamenten och resekostnader för lärare och personal samt patent- och licensavgifter för datatjänster.

I anslaget för maskiner ingår bl.a. utbyte av datorer och diverse inventarier och utrustning.

	År 2003	År 2004	År 2005
Inrättade tjänster (*1 vakant)	11	11 *	11 *
Tillfälliga tjänster	1	3	3
Personal i arbetsavtalsförhållande	3	3	3
Timlärare vid läsårets ingång			
Huvudsyssla	5	3	3
Bisyssla	6	4	2

Dispositionsplan:

4000 Personalutgifter		
- inrättade tjänster	-566 780	
- tillfälliga tjänster	-284 664	
- personal i arbetsavtalsförhållande	-91 607	
- övriga löner och arvoden	-5 949	
- övriga personalutgifter	-800	-949 800
4100 Material och förnödenheter		
- kontors- och skolmaterial samt litteratur	-14 000	
- värme, el och vatten	-35 000	
- övrigt	-11 100	-60 100
4200 Hyror		-18 500
4300 Inköp av tjänster		
- trycknings-, annonserings- och teletjänster	-12 100	
- övriga personaltjänster	-40 000	
- utbildningstjänster	-3 000	
- övriga förplägnadstjänster	-39 000	
- transporttjänster	-15 000	
- övrigt	-74 200	-183 300
4800 Övriga utgifter		
- resor	-9 800	
- representation	-400	
- övrigt	-6 300	-16 500
1125 Maskiner och inventarier		-20 800
Anslagsbehov		**-1 249 000**
Användning av tidigare års anslag		100 000
Förslag		**-1 149 000**

46.55. HÖGSKOLAN PÅ ÅLAND

	Bokslut 2003	Budget 2004 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2005
Inkomster	297 177	600 000	400 000
Konsumtionsutgifter	-5 143 380	-5 225 000	-5 106 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-5 143 380	-5 225 000	-5 106 000
Anslag netto	-4 846 203	-4 625 000	-4 706 000

Högskolans övergripande mål är beskrivet i LL om Högskolan på Åland (81/2002). Högskolan har till uppgift att erbjuda högskoleutbildning som vilar såväl på vetenskaplig eller konstnärlig grund som på beprövad erfarenhet. Vid högskolan kan bedrivas forsknings- och utvecklingsarbete, uppdragsverksamhet och kursverksamhet som tjänar undervisningen och det åländska samhällets behov. Högskolan skall informera om sin verksamhet samt samverka med arbetslivet och det omgivande samhället. I verksamheten skall det finnas ett nära samband mellan forskning och utbildning. Vetenskapens trovärdighet, fri forskning och god forskningssed skall värnas.

Det övergripande ansvaret för högskolans förvaltning och verksamhet handhas av högskolans styrelse. Landskapsregeringens roll som huvudman för Högskolan på Åland är ett lednings- och tillsynsansvar. Landskapsregeringens ledningsansvar förverkligas bl.a. genom det utbildningsavtal som regleras i 6 §. Landskapsregeringens tillsynsansvar innebär uppföljning av laglighet och förverkligande av avtalade målsättningar. Inom ramen för utbildningsavtalet vidareutvecklar högsko-

lan sin verksamhet så att målen kan uppnås och målsättningen följas. Målsättningarna i avtalet preciseras i budgeten för verksamhetsåret. Landskapsregeringen avser att ingå ett nytt utbildningsavtal med Högskolan på Åland under verksamhetsåret.

Målsättningen är att utveckla högskolans utbildningar, kursutbud, uppdragsverksamhet och samverkan med arbetslivet på ett sådant sätt att samhällets behov tillgodoses och att utbildning sker inom ett mindre antal prioriterade områden, bland dessa finns sjöfart, turism och vård.

De långsiktiga målsättningarna för högskolans verksamhet är att
- Högskolan på Åland skall vara en internationellt erkänd högskola i dynamisk utveckling och tillväxt i paritet med arbetslivets och hela det åländska samhällets behov och förutsättningar, samt utvecklas till en inspirerande och berikande mötesplats och arbetsmiljö för studerande, lärare och forskare
- högskolan skall i nationell- och internationell samverkan utveckla en regional profilhögskola som utgår ifrån det åländska arbets- och näringslivet och utgör ett medel vid utvecklingen av detta
- högskolan skall skapa en kreativ samarbetsmiljö och pedagogisk inlärningsmiljö med en helhetskoordinering av högskolan och med studentinflytande på samtliga nivåer
- högskolan skall skapa en innovativ och nydanande högskola med forskningsnätverk nationellt och internationellt och som tillgodoser behovet av högre utbildning i landskapet samt
- högskolan skall utgöra en central aktör i tillämpad forskning och utvecklingsverksamhet i landskapet.

Utbildningsutbud
I högskolans utbildningsutbud ingår de utbildningsprogram som regleras i LF om Högskolan på Åland (87/2002). Därutöver bedriver högskolan kursverksamhet inom programmens ämnesområden, öppen kursverksamhet samt uppdragsutbildning. Utbildningsprogrammen omfattar från 120 till 180 studieveckor eller från 180 ECTS (European Credit Transfer System) till 270 ECTS vilket i genomsnitt motsvarar 3 - 4,5 års studier. Utbildningsutbudet regleras i avtalet mellan landskapsregeringen och Högskolan på Åland och preciseras årligen i landskapsbudgeten.

Utbildningsområden	Antal heltidsstuderande		
	År 2003	År 2004	År 2005
Företagsekonomi	67	64	56
Elektroteknik	15	16	16
Hotell- och restaurangservice	57	64	64
Informationsteknik	45	48	48
Maskinteknik	63	64	64
Sjöfart	81	74	74
Vård	43	48	48
Totalt	371	378	370

Antalet studerande vid de examensinriktade utbildningarna och de tvååriga kursutbildningarna var år 2003 sammanlagt 371. Antalet avlagda yrkeshögskoleexamina år 2003 var fyrtioåtta. Tjugofyra utexaminerades med yrkeshögskoleexamen inom de sjöfartsinriktade utbildningarna och lika många inom IT, handel och turism.

Målsättningen är att anta ca 100 studerande per år till högskolans examensinriktade utbildningsprogram. Styrelsen besluter inför varje antagning om antalet ny-

börjarplatser på de olika programmen i enlighet både med överenskomna målsättningar i fastställt utbildningsavtal och näringslivets och samhällets behov av utbildad arbetskraft.

Högskolans resultatmål är att 400 studerande avlägger totalt 11.000 studieveckor årligen inom den examensinriktade utbildningen. Målet är att 78 % av de antagna avlägger examen.

Den öppna högskoleutbildningen och uppdragsutbildningen har år 2002 och år 2003 haft runt 2.000 kursdeltagare. De studerandes sammanlagda antal avlagda studieveckor var 2.016,5 sv år 2003. Omräknat till antal helårsprestationer har de studerande avlagt 50,4 helårsprestationer under året.

Deltagare	År 2002	År 2003	År 2004	År 2005
Akademisk undervisning	866	700	700	700
Öppen kursverksamhet vid utbildningsprogrammen	-	50	100	100
Fortbildning	715	550	450	450
Seminarier	272	250	250	250
Öppna föreläsningar	158	300	300	300
Sammanlagt	2.011	1.850	1.800	1.800
Avlagda sv	1.490,5	2.016,5		
Antal helårsprestationer	37,3	50,4		

Resultatmålet för den öppna högskoleutbildningen är 1.800 studerande som avlägger 1.930 studieveckor.

Målsättning för verksamhetsåret
Högskolan avser att återigen öka inkomsterna bl.a. genom en aktiv kursverksamhet.

Inkomster

36.55.20. Verksamhetens inkomster

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
266 428,90	600 000	400 000

Inkomster för verksamheten avser inkomster från terminsavgifter och den kursverksamhet som anordnas inom ramen för den öppna kursverksamheten vid Högskolan på Åland.

Anslaget avser även inkomster för genomförande av uppdragsutbildningar, externfinansierade projekt och forskningsuppgifter m.m. där högskolan går in som samarbetspartner mot full kostnadsersättning. Likaså ingår ersättning från Högskolan Dalarna för omkostnader i samband med en gemensam kurs i form av ett samarbete mellan flera högskolor inom IT, elektroteknik och företagsekonomi.

Därtill ingår inkomster för den kursverksamhet som hålls i samarbete med Ålands sjösäkerhetscentrum.

Hyresinkomsterna avser främst inkomster för studiebostäder som högskolan hyr upp för studerandes räkning och för vilka de studerande betalar hyran via högskolan. Därtill ingår hyresintäkter från uthyrning av kontors- och undervisningsutrymmen, sporthallen samt utrustning.

Inom ramen för verksamhetens övriga inkomster ingår försäljning av studiematerial och publikationer, tentamensavgifter samt inkomster från kopiering.

EU-delfinansiering m.m. avser medel för Mål 3-projekt, Leonardo- och Erasmusprojekt för utbildningssamarbete, NORDPLUS-projekt för nordiskt utbildningssamarbete och även andra utvecklingsprojekt med extern finansieringsandel.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten		
	- kursverksamhet	200 000	
	- övriga externa inkomster	40 000	240 000
3300	Hyresinkomster och ersättningar		21 300
3900	Verksamhetens övriga inkomster		
	- mål 3-, Erasmus- och Leonardoprojekt	50 000	
	- övrigt	1 700	51 700
8000	Övriga inkomstöverföringar		87 000
	Totalt		**400 000**

Utgifter

46.55.20. Verksamhetens utgifter (VR)

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-5 095 163,61	-5 335 000	-5 106 000
	tb 110 000	

(t.a. -45 580,00)

För verksamheten vid Högskolan på Åland föreslås ett anslag om 5.106.000 euro.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5.

Föreslås att högskolan inom det totala anslaget kan genomföra uppdragsutbildningar, externfinansierade projekt och forskningsuppgifter m.m. där högskolan går in som samarbetspartner mot full kostnadsersättning enligt uppdrag från utomstående beställare såsom organisationer, företag, offentlig förvaltning eller enskilda intressegrupper. Om högskolan beslutar om externfinansierade utgifter skall motsvarande inkomster beaktas under moment 36.55.20.

Föreslås följande förändringar i tjänstesituationen fr.o.m. 1.3.2005. Motsvarande antal tjänster har tidigare funnits vid högskolan som tillfälliga befattningar.

För verkställande av högskolans uppdrag i enlighet med utbildningsavtalet föreslås anslag för inrättande av ordinarie tjänster enligt följande

- en tjänst som ekonomi- och personalchef (lkl A 24) inrättas för handläggning av uppgifter rörande högskolans ekonomi och personalfrågor samt
- en tjänst som sjöfartsansvarig vid högskolan (lkl A 25) för bl.a. marknadsföring av de sjöfartsinriktade utbildningarna vid högskolan samt utvecklingen av samarbetet mellan de sjöfartsinriktade utbildningarna vid högskolan och med sjöfartsinriktade utbildningar vid andra skolor. Föreslås samtidigt att en vakant tjänst som utbildningsledare indras.

I anslaget för tillfälliga tjänster ingår bl.a. anslag för avlönande av timlärare och andra sakkunniga. Under anslaget för personal i arbetsavtalsförhållande upptas anslag för avlönande av städpersonal och fastighetsskötare. I anslaget för övriga

löner och arvoden ingår anslag för kursverksamhet samt arvode för styrelse och branschråd.

Inom anslaget för inköp av tjänster upptas de beräknade kostnaderna för arvoden till special- och gästföreläsare inom olika branschrelaterade fördjupningsområden. I anslaget ingår även fortsatt köp av bibliotekstjänster.

EU-delfinansiering m.m. avser medel för Mål 3-projekt, Leonardo- och Erasmusprojekt för utbildningssamarbete samt NORDPLUS-projekt. Undervisningens omfattning har beräknats med beaktande av den kursverksamhet som bedrivs i högskolans regi bl.a. utbildning i första hjälp och sjukvård för sjöfolk, nautisk telekommunikation m.fl. säkerhetskurser för landskapets övriga skolor, Leonardoprojektet ”Securitas Mare” samt Projekthantering och programkonstruktion (10 sv) på programmet för informationsteknik som ingår i ett NORDPLUS - samarbete.

I anslaget ingår även hälften av kostnaderna för projektet ”Ålands kyrkor” som är ett samarbetsprojekt med Åbo Akademi. Projektet fortgår fram till år 2010.

För lärarnas och personalens yrkesmässiga och pedagogiska fortbildning ingår anslag om 29.000 euro.

I anslaget för hyror ingår bl.a. hyror för apparatur samt för lägenheter som högskolan hyr upp för de studerandes räkning och för vilka de studerande erlägger full hyra till högskolan, som således fungerar som förmedlare.

Fr.o.m. budgetåret 2005 samlar högskolan sin verksamhet i befintliga fastigheter. Utbildningprogrammet i företagsekonomi flyttar 1.1.2005 till Navigationsskolegränd 2 (f.d. Sjöfartsläroverket). Högskolan lämnar även de upphyrda lokalerna på Storagatan 9 och flyttar till Neptunigatan 17 (f.d. Tekniska läroverket). Högskolans hotell- och restaurangprogram verkar fortsättningsvis huvudsakligen i Ålands hotell- och restaurangskola.

Anslagen under övriga utgifter upptar resekostnader och dagtraktamenten för special- och gästföreläsare, praktikplatsbesök under de studerandes obligatoriska utlandspraktik samt övriga kostnader.

Anslaget för maskiner och inventarier avser anskaffningar av diverse apparatur till högskolans laboratorier och yrkestekniska utrymmen.

	År 2003	År 2004	År 2005
Inrättade tjänster (**2 vakanta, ***1 vakant)	43,5 *	46,5 **	47,5 ***
Tillfälliga tjänster	7 *	8	6
Personal i arbetsavtalsförhållande	4 *	4	4
* 52,5 tjänster överförda från momenten 46.18.01, 46.30.20, 46.30.27, 46.36.20, 46.38.20, 46.48.20 och 46.50.20.			
Timlärare vid läsårets ingång			
Huvudsyssla	4	9	8
Bisyssla	19	9	9

Dispositionsplan:

4000 Personalutgifter	
- inrättade tjänster	-2 522 021
- tillfälliga tjänster	-781 246
- personal i arbetsavtalsförhållande	-174 835
- övriga löner och arvoden	-194 528

	- övriga personalutgifter	-1 170	-3 673 800
4100	Material och förnödenheter		
	- små maskiner och inventarier	-20 800	
	- kontors- och skolmaterial samt litteratur	-100 700	
	- värme, el och vatten	-120 900	
	- övrigt	-6 100	-248 500
4200	Hyror		-110 000
4300	Inköp av tjänster		
	- reparations- och underhållstjänster	-103 000	
	- trycknings-, annonserings-, bank-, post- och tele- samt övr. kontorstjänster	-258 000	
	- utbildningstjänster	-265 000	
	- inkvarterings- och förplägnadstjänster	-10 000	
	- transporttjänster	-5 000	
	- fortbildning av lärare och personal	-20 000	
	- expert- och utredningstjänster	-153 000	
	- övrigt	-1 400	-815 400
4800	Övriga utgifter		
	- resor	-80 000	
	- representation	-3 000	
	- avgifter för användningsrätt	-12 000	
	- fastighetsskatt	-3 000	
	- övrigt	-16 900	-114 900
1112	Inköpta ADB-program		-6 000
1125	Maskiner och inventarier		-80 000
8201	Undervisning, kultur och idrott		-17 000
8202	Social- och hälsovård samt utkomstskydd		-40 400
	Anslagsbehov		**-5 106 000**

46.60. MUSEIBYRÅN

	Bokslut 2003	Budget 2004 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2005
Inkomster	288 861	317 000	301 000
Konsumtionsutgifter	-3 006 045	-2 982 000	-2 909 000
Överföringsutgifter	-15 264	-10 000	-10 000
Investeringsutgifter	-633	-23 000	-22 000
Lån o övr. finansinv.	-6 000	-11 000	-1 000
Summa utgifter	-3 027 941	-3 026 000	-2 942 000
Anslag netto	-2 739 080	-2 709 000	-2 641 000

Med beaktande av behovet av att anpassa landskapsförvaltningen till det långsiktigt minskande ekonomiska utrymmet genomförs under åren 2005 och 2006 ett omfattande förändringsarbete vid museibyrån. De verksamhetsförändringar som redan tidigare genomförts och de förändringsbehov som kvarstår kommer som konstaterades i meddelandet om ramarna för år 2005 att medföra minskat behov av personal. Landskapsregeringen anser att nivån på konsumtionsutgifterna vid museibyrån år 2007 kan uppgå till högst 2.400.000 euro. I nu föreliggande förslag till budget föreslås indragning av 4 tjänster som för tillfället är vakanta. Landskapsregeringen avser därtill att under åren 2005 - 2006 dra in ytterligare ca 10 tjänster eller helårsanställningar, dock så berörda innehavare får möjlighet till övergångsarrangemang (se allmänna motiveringen). Med beaktande av övergångsarrangemangen och uppsägningstiderna kommer besparingseffekterna att delvis uppträda under år 2006 men fullt ut först år 2007.

Museibyråns arbete avses långsiktigt och under år 2005 att inriktas enligt nedanstående målsättningar.

Vision
Museibyrån ska prioritera arbetsuppgifter som kan bidra till en positiv utveckling i landskapet. En effektiv organisation med enhetliga principer skall arbeta för att stödja, stärka och bevara det åländska kulturarvet. I val av arbetssätt läggs vikten på dialog och delaktighet. Som en källa till kunskap skall museibyrån arbeta i dialog med omvärlden. Kort kan man formulera visionen som ”Museibyrån - medaktör i landskapets utveckling”.

Övergripande mål
Museibyrån skall
- vara landskapets kunskapscentrum för kulturhistoria, kulturmiljö- och byggnadsvård och konst
- vara rådgivande och stödjande åt övriga förvaltningen, kommunerna, församlingarna andra museer i landskapet, hembygdsrörelsen, församlingarna och allmänheten
- verka för samarbete och samverkan inom museibyråns olika arbetsområden
- vårda och lyfta fram landskapets kulturarv som en grundläggande resurs idag och för framtiden och
- uppmärksamma aktuella hot mot kulturmiljö och kulturarv.

Strategisk plan 2005 - 2007
Planen anger verktyg för hur museibyrån ska närma sig målet att bli en modern och intresseväckande verksamhet, som berör och engagerar innevånarna i landskapet och är anpassad till de ekonomiska förutsättningarna. Planen anger tre huvudområden för åren 2005 - 2007; museibyrån som samhällets minne, museet som mötesplats och museibyrån som arbetsplats.

Museibyråns verksamhetsområden och enheternas mål för år 2005
Enheten för myndighetsfrågor
Uppgift
- handlägga ärenden som gäller det övergripande myndighetsarbetet.

Övergripande mål
- förbättra kvaliteten i myndighetsarbetet och definiera områden där förbättringar behövs och
- uppnå stabila beredningsrutiner.

Målsättningar för år 2005
- definiera förbättringar i myndighetsarbetet och
- delta i strategiarbetet för utveckling av kulturturism
- delta i arbetet med LL om fredning av skeppsvrak och LL om fornminnen samt
- ta fram riktlinjer för att hantera kulturhistoriskt underlagsmaterial till översikts- och delgeneralplaner.

Allmänna enheten
Uppgift
- sköta de uppgifter som ankommer på byrån rörande redovisning och fakturahantering, avgifter, personalfrågor och intern information, lokalvård samt kansligöromål.

Mål
- arbeta fram fungerande arbetsrutiner inom enheten och uppfylla kraven på arbetsuppgifter som är uppställda inom enheten samt
- förbättra och effektivisera redan existerande arbetsrutiner och informations-

system.

Målsättningar för år 2005
- utreda behovet av förändringar i enhetens arbetsuppgifter och
- ta fram förslag för förbättrade arbetsrutiner.

Informationsenheten
Uppgift
- sammanställa och distribuera information om verksamheten och erbjuda biblioteks-, bild- och arkivservice samt ansvara för förlagsarbetet.

Mål
- öka tillgängligheten till bibliotek och arkiv, samt förbättra bildarkivets söksystem
- förbättra allmänhetens kunskap om museibyrån och dess verksamhet för att skapa intresse och förtroende för museibyrån
- fortsätta utveckla och utvärdera verksamheten vid informations- och försäljningsställen samt
- sköta kundkontakt, information och försäljning i museets reception och museibutiker.

Målsättningar för år 2005
- utveckla museibyråns biblioteks-, bild- och arkivservice
- profilera museibyråns verksamhet utåt
- profilera och marknadsföra verksamheten vid mötes- och konferenslokalerna i Kastelholm
- fortsätta att bedriva förlagsarbete, allt från offertinhämtning till färdig produkt och distribution, bl.a. Åländsk Odling och faktaskrifter samt produktion av informationsmaterial om museibyrån
- förbättra funktionaliteten och förenhetliga den grafiska profilen för museibyråns hemsidor samt
- utveckla information och service vid museibyråns kundbetjäning och försäljningsställen.

Enheten för undersökning och dokumentation
Uppgift
- bedriva undersökningsverksamhet, insamling och katalogisering av föremål och minnen samt vård av det flyttbara kulturarvet och
- vårda och sköta de landskapsägda museernas samlingar däribland ca 100.000 arkeologiska fynd och ca 25.000 etnologiska föremål.

Mål
- öka kunskapen om forntid, historisk tid och samtid genom undersökning och dokumentation samt tillgängligheten till det materiella och immateriella kulturarvet samt
- upprätthålla hög undersöknings- och dokumentationsberedskap.

Målsättningar för år 2005
- inventera vårdbehovet hos fynd och föremål i Godbymagasinet och metallmagasinet
- fortsatt inventering av fornlämningar och kulturlämningar i skärgården
- påbörja fördjupad studie gällande arkeologiska objektet Glamilders/Långbergsöda och
- framtagning av föremål och fakta inför utställningarna ”Åländsk stenålder” och ”Åländsk vikingatid”.

Enheten för kulturmiljö- och byggnadsvård
Uppgift
- bedriva kulturmiljö- och byggnadsvård samt rådgivning i dessa frågor, utöva tillsyn, underhåll och vård av byggnader, tekniska installationer samt fornminnesområden.

Mål
- öka kunskapen om god byggnads- och kulturmiljövård samt
- förbättra och effektivera redan existerande arbetsrutiner inom enheten.

Målsättningar för år 2005
- förvaltning av museibyråns kulturmiljöområden och byggnader enligt separat uppgjord arbetsplan
- besiktning av byggnader som erhåller restaureringsbidrag
- dokumentation och besiktning av kulturhistoriskt värdefulla byggnader
- underhålla 150 byggnader som museibyrån ansvarar för
- underhålla 22 landskapsägda fastigheter och fornminnesområden
- dokumentation av fastigheter och fornminnesområden
- 30 fornminnesområden som landskapsregeringen har åtagit sig att vårda
- gå igenom underhållsbehovet inom byggnadsvården
- rådgivning till externa aktörer däribland privatpersoner och organisationer
- uppföljning av ingångna arrendeavtal samt
- planering och uppföljning av drift- och underhållskostnader för museibyråns byggnader.

Enheten för utställning och förmedling
Uppgift
- bedriva utställningsverksamhet och pedagogiskt arbete som informerar om och väcker intresse för åländsk kulturhistoria, kulturarv och konst.

Mål
- vidareutveckla samarbetet med övriga enheter så att utställningar vilar på en stadig och bred kunskapsgrund och
- skapa en mötesplats för fler och nya besöksgrupper.

Målsättningar för år 2005
- visa sammanlagt ca 20 specialutställningar, varav flera är egenproducerade, bl.a. utställning om häxprocesserna på Kastelholms slott, utställning om åländsk vikingatid samt utställning om åländsk stenålder
- upprätthålla verksamhet vid museibyråns samtliga bemannade museer och sevärdheter (10 st.) samt se över och underhålla skyltmaterial till de obemannade sevärdheterna (7 st.)
- arrangera aktivitetsdagar och programaktiviteter
- arrangera föreläsningar som komplement till aktuella utställningsteman
- utveckla filmsalen och filmarkivet som publikresurs
- utveckla museet till en öppnare mötesplats för allmänheten, bl.a. genom förändringar i entréutrymmet (bl.a. artoteket, filmbiblioteket och tidskriftsavdelningen)
- integrera den museipedagogiska verksamheten i utställningsproduktionen samt
- göra basutställningen tillgänglig för fler besökargrupper (bl.a. genom språköversättningar).

Ålands konstmuseum
- ca 10 konstutställningar, däribland utställningsprojektet EXPAND, sommarutställning med inbjuden åländsk konstnär i samarbete med Ålands museum samt en större utställning med finländsk konstkeramik, även detta som ett

samarbete med Ålands museum
- förnyande av basutställningen i konstmuseet
- artoteket
- underhåll av konstsamlingarna, ca 930 konstverk
- löpande verksamhet, bl.a. dokumentation och
- konstinköp.

Byråprojekt Bomarsund
Uppgifter
- öka åtkomligheten till Bomarsunds historia
- skapa arenor för utbyte av kunskap och
- profilera Bomarsund som en stor historisk sevärdhet.

Mål
- avsluta och utvärdera fornminnesinventeringen och
- undersöka hur besökare uppfattar området och servicen.

Inkomster

36.60.20. Verksamhetens inkomster

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
238 922,44	200 000	300 000

Under momentet upptas biljettinkomster vid de landskapsägda museerna, hyror och arrenden, avgiftsbelagda tjänster vid museibyrån samt försäljning av informations- och souvenirprodukter.

Målsättningen för de avgiftsbelagda tjänsterna är att erbjuda allmänheten och andra rådgivning vid restaurering av kulturhistoriskt värdefulla hus samt vården av föremål. Därtill erbjuds avgiftsbelagda tjänster vid sevärdheter som administreras av museibyrån samt så erbjuds varor och litteratur till försäljning i museibutikerna. Vissa avgifter planeras höjas och nya avgifter införs för tjänster och hyror.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	255 500
3300	Hyresinkomster och ersättningar	44 500
	Totalt	**300 000**

36.60.27. Avgiftsbelagd kundtjänst - inkomster

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
43 305,82	105 000	

Inkomster från avgiftsbelagd kundtjänst överförs till moment 36.60.20. Momentet utgår.

36.60.88. Inkomst av donation

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
6 632,51	12 000	1 000

Inkomsten avser beräknad avkastning av Irene och Halvdan Stenholms donationsfond. Se även moment 46.60.70 och 46.60.88.

Specifikation:

5000	Finansiella inkomster	1 000
	Totalt	**1 000**

Utgifter

46.60.20. Verksamhetens utgifter (VR)

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-2 937 201,64	-2 856 000	-2 909 000
	tb -21 000	

(t.a. -84 596,17)

Under momentet föreslås ett anslag om 2.909.000 euro. Till momentet har förts de utgifter som tidigare upptagits under moment 46.60.27.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av helårsanställd personal enligt bilaga 5.

Föreslås att de vakanta tjänsterna som överantikvarie, konservator, assistent och byggnadsingenjör indras.

I delanslaget för inrättade tjänster ingår fortsättningsvis medel för lönetillägg till tre tjänstemän som särskilt utsetts att utöver sina egentliga tjänsteuppdrag för en bestämd tid förestå en enhet, d.v.s. fungera som enhetschefer.

Därtill ingår i anslaget för personal i arbetsavtalsförhållande anslag för avlönande av nödvändiga semestervikarier, personal som ansvarar för byggnads- och markvård vid landskapsägda byggnader och fornminneområden samt drift och underhåll av andra byggnader, anläggningar och tekniska installationer som museibyrån ansvarar för. Vidare avser anslaget personal som utför undersöknings- och dokumentationsarbeten till landskapsmuseernas publika verksamheter eller arbetar med utvecklingsprojekt inom byrån samt personalkostnader för rådgivning vid restaurering av kulturhistoriskt värdefulla byggnader.

I anslaget för material och förnödenheter ingår bl.a. kostnader för byggnads- och markvård vid landskapsägda byggnader och fornminnesområden. Därtill ingår drift och underhåll av andra byggnader och anläggningar och tekniska installationer som museibyrån ansvarar för samt utrustning och material för dokumentation och publik verksamhet samt vidare ingår anslag för kontorsutrustning och kontorsmateriel, arbetskläder och särskilda analyser för kulturmiljöarbetets behov.

I anslaget för hyror ingår bl.a. hyreskostnader för lokaler, utställningar, maskiner och apparater.

I anslaget för inköp av tjänster ingår bl.a. kostnader för drift och underhåll av byggnader, anläggningar och tekniska installationer. Vidare ingår inköp av tjänster för byggnadstjänster, reparationstjänster och servicearbeten samt kontors- och utbildningstjänster och andra tjänster för upprätthållandet av nuvarande kontorsservice. Därtill ingår olika expert- och konsulttjänster, framtagandet av informationsmaterial och utställningskostnader.

I anslaget för övriga utgifter ingår resetjänster och resekostnader samt dagtraktamenten. Vidare ingår ersättningar som utbetalas i enlighet om LL om fornminnen (55/1999) och kostnader för åtaganden reglerade genom tidigare överenskom-

melser och avtal.

I anslaget för maskiner och inventarier ingår bl.a. inköp av arbetsmaskiner samt inköp av utrustning för underhåll.

Därtill ingår i anslaget kostnader i samband med deltagande i INTERREG-projektet ”Postvägen”.

	År 2003	År 2004	År 2005
Inrättade tjänster (*1 vakant, **2 vakanta)	34 **	34 **	30 *
Tillfälliga tjänster	3	3	3
Personal i arbetsavtalsförhållande	19	18	18

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- inrättade tjänster	-1 274 629	
	- tillfälliga tjänster	-116 571	
	- personal i arbetsavtalsförhållande	-837 700	-2 228 900
4100	Material och förnödenheter		-230 785
4200	Hyror		-36 500
4300	Inköp av tjänster		-315 019
4800	Övriga utgifter		
	- resor	-43 500	
	- representation	-3 300	
	- övrigt	-8 776	-55 576
1125	Maskiner och inventarier		-42 220
	Anslagsbehov		**-2 909 000**

46.60.27. Avgiftsbelagd kundtjänst - utgifter (F)

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-68 843,19	-105 000	

Momentet utgår. Se moment 46.60.20.

46.60.50. Bidrag för renovering av kulturhistoriskt värdefulla byggnader

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-15 263,69	-10 000	-10 000

Föreslås ett anslag om 10.000 euro för ersättningar enligt 11 § och kostnader för underhållsarbete enligt 17 § och 19 § i LL om skydd av kulturhistoriskt värdefull bebyggelse (56/1988) samt till övriga kulturhistoriska byggnader.

Dispositionsplan:

8309	Övriga kapitalöverföringar	-10 000
	Anslagsbehov	**-10 000**

46.60.70. Inköp av konst med donationsmedel (RF)

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-632,51	-1 000	0

Föreslås inget anslag detta år.

46.60.71. Inköp av konst (R)

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
0,00	-22 000	-22 000

Under momentet föreslås ett anslag om 22.000 euro för inköp av konst för att möjliggöra komplettering av Ålands konstmuseums samlingar med bl.a. äldre åländsk konst.

Dispositionsplan:

1008	Övrig landskapsegendom	-22 000
	Anslagsbehov	**-22 000**

46.60.75. Uppförande av museimagasin (R)

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
0,00	0	0

Föreslås inget anslag för år 2005.

46.60.88. Inköp av värdepapper med donationsmedel (RF)

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-6 000,00	-11 000	-1 000

Anslaget avser inköp av värdepapper med medel ur Irene och Halvdan Stenholms donationsfond.

Dispositionsplan:

1130	Värdepapper	-1 000
	Anslagsbehov	**-1 000**

46.80. ÅLANDS LANDSKAPSARKIV

	Bokslut 2003	Budget 2004 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2005
Inkomster	587	1 000	1 000
Konsumtionsutgifter Överföringsutgifter Investeringsutgifter	-112 204	-129 000	-131 000
Summa utgifter	-112 204	-129 000	-131 000
Anslag netto	-111 616	-128 000	-130 000

Ålands landskapsarkiv mottar, förvarar, ordnar och förtecknar samt tillhandahåller arkivalier. Arkivet gör även utredningar och utställningar baserat på det arkivmaterial som förvaras i landskapsarkivet.

Införandet av arkivlag för landskapet Åland (13/2004) innebär att uppdraget för landskapsarkivet har reglerats och moderniserats. Landskapsarkivets uppdrag att stöda förvaltningen i syfte att skapa en ändamålsenlig och effektiv dokumenthantering är tydligt. Lagstiftningen innebär delvis nya uppgifter med inrikting mot förvaltningens olika delar med framför allt utbildning, rådgivning och stöd i den aktuella arkivbildningen. Landskapets alla avdelningar, byråer och enheter skall till följd av lagen upprätta arkivplaner. I arbetet med dessa förväntas landskaps-

arkivet stå för ledning, utbildning och kompetens.

Inför det fortsatta firandet av Bomarsundsminnet 2004 och Ålands servitutet 2006 avser landskapsarkivet att fortsätta lokaliseringen av arkivalier om frågorna i främmande länders arkiv. Syftet är att göra materialet känt och i viss mån tillgängligt för forskare.

Landskapsarkivet avser att fortsätta den ökning av tillgängligheten som redan erhållits genom publiceringen av en egen hemsida på Internet för landskapsarkivet. Register över viktiga dokumentserier skall överföras till hemsidan. Landskapsarkivets hela biblioteksbestånd skall i princip registreras i Katrina-databasen som ett led i ABM-samarbetet.

Inkomster

36.80.20. Verksamhetens inkomster

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
587,41	1 000	1 000

Föreslås en inkomst om 1.000 euro för år 2005. Intäkterna gäller främst avgiftsbelagd service.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	1 000
	Totalt	**1 000**

Utgifter

46.80.20. Verksamhetens utgifter (VR)

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-112 203,57 (t.a. -4 714,00)	-129 000	-131 000

Föreslås ett anslag om 131.000 euro för år 2005. En inventering av konserveringsbehovet i samlingarna utförs under året.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5.

Inrättade tjänster	År 2003 3	År 2004 3	År 2005 3

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter			
	- inrättade tjänster	-100 427		
	- tillfälliga tjänster	-6 673		-107 100
4100	Material och förnödenheter			-10 000
4300	Inköp av tjänster			-10 000
4800	Övriga utgifter			-900
1125	Maskiner och inventarier			-3 000
	Anslagsbehov			**-131 000**

37./47. NÄRINGSAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

	Bokslut 2003	Budget 2004 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2005	Förändring 2004-2005	Förändring 2003-2005
Summa inkomster	3 966 224	4 750 000	4 816 000	1,4%	21,4%
Utgifter enligt momentart					
Konsumtionsutgifter	-5 243 190	-6 014 000	-5 773 000	-4,0%	10,1%
Överföringsutgifter	-12 765 072	-17 653 000	-15 778 000	-10,6%	23,6%
Realinvesteringsutgifter	-159 522	-10 000	0	-100,0%	-100,0%
Lån och övriga finansinvesteringar	-364 909	-2 036 000	-1 195 000	-41,3%	227,5%
Summa utgifter	-18 532 693	-25 713 000	-22 746 000	-11,5%	22,7%
Anslag netto	-14 566 469	-20 963 000	-17 930 000	-14,5%	23,1%

	Bokslut 2003	Budget 2004 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2005	Förändring 2004-2005	Förändring 2003-2005
Utgifter per uppgiftsområde					
Allmän förvaltning	-1 882 856	-2 122 000	-2 008 000	-5,4%	6,6%
Näringslivets främjande	-2 709 478	-4 730 000	-4 256 000	-10,0%	57,1%
Europeiska Unionen - målprogram 2	-1 492 208	-3 080 000	-972 000	-68,4%	-34,9%
Främjande av lantbruket	-1 683 406	-1 812 000	-2 364 000	30,5%	40,4%
Europeiska Unionen - program för landsbygdens utveckling	-6 144 894	-6 812 000	-7 023 000	3,1%	14,3%
Främjande av skogsbruket	-203 514	-305 000	-325 000	6,6%	59,7%
Jakt- och viltvård	-91 706	-143 000	-128 000	-10,5%	39,6%
Främjande av fiskerinäringen	-310 719	-518 000	-389 000	-24,9%	25,2%
Europeiska Unionen - strukturprogram för fiskerisektorn	0	-1 180 000	-1 053 000	-10,8%	
Arbetsförmedlingen	-2 152 045	-2 605 000	-2 554 000	-2,0%	18,7%
Europeiska Unionen - målprogram 3, åtgärd 3	-145 456	-719 000	0	-100,0%	-100,0%
Yrkesvägledningen	-68 073	-87 000	-91 000	4,6%	33,7%
Ålands teknologicentrum	-265 282	-386 000	-340 000	-11,9%	28,2%
Försöksverksamheten	-712 377	-652 000	-681 000	4,4%	-4,4%
Ålands svinavelsstation	-15 514	0	0		-100,0%
Skötsel av jordegendomar	-18 792	-25 000	0	-100,0%	-100,0%
Skötsel av egna skogar	-102 176	-114 000	-135 000	18,4%	32,1%
Ålands fiskodling, Guttorp	-534 197	-423 000	-427 000	0,9%	-20,1%
Summa	-18 532 693	-25 713 000	-22 746 000	-11,5%	22,7%

47.01. ALLMÄN FÖRVALTNING

	Bokslut 2003	Budget 2004 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2005
Inkomster	60 425	30 000	32 000
Konsumtionsutgifter	-1 882 856	-2 122 000	-2 008 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-1 882 856	-2 122 000	-2 008 000
Anslag netto	-1 822 431	-2 092 000	-1 976 000

Inkomster

37.01.01. Verksamhetens inkomster

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
60 425,01	30 000	32 000

Under momentet föreslås en inkomst om 32.000 euro enligt nedanstående fördelning:

Arrende från travbanan	2.000 euro
Hyra från Ålands Energi Ab	3.400 euro
Skogsbruksplaner	17.500 euro
Täckdikesplaner	5.500 euro
Fiskekort	3.000 euro
Övriga inkomster	600 euro
	32.000 euro

Se också moment 37.03.88

Specifikation:

3000 Inkomster av verksamheten	
- inkomster för planering och rådgivning	23 000
3300 Hyresinkomster och ersättningar	8 400
3900 Övriga inkomster	
- övrigt	600
Totalt	**32 000**

Utgifter

47.01.01. Verksamhetens utgifter (VR)

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-1 863 649,68	-2 005 000	-1 966 000
	tb 22 000	
(t.a. -78 541,00)		(t.a. -129 000)

Under momentet föreslås, med beaktande av tidigare års anslag, ett anslag om 1.966.000 euro.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5.

Föreslås att den vakanta tjänsten som vattenbyggmästare indras.

Anslaget för den tillfälliga tjänsten som projektledare vid skogsbruksbyrån utgår eftersom projektet med nyckelbiotopsinventering har avslutats.

För det fortsatta arbetet med förverkligande av turismstrategin föreslås anslag för en tillfällig projektledare fram till och med 30.6.2005. Föreslås samtidigt att den vakanta tjänsten som turistsekreterare dras in.

Föreslås anslag för en tillfällig utvecklingsplanerare för en period på tre år. Utvecklingsplaneraren skall bereda och göra analyser för avdelningens strategi- och utvecklingsarbete samt initiera, samordna och leda projekt. Utvecklingsarbetet omfattar bland annat teknologiutveckling, turism, vidareförädling inom lantbruk, skogsbruk och fiske, affärsutveckling och diversifiering av näringslivet. Syftet är

att göra näringspolitiken mera långsiktig och att samordna avdelningens utvecklingsverksamheter. Därtill ingår det övergripande ansvaret för Ålands teknologicentrum. Se även moment 47.44.20.

Anslaget för inköp av tjänster föreslås höjt till 180.000 euro för bland annat utredningar, seminarier och projekt.

Näringsavdelningen har i samverkan med statsrådets kansli organiserat ett ”Kunskapsnätverk Åland-riket” med åländska näringslivsinstitutioner och institutioner för affärsutveckling och teknologi i riket, bland annat Teknologiska utvecklingscentralen Tekes (TEKES), Arbetskrafts- och näringscentralen (TE-centralen), Finpro, Statens tekniska forskningsanstalt (VTT) och olika ministerier. Åländska företag skall genom nätverket ha möjlighet att konsultera riksinstitutionerna även på områden där landskapet har egen behörighet. Anslaget kan användas för inköp av sådana tjänster (se också moment 47.03.05 som avser utvecklingsstöd direkt till företagen). Avsikten är att utveckla kontakter och nätverk också i andra omgivande regioner speciellt i Sverige och östersjöområdet.

Anslaget kan också användas för försök med distansarbete där landskapsregeringen köper tjänster utifrån, till exempel i samband med Skärgårdsnämndens verksamhet.

Utredningar om bl.a. utvecklingen för jordbruket, fisket och det landbaserade näringslivet, rådgivningsverksamhet och Ålands försöksstation utgör ett grundmaterial för arbetet med en långsiktig näringspolitik. Avdelningen har också i samband med beredningen av regeringens aftonskola i Helsingfors gjort en omvärldsanalys som skall vidareutvecklas och ligga till grund för utvecklingen av näringspolitiska strategier. Arbetet skall förankras genom dialog med näringslivet i arbetsgrupper, seminarier och diskussionstillfällen. Anslaget under momentet får användas till verksamheten.

Vid dimensioneringen av anslaget har beaktats ett ökat behov av resor i samband med förhandlingar om nya målprogram i EU. Avdelningen samarbetar med olika externa organisationer i anslutning till EU och Östersjösamarbetet. Det externa samarbetet skall efterhand utvärderas för att prioriteras till områden där Åland har störst nytta.

Avdelningen har på flera områden ett omfattande samarbete med riksmyndigheterna, bl.a. EU:s beredningssektioner och samverkan med ministerierna inom speciellt jordbruk, fiske, sjöfart och teknologiutveckling.

Under momentet ingår anslag för informationsverksamhet, bland annat hemsidan, trycksaker, uppsökande verksamhet och informationstillfällen.

Avdelningen avser särskilt att lyfta fram betydelsen av affärsverksamhet och företagande i samhället och landskapsregeringens roll att stöda näringslivets utveckling.

Målsättningen är att öka förståelsen för näringsliv och näringspolitik i samhället och att förstärka de positiva attityderna till affärsutveckling och hållbar ekonomisk tillväxt.

	År 2003	År 2004	År 2005
Inrättade tjänster (*1 vakant)	31	30 *	28
Tillfälliga tjänster	7	6	6
Personal i arbetsavtalsförhållande	1	1	1

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- inrättade tjänster	-1 377 227	
	- tillfälliga tjänster	-298 695	
	- personal i arbetsavtalsförhållande	-53 774	
	- övriga löner och arvoden	-9 904	
	- övriga personalutgifter	-2 900	-1 742 500
4100	Material och förnödenheter		-18 000
4300	Inköp av tjänster		-180 000
4800	Övriga utgifter		
	- resor	-139 300	
	- representation	-10 000	
	- övrigt	-2 200	-151 500
1125	Maskiner och inventarier		-3 000
	Anslagsbehov		**-2 095 000**
	Användning av tidigare års anslag		129 000
	Förslag		**-1 966 000**

47.01.06. Tekniskt stöd – målprogram 2 (VR)

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-19 205,91	-34 000	-42 000
(t.a. -19 760,00)		

Föreslås ett anslag om 42.000 euro för den nationella finansieringsandelen under år 2005 för tekniskt stöd i Ålands mål 2-program 2000 - 2006. Inom ramen för prioriteten tekniskt stöd finansieras utgifter för administration, genomförande, information, uppföljning, övervakning och utvärdering av programmet. EU:s delfinansiering av tekniska stödet upptas under moment 47.05.45.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av 60 % (landskapets andel) av personal enligt bilaga 5. Resterande del av lönen, 40 %, belastas utbildnings- och kulturavdelningens anslag för tekniskt stöd för mål 3, moment 46.19.07.

	År 2003	År 2004	År 2005
Tillfälliga tjänster	1	1	1

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- tillfällig tjänst	-18 400	
	- övriga löner och arvoden	-500	-18 900
4200	Hyror		-100
4300	Inköp av tjänster		-21 000
4800	Övriga utgifter		-2 000
	Anslagsbehov		**-42 000**

47.01.23. CPMR:s ö-kommissions årliga konferens 2004

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
	-105 000	

Momentet utgår.

47.03. NÄRINGSLIVETS FRÄMJANDE

	Bokslut 2003	Budget 2004 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2005
Inkomster		63 000	45 000
Konsumtionsutgifter	-123 818	-224 000	-206 000
Överföringsutgifter	-2 220 751	-2 501 000	-2 880 000
Investeringsutgifter			
Lån o övr. finansinv.	-364 909	-2 005 000	-1 170 000
Summa utgifter	-2 709 478	-4 730 000	-4 256 000
Anslag netto	-2 709 478	-4 667 000	-4 211 000

Den grundläggande principen för näringspolitiken är att ge goda förutsättningar för utveckling av affärsidéer. De åländska företagen ska ha samma möjligheter att utvecklas som konkurrenterna i omvärlden och det ställer krav på bättre och snabbare information om utvecklingen på marknaderna, flexibla företagsstrukturer, tillgång till riskkapital och välutbildad arbetskraft. Många politikområden bidrar till att skapa dessa gynnsamma omständigheter bl.a. utbildningen, kommunikationer, bostadsförsörjningen och arbetsmarknadspolitiken. Till detta kommer naturligtvis de frågor som företagen möter i vardagen i form av regelverk, beskattning, tillståndsfrågor m.fl.

Inom näringsavdelningens förvaltningsområde består kärnan i de näringslivsutvecklande åtgärderna av
- projekt- och företagsfinansiering (näringslivets främjande)
- finansiering av företagsrådgivning (organisationsbidrag)
- Ålands Utvecklings Ab (riskvilligt aktiekapital)
- Ålands teknologicentrum (innovationer) och
- aktieteckning i industrihusbolag (arbetsplatslokaler).

Därutöver initieras utvecklingsprojekt som rör t.ex. en särskild bransch eller någon särskild fråga exempelvis industriutveckling, sjöfartsfrågor, stimulering av nyföretagandet, turismstrategiarbete, beskattningsfrågor etc.

Stöd skall i allmänhet koncentreras till strategiskt viktiga områden såsom utvecklingsprojekt för det landbaserade näringslivet, nyföretagande och produktutveckling. Möjligheterna att bredda näringslivet inom småindustri- och tjänstesektorn skall särskilt uppmärksammas.

Avdelningens företagsinriktade arbete kan indelas i företagsstöd, projektstöd och allmänt näringsfrämjande åtgärder. Företagsstöden fokuserar på företag som bidrar till den ekonomiska tillväxten genom ökad export, ökad sysselsättning och en bredare näringslivsstruktur. Det finns tre huvudsakliga företagsstöd; investerings-, produktutvecklings- och exportmarknadsföringsstöd. Kundföretagen återfinns inom branscherna industri, kunskapsintensiv tjänsteproduktion och turism. Finansieringsformerna är garantiinstrument, räntestöd för investeringar, produktutvecklingsbidrag, produktutvecklingslån, exportmarknadsföringsbidrag, räntestöd för av Finnvera Abp beviljade lån samt Mål 2-programmet.

En översyn av EG-regelverken om företagsstöd pågår och landskapsregeringen kommer att ta ställning till utformning av stödformer som gäller från år 2007.

Projektstöden är i huvudsak riktade till landsbygden och skärgården och vänder sig till grupper av företag. Projektstöden finansieras delvis genom Ålands Mål 2-program och Interreg IIIA-Skärgården.

Till de allmänt näringsfrämjande åtgärderna kan räknas tillhandahållandet av rådgivningsklustret, d.v.s. organisationer med uppdrag att inom olika områden

informera och utveckla företag, avdelningens arbete med att samordna rådgivningsinsatser, utveckla regelverk som underlättar företagens verksamhet m.m.

Under året görs en översyn av omfattningen och kostnaderna för rådgivningsverksamheten. Målsättningen är ett ökat samarbete mellan olika organisationer och aktörer som arbetar med företagsutveckling på Åland och utanför Åland och en renodling av de tjänster som tillhandahålls företagen på Åland. Ambitionen är att öka samarbetet med kunskapsorganisationer utanför Åland för att säkra att åländska företag har tillgång till relevanta tjänster.

Turistnäringen är av särskild betydelse för Åland och landskapsregeringen finansierar destinationsmarknadsföringen samt deltar i genomförandet av turismstrategin för Åland 2003 - 2010 vilken fastställts av landskapsregeringen. Strategin är ett viktigt instrument för avdelningens prioriteringar och fördelning av resurser.

Ett motsvarande arbete har påbörjats för att utveckla även andra delar av det landbaserade exportinriktade näringslivet såsom tillverkningsindustrin och vissa tjänstenäringar. Under år 2004 genomfördes en större undersökning och det egentliga strategiarbetet kan påbörjas under år 2005.

För att stimulera nya företag har Kvarteret iTiden byggts där bl.a. inkubatorverksamhet inleds under året. Landskapsregeringen beviljar finansiering till nya företag och produktutveckling enligt fastställda principer. I samband med inledningen av verksamheten med företagsinkubator görs en översyn av avdelningens olika utvecklingsfunktioner och stödformer med en mera fokuserad och samlad organisation som mål. Målsättningen är att utveckla systemen gällande företagsutveckling, rådgivning och finansiering i syfte att skapa en effektivare och modernare organisation.

Målen är
- ökad export av varor och tjänster från Åland
- ökad produktutveckling
- breddad industribas vid sidan av livsmedelsindustri samt
- att främja utvecklingen av såväl tjänster som tillverkning.

REGIONAL UTVECKLING

Den regionalpolitiska målsättningen är att alla kommuner skall bevaras livskraftiga. Landskapsregeringen eftersträvar en fortsatt spridd bosättning i landskapet och en jämn befolkningsutveckling i alla regioner. Mål 2-programmet är specifikt till för att befrämja skärgårds- och landsbygdsutvecklingen på Åland. Ett viktigt komplement är även kompetensåtgärderna i Mål 3-programmet, vilket tillsammans med Mål 2 står för KRUT - Kompetens och Regional Utveckling. Överföringsutgifterna kommer att sjunka åren 2005 och 2006 då utgifterna för Mål 2-programmet budgeterats i en snabbare takt och de resterande medlen upptas under år 2005. Inför år 2007 skall utvärderas vilka nya målprogram landskapsregeringen skall delta i för perioden 2007 - 2013.

Ålands skärgårdsnämnd är forum för avgörande frågor för skärgårdens utveckling. Ålands landsbygdscentrum samordnar arbetet för att öka lönsamheten i lantbruksföretagen. Under året kan förändringar bli aktuella när det gäller organisationen av verksamheten vid Ålands landsbygdscentrum. Ett treårigt landsbygdutvecklingsprojekt pågår åren 2004 - 2006 med delfinansiering från EU.

För upprätthållande av en levande skärgård är turismen för vilken det där finns goda naturliga förutsättningar viktig. Landskapsregeringen försöker genom insatser som gemensam marknadsföring och profilhöjning av turistinformationen i samarbete med Ålands Turistförbund samt övriga åtgärder i enlighet med turism-

strategin såsom skärgårdskortet, urval av sevärdheter samt stöd för standardhöjningar i befintliga stuganläggningar främja turismen i skärgården.

Landskapsregeringen föreslår att de särskilda problem som detaljhandeln i skärgården möter fortsättningsvis skall avhjälpas med, vid sidan av det driftsstöd som utgår idag, möjligheter att få landskapsgaranti för lån som behövs för investeringar i verksamheten. Försöket med befrielse från socialskyddsavgifter för vissa arbetsgivare i skärgården fortsätter under året liksom användningen av skärgårdsstödet för stimulans av nyföretagandet i skärgården.

Målen är
- fler arbetsplatser inom den konkurrensutsatta sektorn och
- ökad befolkning i skärgården.

Inkomster

37.03.23. Ålands landsbygdscentrum

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
	63 000	35 000

Inkomsterna hör till genomförandet av Mål 2-projektet ”Landsbygd 2006” som pågår till 31.3.2007. Projektet har en mindre omfattning än vad som beräknades i budgeten för år 2004. En mindre del av inkomsterna härrör från projektdeltagare. Anslag för motsvarande utgifter för Ålands landsbygdscentrum finns upptagna under moment 47.03.23.

Specifikation:

3900	Övriga inkomster	
	- inkomster från EU	29 000
	- övrigt	6 000
	Totalt	**35 000**

37.03.88. Försäljning av aktier

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
		10 000
	tb 0	

Landskapsregeringen bemyndigas att sälja aktier till skäligt pris och enligt vad som bedöms ändamålsenligt avseende verksamhetens syfte och ägarförhållanden. (se första tilläggsbudget för år 2004).

Specifikation:

1130	Värdepapper (minskning)	10 000
	Totalt	**10 000**

Utgifter

47.03.05. Utgifter för investeringslån (F)

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-68 983,06	-70 000	-70 000

Föreslås att ett anslag om 70.000 euro upptas i enlighet med LL om investerings-

lån (45/1975) som arvode till kreditinrättningarna som förmedlar investeringslån för den befintliga kreditstocken. Nya lån beviljas inte längre varför anslaget successivt kommer att minska.

Dispositionsplan:

4300	Inköp av tjänster	
	- banktjänster	-70 000
	Anslagsbehov	**-70 000**

47.03.23. Ålands landsbygdscentrum (VR)

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-54 835,07	-154 000	-136 000
(t.a. -5 402,25)	(t.a. -17 000)	

Föreslås ett anslag om 136.000 euro för den kombinerade funktionen som landsbygdsutvecklare/verksamhetsledare. Anslaget används även för genomförande av det treåriga Mål 2-projektet ”Landsbygd 2006”. Inkomster om 35.000 euro föreslås under moment 37.03.23.

Ålands landsbygdscentrums organisationer skall bidra till att utveckla och bredda näringsverksamheten på landsbygden med utgångspunkt från jord- och skogsbruket samt anknutna näringar. Målsättningen är att öka lönsamheten i lantbruksföretagen, få en förbättrad framtidstro för branschen inom näringen, bland allmänheten och hos politiker samt att personalen inom Ålands landsbygdscentrum skall ha hög kompetens inom sina områden.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5.

Verksamhetsledarfunktionen skall utveckla den gemensamma verksamheten samt marknadsföra Ålands landsbygdscentrum.

Landsbygdsutvecklarfunktionen skall initiera och leda utvecklingsprojekt på landsbygden och i skärgården samt stimulera till nytänkande och utveckling inom lantbruksbranschen.

Målsättningar under år 2005 är
- genomförandet av det planerade landsbygdsutvecklingsprojektet ”Landsbygd 2006”. Ett treårigt utvecklingsprojekt bestående av två delprojekt: 1) Småskalig förädling och distribution 2) Konkurrenskraftiga lantbruksföretag
- att vidareutveckla Skördefesten på Åland
- att utveckla landsbygdsturismen i samarbete med Ålands Turistförbund samt
- att i samarbete med Ålands naturbruksskola få lantbruket att se möjligheterna i det ökade intresset för hästsporten.

		År 2003	År 2004	År 2005
Inrättade tjänster		1	1	1

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- inrättad tjänst	-48 800	
	- övriga löner och arvoden	-2 600	-51 400
4100	Material och förnödenheter		-3 000
4200	Hyror		-1 000
4300	Inköp av tjänster		-62 600

4800	Övriga utgifter		
	- resor	-16 000	
	- representation	-1 000	
	- övrigt	-1 000	-18 000
	Anslagsbehov		**-136 000**

47.03.40. Bidrag för företagens internationalisering

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-29 475,00	-200 000	-200 000

Föreslås ett anslag om 200.000 euro för bidrag till exportmarknadsföring. Målet med bidraget är att befrämja åländska företags exportmöjligheter och internationalisering. Bidrag kan beviljas till företag på Åland som har förutsättningar att bedriva en framgångsrik exportverksamhet. Företagets produkter/tjänster bör ha en hög grad av åländskt ursprung.

Bidrag beviljas i enlighet med principer fastställda av landskapsregeringen, så att stöd kan uppgå till högst 40 % av de stödberättigade kostnaderna för företag på fasta Åland och till högst 45 % för företag i skärgården. Deltar företag i exportmarknadsföring som arrangeras av Finpro kan stöd beviljas till högst 50 % av de stödberättigade kostnaderna.

Dispositionsplan:

8205	Övrigt näringsliv	-200 000
	Anslagsbehov	**-200 000**

47.03.41. Turismens främjande (R)

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-1 229 471,65	-1 030 000	-1 210 000

Föreslås ett anslag för turismens främjande om 1.210.000 euro.

Marknadsföring via Ålands Turistförbund	-1.180.000 euro
Genomförande av turismstrategin, m.fl. projekt	-30.000 euro
Förslag	-1.210.000 euro

Ålands Turistförbund r.f. (ÅTF) handhar den operativa externa marknadsföringen av resmålet Åland i samarbete med näringen. Landskapsregeringens understöd till Ålands Turistförbund regleras i ett ramavtal för perioden 2004 - 2006 och medel beviljas årligen. Landskapsregeringen föreslår att understödets storlek uppgår till 1.180.000 euro för år 2005 och bibehålls år 2006 för ÅTF:s verksamhet. Den professionella bedömningen av vilka marknadsföringsinsatser som ska göras och hur de görs för att nå målen i turismstrategin samt uppföljningen av insatserna står ÅTF för. ÅTF bör tillämpa landskapsregeringens riktlinjer för offentlig upphandling.

Marknadsföringen inriktas i huvudsak på de närliggande marknaderna. Under året presenteras en ny varumärkesstrategi med en tydlig profil för varumärket Åland. Avsikten är att göra marknadsföringen mer kostnadseffektiv. Målsättningen är fortfarande att öka näringslivets deltagande i kostnaderna till 50 procent.

Turistmarknaden blir alltmer specialiserad och mångskiftande. Olika kundsegment söker nya upplevelser, aktiviteter och specialarrangemang. En modern

marknadsföring förutsätter därför en större personlig närvaro, dialog och långsiktighet i marknadsförings- och försäljningsprocessen.

Mot bakgrund av ökad konkurrens, ökad kvalitetsmedvetenhet inom besöksnäringen och den vikande turism som avspeglas i övernattningar avser landskapsregeringen att tillsammans med ÅTF se över verksamhetens inriktning och användningen av de medel landskapet budgeterar.

ÅTF samordnar den säsongsbaserade turistinformationen på Åland som tillhandahålls av kommunerna. Avsikten är att skapa en enhetlig profil för samtliga turistinformationer på Åland i samarbete med kommunerna.

Ålands unika skärgård skall lyftas fram i marknadsföringen. ÅTF skall i marknadsföringen särskilt betona säsongsförlängning, med idrotts-, kultur- och upplevelseturism och de anläggningar som uppförts under senare år. Det planerade kultur- och kongresshuset bör också uppmärksammas särskilt under året.

Anslaget kan även användas för att genomföra åtgärder som föreslås inom ramen för turismstrategin för Åland eller för andra projekt inom turism.

Dispositionsplan:

8205	Övrigt näringsliv	-1 210 000
	Anslagsbehov	**-1 210 000**

47.03.42. <u>Landskapsunderstöd för kurs-, utbildnings- och rådgivningsverksamhet</u>

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-103 260,00	-110 000	-110 000

Föreslås ett anslag om 110.000 euro. Anslaget kan användas för bidrag till det landbaserade näringslivets organisationer i enlighet med överenskommelser som träffas mellan respektive förening och landskapsregeringen. Avtalet skall reglera vilken verksamhet som bedrivs i förhållande till stödet, vilka mål som sätts upp för verksamheten och hur resultatuppföljningen genomförs.

Syftet med bidraget är att tillhandahålla rådgivning och information om etablering, start och utveckling av företag samt bedriva projekt som skapar förutsättningar för utveckling av det åländska näringslivet. Den verksamhet som beviljas stöd ska sträva efter att uppnå de näringspolitiska målen där ökad export av varor och tjänster är högt prioriterat, liksom etablering och tillväxt av producerande företag för att bredda näringsstrukturen i landskapet samt åtgärder som gynnar den regionala utvecklingen.

Landskapsregeringen har för avsikt att granska omfattningen och kostnaderna för den rådgivningsverksamhet fristående organisationer bedriver vilka delfinansieras med bidrag från landskapet.

Anslaget avses också kunna användas för seminarier, projektförberedande åtgärder eller andra aktiviteter som gynnar utvecklingen av företagsamheten på Åland.

Anslaget kan vidare användas för myndighetsinformation och informativ kursverksamhet.

Dispositionsplan:

8205	Övrigt näringsliv	-110 000
	Anslagsbehov	**-110 000**

47.03.45. Bidrag för produkt- och teknologiutveckling

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-78 685,00	-260 000	-300 000

Föreslås ett anslag om 300.000 euro för bidrag för produkt- och teknologiutveckling under år 2005 i enlighet med EU:s regler för försumbart stöd. Syftet med bidraget är att stöda företagens forsknings- och produktutvecklingsprojekt som leder till nya konkurrenskraftiga produkter eller tjänster. Stödet skall befrämja mångfalden av företag och bredda basen för det åländska näringslivet.

Produkt- och teknologiutvecklingsbidraget beviljas i enlighet med principer fastställda av landskapsregeringen så att stöd maximalt beviljas med 35 procent av de godtagbara kostnaderna.

Anslaget kan även användas för finansiering av företag som ingår i inkubatorverksamheten vid Kvarteret iTiden enligt principer som landskapsregeringen närmare fastställer. Anslaget avses även kunna användas för att bevilja ett mindre bidrag i syfte att få en utvecklingsbar affärsidé utvärderad och en marknadsanalys utförd av experter samt för tjänster som tillhandahålls av kunskapsorganisationer utanför Åland.

Dispositionsplan:

8305	Övrigt näringsliv	-300 000
	Anslagsbehov	**-300 000**

47.03.46. Räntestöd för företags investeringar

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-92 581,33	-150 000	-150 000

Föreslås ett anslag om 150.000 euro för räntestöd för företags investeringar.

Syftet med räntestödet är att bidra till företags grundande, utveckling eller utvidgning av dess verksamhet. Räntestöd kan beviljas för investeringar i maskiner, anläggningar samt för uppförande av nya byggnader. Räntestöd kan även beviljas för investeringar inom exportinriktad tjänste- och servicesektor samt för investeringar i marknadsföring och produktutveckling av varor och tjänster. Räntestöd kan beviljas för räntestödsberättigade lån som upptas i kreditinrättning, dock så att beloppet av tidigare och under året beviljade räntestödskrediter kan uppgå till högst 8.500.000 euro. Per september 2004 var saldot på utestående räntestödskrediter ca 3.357.000 euro. Genom den relativt låga marknadsräntan har efterfrågan på räntestödskrediter varit avtagande de senaste åren.

Räntestöd kan beviljas för maximalt 35 % av de av landskapsregeringen godkända investeringskostnaderna exklusive eventuellt bidrag. Det lån för vilket räntestöd kan beviljas skall vara minst 3.500 euro. Räntestöd för lån som beviljas under år 2005 är maximalt 3 procentenheter. Vid varje räntestödsbeslut beaktas utvecklingen på räntemarknaden. För investeringar i maskiner och anläggningar med kortare livslängd kan räntestöd beviljas under maximalt 5 år. För investeringar i byggnader kan räntestöd beviljas i maximalt 15 år efter sedvanlig prövning. De två första låneåren (tre år i skärgården) kan vara amorteringsfria och amorteringsplanen skall godkännas av landskapsregeringen. Räntestödet utbetalas två gånger per år, 30.6 och 31.12, till kreditinrättningen som i sin tur oavkortat förmedlar räntestödet till företaget. Räntestödet upphör om företaget försätts i

konkurs eller annars upphör med verksamheten under räntestödsperioden.

Dispositionsplan:

8305	Övrigt näringsliv	-150 000
	Anslagsbehov	**-150 000**

47.03.47. Finansieringsstöd för företag i skärgården

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-81 148,00	-160 000	-210 000
	tb -50 000	

Föreslås ett anslag om 210.000 euro för finansieringsstöd till företag i skärgården att utges i enlighet med av landskapsregeringen särskilt fastställda principer. Syftet med stödet är att bidra till att upprätthålla en god butiksservice i skärgården. I momentet ingår även anslag för det treåriga försöket med att bevilja bidrag för att ersätta socialskyddsavgifterna för vissa arbetsgivare i skärgårdskommunerna, så som i motiveringen till momentet år 2003 närmare framgår. Försöket skall utvärderas under året. Momentet används även för skärgårdsstödets verksamhetsbidrag till företag.

Dispositionsplan:

8205	Övrigt näringsliv	-210 000
	Anslagsbehov	**-210 000**

47.03.48. Räntestöd för Finnvera Abp:s lån till åländska företag

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-19 519,07	-50 000	-50 000

Föreslås ett anslag om 50.000 euro för räntestöd för Finnvera Abp:s lån till åländska företag.

Finnvera Abp är ett statsägt specialfinansieringsbolag som erbjuder riskfinansiering samt utvecklingstjänster för små och medelstora företag, främjar export, företagens internationalisering samt regionalpolitiska åtgärder. Landskapsregeringen och Finnvera Abp ingick den 20.12.2002 ett samarbetsavtal där landskapsregeringen betalar grund- och tilläggsräntestöd samt kredit- och garantiförlustersättningar på av Kera Abp 1.7.1995 - 31.12.1998 samt av Finnvera Abp 1.1 - 31.12.1999 beviljade lån till företag verksamma inom landskapet Åland.

Landskapsregeringen betalar för närvarande 1,8 % i räntestöd på hela Åland utom Mariehamn. Räntestödet, som gäller investerings- och riskkapitallån, betalas för två år på krediter beviljade av Finnvera Abp fr.o.m. den 1.1.2003. Specialräntestöd gäller sådana krediter som ges av särskilt definierade näringspolitiska skäl. Specialräntestödet beviljas för utvecklings-, miljö- och etableringsprojekt, minilån samt företagarlån till kvinnor och uppgår till 3 %.

Per 31.5.2004 var saldot på utestående räntestödskrediter 2.275.100 euro. Föreslås att räntestöd kan beviljas under år 2005 så att beloppet av tidigare och under året beviljade räntestödskrediter högst uppgår till 4.000.000 euro.

Dispositionsplan:

8305	Övrigt näringsliv	-50 000
	Anslagsbehov	**-50 000**

47.03.49. Medel för evenemang och investeringar

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
		-200 000

Momentet nytt.
Som framgår av landskapsregeringens meddelande angående Ålands turismstrategi 2003 - 2010 avser landskapsregeringen att utreda möjligheterna att skapa en evenemangsfond. I avvaktan på att formerna för denna klarlagts föreslås att ett anslag om 50.000 euro upptas för att utges som stöd för kommersiella evenemang.

Evenemangsbidrag kan komma ifråga för stora arrangemang av engångskaraktär eller under ett uppbyggnadsskede som kräver planering under flera budgetår och som har en positiv effekt på besöksnäringen. Vid behandlingen av ett enskilt ärende skall särskild vikt läggas vid
- hur många inresande till landskapet och hur många övernattningar i landskapet som evenemanget beräknas leda till samt
- den totala budgeten för arrangemanget.

Därtill föreslås ett anslag om 150.000 euro för understöd för investeringar som stimulerar besöksnäringen. Medlen kan användas för att delfinansiera satsningar som näringen initierar och investerar i.

Stöden beviljas i enlighet med principer och kriterier som landskapsregeringen fastställer.

Med hänvisning till ovanstående föreslås ett anslag om totalt 200.000 euro.

Se även moment 44.20.52.

Dispositionsplan:

8205	Övrigt näringsliv	-50 000
8305	Övrigt näringsliv	-150 000
	Anslagsbehov	**-200 000**

47.03.60. Ersättande av kreditförluster (R)

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-256 201,62	-150 000	-150 000

För ersättande av kreditförluster för landskapsgarantier och lån beviljade på landskapets ansvar föreslås 150.000 euro. Anslaget avser även landskapets andel av Finnvera Abp:s kreditförluster för lån beviljade enligt ingånget avtal.

Dispositionsplan:

5100	Finansiella utgifter	-150 000
	Anslagsbehov	**-150 000**

47.03.62. Internationella utvecklingsprojekt

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-197 432,00	-300 000	-300 000

Under momentet föreslås ett anslag om 300.000 euro för landskapsregeringens andel i den nationella finansieringen av bl.a. Interreg-projekt.

Momentet föreslås kunna användas för projekt inom Östersjöns ö-samarbete B7, för projekt om olika näringsgrenars förutsättning för hållbar utveckling, för experiment och innovationsinriktade åtgärder samt för andra eventuella projekt av internationell karaktär eller för enbart nationellt finansierade utvecklingsprojekt på Åland.

Landskapets andel i kostnaderna kan uppgå till högst 50 %.

Dispositionsplan:

8205	Övrigt näringsliv	-300 000
	Anslagsbehov	**-300 000**

47.03.69. Återbetalning av medel för mål 5b-programmet 1995 - 1999

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
	tb -41 000	

Föreslås att momentet utgår eftersom programmet har avslutats.

47.03.85. Produktutvecklingslån (R)

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-207 488,75	-670 000	-670 000

Föreslås ett anslag om 670.000 euro för produktutvecklingslån. Syftet med produktutvecklingslån är att stöda företagens forsknings- och produktutvecklingsprojekt som leder till nya konkurrenskraftiga produkter eller tjänster. Stödet skall befrämja mångfalden av företag och bredda basen för det åländska näringslivet.

Lån kan beviljas om projektet har potential att främja företagets konkurrenskraft, tillväxt och export samt har en gynnsam effekt på sysselsättningen. Faktorer som utvärderas är den teknologi/arbetsmetod som ligger till grund för ansökan, företagets nätverk, kompetens, ekonomiska resurser samt marknadsutsikter.

Landskapsregeringen kan bevilja lån och bidrag uppgående till maximalt 70 % av godtagbara kostnader, där bidragets andel maximalt kan uppgå till 35 %. Låneti-den är maximalt 10 år varav de 3 första åren kan vara amorteringsfria. Den årliga räntan för år 2005 är 2 %. För ett utvecklingsprojekt som inte lyckas kan landskapsregeringen efter särskild prövning efterskänka lånet.

Dispositionsplan:

1520	Lånefordringar	-670 000
	Anslagsbehov	**-670 000**

47.03.88. Aktieteckning i bolag (R)

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-157 420,00	-665 000	-500 000
	tb -670 000	

Landskapets system för deltagande i företag med riskkapital har i enlighet med tidigare budgetbeslut ändrats så att riskkapital i företag tecknas av Ålands Utvecklings Ab. Anslaget under momentet avser förutom tecknande av aktiekapital i nämnda bolag även tecknande av aktiekapital i industrihusbolagen. Föreslås ett anslag om 500.000 euro.

Dispositionsplan:

1130	Värdepapper	-500 000
	Anslagsbehov	**-500 000**

47.05. EUROPEISKA UNIONEN – MÅLPROGRAM 2

	Bokslut 2003	Budget 2004 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2005
Inkomster		630 000	774 000
Konsumtionsutgifter Överföringsutgifter Investeringsutgifter	-1 492 208	-3 080 000	-972 000
Summa utgifter	-1 492 208	-3 080 000	-972 000
Anslag netto	-1 492 208	-2 450 000	-198 000

Det åländska mål 2-programmet omfattar de 15 landsbygds- och skärgårdskommunerna och är ett viktigt regionalpolitiskt verktyg för landskapsregeringen. Den övergripande målsättningen med mål 2-programmet är att höja företagens konkurrenskraft genom att stimulera företagens utveckling. Dessutom eftersträvas en positiv befolkningsutveckling i skärgårdsregionen, en integrering av mål 2-områdets befolkning i informationssamhället och ett ökat miljömedvetande.

Strategin för målprogrammet är att delta i att utveckla företagen inom en rad områden. Främst gäller det att förbättra kvaliteten och höja förädlingsgraden hos produkter (varor och tjänster), öka företagens internationalisering, stimulera införande och användning av informations- och kommunikationsteknik samt främja miljöanpassning för att tillmötesgå ökade miljökrav. För att stärka skärgårdsregionen stöds genomförande av lokala handlingsplaner och främjandet av entreprenörskap, företagande, åtgärder för ökad inflyttning samt insatser för att öka den sociala gemenskapen. Genom ökad tillgänglighet till informations- och kommunikationssamhället integreras befolkningen i informationssamhället och miljömedvetenheten hos befolkningen höjs genom projekt i enlighet med miljöhandlingsprogrammet för Åland.

Mål 2-programmets kvantitativa mål för perioden 2000 - 2006 är
- 200 nya arbetsplatser
- 30 nya företag samt
- att mål 2-regionens BNP/capita höjs från 70 till 75 procent av EU:s genomsnitt.

Arbetet i ”beredningsgruppen för mål 2 och mål 3” fortsätter under år 2005. Den interna tjänstemannagruppen hanterar principiella frågeställningar som kräver enhetlig tillämpning inom förvaltningen. I anslutning till den halvtidsutvärdering av mål 2-programmet som genomfördes under år 2003 skall en revidering av densamma genomföras och slutföras senast den 31 december 2005 (EG

1260/1999 art. 42.4). Revideringen innebär en mindre uppdatering av programmets måluppfyllelse samt uppföljning av de rekommendationer som utvärderarna givit i halvtidsutvärderingen.

Inkomster

37.05.45. EU:s finansieringsandel - målprogram 2

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
0,00	630 000	774 000

Med hänvisning till motiveringen för kapitel 47.05 samt moment 47.05.45 föreslås en inkomst om 774.000 euro upptagen under momentet. Inkomsten avser EU: s finansieringsandel för Mål 2-programmet under år 2005. På basen av halvtidsutvärderingen av målprogrammet har kommissionen fattat beslut om fördelning av resultatreserven som exkluderades vid programbesluten. För Mål 2 innebär det ett tillskott om 201.000 euro från Europeiska regionala utvecklingsfonden, vilket beaktats i det föreslagna beloppet.

Specifikation:

8000	Europeiska Unionen	774 000
	Totalt	**774 000**

Utgifter

47.05.40. Landskapets finansieringsandel – målprogram 2 (RF)

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-719 716,14	-1 875 000 tb 91 000	-450 000

Föreslås ett anslag om 450.000 euro. Momentet avses huvudsakligen användas som nationell delfinansiering av mål 2-programmet.

Som grund för beviljande av stöd till företag används följande stödordningar
- LL om näringsstöd för landskapet Åland (35/1996)
- understöd för produkt- och teknologiutveckling
- stöd för företagens internationalisering
- investeringsstöd till livsmedelsindustrin
- stöd för miljöanpassning i näringsliv och samhälle
- aktieteckning
- skärgårdsstöd (investeringsdelen) och
- de minimis stöd.

Projekt inom ramen för Mål 2-programmet kan beviljas på hela Åland undantaget Mariehamn. Projektägare (huvudsakligen organisationer) kan vara lokaliserade till Mariehamn om minst hälften av projektets nytta tillfaller mål 2-området.

Programmet innehåller en prioritet, näringslivsutveckling och miljö, som i sig är uppdelad i fyra åtgärder.

Syftet med åtgärden företagsutveckling och rådgivning är att höja de små och medelstora landsbygdsföretagens konkurrenskraft och öka internationaliseringen. Stöd kan bl.a. beviljas för projekt som syftar till ökat samarbete mellan företag, kvalitetshöjande åtgärder i tjänste- och produktutbudet, tillhandahållande av rådgivning och företagstjänster, utveckling av den småskaliga turismen, utveckling

av industriföretag för att öka exporten samt förlängning av turistsäsongen.

Syftet med åtgärden skärgårdsutveckling är att skapa goda förutsättningar för boende och arbete i skärgården. Åtgärden riktar sig även till byar och öar som hör till faståländska kommuner men som saknar fast vägförbindelse. Stöd kan bl.a. beviljas projekt som främjar inflyttning, entreprenörskap, lokal identitet och kultur. Stöd kan ges till större helheter som samordnar flera kommuners projekt eller för genomförandet av lokala handlingsprogram samt till företag för samarbete, investeringar, marknadsföring m.m. Möjlighet ges även att stöda utarbetande, organisation och utformning av projekt med ovanstående målsättning.

Syftet med åtgärden informationssamhället är att öka tillgängligheten till och användningen av informations- och kommunikationsteknologi för företag och individer.

Syftet med åtgärden miljöanpassning är att öka miljömedvetenheten i näringsliv och samhälle och att öka antalet företag som miljöanpassar sin verksamhet. Det görs genom att stimulera användningen av miljövänligare arbetsmetoder, produktion och distribution m.m. i näringsliv och samhälle. Större projekthelheter kan genomföras som avser att dels kartlägga vilka behov av miljöförbättrande åtgärder som finns i näringsliv och samhälle, dels utforma och tillhandahålla information om vilka insatser som kan göras och om olika miljöstyrningsmetoder.

Dispositionsplan:

8205	Övrigt näringsliv	-450 000
	Anslagsbehov	**-450 000**

47.05.45. EU:s finansieringsandel – målprogram 2 (RF)

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-772 491,94	-1 296 000	-522 000

Under momentet föreslås ett anslag om 522.000 euro för EU: s andel av finansieringen av mål 2-projekt och för tekniskt stöd år 2005. Av beloppet utgör 27.900 euro EU: s andel för tekniskt stöd gällande år 2005. Inkomsten för år 2005 från Europeiska regionala utvecklingsfonden upptas under moment 37.05.45.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av 60 % av personal (EU: s andel) enligt bilaga 5 för uppföljning av programmet. Resterande del av EU: s andel av lönen upptas under utbildnings- och kulturavdelningen (moment 46.20.45).

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- tillfällig tjänst	-12 300	
	- övriga löner och arvoden	-400	-12 700
4200	Hyror		-100
4300	Inköp av tjänster		-13 900
4800	Övriga utgifter		-1 200
8205	Övrigt näringsliv		-494 100
	Anslagsbehov		**-522 000**

47.15. FRÄMJANDE AV LANTBRUKET

	Bokslut 2003	Budget 2004 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2005
Inkomster	22 936	15 000	17 000
Konsumtionsutgifter	-755 938	-847 000	-749 000
Överföringsutgifter	-927 468	-965 000	-1 615 000
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-1 683 406	-1 812 000	-2 364 000
Anslag netto	-1 660 470	-1 797 000	-2 347 000

Landskapsregeringens övergripande målsättning är att skapa konkurrenskraft inom primärnäringarna då primärnäringarna är av avgörande betydelse för sysselsättning och möjlighet att ha ett öppet landskap med utvecklingsmöjligheter för både tätort, landsbygd och skärgård. Landskapsregeringen har för avsikt att utgående från EU: s jordbrukspolitik utforma stödformer så att de passar det åländska lantbruket väl.

Delmål för att nå övergripande målsättningen är
- ökad lönsamhet på de enskilda gårdarna
- ökat antal betesdjur
- utveckling av alla djursektorer
- ökad diversifiering inom näringen
- utveckling av hållbara produktionsmetoder
- utveckling av den naturenliga odlingen samt
- produktion av säkra och högkvalitativa livsmedelsprodukter.

En ökad lönsamhet är avgörande för ett fortsatt bärkraftigt och hållbart lantbruk i framtiden. Landskapsregeringens insatser i form av olika strukturstöd samt insatser för att upprätthålla rådgivningsverksamhet inom de viktigaste produktionsinriktningarna görs i syfte att uppnå bättre lönsamhet på gårdarna. De i många fall begränsade möjligheterna att uppnå betydande skalfördelar genom strukturrationalisering gör att behovet av effektivisering i befintlig produktion är mycket viktigt. Landskapsregeringen gör i och med tillämpningen av det nya artikel 141-stödprogrammet till jordbruket en prioritering av investeringsstödet till jordbruket med mål att stimulera strukturanpassande investeringar som höjer konkurrenskraften inom jordbruket.

Bevarandet av det öppna landskapet kräver att antalet betande djur bibehålls eller ökar vilket landskapsregeringen stimulerar genom stöd, rådgivning och avbytarverksamheten. En allmän utveckling av djursektorerna är nödvändig för att bibehålla underlaget för livsmedelsindustrierna på Åland.

Ökad diversifiering är väsentligt för lantbruket på Åland där många gårdar saknar förutsättningar att bli konkurrenskraftiga avseende pris och volym. Olika diversifieringssatsningar stimuleras genom investeringsstöd och rådgivning. Det har dessutom i utredningar konstaterats att betydande omstrukturerings- och marknadsanpassningskrav finns inom jordbrukets traditionella kärnområden.

Utveckling av hållbara produktionsmetoder och utvecklingen av den naturenliga odlingen är viktig både ur diversifierings- och ur miljöaspekter. Det är dock angeläget att utvecklingen sker i balans med efterfrågan av ekologiska produkter och i balans med den miljönytta som uppstår. Utvecklingen stimuleras genom rådgivning och stödprogram.

Livsmedelssäkerhet och -kvalitet är aktuella ämnen och prioriteras inom avdelningens ansvarsområden rörande fodermedel, kvalitetskontroll av grönsaker och hantering av bekämpningsmedel.

Nyckeltal kopplade till delmålen är jordbrukets totalomsättning på Åland, antal djur, antal genomförda diversifieringsprojekt, andel ekologiskt odlad åkermark samt andel ekologiska djur.

Inkomster

37.15.04. Inkomster för avbytarservice inom lantbruket

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
22 936,34	15 000	17 000

Avser inkomster för vikariehjälp. Inkomsterna varierar beroende på behovet av sjukvikarier.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	
	- inkomster för sjukvikarier	17 000
	Totalt	**17 000**

Utgifter

47.15.04. Förvaltningsarvoden och övriga gottgörelser för gårdsbrukslån (F)

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-39 434,96	-36 000	-32 000

Med hänvisning till 37 § LL om främjande av gårdsbruk (54/1978 samt ändringar 22/1995 och 47/1995) föreslås ett anslag om 32.000 euro för erläggande av förvaltningsarvoden och övriga gottgörelser till finansieringsinstitut i samband med förvaltande av landskapslån.

Dispositionsplan:

4300	Inköp av tjänster	
	- banktjänster	-32 000
	Anslagsbehov	**-32 000**

47.15.23. Utgifter för avbytarservice inom lantbruket (F)

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-716 503,21	-811 000	-717 000

Huvudmålsättningen med avbytarservicen är att bibehålla ett öppet landskap samt en levande landsbygd. Delmål som understöder uppfyllandet av huvudmålet är

- bibehållen djurhållning av framförallt betesdjur samt
- goda förutsättningar för djurhållningsverksamhet.

Djurhållning medför en stor bundenhet för lantbrukarna med minimala möjligheter att kunna ta ut lediga dagar eller semester. En väl fungerande avbytarverksamhet ger lantbrukarna möjlighet till ledighet. Möjligheten till en organiserad ledighet skapar förutsättningar för den befintliga djurhållningens fortbestånd och för nysatsningar av unga lantbrukare. Avbytarverksamheten är också en viktig djurskyddsfunktion genom vikarie tjänsten som erbjuds vid lantbrukares sjukskrivningar.

Anslaget har dimensionerats utgående från att en ändring av lagstiftningen om avbytarverksamheten träder i kraft i början av året. Landskapsregeringen avser att avlämna en framställning i ärendet snarast. Enligt förslaget skall semester beviljas gårdsvis och inte som nu per företagare. Detta betyder att om det finns flera företagare per gård så skall dessa ta ut sin semester samtidigt. För detta ändamål föreslås ett anslag om 717.000 euro

Anslaget avser utgifter för lantbruksavbytarnas löner jämte bikostnader, resor samt övriga utgifter föranledda av verksamheten. Målsättningen är att kunna erbjuda 3.108 avbytardagar med landskapsanställda avbytare till de åländska lantbruksföretagarna. Av dessa åtgår 300 dagar till vikariehjälp och ca 6 gårdar behöver två avbytare samtidigt. Då återstår 2.604 dagar som kan erbjudas till semester. Detta betyder att landskapsregeringen enligt detta förslag kan erbjuda 34 semesterdagar per gård till gårdar med mer än 12 djurenheter och 23 dagar till de som har färre än 12 djurenheter men mer än 4 djurenheter.

	År 2003	År 2004	År 2005
Personal i arbetsavtalsförhållande	20	20	15

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- personal i arbetsavtalsförhållande	-466 557	
	- övriga löner och arvoden	-1 983	
	- övriga personalutgifter	-3 960	-472 500
4300	Inköp av tjänster		-8 000
4800	Övriga utgifter		
	- resor	-114 200	
	- övrigt	-1 000	-115 200
8204	Primärnäringar		-121 300
	Anslagsbehov		**-717 000**

47.15.43. Utgifter för lantbrukets räntestödslån (F)

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-72 368,52	-95 000	-100 000
	tb 0	

Jordbruket är inne i en anpassnings- och strukturrationaliseringsprocess vilket medför att handeln med jord- och skogsbruksmark fortsättningsvis är hög och behovet av produktionsinvesteringar inom jordbruket är stort. I enlighet med landskapsregeringens beslut om tillämpning av kommissionens beslut om artikel 141, stöd till lantbruket i Finland, kan räntestöd beviljas för lån vid produktionsinvesteringar i byggnader, lösöre, inköp av tillskottsmark och lantbruksfastighet.

Med beaktande av detta föreslås att räntestöd för ett lånekapital om totalt 1.800.000 euro kan beviljas under år 2005. Lånen förmedlas av kreditinstitut på Åland och räntestödet varierar med marknadsräntorna och är maximalt 4 procent. Räntestöd beviljas i enlighet med landskapsregeringens beslut från den 3 juni år 2004 om investeringsstöd till lantbruket på Åland och i enlighet med landskapsförordning om startstöd till unga lantbrukare (45/2001). Maximal längd för räntestödet på produktionsinvesteringslån är 20 år och för jordinköpslån 5 år.

För att finansiera räntestödet för årets bevillningsfullmakt och tidigare år beviljade räntestödslån föreslås ett anslag om 100.000 euro. Målsättningen är att räntestödet medverkar till en mer rationell och effektiv jordbruksproduktion i landskapet.

En kvantitativ målsättning är att minst 100 ha åkermark införskaffas som tillskottmark under året.

Dispositionsplan:

8304	Primärnäringar	-100 000
	Anslagsbehov	**-100 000**

47.15.44. Investeringsstöd till lantbruket

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-500 000,00	-500 000	-850 000

Huvudmålsättningen med investeringsstödet är att stärka konkurrenskraften inom lantbruket på Åland och få bärkraftiga produktionsenheter i enlighet med landskapsregeringens handlingsprogram.

Investeringsstödet regleras av bestämmelser som godkänts av landskapsstyrelsen (beslut från den 9 mars 1999) och EU-kommissionen i enlighet med artikel 51 i rådets förordning 1257/99 EG. Regelverket kompletteras av landskapsregeringens bestämmelser från den 3 juni 2004. Stödnivåerna följer den plan som godkänts av Europeiska kommissionen och utgår med högst 65 % (70 % till unga odlare) för investeringar i mjölk-, nötkött- och fårproduktion. Till övriga produktionsgrenar är stödnivån högst 50 % (60 % till unga odlare). Stödnivån är uppdelad i ett direkt bidrag som upptas under detta moment och ett räntestöd på banklån som upptas under moment 47.15.43.

Prioriterade områden är investeringar inom djurproduktionen, saminvesteringar, investeringar i kompletterande verksamheter såsom förädling av lantbruksråvaror, investeringar inom frukt- och grönsakssektorn samt investeringar inom miljövård.

Avsikten är att i stödbeviljningen beakta de riktlinjer som landskapsregeringens jordbrukspolitiska strategiarbete och landsbygdsutvecklingsprojektet ”Landsbygd 2006” leder fram till.

Alla stödnivåer och begränsningar kan under året regleras genom beslut av EU-kommissionen och landskapsregeringen. Landskapsregeringen har i samtliga fall rätt att behovspröva investeringsprojekten. Behovsprövningen skall utgå från marknadssituationen, kapacitetsbehovet på gården och i omgivningen samt mervärdet i produktionen och investeringens lönsamhet.

Med hänvisning till ovanstående föreslås ett anslag om 850.000 euro.

Dispositionsplan:

8304	Primärnäringar	-850 000
	Anslagsbehov	**-850 000**

47.15.45. Ersättningar för skördeskador (R)

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-35 301,92	-42 000	-342 000

För ersättande av skördeskador enligt LL om ersättande av skördeskador (72/1979) föreslås ett anslag om 342.000 euro. Enligt lagen kan ersättning beviljas för skador som oberoende av odlaren drabbar oskördad gröda, till följd av

onormalt ogynnsamma väderförhållanden. Skadans omfattning måste uppgå till minst 30 % av den normala produktionen av grödan.

Dispositionsplan:

8204	Primärnäringar	-342 000
	Anslagsbehov	**-342 000**

47.15.47. Växtskydd och växtinspektionsverksamhet (F)

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-2 297,67	-3 000	-3 000

Anslaget avser ersättningar enligt LL om ändring av 1 § LL om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om plantmaterial och växtskydd (19/2004). Anslaget används även för kostnader i samband med den inspektions- och provtagningsverksamhet som fordras enligt LL om tillämpning i landskapet Åland av gödselmedelslagen (106/1993), fodermedelslagen (107/1999), lagen om handel med utsäde (108/1993) och vissa riksförfattningar gällande växtskydd (19/1982). Med hänvisning till ovanstående föreslås ett anslag om 3.000 euro.

Dispositionsplan:

4100	Material och förnödenheter	-700
4300	Inköp av tjänster	-2 300
	Anslagsbehov	**-3 000**

47.15.48. Stöd för producentorganisationer och rådgivning

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-317 500,00	-325 000	-320 000

Föreslås ett anslag om 320.000 euro för stöd till producentrådgivningen på Åland. Rådgivningen till lantbruket sköts av ett antal producentorganisationer vars verksamhet regleras genom resultatavtal med landskapsregeringen. Organisationerna är Pro Agria - Ålands hushållningssällskap, Ålands seminförening r.f., Ålands fåravelsförening r.f. och Ålands maskinring. Organisationerna utför rådgivning och tillhandahåller tjänster till producenterna. Bidrag ges i syfte att

- förbättra företagarnas konkurrenskraft och anpassning och därmed företagens lönsamhet
- höja diversifieringsgraden inom lantbruksföretagen och
- förbättra kvaliteten på landsbygdsföretagens produktion och produkter.

Dessutom kan momentet användas till bidrag för utvecklingsprojekt inom lantbruket eller projekt som betydligt främjar produktionsinriktningarnas förutsättningar i landskapet.

Landskapsregeringen har för avsikt att i samband med förnyandet av avtalen granska omfattningen och samordningen av den rådgivningsverksamhet som erhåller landskapsstöd varvid den utåtriktade verksamheten prioriteras.

Dispositionsplan:

8204	Primärnäringar	-320 000
	Anslagsbehov	**-320 000**

47.17. EUROPEISKA UNIONEN – PROGRAM FÖR LANDSBYGDENS UTVECKLING

	Bokslut 2003	Budget 2004 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2005
Inkomster	2 717 731	3 106 000	3 176 000
Konsumtionsutgifter		-45 000	-50 000
Överföringsutgifter	-6 144 894	-6 767 000	-6 973 000
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-6 144 894	-6 812 000	-7 023 000
Anslag netto	-3 427 163	-3 706 000	-3 847 000

Landskapsregeringens program för landsbygdens utveckling för åren 2000 - 2006 innehåller åtgärderna stöd för miljövänligt odlande, stöd till jordbruk i mindre gynnade områden och startstöd till unga odlare. Dessa åtgärder skall stöda de övergripande målen beskrivna under kapitel 47.15. Följande mål har uppställts för programmet

- att minska jordbrukets miljöbelastning på grund av växtnäringsläckage och användande av kemiska bekämpningsmedel
- att utveckla ekologisk odling och andra hållbara produktionsmetoder
- att bevara det öppna landskapet, kulturodlingslandskapet och den biologiska mångfalden i lantbruket samt
- att skapa förutsättningar för lönsamma gårdsenheter.

Åtgärden för miljövänligt odlande är uppdelad i basstöd och specialstöd. Basstödet riktar sig till samtliga lantbrukare och består i huvudsak av allmänna miljöförbättrande odlingsåtgärder medan specialstödet innehåller mer arbetskrävande åtgärder så som stöd för naturbeten och lövängar.

Stödet till mindre gynnade områden skall kompensera de högre produktionskostnaderna och andra ogynnsamma produktionsförhållanden som de varaktiga nackdelarna i naturhänseende medför.

Åtgärden startstöd till unga odlare har som syfte att underlätta etableringen för unga odlare som lantbruksföretag.

Anslagen under kapitlet används med LL om finansiering av landsbygdsnäringarna (65/2003) som grund.

Inkomster

37.17.45. EU:s finansieringsandel - program för landsbygdens utveckling

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
2 717 730,88	3 106 000	3 176 000

Under momentet upptas anslag som överförs från Europeiska utvecklings- och garantifonden till landskapsregeringen för finansiering av landsbygdens utvecklingsprogram. Anslaget innehåller 126.000 euro för utgifter för startstöd till unga odlare, 1.064.000 euro för LFA-kompensationsbidrag och 1.986.000 euro för miljöstödet.

Specifikation:

8000	Europeiska Unionen	3 176 000
	Totalt	**3 176 000**

47.17.04. Utgifter för verkställande av program för landsbygdens utveckling (VR)

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
0,00	-45 000	-50 000
(t.a. -71 692,05)		

Anslaget används till att finansiera jord- och skogsbruksministeriets informationstjänstscentrals (TIKE) kostnader för upprätthållande av den specialbyggda delen i det integrerade administrations- och kontrollsystem (IACS) som landskapsregeringen använder för administrationen av jordbrukets miljöstöd och LFA-kompensationsbidrag. Enligt avtal mellan landskapsregeringen och TIKE uppbär TIKE en årlig ersättning om 10.000 euro för underhållstjänster och 6.000 euro för användarstöd. För ändringar som görs på uppdrag av landskapsregeringen debiteras utöver detta en timbaserad avgift. År 2005 uppskattas kostnaderna till 13.000 euro.

Anslaget används även som ersättning för de kostnader som landskapsregeringen enligt avtal med jord- och skogsbruksministeriet skall betala för skötseln av utbetalningsställets uppgifter till den del uppgifterna hänför sig till landskapets lagstiftningsbehörighet. Enligt avtalet uppbär ministeriet högst 21.000 euro årligen.

Dispositionsplan:

4300	Inköp av tjänster	-50 000
	Anslagsbehov	**-50 000**

47.17.40. Landskapets finansieringsandel – stöd för miljövänlig odling och stöd till mindre gynnade områden (R)

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-3 366 754,39	-4 885 000	-3 647 000
	tb 1 300 000	

Enligt finansieringsplanen i programmet för landsbygdens utveckling i landskapet Åland 2000 - 2006 beräknas miljöstödet år 2005 uppgå till totalt 3.972.000 euro varav 1.986.000 euro finansieras av landskapsregeringen och 1.986.000 euro av Europeiska utvecklings- och garantifonden vilket belastar moment 47.17.45.

Stödet kan beviljas till lantbrukare som åtar sig att under minst fem år bedriva ett miljövänligt jordbruk på sin gård. Landskapsregeringens målsättning för år 2005 är att 13.200 hektar eller 95% av den åländska åkermarken och 4.000 hektar naturbeten skall omfattas av miljöstödets basstöd. Av åkerarealen skall 2.200 hektar vara underställd ekologiska produktionsmetoder.

LFA-kompensationsbidraget beräknas år 2005 uppgå till totalt 2.720.000 euro varav 1.656.000 euro finansieras av landskapsregeringen och 1.064.000 euro av Europeiska utvecklings- och garantifonden vilket belastar moment 47.17.45.

Stödet kan beviljas till jordbrukare som odlar över 3 hektar åkermark och förbinder sig att fortsätta med jordbruksproduktion i minst fem år. Landskapsregeringens målsättning för år 2005 är att 13.000 hektar skall omfattas av LFA-kompensationsbidraget.

Ur anslaget finansieras även den del av stödbeloppet som överstiger det maximala stödbeloppet som berättigar till gemenskapsstöd och kostnaderna för utbild-

ning av jordbrukare i miljövänliga odlingsmetoder vilka år 2005 sammanlagt uppskattas till ca 5.000 euro.

Landskapets finansiering av jordbrukets miljöstöd och kompensationsbidrag beräknas härmed totalt till 3.647.000 euro.

För att trygga kontinuiteten av jordbrukarnas inkomst har landskapsregeringen som avsikt att år 2005 ingå nya femåriga förbindelser beträffande LFA-kompensationsbidraget. Detta innebär en ekonomisk utfästelse för landskapet för fem år framåt. De årliga kostnaderna är i samma storleksklass som år 2005. EU:s delfinansiering är garanterad till och med år 2006 i budgetramen för programmet för landsbygdens utveckling i landskapet Åland 2000 - 2006 men efter det är finansieringen från EU ännu oviss. EU:s delfinansiering under åren 2007 - 2013 förväntas klarna tidigast i mitten av år 2005. EU:s finansieringsandel förväntas minska vilket leder till att beredskap att öka landskapets finansieringsandel i motsvarande grad måste finnas.

Beträffande miljöstödet har landskapsregeringen som avsikt att förlänga de förbindelser som löper ut under år 2005 med två år fram till programperiodens slut. Alternativet är under utredning men ett godkännande från EU-kommissionen kan väntas tidigast i början av år 2005. Landskapsregeringen har som avsikt att utarbeta ett nytt landsbygdsutvecklingsprogram för åren 2007 - 2013 vilket innebär att år 2007 kunde nya femåriga miljöstödsförbindelser ingås i enlighet med det nya programmet.

År 2006 uppskattas kostnaderna för miljöstödet och LFA-kompensationsbidraget till totalt 6.778.000 euro av vilket EU har förbundit sig att finansiera 3.389.000 euro och 3.389.000 euro kommer att belasta landskapets budget.

Dispositionsplan:

8204	Primärnäringar	-3 647 000
	Anslagsbehov	**-3 647 000**

47.17.41. Landskapets finansieringsandel – stödjande av unga odlare (R)

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-51 450,00	-76 000	-150 000

För finansiering av landskapsregeringens del av startstöd till unga odlare föreslås 150.000 euro. Åtgärden återfinns i program för landsbygdens utveckling i landskapet Åland och landskapsförordning om startstöd till unga odlare (45/2001). Startstödet delfinansieras av Europeiska unionen. Delfinansieringen tas upp under moment 47.17.45.

Startstödet kan beviljas dels som ett direkt bidrag om maximalt 55.000 euro och till det ett kompletterande räntestödslån där räntestödets nuvärde uppgår till maximalt 30.000 euro. Räntestöd budgeteras under moment 47.15.43.

Målsättningen är minst 8 nyetablerade lantbrukare under året uppfyller villkoren för startstöd.

Dispositionsplan:

8304	Primärnäringar	-150 000
	Anslagsbehov	**-150 000**

47.17.45. EU:s finansieringsandel – program för landsbygdens utveckling (R)

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-2 726 689,53	-3 106 000	-3 176 000

Föreslås ett anslag om 3.176.000 euro att användas för förskottering av Europeiska utvecklings- och garantifondens finansieringsandel för åtgärder inom landsbygdens utvecklingsprogram. Anslaget avser 126.000 euro för utgifter för startstöd till unga odlare, 1.064.000 euro för LFA-kompensationsbidrag och 1.986.000 euro för miljöstöd.

De förskotterade utgifterna upptas som inkomst under moment 37.17.45 efter rekvirering från kommissionen.

Dispositionsplan:

8204	Primärnäringar	-3 050 000
8304	Primärnäringar	-126 000
	Anslagsbehov	**-3 176 000**

47.21. FRÄMJANDE AV SKOGSBRUKET

	Bokslut 2003	Budget 2004 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2005
Inkomster			
Konsumtionsutgifter	-13 472	-42 000	-70 000
Överföringsutgifter	-190 042	-232 000	-230 000
Investeringsutgifter			
Lån o övr. finansinv.		-31 000	-25 000
Summa utgifter	-203 514	-305 000	-325 000
Anslag netto	-203 514	-305 000	-325 000

Landskapsregeringens övergripande målsättning är att verka för och utveckla ett bärkraftigt skogsbruk på Åland med avseende på såväl virkesproduktion som biologisk mångfald, fornminnesvård och skogens sociala värden. Speciellt vill man uppmuntra till en hög nivå på de skogsvårdande åtgärderna för att säkerställa en god produktion i plant- och ungskogar, vilka skall utgöra framtidens råvaruresurs.

Under de senaste åren har plant- och ungskogsröjning utförts i Ålands skogsvårdförenings regi på följande arealer:

1999	2000	2001	2002	2003
653 ha	743 ha	678 ha	437 ha	706 ha

Målsättningen för år 2005 är att röjning skall utföras på minst 600 hektar.

Landskapsregeringen skall verka för att verksamheten bedrivs i enlighet med det regionala skogsprogrammet för åren 2002 - 2006 samt enligt de kriterier som skogscertifieringen ställer. Syftet med skogsprogrammet är bl.a. att höja aktiviteten i det åländska skogsbruket på ett sådant sätt att skogarna hålls livskraftiga och ger en god ekonomisk avkastning, råvara till förädlingen och arbetsplatser för skogsarbetare och entreprenörer.

Landskapsregeringen avser även utreda förutsättningarna för att stimulera ett ökat tillvaratagande av energivirke från gallringsskogar.

Utgifter

47.21.01. Verksamhetens utgifter (VR)

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-13 471,86	-42 000	-70 000
(t.a. -15 829,98)		

Föreslås ett anslag om 70.000 euro som i stort beräknas fördela sig enligt följande:

Drift och underhåll av fordon, maskiner och redskap	13.000 euro
Skogsbruksplanering och rådgivningsverksamhet	8.000 euro
Försöksverksamhet	3.000 euro
Tryckning av blanketter m.m.	5.000 euro
Övrigt	41.000 euro
	70.000 euro

Anslaget kan även användas för kostnader som skogscertifieringen medför. Under punkten övrigt ingår utbyte av en av byråns bilar.

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter	
	- personal i arbetsavtalsförhållande	-4 000
4100	Material och förnödenheter	-10 000
4300	Inköp av tjänster	-13 500
4800	Övriga utgifter	-1 500
1112	Immateriella rättigheter	-3 000
1125	Maskiner och inventarier	-38 000
	Anslagsbehov	**-70 000**

47.21.40. Särskilda understöd för skogsbruket (F)

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-8 325,00	-17 000	-15 000

Föreslås ett anslag om 15.000 euro avsett för Ålands skogsvårdsförening r.f. för ersättande av de intäktsbortfall och extra kostnader som uppstår i skärgårdskommunerna i enlighet med 20 § LL om Ålands skogsvårdsförening (51/2001).

Dispositionsplan:

8204	Inkomstöverföringar, primärnäringar	-15 000
	Anslagsbehov	**-15 000**

47.21.41. Stöd för skogsbruksåtgärder (R)

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-181 716,68	-215 000	-215 000

För understöd för skogsbruksåtgärder föreslås ett nettoanlag om 215.000 euro som i stort beräknas fördela sig enligt följande:

Markberedning	25.000 euro
Skogsodling	22.000 euro
Plant- och ungskogsvård	68.000 euro
Skydds- och iståndsättningsdikning	2.000 euro
Byggande- och grundförbättring av skogsbilvägar	5.000 euro
Ersättning för arbetsledning	82.000 euro

Tillvaratagande av energivirke	3.000 euro
Övrigt	8.000 euro
	215.000 euro

Anslaget används främst för stöd i enlighet med LL och LF om stöd för skogsbruksåtgärder (84/1998 och 87/1998) samt för övriga skogsförbättrande åtgärder.

Anslaget får även användas till förhandsfinansiering av plant- och ungskogsvård och andra åtgärder samt i stöd av 8 § 2 mom. LL om landskapets finansförvaltning (43/1971) gottskrivas inkomster motsvarande förhandsfinansieringen.

Anslaget kan vidare användas för finansiering av åtgärder som landskapsregeringen tvingas vidta på den försumliges bekostnad enligt 18 § 1 mom. LL om skogsvård (83/1998).

Dispositionsplan:

4100	Material och förnödenheter	-3 000
4300	Inköp av tjänster	-82 000
8304	Primärnäringar	-130 000
	Anslagsbehov	**-215 000**

47.21.83. Förhandsfinansiering av skogsförbättringsarbeten (F)

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
0,00	0	0

Föreslås ett nettoanslag för förhandsfinansiering av arbetskostnader främst vid markberedning i enlighet med 5 § LL om stöd för skogsbruksåtgärder (84/1998).

I stöd av 8 § 2 mom. LL om landskapets finansförvaltning (43/1971) kan inkomster motsvarande ovan angivna förhandsfinansiering upptas under momentet.

Dispositionsplan:

1549	Övriga kortfristiga fordringar	0
	Anslagsbehov	**0**

47.21.84. Skogsförbättringslån (R)

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
0,00	-16 000	-15 000

Föreslås ett anslag om 15.000 euro för lån i enlighet med 4 § LL om stöd för skogsbruksåtgärder (84/1998).

Dispositionsplan:

1520	Lånefordringar	-15 000
	Anslagsbehov	**-15 000**

47.21.88. Ersättning för biotopskydd (R)

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
0,00	-15 000	-10 000

Föreslås ett anslag om 10.000 euro för inrättande av biotopskyddsområden. Anslaget är avsett att användas för ersättningar för åtgärdsinskränkningar som är

större än ringa i det fall att det på en skogsfastighet finns biotoper som är viktiga för den biologiska mångfalden, vilka skogsägaren är skyldig att bevara enligt 12 § LL om skogsvård (83/1998).

Dispositionsplan:

1112	Immateriella rättigheter	-10 000
	Anslagsbehov	**-10 000**

47.22. JAKT- OCH VILTVÅRD

	Bokslut 2003	Budget 2004 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2005
Inkomster	99 469	150 000	146 000
Konsumtionsutgifter	-72 223	-98 000	-98 000
Överföringsutgifter	-19 483	-45 000	-30 000
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-91 706	-143 000	-128 000
Anslag netto	7 763	7 000	18 000

Landskapsregeringens övergripande målsättning är att verka för en aktiv viltvård och en optimal viltstam samt skapa förutsättningar för jakt. Landskapsregeringen skall vidare arbeta för ett bibehållande av de befintliga jaktformerna på Åland.

Verksamheten består bl.a. av information och rådgivning, stöd till jaktvårdsföreningarna, handläggning av jakt- och viltvårdsärenden, organisering av jaktvårdsföreningarnas verksamhet och stimulering av ungdomsverksamheten inom jakten.

Under år 2005 kommer den förnyade jaktlagstiftningen att kräva nya tillämpningsanvisningar. Troligen kommer också EU-domstolens tolkning av fågeldirektivet (79/409/EEG) att medföra vissa åtgärder gällande den traditionella jakten på sjöfågel under våren, vilka är svåra att överblicka innan tolkningen gjorts.

Inkomster

37.22.04. Inkomster för viltvårds- och jaktärenden

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
97 724,00	98 000	98 000

Inkomsterna beräknas fördela sig enligt följande:

Jaktvårdsavgift	3.800 st. x 20 euro	76.000 euro
Jaktvårdsavgift	600 st. x 36 euro	21.600 euro
Jägarexamenskompendium		400 euro
		98.000 euro

Avgiften är 20 euro per jaktår för jaktkortsinnehavare bosatta på Åland och 36 euro för övriga.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	98 000
	Totalt	**98 000**

37.22.40. Inkomster från hjortdjurslicenser och försålt fallvilt

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
1 745,00	52 000	48 000

Beräknade inkomster från hjortdjurslicenser och försålt fallvilt.

3000	Inkomster av verksamheten	
	- hjortdjurslicenser	48 000
	Totalt	**48 000**

Utgifter

47.22.04. Utgifter för viltvårds- och jaktärenden (RF)

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-72 222,94	-98 000	-98 000

Föreslås ett anslag om 98.000 euro som i stort beräknas fördela sig enligt följande:

Utgifter för jaktvårdsföreningarnas ordinarie verksamhet och skjutbanor	56.000 euro
Tidningen Jägaren	12.100 euro
Jägarförsäkring	4.300 euro
Jakt- och fiskemuseet	6.000 euro
Viltvårdsprojekt och information	8.800 euro
Nordisk Jägersamvirke, Face m.m.	6.000 euro
Övrigt (tryckning av jaktkort m.m.)	4.800 euro
	98.000 euro

Medel för Ålands jakt- och fiskemuseum kan beviljas på basen av redovisade kostnader för jaktvårdsföreningarnas och landskapsregeringens möten, kurser och infotillfällen vid museet samt för särskilda evenemang med anknytning till jakten, dock ej för kostnader som hänförs till museets ordinarie verksamhet.

Inkomster av jaktvårdsavgifter gottskrivs moment 37.22.04.

Dispositionsplan:

4100	Material och förnödenheter		-11 300
4300	Inköp av tjänster		-11 300
4800	Övriga utgifter		
	- medlemsavgifter	-3 700	
	- resor	-1 700	-5 400
8209	Övriga inomstöverföringar		-70 000
	Anslagsbehov		**-98 000**

47.22.40. Bidrag för hjortdjursskador och utgifter för tillvaratagande av fallvilt (R)

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-19 483,47	-45 000	-30 000

Föreslås ett anslag om 30.000 euro. Anslaget avser bidrag för ersättande av skador förorsakade av hjortdjur (52/1974), skadeförebyggande verksamhet vid yrkesmässigt bedriven odling, viss försöksverksamhet för förhindrande av hjortdjurskador samt kostnader för tillvaratagande av fallvilt enligt jaktlagen (31/1985, § 73). Anslaget avses över tid motsvaras av inkomster från hjortdjurs-

licenser och försålt fallvilt (moment 37.22.40).

Den långsiktigt bästa lösningen för att minimera skador av hjortdjur är att hålla hjortdjursstammarna på en optimal nivå. Denna reglering av stammens storlek utförs av jägarkåren i enlighet med gällande lagstiftning. I syfte att uppmuntra till en ökad jakt har landskapsregeringen arbetat för längre jakttider, fler jaktmetoder, ökad jaktturism m.m. Eftersom jakträtten är knuten till markägande bör markägarna vid ökade skador uppmana de lokala jägarna till ett högre jakttryck.

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter	
	- övriga löner och arvoden	-1 000
8209	Övriga inkomstöverföringar	-29 000
	Anslagsbehov	**-30 000**

47.24. FRÄMJANDE AV FISKERINÄRINGEN

	Bokslut 2003	Budget 2004 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2005
Inkomster			
Konsumtionsutgifter	-27 769	-79 000	-60 000
Överföringsutgifter	-282 950	-439 000	-329 000
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-310 719	-518 000	-389 000
Anslag netto	-310 719	-518 000	-389 000

Det övergripande målet är att hejda och på sikt svänga den negativa utvecklingen inom näringen, både i avseende på yrkes- och binäringsfiske samt vattenbruket så att näringen kan bibehållas livs- och konkurrenskraftig och landskapets naturliga resurser utnyttjas på ett ekonomiskt och miljömässigt hållbart sätt.

Verksamheten strävar även efter att bibehålla en effektiv, rätt dimensionerad och öppen fiskeriförvaltning i genomförandet av EU:s gemensamma fiskeripolitik, innefattande övervakning och rapportering samt förverkligandet av strukturprogrammet för perioden 2000 - 2006.

Strukturförändringarna inom fisket, delvis föranledda av beslut av EU-kommissionen, innebär en fortsatt förskjutning från havsfiske med större enheter till kustnära fiske av delvis binäringskaraktär. Tillsammans med EU:s aviserade utvidgning av fiskeripolitiken till kustnära vatten och fiskbestånd medför detta större behov av baskunskap om fiskbestånden i dessa områden. Uppföljningen av EU:s beredningsarbete inom fiskerisektorn bör även i mån av möjlighet effektiveras.

Omstruktureringen medför fortsatt behov att se över och förbättra infrastrukturen samt befrämja utökat samarbete, skapande av nätverk och mervärde för produkterna i form av profilering och förädling.

Förverkligandet av en ny strategi för vattenbruket kräver utökat samarbete med miljöbyrån och utökade satsningar på förbättrat kunskapsunderlag om samverkan mellan miljö och näring.

Merparten av åtgärderna för att utveckla och befrämja fiskerinäringen förverkligas och finansieras inom ramen för strukturprogrammet för fiskerihushållningen 2000 - 2006. Arbetet kräver även en aktiv rådgivning i branschorganisationerna som samlande instanser inom ramen för årliga samarbetsavtal. Landskapsreger-

ingen avser att inför år 2006 granska såväl fiskeriförvaltningen som rådgivningen så att den är rätt dimensionerad med beaktande av nedgången i näringen och arbetet med strukturprogrammet.

Utgifter

47.24.01. Verksamhetens utgifter (VR)

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-27 769,18	-45 000	-48 000
	tb -22 000	

(t.a. -14 765,96)

Föreslås ett anslag om 48.000 euro. I anslaget ingår ca 5.000 euro för i lag baserade (kommissionens förordning nr 2244/2003/EG) drifts- och underhållskostnader för satellitövervakning av fiskefartyg samt övriga kostnader för övervakning och kontroll.

I anslaget ingår ca 40.000 euro för fiskeriundersökningar, provfisken och andra populations- och beståndsundersökningar i samarbete med forskningsinstitutioner i närregionerna samt vid Husö biologiska station som grund för hållbart fiske. Anslaget kan även användas för information om arbetet och resultaten till allmänheten och berörda parter.

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter	
	- personal i arbetsavtalsförhållande	-10 000
4100	Material och förnödenheter	-4 500
4300	Inköp av tjänster	-30 000
4800	Övriga utgifter	-3 500
	Anslagsbehov	**-48 000**

47.24.05. Tekniskt stöd – strukturprogrammet för fiskerisektorn (VR)

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
0,00	-12 000	-12 000

(t.a. -4 728,00)

Föreslås i enlighet med godkänd strukturplan för fiskerihushållningen 2000 - 2006 ett anslag om 12.000 euro för åtgärder som befrämjar uppföljning och kontroll av strukturplanen och därtill knutna projekt samt information. EU:s delfinansiering upptas under moment 47.26.45.

Dispositionsplan:

4300	Inköp av tjänster	-12 000
	Anslagsbehov	**-12 000**

47.24.40. Landskapets andel i skadeersättningar för försäkrade fiskeredskap och fiskebåtar (F)

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-68 616,63	-150 000	-60 000

Föreslås ett anslag om 60.000 euro för skadeersättningar enligt bestämmelserna i lagen om fiskeriförsäkringar (FFS 331/58), som även tillämpas på Åland. Minsk-

ningen beror på att den havsgående fiskeflottan på Åland har minskat och inte förväntas öka nämnvärt på kort sikt.

Dispositionsplan:

8204	Primärnäringar	-60 000
	Anslagsbehov	**-60 000**

47.24.43. Landskapsunderstöd till fond för fiskeriförsäkringar

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
0,00	-1 000	-1 000

Med hänvisning till § 13 i lagen om fiskeriförsäkringar (FFS 331/58) föreslås ett anslag om 1.000 euro.

Dispositionsplan:

8204	Primärnäringar	-1 000
	Anslagsbehov	**-1 000**

47.24.44. Främjande av marknadsföringen och strukturpolitiken (F)

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-126 145,65	-200 000	-180 000

Föreslås ett anslag om 180.000 euro för intern uppsamling av fjällfisk i skärgård och glesbygd enligt av landskapsregeringen fastställda villkor samt för åtgärder avsedda att befrämja rationalisering och samordning av verksamheten i avsikt att förbättra fiskens kvalitet och verksamhetens lönsamhet. Minskningen beror på att den åländska trålfiskeflottan och därmed landningen av strömming och vassbuk har minskat.

Dispositionsplan:

8204	Primärnäringar	-180 000
	Anslagsbehov	**-180 000**

47.24.46. Förbättrande av fiskeleder och fiskehamnar (R)

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-187,23	0	0

Med beaktande av från tidigare år reserverade medel föreslås inget anslag detta år.

47.24.49. Övrigt understöd för fiskerinäringens främjande

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-88 000,00	-88 000	-88 000

Föreslås ett anslag om 88.000 euro för inköp av rådgivningstjänster från fiskerisektorns branschorganisationer, Ålands Fiskare r.f. och Ålands fiskodlarförening r.f. inom ramen för årliga samarbetsavtal.

Dispositionsplan:

8204	Primärnäringar	-88 000
	Anslagsbehov	**-88 000**

47.26. EUROPEISKA UNIONEN – STRUKTURPROGRAM FÖR FISKERISEKTORN

	Bokslut 2003	Budget 2004 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2005
Inkomster	530 000	540 000	430 000
Konsumtionsutgifter Överföringsutgifter Investeringsutgifter		-1 180 000	-1 053 000
Summa utgifter	0	-1 180 000	-1 053 000
Anslag netto	530 000	-640 000	-623 000

Den övergripande målsättningen med strukturprogrammet är att utöka fiskerinäringens betydelse med hänsyn till såväl sysselsättning som förstahandsvärde samt rationellt och hållbart nyttjande av de möjligheter och resurser som de åländska vattnen erbjuder.

För yrkesfiskets del och tillämpbara delar även beredning, förädling och saluföringen av fisken, ingår åtgärder för att förbättra hanteringen av fisken och därmed även dess kvalitet och hållbarhet i alla skeden av produktionskedjan, förbättra arbetsförhållandena och säkerheten, befrämja miljöhänsyn och hållbart fiske samt infrastrukturella åtgärder och utökat samarbete.

Under år 2005 kommer frågeställningar om ändamålsenlig fiskekapacitet samt om bestämmelserna för fiske med drivgarn enligt EG-rätten att vara aktuella.

För vattenbrukets del prioriteras förutom produktkvalitet och arbetssäkerhet åtgärder som främjar vattenskydd och minskning av verksamhetens miljöpåverkan. Vägledande till denna del är landskapsregeringens handlingsprogram för vattenskyddet 2004 - 2007 samt landskapsregeringens riktlinjer för utvecklandet av fiskodlingen på Åland till år 2007. Det sistnämnda är även baserat på EU:s strategi för hållbart vattenbruk innefattande bl.a. utlokalisering till lämpliga odlingsplatser samt integrerad helhetsplanering av vattenområdenas nyttjande.

Strukturprogrammet inkluderar även i betydande grad utredningar (tillämpad forskning), pilotprojekt och åtgärder som utförs gemensamt av branschen i avseende på att ta fram bättre kunskapsunderlag, utreda och testa ny teknik, utöka samarbetet samt profilera näringen genom information till allmänheten och berörda parter.

Finansieringsramen för strukturprogrammet för fiskerihushållningen 2000 - 2006 kan sammanfattas enligt följande, inkluderande landskapets andel av tekniskt stöd som budgeteras under moment 47.24.05.

	Finansieringsram 2000 - 2006	Budgeterat 2000 - 2004	Förslag 2005	Återstod 2006
Lr:s finansieringsandel	4.430.000	3.159.489	635.000	635.511
EU:s finansieringsandel	3.650.000	2.792.489	430.000	427.511
Sammanlagt	8.080.000	5.951.978	1.065.000	1.063.022

I samband med halvtidsutvärderingen under år 2004 gjordes en del ändringar av anslagsfördelningen mellan olika åtgärdshelheter. Den dåliga lönsamheten inom den privata delen av fiskerinäringen har medfört svagt nyttjande av strukturan-

slagen varför det ansågs motiverat att utöka satsningarna på allmänna och gemensamma utvecklings- och samarbetsprojekt samt nyskapande åtgärder.

Inkomster

37.26.45. EU:s finansieringsandel – strukturprogram för fiskerisektorn

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
530 000,00	540 000	430 000

Med hänvisning till moment 47.26.45 och kapitelmotiveringen föreslås ett inkomstanslag på 430.000 euro, vilket avser EU: s finansieringsandelar i projekt som ingår i strukturprogrammet för fiskerisektorn.

Specifikation:

8000	Europeiska Unionen	430 000
	Totalt	**430 000**

Utgifter

47.26.40. Landskapets finansieringsandel – strukturprogram för fiskerisektorn (RF)

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
0,00	-640 000	-623 000

Föreslås ett anslag om 623.000 euro i enlighet med kapitelmotiveringen.

Åtgärdshelheterna i strukturprogrammet omfattar fem huvudområden:
Reglering av fiskeansträngningen
Modernisering av fiskefartyg
Skydd och utvecklande av akvatiska resurser, vattenbruk,
utrustning i fiskehamnar, beredning och saluföring
Övriga åtgärder; småskaligt kustfiske, socioekonomiska
åtgärder och marknadsbefrämjande åtgärder
Tekniskt stöd (moment 47.24.05).

För ett optimalt förverkligande av strukturprogrammet föreslås inte någon fördelning av anslaget mellan de olika åtgärdshelheterna. Användningen av de reserverade medlen för hela programmet liksom de olika åtgärdshelheterna har inte varit jämnt fördelat över åren inom programperioden, varför de återstående tillgängliga medlen per kalenderår inte kan fördelas mellan åtgärdshelheterna enligt den ursprungliga finansieringsplanen. Programmets förverkligande bör ses som en helhet över hela programperioden 2000 - 2006. Även det fortsatta utnyttjandet inom de olika åtgärdshelheterna är svårt att förutse och är beroende av ett flertal yttre faktorer, utvecklingsförlopp och myndighetsbeslut samt åtgärder för att minimera konsekvenserna av dessa.

Dispositionsplan:

8204	Primärnäringar	-623 000
	Anslagsbehov	**-623 000**

47.26.45. EU:s finansieringsandel – strukturprogram för fiskerisektorn (RF)

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
0,00	-540 000	-430 000

Föreslås med hänvisning till kapitelmotiveringen ett anslag om 430.000 euro för EU:s andel av strukturstöden.

Dispositionsplan:

8204	Primärnäringar	-430 000
	Anslagsbehov	**-430 000**

47.40. ARBETSFÖRMEDLINGEN

	Bokslut 2003	Budget 2004 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2005
Inkomster	5 046	10 000	10 000
Konsumtionsutgifter	-810 224	-880 000	-858 000
Överföringsutgifter	-1 341 820	-1 725 000	-1 696 000
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-2 152 045	-2 605 000	-2 554 000
Anslag netto	-2 146 999	-2 595 000	-2 544 000

Landskapsregeringens övergripande arbetsmarknadspolitiska mål är att sträva till en fortsatt låg arbetslöshet samt en ökad sysselsättningsgrad, en regionalt balanserad utveckling av arbetsmarknaden, kvinnors och mäns rätt till arbete på lika villkor samt att underlätta för personer med svag ställning på arbetsmarknaden att få arbete samt att förhindra utslagning från arbetsmarknaden.

Arbetsförmedlingsbyrån fortsätter att arbeta efter den nya organisationsmodellen där målet är att fortsätta utvecklas till en betydande arbetsmarknadsexpert som genom kunskap och professionalism fungerar som en modern och flexibel samarbetspartner för arbetsgivare, arbetssökande, anställda, organisationer och intressegrupper.

Landskapsregeringen har under hösten 2004 behandlat en framställning om arbetsmarknadspolitisk lagstiftning. Lagstiftningen utgör en del av ett större lagstiftningspaket där den första delen, LL om tillämpning i landskapet Åland av lagen om utkomstskydd för arbetslösa (71/2003), trädde i kraft 1 november 2003. Enligt förslaget kommer verkställigheten av den arbetsmarknadspolitiska verksamheten huvudsakligen att skötas av en fristående myndighet underställd landskapsregeringen. Arbetsförmedlingen och yrkesvägledningen sammanförs till en byrå. För att ytterligare förbättra servicen ur ett kundperspektiv föreslås även en viss integrering av funktioner som idag upprätthålls av studieserviceenheten. De tekniska budgetförändringar som förslaget medför förs till lagtinget vid en med beaktande av tidpunkten för lagens ikraftträdande lämplig tidpunkt, preliminärt i budgetförslaget för år 2006.

Arbetsförmedlingens huvuduppgift gällande arbetskraftsbehovet kommer fortsättningsvis att vara att arbeta med information, skapa nätverk samt öppna nya rekryteringskanaler så att arbetskraftsbrist inte blir ett hinder för tillväxt i näringslivet samt att det finns förutsättningar för ett långsiktigt hållbart arbetsliv.

Den påtagliga arbetskraftsbristen inom hälsovård och socialt arbete och den pedagogiska sektorn kräver fortsättningsvis kraftiga åtgärder från alla inblandade parter framförallt eftersom de sektorerna tillsammans med en trygg och vacker livsmiljö och god barndagvård utgör förutsättningar för en lyckad rekryteringspo-

litik.

Trots att arbetslöshetsgraden har varit mycket låg under de senaste åren finns det problem på arbetsmarknaden. Beträffande arbetslösheten finns det en tendens att allt fler personer har svårt att komma in eller helt slås ut från den öppna arbetsmarknaden. En svag tendens till ökad ungdomsarbetslöshet som är påtaglig i våra närregioner tyder på strukturella problem då sysselsättningssituationen är tämligen god. Den period med kraftigt ökande ungdomskullar som går ut grundskolan kan medföra en ökad problematik.

Genom bibehållna anslag för sysselsättningsfrämjande åtgärder kan landskapsregeringen i enlighet med den övergripande arbetsmarknadspolitiska målsättningen motverka detta.

Delmål
- öka rekryteringsunderlaget för det åländska arbetslivet
- ökad kvalitet vid matchning av sökande - arbetsgivare
- ökade självservicemöjligheter vid jobbsökande
- obligatorisk handlingsplan för att bättre och mer rättvist tillgodose en individs rättighet och möjlighet till arbete
- täta företags- och kommunbesök
- fortsatt utveckling av hemsidan
- ökad tillgänglighet till arbetsmarknadsservice genom Internet
- en utvecklad EURESservice samt
- arbeta för att stärka svenska språkets ställning gällande information från arbetsministeriet genom ett aktivt arbete i svenska utvecklingsgruppen.

Inkomster

37.40.54. Inkomster för sysselsättningens främjande

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
5 046,00	10 000	10 000

Momentet avser inkomster från arbetsförmedlingens samarbetsprojekt.

Specifikation:

8009	Övriga inkomstöverföringar	10 000
	Totalt	**10 000**

Utgifter

47.40.20. Verksamhetens utgifter (VR)

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-700 452,63	-721 000	-708 000
(t.a. -37 212,57)		

För arbetsförmedlingsbyrån föreslås ett anslag om 708.000 euro.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5.

I övriga löner och arvoden ingår anslag för arbetskraftskommissionen och arbetsmarknadsrådet.

Därtill ingår i anslaget kostnader för administration, information, ADB, lokalhy-

ror, städtjänster, köp av yrkesvalspsykologtjänster samt vissa inköp av utrustning.

		År 2003	År 2004	År 2005
Inrättade tjänster		11	11	11
Tillfälliga tjänster		1	1	1

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- inrättade tjänster	-429 970	
	- tillfällig tjänst	-35 102	
	- övriga löner och arvoden	-11 628	-476 700
4100	Material och förnödenheter		-20 000
4200	Hyror		-87 000
4300	Inköp av tjänster		-94 000
4800	Övriga utgifter		
	- resor	-15 000	
	- representation	-1 500	
	- övrigt	-2 800	-19 300
1125	Maskiner och inventarier		-11 000
	Anslagsbehov		**-708 000**

47.40.23. Arbeta och bo på Åland (VR)

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-109 771,81	-159 000	-150 000
(t.a. -13 199,35)		

Projektets övergripande målformulering är att öka rekryteringsunderlaget för det åländska arbetslivet, motverka kompetensflykt samt arbeta för en inflyttning av personer och företag som kan öka diversifieringen av det åländska näringslivet genom

- att utveckla, uppdatera och marknadsföra projektets webbplatser
- att upprätthålla, underhålla och utveckla register över ”ålänningar i världen” samt andra Ålandsintresserade
- att bygga upp kontaktnät med rekryteringsföretag, högskolor, stiftelser, projekt m.m., framförallt i våra närregioner för att öka kanalerna för det åländska arbetslivet avseende rekrytering och idéutbyte
- att förmedla kontakt mellan det åländska arbetslivet och presumtiv arbetskraft utanför Åland
- att hålla en hög kunskapsnivå för det åländska samhällets och arbetslivets nuvarande och framtida behov
- att delta i och anordna kontaktskapande möten och rekryteringstillfällen m.m. samt
- att informera om möjligheter att etablera och driva företag på Åland.

Under momentet föreslås ett anslag om 150.000 euro.

I anslaget ingår utgifter för personal enligt bilaga 5, utvecklande av webbsidorna, informationsmaterial, marknadsföring och annonsering, deltagaravgifter vid rekryteringstillfällen och mässor, föreläsararvoden, lokalkostnader samt inköp av datautrustning.

	År 2003	År 2004	År 2005
Tillfälliga tjänster	2	2	2

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- tillfälliga tjänster		-72 500
4100	Material och förnödenheter		-3 000
4200	Hyror		-2 000
4300	Inköp av tjänster		-55 500
4800	Övriga utgifter		
	- resor	-10 000	
	- representation	-3 000	
	- övrigt	-1 000	-14 000
1125	Maskiner och inventarier		-3 000
	Anslagsbehov		**-150 000**

47.40.50. Arbetslöshetsersättningar (F)

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-661 011,78	-740 000	-900 000
	tb -180 000	

Föreslås ett anslag om 900.000 euro för arbetslöshetsersättningar. Under året förväntas inte några stora förändringar i sysselsättningsläget.

Dispositionsplan:

8202	Social- och hälsovård samt utkomstskydd	-900 000
	Anslagsbehov	**-900 000**

47.40.52. Specialutgifter för arbetskraftsservicen

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-19 648,28	-25 000	-25 000

För specialutgifter för arbetskraftsservicen föreslås ett anslag om 25.000 euro. Ur anslaget föreslås dagtraktamenten och resekostnader vid arbetsprövning kunna beviljas enligt principer fastställda av landskapsregeringen samt övriga stöd för utredande av arbets- och utbildningsförutsättningar och lämplighet för yrke samt för placering av handikappade i arbete enligt enahanda grunder som i riket (FFS 1253/93). Momentet kan också användas till resebidrag och dagtraktamentsunderstöd åt personer som beger sig på utlandspraktik enligt grunder som fastställts av landskapsregeringen.

Dispositionsplan:

8202	Social- och hälsovård samt utkomstskydd	-25 000
	Anslagsbehov	**-25 000**

47.40.53. Utbildningsstöd (F)

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-38 889,78	-80 000	-80 000
	tb -30 000	

Under momentet föreslås ett anslag om 80.000 euro för utbildningsstöd samt ersättning för resor, uppehälle och logi i samband med de utbildningar som anordnas i enlighet med LL om sysselsättningsfrämjande utbildning (39/1988).

Dispositionsplan:

8202	Social- och hälsovård samt utkomstskydd	-80 000
	Anslagsbehov	**-80 000**

47.40.54. Sysselsättningens främjande

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-622 270,48	-670 000	-691 000

De sysselsättningsfrämjande åtgärderna genomförs i enlighet med den sysselsättningsplan som fastställs av landskapsregeringen. Denna plan innehåller mera detaljerade beskrivningar och målsättningar och kostnader för de sysselsättningsfrämjande åtgärderna utgående från de behov som finns vid förverkligandet.

Under detta moment upptas anslag för sysselsättningsfrämjande åtgärder som faller inom ramen för Ålands arbetsförmedlingsbyrås ansvarsområde. Vid användningen av anslag beaktas strukturella problem på arbetsmarknaden avseende andelen långtidsarbetslösa bland den äldre arbetskraften samt obalans i yrkesmässigt utbud och efterfrågan på arbetskraft kräver omedelbara åtgärder för att hindra marginalisering och utslagning från arbetsmarknaden. För att ytterligare effektivisera och skapa möjligheter till individuella lösningar för ovanstående grupper ansvarar byrån även för sysselsättningsfrämjande utbildningsåtgärder som berör enskild arbetslös.

Anslaget används för projektinriktade eller stödinriktade åtgärder för arbetslösa personer i form av projektkostnader, anställning med sysselsättningsstöd, arbetspraktik m.m. Anslaget kan också användas för omkostnader vid anställning med sysselsättningsstöd, försäkringar och resekostnader vid praktikarbete samt som ett komplement till utbildningsstödet, som tilläggsstöd under högst 18 månader till arbetsgivare som ingår läroavtal med arbetslös person.

Anslaget kan också användas för tillfälliga anställningar av personer som bearbetar arbetsmarknaden för att underlätta för framförallt funktionshindrade personer att komma ut på den öppna arbetsmarknaden samt motverka ”flaskhalsar” och underlätta för sektorer med stor arbetskraftsbrist att få tag i personal.

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter	
	- övriga löner och arvoden	-168 000
4100	Material och förnödenheter	-3 000
4300	Inköp av tjänster	-55 000
4800	Övriga utgifter	-5 000
8203	Arbetsmarknad	-460 000
	Anslagsbehov	**-691 000**

47.41. EUROPEISKA UNIONEN – MÅLPROGRAM 3, ÅTGÄRD 3

	Bokslut 2003	Budget 2004 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2005
Inkomster			
Konsumtionsutgifter Överföringsutgifter Investeringsutgifter	-145 456	-719 000	0
Summa utgifter	-145 456	-719 000	0
Anslag netto	-145 456	-719 000	0

Allmänt mål för åtgärd 3 är att bekämpa långtidsarbetslösheten samt att motverka utslagning från arbetsmarknaden. Åtgärden vänder sig såväl till yngre som äldre personer.

Åtgärden har också som målsättning att förbättra kvinnornas ställning på arbetsmarknaden.

Målsättningen och mervärdet med insatsen är att minst hälften av deltagarna får ett arbete på den öppna arbetsmarknaden eller fortsätter utbilda sig.

Utgifter

47.41.50. Landskapets finansieringsandel – målprogram 3, åtgärd 3 (RF)

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-47 772,00	-423 000	0

Resterande medel för programperioden budgeterades år 2004.

47.41.55. EU:s finansieringsandel – målprogram 3, åtgärd 3 (RF)

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-97 684,00	-296 000	0

Resterande medel för programperioden budgeterades år 2004.

47.43. YRKESVÄGLEDNINGEN

	Bokslut 2003	Budget 2004 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2005
Inkomster			
Konsumtionsutgifter	-68 073	-87 000	-91 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-68 073	-87 000	-91 000
Anslag netto	-68 073	-87 000	-91 000

Ålands yrkesvägledningsbyrå bedriver sin verksamhet utgående från landskapslagen om yrkesvägledning (22/1960). Enligt lagen är yrkesvägledningens syfte ”att bistå den enskilde med de problem, som hava samband med hans yrkesval och förkovran inom yrket”.

Byråns vägledningstjänster skall vara tillgängliga för alla, såväl unga som vuxna. För att förverkliga sitt syfte samarbetar byrån med bl.a. arbetsförmedlingen, skolorna och utbildningsmyndigheterna, Folkpensionsanstalten samt andra myndigheter och institutioner såväl på Åland, i riket som i övriga Norden. Byrån verkar också för goda utbildningsmöjligheter för ålänningar både på Åland och i närliggande regioner. Byrån upprätthåller ett s.k. infotek som tillhandahåller information om studier och yrken. Infoteket är bemannat med hjälp av tillfälligt anställd personal. Byrån kommer att slås samman till en ny myndighet för alla former av arbetskraftsservice. Se närmare under motiveringen till kapitel 47.40.

47.43.20. Verksamhetens utgifter (VR)

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-68 073,33	-87 000	-91 000
(t.a. -3 743,10)		

För verksamhetens utgifter föreslås totalt 91.000 euro. Den största verksamhetsutgiften utgörs av personalutgifter enligt bilaga 5, som står för 87.000 euro.

Övriga verksamhetsutgifter kan vara anskaffning av litteratur och broschyrer, kontorsutrustning, dataprogram, tele-, frakt- och andra tjänster, annonsering, representation, kostnader för undersökningar etc. Från momentet betalas också Ålands medlemsavgift till Nordiska Förbundet för Studie- och Yrkesvägledning.

	År 2003	År 2004	År 2005
Inrättade tjänster	1	1	1
Tillfälliga tjänster	1	1	1

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- inrättad tjänst	-56 000	
	- tillfällig tjänst	-31 000	-87 000
4100	Material och förnödenheter		-1 000
4300	Inköp av tjänster		-1 000
4800	Övriga utgifter		-1 000
1125	Maskiner och inventarier		-1 000
	Anslagsbehov		**-91 000**

47.44. ÅLANDS TEKNOLOGICENTRUM

	Bokslut 2003	Budget 2004 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2005
Inkomster			
Konsumtionsutgifter Överföringsutgifter Investeringsutgifter	-265 282	-386 000	-340 000
Summa utgifter	-265 282	-386 000	-340 000
Anslag netto	-265 282	-386 000	-340 000

Ålands teknologicentrum (ÅTC) är en enhet vid näringsavdelningens allmänna byrå som ska främja utvecklingen av innovationer som kan leda till affärsmöjligheter för åländska företag och tillväxt i den åländska ekonomin. ÅTC skall ha en viktig roll i det åländska innovationssystemet. Innovationssystemet består av ett nätverk av offentliga och privata aktörer inom företagsutveckling och utbildning där ny kunskap och ny teknik produceras, sprids och används.

Under året startar företagsinkubatorn vid Kvarteret iTiden och den drivs av ÅTC:s personal. I företagsinkubatorn skapas en miljö som placerar idéer som kan utvecklas till säljbara produkter i centrum. Genom samarbete med andra näringslivsaktörer på och utanför Åland tillhandahålls relevant information, rådgivning och experthjälp för att påskynda kommersialiseringen av idéerna.

Satsningen Kvarteret iTiden är grunden till ett innovationscentrum på Åland som skall stimulera framväxten av nya tillväxtföretag. För att skapa en innovativ miljö med en bra sammansättning av företag och verksamheter kommer ÅTC att mark-

nadsföra Kvarteret iTiden. ÅTC kommer även att främja kunskapsutbyte i form av seminarier och föreläsningar.

ÅTC skall under år 2005 framförallt arbeta inom följande områden
- driften av företagsinkubatorn i Kvarteret iTiden
- marknadsföring av Kvarteret iTiden samt
- utveckling av det åländska innovationssystemet.

ÅTC kommer att ledas av en av landskapsregeringen tillsatt ledningsgrupp som samverkar med företrädare för näringsliv och utbildning. Ledningsgruppen ansvarar för granskning och urvalet av idéer som ges möjlighet att utvecklas till säljbara produkter i företagsinkubatorn.

För ÅTC:s verksamhet hyr landskapsregeringen ett utrymme i Kvarteret iTiden om ca 290 m^2.

Utgifter

47.44.20. Verksamhetens utgifter (VR)

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-265 282,38	-386 000	-340 000
(t.a. -47 550,00)		

För verksamhet i enlighet med de i kapitelmotiveringen angivna målsättningarna föreslås ett nettoanslag om 340.000 euro.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5.

Föreslås inget anslag för den tillfälliga uppgiften som enhetschef för teknologicentret. Det övergripande ansvaret föreslås överfört på avdelningens utvecklingsplanerare. Se även moment 47.01.01.

Verksamheten kan delfinansieras genom inkomster från konsultverksamhet, kursverksamhet samt genom att bedriva projektverksamhet med andra finansieringskällor. Föreslås med hänvisning till 8 § finansförvaltningslagen (43/1971) att inkomsterna kan gottskrivas momentet.

ÅTC är en kunskapsintensiv organisation varför medel för fortbildning av personalen ingår i anslaget.

Verksamheten är dels av rådgivande och näringslivsfrämjande karaktär, dels inriktad på marknadsföring av Kvarteret iTiden varför medel för informationsinsatser, kunskapsspridning och marknadsföring föreslås.

ÅTC flyttar vid årsskiftet in i iTiden vilket medför att medel upptas för viss anpassning av lokalerna, möbler och inredning samt viss teknisk utrustning.

	År 2003	År 2004	År 2005
Tillfälliga tjänster	1	1	
Personal i arbetsavtalsförhållande	3	3	3

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- personal i arbetsavtalsförhållande	-144 500	
	- övriga löner och arvoden	-50 000	-194 500

4100	Material och förnödenheter		-17 000
4200	Hyror		-40 000
4300	Inköp av tjänster		-40 000
4800	Övriga utgifter		
	- resor	-10 000	
	- representation	-1 000	
	- övrigt	-1 000	-12 000
1112	Immateriella rättigheter		-10 000
1125	Maskiner och inventarier		-40 000
3000	Inkomster av verksamheten		13 500
	Nettoanslagsbehov		**-340 000**

47.46. FÖRSÖKSVERKSAMHETEN

	Bokslut 2003	Budget 2004 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2005
Inkomster	43 939	0	0
Konsumtionsutgifter	-712 368	-652 000	-681 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter	-9	0	0
Summa utgifter	-712 377	-652 000	-681 000
Anslag netto	-668 438	-652 000	-681 000

Konkurrensen i jordbruket blir allt hårdare och det ställs större krav på effektivitet och kvalitet. Livsmedelsförädlingen är beroende av högklassiga råvaror som är lämpliga för förädling, lagring, distribution och konsumtion.

Landskapsregeringen avser att reformera verksamheten vid Ålands försöksstation bl.a. genom att samordna landskapets laboratoriefunktioner. Försöksverksamheten skall sättas in i ett utvecklingspolitiskt sammanhang, där den nya tjänsten som utvecklingsplanerare skall ha en viktig samordnande och pådrivande roll.

I bedömningen av den framtida dimensioneringen av verksamheten skall hänsyn tas till jordbruksnäringens utvecklingsbehov, möjligheten till samverkan och köp av tjänster utifrån samt samverkan med odlarna.

Målsättningen är att landskapsregeringen skall medverka till att det också i jordbruksnäringen skall finnas tillgång till spetskompetens inom utvalda utvecklingsområden.

Den övergripande målsättningen för Ålands försöksstation är att verka för ett jordbrukssystem med minskad miljöpåverkan, samt att arbeta för ökad lönsamhet inom de åländska jordbruksföretagen. Ålands försöksstation skall med beaktande av detta verka utifrån fyra olika försökssektorer d.v.s. med IP-lantbruk, IP-grönsaker, IP-frukt och -bär samt ekologisk produktion. Därtill ingår en laboratorieverksamhet som betjänar såväl försöksverksamheten som lantbrukarna. Målsättningen är att med försöksresultatens hjälp bidra till att det småskaliga och mångsidiga jordbruket skall kunna fortbestå i landskapet. Genbankssamlingen med kloner av gammalt lokalt frukt- och bärmaterial skall också omhänderhas.

Delmål
- ett uthålligt och resurssnålt odlingssystem anpassat för åländska förhållanden
- prioritering av växtslag som har stor betydelse för det åländska, småskaliga jordbruket
- ökat mervärde på lokalt producerade varor
- produktion av högkvalitativa produkter

- integrerad produktion skall användas som norm inom de konventionella försöken
- avses att så långt resurserna räcker utveckla prognosverksamheten för att minska användningen av kemisk bekämpning av växtsjukdomar och skadedjur
- balanserad N-gödsling med hjälp av prognoser
- bred kunskapsbas på försöksstationen om det senaste inom miljö, teknik och odlingssystem
- hög efterfrågan på producerat försöksmaterial samt
- distribution av information till kunden i och med att den blir klar.

Målsättningar för år 2005
- den integrerade produktionstekniken skall användas inom alla konventionella odlingsförsök
- prognosverktyg skall under året vidareutvecklas för potatis, lök och isbergssallat
- sjukdomar i vete skall följas upp och
- preliminära försöksresultat skall finnas tillgängliga för kunden innan startande av nästa odlingssäsong.

Försöksstationens målsättning ligger i samklang med det övergripande mål som landskapsregeringen ställt upp för primärnäringarna.

Utgifter

47.46.20. Verksamhetens utgifter (VR)

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-712 368,23	-652 000	-681 000
(t.a. -5 508,00)		

För försöksverksamheten vid Ålands försöksstation föreslås ett nettoanslag om 681.000 euro. Verksamheten vid försöksstationen fastställs årligen av landskapsregeringen.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5. Därtill ingår i anslaget för personal i arbetsavtalsförhållande anslag för avlönande av praktikanter.

Ett arbete har påbörjats för att samordna laboratorietjänsterna och målsättningen är att de tjänster som utförts av försöksstationens laboratorium från år 2006 skall utföras av ett samordnat gemensamt laboratorium i landskapet. Se även kapitel 45.58.

Med hänvisning till finansförvaltningslagen 8 § (43/1971) föreslås att inkomster från analysverksamheten vid laboratoriet, försäljningsintäkter för produkter och hyror för tjänstebostäder kan gottskrivas momentet.

	År 2003	År 2004	År 2005
Inrättade tjänster	9	9	9
Tillfälliga tjänster	1	1	1
Personal i arbetsavtalsförhållande	4	4	4

Dispositionsplan:

4000 Personalutgifter	
- inrättade tjänster	-372 690
- tillfällig tjänst	-42 619

- personal i arbetsavtalsförhållande	-150 491	-565 800
4100 Material och förnödenheter		
- kemikalier	-10 800	
- värme, el och vatten	-21 720	
- odlingsmaterial	-11 650	
- reservdelar och tillbehör	-11 490	
- övrigt	-21 600	-77 260
4200 Hyror		-5 000
4300 Inköp av tjänster		
- reparations- och underhållstjänster	-21 000	
- trycknings- och annonseringstjänster	-14 900	
- utbildningstjänster och personalaktiviteter	-8 730	
- städning	-2 730	
- övrigt	-28 400	-75 760
4800 Övriga utgifter		
- resor	-2 250	
- övrigt	-930	-3 180
3000 Inkomster av verksamheten		
- provtagnings- och analysavgifter	27 000	
- försäljning av produkter	4 000	31 000
3300 Hyresinkomster och ersättningar		15 000
Nettoanslagsbehov		**-681 000**

47.46.74. Om- och tillbyggnad för Ålands försöksstation (R)

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-8,58	0	

Momentet utgår. Ingen om- och tillbyggnad av laboratoriet vid försöksstationen genomförs med anledning av de ambitioner som finns om en samordning av laboratorier som drivs i landskapsregeringens regi. Anslutningen till naturbruksskolans värmecentral verkställs under år 2004.

47.52. SKÖTSEL AV JORDEGENDOMAR

	Bokslut 2003	Budget 2004 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2005
Inkomster	81 528	69 000	30 000
Konsumtionsutgifter	-13 663	-15 000	0
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter	-5 130	-10 000	0
Summa utgifter	-18 792	-25 000	0
Anslag netto	62 736	44 000	30 000

Jordbruksbyrån förvaltar ett antal egendomar på Åland. Stommen i markegendomen utgörs av kungsgårdarna. Landskapsregeringen ser ett värde i att ha jordegendomar som kan användas till nytta för framtida regionala och samhällsutvecklande satsningar. En satsning som kan nämnas är satsningen på golfturism som utförts på Kastelholms kungsgård.

De övriga jord- och fastighetsegendomarna som förvaltas av jordbruksbyrån är utarrenderade till jordbrukare. Landskapsregeringen har som målsättning att jordegendomarna i mån av möjlighet skall odlas enligt ekologiska produktionsmetoder och därmed vara föregångare i en ekologisk omställningsprocess.

Investeringar som planeras avser att förbättra fastigheternas värde och återbetalas genom förhöjt arrende. Landskapsregeringens ambition är att alla fastigheter i landskapets ägo skall vara representativa och i gott skick.

Inkomster

37.52.20. Verksamhetens inkomster

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
81 528,49	69 000	30 000

Under momentet föreslås en nettoinkomst om 30.000 euro.

Anslaget avser intäkter i form av arrenden och hyresintäkter samt att momentet med hänvisning till 8 § finansförvaltningslagen (43/1971) kan påföras kostnader för sedvanligt underhåll, reparationer och driftskostnader för landskapets jordbruksfastigheter och skatter m.m.

Specifikation:

1122	Byggnader	-15 000
4100	Material och förnödenheter	-8 000
4300	Inköp av tjänster	-10 000
4800	Övriga utgifter	-7 000
3300	Hyresinkomster och ersättningar	70 000
	Nettoinkomst	**30 000**

Utgifter

47.52.20. Verksamhetens utgifter (VR)

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-13 662,63	-15 000	
(t.a. -33,20)		

Momentet utgår då nettobudgetering införs. Se moment 37.52.20.

47.52.74. Grundreparationer (R)

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-5 129,62	-10 000	

Momentet utgår då nettobudgetering införs. Se moment 37.52.20.

47.52.77. Utvecklande av Grelsby kungsgård (R)

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
0,00	0	0

Den arbetsgrupp som landskapsregeringen tillsatte i samband med undertecknande av intentionsavtalet gällande förverkligande av golfbaneprojekt vid Grelsby kungsgård med Försäkringsbolaget Pensions-Alandia och Ålands Golfklubb har avgett slutrapport. Arbetsgruppen anser att en golfanläggning i Grelsby inte kan bedömas möjlig men att lämpliga marker för projektet/motsvarande projekt enligt arbetsgruppens bedömning kan finnas tillgängliga på ett område i Godby/Ämnäs.

Med beaktande av arbetsgruppens slutrapport och de övriga parternas intresse av att planera för en golfbana i Godby/Ämnäs har landskapsregeringen beslutat ingå ett tilläggsavtal så att arbetsgruppens mandat har utvidgats att även omfatta landskapets marker i ”Strömsängarna” underlydande Pehrsberg lägenhet RN:o 1:2 i Godby by samt marker i privat ägo i omedelbar anslutning till dessa marker i såväl Godby by som Ämnäs by från Godbyvägen, rakt österut och ända till Lumparn.

I tilläggsavtalet framgår även att benämningen ”Grelsby golfbana” kvarstår än så länge som benämning på projektet, tills annat överenskoms.

Samtliga bestämmelser i intentionsavtalet tillämpas på det genom tilläggsavtalet utvidgade projektet, dock så att samtliga i intentionsavtalet omnämnda tidsfrister förlängts med ett år, d.v.s. till 30.6.2005.

Med hänvisning till ovanstående föreslås att arbetsgruppens uppdrag fortsättningsvis finansieras med för ändamålet redan budgeterade medel.

47.55. SKÖTSEL AV EGNA SKOGAR

	Bokslut 2003	Budget 2004 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2005
Inkomster	125 007	137 000	156 000
Konsumtionsutgifter Överföringsutgifter Investeringsutgifter	-102 176	-114 000	-135 000
Summa utgifter	-102 176	-114 000	-135 000
Anslag netto	22 830	23 000	21 000

Landskapets skogsinnehav omfattar 2.500 hektar skogsbruksmark, varav 1.438 hektar är produktiv skogsmark. Detta motsvarar endast ca 2 % av den totala skogsmarken på Åland. Stommen utgörs av de gamla kungsgårdarna.

Landskapsregeringens övergripande målsättning är att dessa marker skall brukas på ett sådant sätt att den virkesproducerande förmågan bevaras samtidigt som den biologiska mångfalden och skogsmarkens sociala och kulturella värden beaktas. Speciell vikt läggs vid att hålla markerna öppna och tillgängliga för allmänheten i rekreations- och informationssyfte. Landskapets marker skall vidare användas för skoglig försöksverksamhet.

Jakträtten är utarrenderad på flertalet av markerna till år 2006.

Virkesförsäljningen genererar inkomster till landskapet, råvara till förädlingsindustrin och arbetsplatser för skogsarbetare och entreprenörer. Målsättningen för år 2005 är en avverkningsvolym på ca 5.200 m^3, fördelat på ca 1.400 m^3 timmer och ca 3.800 m^3 massaved. Dessutom planeras plant- och ungskogsvård på ca 35 hektar och plantering på ca 10 hektar.

Landskapsregeringen avser sälja ett ca 2.100 m^2 stort tomtmarksområde tillhörande fastigheten Pehrsberg RNr 1:2 i Godby, Finström som förvaltas av skogsbruksbyrån. Inkomsterna från försäljningen upptas under moment 34.10.74 Försäljning av fastigheter.

Inkomster

37.55.20. Verksamhetens inkomster

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
125 006,82	137 000	156 000

Inkomsterna beräknas fördela sig enligt följande:

Försäljning av virke 5.250 m^3	130.000 euro
Markarrenden	12.000 euro
Jaktarrenden	7.000 euro
Hyresinkomster	7.000 euro
	156.000 euro

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	130 000
3300	Hyresinkomster och ersättningar	26 000
	Totalt	**156 000**

Utgifter

47.55.20. Verksamhetens utgifter (VR)

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-102 176,43 (t.a. -6 827,07)	-114 000	-135 000

Föreslås ett anslag om 135.000 euro som i stort beräknas fördela sig enligt följande:

Avverkning	65.000 euro
Terrängtransport	25.000 euro
Skogsvård	30.000 euro
Underhåll av fastigheter	8.000 euro
Underhåll av vägar och diken	2.000 euro
Viltvård	1.000 euro
Övrigt	4.000 euro
	135.000 euro

	År 2003	År 2004	År 2005
Personal i arbetsavtalsförhållande	2	2	2

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter	
	- personal i arbetsavtalsförhållande	-77 000
4100	Material och förnödenheter	-13 000
4300	Inköp av tjänster	-35 000
4800	Övriga utgifter	-8 000
1125	Maskiner och inventarier	-2 000
	Anslagsbehov	**-135 000**

47.58. ÅLANDS FISKODLING, GUTTORP

	Bokslut 2003	Budget 2004 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2005
Inkomster	280 142	0	0
Konsumtionsutgifter	-379 813	-423 000	-427 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter	-154 384	0	0
Summa utgifter	-534 197	-423 000	-427 000
Anslag netto	-254 055	-423 000	-427 000

För att upprätthålla fortsatt goda förutsättningar för det småskaliga kustfisket och fisketurismen har landskapsregeringen för avsikt att vid Ålands fiskodling, Guttorp producera för utplantering 200.000 smolt av havsöring, 200.000 1-somriga yngel av åländsk skärgårdssik samt 1 miljon nykläckta gäddyngel. Som en kompensation för det åländska laxfisket avser landskapsregeringen att producera och utplantera 40.000 smolt av havslax.

Den under de senaste åren sjunkande återfångsten av havsöring samt av EU planerade förändringar i förutsättningarna att bedriva laxfiske kan på sikt innebära en omprövning av målsättningen för verksamheten vid Ålands fiskodling. En eventuell förändring av utplanteringsstrategin för Ålands fiskodling bör dock föregås av en noggrann utvärdering eftersom det åländska öringsbeståndet upprätthålls av utplanteringarna från Ålands fiskodling. Landskapsregeringen har för avsikt att inleda en sådan utvärdering under året.

Utgifter

47.58.20. Verksamhetens utgifter (VR)

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-379 813,31	-423 000	-427 000
(t.a. -60 327,00)		

För driften av Ålands fiskodling inkluderande löner, driftskostnader, anskaffningar och inkomster föreslås ett nettoanslag om 427.000 euro.

Med hänvisning till 8 § finansförvaltningslagen (43/1971) föreslås att Ålands fiskodlings inkomster gottskrives momentet.

Anslaget omfattar även kostnader för hållande av utrymmen för Miljölaboratoriet, Guttorp.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5.

Därtill ingår i anslaget för personal i arbetsavtalsförhållande anslag för avlönande av städare samt extra arbetskraft. Vidare ingår i anslaget en befattning såsom utredare. Kostnaderna för denna befattning finansieras med motsvarande inkomster utifrån.

	År 2003	År 2004	År 2005
Inrättade tjänster	2	2	2
Personal i arbetsavtalsförhållande	3	4	4

Dispositionsplan:

4000 Personalutgifter	
- inrättade tjänster	-104 600

	- personal i arbetsavtalsförhållande	-190 300	-294 900
4100	Material och förnödenheter		-145 000
4200	Hyror		-3 000
4300	Inköp av tjänster		-34 000
4800	Övriga utgifter		
	- resor	-7 500	
	- övrigt	-3 900	-11 400
1125	Maskiner och inventarier		-4 000
3000	Inkomster av verksamheten		56 000
3300	Hyresinkomster och ersättningar		9 300
	Nettoanslagsbehov		**-427 000**

38./48. TRAFIKAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

	Bokslut 2003	Budget 2004 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2005	Förändring 2004-2005	Förändring 2003-2005
Summa inkomster	1 076 337	1 584 000	1 189 000	-24,9%	10,5%
Utgifter enligt momentart					
Konsumtionsutgifter	-19 567 496	-18 491 000	-20 001 000	8,2%	2,2%
Överföringsutgifter	-1 336 418	-1 200 000	-1 150 000	-4,2%	-13,9%
Realinvesteringsutgifter	-1 635 292	-2 340 000	-3 413 000	45,9%	108,7%
Lån och övriga finansinvesteringar					
Summa utgifter	-22 539 206	-22 031 000	-24 564 000	11,5%	9,0%
Anslag netto	-21 462 870	-20 447 000	-23 375 000	14,3%	8,9%

	Bokslut 2003	Budget 2004 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2005	Förändring 2004-2005	Förändring 2003-2005
Utgifter per uppgiftsområde					
Allmän förvaltning	-458 468	-455 000	-656 000	44,2%	43,1%
Övrig trafik	-1 389 317	-1 285 000	-1 145 000	-10,9%	-17,6%
Sjötrafiken	-13 518 041	-12 370 000	-13 600 000	9,9%	0,6%
Vägar, broar, hamnar och linfärjor	-7 168 448	-7 921 000	-9 163 000	15,7%	27,8%
Verkstad och lager	-4 932	0	0		-100,0%
Summa	-22 539 206	-22 031 000	-24 564 000	11,5%	9,0%

48.01. ALLMÄN FÖRVALTNING

	Bokslut 2003	Budget 2004 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2005
Inkomster	42 042	38 000	43 000
Konsumtionsutgifter	-458 468	-455 000	-656 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-458 468	-455 000	-656 000
Anslag netto	-416 426	-417 000	-613 000

Trafikavdelningens uppgift är att upprätthålla, utveckla och förnya landskapets interna trafiksystem på ett totalekonomiskt försvarbart sätt, så att trafikanternas berättigade krav och förväntningar på en rimlig och säker trafik tillgodoses.

Allt trafikarbete skall ske med utgångspunkt i landskapsregeringens handlingsprogram samt gällande trafiksäkerhetsplan och trafikplan.

Trafikavdelningens organisation skall fortsättningsvis utvecklas med en smidigare och effektivare verksamhet som mål. Rollen som serviceinrättning i allmänhetens tjänst betonas.

Trafikens struktur byggs upp kring fem olika trafikområden i anslutning till huvudväg 1 (Mariehamn - Berghamn), huvudväg 2 (Mariehamn - Prästö), huvudväg 3 (Mariehamn - Långnäs), huvudväg 4 (Godby - Geta) och skärgården.

Det trafiknät som landskapsregeringen administrerar består av:
640 km lands- och bygdevägar
57 km gång- och cykelvägar inkl. belagda vägrenar
Lemströms kanal jämte svängbro

39 broar
Kumlinge flygfält
10 helikopterplattor
8 linstyrda färjor, varav en färja är driftsprivatiserad och en i reserv
8 frigående färjor, varav 2 färjor i kompletterande trafik
3 privata färjor på totalentreprenad
2 förbindelsebåtar
3 oljebekämpningsfarkoster
25 hamnar och färjfästen samt ett antal bryggor
Fastigheter, byggnader och övriga anläggningar till stöd för verksamheten.

I det totala trafiknätet ingår dessutom 269 km kommunalvägar, de bilfärjor/kryssningsfartyg och övriga fartyg som trafikerar landskapet samt hamnar och flygfält för den externa trafiken.

Inkomster

38.01.01. Verksamhetens inkomster

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
42 041,85	38 000	43 000

Föreslås en inkomst om 43.000 euro. Av detta avser 34.000 euro inkomst från social- och hälsovårdsministeriets försäkringsavdelning, som årligen erlägger de till landskapet Åland hörande trafikförsäkringsavgifterna.

En inkomst om 1.000 euro i avgifter för de kurser om alkohol och trafik som anordnas enligt 36 § 5 momentet körkortslagen för landskapet Åland (79/1991, ändr. 47/2000).

8.000 euro beräknas som inkomst för trafikavdelningens myndighetsbeslut.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	43 000
	Totalt	**43 000**

Utgifter

48.01.01. Verksamhetens utgifter (VR)

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-458 467,89	-455 000	-566 000
(t.a. -100 905,47)	(t.a. -100 000)	

Föreslås ett anslag om 566.000 euro för trafikavdelningens allmänna förvaltning.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av den inom trafikförvaltningen verksamma personalen enligt bilaga 5.

I anslaget har beaktats medel för trafiksäkerhetsarbetets information och allmänna kostnader.

En del av anslaget kan användas till konsultarvoden för personal- och organisationsutveckling, arbetarskydd, informationsteknologi samt miljöarbete med mera. Anslaget inkluderar även medel för personalens yrkesspecifika fortbildningsbehov.

Inrättade tjänster	År 2003 9	År 2004 9	År 2005 9

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter	
	- inrättade tjänster	-449 500
4100	Material och förnödenheter	-20 000
4300	Inköp av tjänster	-65 000
4800	Övriga utgifter	
	- resor	-27 000
	- representation	-4 000
	- övrigt	-500
	Anslagsbehov	**-566 000**

48.01.05. Utredningar

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
		-90 000

Momentet nytt.
Under momentet föreslås ett tillfälligt anslag om 90.000 euro att användas för utredningar som beställs och utförs av projekteringsenheten. Anslaget hör samman med den förändringsprocess av omfattningen på verksamheten vid projekteringsenheten som inleds under budgetåret. Anslaget kan bl.a. användas för studie av utvecklande av kortruttstrafik för Föglötrafiken samt en förstudie över en eventuell broförbindelse Prästö - Töftö.

Dispositionsplan:

4300	Inköp av tjänster	-90 000
	Anslagsbehov	**-90 000**

48.10. ÖVRIG TRAFIK

	Bokslut 2003	Budget 2004 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2005
Inkomster		281 000	0
Konsumtionsutgifter	-53 275	-45 000	-45 000
Överföringsutgifter	-1 336 042	-1 150 000	-1 100 000
Investeringsutgifter		-90 000	
Summa utgifter	-1 389 317	-1 285 000	-1 145 000
Anslag netto	-1 389 317	-1 004 000	-1 145 000

Inkomster

38.10.04. Inkomster av oljesanering

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
0,00	0	0
	tb 281 000	

Ingen inkomst föreslås för år 2005.

38.10.70. Inkomster från oljeskyddsfonden

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
0,00	0	0

Ingen inkomst föreslås för år 2005.

Utgifter

48.10.04. Driftsutgifter för oljeskyddsberedskap (F)

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-53 274,70	-45 000	-45 000

Föreslås ett anslag om 45.000 euro. Anslaget avser kostnader för de inom landskapet verksamma oljeskyddsfarkosterna och underhåll av övrig oljebekämpningsutrustning samt driftskostnader för oljebekämpningsverksamheten. Verksamheten bedrivs i nära samarbete med räddningsväsendet och Ålands Sjörädningssällskap r.f. samt enligt direktiv och anvisningar utfärdade av landskapets oljeskyddsdelegation. Det nya oljeskyddslagret beräknas stå klart i februari år 2005. Lagrets driftskostnader beräknas till 2.000 euro/år.

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- inrättade tjänster		-3 700
4100	Material och förnödenheter		
	- bränsle och smörjmedel	-3 000	
	-reservdelar och övrigt material	-12 300	-15 300
4300	Inköp av tjänster		
	- underhåll av maskiner		-20 000
4800	Övriga utgifter		
	- resor	-2 000	
	- representation	-500	
	- övrigt	-3 500	-6 000
	Anslagsbehov		**-45 000**

48.10.45. Understöd för kollektivtrafik

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-1 166 042,44	-1 150 000	-1 100 000

Arbetet med utarbetande av förslag till ändring av systemet, med syfte att möjliggöra upphandling av busskollektivtrafiken under konkurrens, fortgår. Under året avser landskapsregeringen att göra en utredning över ändamålsenligt bussåkande.

Landskapsregeringen inhämtar årligen kommunernas utlåtanden om utformningen av den regionala kollektivtrafiken och fastställer tidtabellerna och biljettpriserna och avgifter för månadskort. Busstidtabellerna samordnas med skärgårdstrafikens turlistor för de frigående färjorna.

Det är trafikidkarens/entreprenörens skyldighet att föra statistik över trafiken och använda ett av landskapsregeringen godkänt biljettredovisningssystem.

Enligt nu gällande avtal behåller trafikidkaren/entreprenören inkomsterna från den trafik som bedrivs samt erhåller ett stöd om 0,83 euro per redovisad, turlistad

kilometer beräknad till 820.000 km. Bussturerna om ca 95.000 km i anslutning till färjtrafiken på Eckerö, Berghamn ersätts med 50% av understödsbeloppet (0,415 euro/km) enligt särskilt avtal med trafikidkaren.

Av anslaget beräknas 40.000 euro användas till glesbygds- och matartrafik. Inom anslaget skall sådan helg- och kvällstrafik som bedöms vara ekonomiskt försvarbar bedrivas. Därtill ingår 34.000 euro för understöd för extra trafik.

Med hänvisning till ovanstående föreslås ett anslag om 1.100.000 euro som fördelas enligt följande:

Turlistad trafik	721.000 euro
Glesbygds- och matartrafik	40.000 euro
Skolkort	305.000 euro
Understöd för extra trafik	34.000 euro
Totalt	1.100.000 euro

Dispositionsplan:

8205	Övrigt näringsliv	-1 100 000
	Anslagsbehov	**-1 100 000**

48.10.70. Anskaffning och förnyande av oljeskyddsutrustning (R)

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
0,00	0	0

Inget anslag föreslås för år 2005.

48.10.74. Uppförande av oljeskyddslager (R)

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
0,00	-90 000	0

Inget anslag föreslås för år 2005.

48.20. SJÖTRAFIKEN

	Bokslut 2003	Budget 2004 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2005
Inkomster	652 153	700 000	725 000
Konsumtionsutgifter	-13 518 041	-12 370 000	-13 600 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-13 518 041	-12 370 000	-13 600 000
Anslag netto	-12 865 888	-11 670 000	-12 875 000

Sjötrafikenheten ombesörjer trafik med frigående färjor på nedannämnda linjer enligt av landskapsregeringen fastställda turlistor. Dessutom utbetalas stöd för varutransporter till skärgården.

Under år 2005 ses nyttjandet av de personella resurserna över och utredningar över möjliga förkortningar av rutter fortgår.

Norra linjen
Sträcka: Vårdö-Enklinge-Kumlinge-Lappo-Torsholma

Trafikvolym:	1993	1998	2003
- passagerare	105.681	123.708	103.276
- fordon	44.266	51.338	46.536

Fartyg: m/s Alfågeln
Driftsform: Egen regi

Sträcka: Asterholma-Lappo-Torsholma

Trafikvolym:	1993	1998	2003
- passagerare	12.210	9.209	11.255
- fordon	5.565	4.076	4.976

Fartyg: m/s Spoven
Driftsform: Totalentreprenad

Sträcka: Åva-Jurmo (trafiken inleddes 1.9.2001)

Trafikvolym:	2001	2002	2003
- passagerare	6.661	20.107	19.656
- fordon	2.556	9.229	7.687

Fartyg: m/s Doppingen
Driftsform: Egen regi

Sträcka: Osnäs-Åva

Trafikvolym:	1993	1998	2003
- passagerare	96.154	107.344	99.444
- fordon	29.758	35.004	38.081

Fartyg: m/s Viggen
Driftsform: Egen regi

Sträcka: Enklinge-Kumlinge (trafiken inleddes år 1999)

Trafikvolym:	2001	2002	2003
- passagerare	8.681	9.632	8.279
- fordon	4.381	4.797	3.811

Fartyg: m/s Frida II
Driftsform: Total entreprenad

Tvärgående linjen
Sträcka: Långnäs-Bergö-Överö-Sottunga-Snäckö

Trafikvolym:	1993	1998	2003
- passagerare	16.580	17.302	22.447
- fordon	8.614	8.403	12.320

Fartyg: m/s Grisslan
Driftsform: Egen regi

Södra linjen
Sträcka: Långnäs-Överö-Sottunga-Husö-Kyrkogårdö-Kökar-Galtby

Trafikvolym:	1993	1998	2003
- passagerare	94.301	103.290	120.444
- fordon	32.777	35.441	44.987

Fartyg: m/s Gudingen, m/s Skiftet, m/s Ejdern 15.6 - 15.8
Driftsform: Egen regi

Föglölinjen
Sträcka: Svinö-Degerby

Trafikvolym:	1993	1998	2003
- passagerare	166.445	178.413	182.401
- fordon	80.916	89.647	98.953

Fartyg: m/s Knipan, m/s Lotta II
Driftsform: Egen regi och totalentreprenad

Inkomster

38.20.20. Verksamhetens inkomster

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
652 038,04	700 000	725 000

Föreslås en inkomst om 725.000 euro. Under momentet upptas även smärre inkomster vid Ålandstrafiken.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	715 000
3300	Hyresinkomster och ersättningar	10 000
	Totalt	**725 000**

38.20.21 Försäljning av obehövlig materiel

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
115,00	0	

Momentet utgår.

Utgifter

48.20.20. Verksamhetens utgifter (VR)

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-13 518 040,73	-12 370 000	-13 600 000
(t.a. -291 026,00)		

Föreslås ett anslag om 13.600.000 euro.

Transport av bränsle klass I och II utförs på för ändamålet reserverade turer där antalet passagerare är begränsat och bokning inte tillåts. Ytterligare transport av bränsle samt annat farligt gods utförs i mån av möjlighet och till självkostnadspris. I anslaget ingår medel för eventuell anskaffning av ett nytt bokningsprogram.

Anslaget fördelas som följer:

Linje	**Fartyg**	**Löner**	**Bränsle**	**Underhåll**	**Övrigt**	**Totalt**	
Norra linjen	m/s Alfågeln	1 583	680	248	187	**2 698**	
	m/s Viggen	876	325	107	128	**1 436**	
	m/s Doppingen	360	33	21	20	**434**	
	Upphyrning av tonnage				788	**788**	
	Övrigt				19	**19**	**5 375**
Tvärgående linjen	m/s Grisslan	484	161	69	118	**832**	
	Övrigt				3	**3**	**835**
Södra linjen	m/s Gudingen	1 177	414	208	87	**1 886**	
	m/s Skiftet	1 254	379	192	81	**1 906**	
	m/s Ejdern	103	43	16	8	**170**	
	Övrigt				19	**19**	**3 981**
Föglö linjen	m/s Knipan	1 131	404	172	59	**1 766**	
	Upphyrning av tonnage				68	**68**	
	Övrigt	51			8	**59**	**1 893**
Ofördelat färjor		166		394	43	**603**	
	m/s Ejdern	99	103	91	40	**333**	**936**
Trafikbåtar *)		48	8	16	47	**119**	**119**
Ålandstrafiken		126		1	120	**247**	**247**
Varutransporter					214	**214**	**214**
		7 458	**2 550**	**1 535**	**2 057**	**13 600**	

*Kostnader för m/s Tärnan, m/s Gåsö I, m/s Skrakan och m/s Prackan, passagerarbåtstrafik samt svävare och hydrokoptrar.

Anslaget för personalutgifter avser förutom färjpersonalen även den landbaserade personalen inklusive Ålandstrafiken enligt bilaga 5.

Bunkerpriset antas under år 2005 ligga på i medeltal 0,36 euro per liter netto.

Varje färja tas ur trafik två till tre veckor per år för dockning och översyn enligt uppgjort schema. Trafiken sköts under den tiden av i första hand eget ersättande tonnage.

	År 2003	År 2004	År 2005
Inrättade tjänster	4	4	4
Tillfälliga tjänster	3	3	3
Personal i arbetsavtalsförhållande	109	110	114

Dispositionsplan:

4000 Personalutgifter		
- inrättade tjänster	-164 000	
- tillfälliga tjänster	-133 600	
- personal i arbetsavtalsförhållande	-7 160 400	-7 458 000
4100 Material och förnödenheter		
- bränsle och smörjmedel	-2 550 000	
- reservdelar	-140 000	
- övrigt	-775 000	-3 465 000
4300 Inköp av tjänster		

- övriga externa tjänster	-856 000	
- varutransporter till skärgården	-214 000	
- reparation och underhåll av transportmedel	-1 400 000	
- försäkringar	-188 000	-2 658 000
4800 Övriga utgifter		
- resor	-8 000	
- representation	-3 000	
- användarrättigheter	-4 000	
- skatter	-1 000	
- skadeersättningar	-3 000	-19 000
Anslagsbehov		**-13 600 000**

48.20.70. Anskaffning av fartyg och färjor (R)

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
0,00	0	0

Inget anslag föreslås för år 2005.

48.30. VÄGAR, BROAR, HAMNAR OCH LINFÄRJOR

	Bokslut 2003	Budget 2004 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2005
Inkomster	306 980	522 000	387 000
Konsumtionsutgifter	-5 537 713	-5 621 000	-5 700 000
Överföringsutgifter	-376	-50 000	-50 000
Investeringsutgifter	-1 630 360	-2 250 000	-3 413 000
Summa utgifter	-7 168 448	-7 921 000	-9 163 000
Anslag netto	-6 861 468	-7 399 000	-8 776 000

Vägunderhållsenheten ansvarar för skötseln av lands- och bygdevägar, handhar underhållet av broar och färjfästen samt driften av linfärjorna. Enheten utför uppdrag såväl internt inom förvaltningen som externt åt kommuner och privata mot beställning. Momentet är nettobudgeterat sedan år 2002. Åland är uppdelat i två vägdistrikt, fasta Åland och skärgården. På fasta Åland finns vägstationer i Godby och Möckelö samt en vägdepå i Kattby. I skärgården finns fyra vägstationer, på Brändö, Föglö, Kumlinge och Kökar. På mindre öar med landsväg har enheten privata tillsyningsmän för delar av underhållsarbetet.

Följande linfärjor hör till vägunderhållsenheten.

Björkö-linjen	1993	1998	2003
- passagerare	17.189	15.844	17.404
- fordon	10.089	10.382	11.668
Driftsform:	Egen regi		

Embarsunds-linjen	1993	1998	2003
- passagerare	60.057	63.005	67.021
- fordon	35.582	37.972	40.060
Driftsform:	Egen regi		

Seglinge-linjen	1993	1998	2003
- passagerare	32.841	36.163	32.316
- fordon	17.951	18.653	17.985
Driftsform:	Egen regi		

Simskäla-linjen	1993	1998	2003
- passagerare	21.127	30.557	36.227
- fordon	11.379	18.375	20.643
Driftsform:	Egen regi		

Töftö-linjen	1993	1998	2003
- passagerare	319.455	311.351	340.742
- fordon	172.363	189.033	204.959
Driftsform:	Egen regi		

Ängösunds-linjen	1993	1998	2003
- passagerare	-	9.195	9.941
- fordon	-	5.857	6.345
Driftsform:	Driftsprivatiserad		

Under kapitlet upptas medel för skötsel av grunda farleder jämte tillhörande flytande sjömärken, kummel, linjemarkeringar och radarmärken.

Projekteringsenheten utför väg- och andra projekteringar såväl internt för trafikavdelningen som externt åt kommunerna.

Vägbeläggningsarbetena kommer att prioriteras under året.

Inkomster

38.30.21. Verksamhetens inkomster - projekteringsenheten

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
306 980,11	372 000	387 000

Föreslås en inkomst om 387.000 euro för projekterings- och utredningsuppdrag som utförs internt för trafikavdelningen och externt för kommuner och andra uppdragsgivare. Se även moment 48.30.21.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	387 000
	Totalt	**387 000**

38.30.88. Försäljning av fastighet

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
	150 000	

Momentet utgår.

Utgifter

48.30.20. Verksamhetens utgifter (VR)

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-5 159 042,98	-5 179 000	-5 174 000
(t.a. -145 726,00)		

Under budgetåret inleds en process i syfte att senast år 2007 bjuda ut underhållet av ett av de större vägunderhållsområdena och då ha en personalstyrka som är dimensionerad i förhållande till kapacitetsbehovet för de återstående områdena.

Föreslås ett nettoanslag om 5.174.000 euro för drift och underhåll av vägar, broar, hamnar, flygfält och helikopterplattor samt linstyrda färjor. Föreslås med stöd av 8 § LL om landskapets finansförvaltning (43/1971) att de beräknade inkomsterna om 200.000 euro från hyreslägenheterna, hangaren vid flygfältet samt arbeten utförda åt kommuner och privata fortsättningsvis direkt gottskrivs momentet.

Anslaget för driften och underhållet har beräknats enligt följande fördelning:

Inkomster av verksamheten	200.000 euro
Servicearbeten och underhållsarbeten	-1.980.000 euro
Iståndsättning och upprustning	-720.000 euro
Drift av linfärjor	-1.710.000 euro
Underhåll av maskiner och linfärjor	-320.000 euro
Drift och underhåll av färjfästen och bryggor	-250.000 euro
Drift och underhåll av byggnader	-124.000 euro
Drift och underhåll av Lemströms kanal	-100.000 euro
Drift och underhåll av flygfält och helikopterplattor	-20.000 euro
Anskaffning och förnyande av maskiner	-150.000 euro
	-5.174.000 euro

Anslaget för förnyande av arbetsmaskiner och fordon förutsätter inkomster av verksamheten. Omfattningen av maskinparken skall dock först ses över innan någon ytterligare nyinvestering sker.

Arbetet med uppsättning av vägnamnskyltar på landskapets vägar påbörjas och beräknas vara klart under år 2006.

Landskapsregeringen har konstaterat att tillräckliga förutsättningar för att verkställa privatiseringen av linfärjelinjerna Prästö - Töftö och Simskäla - Alören i enlighet med budgetbeslutet för år 2004 inte förefunnits varför frågan om hur driftsprivatiseringen av linfärjor genomförs bereds vidare under hösten 2004 och våren 2005. Dimensioneringen av anslaget förutsätter att nattpaus med jourberedskap införs på Seglinge- och Simskälalinjen.

För ombyggnads- och vägförbättringsarbeten uppgörs årligen ett särskilt åtgärdsprogram. En del (beräknat till 115.000 euro) av anslaget för iståndsättning och upprustning skall avsättas för upprustning av färjfästen, bryggor och broar där underhåll är av yttersta vikt.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5.

	År 2003	År 2004	År 2005
Inrättade tjänster	6	6	6
Personal i arbetsavtalsförhållande	65	63	59

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- inrättade tjänster	-285 800	
	- personal i arbetsavtalsförhållande	-2 482 000	-2 767 800
4100	Material och förnödenheter		-1 100 000
4200	Hyror		-178 000
4300	Inköp av tjänster		-1 100 000
4800	Övriga utgifter		
	- resor	-55 200	
	- övrigt	-23 000	-78 200

1125	Maskiner och inventarier	-150 000
3000	Inkomster av verksamheten	200 000
	Nettoanslagsbehov	**-5 174 000**

48.30.21. Verksamhetens utgifter - projekteringsenheten (VR)

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-312 016,44	-372 000	-456 000
(t.a. -77 313,00)	(t.a. -70 000)	

Projekteringsenheten utför väg- och andra projekteringsuppdrag såväl internt för trafikavdelningen som externt för kommuner och andra uppdragsgivare.

Landskapsregeringen har konstaterat att projekteringsenheten har överkapacitet och kommer som ett resultat av detta att under året inleda en förändringsprocess i syfte att minska omfattningen på verksamheten med fyra tjänster före 31.12.2006.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5.

I anslaget ingår ett ytterligare anslag om 15.000 euro för fullföljande av den programanskaffning som påbörjades i 2004 års budget.

Med beaktande av ovanstående föreslås ett anslag om 456.000 euro. Se även moment 38.30.21 och 48.01.05.

	År 2003	År 2004	År 2005
Inrättade tjänster	6	6	6
Personal i arbetsavtalsförhållande	3	3	3

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- inrättade tjänster	-279 450	
	- personal i arbetsavtalsförhållande	-122 350	-401 800
4100	Material och förnödenheter		-10 200
4200	Hyror		-5 500
4300	Inköp av tjänster		-10 000
4800	Övriga utgifter		
	- resor		-13 500
1112	Immateriella rättigheter		-15 000
	Anslagsbehov		**-456 000**

48.30.23. Utgifter för underhåll av farleder

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-66 653,34	-70 000	-70 000

Föreslås ett anslag om 70.000 euro, för underhåll av landskapets grunda farleder jämte tillhörande sjömärken, kummel, linjemarkeringar och radarmärken enligt kontrakt tecknat för perioden 1.3.2001 - 28.2.2006.

En del av anslaget kan användas för nödvändiga inspektioner och farledsundersökningar.

Dispositionsplan:

4300	Inköp av tjänster	-70 000
	Anslagsbehov	**-70 000**

48.30.30. Landskapsunderstöd för byggande och förbättrande av kommunalvägar (R)

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-376,00	-50 000	-50 000

Föreslås ett anslag om 50.000 euro att utges, i enlighet med 19 § LL om kommunalvägar (16/1964), som bidrag för de nybyggnader, ombyggnader och nödvändiga grundförbättringar, som kommunerna anhållit om eller föreslagit i sina planer för år 2005.

De bidragsberättigade kostnaderna för grundförbättringar maximeras till 50 euro/meter och för nybyggnad till 60 euro/meter. Förslaget baserar sig på oförändrade bidragsprocenter med vissa regionala differenser. Förhöjningen av bidraget kan efter prövning beviljas då större trummor och broar ingår i projektet. Vid ny- och ombyggnad av kommunalväg skall planering och dimensionering ske enligt nuvarande och förväntad trafikbelastning. Svenska vägverkets normer ”projektering och byggande av enskilda vägar” skall i tillämpliga delar iakttas vid projektering.

Inom anslaget kan bidrag om högst 30 euro/meter ges för anläggande av gång- och cykelvägar med väsentlig betydelse för trafiksäkerheten i kommunen.

Dispositionsplan:

8309	Övriga kapitalöverföringar	-50 000
	Anslagsbehov	**-50 000**

48.30.74. Byggnadsinvesteringar (R)

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-17 456,88	-100 000	0

Inget anslag föreslås för år 2005.

48.30.77. Vägbyggnads- och vägförbättringsarbeten (R)

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-1 612 902,64	-2 150 000	-3 413 000

I likhet med den allmänna principen för landskapets övriga investeringar har anslag beaktats för kontroller som köps in under ett projekts förverkligandefas och kostnaden belastas således respektive projekt.

Landskapsregeringen konstaterar att olika projekt som under åren förverkligats med medel under momentet antingen blivit dyrare eller billigare jämfört med den angivna kostnaden för respektive projekt. De projekt vars kostnader överstigit det i budgeten antagna beloppet har till viss del kunnat finansieras med inbesparingar under momentet. Över tid har dock ett underskott ackumulerats uppgående till sammanlagt drygt 750.000 euro. Samtidigt kan konstateras att en del projekt försenats p.g.a. besvär mot vägplaner m.fl. andra olika orsaker, varför ändå rätt stora anslag reserveras i bokslutet. För att minska ledtiden mellan budgetering och förverkligande samt för att minska de reserverade medlen under momentet föreslås att fr.o.m. år 2006 endast planerings- och projekteringsmedel upptas tills vägplan

är fastställd för projektet och medel för byggande intas i budgeten. Därmed kan anslaget lättare dimensioneras i förhållande till den faktiska kostnadsnivån när projektet förverkligas och till det som faktiskt kan förverkligas under det aktuella budgetåret.

I de fall det ändå uppstår större avvikelser mellan kostnadsberäkningen och verkliga kostnader avser landskapsregeringen att i fortsättningen föra en korrigering för respektive projekt till lagtinget.

Landskapsregeringen föreslår därför att anslag tas upp för att återställa anslagens totalbelopp till den nivå som fattade budgetbeslut om projekt de facto innebär.

Med beaktande av ovanstående föreslås ett anslag om 3.413.000 euro för vägbyggnads- och vägförbättringsprojekt samt för broar, hamnar, färjfästen, bryggor, farleder och muddringar enligt nedanstående fördelning.

PROJEKT	Tidigare beviljats (1.000 €)	Föreslås 2005 (1.000 €)	Plan 2006 (1.000 €)	Plan 2007 (1.000 €)	Senare kostnad (1.000 €)	Total kostnad (1.000 €)
Trafikområde 1						
Västra utfarten Proj.				50		50
Sviby bro och bank	17	210	233			460
Marsunds gamla bro, rivning	100				550	650
Öra-Överby	30				600	630
Överby-Böle	25			300	390	715
Böle-Storby	20		300	300		620
Käringsundsvägen g/c bana	10				90	100
Trafikområde 2						
Östra utfarten Proj.		20	80			100
Korsningsområde, Dalbo	286	245				531
Korsningsområden, Sparhallen/Kantarellen o. Sviby	568	250				818
Kastelholm-Tranvik vs (3,7 km)	15			400	450	865
Tranvik vs-Finby (2,3 km)	20				650	670
Finby vs-Prästö inkl.ny bro			20	60	2 520	2 600
Snäckö färjfäste	27					27
Hummelviks färjfäste (ff)					357	357
Kumlinge skola - vägstation					150	150
Kumlinge ff breddning ramp		30				30
Kumlinge färjfäste, ny landramp				300		300
Djurholmsbron, ombyggn.	20				500	520
Trafikområde 3						
GC-tunnel Nabben	17				170	187
Bistorp-Bäckäng (2,7 km)	630					630
Bäckäng-Lumparsund (3,0 km)	370	375				745
Svinö-Klemetsby	25	155	310			490
Klemetsby-Långnäs		30	210	160		400
Långnäs pir förstärkning	60					60
Ny färjramp Långnäs		120				120
Föglö kortrutt	84					84
Sottunga ff och farled	10		100	230		340
Harparnäs ff	504		520			1 024

PROJEKT	Tidigare beviljats (1.000 €)	Föreslås 2005 (1.000 €)	Plan 2006 (1.000 €)	Plan 2007 (1.000 €)	Senare kostnad (1.000 €)	Total kostnad (1.000 €)
Överboda-Karlby (2,2 km)					300	300
Hamnö, ny bro					80	80
Degerby tullbrygga					160	160
Trafikområde 4						
Bartsgårda hamnområde	9					9
Övrigt						
Gång- och cykelleder längs befintliga vägar	20	20	20	20	20	100
Grundförbättring av glesbygdsvägar	210	215	210	210	210	1 055
Beläggningskostnader	540	600	500	520	540	2 700
Trafiksäkerhetsåtgärder	105	175	100	130	130	640
Upprätthållande av vägregister, trafikräkningssystem m.m.	30	30	30	30	30	150
Vägförrättningar och markinlösen mm.	150	140	130	130	120	670
Dispositionsmedel	45	45	45	45	45	225
Underskott i projekt		753				753
Sammanlagt	3 947	3 413	2 808	2 885	8 062	21 115

Trafikområde 1

De föreslagna anslagen förbättrar framkomligheten och ökar trafiksäkerheten, speciellt för den lätta trafiken mellan Mariehamn och Storby i Eckerö.

Ombyggnaden av sträckan Västra Sjukhusrondellen-Flygfältsvägen (Sviby bro och bank) påbörjas under år 2005.

Vägplanerna på landsväg nr 1 Böle-Storby och Överby - Böle förväntas bli fastställda.

Trafikområde 2

Genom anslagen kommer både trafiksäkerheten och framkomligheten att öka på Sträckan Mariehamn - Prästö.

Arbetet med vägplaneförslag för Östra utfarten startas. Avsikten är att förbättra framkomligheten och trafiksäkerheten på utfarten.

Projektet mellan Rökerirondellen och Dalkarby färdigställs under året.

Vägplanen för sträckan Tranvik vägskäl-Finby på landsväg nr 2 förväntas bli fastställd.

Trafikområde 3

Anslag upptas för fortsatt ombyggnad av landsväg nr 3 mellan Mariehamn och Långnäs. Åtgärderna förbättrar framkomligheten och ökar trafiksäkerheten för samtliga trafikantgrupper.

Om- och nybyggnaden av vägen mellan Bistorp och Lumparsund med separat gång- och cykelväg färdigställs under året.

Planeringen av om- och nybyggnaden på sträckan Svinö-Klemetsby fortsättes så att vägplan kan fastställas och entreprenadhandlingar uppgöras. Påbörjas projektering för Klemetsby-Långnäs.

De befintliga färjlägena på södra linjen byggs om och förses med nya landramper för anpassning till befintligt tonnage. I Harparnäs, Kökar, byggs ett nytt färjläge. Planeringen inför muddring av farleden till Sottunga fortsätter.

Trafikområde 4

För trafikområde 4 klargörs den framtida användningen av Bartsgårda hamnområde.

Övrigt

Investeringsanslagen satsas främst på säkra och funktionella trafiklösningar längs huvudlederna. Samtidigt förbättras och ytbeläggs glesbygdsvägarna. För skärgårdstrafiken görs satsningar i färjfästen och hamnområden.

Trafiksäkerhetsanslag används för satsningar bl.a. på Rökerirondellens utformning och på anslutningar i Björsby-Gölby området.

Dispositionsplan:

1124	Vägar och infrastruktur	-3 413 000
	Anslagsbehov	**-3 413 000**

48.50. VERKSTAD OCH LAGER

	Bokslut 2003	Budget 2004 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2005
Inkomster	75 162	43 000	34 000
Konsumtionsutgifter			
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter	-4 932	0	0
Summa utgifter	-4 932	0	0
Anslag netto	70 229	43 000	34 000

Verkstaden utför reparationer i första hand för trafikavdelningens egna färjor, hamnanläggningar, arbetsfordon och arbetsmaskiner.

Lagret sköter upplagringen av förbrukningsmaterial och utrustning. Verksamheten finansieras av serviceavgifter och hanteringspåslag på lagerhållna varor.

Under år 2005 kommer en hamnordning att uppgöras.

Verkstaden och lagrets kapacitet utnyttjas enligt följande uppdelning:

Skärgårdstrafiken	35 %
Vägunderhållet	50 %
Övriga	15 %

38.50.20. Verksamhetens inkomster

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
75 161,62	43 000	34 000

Föreslås en nettoinkomst om 34.000 euro. Nivån på inkomsten är beräknad med beaktande av att muddringen av Möckelö hamn inte har kunnat förverkligas då gällande miljötillstånd inte medger att det görs så att det är ekonomiskt rimligt. Överskjutande inkomster kan användas till investeringar.

Enligt 8 § LL om landskapets finansförvaltning (43/1971) är verkstaden och lagret nettobudgeterade från ingången av år 2003 vilket föreslås fortgå även under år 2005. I inkomsten beaktas de direkta kostnaderna och kapitalkostnaderna motsvarande avskrivningarna på årsbasis på det kapital som är bundet i verksamheten.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5.

	År 2003	År 2004	År 2005
Inrättade tjänster	3	3	3
Personal i arbetsavtalsförhållande	14	14	16

Specifikation:

4000	Personalutgifter		
	- inrättade tjänster	-118 760	
	- personal i arbetsavtalsförhållande	-495 540	-614 300
4100	Material och förnödenheter		
	- bränsle och smörjmedel	-5 500	
	- värme, el och vatten	-61 000	
	- övrigt	-45 000	-111 500
4300	Inköp av tjänster		
	- städtjänster	-16 300	
	- avfalls- och miljötjänster	-2 700	
	- övrigt	-21 000	-40 000
4800	Övriga utgifter		
	- resor		-4 800
3000	Inkomster av verksamheten		804 600
	Nettoinkomst		**34 000**

39./49. SKATTER OCH AVGIFTER AV SKATTENATUR, INKOMSTER AV LÅN OCH FINANSIELLA POSTER

	Bokslut 2003	Budget 2004 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2005	Förändring 2004-2005	Förändring 2003-2005
Summa inkomster	193 249 019	209 172 000	202 836 000	-3,0%	5,0%
Utgifter enligt momentart					
Övriga utgifter	-1 311 672	-7 142 000	-1 726 000	-75,8%	31,6%
Summa utgifter	-1 311 672	-7 142 000	-1 726 000	-75,8%	31,6%
Anslag netto	191 937 347	202 030 000	201 110 000	-0,5%	4,8%

	Bokslut 2003	Budget 2004 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2005	Förändring 2004-2005	Förändring 2003-2005
Inkomster per uppgiftsområde					
Finansiella poster	4 362 189	2 836 000	2 386 000	-15,9%	-45,3%
Skatter och inkomster av skattenatur	175 186 383	179 950 000	191 275 000	6,3%	9,2%
Extra anslag		6 150 000	0		
Återbetalade lån	5 539 829	4 250 000	4 475 000	5,3%	-19,2%
Upptagna lån	165 000	13 786 000	2 500 000	-81,9%	1415,2%
Återförda anslag	7 995 618	2 200 000	2 200 000	0,0%	-72,5%
Summa	193 249 019	209 172 000	202 836 000	-3,0%	5,0%

	Bokslut 2003	Budget 2004 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2005	Förändring 2004-2005	Förändring 2003-2005
Utgifter per uppgiftsområde					
Finansiella poster	-904 300	-1 300 000	-1 300 000	0,0%	43,8%
Återförda anslag	-74 786	-150 000	-150 000	0,0%	100,6%
Överföringar mellan olika budgetår	-332 586	-5 692 000	-276 000	-95,2%	-17,0%
Summa	-1 311 672	-7 142 000	-1 726 000	-75,8%	31,6%

49.01. FINANSIELLA POSTER

	Bokslut 2003	Budget 2004 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2005
Inkomster	4 362 189	2 836 000	2 386 000
Övriga utgifter	-904 300	-1 300 000	-1 300 000
Summa utgifter	-904 300	-1 300 000	-1 300 000
Anslag netto	3 457 889	1 536 000	1 086 000

Inkomster

39.01.91. Räntor på lån

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
1 789 379,93	1 725 000	1 325 000

Som beräknad ränteinkomst av utgivna lån föreslås 1.325.000 euro upptaget. Inkomsterna beräknas sjunka till följd av lägre räntenivåer.

Specifikation:

5000	Finansiella inkomster	1 325 000
	Totalt	**1 325 000**

39.01.92. Ränteinkomster

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
2 408 079,45	1 000 000	1 000 000

Som inkomst av likviditetsplaceringar och ränta på bankkonton föreslås 1.000.000 euro.

Specifikation:

5000	Finansiella inkomster	1 000 000
	Totalt	**1 000 000**

39.01.93. Premier för landskapsgarantier

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
8 099,25	36 000	36 000

Som inkomst av utestående landskapsgarantier föreslås 36.000 euro upptaget.

Specifikation:

5000	Finansiella inkomster	36 000
	Totalt	**36 000**

39.01.94. Dividendinkomster

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
156 630,25	25 000	25 000
	tb 50 000	

Som dividendinkomst av landskapets aktieinnehav föreslås 25.000 euro upptaget.

Specifikation:

5000	Finansiella inkomster	25 000
	Totalt	**25 000**

Utgifter

49.01.90. Ränteutgifter (F)

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-242 297,25	-350 000	-350 000

För ränteutgifter m.fl. kostnader för av landskapet upptagna budgetlån och tillfälliga likviditetslån föreslås ett anslag om 350.000 euro.

Anslaget avser förutom ränteutgifter för budgetlån och likviditetslån även räntor och övriga kostnader för regionallån (se moment 44.10.87 och 39.30.87).

Dispositionsplan:

5100	Finansiella utgifter	-350 000
	Anslagsbehov	**-350 000**

49.01.91. Avkortningar på av landskapet upptagna finansieringslån (F)

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-662 002,52	-950 000	-950 000

Anslaget avser förutom avkortningar av upptagna finansieringslån även avkortning av regionallån från Nordiska Investeringsbanken, vilka motsvaras av inkomst under moment 39.20.91.

Dispositionsplan:

2411	Lån	-950 000
	Anslagsbehov	**-950 000**

39.10. SKATTER OCH INKOMSTER AV SKATTENATUR

	Bokslut 2003	Budget 2004 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2005
Inkomster	175 186 383	179 950 000	191 275 000
Övriga utgifter			
Summa utgifter	0	0	0
Anslag netto	175 186 383	179 950 000	191 275 000

Inkomster

39.10.90. Avräkningsbelopp

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
160 521 257,77	161 000 000 tb -873 000	168 000 000

Det förskott landskapet i enlighet med 45 § självstyrelselagen erhåller för år 2005 uppgår enligt Ålandsdelegationens beslut till 168.000.000 euro, vilket belopp föreslås upptaget som inkomst under momentet.

Specifikation:

9100	Avräkningsbelopp	168 000 000
	Totalt	**168 000 000**

39.10.91. Skattegottgörelse

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
11 848 146,00	15 000 000 tb 1 652 000	20 000 000

Med hänvisning till 49 § självstyrelselagen föreslås upptaget ett anslag om 20.000.000 euro som uppskattad inkomst av skattegottgörelse för skatteåret 2003.

Specifikation:

9102	Skattegottgörelse	20 000 000
	Totalt	**20 000 000**

39.10.92. Återbäring av lotteriskatt

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
2 270 033,98	2 500 000	2 700 000
	tb 121 000	

Den lotteriskatt som riksmyndigheterna uppbär av Ålands Penningautomatförening återbärs till landskapet. Med anledning härav föreslås upptaget en inkomst om 2.700.000 euro under momentet.

Specifikation:

9103	Återbäring av lotteriskatt	2 700 000
	Totalt	**2 700 000**

39.10.93. Apoteksavgifter

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
546 945,28	550 000	575 000

Inkomsterna är avgifter enligt LL om apoteksavgift (6/1947, ändr. 24/1984 och 44/2002). Om grunderna för avgiftens belopp på årets omsättning stadgas i landskapsregeringens beslut om justering av eurobeloppen för de i 2 § 1 mom. ovannämnda lag nämnda omsättningsgrupperna samt för apoteksavgiften vid omsättningens nedre gräns.

Specifikation:

9104	Apoteksavgifter	575 000
	Totalt	**575 000**

39.15. EXTRA ANSLAG

	Bokslut 2003	Budget 2004 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2005
Inkomster		6 150 000	0
Övriga utgifter			
Summa utgifter	0	0	0
Anslag netto	0	6 150 000	0

Kapitlet utgår.

39.15.91. Extra anslag för reservkraftsanläggning

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
	tb 6 150 000	

Momentet utgår.

39.20. ÅTERBETALADE LÅN

	Bokslut 2003	Budget 2004 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2005
Inkomster	5 539 829	4 250 000	4 475 000
Övriga utgifter			
Summa utgifter	0	0	0
Anslag netto	5 539 829	4 250 000	4 475 000

Inkomster

39.20.91. Avkortningar på lån

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
5 539 828,59	4 250 000	4 475 000

Som inkomst av influtna avkortningar på lån föreslås 4.475.000 euro upptaget under momentet. Även avkortningar på de lån som utges ur Nordiska Investeringsbankens regionallånekvot ingår i beloppet.

Specifikation:

1541	Lånefordringar	4 475 000
	Totalt	**4 475 000**

39.30. UPPTAGNA LÅN

	Bokslut 2003	Budget 2004 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2005
Inkomster	165 000	13 786 000	2 500 000
Övriga utgifter			
Summa utgifter	0	0	0
Anslag netto	165 000	13 786 000	2 500 000

Inkomster

39.30.87. Regionallån

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
165 000,00	2 500 000	2 500 000

Med hänvisning till moment 44.10.87 föreslås 2.500.000 euro upptaget under momentet.

Specifikation:

2400	Lån	2 500 000
	Totalt	**2 500 000**

39.30.90. Finansieringslån

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
0,00	15 149 000	0
	tb -3 863 000	

Föreslås ingen inkomst. Se moment 49.98.99.

49.90. ÅTERFÖRDA ANSLAG

	Bokslut 2003	Budget 2004 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2005
Inkomster	7 995 618	2 200 000	2 200 000
Övriga utgifter	-74 786	-150 000	-150 000
Summa utgifter	-74 786	-150 000	-150 000
Anslag netto	7 920 832	2 050 000	2 050 000

Inkomster

39.90.90. Återförda utgiftsrester och reservationsanslag

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
6 927 276,30	1 700 000	1 700 000

På grund av att varje år en del i bokslutet ingående utgiftsrester och reserverade anslag av olika orsaker ej tas i bruk föreslås en inkomst om 1.700.000 euro upptagen.

Specifikation:

(9800	Hjälpkonto till budgetdelen	1 700 000
	Totalt	**1 700 000)**

39.90.95 Återbokade bidrag

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
1 068 342,15	300 000	500 000
	tb 200 000	

För att underlätta avförandet av bidrag som beviljats stödtagare men som av olika skäl aldrig utbetalas samt för bidrag som återkrävts föreslås en inkomst om 500.000 euro.

Specifikation:

(9800	Hjälpkonto till budgetdelen	500 000
	Totalt	**500 000)**

Utgifter

49.90.90. Återförda inkomstrester (F)

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-74 786,01	-150 000	-150 000

För avskrivning av i bokslutet ingående inkomstrester från tidigare år samt inkomster som antecknas under året föreslås ett anslag om 150.000 euro.

Dispositionsplan:

(9800	Hjälpkonto till budgetdelen	-150 000
	Totalt	**-150 000)**

49.98. ÖVERFÖRINGAR MELLAN OLIKA BUDGETÅR

	Bokslut 2003	Budget 2004 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2005
Inkomster			
Övriga utgifter	-332 586	-5 692 000	-276 000
Summa utgifter	-332 586	-5 692 000	-276 000
Anslag netto	-332 586	-5 692 000	-276 000

Utgifter

49.98.98. Föregående års underskott

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
-332 585,81	-11 000 000	0
	tb 5 308 000	

Utgående från beräkningar hösten 2004 förväntas budgeten ackumulerat vara i det närmaste i balans i bokslutet för år 2004. Med beaktande av ovanstående föreslås inget anslag.

49.98.99. Överföring av budgetöverskott

Bokslut 2003	Budget 2004	Förslag
		-276 000

Momentet nytt.
Under momentet föreslås ett anslag om 276.000 euro, vilket dimensionerats så att budgetförslaget balanserar.

Dispositionsplan:

(9800	Hjälpkonto till budgetdelen	-276 000
	Anslagsbehov	**-276 000)**

FÖRSLAG TILL PLAN

FÖR

HÄLSO- OCH SJUKVÅRDEN

2005

Innehållsförteckning

1.	**INLEDNING**
2.	**ÖVERGRIPANDE VÄRDERINGAR OCH MÅLSÄTTNINGAR**
3.	**KOMPETENSOMRÅDE**
4	**ÅHS VERKSAMHETSFORMER OCH ÅLIGGANDEN**
4.1	**Primärvården**
4.1.1	Målsättning
4.1.2	Åligganden
4.1.3	Verksamhetsenheterna
4.2	**Specialsjukvården**
4.2.1	Målsättning
4.2.2	Åligganden
4.2.3	Verksamhetsenheterna
4.2.4	Medicinsk rehabilitering
5	**VÅRDARBETETS ORGANISATION**
6	**SOCIALT ARBETE**
7.	**FINANSIERING OCH AVGIFTSPOLITIK**
8.	**STATISTIK- OCH UPPFÖLJNINGSSYSTEM**
9	**VERKSAMHETSPLAN FÖR ÅLANDS HÄLSO- OCH SJUKVÅRD år 2004**
9.1.	Allmänt
9.2	Anskaffningar
9.3	Miljöarbete
9.4	Ekonomiska resurser
9.5.	**Primärvården**
9.5.1	Allmänt
9.5.2	Hälso- och sjukvårdsmottagningarna
9.5.3	Primärvårdens långvårdsenhet
9.5.4	Tandvårdsenheten
9.5.5	Miljöhälsovårdsenheten
9.6.	**Specialsjukvården**
9.6.1.	Allmänt
9.6.2	Centrala enheten vid ÅCS
9.6.3	Akutenheten
9.6.4	Medicinska enheten
9.6.5	Kirurgiska enheten
9.6.6	BB- gynekologiska enheten
9.6.7	Barn- och ungdomsenheten
9.6.8	Ögonenheten
9.6.9	Öron-, näs- och halsenheten
9.6.10	Rehabiliterings- och fysiatrienheten
9.6.11	Operations-, anestesi- och intensivvårdsenheten
9.6.12	Laboratorieenheten
9.6.13	Röntgenenheten
9.6.14	Läkemedelscentralen
9.6.15	Psykiatrienheten
9.6.16	Vård utom Åland
9.7.	**Administration och försörjning**
9.7.1	Förvaltningskansliet
9.7.2	Vårdarbete
9.7.3	Städservice
9.7.4	IT-enheten
9.7.5	Ekonomi- och löneenheten
9.7.6	Försörjningsenheten
9.8.	**Investeringar**
Bilaga 1	Lagstiftning

PLAN

för

HÄLSO- OCH SJUKVÅRDEN år 2005

Antagen av Ålands landskapsregering den

1. INLEDNING

Den offentliga hälso- och sjukvården i landskapet Åland handhas av en landskapsregeringen underställd organisation - Ålands hälso- och sjukvård (ÅHS).
Målsättningar, direktiv om verksamhetsformer och -innehåll samt andra nödvändiga detaljbestämmelser anges med stöd av 3 § LL om hälso- och sjukvården (ÅFS 60/93) i denna hälso- och sjukvårdsplan.

2. ÖVERGRIPANDE VÄRDERINGAR OCH MÅLSÄTTNINGAR

Den övergripande målsättningen för Ålands hälso- och sjukvård är att i enlighet med den människouppfattning och de etiska värderingar, som kommer till uttryck i Förenta Nationernas allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna och i konventionen om barnets rättigheter samt i anslutande konventioner och förklaringar, inom sitt kompetensområde, med anvisade resurser och i samråd med övriga samhällssektorer verka för en optimal folkhälsa. I detta avseende skall landskapets befolkning tillförsäkras tjänster av optimal kvalitet.

3. KOMPETENSOMRÅDE

ÅHS kompetensområde är hälso- och sjukvård, såsom det regleras i gällande landskaps- och rikslagstiftning samt program och planer, som landskapet direkt eller indirekt anslutit sig till. (Bilagorna 1 och 2).

4. ÅHS VERKSAMHETSFORMER OCH ÅLIGGANDEN

Hälso- och sjukvården i landskapet är en helhetsbetonad uppgift, i vilkens utförande resultatenheterna kontinuerligt deltar på ett för resultatet och helheten ändamålsenligt sätt. Gränsen mellan primärvård och specialiserad sjukvård är därför flytande så att organisationens resurser utnyttjas

rationellt. Omfattningen av servicen inom hälso- och sjukvården skall dimensioneras så att landskapets befolkning inte kommer i en sämre situation än rikets.
Eventuella beslut inom ÅHS om betydande inskränkningar i verksamheten och härvid följda prioriteringsprinciper skall underställas landskapsregeringen förrän de verkställs.

4.1. PRIMÄRVÅRDEN

4.1.1. Målsättning

Primärvårdens verksamhet strävar till att upprätthålla och främja befolkningens hälsa och inriktas i detta syfte på vård som rör den enskilda människans, familjers eller olika gruppers hälsa och hennes/deras livsmiljö.

4.1.2. Åligganden

Det åligger primärvården på sätt som anges i denna plan

1) att upprätthålla hälsovårdsrådgivning, till vilken hänförs hälsoupplysning omfattande mödra- och barnrådgivning, preventivmedelsrådgivning och allmänna hälsoundersökningar,
2) att ordna sjukvård på allmänläkarnivå, till vilken hänförs läkarundersökning, av läkare given och övervakad vård, däri inbegripet långtidssjukvård, dagsjukvård, hemsjukvård och medicinsk rehabilitering samt första hjälp inom landskapet,
3) att bedriva tandhälsovård till vilken hör upplysning och förebyggande verksamhet och vård,
4) att anordna skol- och studerandehälsovård till vilka hänförs elevernas hälsovård samt övervakning av de sanitära förhållandena i skolor och läroanstalter och specialundersökningar såsom nedan anges,
5) att i envar av kommunerna Brändö, Föglö, Kumlinge, Kökar, Sottunga och Vårdö upprätthålla en hälsovårdartjänst för att säkra en rimlig tillgänglighet till primärvårdstjänster,
6) att tillhandahålla arbetsgivare tjänster för anordnande av företagshälsovård för arbetstagare som stadigvarande arbetar inom landskapet, vilken arbetsgivaren ålagts anordna enligt lagen om företagshälsovård (FFS 1383/2001) och andra författningar,
7) att för företagare och andra, som stadigvarande utför arbete för egen räkning inom landskapet anordna sådan företagshälsovård som avses i 12 § lagen om företagshälsovård och med stöd därav utfärdade bestämmelser,
8) att utföra läkarundersökningar som avses i förordningen om läkarundersökning av sjömän (FFS 476/80) och ändringar i den,

9) att utföra uppgifter och tillhandahålla tjänster inom området miljöhälsovård på det sätt varom stadgas i lag.

Med specialundersökningar inom skolhälsovården avses

a) undersökning av syn eller hörsel, företagen av specialläkare samt av sådan läkare ordinerade laboratorie-, röntgen- och liknande undersökningar;
b) av psykiater utförd undersökning för utredande av mentalt hälsotillstånd; samt
c) undersökning som utförs av psykolog.

Beträffande bekämpandet av smittsamma sjukdomar skall primärvården och den för uppgiften ansvariga läkaren på sätt som stadgas om i lagen och förordningen om smittsamma sjukdomar och där företagna ändringar (583/1986 , 935/2003 samt 786/1986 , 1383/2003)

1) sörja för bekämpandet av smittsamma sjukdomar i landskapet,
2) utreda arten och utbredningen av misstänkt eller konstaterad smittsam sjukdom samt vidta nödvändiga åtgärder för förhindrande av att sjukdomen sprids,
3) sörja för att den som har insjuknat eller misstänks ha insjuknat i allmänfarlig smittsam sjukdom blir undersökt,
4) vid behov vidta åtgärder för anordnande av vård för den som har insjuknat i allmänfarlig smittsam sjukdom,
5) sörja för anordnandet av hälsofostran i frågor som hänför sig till förebyggande av smittsamma sjukdomar,
6) sörja för att tillräcklig mängd sådant material för hälsofostran som behandlar förebyggande av smittsamma sjukdomar finns tillgänglig för dem som inom verksamhetsområdet behöver sådant material,
7) vidta andra åtgärder som är nödvändiga eller särskilt bestäms för förebyggande av allmänfarliga smittsamma sjukdomar,
8) vid behov informera ledande veterinären inom ÅHS om hälsorisker som gäller djur, om det misstänks eller har konstaterats att någon lider av sådan smittsam sjukdom som kan smitta från mänskor till djur eller som kan ha överförts till mänskor av djur; samt
9) utföra sådana andra uppgifter för förebyggande av smittsamma sjukdomar som genom särskilda stadganden eller bestämmelser åläggs primärvården.

Miljöhälsovården inklusive veterinärvården övervakar livsmedel och individens livsmiljö, handhar

djurhälsofrågor och förebyggande av djursjukdomar. Till veterinärvården hör också övervakningen av djurskyddet.

4.1.3 Verksamhetsenheterna

Primärvården utgör en resultatenhet inom Ålands hälso- och sjukvård. Resultatenheten uppdelas i följande basenheter:

* **Hälso- och sjukvård**, till vilken hänförs allmänläkarledd sjukvård och förebyggande hälsovård, skol- och studerandehälsovård, medicinsk rehabilitering, hemsjukvård och företagshälsovård.

* **Primärvårdens långvård** till vilken hänförs vård vid ÅHS´ primärvårdsplatser.
  Större delen av platserna används för långvård, därutöver finns platser för växelvård,avlastning och rehabilitering samt speciella platser för demensvård och palliativ cancervård.

* **Tandvård**.

* **Miljöhälsovård** till vilken hänförs veterinärvård, miljö- och hälsoinspektion och livsmedelslaboratorium

4.2. SPECIALSJUKVÅRDEN

4.2.1. Målsättning

Den specialiserade sjukvårdens målsättning är att för befolkningen och enligt dess behov tillhandahålla sjukvårdstjänster av god kvalitet, som det enligt rådande förhållanden och med beaktande av medicinska, medmänskliga och ekonomiska aspekter inte är möjligt, ändamålsenligt eller rimligt att tillhandahålla inom primärvården. Målsättningen uppfylls genom dels egen serviceproduktion, dels köpta tjänster.

4.2.2. Åligganden

Den specialiserade sjukvården skall tillhandahålla hälso- och sjukvårdstjänster inom medicinska specialområden, som omfattar förebyggande av sjukdomar, undersökning och behandling, vård och medicinsk rehabilitering och som på ett ändamålsenligt sätt samordnas mellan specialiteterna och

med primärvårdens olika verksamheter.
Specialsjukvården ansvarar för myndighetens sjuktransporter till lands inom landskapet och för den medicinska delen och dess kvalitet vid transporter till sjöss och flygledes inom och utom landskapet.
Hälso- och sjukvårdstjänsterna kan produceras helt eller delvis av den egna organisationen eller anskaffas som köptjänster. Den specialiserade sjukvården ansvarar för att kvaliteten i den köpta servicen är god och för att övergången till och från vårdtjänster utom den egna organisationen sker smidigt. Även vid köp av utomstående tjänster åligger ansvaret för den enskilda patienten den remitterande enheten inom ÅHS.

Beträffande bekämpandet av smittsamma sjukdomar skall den specialiserade sjukvården på sätt som stadgas om i lagen och förordningen om smittsamma sjukdomar och där företagna ändringar (583/1986 , 935/2003 samt 786/1986 , 1383/2003)

1) sörja för att sådan specialsjukvård som behövs för behandlingen av smittsamma sjukdomar finns tillgänglig i landskapet,
2) bistå primärvården då smittsamma sjukdomar konstateras och epidemier utreds,
3) leda bekämpningen , uppföljningen och utredningen av sjukhusinfektioner i landskapet
4) följa bekämpandet av smittsamma sjukdomar i landskapet, och hos landskapsregeringen föreslå åtgärder för förebyggande av smittsamma sjukdomar,
5) anordna utbildning som behövs vid bekämpande av smittsamma sjukdomar i landskapet,
6) delta i det utvecklingsarbete som gäller bekämpande av smittsamma sjukdomar i landskapet,
7) delta i anordnandet av screeningundersökningar som hör till bekämpandet av smittsamma sjukdomar samt
8) tillställa landskapsregeringen uppgifter för förande av register över smittsamma sjukdomar.

För tillsyn och samordning av ovannämnda uppgifter utser sjukvårdschefen en ansvarig läkare.

4.2.3. Verksamhetsenheterna

Den specialiserade sjukvården utgör en resultatenhet inom Ålands hälso- och sjukvård. Resultatenheten uppdelas i följande basenheter:

* Akutenheten
* Medicinska enheten
* Kirurgiska enheten
* BB- och gynekologiska enheten

* Barn- och ungdomsenheten
* Ögonenheten
* Öron-, näs- och halsenheten
* Psykiatriska enheten
* Rehabiliterings- och fysiatrienheten
* Operations-, anestesi-, och intensivvårdsenheten
* Laboratorieenheten
* Röntgenenheten
* Läkemedelscentralen
* Konsultenheten

4.2.4. Medicinsk rehabilitering

Medicinsk rehabilitering är en del av den sjukvård, som ges dels inom primärvården dels inom den specialiserade sjukvården. Det åligger ÅHS att se till att de medicinska rehabiliteringstjänsterna i fråga om sitt innehåll och sin omfattning ordnas så att de motsvarar behovet av rehabilitering i landskapet. Syftet med medicinsk rehabilitering är att förbättra och upprätthålla rehabiliteringspatientens fysiska, psykiska och sociala funktionsförmåga, samt att hjälpa och stöda honom med att klara av sin livssituation och de dagliga göromålen.

Medicinsk rehabilitering är en uppgift för var och en klinisk enhet och en del av den normala sjukvårdsverksamheten. Samordningsansvaret för åtgärder, som berör flera enheter åligger rehabiliterings- och fysiatrienheten inom den specialiserade sjukvården.
Medicinska rehabiliteringstjänster är

1) rådgivning och handledning i frågor som gäller rehabilitering och rehabiliteringstjänster,
2) utredning av rehabiliteringsbehovet och rehabiliteringsmöjligheterna jämte uppskattning av arbets- och funktionsförmågan samt härtill hörande arbetsprövning,
3) fysioterapi, ergoterapi, talterapi, neuropsykologisk rehabilitering, psykoterapi och härmed jämförbara terapier och åtgärder, som förbättrar och upprätthåller funktionsförmågan,
4) hjälpmedelstjänster, till vilka hör bestämmandet av behovet av hjälpmedel, utprovning av hjälpmedel, överlåtelse av hjälpmedel med ägande- eller nyttjanderätt, undervisning i och uppföljande av deras användning samt underhåll av hjälpmedel,
5) anpassningsträning, varmed avses handledning för rehabiliteringspatienten och hans anhöriga samt förberedelse för den livssituation som följer med sjukdom eller olycksfall,
6) rehabiliteringsperioder i form av anstaltsvård eller öppenvård, som består av ovannämnda

behövliga åtgärder,

7) rehabiliteringshandledning, varmed avses stöd och handledning till rehabiliteringspatienten och hans närmaste omgivning samt information om tjänster som ansluter sig till patientens verksamhetsmöjligheter samt

8) andra därmed jämförbara tjänster.

Hjälpmedel är sådana redskap, anordningar eller motsvarande, som är avsedda att avhjälpa en på medicinska grunder konstaterad funktionsnedsättning och som en funktionshämmad behöver för att klara av sina dagliga göromål. Hjälpmedel är också de vårdtillbehör och träningsredskap som behövs i rehabiliteringen.

För rehabiliteringspatienten utarbetas en rehabiliteringsplan i samråd med denne och vid behov även med hans anhöriga. I planen fastställs de nödvändiga rehabiliteringsåtgärderna med beaktande av de tjänster, som erhålls genom socialvården, arbetskrafts- och undervisningsmyndigheterna samt Folkpensionsanstalten och andra som anordnar rehabilitering. Rehabiliteringsplanens genomförande skall följas upp och planen skall regelbundet ses över.

Ovannämnda definitioner och anvisningar gäller även habilitering av barn.

5. VÅRDARBETETS ORGANISATION

Vårdarbetet är vid båda resultatenheterna en självständig del av hälso- och sjukvården och verkar tillsammans med den medicinska sakkunskapen. Vårdarbete är det arbete som vårdpersonal utför självständigt i enlighet med sin utbildning. Förvaltningsöverskötaren, vars chef är förvaltningschefen, ansvarar för personalutvecklingen, vårdarbetet, dess utveckling och administration.

Kvaliteten i vårdarbetet säkras genom fortlöpande utbildning som tar vara på utveckling och forskning inom det egna området och grundar sig på kunskap, intresse och kompetens. Målet är att ge en god helhetsvård med hjälp av professionell personal.

6. SOCIALT ARBETE

Socialt arbete ingår som ett understödande och kompletterande element i både primärvården och den specialiserade sjukvården och utförs av socialskötarna och socialkuratorerna i samarbete med organisationens läkare och vårdpersonal samt med kommunernas socialvård och Folkpensionsanstalten i ett helhetsmässigt patientperspektiv.

7. FINANSIERING OCH AVGIFTSPOLITIK

Hälso- och sjukvården finansieras huvudsakligen med skattemedel. Avgiftsfinansieringens andel är varierande beroende på verksamhetsområde. Avgiftstaxan fastställes årligen genom särskilt landskapsstyrelsebeslut.
Kommunerna debiteras för vården vid Gullåsen i enlighet med LL om hälso- och sjukvården, § 13. Kommunerna debiteras också för de patienter som utan medicinska skäl (”klinikfärdiga”) är kvar på vårdplats inom specialsjukvården längre än en vecka. Genom detta strävar man till att skapa önskade styrningseffekter så att patienter/klienter erhåller den service som behövs på rätt nivå.

8. STATISTIK- OCH UPPFÖLJNINGSSYSTEM

Uppföljningen av den åländska hälso- och sjukvården enligt samma system som i riket utgör en förutsättning, dels för nödvändiga jämförelser med riket och dels för landskapets medverkan i det nordiska statistiksamarbetet genom NOMESKO. Uttagning av specifikt åländsk statistik sker tillämpat efter behov och sker i samråd med Ålands statistik- och utredningsbyrå.
Inom ÅHS är verksamhetsuppföljningen en del i ledningsfunktionerna och den kontinuerliga budgetuppföljningen inom de olika enheterna.

9. VERKSAMHETSPLAN FÖR ÅLANDS HÄLSO- OCH SJUKVÅRD ÅR 2005.

Ålands hälso- och sjukvård är organisatoriskt uppdelad i tre resultatenheter, **Primärvård, Specialsjukvård** och **Administration och försörjning.** Den övergripande ledningen och verksamhetsplaneringen sköts av de ledande tjänstemännen: förvaltningschefen, primärvårdschefen, sjukvårdschefen, förvaltningsöverskötaren och ekonomichefen, som tillsammans bildar **ÅHS’ ledningsgrupp**.
Ledningsgruppen ansvarar för samordning och koordinering av verksamheterna inom ÅHS så att patientarbetet löper smidigt, utan onödiga fördröjningar och med undvikande av överlappande funktioner.
Ledningsgruppen sammanställer enheternas budgetäskanden till **ett budgetförslag** som skall motsvara den ram landskapstyrelsen beviljat Ålands hälso- och sjukvård. Tillsammans med **en preliminär plan över hälso- och sjukvården** förelägger **ÅHS’ styrelse** landskapsregeringen sitt förslag till budget som underlag för landskapsregeringens budgetförslag till lagtinget.

Verksamhetsplanen strävar till att i konkreta termer belysa de verksamhetsförändringar som planeras under budgetåret 2005 och som kan genomföras med tillbudsstående resurser. För samtliga enheter gäller att pågående verksamhet fortsätter ifall inget speciellt nämns. Förändringar i verksamheten som sker på grund av exceptionella problem med personalbemanning, apparathaveri eller liknande kan förekomma och finns följaktligen ej med i denna plan.

9.1 Allmänt

Visionen för verksamheten är att Ålands hälso- och sjukvård skall framstå som en förebild genom vårdkvalitet, patientbemötande och en för samhället god totalekonomi samt som en arbetsplats där personalen känner sig motiverad i sina uppgifter (ur Kvalitetspolicy för Ålands hälso- och sjukvård, 1999).
Samarbetet mellan specialsjukvården och primärvården utvecklas så att patienterna alltid befinner sig på rätt vårdnivå, så att information om patienterna alltid finns tillhands vid rätt tidpunkt och så att ingen patient upplever sig bortglömd i remitteringen mellan vårdinstanserna. För att underlätta och rationalisera informationsgången har dataprogram tagits i bruk för elektronisk överföring av vårdremisser, laboratorie- och röntgenremisser samt svarsfunktioner. Den elektroniska patientjournalen är i bruk på alla enheter och används parallellt med den traditionella pappersjournalen fram till dess att den elektroniska signaturen kan tas i bruk.

En fungerande sjukvård förutsätter ett gott samarbete med kommunernas socialvård, så att patienterna vid behov kan få nödvändig hjälp och service av den kommunala hemservicen i samarbete med ÅHS´ hemsjukvård. Detta ligger också i kommunerna intresse, så att de inte drabbas i onödan av avgifter för s.k. ”klinikfärdiga” patienter inom specialsjukvården.

Särskild vikt skall läggas vid informationen till patienterna i frågor som gäller hälsotillstånd, sjukdomar och behandling. En saklig och tydlig kommunikation befrämjar vården, förhindrar misstag i behandlingen och minimerar irritationsmoment och klagomål. Patienternas, anhörigas och personalens synpunkter på vården beaktas systematiskt.

Personaltillgången kommer att vara en avgörande faktor för möjligheterna att bibehålla en välfungerande hälso- och sjukvård. Därför blir rekryteringsåtgärder i form av olika attraktiva anställningsvillkor samt omsorgen om de anställdas trivsel och motivation i arbetet kritiska framgångsfaktorer.

Personalutbildningen, både den interna och den externa, och handledning av personalen är ett prioriterat område för att upprätthålla god kvalitet i vården. Centralsjukhuset, men också andra enheter inom ÅHS, fungerar som ett undervisningssjukhus både för vårdpersonal under praktikperioden och för läkare under specialistutbildningen.
Inför år 2005 utreds möjligheterna och formerna för att göra ÅHS helt rökfritt (personalen tillåts inte röka under arbetstid) enligt de modeller som redan finns för rökfria sjukhus i övriga Finland och Sverige.

Den fortsatt strama ekonomiska situationen innebär att även budgetåret 2005 kommer att präglas av verksamhetsdiskussioner i syfte att se över ledningsstrukturerna, rationalisera vården, granska rutiner, noggrant överväga anskaffningar och skapa kostnadsmedvetenhet på alla nivåer. Vissa verksamhetsenheter blir tvungna att hålla stängt ett antal veckor per år alternativt samordna sin verksamhet med andra enheter. Som regel kan nya verksamhetsformer tas i bruk endast genom omfördelning av befintliga resurser. Tjänster ombildas till tjänster med krav på högre utbildningsnivå då kompetensnivån i verksamheten behöver höjas.

De förslag gällande bl.a. förändringar i organisationsstrukturen som den av styrelsen utsedda arbetsgruppen presenterat under 2004 kommer till en del att förverkligas under år 2005. Speciell vikt skall fästas vid ett modernt ledarskap som beaktar personalens delaktighet i beslutsfattandet. En produktivitetskartläggning utförd av ett utomstående konsultföretag hösten 2004 kan leda till förändringar i verksamheten under år 2005, bl.a. gällande grundbemanningen och vilken vård som skall skötas på Åland och vilken som är bättre att sköta utanför Åland. Det sistnämnda är också ett uppdrag som finns inskrivet i landskapsregeringens handlingsprogram, som även innehåller ett antal områden som bör utredas, presenteras och genomföras inom ÅHS (bl.a. inrättande av kvinnomottagning, telemedicinens möjligheter att förbättra vården, samordningen av miljöhälsovårdens arbetsuppgifter).

9.2 Anskaffningar

Anslaget för anskaffningar och byggnadsrenoveringar har under åren 2003 och 2004 av besparingsskäl varit nästan halverat jämfört med åren 2001-2002, vilket har lett till att endast de absolut nödvändigaste apparatanskaffningarna och renoveringarna har kunnat genomföras. Det

finns därför ett behov av att höja på anslaget. För år 2005 reserveras för primärvården 120.000 € (en ökning med 45.000 €) och för specialsjukvården 280.000 € (+55.000 €). För administration och försörjning inklusive IT-enheten reserveras 390.000 € (+50.000 €). Anskaffningar görs enligt de prioriteringar som resultatenhetscheferna gör tillsammans med basenhetscheferna.

Större investeringar (över 100.000 euro) presenteras i investeringsplanen, som är 3-årig och som finns presenterad i kapitel 9.8. Större delen eller 2,9 milj euro av investeringsanslaget år 2005 går till det byggnadsprojekt som skall ge centralsjukhuset nytt kök, matsal, centrallager, tekniska utrymmen och mötesrum. Enligt den antagna fastighetsutvecklingsplanen kommer denna etapp I att följas av etapp II (huvudsakligen ombyggnader i befintliga fastigheter) och etapp III, som innebär en ny psykiatrisk enhet vid centralsjukhuset såsom ersättning för Grelsby sjukhus. I bästa fall kan fastighetsutvecklingsplanen vara förverkligad i sin helhet i slutet av detta decennium.

9.3 Miljöarbete

Ett strukturerat miljöarbetet har påbörjats utgående från den miljöutredning som gjordes år 2003. En styrgrupp har utsetts av styrelsen och miljöombud har utsetts på varje arbetsplats. För dessa och för ledningsgruppen ordnas hösten 2004 grundläggande miljöutbildning. Styrelsen har fastställt en miljöpolicy för Ålands hälso- och sjukvård.

9.4. Ekonomiska resurser

	Bokslut 2003*)	Budget 2004	Budget 2005	Förändr i %
Kostnader				
Driftkostnader	55 903 901	60 724 000	62 230 000	2,5%
Investeringar	1 405 204	4 000 000	3 850 000	-3,8%
Kostnader totalt	**57 309 105**	**64 724 000**	**66 080 000**	**2,1%**
Intäkter				
Verksamhetsintäkter	4 955 888	5 880 000	5 429 000	-7,7%
Kommunintäkter Gullåsen	3 861 984	3 820 000	4 071 000	6,6%
Intäkter totalt	**8 817 872**	**9 700 000**	**9 500 000**	**-2,1%**
Nettokostnad	**48 491 233**	**55 024 000**	**56 580 000**	**2,8%**

*) Verksamhetssiffrorna påverkades av Tehy-strejken 2.6.- 19.9.2003.

9.5. Primärvården

9.5.1. Allmänt

Primärvårdens läkarmottagning, barn- och mödrarådgivningen i Mariehamn arbetar sedan 2001 i tillfälliga lokaler i Centralsjukhuset sedan evakueringen från hälsocentralen på Norragatan. De utrymmen som verksamheten bedrivs i är provisoriska och synnerligen trångbodda. Dock kan konstateras att förflyttningen av läkarmottagningen i Mariehamn till ÅCS´ fastighet annars inneburit avsevärda synergieffekter och förenklat samarbetet mellan primärvården och specialsjukvården. Etapp II av fastighetsutvecklingsplanen kommer att lösa utrymmesproblemen för dessa verksamheter. För tandläkarmottagningen, som också verkar i tillfälliga lokaler, planeras hyresutrymmen till år 2006 i en ny fastighet vid Ålandsvägen. Livsmedelslaboratoriet får likaså nya verksamhetsutrymmen. Därmed kommer alla verksamheter i den tidigare hälsocentralen på Norragatan att ha fått permanenta och ändamålsenliga utrymmen att verka i.

Inom primärvården kommer utmaningen att vara att öka det förebyggande hälso- och sjukvårdsarbetet, rekrytera fasta medarbetare på läkartjänsterna, tillgodose ett ökat behov av

personal inom hemsjukvården, ändra deltidstjänster till heltid inom långvården, överväga vilken verksamhetsform som är bäst lämpad för företagshälsovården och veterinärverksamheten och se över vilka mottagningspunkter som skall bibehållas med tanke på fastighetskostnaderna men framförallt med tanke på att uppnå största möjliga kvalitet i patientarbetet.

9.5.2. Hälso- och sjukvårdsmottagningarna

Hälso- och sjukvårdsmottagningarnas verksamhet skall kännetecknas av lättillgänglighet och kontinuitet. Varje ålänning skall tillhöra ett vårdteam som består av en läkare och hälsovårdare/sjuksköterska. Läkarmottagningarna i Mariehamn och Godby har genomfört distriktsansvarsprincipen som emellertid fungerar endast under förutsättning att läkartjänsterna är besatta, vilket varit ett ständigt problem att uppnå. Teamarbetet läkare-sjukskötare vidareutvecklas för att öka personalens samarbete kring patienten.

För att skapa större enheter, bättre personalutnyttjande och minska på fastighetskostnaderna kommer hälso- och sjukvårdmottagningarna i Eckerö och Hammarland att sammanföras till mottagningen i Hammarland, likaså sammanförs mottagningarna i Lumparland och Lemland till Lemland. Mottagningsverksamheten i Geta har redan våren 2004 flyttat till Godby. För att bättre utnyttja personalresurserna kommer Getas och Sunds hemsjukvård att sammanslås med Saltviks och Finströms hemsjukvård under den avdelningssköterskare, som också ansvarar för Godby hälsocentral. Under kvällar och nätter sköter Mariehamns hemsjukvård hela fasta Åland. Projektet ”Förebyggande hembesök till 75 åringar”, som startade under 2004, fortsätter och finansieras med projektmedel.

Under 2005 fortsätter ansträngningarna att samordna funktionerna inom den öppna primärvården i syfte att förbättra vårdkvaliteten och effektivera resursutnyttjandet på fasta Åland. Det förebyggande arbetet inom mödravården utvecklas tillsammans med specialsjukvården där gynekologiska enheten har det medicinska ansvaret. Genom en omfördelning av personalresurser startar en ambulerande hälsovårdarservice inom mödravården till de mindre mottagningspunkterna. Tillsammans med specialsjukvården framläggs ett förslag till hur en kvinnomottagning kan skapas. Den s.k. papamottagningen och preventivmedelsmottagningen för kvinnor över 25 år är liksom diabetessköterskemottagningen stationerad på centralsjukhuset sedan vintern 2004.

Hälsovårdarberedskapen i skärgården bibehålles på nuvarande kostnadsnivå genom att utöka arbetstiden för tre halvtidstjänster till heltid. Beredskapen fungerar dygnet runt under sommarmånaderna och veckosluten året om. Under övriga tider av året har Brändö dygnet runt beredskap alla veckodagar, medan beredskapen på Kumlinge fungerar till kl 22 och på Föglö till kl

16 på vardagar. På Kökar testas ett nytt arbetstidssystem som möjliggör dygnet runtberedskap utan ytterligare personaltillskott. Möjligheten till samverkan mellan skärgårdskommunernas socialvård och ÅHS utreds vidare. En utredning över hur telemedicin kan förbättra vården för skärgårdsborna görs under året.

”Lättakutens” verksamhet har inte kunnat påbörjas, först pga utrymmesbrist och sedan pga bristen på läkare. Konceptet ”lättakuten ”, vilket innebär att flertalet av de patienter som idag sköts utanför normal kontorstid kommer att tas omhand dagtid, verkställs. Primärvårdspatienter, som söker kvällstid till akuten, hänvisas till lättakuten följande dag om det inte av medicinska skäl finns orsak att handlägga dessa omedelbart. Helgjourmottagningen begränsas tidsmässigt från nuvarande kl 8-20 till kl 9-18, vilket ger möjligheter att överföra sjukvårdarresurser till förebyggande arbete under vardagar, bl.a. mottagning för patienter som ligger i riskzonen för att utveckla diabetes.
Företagshälsovårdens resurser har inte räckt till för att motsvara efterfrågan, men man strävar ändå till att tillhandahålla lagstadgad företagshälsovård. Avgifterna skall i möjligaste mån finansiera verksamheten.

Personal	Tjänster 2001	Tjänster 2002	Tjänster 2003	Tjänster 2004	Plan 2005	Förändr. 04-05
Inrättade tjänster						
Primärvårdschef	1	1	1	1	1	
Överläkare / Bitr.överläkare		4	7	7	7	
Hälsocentralläkare	14	10	7	7	7	
Assistentläkare				1	1	

Hälso- och sjukvårdsmottagningarna

Personal	Tjänster 2001	Tjänster 2002	Tjänster 2003	Tjänster 2004	Plan 2005	Förändr. 04-05
Inrättade tjänster						
Överskötare	1	1	1	1	1	
Avdelnings-/bitr.avd.skötare	4	4	5	5	5	
Sjukskötare heltid	14	16	15	16	16	
Sjukskötare deltid	7	6	6	4	4	
Distriktshälsovårdare	3	3	3	3	3	
Hälsovårdare heltid	24	24	25	25	25	
Hälsovårdare deltid	7	7	8	8	8	
Närvårdare/prim.sköt./skötare heltid	9	9	8	8	8	
Närvårdare/prim.sköt./skötare deltid	4	4	3	3	3	
Avdelningssekreterare heltid	6	7	8	8	8	
Avdelningssekreterare deltid	2	2	1	1	1	
Läkarsekreterare	1					

Mottagnings- och hembesöksverksamhet:

	2001	2002	2003*)	2004	2005
Besök	113.906	123.835	112.568	120.000	120.000
- läkare	32.887	36.494	37.279	35.000	35.000
- vårdpers.	81.019	87.341	78.431	85.000	85.000

*) Verksamhetssiffrorna påverkades av Tehy-strejken 2.6.- 19.9.2003.

9.5.3. Primärvårdens långvårdsenhet

Gullåsen omfattar fyra vårdavdelningar och skall svara för god vård av åldringar och handikappade med sjukdom och funktionsnedsättning av sådan grad att de behöver kvalificerad medicinsk vård och frekvent hjälp med omvårdnad och daglig tillsyn. Större delen av platserna används för långvård, därutöver finns platser för växelvård, avlastning och rehabilitering samt speciella platser för demensvård (12 st) och palliativ cancervård (4-6st). På avd. Norrgård-Östergårds ändras två 3-personers rum, som är trångbodda och tunga att arbeta i, till 2-personers rum. Därmed minskar platsantalet från 98 till 96 platser, vilket även påverkar inkomsterna (patientavgifter och ersättningar från kommunerna). Dagsjukvårdsavdelningen med 12 platser stängdes år 2004.

Gullåsen har fortlöpande svårigheter att rekrytera personal speciellt till deltidstjänsterna. Vikariatsmedlen har inte varit tillräckliga för en nödvändig bemanning. Därför utökas bemanningen motsvarande två deltidstjänster som blir heltidstjänster och en omplacerad personal som får ordinarie anställning på deltid. Den omplacerade sjukskötaren har bistått socialarbetaren med inskrivning av patienter. Dessa förändringar sker i praktiken genom användning av en obudgeterad tjänst från före detta lungavdelningen, medan den befintliga deltidssjukskötartjänsten bemannas med den omplacerade sjukskötaren samt en skötartjänst på deltid som ombildas till en närvårdartjänst på heltid. Därtill utökas anslaget för vikarier något.

Gullåsens läkare utför polikliniska demensutredningar och denna s.k. minnesmottagning kommer att öka i omfattning. För denna verksamhet anvisas sjukskötarresurser .

Datorunderstödd omvårdnadsdokumentation och personalplanering är under utveckling.

Personalförändringar: En bitr.avd.skötartjänst (f.d.lung) ombildas till sjukskötartjänst.
En deltidsskötartjänst ombildas till heltidsnärvårdartjänst.
En medikalvaktmäst.tjänst ombildas till en närvårdartjänst
En deltidssjukskötartjänst tillsätts med en tidigare omplacerad personal.

Personal	Tjänster 2001	Tjänster 2002	Tjänster 2003	Tjänster 2004	Plan 2005	Förändr. 04-05
Inrättade tjänster						
Överskötare	1	1	1	1	1	
Socialskötare	1	1	1	1	1	
Avdelnings-/bitr.avd.skötare	8	8	8	8	8	
Sjukskötare heltid **)	10	11	11	11	12	1
Sjukskötare deltid	2	2	2	2	2	
Medikalvaktmästare	2	2	2	2	1	-1
Närvård./prim.sköt./skötare heltid *)	48	51	52	53	54	1
Närvårdare/prim.sköt./skötare deltid	30	26	26	26	25	-1
Sysselsättningsterapeut	1	1	1	1	1	
Vårdbiträde	3	3	2	2	2	
Badare	1	1	1	1	1	
Avdelningssekreterare heltid	1	1	1	1	1	
Läkarsekreterare	1	1	1	1	1	

*) överf. 1 tj.fr. lung 2004, till psyk.rehab 2005

**) överf. 1 tj.fr. med. 2005 (f.d.lung)

Extraordinär specialsjukvård

Tillfälliga tjänster

Sjukskötare heltid						
Sjukskötare deltid				1	1	
Närvårdare/primärskötare/skötare			6	5	5	

Långvårdsenheten administrerar också den extraordinära specialsjukvården för en respiratorpatient, som vårdas i hemliknande förhållande i en bostad i närheten till Gullåsen. För denna verksamhet finns sex tillfälliga tjänster.

Vårdplatser:	2001: 98	2002: 98	2003:98	2003: 98	2005: 96
Verksamhet:	**2001**	**2002**	**2003**	**2004**	**2005**
Vårddagar	35.330	35.064	34.728	35.000	34.500
Vårdtillfällen	337	350	375	400	400

Vårdtid	153,6	134,9	131,5	140	135
Beläggning-%	98,8	98	97,1	98	98

År 2005-2006: Omvandling av halvtidstjänster till heltid

9.5.4. Tandvårdsenheten

Tandvårdsenheten bedriver barn- och ungdomstandvård. Därutöver erbjuds tandvård åt patientgrupper prioriterade av sociala och medicinska skäl samt till ÅHS´ ordinarie personal. Den avgiftsfria tandvården ändras från 0-19 år till 0-18 år från och med 2005.

Tandvården verkar i tillfälliga utrymmen i Mariehamn. Därutöver bedrivs verksamhet i Jomala servicehus, Godby hälsocentral samt i en mobil tandläkarvagn. Permanenta utrymmen för tandvården i Mariehamn planeras. Inflyttningen sker enligt nuvarande planer våren 2006. Utrymmen för narkostandvård planeras i centralsjukhusets ombyggnad, etapp II.

Tandvården eftersträvar att bibehålla samma höga nivå på barntandvården som hittills, vilket uppföljes genom ett s.k. DMF-index, som beskriver antalet kariesdrabbade tänder hos 12 åringar. År 2003 var indexet 0,8, vilket anses som ett mycket gott resultat. Totalantalet patienter förväntas vara oförändrat jämfört med år 2004.

Personal	Tjänster 2001	Tjänster 2002	Tjänster 2003	Tjänster 2004	Plan 2005	Förändr. 04-05
Inrättade tjänster						
Ledande tandläkare				1	1	
Tandläkare	7	7	7	6	6	
Specialtandläkare	1	1	1	1	1	
Tandhygienist	2	2	2	2	2	
Närvårdare / tandskötare	9	9	9	9	9	
Mottagningsbiträde	1	1	1	1	1	
Receptionist	1	1	1	1	1	
Tillfälliga tjänster						
Tandskötare läroavtal		1				

Verksamhet:	**2001**	**2002**	**2003*)**	**2004**	**2005**
Besök	19.249	21.446	18.154	20.000	20.000
Patienter	7.738	8.350	8.066	8.500	8.500
- 0-18 år	4.095	4.490	4.517	4.500	4.500
- 19- år	3.643	3.860	3.549	4.000	4.000

*) Verksamhetssiffrorna påverkades av Tehy-strejken 2.6.- 19.9.2003.

Utredning/utvärdering: Mäta kvaliteten på barntandvård genom DMF-index.

9.5.5. Miljöhälsovårdsenheten

Miljöhälsovården eftersträvar att säkerställa en hälsosam och säker livsmiljö. EU-medlemskapet ställer stora krav på verksamheten såväl rent administrativt som i fältarbetet. Sedan EU-inträdet har tyngdpunkten i lagstiftningen lagts vid bl.a. övervakningsprogram av olika livsmedel. Även analyserna av badvatten och dricksvatten har ökat kraftigt.

Livsmedelsövervakningen utövas via program för egenkontroll som grund och genom systematiska provtagningar. Livsmedelsövervakningen regleras och prioriteras genom riskanalys. Övervakningen intensifieras och harmoniseras i enlighet med EU-regelverket. Livsmedelsprovtagningarna utökas. Den förebyggande veterinärvården utökas i form av ömsesidiga avtal med producenterna och via allmänna hälsoprogram. Den minskade köttbesiktningsverksamheten har lett till att arbetsuppgifter ej längre kräver en heltidsinsats av besiktningsveterinären.

Livsmedelslaboratoriet utför undersökningar, främst mikrobiologiska, av livsmedel och vatten samt vid vissa djursjukdomar. Livsmedelslaboratoriet svarar för en del av riskvärderingen av livsmedel. Laboratoriet planerar att uppta listeria-, jäst- och mögelundersökningar i sitt analyssortiment. I samband med att innehavaren av deltidsprovtagartjänsten (60%) går i pension ändras tjänsten till deltidslaboranttjänst (70%). Den ökade personalkostnaden finansieras genom att den tillf. veterinärassistenttjänsten ändras till deltid (70%) och befrias från kanslistuppgifter vid laboratoriet.

Man planerar att laboratoriet kan lämna sina tillfälliga utrymmen årsskiftet 2005-2006 och flytta in i nya verksamhetsutrymmen. I samma hus kan eventuellt även miljölaboratoriet få nya utrymmen, vilket ger synergieffekter för båda laboratorierna. Efter flere års tillfälliga och undermåliga lösningar har miljöhälsovårdens kanslier fått tillfredställande utrymmen i en ”gul läkarvilla” och

veterinärmottagningen fått nya utrymmen i Jomala f.d. rådgivningsbyrå under 2004 .

Kvalitativa och kvantitativa mål som uppföljs under år 2005:
- En handlingsplan uppgörs för hur smådjursmottagningsverksamheten inom ÅHS skall skötas med beaktande av ansvarsfördelningen mellan ÅHS och den privata sektorn..
- Expeditionstiderna för hälsonämnden (för att säkerställa snabb service)
- Utvidgade statistikanalyser via hälsoinspektionens MiljöREDA-datasystem.
- Provtagningar i fårhälsoprogrammen och TSE-provtagningar.

Personalförändringar: En deltids provtagartjänst (60 %) ombildas till deltidslaboranttjänst (70%).
En tillfällig veterinärass. ombildas till deltids veterinärassistent (70%).

Personal	Tjänster 2001	Tjänster 2002	Tjänster 2003	Tjänster 2004	Plan 2005	Förändr. 04-05
Inrättade tjänster						
Veterinär heltid	4	4	4	4	4	
Hälsoinspektör	5	5	5	5	5	
Laborant	2	2	2	2	2	
Laborant deltid					1	1
Provtagare deltid	1	1	1	1		-1
Byråsekreterare deltid	1	1	1	1	1	
Tillfälliga tjänster						
Veterinär deltid		1	1	1	1	
Veterinärassistent heltid		1	1	1		-1
Veterinärassistent deltid					1	1
Tjänster i arbetsavtal						
Veterinärassistent	1					

Verksamhet:	**2001**	**2002**	**2003**	**2004**	**2005**
Inspektioner	1.340	1.221	753	1.200	1.300
Tillstånd	251	202	244	250	300
Analyser	6.623	9.092	9.059	7.200	7.250
-egen verks.	5.307	6.422	5.704	5.600	5.600
- köpta	2	9	0	40	50
- kval.prov	1.314	2.661	3.355	1.560	1.600
Djurbesök	5.348	6.223	5.842	4.700	4.100
- nyttodjur	3.358	2.995	2.734	2.000	1.700
- smådjur	1.990	3.228	3.108	2.700	2.400

Utredning/utvärdering: Se ovan

Tjänstebenämningarna inom miljöhälsovården ses över

Primärvården
Budget 2005

	Bokslut 2003	Budget 2004	Budget 2005	Förändr i %
Kostnader				
Personalkostnader	10 495 161	11 780 000	12 175 000	3,4%
Övrig konsumtion	1 765 087	2 071 000	2 129 000	2,8%
Vård utom Åland	35 853	40 000	44 000	10,0%
Anskaffningar	66 698	75 000	120 000	60,0%
Kostnader totalt	**12 362 799**	**13 966 000**	**14 468 000**	**3,6%**
Intäkter				
Verksamhetsintäkter	2 187 942	2 692 000	2 449 000	-9,0%
Kommunintäkter Gullåsen	3 861 984	3 820 000	4 071 000	6,6%
Intäkter totalt	**6 049 926**	**6 512 000**	**6 520 000**	**0,1%**
Nettokostnad	**6 312 873**	**7 454 000**	**7 948 000**	**6,6%**

9.6. Specialsjukvården

9.6.1. Allmänt

Specialsjukvården omfattar 14 basenheter, varav 12 finns på Ålands centralsjukhus. Rehabiliterings- och fysiatrienheten är inrymd i Gullåsens fastighet. Den psykiatriska enhetens olika funktioner finns dels på Grelsby sjukhus i Finströms kommun, dels i Mariehamn (mentalvårdsbyrån och dagkliniken).

Specialsjukvården kännetecknas av ständiga medicinska, omvårdnadsmässiga och tekniska framsteg. Vårdperioderna på bäddavdelningarna blir allt kortare och intensivare. Vård på avdelning ersätts av dagkirurgi, öppenvård, ibland till och med av sjukhusansluten hemsjukvård.
Samarbetet mellan klinikerna och de olika enheterna inom klinikerna bör ses över. I och med den fortsatt snabba medicinska utvecklingen håller gränserna mellan de olika specialiteterna på att utsuddas. Detta innebär att all personal bör vara beredd på att utvecklas i sitt arbete och bli mera flexibla och gränsöverskridande, och samtidigt vara beredda att ändra sina handlingsvanor. Detta är synnerligen viktigt på ett litet sjukhus med många och varierande specialiteter.

Specialsjukvården på Åland bör kunna leva upp till de växande och berättigade krav som befolkningen ställer på verksamheten. Patienterna skall erbjudas en specialsjukvård av minst samma klass som i gränsregionerna i öst och väst antingen i form av egen verksamhet eller genom remittering till andra sjukhus. På sikt kan det bli nödvändigt att utöka konsultverksamheten alternativt till att utöka remitteringen till andra sjukhus eftersom specialiseringen blir allt snävare och specialister, som behärskar flere subspecialiteter inte står att uppbringa. Konsultverksamhet kontra remiss till andra sjukhus baserar sig på vad som är mest ändamålsenligt ur ekonomisk, medicinsk och språklig synpunkt. Expertis inom den egna verksamheten skall alltid användas i första hand.

Dagkirurgiverksamheten skall utvecklas och effektiveras. Den medicinska utvecklingen har kommit därhän att alltfler ingrepp sker dagkirugiskt dvs. patienten behöver inte läggas in över natten utan går hem samma dag som ingreppet / åtgärden gjorts.
Dagkirurgin inom ÅCS är redan idag mycket betydande och verksamheten omfattar olika ingrepp inom ögon-, öron-, näs- och hals, gynekologi, kirurgi, ortopedi, urologi, cystoskopi, artroskopi m.m. Verksamheten behöver effektiveras och samlas på ett ställe, behovet är ca 8-10 bäddplatser. I utbyggnadsplanerna för etapp II ingår nya tillbyggda utrymmen för dagkirurgiverksamheten.

I väntan på etapp II inleds diskussioner med berörda enheter hur dagkirurgin bäst skall bedrivas för att uppnå effektivering och kostnadsinbesparing. Idag är beläggningsprocenten på kirurgiska avdelningen c:a 60 % och på gynekologiska avdelningen c:a 25-35%.

En ny överläkare för ögonenheten har anställts hösten 2004. Tack vare tjänsteinnehavarens kompetens kan ögonkirurgin och laserbehandlingarna utföras i tjänsten och därmed undviks dyr köptjänst, vilket innebär en avsevärd kostnadsinbesparingar.

Ansträngningarna att rekrytera en ny överläkare till öron-, näs- och halsenheten fortsätter. En fastanställd överläkare skulle effektivera och förbättra servicen för den åländska befolkningen.

Ögon- och öronpoliklinikerna samt onkologiverksamheten har samlats till våning III i sanatorieflygeln, som genomgått en mindre ombyggnad under hösten 2003. Kirurgiska polikliniken flyttade i början av 2004 in i f.d. lungavdelningens och -poliklinikens utrymmen i vån II, medan lungpolikliniken tog kir.poliklinkens utrymmen i besittning. Dessa omflyttningar innebär att följande ombyggnad (etapp II) blir mindre än vad som hittills planerats.
Under året strävar man till att centralisera receptionen och kassafunktionen för de patienter som besöker specialsjukvårdens mottagningar i centralsjukhusbyggnaden.

9.6.2. Centrala enheten

Till centralenheten räknas förutom sjukvårdschefens och överskötarnas kansli (med poolpersonal) även socialkuratorerna, maskinskrivarna, samt tre assistentläkartjänster som flyttar enligt behov mellan olika enheter. Dessutom finns fyra assistentläkartjänster på medicinska enheten och en assistentläkartjänst på kirurgiska enheten.
Samarbetet mellan sjukvårdschef, basenhetschefer och överskötare utökas för att förbättra koordinationen och informationen mellan enheterna och de olika personalgrupperna.
Överskötarkansliet strävar till att få en fungerande personalpool för att ersätta personalbrist vid korttidsfrånvaro. Arbetsfördelningen mellan överskötare och avdelningsskötare ses över i enlighet med den rapport som en arbetsgrupp lämnat, med målsättningen att beslutsfattandet skall vara så verksamhetsnära som möjligt.

Journalskrivningen har på samtliga enheter övergått från skrivmaskin till datorbaserad inskrivning av journaltext i det elektroniska journalprogram, som småningom kommer att tränga undan

pappersjournalen.

Personal	Tjänster 2001	Tjänster 2002	Tjänster 2003	Tjänster 2004	Plan 2005	Förändr. 04-05
Inrättade tjänster						
Sjukvårdschef	1	1	1	1	1	
Assistentläkare	1	1	1	3	3	
Socialkurator	3	3	3	3	3	
Överskötare	2	2	2	2	2	
Sjukskötare *)	3	3	3	7	7	
Avdelningssekreterare	2	2	2	2	2	
Byråsekreterare	2	2	2	2	2	
Maskinskrivare	5	5	5	5	5	

*) överf. 2 tj 2004 fr lungavd.

Tillfälliga tjänster						
Assistentläkare	2	2	2			
Överskötare		1				
Sjukskötare	2	2	2			
Avdelningssekreterare	1	1	1	1	1	

9.6.3. Akutenheten

Verksamhetens viktigaste mål är att minimera tiden till adekvat, definitivt omhändertagande för akut sjuka och skadade patienter. Fortsatt kompetensutveckling är av central betydelse för både ambulans- och akutsjukvårdens kvalitet. En målsättning är att undvika korta intagningar till avdelningarna genom ökad användningen av akutens övervakningsplatser.

Den sedan länge planerade samordningen av primär- och specialsjukvårdsjouren, som innebär att hälsocentraljouren upphör efter kl. 16 under vardagar genomförs. Helgjourmottagningen på hälsocentralen har sedan hösten 2004 begränsats tidsmässigt från kl 8-20 till kl 9-18. Utmaningen för akuten kommer att vara styrningen av patientströmmarna så att belastningen på kvällstid inte ökar avsevärt.

Personal	Tjänster 2001	Tjänster 2002	Tjänster 2003	Tjänster 2004	Plan 2005	Förändr. 04-05
Inrättade tjänster						
Över-/bitr.över-läkare		1	2	2	2	
Avdelningsläkare	2	1				
Assistentläkare	1	1	1			
Avdelnings-/bitr.avd.skötare	2	2	2	2	2	
Sjukskötare heltid	15	15	15	15	15	
Sjukskötare deltid	1	1	1	1	1	
Sjukskötare delad tjänst	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	
Primärskötare deltid	1	1	1			
Mottagningsbiträde deltid				1	1	

Verksamhet:	**2001**	**2002**	**2003**	**2004**	**2005**
Öppenvårdsbesök	9.523	9.385	9.148	10.600	11.000

Utredning/utvärdering: Lättakutens inverkan på patientströmmarna.
En produktionskartläggning görs under hösten 2004, resultatet av den kan leda till förändringar i verksamheten under 2005-2006.

9.6.4. Medicinska enheten

Inom den medicinska enheten erbjuds patienterna internmedicinsk, kardiologisk, gastroenterologisk, nefrologisk (inkl dialysbehandlingar), lungmedicinsk och onkologisk specialistvård. Verksamheten har under senare år i allt större utsträckning differentierats och indelats i mindre specialområden i takt med den medicinska utvecklingen. Detta kommer även framledes att vara nödvändigt för att uppfylla de krav som den åländska befolkningen ställer på specialsjukvården. Satsningen på sjukskötarbaserad vård fortsätter genom att sträva till en reumamottagning.

Efter att lungavdelningen stängdes sommaren 2003 är antalet vårdplatser 30, vilket förutsätter fungerande vårdkedjor och att patienterna vårdas på rätt nivå.

Efterfrågan på specialistvård inom det inremedicinska fältet kan förväntas öka i takt med att befolkningen blir äldre och att medicinskt effektiva och motiverade insatser kan göras högt upp i åldrarna.

De kvalitativa målen är följande:

- Att erbjuda högspecialiserad/kvalificerad sjukvård till den åländska befolkningen.
- Att förbättra arbetsmiljö och trivsel för all personal.
- Att komma igång med sjuksköterskebaserad reumamottagning.
- Att kunna erbjuda tillräckligt med utbildning, stimulans och god arbetsmiljö för personal under utbildning, så att de stannar och dessutom ger positiv reklam för medicinkliniken på ÅCS.
- ”Rätt patient på rätt plats" samt god kommunikation mellan och inom enheten för att optimera patientflödet.

De kvantitativa målen är:

- Att alla tjänster är besatta.
- Att den nuvarande sjukvårdsproduktionen kan bibehållas inom poliklinikverksamheten
- Att ökande köer till poliklinikerna och överbeläggningar på avdelningen kan undvikas.

Personal	Tjänster 2001	Tjänster 2002	Tjänster 2003	Tjänster 2004	Plan 2005	Förändr. 04-05
Inrättade tjänster						
Över-/bitr.över-läkare	7	7	8	8	8	
Avdelningsläkare	2	2	1	1	1	
Assistentläkare	4	4	4	4	4	
Avdelnings-/bitr.avd.skötare **)	5	6	6	7	5	-2
Sjukskötare heltid *)	33	35	36	34	35	1
Närvårdare / primärskötare heltid**)	15	15	15	11	10	-1
Avdelningssekreterare heltid	4	5	5	5	5	
Avdelningssekreterare deltid	1	1	1	1	1	
Arkivbiträde	2	2	2	2	2	
Mottagningsbiträde		1	1	1	1	

*) överf. 1 tj 2004 fr med.konsultverksamhet

**) överf. fr. f.d. lungavd.1 tj.till Gullåsen+1 tj.förvaltn.övsk 2005

Borreliaprojekt

Personal	Tjänster 2001	Tjänster 2002	Tjänster 2003	Tjänster 2004	Plan 2005	Förändr. 04-05
Tillfälliga tjänster						
Kemist deltid		1	1			

Upphör 31.08.2004

Vårdplatser:

- medicinavd:	2001: 28	2002: 28	2003: 28	2004: 30	2005: 30
- lungmedavd:	2001: 12	2002: 12	2003: 12	**stängdes 1.7.2003**	

Verksamhet:	**2001**	**2002**	**2003*)**	**2004**	**2005**
Öppenvårdsbesök	17.648	21.105	18.112	21.000	21.000
- medicin	12.274	14.595	12.977	14.500	14.000
- endoskopi	811	995	784	1.000	1.000
- onkologi	1.281	2.185	2.341	2.200	2.200
- lungmed.	3.282	3.330	2.010	3.300	3.300
Vårddagar					
-medicinavd	8.893	8.495	8.162	10.000	10.000
-lungmed.avd	4.320	3.864	1.838	-	
Vårdtillf.					
-medicinavd	1.369	1.302	1.313	1.540	1.540
-lungmed.avd	587	652	292	-	
Vårdtid					
-medicinavd	6,5	6,5	6,2	6,5	6,5
-lungmed.avd	7,4	5,9	6,3	-	

*) Verksamhetssiffrorna påverkades av Tehy-strejken 2.6.- 19.9.2003. Lungavd. stängdes 1.7.03

Utredning/utvärdering: Se ovannämnda kvalitativa och kvantitativa mål.
En produktionskartläggning görs under hösten 2004, resultatet av den kan leda till förändringar i verksamheten under 2005-2006.

Av den verksamhet som tidigare sorterade under konsultenheten har neurologi och hudsjukdomar hänförts till medicinska enhetens budget**.** Under konsultenheten räknas nu endast patologservicen (obduktioner).

Konsulter inom neurologi och hudsjukdomar besöker Centralsjukhuset regelbundet och ger ålänningarna tillgång till dessa specialister på hemorten. Även andra specialområden, som inte finns representerade inom ÅHS, kan bli aktuella i form av konsultavtal ifall detta bedöms som mera ändamålsenligt och kostnadseffektivare än att remittera patienten till vård utom Åland. Inom hudspecialiteten har under 2004 påbörjats PDT- ljusbehandling av ytlig hudcancer. Behandlingen ges av en sjukskötare.

Personal	Tjänster 2001	Tjänster 2002	Tjänster 2003	Tjänster 2004	Plan 2005	Förändr. 04-05
Inrättade tjänster						
Sjukskötare *)	1	1	1			

*) överf. till med.enheten 2004

Vårdplatser: Inga egna, använder vid behov vårdplatser på övriga avdelningar

Verksamhet:	**2001**	**2002**	**2003*)**	**2004**	**2005**
Öppenvårdsbesök	1.342	1.437	920	1.400	1.400
- Hud	1.096	1.231	749	1.200	1.200
- Neurologi	246	206	171	200	200

*) Verksamhetssiffrorna påverkades av Tehy-strejken 2.6.- 19.9.2003.

9.6.5. Kirurgiska enheten

Verksamhetens målsättning är att erbjuda kirurgisk basservice med de resurser som står till förfogande. Under semesterperioder är den planerade verksamheten neddragen, likaså antalet bäddplatser på avdelningen. På enheten finns tre allmänkirurger. Den ortopediska verksamheten upprätthålls med två specialister och förväntas klara det mesta av akut traumatologi och elektiv ortopedi. Ryggkirurgisk verksamhet fortgår såsom hittills genom de operationer och den mottagning som sjukvårdschefen genomför. Den urologiska verksamheten, som sköts på konsultbasis, förväntas öka något. Strumakirurgi planeras att påbörjas under år 2005 tack vare den specialistkompetens som finns inom personalen.

Med ovannämnda verksamhet torde befolkningens behov tillgodoses till den del som ej kräver

högspecialiserad vård. Patienttransporterna till vård utom Åland samordnas bättre än hittills med andra enheter.

Den kirurgiska avdelningen vårdar även de patienter som opererats pga öronsjukdom. Dagkirurgin skall koordineras och planeras i samverkan med andra enheter.

Personal	Tjänster 2001	Tjänster 2002	Tjänster 2003	Tjänster 2004	Plan 2005	Förändr. 04-05
Inrättade tjänster						
Över-/bitr.över-läkare	4	4	5	5	5	
Avdelningsläkare	1	1				
Assistentläkare	1	1	1	1	1	
Avdelnings-/bitr.avd.skötare	3	3	3	3	3	
Sjukskötare heltid	13	14	14	14	14	
Sjukskötare deltid	1	1	1	1	1	
Närvårdare / primärskötare heltid *)	5	5	5	6	5	-1
Närvårdare / primärskötare deltid	1	1	1	1	1	
Avdelningssekreterare	3	3	3	3	3	

*) överf. 1 tj.fr. lung 2004, till förvaltn.övsk 2005

Vårdplatser:	2001: 27	2002: 27	2003: 27	2004: 27	2005: 27
Verksamhet:	**2001**	**2002**	**2003*)**	**2004**	**2005**
Öppenvårdsbesök	6.155	5.702	4.085	5.900	6.100
Dagkirurgi	376	417	368	330	350
Vårddagar	6.780	6.283	5.524	5.800	5.800
Vårdtillf.	1.275	1.260	1.109	1.300	1.300
Vårdtid	5,3	5,0	5,0	4,4	4,4

*) Verksamhetssiffrorna påverkades av Tehy-strejken 2.6.- 19.9.2003.

Utredning/utvärdering: En produktionskartläggning görs under hösten 2004, resultatet av den kan leda till förändringar i verksamheten under 2005-2006.

9.6.6. BB- och gynekologiska enheten

Enhetens verksamhetsområde är i huvudsak kvinnors hälsa med två tyngdpunkter. Den ena är den reproduktiva hälsan innefattande graviditet och barnafödande. Den andra är diagnostik och behandling av underlivssjukdomar. Samarbete med primärvården kring den förebyggande verksamheten (mödra- och preventivmedelsrådgivning, papascreening) fortsätter och utvecklas. Målsättningen för enheten är att uppnå tidigare servicenivå efter en period med bristande personella resurser både inom läkarkåren och vårdpersonalen. En barnmorskebaserad inkontinensmottagning planeras i nära samarbete med primärvård, kirurgi, urologi och fysioterapi. På avdelningen vårdas vid behov patienter efter ögonoperationer. Dagkirurgin skall koordineras och planeras i samverkan med andra enheter.

Personal	Tjänster 2001	Tjänster 2002	Tjänster 2003	Tjänster 2004	Plan 2005	Förändr. 04-05
Inrättade tjänster						
Över-/bitr.över-läkare	2	3	3	3	3	
Avdelningsläkare	1					
Avdelnings-/bitr.avd.skötare	3	3	3	2	2	
Sjukskötare	1	1	1			
Barnmorska heltid	9	9	9	11	11	
Barnmorska deltid	1	1	1	1	1	
Närvårdare / barnskötare	6	6	6	6	6	
Maskinskrivare	1	1	1	1	1	

Vårdplatser:	2001: 18	2002: 18	2003:18	2004: 18	2005: 18
Verksamhet:	**2001**	**2002**	**2003*)**	**2004**	**2005**
Öppenvårdsbesök	3.635	3.793	3.415	3.500	3.300
Dagkirurgi	227	202	139	200	220
Vårddagar- förlossn.	1.429	1.373	1.253	1.300	1.300
- gynekol.	1.212	1.082	849	900	900
Vårdtillf. - förlossn.	331	315	313	350	400
- gynekol.	500	320	265	400	400
Vårdtid - förlossn	4,3	4,4	4,0	4,0	4,0
- gynekol	2,4	3,4	3,2	2,2	2,2
Förlossningar	273	259	254	280	300

*) Verksamhetssiffrorna påverkades av Tehy-strejken 2.6.- 19.9.2003.

Utredning/ utvärdering: En produktionskartläggning görs under hösten 2004, resultatet av den kan leda till förändringar i verksamheten under 2005-2006.
Formerna för en kvinnomottagning utreds så att inrättandet skall ske genast i början av år 2006.

9.6.7. Barn- och ungdomsenheten

Barn- och ungdomsenheten prioriterar vården av svårt sjuka, multihandikappade och kroniskt sjuka barn och deras familjer. Enheten skräddarsyr behandling och uppföljning för alla patientkategorier och inriktar sig på snabb diagnostik och probleminriktad verksamhet med en kostnadseffektiv handläggning inom/utom organisationen.

Poliklinikutrymmena omdisponeras för att erbjuda fler mottagningsrum för att svara mot nya verksamhetsförutsättningar med ökat antal sköterskebesök och ökade volymer öppenvårdbesök, i takt med kortare vårdtider på avdelningen.

Den av Ålands Barnfond donerade lekpaviljongen med möjlighet till utvärdering och undersökning av vissa barnpatienter tas i bruk år 2005. Samtidigt görs en mindre renovering på mottagningen.

Läkarvikariatsbehovet minskar från sommaren 2005 då en läkare som nu är under specialistutbildning i enlighet med ingånget avtal påbörjar sin tjänstgöring inom ÅHS.

En samordning av rådgivningsverksamheten och skolhälsovården med barn- och ungdomsenheten planeras. Samarbete med barn- och ungdomspsykiatriska enheten utökas.

Sex tillfälliga tjänster finns inrättade för extraordinär specialsjukvård (vård av resp.pat).

Personal	Tjänster 2001	Tjänster 2002	Tjänster 2003	Tjänster 2004	Plan 2005	Förändr. 04-05
Inrättade tjänster						
Över-/bitr.över-läkare	3	3	3	3	3	
Avdelnings-/bitr.avd.skötare	2	2	2	2	2	
Sjukskötare	9	9	9	9	9	
Närvårdare / barnskötare	6	6	6	6	6	
Avdelningssekreterare	1	2	2	2	2	
Tillfälliga tjänster						
Avdelningssekreterare	1					
Extraordinär specialsjukvård						
Sjukskötare	2	2	2	2	2	
Primärskötare	4	4	4	4	4	

Vårdplatser:	2001: 10	2002: 10	2003: 10	2004: 10	2005: 10
Verksamhet:	**2001**	**2002**	**2003*)**	**2004**	**2005**
Öppenvårdsbesök	3.297	3.448	3.171	3.500	3.800
Vårddagar	1.805	2.232	2.108	1.700	1.500
Vårdtillf.	654	546	628	700	700
Vårdtid	2,8	4,1	3,4	2,4	2,2

*) Verksamhetssiffrorna påverkades av Tehy-strejken 2.6.- 19.9.2003.

9.6.8. Ögonenheten

Ögonenheten koncentrerar sin verksamhet på synhotande sjukdomar. Samarbete med primärvårdens läkare utvecklas så att undersökning och vård skall ske på rätt nivå.. Den nya överläkaren som tillträder hösten 2004 kommer att sköta den operativa verksamheten (huvudsakligen gråstarrsoperationer) och laserbehandlingarna inom tjänstetid, vilket ersätter de tidigare ögonkonsulternas insatser och delvis även remitteringar till ögonkliniken i Åbo. Intervallet för ögonbottenfotograferingar av diabetiker med god sockerbalans förlängs till 2-3 år (övriga diabetiker fotograferas årligen), något som förutsätter samarbete med behandlande läkare. Enhetens dagkirurgi koordineras med övrig dagkirurgi på ÅCS

Personal	Tjänster 2001	Tjänster 2002	Tjänster 2003	Tjänster 2004	Plan 2005	Förändr. 04-05
Inrättade tjänster						
Över-/bitr.över-läkare	1	1	1	1	1	
Avdelnings-/bitr.avd.skötare	1	1	1	1	1	
Sjukskötare	1	1	1	1	1	
Synterapeut	1	1	1	1	1	
Maskinskrivare delad	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	

Vårdplatser: Inga egna, använder vårdplatser huvudsakligen på gyn.avdelningen

Verksamhet:	**2001**	**2002**	**2003*)**	**2004**	**2005**
Öppenvårdsbesök	3.842	4.077	3.750	3.500	3.500
Vårddagar	67	51	47	30	50
Operationer:	237	211	178	120	220
- varav dagkirurgi	197	160	135	100	180

*) Verksamhetssiffrorna påverkades av Tehy-strejken 2.6.- 19.9.2003.

9.6.9. Öron-, näs- och halsenheten

Överläkartjänsten har varit omöjlig att besätta sedan hösten 2001. Därför har endast den mest angelägna verksamheten kunnat skötas genom tillfälliga arrangemang (”läkarstafetter” och konsultavtal). Likaså är hörselvårdsassistenttjänsten obesatt, varför denna service måste ske i form av köptjänst. En satsning på att utbilda en hälsovårdare till hörselvårdsassistent planeras. Utformningen av den fortsatta verksamheten är helt beroende på bemanningen under år 2005. Anslaget för de bihåleoperationer, som görs av utomstående konsult, bibehålls på 2004 års nivå, då en minskning med 30 % gjordes. Vuxna opererade öronpatienter vårdas på kirurgiska avdelningen, barnpatienterna vårdas på barnavdelningen. Enhetens dagkirurgi koordineras med övrig dagkirurgi på ÅCS.

Personal	Tjänster 2001	Tjänster 2002	Tjänster 2003	Tjänster 2004	Plan 2005	Förändr. 04-05
Inrättade tjänster						
Över-/bitr.över-läkare	1	1	1	1	1	
Avdelnings-/bitr.avd.skötare	1	1	1	1	1	
Sjukskötare	1	1	1	1	1	
Hörselvårdsassistent	1	1	1	1	1	
Maskinskrivare delad	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	

Vårdplatser: Inga egna, använt vårdplatser huvudsakligen på barn- och kir.avdelningen

Verksamhet:	**2001**	**2002**	**2003*)**	**2004**	**2005**
Öppenvårdsbesök	1.616	3.914	2.116	4.000	4.000
Vårddagar	340	297	174	270	270
Operationer	251	215	172	230	230

*) Verksamhetssiffrorna påverkades av Tehy-strejken 2.6.- 19.9.2003.

9.6.10. Rehabiliterings- och fysiatrienheten

Enheten utgörs av en specialiserad bäddavdelning, läkarmottagning, fysioterapi, ergoterapi, talterapi, hjälpmedelsservice, samt neuropsykologiska och psykiatriska konsulter. Verksamheten kännetecknas av teamarbete.

Vision och målsättning för rehabiliteringsenhetens verksamhet är individuellt anpassad, målinriktad rehabilitering, behandlingar och omvårdnad med hög kvalitet för både inneliggande och polikliniska patienter i alla åldrar samt bedömning av hjälpmedelsbehovet och hjälpmedelsanskaffning för att optimera hemmiljön för patienterna.

Tack vare effektivare akutsjukvård räddas svårt skadade/sjuka patienter till liv, vilket leder till ökat behov av omfattande rehabiliteringsinsatser och hjälpmedel.
Resurser överförs till patienter i arbetsför ålder, då det finns en tydlig trend till ökad arbetsoförmåga i allt yngre åldrar. Kostnadsbesparingar i samhället sker automatiskt om långa sjukskrivningar kan undvikas samt om äldre och rörelsehindrade kan vara kvar i hemmet så länge som möjligt. Handledning för personalen är nödvändig.
Samarbete med olika instanser inom och utanför ÅHS utvecklas inom flere områden. Demensutredningar och utredning av körförmågan är nya verksamhetsformer som påbörjades 2004 pga de nya bestämmelserna kring körkort.
Kvalitativa och kvantitativa mål för år 2005:
- satsning på omvårdnadsplanering och –dokumentation.
- utbildning kring körförmågebedömning och demensutredning.
- väntetid till fysioterapi max 8 veckor, inneliggande pat. och vård efter sjukhusvistelse prioriteras
- utvärdering av de uppgjorda vårdprogrammen inom talterapin.

Personalförändringar: En tillf. talterapeuttjänst ändras till ordinarietjänst.

Personal	Tjänster 2001	Tjänster 2002	Tjänster 2003	Tjänster 2004	Plan 2005	Förändr. 04-05
Inrättade tjänster						
Över-/bitr.över-läkare	1	1	1	1	1	
Avdelnings-/bitr.avd.skötare	4	4	4	4	4	
Sjukskötare heltid	1	1	1	1	1	
Sjukskötare deltid	1	1	1	1	1	
Talterapeut heltid	1	1	1	1	2	1
Talterapeut deltid	2	2	2	2	2	
Ergoterapeut heltid	2	2	2	2	2	
Ergoterapeut deltid	2	2	2	2	2	
Fysioterapeut heltid	6	7	7	8	8	
Fysioterapeut deltid	1	1	1	1	1	
Närvårdare / konditionsskötare	4	4	4	3	3	
Närvårdare / primärskötare *)	4	4	4	5	5	
Medikalmassör	1	1	1	1	1	
Avdelningssekreterare heltid *)	1	1	1	2	2	
Avdelningssekreterare deltid	1	1	1	1	1	
Mottagningsbiträde		1	1	1	1	

*) överf. 1+1 tj 2004 fr lungavd.

Tillfälliga tjänster						
Talterapeut				1	1	-1

Vårdplatser:	2001: 12	2002: 12	2003: 12	2004: 12	2005: 12

Verksamhet:	**2001**	**2002**	**2003*)**	**2004**	**2005**
Öppenvårdsbesök	10.700	11.536	10.839	11.500	10.700
Vårddagar	2.047	1.748	1.920	2.000	2.000
Vårdtillf.	194	155	145	190	160
Vårdtid	10,6	11,3	13,2	12	12

*) Verksamhetssiffrorna påverkades av Tehy-strejken 2.6.- 19.9.2003.

Utredning/utvärdering Se ovan

Möjligheterna till en habiliterings- och rehabiliteringskoordinator utreds (LR:s handlingsprogram)

9.6.11 Operations- anestesi- och intensivvårdsenheten

Enheten svarar för Ålands behov av de operationer och den anestesiologiska service som är ändamålsenlig att handha lokalt. Med stigande ålder i befolkningen ökar behovet av urologisk kirurgi, protes- och ögonkirurgi. Strumakirurgi planeras att påbörjas 2005. En ökning av de dagkirurgiska verksamheten påverkar även operations- och anestesiavdelningen. Ett datasystem för operationsplanering tas i bruk för att bättre kunna planera tidsanvändningen för alla inblandade parter.

Under sommarmånaderna begränsas den planerade operationsverksamheten för att minska på vikariebehovet och för att få patienter vill operera sig sommartid. Dialysen verkar i trånga utrymmen, något som så snart som möjligt bör åtgärdas genom omflyttningar inom dialys-/uppvak-/intensivvårdsutrymmet. Behovet av dialysbehandlingar är 8-10 patienter. Efterfråga på gästdialyser verkar att öka. Intensivvårdsavdelningens verksamhet planeras fortgå oförändrad.

Smärtsjukskötaren rondar regelbundet på avdelningarna, gör hembesök och har egen mottagning samt strävar till att utbilda personal inom hela ÅHS i adekvat smärtbehandling. Centralsteriliseringens verksamhet fortsätter som tidigare. Hygiensköterskans arbete kan öka till följd av det ökande antalet multiresistenta bakterier i vår omnejd.

Personal	Tjänster 2001	Tjänster 2002	Tjänster 2003	Tjänster 2004	Plan 2005	Förändr. 04-05
Inrättade tjänster						
Över-/bitr.över-läkare	3	3	3	3	3	
Avdelnings-/bitr.avd.skötare	5	5	5	5	5	
Sjukskötare heltid	30	31	31	36	36	
Sjukskötare delad	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	
Primärskötare heltid	2	2	1	1	1	
Avdelningssekreterare	2	2	2	2	2	
Instrumentvårdsbiträde heltid	2	2	2	2	2	
Instrumentvårdsbiträde deltid	1	1	1	1	1	
Tillfälliga tjänster						
Sjukskötare		1	2			

Vårdplatser (IVA): 2001: 4 2002: 4 2003: 4 2004: 4 2005:4

Verksamhet:	**2001**	**2002**	**2003*)**	**2004**	**2005**
Op-åtgärder	2.358	2.367	2.023	2.450	2.400
Dialyser	1.186	1.294	1.218	1.450	1.400
Vårddag-IVA	958	785[x)]	819	800	800
Antal patienter	369	373 [x)]	355	360	360
Vårdtid	2,6	2,1 [x)]	2,3	2,2	2,2

[x)] IVA sommarstängd under 4 veckor.

*) Verksamhetssiffrorna påverkades av Tehy-strejken 2.6.- 19.9.2003.

Utredning/utvärdering: En produktionskartläggning görs under hösten 2004, resultatet av den kan leda till förändringar i verksamheten under 2005-2006.

9.6.12. Laboratorieenheten

Laboratoriet tillhandahåller den laboratorieservice som krävs av primärvården, specialsjukvården och externa kunder. Verksamheten består i huvudsak av provtagning, provhantering, analysarbete och administration.

Verksamheten fortsätter i stort som tidigare, men en återhållsamhet beträffande antalet beställda analyser inom ÅHS kan förutsägas tack vare ökat samarbete med beställande enheter. Ackreditering kommer i framtiden att vara ett krav för att sjukhuslaboratorier skall få vara verksamma. Laboratoriet planerar därför att under 2005 sätta mera resurser på kvalitetsarbete.

Avsikten är att på lång sikt göra klar och upprätthålla en kvalitetshandbok i enlighet med FINAS krav för ackreditering.

Funktionen som ansvarig läkare för laboratoriet kommer att ändras i och med en pensionering. Undersöks alternativet att anlita utomstående konsult för detta uppdrag.

Personal	Tjänster 2001	Tjänster 2002	Tjänster 2003	Tjänster 2004	Plan 2005	Förändr. 04-05
Inrättade tjänster						
Kemist	1	1	1	1	1	
Avdelnings-/bitr.avd.skötare	2	2	2	2	2	
Laboratorieskötare heltid	14	17	17	17	17	
Laboratorieskötare deltid	2	2	2	2	2	
Avdelningssekreterare	2	2	2	2	2	
Laboratoriebiträde	2	1	1	1	1	

Verksamhet:	**2001**	**2002**	**2003*)**	**2004**	**2005**
Analyser	347.734	353.066	298.113	400.000	365.000
-egen verks.	330.024	333.364	284.440	380.000	350.000
- köpta	17.710	19.702	13.673	20.000	15.000

*) Verksamhetssiffrorna påverkades av Tehy-strejken 2.6.- 19.9.2003.

Utredning/utvärdering: I enlighet med kvalitetshandboken.

9.6.13. Röntgenenheten

Efter flera år av nyanskaffningar är utrustningen och lokaliteterna till största delen i gott skick. Förutsatt att maskinhaverier inte äger rum behöver inga större anskaffningar göras under året. De ekonomiska konsekvenserna av att satsa på direktdigital utrustning i enlighet med tidigare planer bör utredas.

De tekniska framsteg som skett har förändrat verksamheten i rätt stor utsträckning. Det finns numera möjlighet att bedriva avancerad diagnostisk verksamhet bl.a. tumör- och blodkärls-diagnostik. Utredning av maligna tumörer och uppföljning av patienter med maligna tumörer kommer ytterligare att öka i omfattning .

Den kliniska auditeringen under 2004-2005 är en stor utmaning för enheten. Förberedelserna för detta har krävt mycket av nyckelpersonernas tid år 2004 och vilket gäller även för år 2005.

Kvalitativa mål:

- Att erbjuda radiologisk diagnostik och intervention på hög nivå med god tillgänglighet
- Att bibehålla en god arbetsmiljö, som är utmanande och stimulerande för personalen
- Avdelningen skall genomgå klinisk auditering , vilket är en form av ackreditering, av en utomstående expertgrupp enligt tidigare planer.

Kvantitativa mål:

- Att bibehålla produktiviteten till väsentligen samma kostnad. Detta kan uppnås genom att andelen undersökningar som görs på jourtid minskar och genom att undvika undersökningar som inte är nödvändiga.

Personal	Tjänster 2001	Tjänster 2002	Tjänster 2003	Tjänster 2004	Plan 2005	Förändr. 04-05
Inrättade tjänster						
Över-/bitr. över- läkare	2	2	2	2	2	
Avdelnings-/bitr.avd. skötare	2	2	2	2	2	
Röntgenskötare heltid	6	6	6	6	6	
Röntgenskötare deltid	1	1	1	1	1	
Avdelningssekreterare heltid	2	2	2	2	2	
Avdelningssekreterare deltid	1	1	1	1	1	
Maskinskrivare	1	1	1	1	1	

Verksamhet:	**2001**	**2002**	**2003*)**	**2004**	**2005**
Undersökn	16.321	17.112	14.937	17.500	17.300
-egen verks.	15.906	16.639	14.716	17.200	16.900
- köpta	415	473	221	300	300

*) Verksamhetssiffrorna påverkades av Tehy-strejken 2.6.- 19.9.2003.

Utredning/utvärdering: Hela avdelningens verksamhet kommer att analyseras och utvärderas internt under året samt av utomstående experter år 2004 el 2005.

9.6.14. Läkemedelscentralen

Läkemedelscentralen kommer fortsättningsvis under 2005 att inrikta sig på ett ökat samarbete med och mera information till personalen på enheterna. Enligt gällande bestämmelser skall läkemedelscentralen bestämma hurudan utbildning hälsovårdpersonalen måste ha för att få beställa läkemedel från läkemedelscentralen. Under 2005 planeras att utvidga projektet ”databeställningar” till primärvården enligt samma mönster som redan är i bruk inom specialsjukvården.

Verksamheten fortsätter i stor sett som tidigare med inriktning på genomgång av läkemedelscentralens verksamhet och uppgörande av skriftliga direktiv i enlighet med Läkemedelsverkets föreskrifter.

Verksamhetsmål:

- Primärvården gör sina läkemedelsbeställningar via data.
- Minska kassationerna på enheterna genom visitationer på avdelningarna.
- Uppgöra skriftliga direktiv enligt Läkemedelsverkets föreskrift nr 5/2002..
- Läkemedelscentralen planeras bli sjukhusapotek

Personal	Tjänster 2001	Tjänster 2002	Tjänster 2003	Tjänster 2004	Plan 2005	Förändr. 04-05
Inrättade tjänster						
Provisor	1	1	1	1	1	
Farmaceut heltid	1	2	2	2	2	
Farmaceut deltid	2	1	1	1	1	
Tekniskt biträde	1	1	1	1	1	

Verksamhet:	**2001**	**2002**	**2003*)**	**2004**	**2005**
Utdelade förpackn.	85.476	79.980	74.442	80.000	80.000
Antal utdeln.till avd.	38.019	37.891	35.212	38.000	36.000
Läkemedelsberedn.	1.450	1.674	1.445	1.600	1.600

*) Verksamhetssiffrorna påverkades av Tehy-strejken 2.6.- 19.9.2003.

9.6.15. Psykiatrienheten

Den psykiatriska enheten ansvarar för att den åländska befolkningen får såväl sluten psykiatrisk vård som öppen vård. Målsättningen är att erbjuda patienten en individuellt anpassad vård och behandling. Målsättningen med personalstrukturen är att komma till en situation med lika många sjukskötare som mentalvårdare, vilket förutsätter att mentalvårdartjänster ombildas till sjukskötartjänster vid naturlig avgång.

Ökad efterfrågan av den öppna vårdens service har lett till kötider på upp till 2-3 månader. Psykiaterbristen har skapat stora problem för både den slutna och den öppna vården, men situationen har förbättrats under hösten 2004 genom nyanställningar.

Dagkliniken får ej längre fortsätta sin verksamhet i fastigheten vid Sanatorievägen utan flyttar till nya utrymmen från början av år 2005.

De projekt som startat under år 2003 fortsätter:

- ”Pojkar i riskzonen”, år 2005 är det sista året av ett treårigt projekt som syftar till att förhindra psykosocial utslagning av pojkar i prepuberteten och puberteten. En tillfällig tjänst finns för detta ändamål.
- Arbetsfördelningen mellan avd. skötare och bitr.avd.skötare är slutfört men får en fortsättning i projektet ledarskapets värdegrund, som avrapporteras år 2005.
- Nya arbetsformer för sysselsättningsterapin avrapporteras år 2005
- Projektet ”Utökat familjstöd till psykiskt sjuka föräldrar och deras barn” som är ett förebyggande psykiatrisk arbete fortsätter med utbildningssatsningar under 2005.
- ”Alternativ till våld” projektet riktar sig till män som misshandlar sin partner. Projektet är en utlöpare från landskapsregeringens Kvinnofrid-projekt och genomförs av specialutbildad psykolog och kurator vid den vuxenpsykiatriska mottagningen.

Nya projekt är

- Projektet att skapa en idealmodell för mentorskap med syfte att skapa en bro mellan den oerfarne och den erfarne personalen.
- Utbildningsprojekt inom den psykiatriska rehabiliteringen tillsammans med arbetsförmedlingsbyrån och Miranda. Delfinansiering kommer att anhållas från EU.

<u>Målsättningen för verksamheten</u>:

- att kunna ha samma servicevolym som under de senaste åren både inom den öppna och den slutna vården.
- att beskriva och effektivera verksamheten genom de projekt som pågår.
- en ökad fokusering på det förebyggande arbetet (”Pojkar i riskzonen”, ”Stöd till psyk.sjuka familjer”)

Personalförändringar: En mentalvårdartjänst inrättas vid rehab.avd. (tidigare omplacering)

Personal	Tjänster 2001	Tjänster 2002	Tjänster 2003	Tjänster 2004	Plan 2005	Förändr. 04-05
Inrättade tjänster						
Över-/bitr.över-läkare	3	5	5	5	5	
Avdelningsläkare	1					
Överskötare	1	1	1	1	1	
Avdelnings-/bitr.avd.skötare	9	9	9	9	9	
Sjukskötare heltid	13	15	16	17	17	
Närvårdare / mentalvård. heltid *)	29	27	26	26	27	1
Psykolog	6	6	6	6	6	
Psykoterapeut	2	2	2	2	2	
Socialkurator	3	3	3	3	3	
Musikterapeut	1	1	1	1	1	
Ergoterapeut	2	3	3	3	3	
Arbetsterapeut	1					
Socioterapeut	1	1	1	1	1	
Avdelningssekreterare	3	3	3	3	3	
Kanslist	1	1	2	2	2	

*) överf. fr. Gullåsen 1 tj 2005 (f.d.lungavd)

Tillfälliga tjänster					
Sjukskötare	1	1	1		
Fältterapeut			1	1	1

Vårdplatser:	2001: 32	2002: 32	2003: 32	2004: 32	2005: 32

Verksamhet:	**2001**	**2002**	**2003**	**2004**	**2005**
Öppenvårdsbesök	15.631	14.157	12.476	15.500	15.500
Vårddagar	11.711	10.237	9.741	12.000	12.000
Vårdtillf.	315	365	406	330	330
Vårdtid	37,2	28	24	36	36

9.6.16. Vård utom Åland

Den av styrelsen antagna planen för Vård utom Åland (12.2.1999/§ 22) utstakar principerna för vart ålänningarna remitteras när de egna resurserna inte är tillräckliga. De medicinska aspekterna skall vara avgörande vid remittering men samtidigt bör man fästa uppmärksamhet på att patienterna har rätt till vård på svenska.

Det åligger de remitterande instanserna inom ÅHS att kontinuerligt övervaka att den köpta servicen

är ändamålsenlig, av hög kvalitet och att priset överensstämmer med det som avtalats. ÅHS skall också tillse att patienterna erhåller information på sitt modersmål och att den skriftliga informationen (epikrisen) finns tillgänglig på svenska i patientjournalerna.

För att vård utom Åland skall bekostas av ÅHS krävs att patienten har en remiss och en betalningsförbindelse som är godkänd av respektive basenhetschef. Under de senaste åren har speciell uppmärksamhet riktats på att remittering till vård utom Åland inte sker ifall patienten kan tas omhand inom den egna organisationen. Denna granskning fortsätter även framledes.

Verksamhet:	**2001**	**2002**	**2003**	**2004**	**2005**
Pkl-besök					
- akuta	212	187	159	180	180
- remitterade till Sve	311	394	416	270	270
- remitterade till Fin	2.171	2.133	1.791	1.800	1.800
Vårddagar					
- akuta	173	175	162	190	190
- remitterade till Sve	2.212	1.932	1.407	1.500	1.500
- remitterade till Fin	2.505	2.672	2.251	2.000	2.000

Specialsjukvården
Budget 2005

	Bokslut 2003	Budget 2004	Budget 2005	Förändr i %
Kostnader				
Personalkostnader	21 984 244	23 650 000	24 296 000	2,7%
Övrig konsumtion	7 042 125	7 944 000	7 968 000	0,3%
Vård utom Åland	4 289 176	4 000 000	4 366 000	9,1%
Anskaffningar	242 597	225 000	280 000	24,4%
Kostnader totalt	**33 558 142**	**35 819 000**	**36 910 000**	**3,0%**
Intäkter				
Verksamhetsintäkter	1 984 514	2 477 000	2 310 000	-6,7%
Intäkter totalt	**1 984 514**	**2 477 000**	**2 310 000**	**-6,7%**
Nettokostnad	**31 573 628**	**33 342 000**	**34 600 000**	**3,8%**

9.7 Administration och försörjning

9.7.1. Förvaltningskansliet

Förvaltningen skall sakkunnigt och utan dröjsmål handlägga de ärenden som ankommer på styrelsen och ledningsgruppen, ansvara för den övergripande verksamhetsplaneringen, utveckla både den interna och den externa informationen samt sörja för att kvalitetsutveckling ständigt pågår. Till förvaltningskansliets uppgifter hör övergripande verksamhetsfrågor, som inte ankommer på någon annan enhet, praktiskt ledningsgruppsarbete, beredning och verkställighet av styrelseärenden, avtalsförhandlingar och –tolkningar, personalvårdsaktiviteter, matrikel- och arkivfunktion. För den interna och externa informationen vidareutvecklas ÅHS intranät och ÅHS hemsida Personaltidningen Pulsen utkommer med ett nummer under år 2005. Infobladet Budskapet har redan under år 2004 nästan helt ersatts av intranätförmedlad information i ”real-tid”. Verksamhetsberättelsens textdel ses över dels för att minska i antal sidor och dels för att bättre återkoppla till verksamhetsplanen..

Produktivitetskartläggningen av verksamhetsenheterna som påbörjades hösten 2004 fortsätter under år 2005(anslag för experttjänster 12.000 euro). Ett handlingsprogram gällande mobbing färdigställs.

Under året fortsätter ledarskapsskolning enligt det behov, som bl.a. produktivitetskartläggningen kommer att skapa (anslag 20.000 euro) samt miljöutbildningen (20.000 euro) som startade 2004.
Anslaget för projektsatsningar för kvalitetsutveckling är oförändrat (8.400 euro), likaså anslaget för personalrekryteringsåtgärder (10.000 euro). Personalvården utvecklas i samråd med personalrådet och anslaget för olika friskvårdsprojekt och aktiviteter för personalens trivsel utökas till 50.000 euro vilket innebär c 50 euro per anställd. Anslaget för personalskolning för hela ÅHS uppgår till 400.000 euro (inklusive ledarskaps- och miljöutbildning), vilket är en ökning med 5,8 % jämfört med 2004. Skolningsanslaget motsvarar 1,19 % av den totala lönekostnaden inom ÅHS.
Anslaget för omplacering av personal minskas med 8.000 euro till 130.000 euro. Från detta anslag avlönas sådan personal, som av hälsoskäl är omplacerad från sin ordinarie tjänst. Alternativet är långtidssjukskrivning och i slutändan utslagning från arbetslivet. Endast undantagsvis kan en omplacerad person beviljas arbetstid som överstiger 25 veckotimmar eftersom behovet att kunna erbjuda andra arbetsuppgifter är stort.

Personal	Tjänster 2001	Tjänster 2002	Tjänster 2003	Tjänster 2004	Plan 2005	Förändr. 04-05
Inrättade tjänster						
Förvaltningschef	1	1	1	1	1	
Personalsekreterare	1	1	1	1	1	
Byråchef	1					
Byråsekreterare	2	2	2	2	2	
Kanslist	2	2	1	1	1	
Tillfälliga tjänster						
Kvalitetsutvecklare	1					

9.7.2 Vårdarbetet

För att få alla tjänster och främst vikariat besatta krävs fortgående rekryteringsinsatser. Antalet pensioneringar, deltidspensioneringar och personal med förkortad arbetstid ökar. Utöver samarbetet med Ålands Arbetsförmedlingsbyrå behövs egna riktade rekryteringsinsatser, främst då det gäller yrkeshögskolorna i det svenskspråkiga närområdet.

De förändringar som olika arbetsgrupper och projekt initierat både organisatoriskt och i fråga om ledarskap och ansvarsområden konsolideras under året. Bl.a. skall arbetsuppgifterna och –fördelningen visavi avdelnings och bitr. avdelningsskötarna genomgås samt att förvaltningsöverskötarens titel ändras till vårdchef. Till de prioriterade områden inom vårdarbetet hör patientsäkerheten och vidareutvecklandet av processtänkandet i vårdprogram.

Intresset och behovet för personalutbildning är stort. Även handledning efterfrågas i ökad omfattning. För att tillgodose möjligast mångas utbildnings- och fortutbildningsbehov bör man satsa på bättre utbildningsplanering, som skall utgöra en grund för att kunna ordna gemensamma utbildningstillfällen lokalt och för prioritering av klinisk fortbildning. I utbildningsfrågor fortsätter samarbetet med Högskolan på Åland, yrkeshögskolor, Ålands Vårdinstitut samt närregionens hälso- och sjukvårdsproducenter.

För gemensam utbildning för vårdpersonalen reserveras 22.000 euro som vårdchefens dispositionsanslag. Därtill reserveras c 20.000 euro för utbildning för de enheter, som deltar i studerandes handledning. Summan motsvarar inkomsten för handledningen. För hospitering reserveras 13.900 euro och för överskötarnas handledning 3.000 euro. Anslaget för vårdutveckling bibehålls på nivå 30.000 euro. Anslaget används för köp av tjänster och för kostnader för tillfälliga projekt inom ÅHS.

Cancersjukskötarfunktionen som finansieras av Cancerfonden administreras av vårdchefen och är

budgeterad (både utgifter och inkomster) under vårdarbetet.

Under året undersöks möjligheterna att utse en koordinator för Huntingtonpatienternas och deras anhörigas behov.

Personalförändringar: Nollbudgeterade tjänster(3 st) överförs hit

Personal	Tjänster 2001	Tjänster 2002	Tjänster 2003	Tjänster 2004	Plan 2005	Förändr. 04-05
Inrättade tjänster						
Vårdchef (f.d. förv.översköt)	1	1	1	1	1	
Överskötare			1			
Närvårdare / primärskötare					*2	2
Städare, deltid					*1	1

* överf. 1 tj. fr.med., 1 tj. fr kir (f.d. lung), 1 tj. från städ

9.7.2 Städservice

Städarbetet har en viktig funktion i det förebyggande hygienarbetet. Detta ställer krav på professionalitet inom området. Under året kommer man därför att sträva till regelbundna personalmöten och att ordna specifik utbildning för städpersonalen. Den administrativa kompetensen hos arbetsledningen kommer att vidareutvecklas med tanke på att städarbetsledaren blir basenhetschef för sitt område. Många verksamhetsenheter får nya utrymmen, renoverar och flyttar vilket innebär merarbete för städpersonalen. Organiseringen av städarbetet har som utgångspunkt att trots ökande städytor inte öka städpersonalens antal. Det målinriktade miljöarbete som inletts fortsätter.

Städservice

Personal	Tjänster 2001	Tjänster 2002	Tjänster 2003	Tjänster 2004	Plan 2005	Förändr. 04-05
Inrättade tjänster						
Städarbetsledare	1	1	1	1	1	
Städarbetsinstruktör	1	1	1	1	1	
Sjukhusbiträde heltid	51	52	52	52	52	
Sjukhusbiträde deltid	1					
Städare heltid	4	4	4	4	4	
Städare deltid	4	4	4	4	3	-1
Anstaltsbiträde heltid	8	8	8	8	8	
Anstaltsbiträde deltid	3	3	3	3	3	
Tillfälliga tjänster						
Sjukhusbiträde	1	1				

9.7.4. IT-enheten

Enhetens uppgift är att planera, samordna, övervaka och sköta driften av hela ÅHS IT-verksamhet, välja kommunikationslösningar samt bistå ÅHS övriga enheter vid IT-utbildning, uppgörande av kravspecifikationer, användning av program, upphandling av datorer och programvaror.

Datoriseringen av vården fortsätter i den takt ekonomiska och mentala förutsättningar finns. Utöver den förbättrade informationen och kommunikationen via IT-lösningar bör man också utnyttja möjligheten dessa ger till administrativa rationaliseringar.

Målsättningen för IT-verksamheten under år 2005 är :

- Ibruktagning av system för miljöhälsovården (hälsoinspektörerna)
- Ibruktagning av system för livsmedelslaboratoriet
- Ibruktagning av ett nytt system för operationsplanering
- Fortsatt i bruktagning av omvårdnadssystem
- Utveckling av den elektroniska journalen och patientadministrativa funktioner
- Slutimplementering av behörighetssystemet
- Omvärldsbevakning av utvecklingen inom IT i vården
- Ibruktagning av ett nytt radiologiskt informationssystem med koppling också till de patientadministrativa systemen
- Implementering av ett nytt schemaläggningsprogram

Personal	Tjänster 2001	Tjänster 2002	Tjänster 2003	Tjänster 2004	Plan 2005	Förändr. 04-05
Inrättade tjänster						
IT-chef	1	1	1	1	1	
Specialplanerare	1	1	1	2	2	
Driftsplanerare	2	2	2	2	2	
Tillfälliga tjänster						
Specialplanerare	1	1	1			

Utredning/utvärdering: Användningen av telemedicin för att förbättra vården (LR:s handl.program)

9.7.5. Ekonomi- och löneenheten

Ekonomi- och löneenheten ansvarar för redovisning, kassahantering, löneutbetalning, pensions- och skatteredovisning, budgetering och uppföljning. Därtill sker en omfattande statistikrapportering i

samarbete med IT-enheten. Detta material finns tillgängligt på intranet.

Enheten kommer att sträva till att förbättra den administrativa kunskapen, rutinerna och datasystemen inom organisationen för att minska antalet fel och det merarbete som de förorsakar. Kostnadsmedvetenheten är stor på enheten och vikarier under semestrar och andra ledigheter anställs endast då verksamheten inte kan fås att fungera med den ordinarie personalen.

Under åren 2005-2006 kommer upphandling och implementering av ett nytt ekonomisystem att ske. I bruktagningen kommer att leda till merarbete, som beräknas kräva tilläggsresurser motsvarande en heltidstjänst under ett halvår för att undvika övertid hos den ordinarie personalen. Kostnaden beräknas till 15.000 euro/år.

Personal	Tjänster 2001	Tjänster 2002	Tjänster 2003	Tjänster 2004	Plan 2005	Förändr. 04-05
Inrättade tjänster						
Ekonomichef	1	1	1	1	1	
Ekonomisekreterare	1	1	1	1	1	
Redovisningschef	1	1	1	1	1	
Redovisare heltid	7	7	7	7	7	
Redovisare deltid	1	1	1	1	1	
Löneföreståndare	1	1	1	1	1	
Löneredovisare	5	5	5	6	6	
Tillfälliga tjänster						
Löneredovisare		1	1			

Prestationer under åren 2002-2003, uppskattning för åren 2004-2005

Ekonomiavdelningen	**2002**	**2003**	**2004**	**2005**
Antal transaktioner	146.134	137.008	142.000	140.000
varav inköpsreskontra	51.941	46.619	46.000	44.000
varav försäljn reskontra	23.551	22.868	26.000	25.000
varav skattegränsbokf	14.080	10.994	11.000	10.000

Löneavdelningen	**2002**	**2003**	**2004**	**2005**
Lönehändelser	220.044	214.089	210.000	208.000
Ant personer som fått lön	1.736	1.626	1.500	1.450
Antal ”lönekontrakt”	4.633	*) 7.626	4.400	4.300

*) Antalet kontrakt ökade drastiskt i samband med ”Tehy-strejken” eftersom varje arbetspass i skyddsarbete innebar att ett nytt ”lönekontrakt” öppnades.

9.7.6. Försörjningsenheten

Under försörjningsenheten finns tekniska- och fastighetsservicen, vaktmästarfunktionen, kosthållet, centrallagret, klädförsörjningen och personalbostäderna.

Det förebyggande fastighetsunderhållet kan tillgodoses på ett bättre sätt i och med att en tjänst som byggnadsplanerare inrättats och besatts under år 2004.

När byggnationen av det nya försörjningshuset påbörjas kan inte mat-, varu- och patient transporterna mellan Centralsjukhuset och Gullåsen längre ske via kulverten, som rivs. En extra vaktmästarresurs behövs för dessa tranporter, som måste ske med bil. Kostnaden för detta belastar investeringsanslaget.

Kosthållet bildar tillsammans med representanter för personalen ett matråd för att förbättra samarbetet mellan köken och avdelningarna. Offertförfarande gäller vid anskaffning av bulkvaror, samtidigt strävar man till att använda ett ekologiskt sortiment. Stängningen av lungavdelningen (sommaren -03) och dagsjukhusverksamheten (dec.-04) har i någon mån minskat på antalet patient-måltider.

Fortsatt implementering av det nya dataprogrammet för lagerfunktionen, som anskaffats under 2003. Med modulskåp på avdelningarna kommer vårdpersonalen att frigöras från förråds- och beställningsarbete, som övertas av lagerpersonalen.

Inom klädförsörjningen är tvätterikostnaderna avsevärda (c 250.000 euro). Övervägs att inbegära offerter även från närliggande länder med goda transportförbindelser.

Inom bostadsförvaltningen har antalet upphyrda lägenheter minskat från i genomsnitt 87 bostäder under 2001 till 29 bostäder under 2004. Detta har varit möjligt genom att ÅHS fått tillgång till 21 egna bostäder år 2002 och genom att personalen flyttat till egna lägenheter efter högst ett års boende i en ÅHS bostad. En ytterligare minskning planeras under 2005, men behovet av upphyrda lägenheter sommartid kommer att vara c 45-50 även i framtiden. En tillfällig bostadsförvaltartjänst på deltid (60%) besätts under de sju mest intensiva vikariemånaderna.

Personal	Tjänster 2001	Tjänster 2002	Tjänster 2003	Tjänster 2004	Plan 2005
Inrättade tjänster					
Försörjningschef	1	1	1	1	1
Maskinchef	1	1	1	1	1
Sjukhustekniker	1	1	1	1	1
Byggnadsplanerare				1	1
Undermaskinmästare	1	1	1	1	1
Maskinskötare heltid	6	6	6	6	6
Maskinskötare deltid	1	1	1	1	1

Fastighetsskötare	1	1	1	1	1
Övervaktmästare	1	1	1	1	1
Vaktmästare/gårdskarl	6	6	6	6	6
Utearbetsledare	1	1	1	1	1
Bostadsförvaltare	1	1	1	1	1
Kosthållare/bitr.kosthållare	3	3	3	3	3
Husmor/bitr.husmor	2	2	2	2	2
Dietkokare	1	1	1	1	1
Kokare	6	6	6	6	6
Köksbiträde	20	20	20	20	20
Lagerförvaltare/bitr.lagerförv.	2	2	2	2	2
Lagerbiträde	2	2	2	2	2
Linneförrådsförvaltare	1	1	1	1	1
Sömmerska heltid	2	2	2	2	2
Sömmerska deltid	1	1			
Linneförrådsbiträde heltid	4	4	4	3	3
Linneförrådsbiträde deltid	1	1	1	1	1
Receptionist	5	5	5	5	5
Tillfälliga tjänster					
Bostadsförvaltare deltid	1	1	1	1	1
Lagerbiträde			1	1	1

Utredning/ utvärdering: Kundtillfredsställelse gällande kosthållets tjänster

Administration och försörjning
Budget 2005

	Bokslut 2003	Budget 2004	Budget 2005	Förändr i %
Kostnader				
Personalkostnader	6 317 348	6 820 000	6 932 000	1,6%
Övrig konsumtion	3 389 649	3 779 000	3 530 000	-6,6%
Anskaffningar	275 963	340 000	390 000	14,7%
Kostnader totalt	**9 982 960**	**10 939 000**	**10 852 000**	**-0,8%**
Intäkter				
Verksamhetsintäkter	783 432	711 000	670 000	-5,8%
Intäkter totalt	**783 432**	**711 000**	**670 000**	**-5,8%**
Nettokostnad	**9 199 528**	**10 228 000**	**10 182 000**	**-0,4%**

9.8. Investeringsplan för åren 2005 - 2007

2005 **RAM** **3.850.000 €**

Utbyggnaden av centralsjukhuset, etapp I **2.900.000 €**

Utbyggnaden av centralsjukhuset, etapp I, omfattar bl.a. nytt kök, matsal, centrallager, kanslier för maskinskötare och vaktmästare, mötesrum, nya tekniska utrymmen för hela centralsjukhusområdet (ny värmefördelningscentral för fjärrvärmen, ny el-central och nya utrymmen för reserv-el-apparaturen). Projektet har av landskapsstyrelsen godkänts till en kostnad om 9,3 milj euro, av vilket 1,6 milj euro beviljats 2003 och 4,0 milj euro beviljats 2004. Arkitektplaneringen påbörjades hösten 2002 med ett skilt planeringsanslag om 100.000 euro år 2002.
Inledandet av själv bygget, som ursprungligen planerades till november 2003, har framskjutits till hösten 2004 och färdigställandet till vintern-våren 2006. För projektet reserveras 0,8 milj euro år 2006.

Hjärtultraljudsapparater **250.000 €**

Ultraljudsundersökning är idag en basundersökning vid de flesta hjärtundersökningar. I och med det att ÅHS även har inskaffat en transesofageal givare har även mera avancerade undersökningar och diagnostik kunnat utföras här lokalt. Sedan september 1997 har kardiologiska hjärtultraljuds-undersökningar både på vuxna och barn utförts med en apparat Acuson Aspen. För ögonblicket utförs alla hjärtultraljuds-undersökningar av fyra läkare, sammanlagt c 2.000 undersökningar årligen. Apparaten, som väger 217 kg, transporteras mellan barnenheten, medicinska pkl, intensivvården och utnyttjas även tidvis på akuten. Denna transport har lett till en ökad kostnad, pga skador av utrustning typ givare, EKG-kablar etc. Nu planeras att två ultraljudsapparater anskaffas, en fysiologiskt inriktad för mer avancerade undersökningar, som ersätter den nuvarande , samt en ”lättare” ultraljudsapparat för akut undersökning på IVA och vid operation av svårt hjärtsjuka patienter.

Nytt ekonomisystem **300.000 €**

ÅHS kommer att byta ekonomisystem eftersom det nuvarande systemet är gammalmodigt, tungarbetat och leverantören avser att ersätta det med något nytt. Inför upphandlingen krävs ett gediget förarbete för att nå ett bra slutresultat. Förberedelsen inför upphandlingen har börjat redan hösten 2004, men själva anskaffningen görs under år 2005.

Modulskåp för lagervaror på avdelningarna **150.000 €**

Modulskåpen är en del av det nya centrallagersystemet, som anskaffats. Skåpen kommer att placeras i ett 30-tal olika avdelningar och skall innehålla förnödenheter för 2 veckors behov. Förbrukningen avläses av lagerpersonalen och informationen om ny beställning går direkt in i dataprogrammet. Det nya arbetssättet kommer att avsevärt underlätta varuhanteringen för vårdpersonalen på enheterna och förenhetliga varusortimentet

Inventarier till livsmedelslaboratoriet **250.000 €**

Enligt nuvarande planer kommer livsmedelslaboratoriet att få nya verksamhetsutrymmen. Inventarierna måste anskaffas av ÅHS. Dock så att befintliga inventarier utnyttjas i första hand.

2006 RAM 1.200.000 €

Utbyggnaden av centralsjukhuset, etapp I **800.000 €**

Utbyggnaden av centralsjukhuset, etapp I, omfattande bl.a. nytt kök, matsal, centrallager, tekniska utrymmen och mötesrum färdigställs under vintern-våren 2006.

Ombyggnaden av centralsjukhuset, etapp II **200.000 €**

Våren 2006 färdigställs etapp I av centralsjukhusets utbyggnad. Enligt ÅHS fastighetsutvecklingsplan skall följande etapp vidta omedelbart. I denna ingår ombyggnad av det gamla köket och matsalen till mottagningsutrymmen för primärvården och specialpolikliniker, förstorade utrymmen för bl.a. dialys, dagkirurgi samt renovering av barnavdelningen, obduktion, bårhus och städcentral. I detta projekt inberäknas också ombyggnad av lasarettbyggnadens ventilationsanläggning. I samband med ombyggnaden 1987 fick det nya aggregatet inte den kapacitet som man idag kräver av motsvarande anläggningar, bl.a. möjlighet att kyla luften under heta sommardagar. Sanatoriebyggnadens hiss, som installerades 1953 och fick ny styrelektronik 1983, har under senare år vid ett flertal tillfällen varit ur funktion pga sliten teknik och behöver därför bytas ut.
Anslaget om 200.000 euro skall täcka planeringskostnaderna som påbörjas under år 2006. Tidigare har kostnaden för etapp II uppskattats till 8,4 milj euro, men stängningen av lungavdelningen sommaren 2003 friställde utrymmen för kirurgiska polikliniken som nu har ändamålsenliga utrymmen. Likaså har IT-enheten fått lämpliga utrymmen genom omflyttningar i förvaltningshuset. Detta har minskat behovet av om- och tillbyggnad. Planeringen under 2006 kommer att precisera projektets behov av anslag för själva byggnationen som sker under åren 2007-2008

Oförutsedda behov **200.000 €**

2007 RAM 1.000.000 €

Ombyggnaden av centralsjukhuset, etapp II **8.000.000 €**

Se text under år 2006

Renovering av personalbostadshuset **900.000 €**

När den norra delen av personalbostadshuset byggdes om till centralkansli för ÅHS lämnades tre våningar i den södra flygeln orenoverade. Endast lite ytrenoveringar av en del utrymmen har gjorts sedan byggnaden uppfördes år 1953, från vilket år alla tekniska installationer härstammar. Särskilt el-installationerna borde förnyas eftersom byggnaden är en del av sjukhusets allmänna el-nät och därmed borde uppfylla de krav på el-säkerhet i elnät som gäller för sjukhus. Rörinstallationernas ålder innebär också risk för läckage och vattenskador. Även hissen härstammar från 1953 och torde vara den äldsta i orginalskick varande hissen på Åland. Reservdelshållningen för den ålderdomliga tekniken är numera nästan obefintlig.

Oförutsedda behov **100.000 €**

Bilaga 1

LAGSTIFTNING

Den offentliga hälso- och sjukvården i landskapet Åland regleras i huvudsak av följande lagar och förordningar och däri gjorda ändringar:

Självstyrelselag för Åland (71/1991).

LL om hälso- och sjukvården (60/1993).

LL om ikraftträdande av LL om hälso- och sjukvården (68/1993).

Mentalvårdslagen och -förordningen och däri gjorda ändringar i tillämpliga delar (rörande vård mot vederbörandens egen vilja) (FFS 1116/1990 och 1247/1990).

L och F om smittsamma sjukdomar och däri gjorda ändringar (FFS 583/1986 och 935/203 samt 786/1986 och 1383/2003).

L och F om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården (FFS 559/1994 och 564/1994).

Nordiska överenskommelsen om godkännande av vissa yrkesgrupper för verksamhet inom hälso- och sjukvården samt veterinärväsendet i Norden.

LL om tillämpning av lagen om patientens ställning och rättigheter (61/1993).

Läkemedelslagen och -förordningen och däri gjorda ändringar (FFS 395/1987 och 693/1987).

Strålskyddslagen och -förordningen och däri gjorda ändringar (FFS 592/1991 och 1512/1991).

LL och LF om hälsovården och däri gjorda ändringar (36/1967 och 63/1973).

LL om åtgärder för begränsning av tobaksrökningen och däri gjorda ändringar (52/1978).

L om företagshälsovård och däri gjorda ändringar (FFS 1383/2001, 762/2002 och 760/2004).

Ålsb om avfall och farligt avfall samt förfaranden för återvinning och slutligt omhändertagande (92/1998).

LL om tillämpning i landskapet Åland av vissa riksförfattningar rörande åtgärder mot förorening av luften och däri gjorda ändringar (32/1991).

LL om renhållning och däri gjorda ändringar (3/1981).

Djurskyddslagen och -förordningen (95/1998, 96/1998) och däri gjorda ändringar.

Djurtransportförordningen (97/1998).

LF om slakt och avlivning av djur (98/1998).

L om djursjukdomar (FFS 55/1980) och däri gjorda ändringar.

L om bekämpande av djursjukdomar, som med lätthet sprida sig (FFS 488/1960).

L och F om medicinsk behandling av djur (FFS 617/1997 och 611/1990) och däri gjorda ändringar.

LL angående tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar rörande livsmedel (58/1995) och däri gjorda ändringar.

LF om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om livsmedel (63/1995) och däri gjorda ändringar.

LL om tillämpning i landskapet Åland av lagen om livsmedelshygien i fråga om animaliska livsmedel (97/1997) och däri gjorda ändringar.

LF om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om livsmedelshygien i fråga om animaliska livsmedel (98/1997) och däri gjorda ändringar.

LL om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar rörande produktsäkerhet (8/1988 och 59/1995) och däri gjorda ändringar.

LF om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar rörande produktsäkerhet (64/1995) och däri gjorda ändringar.

LL om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar rörande kemikalier (32/1990 och 60/1995) och däri gjorda ändringar.

LL om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om explosionsfarliga ämnen (12/1971, 61/1995) och däri gjorda ändringar.

LF om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om explosionsfarliga ämnen och kemikalier (5/1996) och däri gjorda ändringar.

LF om livsmedelshygienisk kompetens (39/2003).

RESULTATRÄKNINGSPROGNOS FÖR LANDSKAPET ÅLAND

Bilaga 2.

1.1.2005 - 31.12.2005

Verksamhetens intäkter		
Intäkter av verksamheten	17 400 000	
Hyresintäkter och ersättningar	800 000	
Verksamhetens övriga intäkter	1 000 000	19 200 000
Verksamhetens kostnader		
Personalkostnader	-92 400 000	
Material och förnödenheter	-15 000 000	
Hyror	-2 100 000	
Inköp av tjänster	-38 500 000	
Övriga kostnader	-2 900 000	
Överföring av kostnader för aktivering	15 300 000	-135 600 000
Resultat I		**-116 400 000**
Avskrivningar		-10 900 000
Resultat II		**-127 300 000**
Finansiella intäkter och kostnader		
Finansiella intäkter	14 400 000	
Finansiella kostnader	-600 000	13 800 000
Resultat III		**-113 500 000**
Extraordinära intäkter och kostnader		
Extraordinära intäkter	0	
Extraordinära kostnader	-500 000	-500 000
Resultat IV		**-114 000 000**
Pensionsintäkter och -kostnader		
Pensionsintäkter	11 300 000	
Pensionskostnader	-15 200 000	-3 900 000
Resultat V		**-117 900 000**
Överföringar		
Intäkter		
Europeiska Unionen	3 900 000	
Återbetalning av överföringar	100 000	
Övriga överföringsintäkter	4 100 000	8 100 000
Kostnader		
Undervisning, kultur och idrott	-13 400 000	
Social- och hälsovård samt utkomstskydd	-27 500 000	
Arbetsmarknad	-500 000	
Primärnäringar	-9 700 000	
Övrigt näringsliv	-5 700 000	
Bostadsproduktion	-600 000	
Allmänna stöd	-4 700 000	
Överföringar till landskapets fonder utanför budgeten	0	
Övriga överföringskostnader	-12 300 000	-74 400 000
Resultat VI		**-184 200 000**
Skatter och intäkter av skattenatur		
Avräkningsbelopp	168 000 000	
Skattegottgörelse	20 000 000	
Återbäring av lotteriskatt	2 700 000	
Apoteksavgifter	600 000	
Övriga skatter och intäkter av skattenatur	0	191 300 000
Räkenskapsperiodens överskott/underskott		**7 100 000**
Fonderingar och reserveringar		0
Räkenskapsperiodens uppskattade resultat		**7 100 000**

Bilaga 3.

PERSONAL PER HUVUDTITEL 2003-2005

Observera att personal som tjänstgör deltid överstigande halvtid och personal som tjänstgör mer än halva året har räknats som hel tjänst.

Ht. 41. LAGTINGET

År	Inrättade tjänster	Tillfälliga tjänster	Personal i arbets-avtalsförhållande	TOTALT exkl. vakanta
2003	5		3	8
2004	5		3	8
2005	5		3	8

Ht. 42. LANDSKAPSREGERINGEN

År	Inrättade tjänster	Tillfälliga tjänster	Personal i arbets-avtalsförhållande	TOTALT exkl. vakanta
2003	16	2		18
2004	17	1		18
2005	17	1		18

Ht. 43. KANSLIAVDELNINGEN

År	Inrättade tjänster	Tillfälliga tjänster	Personal i arbets-avtalsförhållande	TOTALT exkl. vakanta
2003	129	5	20	154
2004	130	5	18	153
2005	129	5	19	153

År 2004 1 st. överförd från Ht 47. Näringsavdelningen

Ht. 44. FINANSAVDELNINGEN

År	Inrättade tjänster	Tillfälliga tjänster	Personal i arbets-avtalsförhållande	TOTALT exkl. vakanta
2003	36	1	2	39
2004	36	1	2	39
2005	37	1	2	40

År 2005 1 st. överförd från Ht 46. Utbildnings- och kulturavdelningen

Ht. 45. SOCIAL- OCH MILJÖAVDELNINGEN

År	Inrättade tjänster	Tillfälliga tjänster	Personal i arbets-avtalsförhållande	TOTALT exkl. vakanta
2003	845	38	6	889
2004	858	28	5 ½	891 ½
2005	858	27	4	889

Ht. 46. UTBILDNINGS- OCH KULTURAVDELNINGEN

År	Inrättade tjänster	Tillfälliga tjänster	Personal i arbets-avtalsförhållande	TOTALT exkl. vakanta
2003	277 *	23	70 ½	365 ½
2004	280 **	24	69	366
2005	271 ½***	24	72	363 ½

* 5 vakanta
** 7 vakanta
*** 4 vakanta

År	Timlärare		TOTALT
	Huvudsyssla	Bisyssla	
2003	43	61	104
2004	44	43	87
2005	47	41	88

Ht. 47. NÄRINGSAVDELNINGEN

År	Inrättade tjänster	Tillfälliga tjänster	Personal i arbets-avtalsförhållande	TOTALT exkl. vakanta
2003	55	14	33	102
2004	54 *	13	34	100
2005	52	12	29	93

* 1 vakant

År 2004 1 st. överförd till Ht 43. Kansliavdelningen

Ht. 48. TRAFIKAVDELNINGEN

År	Inrättade tjänster	Tillfälliga tjänster	Personal i arbets-avtalsförhållande	TOTALT exkl. vakanta
2003	28	3	191	222
2004	28	3	190	221
2005	28	3	192	223

TOTALT EXKLUSIVE TIMLÄRARE

År	Inrättade tjänster	Tillfälliga tjänster	Personal i arbets-avtalsförhållande	TOTALT exkl. vakanta
2003	1.391 *	86	325 ½	1.797 ½
2004	1.408 **	75	321 ½	1.796 ½
2005	1.397 ½***	73	321	1.787 ½

* 5 vakanta
** 8 vakanta
*** 4 vakanta

LÖNETABELL FÖR A-LÖNER Bilaga 4.

fr.o.m. 1.3.2004

Summan av grundlöner, dyrortstillägg samt ålderstillägg per månad i euro.

Lkl	Antal ålderstillägg						
	0	1	2	3	4	5	6
A1	1 194,55	1 254,28	1 316,99	1 382,84	1 445,07	1 495,65	1 525,56
A2	1 207,57	1 267,95	1 331,35	1 397,92	1 460,83	1 511,96	1 542,20
A3	1 222,78	1 283,92	1 348,12	1 415,53	1 479,23	1 531,00	1 561,62
A4	1 237,46	1 299,33	1 364,30	1 432,52	1 496,98	1 549,37	1 580,36
A5	1 251,75	1 314,34	1 380,06	1 449,06	1 514,27	1 567,27	1 598,62
A7	1 275,08	1 338,83	1 405,77	1 476,06	1 542,48	1 596,47	1 628,40
A8	1 295,40	1 360,17	1 428,18	1 499,59	1 567,07	1 621,92	1 654,36
A9	1 315,36	1 381,13	1 450,19	1 522,70	1 591,22	1 646,91	1 679,85
A10	1 345,65	1 412,93	1 483,58	1 557,76	1 627,86	1 684,84	1 718,54
A11	1 369,78	1 438,27	1 510,18	1 585,69	1 657,05	1 715,05	1 749,35
A12	1 396,81	1 466,65	1 539,98	1 616,98	1 689,74	1 748,88	1 783,86
A13	1 423,57	1 494,75	1 569,49	1 647,96	1 722,12	1 782,39	1 818,04
A14	1 457,24	1 530,10	1 606,61	1 686,94	1 762,85	1 824,55	1 861,04
A15	1 495,62	1 570,40	1 648,92	1 731,37	1 809,28	1 872,60	1 910,05
A16	1 547,27	1 624,63	1 705,86	1 791,15	1 871,75	1 937,26	1 976,01
A17	1 609,05	1 689,50	1 773,98	1 862,68	1 946,50	2 014,63	2 054,92
A18	1 686,48	1 770,80	1 859,34	1 952,31	2 040,16	2 111,57	2 153,80
A19	1 771,04	1 859,59	1 952,57	2 050,20	2 142,46	2 217,45	2 261,80
A20	1 869,43	1 962,90	2 061,05	2 164,10	2 261,48	2 340,63	2 387,44
A21	1 999,57	2 099,55	2 204,53	2 314,76	2 418,92	2 503,58	2 553,65
A22	2 211,05	2 321,60	2 437,68	2 559,56	2 674,74	2 768,36	2 823,73
A23	2 329,60	2 446,08	2 568,38	2 696,80	2 818,16	2 916,80	2 975,14
A24	2 485,60	2 609,88	2 740,37	2 877,39	3 006,87	3 112,11	3 174,35
A25	2 660,20	2 793,21	2 932,87	3 079,51	3 218,09	3 330,72	3 397,33
A26	2 919,62	3 065,60	3 218,88	3 379,82	3 531,91	3 655,53	3 728,64
A27	3 228,04	3 389,44	3 558,91	3 736,86	3 905,02	4 041,70	4 122,53
A28	3 564,99	3 743,24	3 930,40	4 126,92	4 312,63	4 463,57	4 552,84
A29	3 931,72	4 128,31	4 334,73	4 551,47	4 756,29	4 922,76	5 021,22
A30	4 335,62	4 552,40	4 780,02	5 019,02	5 244,88	5 428,45	5 537,02
A31	4 801,36	5 041,43	5 293,50	5 558,18	5 808,30	6 011,59	6 131,82
A32	5 314,60	5 580,33	5 859,35	6 152,32	6 429,17	6 654,19	6 787,27
A33	5 883,10	6 177,26	6 486,12	6 810,43	7 116,90	7 365,99	7 513,31
A34	6 261,65	6 574,73	6 903,47	7 248,64	7 574,83	7 839,95	7 996,75
A35	6 930,84	7 277,38	7 641,25	8 023,31	8 384,36	8 677,81	8 851,37
A36	7 662,02	8 045,12	8 447,38	8 869,75	9 268,89	9 593,30	9 785,17

Därutöver tillkommer ett allmänt tillägg om 118 euro per månad.

LÖNETABELL FÖR C-LÖNER

fr.o.m. 1.3.2004

Summan av grundlöner, dyrortstillägg samt ålderstillägg per månad i euro.

Lkl	Antal ålderstillägg						
	0	1	2	3	4	5	6
C25	1 222,24	1 283,35	1 347,52	1 414,90	1 478,57	1 530,32	1 560,93
C26	1 231,77	1 293,36	1 358,03	1 425,93	1 490,10	1 542,25	1 573,10
C27	1 240,75	1 302,79	1 367,93	1 436,33	1 500,96	1 553,49	1 584,56
C28	1 252,30	1 314,92	1 380,67	1 449,70	1 514,94	1 567,96	1 599,32
C29	1 264,03	1 327,23	1 393,59	1 463,27	1 529,12	1 582,64	1 614,29
C30	1 280,40	1 344,42	1 411,64	1 482,22	1 548,92	1 603,13	1 635,19
C31	1 293,56	1 358,24	1 426,15	1 497,46	1 564,85	1 619,62	1 652,01
C32	1 307,83	1 373,22	1 441,88	1 513,97	1 582,10	1 637,47	1 670,22
C33	1 321,05	1 387,10	1 456,46	1 529,28	1 598,10	1 654,03	1 687,11
C34	1 346,75	1 414,09	1 484,79	1 559,03	1 629,19	1 686,21	1 719,93
C35	1 361,82	1 429,91	1 501,41	1 576,48	1 647,42	1 705,08	1 739,18
C36	1 378,26	1 447,17	1 519,53	1 595,51	1 667,31	1 725,67	1 760,18
C37	1 395,34	1 465,11	1 538,37	1 615,29	1 687,98	1 747,06	1 782,00
C38	1 416,01	1 486,81	1 561,15	1 639,21	1 712,97	1 772,92	1 808,38
C39	1 437,13	1 508,99	1 584,44	1 663,66	1 738,52	1 799,37	1 835,36
C40	1 461,90	1 535,00	1 611,75	1 692,34	1 768,50	1 830,40	1 867,01
C41	1 487,80	1 562,19	1 640,30	1 722,32	1 799,82	1 862,81	1 900,07
C42	1 514,97	1 590,72	1 670,26	1 753,77	1 832,69	1 896,83	1 934,77
C43	1 545,76	1 623,05	1 704,20	1 789,41	1 869,93	1 935,38	1 974,09
C44	1 576,42	1 655,24	1 738,00	1 824,90	1 907,02	1 973,77	2 013,25
C45	1 610,54	1 691,07	1 775,62	1 864,40	1 948,30	2 016,49	2 056,82
C46	1 644,40	1 726,62	1 812,95	1 903,60	1 989,26	2 058,88	2 100,06
C47	1 682,94	1 767,09	1 855,44	1 948,21	2 035,88	2 107,14	2 149,28
C48	1 720,58	1 806,61	1 896,94	1 991,79	2 081,42	2 154,27	2 197,36
C49	1 762,90	1 851,05	1 943,60	2 040,78	2 132,62	2 207,26	2 251,41
C50	1 805,54	1 895,82	1 990,61	2 090,14	2 184,20	2 260,65	2 305,86
C51	1 860,14	1 953,15	2 050,81	2 153,35	2 250,25	2 329,01	2 375,59
C52	1 906,41	2 001,73	2 101,82	2 206,91	2 306,22	2 386,94	2 434,68
C53	1 960,63	2 058,66	2 161,59	2 269,67	2 371,81	2 454,82	2 503,92
C54	2 017,60	2 118,48	2 224,40	2 335,62	2 440,72	2 526,15	2 576,67
C55	2 196,44	2 306,26	2 421,57	2 542,65	2 657,07	2 750,07	2 805,07
C56	2 247,00	2 359,35	2 477,32	2 601,19	2 718,24	2 813,38	2 869,65
C57	2 301,96	2 417,06	2 537,91	2 664,81	2 784,73	2 882,20	2 939,84
C58	2 377,92	2 496,82	2 621,66	2 752,74	2 876,61	2 977,29	3 036,84
C59	2 439,63	2 561,61	2 689,69	2 824,17	2 951,26	3 054,55	3 115,64
C60	2 534,40	2 661,12	2 794,18	2 933,89	3 065,92	3 173,23	3 236,69

C61	2 598,16	2 728,07	2 864,47	3 007,69	3 143,04	3 253,05	3 318,11
C62	2 707,60	2 842,98	2 985,13	3 134,39	3 275,44	3 390,08	3 457,88
C63	2 826,13	2 967,44	3 115,81	3 271,60	3 418,82	3 538,48	3 609,25
C64	2 958,55	3 106,48	3 261,80	3 424,89	3 579,01	3 704,28	3 778,37
C65	3 092,73	3 247,37	3 409,74	3 580,23	3 741,34	3 872,29	3 949,74
C66	3 230,98	3 392,53	3 562,16	3 740,27	3 908,58	4 045,38	4 126,29
C67	3 389,74	3 559,23	3 737,19	3 924,05	4 100,63	4 244,15	4 329,03
C68	3 564,79	3 743,03	3 930,18	4 126,69	4 312,39	4 463,32	4 552,59
C69	3 747,50	3 934,88	4 131,62	4 338,20	4 533,42	4 692,09	4 785,93
C70	3 940,40	4 137,42	4 344,29	4 561,50	4 766,77	4 933,61	5 032,28
C71	4 142,59	4 349,72	4 567,21	4 795,57	5 011,37	5 186,77	5 290,51
C72	4 355,84	4 573,63	4 802,31	5 042,43	5 269,34	5 453,77	5 562,85
C73	4 578,62	4 807,55	5 047,93	5 300,33	5 538,84	5 732,70	5 847,35
C74	4 813,16	5 053,82	5 306,51	5 571,84	5 822,57	6 026,36	6 146,89
C75	5 060,01	5 313,01	5 578,66	5 857,59	6 121,18	6 335,42	6 462,13

Därutöver tillkommer ett allmänt tillägg om 118 euro per månad.

TJÄNSTETABLÅ 2005

Bilaga 5.

Tjänstebeteckning	Avlönings-klass	Antal
41. LAGTINGET		
41.05.01 Lagtingets kansli		
Inrättade tjänster		
Sekreterare	A 29	1
Notarie	A 27	1
Utskottssekreterare	A 25	1
Kanslist och arkivarie	A 21	1
Vaktmästare	A 17	1
		5
Personal i arbetsavtalsförhållande		
Stenograf, 90%		1
Bibliotekarie, 69%		1
Byråsekreterare, 82,8%		1
		3
42. LANDSKAPSREGERINGEN		
42.01.01 Lantrådet och landskapsregeringens ledamöter		
Inrättad tjänst		
Lantrådets sekreterare	A 18	1
		1
42.05.04 Skärgårdssamarbetet och Interreg III		
Tillfällig tjänst		
Sekretariatschef		1
		1
Personal i arbetsavtalsförhållande		
Samarbetschef		1
Handläggare		1
		2
42.25.01 Revisionsbyrån		
Inrättade tjänster		
Ledande revisor	A 26	1
Intern revisor	A 24	1
		2

Tjänstebeteckning	Avlönings-klass	Antal
42.30.20. Ålands statistik- och utredningsbyrå		
Inrättade tjänster		
Direktör	A 27	1
Utredningschef	A 25	1
Utredare	A 23	1
Statistikchef	A 24	1
Ekonom/statistiker	A 23	1
Statistiker	A 23	1
Biträdande statistiker	A 19	1
		7
42.40.01 Lagberedningen		
Inrättade tjänster		
Lagberedningschef	A 28	1
Lagberedare, Avt.	Avt.	5
Byråsekreterare	A 15	1
		7
Tillfällig tjänst		
Extra lagberedare		1
		1

43. KANSLIAVDELNINGEN

43.01.01 Allmänna byrån		
Inrättade tjänster		
Kanslichef	A 31	1
Administrationschef	A 26	1
Projektledare	A 24	1
Kanslichefssekreterare	A 17	1
Byråsekreterare	A 15	1
Förvaltningsinspektör	A 25	1
Registrator	A 19	1
Biträdande registrator	A 16	1
Registratorsbiträde	A 14	1
Receptionist	A 14	2
Övervaktmästare	A 17	1
Vaktmästare-chaufför	A 13	1
Vaktmästare-chaufför	A 15	1
Vaktmästare	A 13	1
Chef för Europarättsfrågor	A 27	1
Biträdande EU-jurist	A 23	1
EU-handläggare	A 15	1
Personalsekreterare	A 23	1
Byråsekreterare	A 15	1
		20

Tjänstebeteckning	Avlönings-klass	Antal
Tillfälliga tjänster		
Byråsekreterare		1
Registratorsbiträde		1
		2
43.01.01 Byggnadsbyrån		
Inrättade tjänster		
Överinspektör	A 28	1
Avdelningssekreterare	A 16	1
Projektingenjör	A 24	1
Handläggare	A 23	1
Byggmästare	A 22	1
Bostadslåneinspektör	A 23	1
Byggnadskonsulent	A 22	1
Räddningsinspektör	A 25	1
Elinspektör	A 24	1
		9
43.03.01 Ålandskontoret i Helsingfors		
Inrättad tjänst		
Informationssekreterare	A 24	1
		1
Tillfällig tjänst		
Byråsekreterare		1
		1
43.03.02 Ålandskontoret i Stockholm		
Tillfällig tjänst		
Informationssekreterare		1
		1
43.04.01 Främjande av jämställdheten		
Inrättad tjänst		
Jämställdhetsinspektör	A 24	1
		1
43.20.01 Planläggnings- och byggnadsväsendet		
Inrättad tjänst		
Projektledare	A 23	1
		1

Tjänstebeteckning		Avlönings-klass	Antal
43.32.20 Landskapsalarmcentralen			
Inrättade tjänster			
Alarmmästare		A 21	1
Alarmoperatör		A 15	6
			7
43.40.01 Fastighetsförvaltning			
Inrättade tjänster			
Maskinmästare		A 20	1
Gårdskarl	Indras	A 12	-
			1
Personal i arbetsavtalsförhållande			
Maskinskötare			2
Gårdskarl			2
Gårdskarl, 60 %			1
Gårdskarl, 25%			1
Städare			7
Timmerman			1
Verksamhetsledare, deltid			1
			15
43.60.20 Ålands polismyndighet			
Inrättade tjänster			
Polismästare		A 27	1
Överkommissarie		A 26	1
Kommissarie		A 22	2
Överkonstapel		A 18	14
Äldre konstapel		A 17	5
Äldre konstapel		A 16	44
Yngre konstapel		A 13	4
Kansliföreståndare		A 17	1
Kanslisekreterare		A 16	1
Kanslisekreterare		A 14	7
			80
Personal i arbetsavtalsförhållande			
Kanslist, 55,2%			2
Städare			2
Städare, 26%			1
			5
43.70.20 Motorfordonsbyrån			
Inrättade tjänster			
Trafikinspektör		A 26	1

Tjänstebeteckning	Avlönings-klass	Antal
Besiktningsman	A 21	1
Besiktningsman	A 20	1
Bilbesiktningstekniker	A 18	3
Registerföreståndare	A 19	1
Byråsekreterare	A 15	1
Byråfunktionär	A 13	1
		9
Tillfällig tjänst		
Byråfunktionär		1
		1
Personal i arbetsavtalsförhållande		
Städare		1
		1

43.80. Posten på Åland

Posten på Åland upprättar egen tjänstetablå

43.95.05 Utgifter för hyreslokaliteter

Personal i arbetsavtalsförhållande		
Städare	Fördelas på moment 42.30.20, 45.59.20, 46.25.20 och 48.20.20	1
		1

44. FINANSAVDELNINGEN

44.01.01 Allmänna byrån

Inrättade tjänster		
Finanschef	A 30	1
Avdelningsjurist	A 25	1
Budgetplanerare	A 24	1
Budgetberedare	A 19	1
Avdelningssekreterare/budget-beredare	A 16	1
IT-chef	A 25	1
IT-driftstekniker	A 23	2
		8
Tillfällig tjänst		
IT-driftstekniker		1
		1

Tjänstebeteckning		Avlönings-klass	Antal
44.01.01 Redovisningsbyrån			
Inrättade tjänster			
Landskapskamrer		A 27	1
Biträdande landskapskamrer		A 25	1
Fondadministratör		A 22	1
Registeransvarig		A 18	1
Ledande bokförare		A 19	1
Kassör		A 19	1
Bokförare		A 17	3
Bokförare		A 16	1
Bokförare		A 15	6
Ledande lönebokförare		A 19	1
Lönebokförare		A 17	2
Lönebokförare		A 16	4
			23
Personal i arbetsavtalsförhållande			
Rapportutvecklare			1
			1
44.01.01 Avtals- och pensionsbyrån			
Inrättade tjänster			
Avtalschef		A 28	1
Biträdande förhandlare fr.1.3.	tid. Löneadministratör A 22	A 23	1
Avtalssekreterare		A 17	1
Byråsekreterare		A 15	1
Pensionshandläggare		A 23	1
			5
44.01.05 Utvecklingsarbete			
Personal i arbetsavtalsförhållande			
Registeransvarig			1
			1
44.95.08 Övriga avlöningar			
Inrättad tjänst			
Rektor	tid. moment 46.46.20	C 60	1
			1

45. SOCIAL- OCH MILJÖAVDELNINGEN

45.01.01 Socialvårdsbyrån

Inrättade tjänster			
Avdelningschef		A 28	1

Tjänstebeteckning		Avlönings-klass	Antal
Byråsekreterare		A 15	1
Socialinspektör		A 25	1
Klient- och patientombudsman		A 25	1
			4
Tillfälliga tjänster			
Projektledare, 80%			1
Alkoholinspektör, 55,2%			1
			2

45.01.01 Hälso- och sjukvårdsbyrån

Inrättade tjänster			
Landskapsläkare, fri avtalslön		Avt.	1
Byråsekreterare		A 15	1
Hälsovårdsinspektör		A 24	1
			3

45.01.01 Miljömedicinska byrån

Inrättade tjänster			
Landskapsveterinär		A 26	1
Biträdande landskapsveterinär		A 25	1
			2

45.01.01 Miljöbyrån

Inrättade tjänster			
Byråchef		A 26	1
Byråsekreterare		A 15	1
Miljöingenjör		A 25	1
Miljöinspektör		A 24	2
Biträdande miljöingenjör		A 23	1
Naturvårdsintendent		A 25	1
Biträdande naturvårdsintendent		A 23	1
Vattenbiolog		A 24	1
			9
Tillfällig tjänst			
Miljöutredare	tid. moment 45.50.01		1
			1
Personal i arbetsavtalsförhållande			
Arbetsledare			1
			1

45.50.01 Allmän miljövård

Tillfälliga tjänster			
Miljöinspektör			1

Tjänstebeteckning		Avlönings-klass	Antal
Miljöinspektör, 8 mån.			1
Kretsloppsutredare, 25%	Se även moment 45.56.04		-
			2

45.56.04 Avfallshantering

Tillfällig tjänst			
Kretsloppsutredare, 75%	Se även moment 45.50.01		1
			1

45.58.20 Ålands miljölaboratorium

Inrättade tjänster			
Laboratoriechef		A 24	1
Fältmästare		A 19	1
			2
Personal i arbetsavtalsförhållande			
Biolog			1
Biträdande fältmästare			1
Laborant			1
			3

45.59.20 Ålands miljöprövningsnämnd

Inrättade tjänster			
Chef vid Ålands miljöprövningsnämnd		A 26	1
Miljöhandläggare		A 25	1
Miljöhandläggare		A 24	1
			3
Tillfälliga tjänster			
Miljöhandläggare	tid. Miljötillståndsutredare		1
Miljöhandläggare	tid. Bitr. miljötillståndsutredare		1
Byråsekreterare, 80%			1
			3

45.70.20 Ålands hälso- och sjukvård

Ålands hälso- och sjukvård upprättar egen tjänstetablå (se även preliminär plan för hälso- och sjukvården 2005, bilaga 1)

46. UTBILDNINGS- OCH KULTURAVDELNINGEN

46.01.01 Allmänna byrån

Inrättade tjänster		
Avdelningschef	A 28	1
Utredningssekreterare	A 17	1

Tjänstebeteckning	Avlönings-klass	Antal
Avdelningssekreterare	A 16	1
Planerare	A 22	1
Enhetschef	A 23	1
Studiesekreterare	A 16	1
Byråsekreterare	A 15	1
		7
Tillfällig tjänst		
Extra studiesekreterare		1
		1

46.01.01 Skolbyrån

Inrättad tjänst		
Byråchef	A 26	1
		1

46.01.01 Yrkesutbildningsbyrån

Inrättade tjänster		
Byråchef	A 26	1
Enhetschef	A 23	1
		2
Tillfälliga tjänster		
Överinspektör		1
Programansvarig		1
Utredare (mål 3)		1
		3

46.01.01 Kulturbyrån

Inrättade tjänster		
Byråchef	A 26	1
Kulturkonsulent	A 21	1
		2

46.01.01 Ålands landskapsarkiv

Inrättad tjänst		
Landskapsarkivarie	A 24	1
		1

46.01.05 Utgifter för kartläggning av utbildningsbehovet

Personal i arbetsavtalsförhållande		
Projektledare		1
		1

Tjänstebeteckning		Avlönings-klass	Antal
46.09.05 Nordiskt kulturutbyte			
Personal i arbetsavtalsförhållande			
Institutssekreterare			1
			1
46.09.59 Övrig kulturell verksamhet			
Personal i arbetsavtalsförhållande			
Projektledare, deltid			1
			1
46.19.04 Läroavtalsutbildning			
Inrättad tjänst			
Verksamhetsledare		A 23	1
			1
Tillfällig tjänst			
Planerare, 60%	Se även moment 46.19.05		1
			1
46.19.05 Yrkesinriktad vuxenutbildning			
Tillfälliga tjänster			
Projektledare			1
Planerare, 40%	Se även moment 46.19.04		**-**
			1
46.19.07 Tekniskt stöd - målprogram 3			
Tillfällig tjänst			
Koordinator (mål 2 & 3), 40 %	Se även moment 46.20.45		**-**
			-
46.25.20 Ålands läromedelscentral			
Inrättade tjänster			
Enhetschef		A 23	1
Informatör		A 18	1
			2
Tillfällig tjänst			
AV-biträde, 60%			1
			1
46.32.20 Ålands folkhögskola			
Inrättade tjänster			
Rektor		C 63	1

Tjänstebeteckning	Avlönings-klass	Antal
Ämneslärare	C 50	2
Ämneslärare	C 48	2
Ämneslärare	C 44	2
Skolekonom	A 16	1
Fastighetsskötare	A 14	1
Kosthållare-kock	A 15	1
Kock	A 13	1
Städare	A 9	2
		13
Personal i arbetsavtalsförhållande		
Kock, 52,3 %		1
Internatsövervakare 8 mån.		1
		2

46.34.20 Ålands musikinstitut

Inrättade tjänster		
Rektor	C 61	1
Lärare (klarinett)	C 51	1
Lärare (sång)	C 51	1
Lärare (dans)	C 51	1
Lärare (bläckblåsinstrument)	C 44	1
Lärare (violin)	C 44	1
Lärare (piano)	C 44	1
Ekonom	A 17	1
		8
Personal i arbetsavtalsförhållande		
Vaktmästare, 68%		1
Städare		1
		2

46.35.20 Ålands lyceum

Inrättade tjänster		
Rektor	C 66	1
IT-handledare	C 57	1
Lektor	C 49-C 52	24
Studiehandledare	C 55	2
Psykolog	A 22	1
Skolekonom	A 17	1
Kanslist	A 14	1
Kosthållsföreståndare	A 17	1
Gårdskarl-maskinskötare	A 15	1
Vaktmästare	A 13	1
Städare	A 9	3
		37

Tjänstebeteckning		Avlönings-klass	Antal
Personal i arbetsavtalsförhållande			
Fastighetsskötare			1
Kock			1
Kokerska			1
Köksbiträde			2
Köksbiträde, 65,4%			1
Köksbiträde, 78,4%			1
Städare			3
Städare nya fr.1.3.			2
			12

46.40.20 Ålands sjömansskola

Inrättade tjänster			
Rektor		C 66	1
Studiehandledare		C 55	1
Speciallärare		C 51	1
Lektor i nautiska ämnen		C 51	1
Lektor i eltekniska ämnen		C 51	1
Assistent		C 52	0,5
Lektor i språk		C 51	2
Lektor i fysisk fostran		C 51	1
Lektor i matematik		C 51	1
Lektor i samhällskunskap		C 51	1
Lektor i yrkesämnen	(1 vakant)	C 48	11
Lektor i arbetsämnen		C 47	1
Kurator		A 18	1
Ekonom		A 17	1
Driftstekniker		A 18	1
Städare		A 9	3
Internatsföreståndare		A 7	0,5
			29

Personal i arbetsavtalsförhållande			
Kock			1
Kock, 88,9%			1
Köksbiträde, 88,9%			1
Elevhemsövervakare, deltid			1
Elevhemsövervakare, deltid			1
Städare, 79%			1
			6

46.40.21 Driftsutgifter för m.s. Utö

Personal i arbetsavtalsförhållande			
Fartygsmästare			1
			1

Tjänstebeteckning		Avlönings-klass	Antal
46.41.20 Ålands sjösäkerhetscentrum			
Inrättade tjänster			
Chef		A 26	1
Instruktör		A 24	1
Maskinmästare		A 20	1
Ekonom		A 16	1
			4
46.42.20 Ålands yrkesskola			
Inrättade tjänster			
Rektor		C 66	1
Speciallärare		C 51	1
Lektor i allmänna ämnen (språk)		C 51	1
Lektor		C 45-C 51	9
Lektor (yrkesämnen)	(1 vakant t.o.m. 31.7)	C 48-C 51	13
Studiehandledare		C 55	1
Dataansvarig		A 24	1
Centrallagerföreståndare		A 13	1
Föreståndare-kokerska		A 16	1
Kokerska		A 13	1
Köksbiträde		A 10	2
Städare		A 9	6
Tvätteri- och linneförråds-föreståndare		A 12	1
Ekonomichef		A 20	1
Kanslist-kassör		A 14	1
Biträdande kanslist		A 13	1
Fastighetsskötare		A 15	1
Vaktmästare		A 13	1
			44
Tillfälliga tjänster			
Assistentlärare			3
Utvecklingsingenjör 1.1 - 31.7			-
			3
Personal i arbetsavtalsförhållande			
Städare			1
			1
46.44.20 Ålands naturbruksskola			
Inrättade tjänster			
Rektor		C 62	1
Lektor i yrkesämnen	1 tjänst indras	C 48	4
Driftsledare		A 20	1

Tjänstebeteckning		Avlönings-klass	Antal
Skolekonom		A 17	1
			7
Personal i arbetsavtalsförhållande			
Gårdskarl			1
Föreståndare-kock			1
Kock			1
Ladugårdsförman			1
Ladugårdsskötare			1
Lantarbetare			1
Köksbiträde			1
Städare			3
Elevhemsföreståndare, 66%, 9,5 mån.			1
			11

46.46.20 Ålands husmodersskola

Inrättade tjänster			
Rektor	Se moment 44.95.08	C 60	-
Lektor i textilslöjd	Se moment 44.95.08	C 48	-
Fastighetsskötare, deltid	Se moment 44.95.08	A 14	-
			-

46.48.20 Ålands hotell- och restaurangskola

Inrättade tjänster			
Rektor		C 66	1
IT-handledare		C 57	1
Lektor		C 51	2
Lektor (yrkesämnen)		C 48	7
Ekonom		A 17	1
Tvätt- och linneföreståndare	Indras	A 12	-
Städare	1 tjänst indras	A 9	1
			13
Personal i arbetsavtalsförhållande			
Fastighetsskötare			1
Kanslist-bibliotekarie, 60%			1
Tvätt- och linneföreståndare			1
Köksbiträde			1
Städare			2
Städare fr. 1.8			1
			7

46.50.20 Ålands vårdinstitut

Inrättade tjänster		
Rektor	C 66	1
Lektor (yrkesämnen)	C 54	5

Tjänstebeteckning		Avlönings-klass	Antal
Lektor (matematik)		C 54	1
Lektor (språk)		C 54	1
Ekonom		A 17	1
			9
Tillfälliga tjänster			
Dataansvarig, 55,2% fr.1.8 80%			1
Kanslist, 55,2% fr.1.3			1
			2
Personal i arbetsavtalsförhållande			
Gårdskarl-vaktmästare			1
Städare			1
			2

46.52.20 Ålands handelsläroverk

Inrättade tjänster			
Rektor		C 66	1
Lektor	(1 vakant)	C 51	6
Lektor		C 48	2
Dataansvarig		A 24	1
Ekonom		A 17	1
			11
Tillfälliga tjänster			
Projektledare (mål 3-projekt)			1
Projektpedagog (mål 3-projekt)			1
Kanslist, 60 %			1
			3
Personal i arbetsavtalsförhållande			
Städare			3
			3

46.55.20 Högskolan på Åland

Inrättade tjänster			
Rektor		Avt.	1
Utbildningsledare	1 tjänst indras (1 vakant)	C 62	1
Enhetschef		A 26	1
Sjöfartsansvarig ny fr. 1.3.		A 25	1
Ekonomi- och personalchef ny fr.1.3.		A 24	1
Kursplanerare		C 58	1
Överlärare		C 59-C 63	6
Överlärare (matematik)		C 59-C 63	1
Överlärare (yrkesämnen)		C 59-C 63	1
Överlärare (elteknik)		C 59-C 63	1
Överlärare (fartygsmaskinteknik)		C 59-C 63	1
Överlärare (IT-området)		C 59-C 63	1

Tjänstebeteckning		Avlönings-klass	Antal
Överlärare/lektor, vårdprogrammet		C 55-C 63	1
Överlärare/lektor, hotell- o. restaurangserviceprogrammet		C 55-C 63	1
IT-handledare		C 58	1
Studiehandledare		C 58	1
Lektor (yrkesämnen)		C 55-C 58	2
Lektor		C 55-C 58	6
Lektor i nautiska ämnen		C 55-C 58	2
Lektor (fartygsautomation)		C 55-C 58	1
Lektor (IT-området)		C 55-C 58	1
Assistent		C 56	0,5
Dataansvarig		A 24	2
Studiesekreterare		A 22	1
Planerare		A 22	2
Högskolesekreterare		A 17	1
Högskolesekreterare		A 16	3
Vaktmästare-gårdskarl		A 14	1
Städare		A 9	4
			47,5
Tillfälliga tjänster			
Internationell koordinator			1
Bibliotekschef			1
Laboratorieingenjör, 55,2%			1
Dataansvarig			1
Högskolesekreterare			1
Kurssekreterare, 60%			1
			6
Personal i arbetsavtalsförhållande			
Gårdskarlsassistent			1
Vaktmästare-gårdskarl			1
Städare			2
			4

46.60.20 Museibyrån

Inrättade tjänster			
Landskapsantikvarie		A 26	1
Ekonom		A 18	1
Museisekreterare		A 14	1
Byråsekreterare		A 15	1
Överantikvarie	1 tjänst indras	A 23	2
Antikvarie		A 22	1
Konservator	Indras	A 19	-
Assistent	Indras	A 13	-
Antikvarie		A 22	1
Bibliotekarie		A 21	1
Receptionist		A 13	1

Tjänstebeteckning		**Avlönings-klass**	**Antal**
Museivärd	(1 vakant)	A 10	2
Antikvarie		A 22	1
Antikvarie i marinarkeologi		A 22	1
Konservator		A 20	1
Antikvarie		A 22	2
Byggnadsingenjör		A 22	1
Antikvarie		A 22	3
Mätningsingenjör		A 21	1
Byggnadsingenjör	Indras	A 21	-
Assistent-ritare		A 16	1
Driftstekniker		A 19	1
Konstintendent		A 21	1
Utställningsassistent		A 15	2
Museivärd		A 10	1
Assistent		A 17	1
Enhetschef		A 23	1
			30
<u>Tillfälliga tjänster</u>			
Assistent			1
Byggnadsingenjör			1
Pedagog			1
			3
<u>Personal i arbetsavtalsförhållande</u>			
Byråsekreterare			1
Städare			2
Städare, 85%			1
Fotograf			1
Arkeolog-projektledare			1
Trädgårdsmästare			1
Museitekniker			1
Timmerman			6
Byggnadsarbetare			1
Murare			1
Etnolog			1
Verksamhetsledare			1
			18

46.80.20 Ålands landskapsarkiv

<u>Inrättade tjänster</u>			
Byråsekreterare		A 15	1
Arkivbiträde		A 14	2
			3

Tjänstebeteckning		Avlönings-klass	Antal

47. NÄRINGSAVDELNINGEN

Inrättad tjänst			
Avdelningschef		A 28	1
			1

47.01.01 Allmänna byrån

Inrättade tjänster			
Byråchef		A 26	1
Avdelningsjurist		A 25	1
Företagskonsult		A 24	1
Företagskonsult		A 23	1
Turistsekreterare	Indras	A 21	-
Avdelningssekreterare		A 16	1
			5
Tillfälliga tjänster			
Utvecklingsplanerare			1
Projektledare, 6 mån.			-
Handläggare			1
			2

47.01.01 Jordbruksbyrån

Inrättade tjänster			
Byråchef		A 26	1
Växtskyddsinspektör		A 22	1
Lantbruksinspektör		A 21	1
Byråsekreterare		A 15	1
Finansieringshandläggare		A 24	1
Programansvarig		A 23	1
Miljöstödshandläggare		A 20	1
Ledande avbytare		A 20	1
Enhetschef		A 23	1
Vattenbyggmästare	Indras	A 21	-
Dränerings- och bevattnings-planerare		A 21	1
			10
Tillfälliga tjänster			
Handläggare			2
			2
Personal i arbetsavtalsförhållande			
Registerhanterare, 82,8%			1
			1

Tjänstebeteckning		Avlönings-klass	Antal
47.01.01 Fiskeribyrån			
Inrättade tjänster			
Byråchef		A 26	1
Fiskerikonsulent		A 21	1
Fiskeriinspektör		A 21	1
			3
47.01.01 Skogsbruksbyrån			
Inrättade tjänster			
Byråchef		A 26	1
Ledande skogsbruksplanerare		A 22	1
Skogsbruksplanerare		A 20	1
Skogsbruksingenjör		A 21	2
Skogsförvaltare		A 21	1
Byråsekreterare		A 15	1
Jaktförvaltare		A 23	1
Jakthandläggare		A 21	1
			9
Tillfälliga tjänster			
Skogsbruksingenjör			1
Skogsbruksplanerare			1
			2
47.01.06 Tekniskt stöd - målprogram 2			
Tillfällig tjänst			
Koordinator (mål 2 & 3), 60%	Se även moment 47.05.45		1
			1
47.03.23 Ålands landsbygdscentrum			
Inrättad tjänst			
Landsbygdsutvecklare		A 23	1
			1
47.15.23 Utgifter för avbytarservice inom lantbruket			
Personal i arbetsavtalsförhållande			
Lantbruksavbytare			15
			15
47.40.20 Arbetsförmedlingen			
Inrättade tjänster			
Byråchef		A 26	1
Ledande arbetskraftskonsulent		A 18	2
Specialarbetskraftskonsulent		A 18	1

Tjänstebeteckning	Avlönings-klass	Antal
Arbetskraftskonsulent	A 17	3
Arbetskraftskonsulent	A 16	4
		11
Tillfällig tjänst		
Arbetskraftskonsulent		1
		1

47.40.23 Arbeta och bo på Åland

Tillfälliga tjänster		
Projektadministratör		1
Utredare		1
		2

47.43.20 Yrkesvägledningen

Inrättad tjänst		
Byråföreståndare	A 24	1
		1
Tillfällig tjänst		
Byråsekreterare		1
		1

47.44.20 Ålands teknologicentrum

Personal i arbetsavtalsförhållande		
Projektledare		3
		3

47.46.20 Försöksverksamheten

Inrättade tjänster		
Föreståndare	A 26	1
Försöksledare	A 21	1
Kemist	A 24	1
Fältmästare	A 18	2
Trädgårdsfältmästare	A 18	1
Fältmästare i ekologisk odling	A 18	1
Laboratorieassistent	A 15	1
Försökssekreterare	A 16	1
		9
Tillfällig tjänst		
Forskare		1
		1

Tjänstebeteckning	Avlönings-klass	Antal
Personal i arbetsavtalsförhållande		
Försöksbiträde		4
		4

47.55.20 Skötsel av egna skogar

Personal i arbetsavtalsförhållande		
Skogsarbetare		2
		2

47.58.20 Ålands fiskodling, Guttorp

Inrättade tjänster		
Fiskevårdsinspektör	A 23	1
Fiskmästare	A 17	1
		2
Personal i arbetsavtalsförhållande		
Utredare, 60%		1
Gårdskarl-maskinist		1
Fiskmästare		2
		4

48. TRAFIKAVDELNINGEN

48.01.01 Allmänna byrån

Inrättade tjänster		
Överingenjör	A 28	1
Trafikingenjör	A 24	1
Vägingenjör	A 24	1
Trafiksäkerhetskonsulent	A 20	1
Bro- och hamningenjör	A 24	1
Teknisk inspektör	A 25	1
Ekonomichef	A 21	1
Avdelningssekreterare	A 16	1
Byråsekreterare	A 15	1
		9

48.20.20 Sjötrafiken

Inrättade tjänster		
Sjötrafikchef	A 24	1
Enhetschef	A 21	1
Sjöpersonalinspektör	A 19	1
Byråsekreterare	A 15	1
		4

Tjänstebeteckning	Avlönings-klass	Antal
Tillfälliga tjänster		
Bokningsfunktionär		1
Bokningsbiträde		2
		3
Personal i arbetsavtalsförhållande		
Befälhavare		19
Befälhavare/maskinchef		3
Styrman		10
AT-vaktman		43
Vaktgående maskinchef		20
Kock		9
Städare		6
Båtförare		2
Kokerska/kock		1
Kokerska/kock		1
		114

48.30.20 Vägar, broar, hamnar och linfärjor

Inrättade tjänster		
Enhetschef	A 24	1
Vägmästare	A 22	2
Byggmästare	A 22	2
Brovakt	A 10	1
		6
Personal i arbetsavtalsförhållande		
Extra brovakt		1
Byggnadsarbetare		2
Arbetsledare		5
Maskinförare		15
Maskinförare, deltid		1
Lastbilsförare		6
Underhållsarbetare		1
Väghyvelförare		3
Paketbilsförare		1
Underhållsmålare		1
Färjförare		23
		59
Städare, deltid		1
Gårdskarl, deltid		1
Hamnvakt, deltid		1
		62

48.30.21 Vägar, broar, hamnar och linfärjor - projekteringsenheten

Inrättade tjänster		
Enhetschef	A 24	1

Tjänstebeteckning	**Avlönings-klass**	**Antal**
Projekteringsingenjör	A 22	3
Mätningsingenjör	A 22	1
Ritare	A 16	1
		6
Personal i arbetsavtalsförhållande		
Arbetsledare		1
Mätningsbiträde		2
		3

38.50.20 Verkstad och lager

Inrättade tjänster		
Enhetschef	A 23	1
Verkmästare	A 18	1
Lagerförman	A 14	1
		3
Personal i arbetsavtalsförhållande		
Lagerarbetare		1
Lagerarbetare, deltid		2
Montör		7
Verkstadsarbetare		1
Snickare		1
Elektriker, deltid		2
Svarvare		1
Svetsare		1
		16

ÖVERSIKT ÖVER LANDSKAPETS OCH KOMMUNERNAS INVESTERINGSPLANER

Avsikten med översikten är att ge en ungefärlig bild av investeringsvolymen inom den offentliga sektorn. Kostnaderna är därför endast angivna i miljoner euro (me) och inplacerade under de år de huvudsakligen antas genomförda. Stora investeringar har dock fördelats mellan åren. Kostnadsangivelsen och tidsinplaceringen innebär inte något ställningstagande till för vilken kostnad respektive när landskapsandel betalas.

Översikten är vad gäller landskapets projekt uppgjord på basen av den information som legat till grund för budgetförslaget. Vad gäller de kommunala projekten har informationen inhämtats muntligt före kommunernas budgetbehandling. **Alla kostnadsangivelser är exklusive moms.**

Avsikten är att ge en bild av hur projekten kan förverkligas, inte när och hur de budgeteras.

Byggnadsprojekt	**År 2004**	**År 2005**	**År 2006**
Landskapets byggnadsprojekt			
Om- och tillbyggnad av polishuset		1,0 me	0,7 me
Ombyggnad av f.d. plantskolan för laboratorier		0,8 me	
Regleringsdamm i Vargsundsådran		0,3 me	
Ålands hälso- och sjukvård			
Om- och tillbyggnad av centralsjukhuset, etapp I	1,9 me	5,6 me	1,9 me
Om- och tillbyggnad av centralsjukhuset, etapp II			0,2 me
Ålands folkhögskola			
Renovering av tak		0,3 me	
Nybyggnad för gymnasial- och yrkeshögskolenivån			
Ålands lyceum			
Tillbyggnad	4,0 me	1,4 me	
Ålands sjömansskola			
Ombyggnad av verkstadsbyggnadens tak m.m.		0,7 me	
Om- och tillbyggnad			1,0 me
Ålands yrkesskola			
Om- och tillbyggnad	0,6 me		
Ålands hotell- och restaurangskola			
Om- och tillbyggnad	0,4 me	1,7 me	
Recirkuleringssystem vid Ålands fiskodling, Guttorp	0,3 me		
Uppförande av oljeskyddslager	0,2 me	0,2 me	
Renovering av Möckelö lagerfastighet		0,1 me	0,1 me
Utbyggnad av Möckelö hamn	0,2 me		0,1 me
Kultur- och kongresshus, totalkostnad 15 me	0,5 me	2,5 me	7,5 me
Postterminal inkl. utrustning samt tillbyggnad	0,4 me	2,2 me	
ITIDEN, utvecklings-/IT-by på Klinten	5,3 me		
Uppskattad volym	**13,8 me**	**16,8 me**	**11,5 me**

Byggnadsprojekt	År 2004	År 2005	År 2006
Kommunernas byggnadsprojekt			
Brändö kommun			
Till- och ombyggnad av skolan inkl. bibliotek			1,5 me
Om- och tillbyggnad av Solkulla åldringsboende	0,2 me	0,2 me	
Eckerö kommun			
Servicehus, äldreboende	1,7 me		
Avveckling av deponi		0,2 me	
Finströms kommun			
Idrotts- och motionscentrum i Godby, simhall	3,8 me		
Ishall		0,7 me	0,7 me
Infrastrukturella satsningar			
Ny skola i Godby inkl. bibliotek	3,0 me		
Om- och tillbyggnad av Pålsböle skola			0,2 me
Nytt daghem i Godby		0,4 me	0,8 me
Avveckling av deponi		0,6 me	
Hyresbostäder		1,0 me	
Vandrarhem i Godby		0,1 me	
Trafikleder			0,2 me
Föglö kommun			
Utbyggnad av vatten- och avloppsnätet, etapp 1		0,3 me	
Utbyggnad av vatten- och avloppsnätet, etapp 2			0,6 me
Reservvattentäkt-avsaltningsanläggning	0,3 me		
Nybyggnad av demensboende inkl. renovering av Annagården		0,3 me	0,2 me
Geta kommun			
Ingen inv. över 0,1 me			
Hammarlands kommun			
Till- och ombyggnad av Näfsby skolas kök			0,5 me
Renovering av Chatarinahemmet		0,1 me	
Avloppsledning till Mariehamn		0,5 me	0,6 me
Avlopp i Hellesby		0,1 me	0,1 me
Jomala kommun			
Avloppsledning - västra Åland till Lotsbroverket		0,1 me	0,1 me
Kommunalteknik	0,2 me	0,1 me	0,1 me
Daghem i Kalmarnäs	1,1 me		
Om- och tillbyggnad av Södersunda skola		0,4 me	0,4 me
Sanering och ombyggnad av Vikingahallen	1,5 me		
Ombyggnad av Gottby skola till daghem	0,1 me	0,4 me	
Kumlinge kommun			
Renovering av kommunkansli		0,1 me	
Reningsverk			0,5 me
Kökar kommun			
Om- och tillbyggnad av servicehuset Sommarängen ev. 2006			
Lemlands kommun			
Tillbyggnad av daghemmet Saltkråkan		0,6 me	
Grundskolan, entre och omklädningsrum		0,2 me	0,2 me
Lumparlands kommun			
Branddepå		0,5 me	

Byggnadsprojekt	År 2004	År 2005	År 2006
Byte av fönster vid grundskolan	0,1 me		
Tillbyggnad av daghemmet Videungen	0,2 me		
Mariehamns stad			
Badhus	2,6 me		
Medborgarinstitutet		3,2 me	
Utbyggnad av Islandia	0,2 me		
Idrottsgården, etapp II		0,1 me	1,0 me
Multispelplan, Baltichallen		0,1 me	
Konstgräsplan			0,3 me
Centrum för teknisk planering	2,6 me	2,0 me	
Daghem Sydväst			0,1 me
Daghemmet Blåbäret	0,6 me	1,0 me	0,3 me
Backebergs daghem	0,1 me	1,8 me	0,6 me
Mathis serviceboende		0,1 me	1,0 me
Tallbacken	0,3 me	0,2 me	
Om- och tillbyggnad av Ytternäs skola	0,2 me	3,0 me	3,0 me
Radhus Lillängen	0,2 me		
Projekt Lotsberget	0,2 me	0,8 me	
Nytt bostadsprojekt			0,4 me
Stadshusets yttre miljö	0,1 me		
KK-hus parkering		0,1 me	
Lotsgatan	0,2 me		
Centrumgata		0,1 me	0,1 me
Ombyggnad av Ålandsvägen		0,2 me	0,2 me
Ombyggnad av Gamla Godbyvägen	0,2 me	0,2 me	0,2 me
Oljehamnsområdet		0,3 me	0,3 me
Oljehamnsvägen, vatten och avlopp	0,1 me	0,1 me	0,1 me
Lotsbroverket	5,0 me	3,0 me	
Ombyggnader i Västrahamnen	5,1 me		
Utbyggnad av Vikingterminalen			0,8 me
Ny strandkaj, Socishamnen			0,2 me
Utjämningsbassäng för avloppsvatten		0,4 me	
Renovering av Tullpackhuset		0,2 me	
Fördjupning av kajerna 1 och 2		0,7 me	
Pommerns skrov			0,2 me
Saltviks kommun			
Om- och tillbyggnad av Rangsby skola inkl. huvud-bibliotek	1,0 me		
Utbyggnad av Prästkragen daghem	0,5 me		
Ombyggnad och renovering av brandstation		0,5 me	
Ombyggnad av kommunalväg till Kuggvik		0,1 me	
Sottunga kommun			
Ingen inv. över 0,1 me			
Sunds kommun			
Om- och tillbyggnad av skolan		0,9 me	
Stamvattenledning mot Prästö		0,4 me	

Byggnadsprojekt	**År 2004**	**År 2005**	**År 2006**
Vårdö kommun			
Tillbyggnad av Strömsgården		1,0 me	
Vattenledningsprojekt ev. 2006			
De Gamlas Hem			
Ingen inv. över 0,1 me			
Ålands Omsorgsförbund			
Omsorgsbostäder av servicehuskaraktär	0,3 me	0,3 me	
Utrymme för dagverksamhet	0,2 me		
Norra Ålands högstadiedistrikt			
Ingen inv. över 0,1 me			
Södra Ålands högstadiedistrikt			
Ingen inv. över 0,1 me			
Uppskattad volym	**31,9 me**	**27,7 me**	**15,5 me**

Uppskattad volym - landskapet	13,8 me	16,8 me	11,5 me
Uppskattad volym - kommunerna	31,9 me	27,7 me	15,5 me
Uppskattad totalvolym	**45,7 me**	**44,5 me**	**27,0 me**